

صرف عثمانی

ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Συνταχθεῖσα κατὰ νέαν ὅλως μέθοδον καὶ διαιρεθεῖσα εἰς τρία μέρη, ὧν τὸ μὲν πρῶτον μετὰ τοῦ συμπληρώματος αὐτοῦ περιέχει τοὺς κανόνας τῆς καθαρῶς τουρκικῆς, τὸ δὲ δεύτερον, τὰ ἐκ τῆς ἀραβικῆς, καὶ τὸ τρίτον τὰ ἐκ τῆς περσικῆς ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν, ἐν οἷς προσετέθησαν Χρονογράμματα, Δυναστειογραφία τῶν Σουλτάνων τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, Φερμάνια πολιτικῶν, στρατιωτικῶν καὶ κληρικῶν ἀξιωμάτων, βαθμῶν καὶ παρασήμων, Αὐτοκρατορικὰ Χάττια, διαπιστευτήρια γράμματα τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου πρὸς τὰς ξένας αὐλὰς, καὶ ἄλλα ἐπίσημα ἔγγραφα, ἑλληνιστὶ καὶ τουρκιστί.

از

قسطنطیدی

بك اوغلی مركز بدایت محكمه‌سی حقوق دائره‌سی اعضاسندن

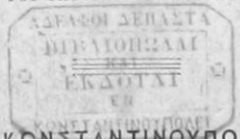
ΥΠΟ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ,

ΔΙΚΑΣΤΟΥ ΕΝ ΤΩι ΠΟΛΙΤΙΚΩι ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΩι ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΟΥ.

Εἰσήχθη εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολὴν, εἰς τὰς Σχολὰς τῶν Εἰσοδίων τῆς Παναγίας, εἰς τὸ ἐν Σταυροδρομίῳ Ἑλληνικὸν Λύκειον, εἰς τὸ ἐν Χαλκηδόνι Ἑλληνικὸν Γυμνάσιον, εἰς τὰ ἐν Ἐπιβάταις Ἀρχιγένεια Ἐκπαιδευτικὰ Καθιδρύματα, καὶ εἰς πάντα σχεδὸν τὰ σχολεῖα τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν.

ΑΔΕΙΑι ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ ΚΑΙ Σ/ΑΣ.

Ἐν Γαλατᾷ, Ὁδὸς Ἀρμενικῆς Ἐκκλησίας, Ἀριθ. 23.

1874.

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν κάτωθι σφραγῖδα θεωρεῖται κλοπιμαῖον καὶ ὁ ἐκτυπώσας, ἔχων ἢ πωλῶν αὐτὸ καταδιώκεται ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων δικαστηρίων, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ Τύπου Νόμου.

ΑΛΕΞ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ
ΛΕΞΙΚΟΝ
ΑΡΑΒΟ-ΠΕΡΣΟ-ΤΟΥΡΚΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ

A

Son Excellence

SAFVET PACHA

Président du Conseil d'Etat

Témoignage de reconnaissance

L'AUTEUR.

Excellence.

C'est un fait proclamé par tout le monde que Votre Excellence n'a jamais cessé, dans les postes éminents que S. M. Impériale, notre Auguste Souverain a daigné Lui confier, d'employer Ses rares talents et Sa haute sagesse pour réaliser les projets paternels de Sa Majesté. Votre Excellence, pénétrée de la vérité que la prospérité de l'Empire Ottoman dépend, en grande partie, de l'amitié et de l'étroite union des differents peuples qui le composent, a mis toute Sa sollicitude à la réaliser. Cette union fraternelle, poursuivie depuis longtemps entre les Turcs et les Grecs, union dont on attend les plus heureux résultats, est venue enfin couronner, dans ces derniers temps, les efforts persévérants de Votre Excellence. Notre génération et la postérité toute entière glorifieront à jamais l'illustre nom de Votre Excellence, sous l'administration de qui, nous avons vu s'accomplir l'union sincère et fraternelle de ces deux peuples, dont les intérêts se confondent nécessairement dans l'intérêt général de leur patrie commune. Heureux le pays qui a eu le bonheur d'être gouverné par un homme d'Etat éminent comme Votre Excellence, dont l'expérience et la sagesse éprouvée sont autant de gages de grandeur et de prospérité. La patrie vénère en Vous les hautes qualités qui distinguent Votre Excellence, et se sent pénétrée de reconnaissance pour tous les bienfais qu'elle Lui doit.

Votre Excellence, qui sait bien que la langue est un puissant moyen de l'union des differents peuples de l'Empire Ottoman, qu'El-

le poursuit avec un zèle infatigable, a toujours daigné prodiguer Sa puissante protection à mes faibles travaux, et c'est cette bienveillance qui m'a encouragé à publier cette grammaire, et à entreprendre le laborieux travail d'un dictionnaire arabe-persan-turco-grec, ouvrage qui se trouve actuellement sous presse. Jamais je n'aurais osé entreprendre cet immense travail, si je n'etais convaincu d'avance de l'appui moral et matériel de Votre Excellence. Le prestige seul de Son nom m'est une garantie de son succés. Je viens donc supplier Votre Excellence de vouloir bien agréer l'hommage de cette grammaire comme un faible témoignage de ma profonde gratitude pour les nombreux bienfaits, dont Elle a bien voulu me combler, et comme l'expression du respect et de l'admiration que Vos talents et Vos vertus inspirent à tout le pays. Que Votre Excellence veuille bien me permettre en même temps de L'assurer que je ne cesserai jamais de faire des voeux pour la conservation de la vie et la prospérité de Votre Excellence et de Ses enfants.

Je ne finirai pas cette dédicace sans prier Votre Excellence de vouloir bien me conserver dans l'avenir Sa puissante protection, qui est pour moi le plus précieux bienfait, et agréer l'expression de ma vive reconnaissance et de mon profond respect, avec lesquels

— j ai l'honneur d'être
de Votre Excellence
le très-humble et très-obéissant serviteur

ALEX. CONSTANTINIDIS.

ΣΑΦΒΕΤ ΠΑΣΣΑ,

ΠΡΟΕΔΡΩ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΑΝΘ ΩΝ

Η ΤΕ ΠΑΤΡΙΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ ΙΔΙΑ

ΕΥΗΡΓΕΤΗΜΑΙ

Ο ΓΡΑΨΑΣ.

Ἐξοχώτατε!

Παρ' ἁπάντων ἀνομολογεῖται ὅτι ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης οὐδέποτε ἐπαύσατο, ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ὑπουργήμασιν, ἅπερ ἡ Α. Α. Μεγαλειότης, ὁ σεβαστὸς ἡμῶν Ἄναξ εὐδοκεῖ νὰ ἐμπιστεύηται Αὐτῇ, χρωμένη ταῖς σπανίαις Αὐτῆς ἀρεταῖς καὶ τῇ ἄκρᾳ Αὐτῆς συνέσει πρὸς ἐπιτέλεσιν τῶν πατρικῶν βουλῶν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος. Ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης ἐμπεφορημένη τῆς ἀληθείας ὅτι ἡ εὐημερία τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους ἐξαρτᾶται, κατὰ μέγα μέρος, ἐκ τῆς φιλίας καὶ τῆς στενῆς συνάψεως τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὸ διαφόρων λαῶν, πᾶσαν Αὐτῆς μέριμναν καταβάλλει πρὸς πραγματοποίησιν αὐτῆς. Ἡ ἀπὸ πολλοῦ δὲ χρόνου ἐπιζητουμένη ἀδελφικὴ αὕτη ἑνότης μεταξὺ Τούρκων καὶ Ἑλλήνων, ἐξ ἧς αἰσιώτατα προσδοκῶνται ἀποτελέσματα, ἐπῆλθε τέλος ὅπως στέψῃ τὰς ἐπιμόνους προσπαθείας τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος, ἐπὶ τῆς διοικήσεως τῆς ὁποίας εἴδομεν ἐπιτελουμένην τὴν εἰλικρινῆ καὶ ἀδελφικὴν ἕνωσιν τῶν δύο τούτων λαῶν, ὧν τὰ συμφέροντα ἀναμφιβόλως ταὐτίζονται ἐν τῷ γενικῷ συμφέροντι τῆς κοινῆς αὐτῶν πατρίδος. Μακαρία ἡ χώρα ἡ εὐμοιρήσασα νὰ κυβερνᾶται ὑπὸ ἐξόχου πολιτικοῦ ἀνδρός, οἷος ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης, ἧς ἡ πεῖρα καὶ ἡ δεδοκιμασμένη σύνεσίς εἰσι τοσαῦτα ἐχέγγυα μεγαλείου καὶ εὐημερίας. Ἡ πατρὶς σέβεται ἐν Ὑμῖν τὰς ὑψηλὰς ἀρετὰς ἐφ' οἷς διακρίνεται ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης ὑπερευγνωμονοῦσα ἐπὶ πᾶσι τοῖς εὐεργετήμασιν ἃ ὀφείλει Αὐτῇ.

Ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης, ἥτις γινώσκει καλῶς ὅτι ἡ γλῶσσα ἰσχυρὸν ἐστι μέσον τῆς τῶν διαφόρων λαῶν τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους ἑνώσεως, ἣν μετ' ἐνδελεχοῦς ζήλου ἐπιζητεῖ, ηὐδόκησε πάντοτε νὰ ἐπιδαψιλεύῃ τὴν ἰσχυρὰν Αὐτῆς προστασίαν τοῖς ἐλαχίστοις ἔργοις μου, ἡ δὲ εὐμένεια αὕτη μὲ ἐνε-

θάρρυνεν ὅπως δημοσιεύσω καὶ τὴν ἀνὰ χεῖρας γραμματικὴν, καὶ ἀναλάβω τὸ πολύμοχθον ἔργον τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὑπὸ τὰ πιεστήρια νῦν εὑρισκομένου ἀραβο-περσο-τουρκο-ἑλληνικοῦ λεξικοῦ. Οὐδέποτε ἤθελον τολμήσει νὰ ἐπιληφθῶ τοῦ ὑπερμεγέθους τούτου ἔργου, ἐὰν δὲν ἦμην ἐκ τῶν προτέρων πεπεισμένος περὶ τῆς ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς ὑποστηρίξεως τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος. Τὸ γόητρον μόνον τοῦ ὀνόματος Αὐτῆς μοὶ εἶναι ἐχέγγυον τῆς ἐπιτυχίας αὐτοῦ. Ὅθεν σπεύδω νὰ καθικετεύσω τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα ὅπως εὐαρεστηθῇ νὰ ἀποδεχθῇ τὴν εὐλαβῆ ἀφιέρωσιν τῆς γραμματικῆς ταύτης ὡς ἐλάχιστον τεκμήριον τῆς βαθυτάτης ἐμοῦ εὐγνωμοσύνης, τῶν μεγάλων ἕνεκα εὐεργεσιῶν, ὧν παρ' Αὐτῆς ἠξίωμαι, καὶ ὡς ἔκφρασιν τοῦ σεβασμοῦ καὶ τοῦ θαυμασμοῦ, τὸν ὁποῖον αἱ μεγάλαι ἀρεταὶ καὶ τὰ ἔξοχα προσόντα Αὐτῆς ἐμπνέουσιν εἰς ἅπασαν τὴν πατρίδα. Εὐαρεστηθείη δ' ἐπίσης ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης ἵνα μοὶ ἐπιτρέψῃ ὅπως διαβεβαιώσω Αὐτὴν ὅτι οὐ παύσομαι εὐχόμενος ὑπὲρ τῆς μακροβιότητος καὶ εὐδαιμονίας Αὐτῆςτε καὶ τῶν ἀγλαῶν αὐτῆς τέκνων. Ἐπὶ πᾶσι δὲ θερμότατα παρακαλῶν Αὐτὴν, ἵνα εὐαρεστουμένη ἐπιδαψιλεύῃ μοι ἀδιαλείπτως τὴν ἰσχυρὰν Αὐτῆς προστασίαν

Διατελῶ μετὰ βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης

τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος,

ταπεινότατος καὶ εὐπειθέστατος θεράπων

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Ἐν προλόγῳ γραμματικῆς διδακτικῆς ἴσως ἤθελεν εἶναι περιττὴ εἰσαγωγή τις ἐν αὐτῇ· οὕτω δ' ἐσκεπτόμην ἵνα καὶ ἐγὼ ποιήσω, εἰμὴ ἔβλεπον ὅτι περὶ μὲν τῆς γραμματικῆς οἱασδήποτε ἄλλης γλώσσης τὸ τοιοῦτον ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ πολυτέλειά τις θεωρητικὴ, σκοποῦσα νὰ περιβάλῃ τοὺς ξηροὺς γραμματικοὺς τύπους διὰ προπετάσματος καλλιμόρφου· δὲν ἔχει ὅμως οὕτω τὸ πρᾶγμα καὶ περὶ γραμματικῆς τῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης, διότι τοῦτο μὲν ἡ ὑπόδειξις ὁποῖον ἦν τὸ ὀθωμανικὸν κράτος, ὁποία δὲ καὶ πῶς ἀνεπτύχθη ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τίνων ἐρειδόμενος ἐκαινοτόμησα ἀπὸ πολλοῦ εἰς τὰ τῆς γραμματικῆς πείθουσί με ἵνα ἐπὶ μικρὸν ἐπασχολήσω τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου ἢ τοῦ μαθητοῦ εἰς ζητήματα μεγάλην μὲν τὴν ἀναφορὰν ἔχοντα πρὸς τὴν ἀνὰ χεῖρας γραμματικὴν, κατὰ τὸ δυνατὸν δὲ συντελοῦντα εἰς τὰς γνώσεις τῆς μαθητιώσης νεολαίας, ἥτις διδάσκεται κατὰ τὸ κρατοῦν σύστημα τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν ἐν τάξει μήπω περιλαμβανούσῃ τοιαύτας ἐκ τῆς γενικῆς ἱστορίας γνώσεις.

Πρώτη καὶ κυρία τῶν Ὀθωμανῶν κοιτὶς ἐστι τὸ Τουρκιστὰν (χώρα Τούρκων), περὶ τὸ κέντρον τῆς Ἀσίας κείμενον καὶ ἐξ ἀπεράντων χωρῶν ἀποτελούμενον, ὧν αἱ μὲν χωροῦσιν ἔνθεν μὲν πρὸς τὴν Κίναν, ἔνθεν δὲ πρὸς τὰ Ἰμαλαΐα ὄρη, αἱ δὲ ἐπὶ τῆς σειρᾶς τῶν ὀρέων τοῦ Ταύρου, ὅθεν πηγάζει ὁ Βόλγας ποταμός· τὸ ὀροπέδιον τοῦτο ἐκτεινόμενον πέραν τοῦ ποταμοῦ, περιλαμβάνει τὰς εὐρείας πεδιάδας τοῦ Κιπτσὰκ μέχρι τῶν προπόδων τοῦ Καυκάσου καὶ τῆς Ἀζοφικῆς παραλίας. Ἐντεῦθεν κατὰ τὸν μεσαίωνα φῦλά τινα τῶν ἀρχαίων κατοίκων, ὧν διακρίνονται οἱ Τοῦρκοι, Τάρταροι, Τουρκομάνοι, Οὐϊγγούροι καὶ ἄλλαι φυλαὶ εἰσήλασαν εἰς εὐκραέστερα κλίματα καὶ εὐκαρπωτέρας γαίας, γενόμενοι κύριοι αὐτῶν καὶ ὑποτάξαντες τὰ παρατυχόντα ἐκεῖ ἔθνη. Ὅτε δὲ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης τρίτης ἑκατονταετηρίδος Τσιγκὶς Χὰν, ὁ μέγας ἐκεῖνος κατακτητὴς τῆς Ἀσίας, κατατροπώσας τὰ ἀνθιστάμενα αὐτῷ ἔθνη ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Κίνας, εἷς τῶν στρατηγῶν αὐτοῦ, ὁ Σουλεϊμὰν Σὰχ, πάππος τοῦ μετὰ μικρὸν μνημονευθησομένου Σουλτάνου Ὀσμὰν, τοῦ ἀρχηγέτου τούτου τῆς ὀθωμανικῆς δυναστείας, ἀνήκων εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Τσιγκὶς Χὰν, ἄλλην ὁδὸν τραπεὶς μετὰ πέντε περίπου μυριάδων στρατοῦ εἰσῆλθεν εἰς Ἀρμενίαν, καὶ ὑποτάξας αὐτὴν κατεσκήνωσε παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Εὐφράτου, ὃν διαβαίνων κατὰ τὸ **1231** ἔφιππος ἐπνίγη. Πλησίον δὲ τοῦ πο-

ταμοῦ τούτου σώζεται ἔτι καὶ νῦν τάφος αὐτοῦ Τοὺρκ Μεζαρὴ (τάφος Τούρκου) καλούμενος. Τούτου δὲ ἀποθανόντος, ὁ μὲν τρίτος υἱὸς αὐτοῦ, Ἐρτογρούλ (εὐθὺς ἀνὴρ) ὀνομαζόμενος, ἀποκατέστη μετὰ τετρακοσίων οἰκογενειῶν εἰς τε τὰς ὑπὸ τοῦ Ἀνατολικοῦ Εὐφράτου διαβρεχομένας πεδιάδας, πρὸς Ἀνατολὰς τῆς Ἐρζιρούμ (Θεοδοσιουπόλεως), καὶ εἰς τὴν Σιρμαλὴ Τσουκούρ καλουμένην χώραν, ἔνθα πηγάζουσιν ὁ Ἀράξης καὶ ὁ Εὐφράτης, ἐν ᾧ οἱ δύο μεγαλείτεροι υἱοὶ αὐτοῦ μετὰ τοῦ πλείστου μέρους τοῦ στρατοῦ ἐπανῆλθον εἰς Χορασὰν, τὴν χώραν, ἣν εἶχε κατακτήσει ὁ πατὴρ αὐτῶν. Μετὰ ταῦτα ὁ Ἐρτογροὺλ καταλιπὼν τὰ περίχωρα τῆς Ἐρζιρούμ ἐτράπη τὴν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀνατολῆς πορείαν, ὅπου παρέσχε τὴν αὐτοῦ συνδρομὴν καὶ ὑποστήριξιν εἰς τὸν κατὰ τῶν Ταταρικῶν ἐκείνων φυλῶν τότε πολεμοῦντα Σουλτάνον τοῦ Ἰκονίου, τὸν Σελτσουκίδην Ἀλαεδ-δὶν· τούτου ἕνεκα, εἰς ἀμοιβὴν τῆς βοηθείας ταύτης εὐγνώμων οὗτος Σελτσουκίδης ἐδωρήσατο αὐτῷ πρὸς θερινὴν μὲν κατοικίαν τὰ πρὸς Ἀνατολὰς τοῦ Ὀλύμπου ὀροπέδια τῆς Βιθυνίας (καραδζὰδαγ), πρὸς χειμερινὴν δὲ, τὴν πεδιάδα τοῦ Σουγιούτ. Τὴν μικρὰν ταύτην χώραν τῆς Φρυγίας κατὰ τὸ 1260 ἔσχεν ὁ Ἐρτογροὺλ ὡς πρώτην σταθερὰν ἕδραν καὶ αὐτὴ κατέστη, οὕτως εἰπεῖν, ἡ φωτοβόλος ἑστία τοῦ ὀθωμανικοῦ μεγαλείου καὶ ὁ πυρὴν περὶ ὃν, ὡς περὶ κέντρον, συνεκεντρώθησαν μετὰ θαυμασίας ταχύτητος τὰ στοιχεῖα τοῦ Κράτους καὶ τῆς δόξης. Ὁ Ἐρτογροὺλ καταστρεπώσας τὰς ταταρικὰς φυλὰς καὶ ἀποδιώξας τὰ λείψανα αὐτῶν ἐκ τῆς ἐπαρχίας τοῦ Ἀλαεδ-δὶν, ἐκυρίευσε κατὰ τὸ 1281 τὸ Κοτυαῖον (Κιουτάχγια), διατελοῦν μέχρι τότε ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Βυζαντινῶν. Ἀλλ' ὁ θάνατος ἀφήρπασεν αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ τῶν θριάμβων καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ, ἀροῦ πρῶτον ἔθηκεν ἀσφαλῶς τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους, ὃν περ ἐπεξεργασάμενος εἰς τέλειον οἰκοδόμημα ἐπεστέγασεν ὁ ἐφάμιλλος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ υἱὸς Ὀσμάν· διότι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὁ Ὀσμὰν, ὅστις ἀνετράφη ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Ἀλαεδ-δὶν, καὶ ἀπελάμβανε μεγίστης εὐνοίας καὶ πλείστων τιμῶν, διωρίσθη ἀρχιστράτηγος χαίρων τὸ δικαίωμα νὰ ἔχῃ τύμπανον καὶ σημαίαν, σύμβολα τῆς Ἀρχῆς, καὶ τὸ προνόμιον τοῦ νὰ χαράττῃ νόμισμα, πρὸς δὲ καὶ τὴν τιμὴν τοῦ Χουτπὲ (πολυχρονισμοῦ), ἤτοι τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μνημονεύηται τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατὰ τὰς δημοσίας προσευχὰς τῆς Παρασκευῆς. Ὁ Ὀσμὰν ἤρατο μετ' ὀλίγον λαμπρᾶς νίκας, ἀπωθήσας τοὺς ἐπιδραμόντας Μογγόλους, καὶ τοὺς κατὰ τὸ 1299 εἰσβαλόντας Τατάρους τοῦ Καζανίου, ἐνῷ ὁ Ἀλαεδ-δὶν ἐδραπέτευσεν ἐκ τοῦ κράτους αὐτοῦ· οὕτω δὲ ὁ τὸν τίτλον τοῦ νικητοῦ (Γαζῆ) ἤδη φέρων Ὀσμὰν τὸ 1300 ἐκηρύχθη Σουλτάνος, πρῶτος ἐπονομασθεὶς Παδισάχι Ἄλι Ὀσμὰν Αὐτοκράτωρ τῆς Ὀσμανικῆς (Ὀθωμανικῆς) Δυναστείας, ἐκλεξάμενος

τεύουσαν τὸ Καρὰ Χισάρ. Τὸ κράτος αὐτοῦ ἤδη ἐπεκτείνας προσωτέρω καὶ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς δυναστείας τῶν Ἀράβων, Μογγόλων καὶ Σελτσουκιδῶν ἀνεγείρας τὸν ὀθωμανικὸν θρόνον περιεκόσμησεν αὐτὸν μετὰ μεγίστης λαμπρότητος καὶ κατέλειπε τοῖς ἐπιγόνοις πολύτιμον ἀφετηρίαν πρὸς ἐπέκτασιν τοῦ κράτους, τὸ ὁποῖον κλείζει ὁ νῦν εὐκλεῶς βασιλεύων μεγάθυμος ἀναξ Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Ἀζιζ Χάν.

Ἰδοὺ ἐν βραχυτάτῳ σκιαγραφήματι ἡ καταγωγὴ τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν Ὀθωμανῶν. Μεταβῶμεν δὲ καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῶν.

Αἱ πρωτόγονοι τῆς Ἀσίας γλῶσσαι εἶναι ἡ Σιμιτικὴ, ἡ Καυκασία, ἡ Περσικὴ, ἡ Ἰνδικὴ, ἡ Ὑπεργάγγειος, ἡ Σιβηριακὴ καὶ ἡ Ταταρική. Ἡ τελευταία αὕτη ὁμιλεῖται ἀμιγῶς μὲν παρὰ τοῖς λαοῖς, οἵτινες διέμειναν εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἀσίας, καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Ταταρίαν καὶ Μογγολίαν, παρεφθαρμένως δὲ παρὰ πολλῶν ἄλλων φυλῶν, ἀποκατεστημένων ἀλλαχοῦ τῆς Κίνας, καὶ ἐν Ῥωσσίᾳ καὶ Περσίᾳ. Ἑκάστη τῶν ἀρχικῶν τούτων γλωσσῶν τῆς Ἀσίας ἔχει πολλοὺς κλάδους καὶ διαλέκτους, ἡ δὲ ταταρικὴ διαιρεῖται εἰς τρεῖς κλάδους, ὧν εἷς εἶναι καὶ ἡ τουρκικὴ γλῶσσα, τῶν δὲ τριῶν κλάδων τῆς ταταρικῆς, ὁ μὲν εἷς ὁμιλεῖται εἴς τε τὰ διάφορα μέρη τῆς Κίνας, ὅπου τοσοῦτον συνανεκράσθη μετὰ τῆς ἐπιτοπίου γλώσσης, ὥστε τὸ ἓν πέμπτον τῶν λέξεων αὐτοῦ εἶναι Σινικαὶ, καὶ εἰς μέγα μέρος τῆς Σιβηρίας· ὁ δὲ ἕτερος εἶναι ὁ Μογγολικὸς κλάδος, ὑποδιαιρούμενος εἰς δύο διαλέκτους, ἐκ τῶν δύο κυρίων φυλῶν τῶν ὁμιλουσῶν αὐτὸν, τῶν Μογγόλων καὶ τῶν Καλμούκων τῆς Ῥωσσίας καὶ Κίνας, τρίτος δ' ὡς ἔρθημεν εἰπόντες ἔρχεται ὁ τουρκικός. Οἱ δύο πρῶτοι κλάδοι τῆς ταταρικῆς γράφονται ἰδ ω ἀλφαβήτῳ, τῷ Μογγολικῷ καλουμένῳ κατὰ καθέτους στήλας ἐξ εὐωνύμων πρὸς τὰ δεξιὰ, ἡ δὲ προφορὰ πολὺ διαφέρει τῆς γραφῆς. Ὁ τουρκικὸς κλάδος στερεούμενος γένους καὶ ἄρθρου εἶναι ὁ πρῶτος γραφεὶς ἐκ τῶν ταταρικῶν γλωσσῶν, ἔχων διάλεκτον τὴν Οὐϊγγοὺρ, ὀνομαζομένην ἀπὸ τοῦ ὁμιλοῦντος αὐτὴν λαοῦ, ἥτις εἶναι ἡ καθαρωτέρα καὶ ἀρχαιοτέρα τουρκική. Μετὰ ταῦτα ἡ Οὐϊγγοὺρ ὠνομάσθη τσαγατάϊ, ἀπὸ τοῦ Τσαγαταΐ, υἱοῦ τοῦ κατακτητοῦ Τσιγκὶς Χάν. Ἡ Οὐϊγγοὺρ ἢ Τσαγαταΐ, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτοὶ οἱ Ὀθωμανοὶ ἀρχαίαν τουρκικὴν καλοῦσιν, ἦτον ἡ γλῶσσα τῶν Σελτσουκιδῶν καὶ τῆς γενεᾶς τοῦ Ἐρτογρούλ· ἐκ ταύτης δὲ ἐμορφώθη ἰδίως ἡ τὴν σήμερον εἰς τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας ὁμιλουμένη ὀθωμανικὴ γλῶσσα. Τὸ ἀλφάβητον τὸ τουρκικοῦ κλάδου εἶναι Συριακῆς καταγωγῆς καὶ ὁμοιάζει τῷ τῶν Ἀράβων καὶ Περσῶν. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος, καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ ὀθωμανικὴ γλῶσσα ἤρξατο μόνον νὰ καθαρίζηται, ἡ διάλεκτος τσαγαταΐ εἶχε φθάσει εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς τελειότητος, τὸν ὁποῖον

ἠδύνατο νὰ καταλάβῃ· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα παρήκμασεν, ἐνῷ ἡ ὀθωμανικὴ γλῶσσα δὲν ἔπαυσε νὰ προάγηται καὶ ἀκμάζῃ καὶ ἀπὸ τραχυφθόγγου καὶ πενιχρᾶς ταταρικῆς διαλέκτου κατέστη γλαφυρὰ καὶ γλυκεῖα, προσεκτήσατο δὲ μεγαλοπρέπειαν, πομπώδες ὕφος, πλοῦτον καὶ χάριν, διότι εἰς τὴν μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν αὐτῆς μεγάλως συνετέλεσαν αἱ τότε καὶ νῦν ἀκμάζουσαι γλῶσσαι, περσικὴ καὶ ἀραβική. Οἱ Ὀθωμανοὶ παραλαβόντες τὴν θρησκείαν αὐτῶν παρὰ τῶν Ἀράβων ἠναγκάσθησαν πρὸς κατανόησιν αὐτῆς νὰ σπουδάσωσι καὶ τὴν γλῶσσαν ἐν ᾗ ἦτο γεγραμμένον τὸ Κοράνιον καὶ πλεῖστα ἄλλα θρησκευτικὰ βιβλία. Οὕσα δὲ ἐπὶ τῆς κατακτήσεως τῶν Ἀράβων καὶ τῆς ὑποταγῆς τῶν Σελτσουκιδῶν ἱκανῶς ἀνεπτυγμένη ἡ ἀραβικὴ καὶ περσικὴ φιλολογία, ἦτον ἐπόμενον νὰ ἐπιδρόσῃ ἐπὶ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς διαπλάσεως τῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης καὶ συντελέσῃ μεγάλως εἰς τὴν μόρφωσιν καὶ τὸν πλουτισμὸν αὐτῆς

Ταῦτα καὶ περὶ τῆς γλώσσης τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν Ὀθωμανῶν. Πρὶν δὲ ὑποδείξωμεν τοὺς προκαλέσαντας λόγους εἰς τὴν κατὰ τὸ ἀνὰ χεῖρας κείμενον ταξινόμησιν τῆς γραμματικῆς, ὡς ὑπεσχέθημεν, φέρε σκιαγραφήσωμεν καὶ τοὺς λόγους, ὧν ἕνεκα καὶ ἡ παροῦσα γραμματικὴ ἐκδίδοται. Οἱ κυριώτεροι τούτων εἶναι ά. ἡ παρὰ τῶν ὀρθοφρονούντων πρὸ πολλοῦ ποθουμένη καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐπιτευχθεῖσα φιλικὴ σύνδεσις τῶν δύο ὁμόρων Κυβερνήσεων, τῆς Ὀθωμανικῆς καὶ Ἑλληνικῆς, ὧν τὰ συμφέροντα ταὐτίζονται, σύνδεσις τῆς ὁποίας ἠρχίσαμεν ἤδη νὰ βλέπωμεν τὰ καλὰ ἀποτελέσματα, ἐν οἷς τὴν ἐξόντωσιν τῆς λῃστείας ἐν τοῖς μεθορίοις καὶ πλεῖστα ἄλλα, τὰ ὁποῖα τὸ στενὸν τοῦ χώρου δὲν ἐπιτρέπει ἡμῖν νὰ ἀπαριθμήσωμεν ἐνταῦθα· β'. ἡ προθυμία μεθ' ἧς ἡ ὁμοεθνὴς νεολαία ἐπεδόθη ἀπό τινος χρόνου εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς ἐπισήμου γλώσσης τῆς ἡμετέρας πατρίδος. Εἶναι δὲ πλέον ἀναμφίλεκτον ὅτι εἰς τὴν προσέγγισιν τῶν Ἑλλήνων καὶ Ὀθωμανῶν οὐκ ὀλίγον συντελεῖ καὶ ἡ γλῶσσα, διὰ μόνης τῆς ὁποίας ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀνταλλαγὴ ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων.

Ἡ κατὰ τὸ 1869 ὑπ' ἐμοῦ ἐκδοθεῖσα Στοιχειώδης Γραμματικὴ τῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης δὲν ἐπαρκεῖ ποσῶς εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας τῆς σπουδαζούσης νεολαίας, ἥτις μὴ ἀρκουμένη εἰς τὰ στοιχεῖα ζητεῖ νὰ ἔχῃ ἀνὰ χεῖρας διδακτικὰ βιβλία δι' ὧν νὰ καταρτισθῇ ἐπὶ τὸ τελειότερον εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν. Ἐν ταύτῃ δὲ ἀρθονώτερον καὶ δαψιλέστερον εὑρήσει ὁ σπουδαστὴς πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀραβικῆς καὶ περσικῆς γλώσσης ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικήν, ὧν ἡ γνῶσις ἀπαραίτητος.

Ἡ διάταξις τῆς παρούσης γραμματικῆς κατὰ πολὺ διαφέρει τῆς τῶν πρὸ ἐμοῦ γραψάντων ξένων τε καὶ ὁμογενῶν. Οὗτοι ἀναμιγνύουσι τοὺς κανόνας

τῆς καθαρῶς τουρκικῆς μετὰ τῶν τῆς ἀραβικῆς καὶ περσικῆς. Π. χ. ἀναφέροντες περὶ τῶν τουρκικῶν ὀνομάτων ἐκθέτουσι ταὐτοχρόνως καὶ τοὺς κανόνας τῶν ἀραβικῶν καὶ περσικῶν ὀνομάτων, ὥστε εὐκόλως ἐννοεῖ τις τὰς δυσκολίας ἃς ἀπαντᾷ ἐκ πρώτης ὄψεως ὁ λαμβάνων ἀνὰ χεῖρας μίαν γραμματικὴν συντεταγμένην κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο, διότι δὲν πρόκειται πλέον περὶ κανόνων μιᾶς μόνον γλώσσης, ἀλλὰ τριῶν, τοὺς ὁποίους ὀφείλει ν' ἀποστηθίζῃ ταὐτοχρόνως, ὅπερ οὐ ῥᾴδιον· ἴσως καὶ τοῦτο εἶναι μία ἐκ τῶν αἰτιῶν, αἵτινες δυσχερῆ καθιστῶσι τὴν σπουδὴν τῆς γλώσσης ταύτης. Ἐμὲ δὲ τοὐναντίον ἡ πεῖρα μὲ ἠνάγκασε νὰ παραδεχθῶ σύστημα ὅλως ἀντίθετον τοῦ τῶν προγενεστέρων, τὸ ὁποῖον ἐξακολουθεῖ νὰ φέρῃ ἀγλαοὺς καρποὺς εἴς τε τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολὴν, τὰς ἑλληνικὰς σχολὰς τῶν Εἰσοδίων τῆς Παναγίας, τὸ ἐν Σταυροδρομίῳ Ἑλληνικὸν Λύκειον καὶ ὅπου ἀλλαχοῦ διδάσκει ὁ διὰ τὰς προσπαθείας αὐτοῦ πρὸς διάδοσιν τῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης μεταξὺ τῶν ὁμογενῶν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος τιμηθεὶς διακεκριμένος καθηγητὴς τῆς τουρκικῆς κύριος Ἀριστομένης Λουκίσσης, ὅστις ἀκολουθεῖ τὸ ἡμέτερον σύστημα, καθὸ ἐπαγωγότερον καὶ πρακτικώτερον. Συνίσταται δὲ τοῦτο εἰς τὴν διαχώρησιν τῶν πρὶν μεμιγμένων κανόνων εἰς τρία μέρη, ἤτοι τὸ πρῶτον μέρος μετὰ τοῦ συμπληρώματος αὐτοῦ, ὅπερ περιέχει τοὺς κανόνας τῆς καθαρῶς τουρκικῆς, τὸ δεύτερον, τοὺς ἐν τῇ ὀθωμανικῇ ἐν χρήσει ἀραβικοὺς κανόνας, καὶ τὸ τρίτον, τοὺς τῆς περσικῆς. Κατὰ ταῦτα λοιπὸν καὶ ἡ διδασκαλία τῆς παρούσης γραμματικῆς δέον νὰ γίνηται εἰς τρία τοὐλάχιστον ἔτη. Ἔτι δὲ ἐφρόντισα εἰς τὸ ἀνὰ χεῖρας πόνημα ἵνα ἁπλοποιήσω τὸ πρῶτον μέρος ἔτι περισσότερον, προσθέσας ἐν τέλει αὐτοῦ συμπλήρωμα περιέχον πλείστους κανόνας ἀνήκοντας μὲν εἰς τὴν καθαρῶς τουρκικὴν, ἀλλ' ἡ ἐκμάθησις τῶν ὁποίων οὐκ ὀλίγην σύγχυσιν ἐπιφέρει τὸ πρῶτον ἔτος εἰς τὸν σπουδαστήν. Ἀλλὰ πόσας ἄρα ἡ ἐκ παραλλήλου σύγκρισις καλῶν μεταφράσεων ἐκ τῆς τουρκικῆς εἰς τὴν ἑλληνικὴν δὲν θὰ παρεῖχεν ὠφελείας καὶ δὲν θὰ ὑπεβοήθει τὴν γνῶσιν τῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης; Πρὸς τοιαύτην ἐξάσκησιν τῶν σπουδαστῶν δράττομαι τῆς καταλλήλου ταύτης εὐκαιρίας ἵνα καὶ ἐγγράφως συστήσω αὐτοῖς τὴν ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Κωνσταντίνου Ι. Φωτιάδου Βέη, διασήμου ἀσιατιστοῦ καὶ Διευθυντοῦ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Λυκείου, καὶ τοῦ ἐν Κρήτῃ κυρίου Ἰωάννου Βιθυνοῦ, γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Χανίων, φιλοπονηθεῖσαν λίαν ἐπιτυχῆ μετάφρασιν τοῦ Ὀθωμανικοῦ Ἀστυκοῦ Κώδηκος (مجلهٔ احكام عدليه Μεδζελλεῖ Ἀχκιάμι Ἀδλιγὲ), ἐκ τῆς παραθέσεως τῆς ὁποίας πρὸς τὸ τουρκικὸν κείμενον πλείστη ὅση ὠφέλεια προκύπτει.

Ἐξαντληθείσης δὲ καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Χρηστομαθείας (منتخبات آثار عثمانيه

Μὸντεχαπάτι Ἀσάρι Ὀσμανιγὲ) ὁσονούπω ἐκδίδω δευτέραν ἔκδοσιν αὐτῆς εἰς δύο τόμους μεταῤῥυθμίσας καὶ δι' ἀρίστων τεμαχίων πλουτίσας αὐτήν. Ἐπιθυμῶν δὲ τελειόν τι σύστημα νὰ παράσχω, ἐκτὸς τοῦ περατωθέντος ἤδη Ἀραβο-Περσο-Τουρκο-Ἑλληνικοῦ Λεξικοῦ μου, δημοσιεύω προσεχῶς Ὀθωμανικὸν Συντακτικόν, ὡς περ καὶ συλλογὴν Φερμανίων βαθμῶν καὶ ἀξιωμάτων τῆς θρησκευτικῆς, πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἱεραρχίας, μετὰ διαπιστευτηρίων γραμμάτων τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου Ἀβδ-ὰλ Ἀζιζ πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης, ἀντίγραφον τῶν ὁποίων μοὶ ἐδόθη παρ' ἀξιοτίμων φίλων, ἀντιπροσώπων τῆς Ὑψηλῆς Πύλης παρὰ ταῖς εὐρωπαϊκαῖς αὐλαῖς. Ἐν τοῖς ἐλαχίστοις τούτοις πονήμασι ὡς περ καὶ ἐν ἑτέροις ἤδη ὑπ' ἐμοῦ ἐκδοθεῖσιν, ὁπωσδήποτε καὶ ὁπωστιοῦν συντελοῦσιν ὡς βοηθητικὸς μέσοις, ἐλπίζω ὅτι ἡ σπουδάζουσα νεολαία εὑρήσει τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα αὐτῇ διδακτικὰ βιβλία, μέχρις οὗ οἱ ὁμογενεῖς ἀσιατισταὶ εὐαρεστηθῶσι νὰ φιλοπονήσωσιν ἔργα σπουδαιότερα καὶ τελειότερα, τοῦθ' ὅπερ εὔχομαι ἐκ μέσης καρδίας· ἐγὼ δ' ἔχων πάντοτε ὑπ' ὄψιν τὴν κοινὴν ὠφέλειαν οὐδενὸς κόπου φείδομαι ὅπως ὅ,τι μοι δύναμις φαίνωμαι τῇ τε πατρίδι καὶ τῇ νεολαίᾳ ἔστω καὶ ὁπωσοῦν χρήσιμος.

Μετὰ πλείστης δ' ὅσης εὐχαριστήσεως βλέπομεν τοὺς ἀτρύτους κόπους, οὓς καταβάλλουσιν οἱ Κύριοι Διευθυνταὶ τῶν κυριωτέρων ἑλληνικῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς τε Πρωτευούσης καὶ τῶν Ἐπαρχιῶν πρὸς συστηματοποίησιν τῆς σπουδῆς τῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐνθαῤῥύνοντες τοὺς πρὸς ἐκμάθησιν αὐτῆς τὰ ἀναγκαῖα καὶ μεθοδικὰ πονήματα συγγράφοντας, ἀφ' ἑτέρου δὲ παροτρύνοντες τὴν ὁμογενῆ νεολαίαν πρὸς τὴν σπουδὴν τῆς τοσοῦτον δι' ἡμᾶς ἀναγκαιοτάτης τουρκικῆς, περὶ τῆς χρησιμότητος τῆς ὁποίας περιττὸν θεωρῶ νὰ ἐπαναλάβω ἐνταῦθα ὅσα ἐν τοῖς προλόγοις τῶν προγενεστέρων ἔργων μου ἔγραψα. Ἐπιτραπείτω μοι δὲ ἐνταῦθα νὰ εἴπω ὅτι μέγας ὀφείλεται ἔπαινος μεταξὺ ἄλλων τῷ τε Σχολάρχῃ τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς, τῷ πανοσιολογωτάτῳ ἀρχιμανδρίτῃ κ. Φιλοθέῳ Βρυεννίῳ, τῷ ἀξιοτίμῳ Διευθυντῇ τῶν σχολῶν τῶν Εἰσοδίων τῆς Παναγίας, κ. Γ. Σοφοκλεῖ, καὶ τοῖς ἱδρυταῖς τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ Ἑλληνικοῦ Λυκείου, ἀξιοτίμοις κ. κ. Χ. Καλωταίῳ, Α. Τάγγῃ, Μ. Πανταζῇ καὶ Γ. Χασιώτῃ, διὰ τὴν ὥθησιν, ἣν ἔδωκαν εἰς τὴν τουρκικήν, ὡς καὶ διὰ τὰς προσπαθείας, ἃς ἀνενδότως καταβάλλουσι, προτρέποντες διὰ νουθεσιῶν τοὺς μαθητὰς αὐτῶν, ὅπως ἐνδελεχῶς σπουδάζωσι τὴν γλῶσσαν ταύτην, ὑποδεικνύοντες αὐτοῖς συνάμα καὶ τὸ χρήσιμον αὐτῆς.

Ἐν Χαλκηδόνι, κατὰ Ἰανουάριον τοῦ **1874**.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.

ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τοῦ Ὀθωμανικοῦ Ἀλφαβήτου.

1. Οἱ Ὀθωμανοὶ γράφουσι καὶ ἀναγινώσκουσιν ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερὰ, τὸ δὲ ἀλφάβητον αὐτῶν ἀποτελεῖται ἐκ τριάκοντα τεσσάρων γραμμάτων, τὰ ὁποῖα ἅπαντα εἶναι σύμφωνα.

Γράμματα καὶ ὀνόματα αὐτῶν.

ا	ب	پ	ت	ث	ج	چ	ح	خ
ἐλὶφ	μπε	πε	τε	σε	δζιμ	τσιμ	χα	χη
د	ذ	ر	ز	ژ	س	ش	ص	ض
δαλ	ζαλ	ρε	ζε	ζιε	σιν	σὶν	σσαδ	δαδ
ط	ظ	ع	غ	ف	ق	ك	ک	ـك
τη	ζη	ἄϊν	γάϊν	φε	καφ	κιαφ	γκιαφ	κιάφι γκιαγὶ
	ـٔـل	ل	م	ن	و	ه	ى	
	σαγὶρ κιὰφ ἢ σαγὶρ νοὺν	λιαμ	μιμ	νουν	βαβ	χε	γε	

Γράμματα ἔχοντα ὅμοιον σχῆμα.

ب	ج	د	ر	س	ص	ط	ع	ك
پ	چ	ذ	ز	ش	ض	ظ	غ	ک
ت	ح		ژ					ـك
ث	خ							ـٔـل

2. Τὰ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ πίνακι ἐννέα σχήματα ἀποτελοῦσιν εἴκοσι πέντε γράμματα τοῦ ὀθωμανικοῦ ἀλφαβήτου, διακρινόμενα ἀπ' ἀλλήλων ἐκ τῶν στιγμῶν ˙ ˙ ˙ τὰς ὁποίας φέρουσιν ἄνω ἢ κάτω.

Περὶ σχημάτων τῶν γραμμάτων.

3. Τὰ μέχρι τοῦδε ὑποδειχθέντα σχήματα εἰσὶ τὰ τῶν μεμονωμένων γραμμάτων. Ἅμα τὰ γράμματα συνδυασθῶσι πρὸς σχηματισμὸν τῶν λέξεων, τὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν ὑρίστανται ἐπαισθητὰς μεταβολὰς, ἀναλόγως τῆς θέσεως ἐν ᾗ εὑρίσκονται, ἐν ἀρχῇ, ἐν τῷ μέσῳ, ἢ ἐν τέλει τῶν λέξεων, ὡς ὁρᾶται ἐν τῷ κάτωθι πίνακι.

Σχήματα τῶν πρὸς ἄλληλα συμπλεκομένων γραμμάτων.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΥΜΠΕΠΛΕΓΜΕΝΑ			Γράμματα κατὰτὴν ἀκτινόγραφα	ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΥΜΠΕΠΛΕΓΜΕΝΑ			Γράμματα κατὰτὴν ἀκτινόγραφα
μεταξὺ λοιπῶν γραμμάτων.	μετὰ τὸ ἑπόμενον γράμμα.	μόνον.		μεταξὺ λοιπῶν γραμμάτων.	μετὰ τὸ ἑπόμενον γράμμα.	μόνον.	
ـضـ	ـض	ض	ض	ـصـ	ـص	ص	ص
ـطـ	ـط	ط	ط	ـلـ	ـل	ا	ا
ـظـ	ـظ	ظ	ظ	ـعـ	ـع	ع	ع
ـغـ	ـغ	غ	غ	ـفـ	ـف	ف	ف
ـقـ	ـق	ق	ق	ـكـ	ـك	ك	ك
ـلـ	ـل	ل	ل	ـمـ	ـم	م	م
ـمـ	ـم	م	م	ـنـ	ـن	ن	ن
ـنـ	ـن	ن	ن	ـوـ	ـو	و	و
ـهـ	ـه	ه	ه	ـهـ	ـه	ه	ه
ـيـ	ـي	ي	ي	ـيـ	ـي	ي	ي
«	«	«	«	«	«	«	«
«	«	«	«	«	«	«	«
«	«	«	«	«	«	«	«

4. Ἐκ τῶν γραμμάτων τὰ ا د ذ ر ز و οὐδέποτε συμπλέκονται μετὰ τῶν ἑπομένων.

5. Ἐὰν κατόπιν τῶν γραμμάτων ا د ذ ر ز و συμπέσῃ ἓν ἐξ αὐτῶν τῶν ἰδίων, τότε δὲν ἀλλάσσει ποσῶς σχῆμα. Π. χ. او=οἶκος, ار=ἄρρην, اد=ὄνομα.

6. Τὰ τέσσαρα γράμματα ى ه و ا ἐπέχουσιν ἐνίοτε τόπον φωνηέντων.

7. Τὸ ه χ ἐπέχον τόπον φωνήεντος οὐδέποτε συμπλέκεται μετὰ τοῦ ἑπομένου γράμματος. Π. χ. نگلمامك=γκελέμεμεκ=μὴ δύνασθαι ἐλθεῖν.

8. Οἱ Ὀθωμανοὶ δὲν χωρίζουσι τὰς λέξεις ὅπως μεταφέρωσι μέρος αὐτῶν εἰς τὴν ἑπομένην γραμμήν. Ὅταν λοιπὸν δὲν ὑπάρχῃ ἀρκετὸς χῶρος ἵνα τεθῇ εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν τὸ περισσεῦον μέρος μιᾶς λέξεως, εἰς μὲν τὴν γραφὴν προστίθεται ἄνωθεν τῶν προηγουμένων, εἰς δὲ τὸν τύπον μεταφέρεται ἅπασα ἡ λέξις εἰς τὴν ἀκόλουθον γραμμὴν, τὸ δὲ ἐκ τῆς μεταφορᾶς ταύτης προκύπτον κενὸν ἀναπληροῦται διὰ τῆς παρεκτάσεως τῶν ὁριζοντείων γραμμῶν τῶν γραμμάτων. Π. χ.

معمـــار ارشـــونی یکرمی درت پرمقـــدر وبر پرمق اون ایکی
خطـــــدر وبرخـط اون ایکی نقطـــه اعتبـــار اولنور

9. Ἡ Ὀθωμανικὴ γλῶσσα δὲν ἔχει οὔτε στίξεις οὔτε κεφαλαῖα γράμματα. Αἱ δὲ στιγμαὶ (٠), αἵτινες τίθενται ἄνω ἢ κάτω τῶν γραμμάτων, παραλείπονται εἰς τὴν ὑπογραφὴν καὶ χρονολογίαν.

Προφορὰ τῶν γραμμάτων τοῦ ὀθωμανικοῦ ἀλφαβήτου.

10. Τὸ ا ἐλὶφ, ὡς ἁπλοῦν φωνῆεν, εὑρισκόμενον ἐν ἀρχῇ τῶν λέξεων, προφέρεται ἀναλόγως τοῦ φωνοσήμου (χαρεκὲ), τὸ ὁποῖον φέρει. Π. χ. آق ακ =λευκὸς· ات ετ=κρέας· ايڭر ἰνδζὶρ=σῦκον· اورمان ὀρμὰν=δάσος· اون ουν=ἄλευρον· اوزم ὀζοὺμ=σταφυλὴ· اورجق ὀρτζὲκ=ἀράχνη.

11. Τὸ ἐλὶφ εὑρισκόμενον ἐν ἀρχῇ λέξεως καὶ συλλαβιζόμενον μὲ χαρεκὲ ἐσρὲ οὐδέποτε ἀποτελεῖ τὴν δασεῖαν φωνὴν η, ἀλλὰ πάντοτε τὴν ψιλὴν ι.

12. Ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἐν τέλει τῶν λέξεων, τὸ ἐλὶφ εἰς μὲν τὰς τουρκικὰς λέξεις ἰσοδυναμεῖ μὲ βραχὺ ă, εἰς δὲ τὰς ἀραβικὰς καὶ περσικὰς μὲ μακρὸν ā. Π. χ. باش πας=κεφαλὴ· بابا παπὰ=πατήρ· قاتل κατὶλ=φονεύς· پا πᾶ=ποῦς.—Τὸ ἐλὶφ ἔχει προσέτι τὴν προφορὰν ā μακροῦ ὅταν φέρῃ ἄνωθεν τὸ σημεῖον μέδδ (˜). Π. χ. آمر ἀμὶρ=ἀρχηγός.

13. Εἴς τινας περσικὰς λέξεις τὸ ἐλὶφ μένει ἀνεκφώνητον. Π. χ. خواجه

χοδζὰ = διδάσκαλος. — Ἐν τέλει δὲ τῶν ἀραβικῶν λέξεων ἀντικαθιστᾷ ἐνίοτε τὸ ع. Π. χ. صغرى σουγρὰ = μικροτέρα.

14. Ὡς σύμφωνον, τὸ ἐλὶφ εὑρίσκεται εἰς πλείστας ἀραβικὰς λέξεις, φέρον ἄνωθεν τὸ σημεῖον χεμζὲ (ٔ) καὶ ἀποτελοῦν ἐλαφρόν τινα πλατειασμόν. Τὸ μὲ χεμζὲ ἐλὶφ παριστάνεται ἐν τῇ γραμματικῇ ταύτῃ διὰ μιᾶς ἀποστρόφου. Π. χ. مولو μεβλοὺρ = ὑπάλληλος.

15. Τὸ ب μπε προφέρεται ὡς τὸ γαλλικὸν b, παριστανόμενον διὰ τοῦ π μὲ στιγμὴν (π̇). Π. χ. بير μπιρ = τὶρ = εἷς. — Εὑρισκόμενον ἐν τέλει τῶν λέξεων ἢ πρὸ μορίου ἀρχομένου ἀπὸ συμφώνου ἢ σχηματίζοντος μετὰ τῆς ῥιζικῆς λέξεως ἕνωμα σύνθετον, καὶ ἐνίοτε κατόπιν ἢ πρὸ τῶν γραμμάτων ت ث ج چ ح خ س ش ص ض ط ظ ف ق ك προφέρεται ὡς τὸ ἑλληνικὸν π. Π. χ. كتاب κιτὰπ = τὸ βιβλίον. كتاپلار κιταπ-λὰρ = τὰ βιβλία. ابتدا ἰπτιδὰ = ἀρχή. اثبات ισπὰτ = ἀπόδειξις.

16. Τὸ پ πε, ὡς τὸ ἑλληνικὸν π. Π. χ. پيغمبر πεϊγαμπὲρ = προφήτης.

17. Τὸ ت τε, ὡς τὸ ἑλλ. τ. Π. χ. توز τοζ = κόνις, κονιορτός.

18. Τὸ ث σε, ὡς τὸ ἑλλ. σ. Π. χ. عثمانلى οσμανλὴ = Ὀθωμανός.

19. Τὸ ج δζιμ, ὡς τὸ γαλλικὸν dj ἢ τὸ ἑλλ. δζ. Π. χ. جان δζὰν = ψυχή. — Προφέρεται ὡς ش σιμ (ἑλλ. τσ, γαλλ. tch) κατὰ τὰς αὐτὰς περιστάσεις καθ' ἃς καὶ τὸ ب ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἑλλ. π. Π. χ. اغاج ἀγὰτς = τὸ δένδρον, اغاجلار ἀγατσλὰρ = τὰ δένδρα.

20. Τὸ چ τσιμ, ὡς τσ, γαλλ. tch. Π. χ. چال τσαλὰ = πρόνιον.

21. Τὸ خ χα, ὡς τὸ ἑλλ. χ. Π. χ. حمام χαμμὰμ = λουτρόν.

22. Τὸ ح χη, ὡς τὸ ἑλλ. χ, ὀξύτερόν πως τοῦ خ. Π. χ. انحنار ἀναχτὰρ = κλειδίον.

23. Τὸ د δαλ, ὡς τὸ γαλλ. d. Π. χ. دوه δεβὲ = ἡ κάμηλος. Προφέρεται δὲ ὡς τὸ ἑλλ. τ, εἰς τὰς ῥητὰς περιστάσεις καθ' ἃς καὶ τὸ ب ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἑλλ. π. Π. χ. كاغد κιαὰτ = τὸ χαρτίον, كاغدلار κιαατλὰρ = τὰ χαρτία. — Εἰς τὴν λέξιν دولو τὰρλὰ = εἶδος, καίτοι ἐν ἀρχῇ εὑρισκόμενον, προφέρεται ἐξαιρετικῶς ὡς τ.

24. Τὸ ذ ζαλ, ὡς τὸ ἑλλ. ζ. Π. χ. ذات ζὰτ = πρόσωπον, ἄτομον.

25. Τὸ ر ρε, ὡς τὸ ἑλλ. ρ. Π. χ. كرمك γκιρμὲκ = εἰσέρχεσθαι.

26. Τὸ ژ ζε, ὡς τὸ ἑλλ. ζ. Π. χ. ژنكين ζενγκὶν = πλούσιος.

27. Τὸ ج ζιε, ὡς τὸ γαλλ. j. Π. χ. ژاژ ζιζὰ = ὑδράργυρος.

28. Τὸ س σιν, ὡς τὸ ἑλλ. σ. Π. χ. سوفره σοφρὰ = ἡ τράπεζα.

29. Τὸ ش σὶν, ὡς τὸ γαλλ. ch. Παριστάνεται δὲ διὰ σ μὲ στιγμὴν (ṡ). Π. χ. شمان σημὰν = παχύς.

30. Τὸ ص σσαδ, ὡς σ, παχυλότερον τοῦ س. Π. χ. صاغمق σαγμὰκ = ἀμέλγειν.

31. Τὸ ض δαδ, ὡς τὸ ἑλλ. ζ, καὶ ἐνίοτε ὡς τὸ γαλλ. d. Π. χ. ضرر ζαρὰρ = ζημία, قاضى καδὴ = κριτής.

32. Τὸ ط τη, ὡς τὸ ἑλλ. τ, ὀξύτερόν πως τοῦ ت. Π. χ. طاش τὰς = λίθος. Ἐνίοτε προφέρεται ὡς τὸ γαλλ. d, ὡς طاغ δὰγ = τὸ ὄρος. طار δαρ = στενός.

33. Τὸ ظ ζη, ὡς ζ ὀξύ. Π. χ. ظريف ζαρὶφ = κομψός.

34. Τὸ ع ἄϊν μόνον διὰ ζώσης φωνῆς δύναται νὰ ὑποδειχθῇ. Ἐνταῦθα παριστάνεται διὰ τῆς ἀποστρόφου. Π. χ. عمر ὑμὲρ = ζωή. — Τὸ ἄϊν, μὴ εὑρισκόμενον ἐν τῇ ἀρκτικῇ συλλαβῇ τῆς λέξεως, προφέρεται κεχωρισμένον ἐκ τοῦ προηγουμένου συμφώνου. Π. χ. عجز δζέϊζ = πρόσθεσις.

35. Τὸ غ γαΐν, ὡς τὸ ἑλλ. γ, συλλαβιζόμενον μετὰ τοῦ α, ο, ου, ἢ μετά τινος συμφώνου. Π. χ. اغلامق ἀγλαμὰκ = κλαίειν.

36. Τὸ ف φε, ὡς τὸ ἑλλ. φ. Π. χ. فرق φὰρκ = διαφορά.

37. Τὸ ق καφ, ὡς τὸ ἑλλ. κ, συλλαβιζόμενον μετὰ τοῦ α, ο, ου, ἢ μετά τινος συμφώνου. Π. χ. قبول καποὺλ = παραδοχή.

38. Τὸ ك κιαφ, ὡς τὸ ἑλλ. κ, συλλαβιζόμενον μετὰ τοῦ ε, ι, υ, ει, αι. Τοῦτο ὀνομάζεται كاف عربى κιάφ ἀρεπὶ = ἀραβικὸν κιάφ. Π. χ. كوتى κιὸτὲ = μοχθηρός.

39. Τὸ گ γκιαφ, ὡς τὸ ἑλλ. γκ ἢ γγ, ἢ ὡς τὸ γαλλ. gn. Π. χ. گلمك γκελμὲκ = ἔρχεσθαι. Τοῦτο καλεῖται كاف فارسى κιάφ-ι φαρσὶ = περσικὸν κιάφ.

40. Τὸ ڭ κιάφ-ι γιαγὶ εὑρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἐν τέλει τῶν λέξεων καὶ προφέρεται ὡς τὸ ἑλλ. ι. Π. χ. دكك δεϊνὲκ = ῥάβδος. ڭ πεϊ = βέης.

41. Τὸ ڭ σαγὴρ κιάφ καὶ σαγὴρ νοὺν λεγόμενον, ὡς τὸ ἑλλ. ν, προφερόμενον διὰ τῆς ῥινός. Π. χ. دڭز δενὶζ = ἡ θάλασσα.

42. Τὸ ل λιάμ, ὡς τὸ ἑλλ. λ. Π. χ. قليچ κηλὶτς = τὸ ξίφος. Διὰ τῆς συνάψεως τοῦ ل μετὰ ا ἀποτελεῖται τὸ λιάμ ελὶφ, ἔχον σχῆμα لا καὶ προφερόμενον λὰ ἢ λιὰ. Π. χ. الوان ἀλαδζὰ = ποικιλόχρους. ڭ لιαζιμ = ἀναγκαῖος.

43. Τὸ م μὶμ ὡς τὸ ἑλλ. μ. Π. χ. مكتب μεκτὲπ = τὸ σχολεῖον.

44. Τὸ ن νοῦν, ὡς τὸ ἑλλ. ν. Π. χ. نار = ῥόδιον. Πρὸ τοῦ ب προφέρεται ὡς μ. Π. χ. إستانبول ἰσταμπὸλ = Κωνσταντινούπολις.

45. Τὸ و βὰβ ὡς σύμφωνον μὲν, προφέρεται ὡς τὸ ἑλλ. β. Π. χ. ويرمك βερμὲκ = δίδειν. ὡς φωνῆεν δὲ χρησιμεύει νὰ δεικνύῃ εἰς μὲν τὰς τουρκικὰς λέξεις, ὅτι τὸ πρὸ αὐτοῦ γράμμα φέρει τὸ φωνόσημον ὀ ὀτεϊρὲ, προφερόμενον

βραχέως· εἰς δὲ τὰς ἀραβικὰς καὶ περσικὰς, ὅτι τὸ ﻃ τὸ μὲν εἶναι μακρόν. Π. χ. قورقو κορκὸν=φόβος· يۈرەك γιὸρεκ=καρδία· كول γκιὸλ=λίμνη. Ἐξ τινας περσικὰς λέξεις τὸ باب μένει ἀνεκφώνητον, ὡς خواهش χαχὶς=ἐπιθυμία.

46. Τὸ ه χε ὁτὲ μὲν εἶναι σύμφωνον, ὁτὲ δὲ φωνῆεν. Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ γαλλ. h aspirée, ὡς هلا ἀλλὰχ=ὁ Θεός. — Ἐν μέσῳ καὶ ἐν τέλει τῶν λέξεων τὸ χὲ εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φωνῆεν καὶ προφέρεται ὡς βραχὺ α ἢ ε, ὡς مه‌مه‌ مεϊβὲ=καρπός· ابد ἀβὰ=νῆσος· كلرك γκελερὲκ=ἐλθών. كلايرق | ἀνλαγιαρὰκ (ἀγναγιαρὰκ)=ἐννοήσας·

47. Εἴς τινας λέξεις τὸ ه οὔτε συμφώνου οὔτε φωνήεντος δύναμιν ἔχει, ὃν ὅλως διόλου περιττόν. Π. χ. كه κι=ὅστις, ὅτι, ὥστε· كه تسی=τί;

48. Τὸ ﻍ γε ὡς σύμφωνον μὲν προφέρεται ὡς τὸ ἑλλ. γ, συλλαβιζόμενον μετὰ τοῦ ε, ι, υ. Π. χ. ﻗﻴﻠﻴ γιαπράκ=φύλλον· كلـ γελὲκ=τρώγειν. Ὡς φωνῆεν δὲ, εἰς μὲν τὰς τουρκικὰς λέξεις ὑποδεικνύει ὅτι τὸ πρὸ αὐτοῦ γράμμα συλλαβίζεται μὲ χαρεκὲ ἐσρὲ, ἀποτελοῦντα βραχὺ φωνῆεν ι ἢ η, εἰς δὲ τὰς ἀραβικὰς καὶ περσικὰς προφέρεται ὡς ι μακρόν. Π. χ. قش κης =χειμών· كيك κεμὶκ=ὀστοῦν· طبيعت τὰπιὰτ=φύσις.

49. Ἐν τέλει ἀραβικῶν τινων λέξεων τὸ γε προφέρεται ὡς ἄβραχύ. Π. χ. حق تعالى χὰκκ τε'ὰλιὰ=ὁ Ὕψιστος Θεός.

Περὶ φωνασήμων.

50. Ἐπειδὴ ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, τὰ γράμματα τοῦ ὀθωμανικοῦ ἀλφαβήτου εἰσὶ σύμφωνα, οἱ Ὀθωμανοὶ μεταχειρίζονται φωνόσημά τινα ἐπέχοντα τόπον φωνηέντων. Τὰ φωνόσημα ταῦτα καλούμενα كسرة χαρεκὲ, εἰσὶ τρία:

α'. ὀστὸν (ـِ), τιθέμενον ἄνω τῶν γραμμάτων καὶ ἀποτελοῦν δύω φωνὰς α καὶ ε. Π. χ. قلم καλὲμ=κάλαμος, كيك κεμὶκ=ὀστοῦν.

β'. ἐσρὲ (ـِ), τιθέμενον κάτω τῶν γραμμάτων καὶ ἀποτελοῦν δύο φωνάς, τὴ δασὺ καὶ ι ψιλόν. Π. χ. قرمق κρμὰκ συντρίβειν· كفيل κεφὶλ=ἐγγυητής.

γ'. ὑστερὰ καὶ ὑστερὲ (ـُ), τιθέμενον ἄνω τῶν γραμμάτων καὶ ἀποτελοῦν τέσσαρας φωνὰς ο, ου, ὐ, ὑ. Π. χ. قول κὸλ=βραχίων· قورد κοὺρτ =λύκος· كوك κὸκ=ῥίζα. كل γκιὸλ=ῥόδον (ὐ=ευ, ὑ=u).

51. Οἱ χαρεκέδες δὲν γράφονται, ἀλλ' ὑπονοοῦνται ἐξωθεν.

52. Πᾶν γράμμα συλλαβιζόμενον μὲ χαρεκὲ ὀνομάζεται κινητόν. Ἠρεμοῦν δὲ καλεῖται τὸ γράμμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει χαρεκὲ, καὶ τότε φέρει τὸ σημεῖον ﻣﺠﺰم δζεζμ (◦). Π. χ. اوى ὲβ=οἶκος.

53. Οὐδεμία τουρκικὴ, περσικὴ ἢ ἀραβικὴ λέξις δύναται νὰ ἀρχίζῃ ἀπὸ

γράμματος μὴ ἔχοντος ἴδιον χαρεκὲ· διὰ τοῦτο τὸ δζεζμ οὐδέποτε τίθεται ἐπὶ ἀρκτικοῦ λέξεως γράμματος.

54. Ἐκτὸς τῶν χαρεκέδων, τὰ γράμματα ﺍ ﻭ | ἐπέχουσιν ἐνίοτε, ὡς ἐρρέθη ἀνωτέρω, τόπον φωνηέντων, ὑποδεικνύοντα τὸ μὲν ἐλὶφ | τὸν χαρεκὲ ὀστὸν προφερόμενον ὡς α, τὸ δὲ ﻭ βὰβ, τὸ ὑστερὸ, ἀποτελοῦν τὰς φωνὰς ο, ου, ὐ, ὑ, τὸ δὲ ه χε, τὸ ὀστὸν, ἀποτελοῦν φωνὴν ε καὶ α, καὶ τὸ γε ﻍ, τὸ ἐσρὲ, προφερόμενον η καὶ ι, ὡς:

Ὀφρὺς	قاش	καὶ	' = α = ا
Χορτάτος	طوق	τοκ	' = ο = و
Πάγος	بوز	πουζ	' = ου = و
Ὀφθαλμὸς	كوز	γιὐζ	' = ὐ = و
Φλινόπωρον	كوز	γκιὺζ	' = ὑ = و
Χειμαῤῥὸς	دره	δερὲ	' = ε = ه
Δωμάτιον	اوطه	ὀδὰ	' = α = ه
Θρὶξ	قيل	κηλ	' = η = ى
Γαλῆ	كدى	κεδὶ	' = ι = ى

Περὶ εὐφωνίας.

55. Ὡς εἴδομεν ἀνωτέρω, οἱ τρεῖς χαρεκέδες ἀποτελοῦσιν ὁμοῦ τὰς ὀκτὼ φωνὰς α, ε, η, ο, ου, ὐ, ὑ, αἵτινες διαιροῦνται εἰς τέσσαρας ψιλὰς: ε, ι, ὐ, ὑ, καὶ τέσσαρας δασείας: α, η, ο, ου. Τὸ ὐ ὡς τὸ γαλλικὸν eu, τὸ ὑ ὡς τὸ γαλλ. u καὶ τὸ η ὡς τὸ γαλλ. e muet.

56. Αἱ τουρκικῆς ῥίζης λέξεις ὑπάγονται εἰς δύο κατηγορίας, τὴν τῶν δασυφώνων καὶ τὴν τῶν ψιλοφώνων. Δασύφωνοι μέν εἰσιν αἱ συλλαβιζόμεναι μὲ δασείας φωνὰς, λεπτόφωνοι δὲ αἱ μὲ ψιλὰς φωνὰς συλλαβιζόμεναι. Μιᾶς τουρκικῆς λέξεως αἱ φωναὶ πρέπει νὰ ἦναι ἅπασαι ἢ δασεῖαι ἢ ψιλαί, δὲν ἐπιδέχεται δὲ μία καὶ ἡ αὐτὴ λέξις ταὐτοχρόνως καὶ δασείας καὶ ψιλὰς φωνάς.

57. Διὰ νὰ εὕρωμεν ἐὰν μία τουρκικὴ λέξις ἦναι δασύφωνος ἢ ψιλόφωνος παρατηροῦμεν τὴν φωνὴν τῆς ἀρκτικῆς συλλαβῆς· ἐὰν μὲν αὕτη εἶναι δασεῖα, καὶ τῶν ἐπιλοίπων συλλαβῶν αἱ φωναὶ πρέπει νὰ ἦναι δασεῖαι, ἐὰν δὲ ἦναι ψιλὴ, καὶ αἱ φωναὶ τῶν ἐπιλοίπων συλλαβῶν θὰ ἦναι ψιλαί. Π. χ. طولديرمق δολ-δουρ-μὰκ=πληροῦν. Ἡ φωνὴ τῆς ἀρκτικῆς συλλαβῆς εἶναι (ο), ἤτοι δασεῖα, κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ τῆς δευτέρας συλλαβῆς φωνὴ (ου), ὡς καὶ ἡ τῆς τρίτης (α), εἶναι δασεῖαι· اكلندرمك ἐϊ-λεν-διρ-μὲκ=διασκεδάζειν τινά. Ἡ φωνὴ τῆς ἀρκτικῆς συλλαβῆς εἶναι (ε), ἤτοι ψιλὴ, ἄρα καὶ ἡ τῆς δευτέρας

συλλαβῆς φωνὴ (ε), καὶ ἡ τῆς τρίτης (ι), ὡς καὶ ἡ τῆς τετάρτης (ε), ἅπασαί εἰσι ψιλαί.

58. Τοῦ ἀνωτέρω κανόνος ἐξαιρεῖται μόνον τὸ ἐλὶφ, εὑρισκόμενον ἐν ἀρχῇ τῆς λέξεως καὶ συλλαβιζόμενον μὲ ἐσρέ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ἐλὶφ ἀποτελεῖ πάντοτε τὴν ψιλὴν φωνὴν ι, καίτοι αἱ ἑπόμεναι συλλαβαὶ δυνατὸν νὰ ἦναι δασύφωνοι. Π. χ. ايناندرمق i-nan-dṛ-mak=πιστοποιεῖν. Ἡ πρώτη συλλαβὴ εἶναι ψιλὴ (ι), διότι σύγκειται ἐξ ἑνὸς ἀρκτικοῦ ἐλὶφ συλλαβιζομένου μὲ ἐσρέ, ἐνῷ αἱ φωναὶ τῶν ἀκολούθων συλλαβῶν εἶναι δασεῖαι (α, η, α).

59. Εὐάριθμοί τινες λέξεις, ὡς ﻝ ἐλμὰ=μῆλον, ليمون λιμὸν=λεμόνιον كيمون κιμὸν=κύμινον· قهوه καχβὲ=καφφὲς, ليمان λιμὰν=λιμὴν, κτλ. ἀποτελοῦσιν ἐξαίρεσιν τοῦ προηγουμένου κανόνος (§ 57).

60. Εἰς τὰς ἀραβικὰς καὶ περσικὰς ῥίζης λέξεις δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀρκτικὴ συλλαβὴ τῆς λέξεως, ἀλλὰ τὰ ἀποτελοῦντα αὐτὴν γράμματα, τὰ ὁποῖα διαιροῦνται εἰς δύο εἴδη: τὰ δασύφωνα καὶ τὰ ψιλόφωνα. Δασύφωνα μέν εἰσι τὰ ح خ ص ض ط ظ ع غ ق, ψιλόφωνα δὲ, τὰ λοιπὰ γράμματα. Εἰς τὰς ἀραβικὰς λοιπὸν καὶ περσικὰς λέξεις αἱ φωναὶ τῶν χαρεκέδων εἶναι δασεῖαι μὲν, ὅταν τὸ γράμμα μετὰ τοῦ ὁποίου συλλαβίζονται ᾖναι δασύφωνον, ἢ ὅταν μετὰ τοῦτο, ψιλόφωνον ὄν, ἕπεται ἠρεμοῦν δασύφωνον γράμμα· ψιλαὶ δὲ, ὅταν τὸ γράμμα μετὰ τοῦ ὁποίου συλλαβίζονται ᾖναι ψιλὸν, μὴ ἔχον κατόπιν αὐτοῦ ἠρεμοῦν δασύφωνον γράμμα. Π. χ. تَخ ر ريز تاك-ρὶρ مرجت μερ-χα-μὲτ.

61. Ἐξαιρεῖται τοῦ κανόνος τούτου ὁ χαρεκὲς ἐσρὲ τοῦ ἐλὶφ ἀρκτικοῦ ἀραβικῶν καὶ περσικῶν λέξεων, ὅστις σχηματίζει πάντοτε τὴν ψιλὴν φωνὴν ι, καὶ ἐὰν εὑρεθῇ πρὸ ἠρεμοῦντος δασέος γράμματος. Π. χ. اِرار i-ṛâṛ καὶ ἔχι ἠ-ṛâṛ.

62. Οἱ Ὀθωμανοὶ συλλαβίζουσιν ἐκφέροντες πρῶτον τὸ γράμμα, ἢ τὰ γράμματα, τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου, ἐὰν ἡ συλλαβὴ ᾖναι πολυγράμματος, εἶτα τὸν χαρεκὲ καὶ τελευταῖον τὴν φωνὴν αὐτοῦ. Π. χ. ا ἐλὶφ ὀστὸν (ε), اِ ἐλὶφ ἐσρὲ (ι) اُ ἐλὶφ ὑτὸρὲ (υ)· بْ πὲ ὀστὸν (πὲ), بِ πὲ ἐσρὲ (πὶ), بُ πὲ ὑτὸρὲ (πὺ), καὶ οὕτω καθεξῆς. Π. χ. اطرافنده وكندوسنك كونش يره وآيه يلدن دور ايلدن يلدزلره صبا و يل گلدڭلره ڭيڭيا بريڤ. γκιὸνες γερὲ βὲ κενδισινὶν ἐτραφηνδὰ δὲβρ ἐδὲν γκιὸνὲς=ὁ ἥλιος, γὲ ὀστὸν=γε, ρὲ ὀστὸν=ρὲ=γερὲ=εἰς τὴν γῆν, βὰβ ὀστὸν=βε=καὶ, ἐλὶφ μεδδ=α, γὲ χὲ ὀστὸν=γιὰ=ἀγιὰ=εἰς τὴν σελήνην, βὰβ χε ὀστὸν=βὲ=καὶ, κιὰρ νουν ὀστὸν=κὲν, δαλ βὰβ ὑτὸρὲ=δου=κενδὶ, σιν ἐσρὲ=σι=κενδισινὶ, νουν σαγὴρ κιὰρ ἐσρὲ=νιν=κενδισινὶν

=τοῦ ἰδίου, ἐλὶφ τη ὀστὸν=ἐτ, ρε ἐλὶφ ὀστὸν=ρα=ἐτρὰ, φε νουν ἐσρὲ=φην=ἐτραφὴν, δαλ χε ὀστὸν=δα=ἐτραφηνδὰ=τριγύρω αὐτοῦ, δαλ βαβ ρε ὀστὸν=δεβρ=στροφὴν, ἐλὶφ γε ἐσρὲ—ι, δαλ νουν ὀστὸν=δεν=ἰδὲν=ποιοῦντας, γε λιὰμ ἐσρὲ=γηλ, δαλ γὲ ζε ἐσρὲ=δηζ=γηλδηζ, λιαμ ὀστὸν=λα=γηλδηζλὰ, ρε χε ὀστὸν=ρα=γηλδηζλαρὰ=εἰς τοὺς ἀστέρας, δαδ ἐσρὲ=ζη, γε ἐλὶφ ὀστὸν γιὰ=ζηγιὰ=φῶς, βαβ γε ἐσρὲ=βει, ρε ρε ἐσρε=ριρ=βερὶρ=δίδει=ὁ ἥλιος φωτίζει τὴν γῆν, τὴν σελήνην καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν στρεφομένους ἀστέρας.

Περὶ Μορίων.

63. Διὰ μονογραμμάτων, διγραμμάτων καὶ τριγραμμάτων μορίων οἱ Ὀθωμανοὶ σχηματίζουσι διάφορα ὀνόματα καὶ ἀντωνυμίας, τὰς πλαγίας πτώσεις καὶ τοὺς ἀριθμοὺς αὐτῶν, τὰ πρόσωπα καὶ τοὺς χρόνους τῶν ῥημάτων, τὰ παράγωγα ῥήματα, τὰ ῥηματικὰ ἀφῃρημένα, τὰς μετοχὰς καὶ διαφόρους ἀπαρεμφάτους. Τὰ μόρια ταῦτα εἰσὶ καθ' ἑαυτὰ ἀπρόφερτα, τιθέμενα ὅμως, ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, ἐν τῷ μέσῳ ἢ ἐν τέλει τῶν λέξεων, τὰ μὲν μονογράμματα τρέπουσι τὸ πρὸ αὐτῶν γράμμα εἰς κινητὸν, ἐὰν ᾖναι ἠρεμοῦν, τὰ δὲ διγράμματα λαμβάνουσι χαρεκὲ ἀνάλογον πρὸς τὸν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς, καὶ τὰ τριγράμματα οὐ μόνον δέχονται χαρεκὲ ἀνάλογον πρὸς τὸν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς ἀλλὰ καὶ τρέπουσιν εἰς κινητὸν τὸ πρὸ αὐτῶν γράμμα, ἐὰν ᾖναι ἠρεμοῦν, τὸ ὁποῖον λαμβάνει ταυτοχρόνως χαρεκὲ ἀνάλογον πρὸς τὸν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς.

64. Πρὸς εὕρεσιν τῶν χαρεκέδων τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ λάβωσι τὰ ἀπὸ ἠρεμοῦντα εἰς κινητὰ τρεπόμενα γράμματα ὡς καὶ τὰ μόρια, παρατίθεται ὁ κάτωθι πίναξ, ἐν ᾧ ἐκτίθενται ἁρμονικὴ τις σχέσις. γινομένη ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἢ ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἕν.

65. Τὰ διὰ τῆς προσθήκης τῶν μορίων ἀπὸ ἠρεμοῦντα εἰς κινητὰ τρεπόμενα γράμματα δέχονται χαρεκὲ κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν σχέσιν.

66. Ἁρμονικὴ σχέσις ἀνὰ δύο πρὸς ἕν.

Δασεῖαι φωναί.		Δασεῖς χαρεκέδες.	
ὀστὸν	α	η. ἐσρέ.	
ἐσρὲ	η		
ὑτὸρὲ	ο	ου.	ὑτὸρὲ.
ὑτὸρὲ	ου		

Ψιλαὶ φωναί.			Ψιλοὶ χαρακτῆρες.
ὄστὸν	ε	ι	ἐσρὲ.
ἐσρὲ	ι		
ὸτὸρὸ	ὸ	ὸ	ὸτὸρὸ.
ὸτὸρὸ	ὸ		

67. Ἁρμονικὴ σχέσις ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἕν.

Δασεῖαι φωναί.			Δασὺς χαρακτήρ.
ὅστὸν	α	α	ὅστὸν
ἑσρὲ	η		
ὸτὸρὸ	ο		
ὸτὸρὸ	ου		
Ψιλαὶ φωναί.			Ψιλὸς χαρακτήρ.
ὅστὸν	ε	ε	ὅστὸν.
ἑσρὲ	ι		
ὸτὸρὸ	ὸ		
ὸτὸρὸ	ὸ		

68. Πρὸς ἐξήγησιν τοῦ πίνακος τῆς ἁρμονικῆς σχέσεως φέρομεν παράδειγμα διὰ μὲν τὰ μόρια, ἅτινα λαμβάνουσιν ἕνα χαρακτῆρα ἀνάλογον πρὸς τὸν τῆς προηγουμένης αὐτῶν συλλαβῆς, τὸ μόριον سز τὸ ὁποῖον ὑπάγεται εἰς τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, καὶ κατὰ συνέπειαν προφέρεται σηζ, ὅταν ὁ ληκτικὸς χαρακτὴρ τῆς πρωτοτύπου λέξεως ἦναι α ἢ η, ὡς كتاب κιταπ=βιβλίον, كتابسز κιταπ-σὶζ=ἄνευ βιβλίου· قل κὴλ=θρὶξ, قلسز κὴλ-σὶζ=ἄνευ τριχός· σουζ, ὅταν ὁ ληκτικὸς χαρακτὴρ τῆς λέξεως ἦναι ο ἢ ου, ὡς قول κὸλ=βραχίων, قولسز κολσοὺζ=ἄνευ βραχίονος· قوش κουσ=πτηνὸν, قوشسز κουσ-σοὺζ=ἄνευ πτηνοῦ· σιζ, ὅταν ὁ ληκτικὸς χαρακτὴρ τῆς λέξεως ἦναι ε ἢ ι, ὡς مكتب μεκτὲπ=σχολεῖον, مكتبسز μεκτεπ-σὶζ=ἄνευ σχολείου, دين δὶν=θρησκεία, دينسز δὶν-σὶζ=ἄθρησκος, καὶ σὶζ, ὅταν ὁ ληκτικὸς χαρακτὴρ τῆς λέξεως ἦναι ὸ ἢ ὺ, ὡς كل γκιὸλ=ῥόδον, كلسز γκιὸλ-σὶζ=ἄνευ ῥόδου· كرم κιὸμὶρ=ἄνθραξ, كرمسز κιὸμὶρ-σὶζ=ἄνευ ἄνθρακος· διὰ δὲ τὰ μόρια, ἅτινα τρέπουσι τὸ πρὸ αὐτῶν ἠρεμοῦν γράμμα εἰς κινητὸν, δεχόμενον χαρακτὴρα ἀνάλογον πρὸς τὸν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς, φέρομεν παράδειγμα τὸ μόριον لـ τὸ ὁποῖον εἶναι χαρακτηριστικὸν τῶν παθητικῶν ῥημάτων, ὡς باك πακμὰκ=ὀρᾶν, باكلمق πα-κκὶλ-μὰκ=ὁρᾶσθαι, قرمق κηρὶμ-μὰκ=συντρίβειν, قرلمق κηρὶλμὰκ=συντρίβεσθαι, يوزمق γιοζμὰκ=φθείρειν, يوزلمق γιοζ-μὰκ=φθείρεσθαι, قورمق κουρμὰκ=στήνειν, قورلمق κου-ρουλ-μὰκ=στήνεσθαι, كسمك κεσμὲκ=κόπτειν, كسلمك κε-σιλ-μὲκ=κόπτεσθαι, دكمك δικμὲκ=ῥάπτειν, دكلمك δι-κιλ-μὲκ=ῥάπτεσθαι, چوزمق τσιὸζμὲκ=λύειν, چوزلمق τσιὸ-ζιλ-μὲκ=λύεσθαι, سوزمق σὺζμὲκ=στραγγίζειν, سوزلمق σὺ-ζιλ-μὲκ=στραγγίζεσθαι· καὶ διὰ τὰ μόρια, ἅτινα δέχονται χαρακτὴρα ἀνάλογον πρὸς τὸν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς καὶ τρέπουσι τὸ πρὸ αὐτῶν γράμμα ἀπὸ ἠρεμοῦντος εἰς κινητὸν, λαμβάνον ἐπίσης χαρακτὴρα ἀνάλογον πρὸς τὸν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς, φέρομεν παράδειγμα τὴν ἀντωνυμίαν مز ἥτις τίθεται πάντοτε ἐν τέλει τῶν λέξεων, ὡς كباب κεπὰπ=ἑψητὸν, كبابمز κε-πα-πὶη-μὶζ=τὸ ἑψητόν μας, يول γιολ=ὁδὸς, يولمز γιο-λου-μοὺζ=ἡ ὁδός μας, بل πελ=ὀσφὺς, بلمز πε-λι-μὶζ=ἡ ὀσφύς μας, بلبل πὲλπὲλ=ἀηδὼν, بلبلمز πὲλ-πὲ-λὲ-μὲζ=ἡ ἀηδὼν μας, كوز γκιὸζ=ὀφθαλμὸς, كوزمز γκιὸ-ζὲ-μὲζ=ὁ ὀφθαλμός μας· بالق πὰλλκ=ἰχθὺς, بالغمز πα-λὶ-γη-μὶζ=ὁ ἰχθύς μας.

Περὶ Ἄρθρου.

69. Εἰς τὰς τουρκικῆς καὶ περσικῆς ῥίζης λέξεις ἄρθρα δὲν εἶναι ἐν χρήσει. Προκειμένου δὲ περὶ ὡρισμένου προσώπου ἢ πράγματος οἱ Ὀθωμανοὶ ἐκφέρουσι τὸ ὄνομα μόνον.

Περὶ Ὀνόματος.

70. Εἰς τὰ ὀνόματα πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν πρῶτον ἐὰν ἡ λέξις ἦναι τουρκικῆς, περσικῆς, ἀραβικῆς ἢ ξένης ῥίζης.

71. Τὰ ξένης ῥίζης ὀνόματα ὑπάγονται καθ' ὅλα εἰς τοὺς κανόνας τῶν τουρκικῶν λέξεων.

72. Τὰ τουρκικῆς καὶ περσικῆς ῥίζης ὀνόματα δὲν ἔχουσι γένος. Πρὸς διάκρισιν τοῦ ἄῤῥενος ἀπὸ τοῦ θήλεως, οἱ Ὀθωμανοὶ προσθέτουσι πρὸ τῶν τουρκικῶν ὀνομάτων τὰς λέξεις ار ἢ ارك ἐρκὲκ=ἄῤῥην, διὰ τὸ ἀρσενικὸν, ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ζώων, دیشی κὴζ=θήλεια, διὰ τὸ θηλυκὸν, ἐπὶ ἀνθρώπων, καὶ دیشی δισὶ=θήλεια, διὰ τὸ θηλυκὸν γένος, ἐπὶ ζώων. Π. χ. قرنداش καρνδὰς=ἀδελφὸς, قرنداش ارکك ἐρκὲκ καρνδὰς=ἀδελφὸς, قرنداش دیشی κὴζ καρνδὰς=ἀδελφὴ· ارسلان ἀρσλὰν=λέων, ارسلان ارکك ἐρκὲκ ἀρσλὰν=λέων, دیشی ارسلان δισὶ ἀρσλὰν=λέαινα.

73 Αἱ ἀκόλουθοι τουρκικαὶ λέξεις ἔχουσιν ἰδιάζοντα ὀνόματα διὰ τὰ δύο γένη: ὄϊππος آت ἀτ, ἡ φορβὰς قسراق κησράκ· ὁ κύων كوپك κιὸ-

πὲκ, ἡ κύων, قَاجِق κανδζήκ· ὁ ἀλέκτωρ خروس χορὸς, ἡ ὄρνις طاوق ταβούκ· ὁ ταῦρος اِيغِ πουγὰ, ἡ ἀγελὰς اِينك ἰνέκ.

74. Εἰς τὰ τουρκικῆς ῥίζης ὀνόματα ὑπάρχουσι δύο ἀριθμοί· ὁ ἑνικὸς καὶ ὁ πληθυντικός. Διὰ τῆς προσθήκης τοῦ μορίου ل λερ ἢ λαρ ἐν τέλει τῶν ὀνομάτων σχηματίζεται ὁ πληθυντ. ἀριθμὸς αὐτῶν. Π. χ. قپو καπὺ=ἡ θύρα, قپولر καπυ-λὰρ=αἱ θύραι· دكز δενὶζ=ἡ θάλασσα, دكزلر δενιζ-λὲρ=αἱ θάλασσαι.

75. Τὸ μόριον ل προφέρεται λερ μὲν, ὅταν ἡ λήγουσα τῆς λέξεως ἐν τέλει τῆς ὁποίας προστίθεται ἔχῃ ψιλὴν φωνὴν, λαρ δὲ, ὅταν ἔχῃ δασεῖαν φωνὴν (§ 56).

76. Ἡ ὀθωμανικὴ γλῶσσα ἔχει δύο κλίσεις. Ἡ μὲν πρώτη περιέχει τὰ εἰς σύμφωνον, ἡ δὲ δευτέρα τὰ εἰς φωνῆεν λήγοντα ὀνόματα (ى ه).

77. Αἱ πτώσεις εἶναι ἑπτά: ὀνομαστικὴ, γενικὴ, δοτικὴ ἁ. δοτικὴ β'. αἰτιατικὴ, ἀφαιρετικὴ καὶ κλητική.

78. Αἱ πλάγιαι πτώσεις τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ τῆς πρώτης κλίσεως σχηματίζονται προσθέσει, ἐν τέλει τῆς ὀνομαστικῆς, τῶν ἑξῆς μορίων:

Πτώσεις.	Μόρια.		Φωναὶ τῶν χαρακτήρων.			
Γενικὴ	ك	=	ην,	ιν,	ουν,	ὺν.
Δοτικὴ ἁ.	ه	=	α,	ε,		
Δοτικὴ β'.	ه ى	=	δα,	δε.		
Αἰτιατική.	ى	=	η,	ι,	ου,	ὺ.
Ἀφαιρετική.	دن	=	δαν,	δεν.		

79. Ἐκ τῶν μορίων τούτων τὰ ك, ه καὶ ى καθιστῶσι κινητὸν τὸ λητικὸν γράμμα τῆς λέξεως, εἰς ἣν προστίθενται, τὸ ὁποῖον εἰς μὲν τὴν γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν λαμβάνει χαρακτὲ ἀποτελοῦντα φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, εἰς δὲ τὴν δοτικὴν, κατὰ τὴν ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἓν σχέσιν. Τὰ δὲ μόρια ه ى δε, δα καὶ دن δαν, δεν, δὲν τρέπουσιν εἰς κινητὸν τὸ τελευταῖον γράμμα τῆς λέξεως εἰς ἣν προστίθενται, ἀλλὰ δέχονται χαρακτὲ ἀποτελοῦντα φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν.

80. Τὰ μόρια ه ى καὶ دن προφέρονται τα, τε, ταν, ἢ τεν, εὑρισκόμενα μετὰ τὰ γράμματα ف ط ص ش س خ ج ث ت.

81. Αἱ πλάγιαι πτώσεις τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ τῆς δευτέρας κλίσεως σχηματίζονται διὰ τῆς προσθήκης ἐν τέλει τῆς ὀνομαστικῆς τῶν ἀκολούθων μορίων:

Γενικὴ	ڭ	νην,	νιν,	νουν,	νὺν.
Δοτικὴ ἁ	ۀ	για,	γε.		

Δοτικὴ β'.	ه ى	δα,	δε.		
Αἰτιατική.	ى	γη,	γι,	γου,	γὺ.
Ἀφαιρετική.	دن	δαν,	δεν.		

82. Ἐκ τῶν μορίων τούτων οὐδὲν τρέπει εἰς κινητὸν τὸ λητικὸν γράμμα τῆς λέξεως, εἰς ἣν προστίθεται, ἀλλὰ τὰ μὲν ڭ καὶ ى λαμβάνουσι χαρακτὲ ἀποτελοῦντα φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, τὰ δὲ ۀ ه ى καὶ دن δέχονται χαρακτὲ ἀποτελοῦντα φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν.

83. Ἡ κλητικὴ πτῶσις σχηματίζεται τῇ προσθήκῃ τοῦ μορίου ى ἒϊ, ἢ ۀ γιὰ πρὸ τῆς ὀνομαστικῆς. Π. χ. آدم ای ἒϊ ἀδὰμ=ὦ ἄνθρωπε!—Ἡ κλητικὴ εἶναι ἐν χρήσει παρ' Ὀθωμανοῖς ἐπὶ ἐμψύχων ὄντων, ἐπὶ μεταφορικῆς δὲ ἐννοίας μεταχειρίζονται αὐτὴν καὶ ἐπὶ ἀψύχων ἀντικειμένων.

84. Αἱ πλάγιαι πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἀμφοτέρων τῶν κλίσεων σχηματίζονται τῇ προσθέσει τῶν μορίων τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ τῆς πρώτης κλίσεως ἐν τέλει τῆς ὀνομαστικῆς τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ.

85. Ἐκ τῶν πτώσεων ἡ μὲν ἁ. δοτικὴ συμαίνει τὴν εἰς τόπον καὶ χρόνον κίνησιν, ἡ δὲ β'. δοτικὴ, τὴν ἐν τῷ τόπῳ καὶ χρόνῳ στάσιν, καὶ ἡ ἀφαιρετικὴ τὴν ἔκ τινος τόπου, χρόνου, πράγματος καὶ προσώπου κίνησιν, ὡς καὶ τὸ διὰ, ἐκ, κτλ.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΚΛΙΣΕΩΝ.

ΚΛΙΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

86. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς σύμφωνον.

Ἑνικός.

Κτητικαὶ φωναὶ τῶν ὀνομαστικῶν.	Αἰτιατική.	Γενική.	Δοτικὴ ἁ.	Δοτικὴ β'.	Ἀφαιρετική.
α.	η.	ην.	α.	δα.	δαν.
ο.	ου.	ουν.			
ε.	ι.	ιν.	ε.	δε.	δεν.
ιό.	ύ.	ὺν.			

ΚΛΙΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

87. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς φωνῆεν.

Ἑνικός.

Δηκτ. φωναὶ τῶν ὀνομ.	Αἰτιατ.	Γεν.	Δοτ. ά.	Δοτ. β'.	Ἀφαιρ.
α.	η.	γι̯η.	γι̯α.	δα.	δαν.
ο.	ου.	γι̯ου.			
		νην.			
		νουν.			
ε.	ι.	γι.	γε.	δε.	δεν.
ι̯ό.	ϋ.	γι̯ϋ.			
		νιν.			
		νϋν.			

Πληθυντικὸς ἀμφοτέρων τῶν κλίσεων.

α.	η.	ην.	α.	δα.	δαν.
ε.	ι.	ιν.	ε.	δε.	δεν.

88. Καταλήξεις τῶν πλαγίων πτώσεων.

Αἰτιατική.	η.	ου.	ι.	ϋ.
	γι̯η.	γι̯ου.	γι.	γι̯ϋ.
Γενική.	ην.	ουν.	ιν.	ϋν.
	νην.	νουν.	νιν.	νϋν.
Δοτική ά.	α.		ε.	
	γι̯α.		γε.	
Δοτική β'.	δα.		δε.	
Ἀφαιρετική	δάν.		δεν.	

ΠΟΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΙΝΑΚΟΣ.

ΚΛΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

89. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς σύμφωνον.

Ἑνικός.

Δηκτικαὶ φωναὶ τῆς ὀνομαστικῆς.	α. η.	ο. ου.	ε. ι.	ι̯ό. ϋ.
Γενική.	ην.	ουν.	ιν.	ϋν.
Δοτική ά.	α.		ε.	
Δοτική β'.	δα.		δε.	
Αἰτιατική.	η.	ου.	ι.	ϋ.
Ἀφαιρετική.	δαν.		δεν.	

90. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς φωνῆεν.

Δηκτικαὶ φωναὶ τῆς ὀνομαστικῆς.	α. η.	ο. ου.	ε. ι.	ι̯ό. ϋ.
Γενική.	νην.	νουν.	νιν.	νϋν.
Δοτική ά.	γι̯α.		γε.	
Δοτική β'.	δα.		δε.	
Αἰτιατική.	γη.	γι̯ου.	γι.	γι̯ϋ.
Ἀφαιρετική.	δαν.		δεν.	

Πληθυντικός.

Ὀνομαστική.	λαρ.	λερ.
Γενική.	λαρήν.	λερίν.
Δοτική ά.	λαρά.	λερέ.
Δοτική β'.	λαρδά.	λερδέ.
Αἰτιατική.	λαρή.	λερί.
Ἀφαιρετική.	λαρδάν.	λερδέν.

ΠΡΩΤΗ ΚΛΙΣΙΣ.

91. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς χαρεκὲ ὄστὸν μὲ φωνὴν α.

Ἡ χιὼν قار κάρ.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	قار	καρ.	قارلر	καρ-λάρ.
Γεν.	قارك	καρ-ήν.	قارلرك	καρ-λαρήν.
Δοτ. ά.	قاره	καρ-ά.	قارله	καρ-λαρά.
Δοτ. β'.	قاردە	καρ-δά.	قارلردە	καρ-λαρδά.
Αἰτ.	قارى	καρ-ή.	قارلرى	καρ-λαρή.
Ἀφαιρ.	قاردن	καρ-δάν.	قارلردن	καρ-λαρδάν.

92. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς χαρεκὲ ἐσρὲ μὲ φωνὴν η.

Ἡ θρὶξ قِل κήλ.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	قِل	κήλ	قِللر	κηλ-λάρ.
Γεν.	قِلك	κηλ-ήν.	قِللرك	κηλ-λαρήν.
Δοτ. ά.	قِله	κηλ-ά.	قِللره	κηλ-λαρά.
Δοτ. β'.	قِلدە	κηλ-δά.	قِللردە	κηλ-λαρδά.
Αἰτ.	قِلى	κηλ-ή.	قِللرى	κηλ-λαρή.
Ἀφαιρ.	قِلدن	κηλ-δάν.	قِللردن	κηλ-λαρδάν.

93. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς χαρακὲ ἰότὰρὰ μὲ φωνὴν ο.

Ὁ κονιορτὸς ζοˉ τόζ.

Ἑνικός.			Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	ζοˉ	τόζ.	ζοˉζ	τοζ-λάρ.
Γεν.	ζοˉζ	τοζ-ούν.	ζοˉζ	τοζ-λαρήν.
Δοτ. ά.	ꬹζοˉ	τοζ-ά.	ꬹζοˉζ	τοζ-λαρά.
Δοτ. β′.	ꬹꬹζοˉ	τοζ-δά.	ꬹꬹζοˉζ	τοζ-λαρδά.
Αἰτ.	ꬹζοˉ	τοζ-ού.	ꬹζοˉζ	τοζ-λαρή.
Ἀφαιρ.	ꬹꬹζοˉ	τοζ-δάν.	ꬹꬹζοˉζ	τοζ-λαρδάν.

94. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς χαρακὲ ἰότὰρὰ μὲ φωνὴν ου.

Τὸ ἅλας ζοβ τούζ.

Ἑνικός.			Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	ζοβ	τούζ.	ζοβζ	τουζ-λάρ.
Γεν.	ζοβζ	τουζ-ούν.	ζοβζ	τουζ-λαρήν.
Δοτ. ά.	ꬹζοβ	τουζ ά.	ꬹζοβζ	τουζ-λαρά.
Δοτ. β′.	ꬹꬹζοβ	τουζ-δά.	ꬹꬹζοβζ	τουζ-λαρδά.
Αἰτ.	ꬹζοβ	τουζ-ού.	ꬹζοβζ	τουζ-λαρή.
Ἀφαιρ.	ꬹꬹζοβ	τουζ-δάν.	ꬹꬹζοβζ	τουζ-λαρδάν.

95. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς χαρακὲ ὀστὸν μὲ φωνὴν ε.

Ἡ χεὶρ ⅃⅂ ἔλ.

Ἑνικός.			Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	⅃⅂	ἔλ.	⅃⅂⅂	ἐλ-λέρ.
Γεν.	⅃⅂⅂	ἐ-λίν.	⅃⅂⅂	ἐλ-λερίν.
Δοτ. ά.	⅃⅂ꬹ	ἐ-λέ.	⅃⅂⅂ꬹ	ἐλ-λερέ.
Δοτ. β′.	⅃⅂ꬹꬹ	ἐλ-δέ.	⅃⅂⅂ꬹꬹ	ἐλ-λερδέ.
Αἰτ.	⅃⅂ꬹ	ἐλ-ί.	⅃⅂⅂ꬹ	ἐλ λερ′.
Ἀφαιρ.	⅃⅂ꬹꬹ	ἐλ-δέν.	⅃⅂⅂ꬹꬹ	ἐλ-λερδέν.

96. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς χαρακὲ ἐσρὲ μὲ φωνὴν ι.

Ἡ γλῶσσα ⅃⅂ δίλ.

Ἑνικός.			Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	⅃⅂	δίλ.	⅃⅂⅂	διλ-λέρ.
Γεν.	⅃⅂⅂	δι-λίν.	⅃⅂⅂	διλ-λερίν.
Δοτ. ά.	⅃⅂ꬹ	δι-λέ.	⅃⅂⅂ꬹ	διλ-λερέ.

Δοτ. β′.	⅃⅂ꬹꬹ	διλ-δέ.	⅃⅂⅂ꬹꬹ	διλ-λερδέ.
Αἰτ.	⅃⅂ꬹ	διλ-ί.	⅃⅂⅂ꬹ	διλ-λερί.
Ἀφαιρ.	⅃⅂ꬹꬹ	διλ-δέν.	⅃⅂⅂ꬹꬹ	διλ-λερδέν.

97. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς χαρακὲ ἰότὰρὰ μὲ φωνὴν ιό.

Ἡ λίμνη ⅂ⅆ γκιόλ.

Ἑνικός.			Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	⅂ⅆ	γκιόλ.	⅂ⅆⅆ	κολλέρ.
Γεν.	⅂ⅆⅆ	γκιόλ-όν.	⅂ⅆⅆ	κολλερίν.
Δοτ. ά.	⅂ⅆꬹ	γκιόλ-έ.	⅂ⅆⅆꬹ	κολλερέ.
Δοτ. β′.	⅂ⅆꬹꬹ	γκιόλ-δέ.	⅂ⅆⅆꬹꬹ	κολλερδέ.
Αἰτ.	⅂ⅆꬹ	γκιόλ-ό.	⅂ⅆⅆꬹ	κολλερί.
Ἀφαιρ.	⅂ⅆꬹꬹ	γκιόλ-δέν.	⅂ⅆⅆꬹꬹ	κολλερδέν.

98. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς χαρακὲ ὸ.

Τὸ ῥόδον ⅂⅃ γκιὸλ.

Ἑνικός.			Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	⅂⅃	γκιὸλ.	⅂⅃⅂	κολλέρ.
Γεν.	⅂⅃⅂	γκιὸλ-όν.	⅂⅃⅂	κολλερίν.
Δοτ. ά.	⅂⅃ꬹ	γκιὸλ-έ.	⅂⅃⅂ꬹ	κολλερέ.
Δοτ. β′.	⅂⅃ꬹꬹ	γκιὸλ-δέ.	⅂⅃⅂ꬹꬹ	κολλερδέ.
Αἰτ.	⅂⅃ꬹ	γκιὸλ-ὸ.	⅂⅃⅂ꬹ	κολλερί.
Ἀφαιρ.	⅂⅃ꬹꬹ	γκιὸλ-δέν.	⅂⅃⅂ꬹꬹ	κολλερδέν.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΛΙΣΙΣ.

99. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς χαρακὲ ὀστὸν μὲ φωνὴν α.

Τὸ μῆλον ⅄⅂ ἐλμά.

Ἑνικός.			Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	⅄⅂	ἐλμά.	⅄⅂⅂	ἐλμα-λάρ.
Γεν.	⅄⅂ⅆ	ἐλμα-νήν.	⅄⅂⅂ⅆ	ἐλμα-λαρήν.
Δοτ. ά.	⅄⅂ꬹ	ἐλμα-γιά.	⅄⅂⅂ꬹ	ἐλμα-λαρά.
Δοτ. β′.	⅄⅂ꬹꬹ	ἐλμα-δά.	⅄⅂⅂ꬹꬹ	ἐλμα-λαρδά.
Αἰτ.	⅄⅂ꬹ	ἐλμα-γή.	⅄⅂⅂ꬹ	ἐλμα-λαρή.
Ἀφαιρ.	⅄⅂ꬹꬹ	ἐλμα-δάν.	⅄⅂⅂ꬹꬹ	ἐλμα-λαρδάν.

100. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς χαρακὲ ἰότὰρὰ μὲ φωνὴν ου.

Ἡ θύρα ۏ καπού.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	ۏ	καπού.	ۏلر	καπου-λάρ.
Γεν.	ۏنك	καπου-νούν.	ۏلرك	καπου-λαρήν.
Δοτ. ά.	ۏيه	καπου-γιά.	ۏلره	καπου-λαρά.
Δοτ. ϐ'.	ۏده	καπου-δά.	ۏلرده	καπου-λαρδά.
Αἰτ.	ۏنى	καπου-γιού.	ۏلرى	καπου-λαρή.
Ἀφαιρ.	ۏدن	καπου-δάν.	ۏلردن	καπου-λαρδάν.

101. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς χαρεκὲ ᾽ὀστὸν μὲ φωνὴν ε.

Ἡ κορυφὴ ۍ تپه.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	ۍ	τεπέ.	ۍلر	τεπε-λέρ.
Γεν.	ۍنك	τεπε-νίν.	ۍلرك	τεπε-λερίν.
Δοτ. ά.	ۍيه	τεπε-γέ.	ۍلره	τεπε-λερέ.
Δοτ. ϐ'.	ۍده	τεπε-δέ.	ۍلرده	τεπε-λερδέ.
Αἰτ.	ۍنى	τεπε-γί.	ۍلرى	τεπε-λερί.
Ἀφαιρ.	ۍدن	τεπε-δέν.	ۍلردن	τεπε-λερδέν.

102. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς χαρεκὲ ᾽ὀστὸν μὲ φωνὴν α.

Ἡ νῆσος ادا ἀδά.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	ادا	ἀδά.	ادالر	ἀδα-λάρ.
Γεν.	ادانك	ἀδα-νήν.	ادالرك	ἀδα-ларήν.
Δοτ. ά.	ادايه	ἀδα-γιά.	ادالره	ἀδα-ларά.
Δοτ. ϐ'.	ادادە	ἀδα-δά.	ادالرده	ἀδα-ларδά.
Αἰτ.	ادانى	ἀδα-γή.	ادالرى	ἀδα-ларή.
Ἀφαιρ.	ادادن	ἀδα-δάν.	ادالردن	ἀδα-ларδάν.

103. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς χαρεκὲ ἐσρὲ μὲ φωνὴν η.

Ἡ γυνὴ قارى καρή.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	قارى	καρή.	قارىلر	καρη-λάρ.
Γεν.	قارينك	καρη-νήν.	قارىلرك	καρη-ларήν.
Δοτ. ά.	قارىيه	καρη-γιά.	قارىلره	καρη-ларά.
Δοτ. ϐ'.	قارىده	καρη-δά.	قارىلرده	καρη-ларδά.

Αἰτ.	قارىنى	καρη-γή.	قارىلرى	καρη-ларή.
Ἀφαιρ.	قارىدن	καρη-δάν.	قارىلردن	καρη-ларδάν.

104. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς χαρεκὲ ἐσρὲ μὲ φωνὴν ι.

Ἡ γαλῆ كدى κεδί.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	كدى	κεδί.	كديلر	κεδι-λέρ.
Γεν.	كدينك	κεδι-νίν.	كديلرك	κεδι-лερίν.
Δοτ. ά.	كديه	κεδι-γέ.	كديلره	κεδι-лερέ.
Δοτ. ϐ'.	كديده	κεδι-δέ.	كديلرده	κεδι-лερδέ.
Αἰτ.	كدينى	κεδι-γί.	كديلرى	κεδι-лερί.
Αφαιρ.	كديدن	κεδι-δέν.	كديلردن	κεδι-лερδέν.

105. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς βαϐ σύμφωνον, ἔχον πρὸ αὐτοῦ χαρεκὲ ᾽ὀστὸν μὲ φωνὴν ε.

Ἡ οἰκία او ἔϐ.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	او	ἔϐ.	اولر	ἐϐ-λέρ.
Γεν.	اوك	ἐϐ-ίν.	اولرك	ἐϐ-лερίν.
Δοτ. ά.	اوه	ἐϐ-έ.	اولره	ἐϐ-лερέ.
Δοτ. ϐ'.	اوده	ἐϐ-δέ.	اولرده	ἐϐ-лερδέ.
Αἰτ.	اوى	ἐϐ-ί.	اولرى	ἐϐ-лερί.
Ἀφαιρ.	اودن	ἐϐ-δέν.	اولردن	ἐϐ-лερδέν.

106. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς χε σύμφωνον ἔχον πρὸ αὐτοῦ χαρεκὲ ᾽ὀστὸν μὲ φωνὴν α.

Ὁ βασιλεὺς پادشاه padišáχ.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	پادشاه	padišáχ.	پادشاهلر	padišaχ-lár.
Γεν.	پادشاهك	padišaχ-ήν.	پادشاهلرك	padišaχ-larήν.
Δοτ. ά.	پادشاهه	padišaχ-á.	پادشاهلره	padišaχ-larά.
Δοτ. ϐ'.	پادشاهده	padišaχ-δά.	پادشاهلرده	padišaχ-larδά.
Αἰτ.	پادشاهى	padišaχ-ή.	پادشاهلرى	padišaχ-larή.
Ἀφαιρ.	پادشاهدن	padišaχ-δάν.	پادشاهلردن	padišaχ-larδάν.

107. Ὀνομαστικὴ λήγουσα εἰς γε σύμφωνον ἔχον πρὸ αὐτοῦ χαρεκὲ ᾽ὑστερὸ μὲ φωνὴν ύ.

Τὸ χωρίον كوى κιόγι.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	كوى	κιόγι.	كويلر	κιόγι-λέρ.
Γεν.	كويك	κιόγι-σν.	كويلرك	κιόγι-λερίν.
Δοτ. ά.	كويه	κιόγι-έ.	كويلره	κιόγι-λερέ.
Δοτ. β'.	كويده	κιόγι-δέ.	كويلرده	κιόγι-λερδέ.
Αἰτ.	كوی	κιόγι-ϋ.	كويلری	κιόγι-λερί.
Ἀφαιρ.	كويدن	κιόγι-δέν.	كويلردن	κιόγι-λερδέν.

108. Ὅταν ἡ ὀνομαστικὴ ἔχῃ δύο ἀλλεπάλληλα ληκτικὰ σύμφωνα, τῶν ὁποίων τὸ τελευταῖον εἶναι ἓν τῶν γραμμάτων ن م ل ر ز ژ, εἰς τὴν ὀνομαστικήν, τὴν β'. δοτικήν, τὴν ἀφαιρετικὴν καὶ κλητικὴν τοῦ ἑνικοῦ, καὶ εἰς ὅλας τὰς πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, εὐφωνίας χάριν, παρεντίθεται μεταξὺ τῶν ῥηθέντων συμφώνων εἷς χαρακὲς, ἀποτελῶν φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν. Π. χ.

Τὸ στόμα اغز ἀ-γ-ή-ζ.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	اغز	ἀγ-ή-ζ.	اغزلر	ἀγ-η-ζ-λάρ.
Γεν.	اغزك	ἀγζ-ήν.	اغزلرك	ἀγ-η-ζ-ларήν.
Δοτ. ά.	اغزه	ἀγζ-ά.	اغزلره	ἀγ-η-ζ-ларά.
Δοτ. β'.	اغزده	ἀγ-η-ζ-δά.	اغزلرده	ἀγ-η-ζ-ларδά.
Αἰτ.	اغزی	ἀγζ-ή.	اغزلری	ἀγ-η-ζ-ларή
Ἀφαιρ.	اغزدن	ἀγ-η-ζ-δάν.	اغزلردن	ἀγ-η-ζ-ларδάν.

Ὁ ἐχθρὸς خصم χάσ-η-μ.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	خصم	χάσ-η-μ.	خصملر	χασ-η-μ-λάρ.
Γεν.	خصمك	χασμ-ήν.	خصملرك	χασ-η-μ-ларήν.
Δοτ. ά.	خصمه	χασμ-ά.	خصملره	χασ-η-μ-ларά.
Δοτ. β'.	خصمده	χασ-η-μ-δά.	خصملرده	χασ-η-μ-ларδά.
Αἰτ.	خصمی	χασμ-ή.	خصملری	χασ-η-μ-ларή.
Ἀφαιρ.	خصمدن	χασ-η-μ-δάν.	خصملردن	χασ-η-μ-ларδάν.

Ὁ υἱὸς اوغل ὀγ-ού-λ.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	اوغل	ὀγ-ού-λ.	اوغللر	ὀγ-ου-λ-λάρ.
Γεν.	اوغلك	ὀγλ-ούν.	اوغللرك	ὀγ-ου-λ-ларήν.

Δοτ. ά.	اوغله	ὀγλ-ά.	اوغللره	ὀγ-ου-λ-ларά.
Δοτ. β'.	اوغلده	ὀγ-ου-λ-δά.	اوغللرده	ὀγ-ου-λ-ларδά.
Αἰτ.	اوغلی	ὀγλ-ού.	اوغللری	ὀγ-ου-λ-ларή.
Ἀφαιρ.	اوغلدن	ὀγ-ου-λ-δάν.	اوغللردن	ὀγ-ου-λ-ларδάν.

Ἡ βίς بورن πουρ-ού-ν.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	بورن	πουρ-ού-ν.	بورنلر	πουρ-ου-ν-λάρ.
Γεν.	بورنك	πουρν-ούν.	بورنلرك	πουρ-ου-ν-ларήν.
Δοτ. ά.	بورنه	πουρν-ά.	بورنلره	πουρ-ου-ν-ларά.
Δοτ. β'.	بورنده	πουρ-ου-ν-δά.	بورنلرده	πουρ-ου-ν-ларδά.
Αἰτ.	بورنی	πουρν-ού.	بورنلری	πουρ-ου-ν-ларή.
Ἀφαιρ.	بورندن	πουρ-ου-ν-δάν.	بورنلردن	πουρ-ου-ν-ларδάν

Ἡ φυλακὴ حبس χάπ-η-ς.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	حبس	χάπ-η-ς.	حبسلر	χαπ-η-σ-λάρ.
Γεν.	حبسك	χαπσ-ήν.	حبسلرك	χαπ-η-σ-ларήν.
Δοτ. ά.	حبسه	χαπσ-ά.	حبسلره	χαπ-η-σ-ларά.
Δοτ. β'.	حبسده	χαπ-η-σ-τά.	حبسلرده	χαπ-η-σ-ларδά.
Αἰτ.	حبسی	χαπσ-ή.	حبسلری	χαπ-η-σ-ларή.
Ἀφαιρ.	حبسدن	χαπ-η-σ-τάν.	حبسلردن	χαπ-η-σ-ларδάν.

Ἡ μεταφορὰ نقل νάκ-η-λ.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	نقل	νάκ-η-λ	نقللر	νακη-λ-λάρ.
Γεν.	نقلك	νακλ-ήν.	نقللرك	νακ-η-λ ларήν.
Δοτ. ά.	نقله	νακλ-ά.	نقللره	νακ-η-λ-ларά.
Δοτ. β'.	نقلده	νακ-η-λ-δά.	نقللرده	νακ-η λ-ларδά.
Αἰτ.	نقلی	νακλ-ή.	نقللری	νακ-η-λ-ларή.
Ἀφαιρ.	نقلدن	νακ-ηλ-δάν.	نقللردن	νακ-η-λ-ларδάν.

Τὸ κῦρος حكم χϋκ-ϋ-μ.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	حكم	χϋκ-ϋμ.	حكملر	χϋκ-ϋ-μ-λέρ.
Γεν.	حكمك	χϋκμ-ϋν.	حكملرك	χϋκ-ϋ-μ-лερίν.
Δοτ. ά.	حكمه	χϋκμ-έ.	حكملره	χϋκ-ϋ-μ-лερέ.
Δοτ. β'.	حكمده	χϋκ-ϋ-μ-δέ.	حكملرده	χϋκ-ϋ-μ-лερδέ.

Αἰτ.	حكمى	χὔκμ-ὔ.	حكملرى	χὔκ-ὔ-μ-λερί.
Ἀφαιρ.	حكمدن	χὔκ-ὔ-μ-δέν.	حكملردن	χὔκ-ὔ-μ-λερδέν

Ἡ σφραγὶς رمه μὔ-χ-ὔ-ρ.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	رمه	μὔχ-ὔ-ρ.	رلرمه	μὔχ-ὔ-ρ-λέρ.
Γεν.	كرمه	μὔχρ-ὔν.	كلرمه	μὔχ-ὔ-ρ-λερίν.
Δοτ. ά.	ورمه	μὔχρ-έ.	ولرمه	μὔχ-ὔ-ρ-λερέ.
Δοτ. β'.	دررمه	μὔχ-ὔ-ρδέ.	دررلرمه	μὔχ-ὔ-ρ-λερδέ.
Αἰτ.	رمى	μὔχρ-ὔ.	رلرمه	μὔχ-ὔ-ρ-λερί.
Ἀφαιρ.	دررمه	μὔχ-ὔ-ρδέν.	دنرلرمه	μὔχ-ὔ-ρ λερδέν.

109. Ὅταν ἡ ὀνομαστικὴ συνάπτεται μετὰ λέξεως ἀρχομένης ἀπὸ φωνήεντος, τότε δὲν παρεντίθεται χαρεκὲς μεταξὺ τῶν δύο ἀλλεπαλλήλων ληκτικῶν συμφώνων, τῶν ὁποίων τὸ τελευταῖον εἶναι ἓν τῶν γραμμάτων ن م ل س ز ر. Π. χ. امراتدى ἔμρ-εττὶ=διέταξε· امراولندى ἔμρ-ολουνδοὺ =διετάχθη. Ἐὰν ἡ λέξις, μετὰ τῆς ὁποίας συνάπτεται ἡ ὀνομαστική, ἄρχεται ἀπὸ συμφώνου, παρεντίθεται χαρεκὲς, ἀποτελῶν φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς προηγουγένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν. Π. χ. امر و يردى ἐμ-ὶ-ρ βερδὶ=διαταγὴν ἔδωκε· امر و يرلدى ἐμ-ὶ-ρ βερλδὶ=διαταγὴ ἐδόθη.

110. Δὲν παρεντίθεται χαρεκὲς μεταξὺ τῶν δύο συμφώνων εἰς καμμίαν πτῶσιν τοῦ ἑνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, ὅταν τὸ τελευταῖον τῶν δύο ἀλλεπαλλήλων ληκτικῶν συμφώνων τῆς ὀνομαστικῆς δὲν ἦναι ἓν τῶν γραμμάτων ن م ل س ز ر. Π. χ.

Ὁ λύκος قورد κούρτ.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	قورد	κούρτ.	قوردلر	κουρτ-λάρ.
Γεν.	قوردك	κουρδ-ούν.	قوردلرك	κουρτ-λαρήν.
Δοτ. ά.	قوردة	κουρδ-ά.	قوردلره	κουρτ-λαρά.
Δοτ. β'.	قوردده	κουρτ δά	قوردلرده	κουρτ-λαρδά.
Αἰτ.	قوردى	κουρδ-ού.	قوردلرى	κουρτ-λαρή.
Ἀφαιρ.	قوردن	κουρτ-τάν.	قوردلردن	κουρτ-λαρδάν.

Περὶ τῶν εἰς ق ἢ ك ληγόντων ὀνομάτων.

111. Προστιθεμένου μορίου τινὸς ἐξ ἐκείνων ἅτινα τρέπουσι τὸ πρὸ αὐτῶν γράμμα ἐξ ἠρεμοῦντος εἰς κινητὸν (§ 63) ἐν τέλει τουρκικῆς

ῥίζης ὀνόματος λήγοντος εἰς ق, τὸ γράμμα τοῦτο τρέπεται εἰς غ. Κατὰ συνέπειαν, ἡ εἰς غ τροπὴ τοῦ ληκτικοῦ ق γίνεται εἰς τὴν γενικὴν, ἁ. δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὀνομάτων. Π. χ.

Ὁ ποῦς ایاق ἀγιάκ.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	ایاق	ἀγιάκ.	ایاقلر	ἀγιακ-λάρ.
Γεν.	ایاغك	ἀγια-γ-ήν.	ایاقلرك	ἀγιακ-λαρήν.
Δοτ. ά.	ایاغه	ἀγια-γ-ά.	ایاقلره	ἀγιακ-λαρά.
Δοτ. β'.	ایاقده	ἀγιακ-δά.	ایاقلرده	ἀγιακ-λαρδά.
Αἰτ.	ایاغى	ἀγια-γ-ή.	ایاقلرى	ἀγιακ-λαρή.
Ἀφαιρ.	ایاقدن	ἀγιακ-δάν.	ایاقلردن	ἀγιακ-λαρδάν.

112. Ἐξαιροῦνται τοῦ κανόνος τούτου τὰ μονοσύλλαβα, ἅτινα δὲν τρέπουσι τὸ ق εἰς غ. Π. χ.

Τὸ ἐνδιαίτημα پارك.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	پارك	πάρκ.	پارقلر	πάρκ-λάρ.
Γεν.	پارقك	πάρ-κ-ήν.	پارقلرك	πάρκ-λαρήν.
Δοτ. ά.	پارقه	πάρκ-ά.	پارقلره	πάρκ-λαρά.
Δοτ. β'.	پارقده	πάρκ-δά.	پارقلرده	πάρκ-λαρδά.
Αἰτ.	پارقى	πάρ-κ-ή.	پارقلرى	πάρκ-λαρή.
Ἀφαιρ.	پارقدن	πάρκ-δάν.	پارقلردن	πάρκ-λαρδάν.

113. Ἡ λέξις چوق τσὸκ=πολὺς, καίτοι μονοσύλλαβος, τρέπει ἐξαιρετικῶς τὸ ق εἰς غ εἰς τὴν γενικὴν, δοτικὴν ά. καὶ αἰτιατικὴν τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ, ὡς چوغك τσο-γ-οὺν, چوغه τσο-γ-ὰ, چوغى τσο-γ-ού.

114. Τὰ ἀραβικῆς ῥίζης ὀνόματα δὲν τρέπουσι τὸ ληκτικὸν αὐτῶν ق εἰς غ εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις, ὡς خالق=ὁ πλάστης, Γεν. خالك χαλα-κ-ήν, Δοτ. خالغه χαλη-κ-ὰ, Αἰτ. خالغى χαλη-κ-ή.

115. Τὸ ληκτικὸν ك τῶν τουρκικῶν ὀνομάτων προφέρεται ὡς κιάφι γιαγὶ εἰς τὴν γενικὴν, δοτικὴν ά. καὶ αἰτιατικὴν τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ. Π. χ.

Ὁ ἄρτος اكمك ἐκμέκ.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	اكمك	ἐκμέκ.	اكملر	ἐκμεκ-λέρ.
Γεν.	اكمكك	ἐκμε-γ-ήν.	اكملرك	ἐκμεκ-λερίν.

Δοτ. ά.	اكمگه	ἐκμεγ-έ.
Δοτ. β'.	اكمكه	ἐκμεκ-δέ.
Αἰτ.	اكمگى	ἐκμε-γ-ί.
Ἀφαιρ.	اكمكدن	ἐκμεκ-δέν.
	اكمكلره	ἐκμεκ-λερέ.
	اكمكلرده	ἐκμεκ-λερδέ.
	اكمكلرى	ἐκμεκ-λερί.
	اكمكلردن	ἐκμεκ-λερδέν.

116. Τοῦ κανόνος τούτου ἐξαιροῦνται τὰ μονοσύλλαβα, εἰς τὰ ὁποῖα τὸ ك προφέρεται πάντοτε ὡς κι. Π. χ.

Ἡ ῥίζ ακ κιόκ.

	Ἐνικός.	Πληθυντικός.
Ὀνομ.	كوك κιόκ.	كوكلر κιόκ-λέρ.
Γεν.	كوكك κιόκι-ὸν.	كوكلرك κιόκ-λερίν.
Δοτ. ά.	كوكه κιόκι-έ.	كوكلره κιόκ-λερέ.
Δοτ. β'.	كوكده κιόκ-δέ.	كوكلرده κιόκ-λερδέ.
Αἰτ.	كوكى κιόκι-ό.	كوكلرى κιόκ-λερί.
Ἀφαιρ.	كوكدن κιόκ-δέν.	كوكلردن κιόκ-λερδέν.

117. Μόνον εἰς τὴν γενικὴν, δοτικὴν ά. καὶ αἰτιατικὴν τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ τῆς λέξεως كوك γκιόκ=οὐρανός, τὸ ك προφέρεται κατ' ἐξαίρεσιν ὡς γ: Γεν. كوكك γκιό-γι-όν, δοτ. ά. كوكه γκιό-γ-έ, αἰτ. كوكى γκιό-γι-ό.

118. Εἰς τὰς ἀραβικῆς ῥίζης λέξεις τὸ ληκτικὸν ك δὲν προφέρεται ὡς γι: εἰς τὴν γενικὴν, δοτικὴν ά. καὶ αἰτιατικὴν τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ. Π. χ. مالك μᾶλίκ=κάτοχος, κύριος, Γεν. μᾶλι-κ-ίν, Δοτ. ά. μᾶλι-κ-έ, Αἰτ. μᾶλι-κ-ί.

119. Ἡ λέξις صو σου=ὕδωρ, σχηματίζει τὴν ἑνικὴν γενικὴν αὐτῆς صويك σουγιοὺν=τοῦ ὕδατος, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ ἦναι صونك σουνοὺν, καθὸ ὑπαγομένου τοῦ ὀνόματος τούτου εἰς τὴν δευτέραν κλίσιν.

Περὶ Ἐπιθέτου.

120. Τὸ τουρκικῆς ῥίζης ἐπίθετον εἶναι λέξις, ἥτις δὲν ὑφίσταται καμμίαν μεταβολὴν, διατελοῦσα ἡ αὐτὴ δι' ἅπαντα τὰ γένη, τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τοὺς βαθμοὺς συγκρίσεως καὶ ὑπερθέσεως. Π.χ. كوزل آت گوزل γκιοζὲλ ἄτ=ὡραῖος ἵππος· كوزل قسراق گوزل γκιοζὲλ κησράκ=ὡραία φορβάς· كوزل الما گوزل γκιοζὲλ ἐλμὰ=ὡραῖον μῆλον· كوزل آلر گوزل γκιοζὲλ ἀτλὰρ=ὡραῖοι ἵπποι· كوزل قسراقلر گوزل γκιοζὲλ κησρακλὰρ=ὡραῖαι φορβάδες· كوزل المالر گوزل γκιοζὲλ ἐλμαλὰρ=ὡραῖα μῆλα· قرداشى اكدن ايودر καρδασὴ ἀνδὰν ἐγίδιρ=ὁ ἀδελφός του εἶναι καλλίτερος ἐκείνου.

121. Ἐνίοτε τὸ ἐπίθετον εἶναι ἐν χρήσει ἀντὶ οὐσιαστικοῦ, καὶ τότε ἀκολουθεῖ ὅλους τοὺς κανόνας τούτου.

122. Τὸ ἐπίθετον προσδιορίζει τὰ ὀνόματα, τὰ ῥήματα καὶ ἄλλα ἐπίθετα, ἐπέχον τόπον ἐπιθέτου καὶ ποιωτικοῦ ἐπιῤῥήματος. Π. χ. يازو ايى يازى ἐγὶ γιαζή=καλὴ γραφή· يازمق ايى يازمὰκ=καλῶς γράφειν· چوق كتاب τσὸκ κιτὰπ=πολλὰ βιβλία· چوق ايى τσὸκ ἐγὶ=πολὺ καλά.

123. Ἐν ἀκολουθίᾳ ὀνόματος ἀφαιρετικῆς πτώσεως εὑρισκόμενα τὰ ἐπίθετα σχηματίζουσι τὰ συγκριτικά. Π. χ. بوكدر اكدن بوكوشك ποὺ κιόσκ ἀνδὰν πεγιόκτὸρ, τὸ περίπτερον τοῦτο εἶναι μεγαλείτερον ἐκείνου.

124. Ἐνίοτε πρὸς σχηματισμὸν τοῦ συγκριτικοῦ προστίθεται πρὸ τοῦ ἐπιθέτου ἡ λέξις دها δαχὰ = ἔτι, ἢ يادها δαχὰ ζιγιαδὲ=ἔτι πλέον. Π. χ. مكتب سلطانى سائر مكتبلردن دهامنتظمدر μεκτεπ-ι σουλτανὶ σαῖρ μεκτεπλερδὲν δαχὰ μὰνταζάμδηρ=τὸ Αὐτοκρατορικὸν Λύκειον εἶναι πλέον τακτοποιημένον τῶν ἄλλων σχολείων· يادها زيكندر اكدن دهاز يادى πεδερὶ ἀνδὰν δαχὰ ζιγιαδὲ ζενγκίνδιρ=ὁ πατήρ του εἶναι ἔτι πλουσιώτερος ἐκείνου. Ἡ προσθήκη αὔτη τῶν λέξεων دها καὶ يادها ἐνισχύει τὴν ἔννοιαν.

125. Διὰ τῆς προσθήκης τῶν λέξεων اك ἔν, يك πὲκ=λίαν, غايت γάγετ =πάνυ, πρὸ τῶν ἐπιθέτων, σχηματίζονται τὰ ὑπερθετικά. Π. χ. اك يوك ἔν πεγιὰκ=μέγιστος.

126. Πρὸς περισσοτέραν ἔμφασιν οἱ Ὀθωμανοὶ προτάττουσι τῶν ἐπιθέτων μόριά τινα. Π. χ. آپ اچيق ἀπ-ἀτσὴκ=ὅλως διόλου ἀνοικτός· ض يم پم πὲμ-πεγιάζ=κατάλευκος· بوم بوش πομ-ποὺ=ὅλως διόλου κενός· دپ دپرى διπ-διρὶ=ὁλοζώντανος· دوم دوز δὲμ-δὲζ=ὅλως διόλου ἐπίπεδος, ὁμαλός. سيم سياه σιμ-σιγιὰχ=κατάμαυρος· صب صاری σαπ-σαρὴ=κατακίτρινος· طوپ طولو τοπ-δολοὺ=ὅλως διόλου πλήρης· طوس طوغرى τοσ-δογροὺ= ὅλως διόλου εὐθύς· قپ قيرمزى κηπ-κηρμιζὴ=κατακόκκινος· قپ قره καπ-καρὰ=κατάμαυρος· قوپ قورى κουπ-κουροὺ=κατάξηρος· ماوى ماس μασμαβὴ=ὅλως διόλου κυανοῦς· ياپيالاك ياپ ἢ γιαπὰ ἢ γιὰπ-γιαλανὶζ= ὁλομόναχος· يالم يالم γιαμ-γιαζ=κάθυγρος· آپ آق ἀπ-ἀκ=κατάλευκος· يشيل يم γεμ-γεσὶλ=καταπράσινος· بوتون بوس πὲς-πετὲν=ὁλοσχερῶς· دپ دپرين διπ-δερὶν=ὅλως διόλου βαθύς.

127. Πρὸς τούτοις ἐπαναλαμβάνεται τὸ αὐτὸ ἐπίθετον πρὸς περισσοτέραν ἔμφασιν, ὡς صارى صارى σαρὴ-σαρὴ=ὁλοκίτρινος· دپرى دپرى διρὶ-διρὶ =ὁλοζώντανος.

Περὶ τῶν Ἀριθμητικῶν ὀνομάτων.

128. Τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα εἶναι εἴδός τι ἐπιθέτων, καὶ ὡς τοιαῦτα εἶναι ἐν χρήσει χωρὶς νὰ ὑφίστανται οὐδεμίαν μεταβολήν· οὐσιαστικῶς δὲ λαμβανόμενα μεταβάλλονται. Εἶναι δὲ τριῶν εἰδῶν: ἀπόλυτα, τακτικὰ καὶ διαιρετικά.

Περὶ ἀπολύτων ἀριθμητικῶν ὀνομάτων.

129. Ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ ὀνόματά εἰσι τὰ ἀκόλουθα:

Εἷς, μία, ἕν=πὶρ	ير	Τριάκοντα=ὀτοὺζ	اوتوز
Δύο=ἰκὶ	ايكى	Τεσσαράκοντα=κὴρκ	قرق
Τρεῖς, τρία=ὀτς	اوچ	Πεντήκοντα=ἐλλὶ	اللى
Τέσσαρες, τέσσαρα=δι̯ὸρτ	درت	Ἑξήκοντα=ἀλτμὶς	التمش
Πέντε=πὶὲς	بش	Ἑβδομήκοντα=γετμὶς	يتمش
Ἕξ=ἀλτὴ	التى	Ὀγδοήκοντα=σεκσὲν	سكسان
Ἑπτὰ=γεδὶ	يدى	Ἐννενήκοντα=δοκσὰν	طقسان
Ὀκτὼ=σεκὶζ	سكز	Ἑκατὸν=γι̯ὲζ	يوز
Ἐννέα=δοκοὺζ	طقوز	Διακόσιοι, αι, α,=ἰκὶ γι̯ὲζ	ايكى يوز
Δέκα=ὄν	اون	Τριακόσιοι=ὀτς γι̯ὲζ	اوچ يوز
Ἕνδεκα=ὂν πὶρ	اون بر	Τετρακόσιοι=δι̯ὸρτ γι̯ὲζ	درت يوز
Δώδεκα=ὂν ἰκὶ	اون ايكى	Πεντακόσιοι=πὶὲς γι̯ὲζ	بشيوز
Δεκατρεῖς, ία=ὂν ὀτς	اون اوچ	Ἑξακόσιοι=ἀλτὴ γι̯ὲζ	التى يوز
Δεκατέσσαρες=ὂν δι̯ὸρτ	اون درت	Ἑπτακόσιοι=γεδὶ γι̯ὲζ	يديوز
Δέκα πέντε=ὂν πὶὲς	اون بش	Ὀκτακόσιοι=σεκὶζ γι̯ὲζ	سكز يوز
Δέκα ἕξ=ὂν ἀλτὴ	اون التى	Ἐννεακόσιοι=δοκοὺζ γι̯ὲζ	طقوز يوز
Δέκα ἑπτὰ=ὂν γεδὶ	اون يدى	Χίλιοι=πὶν	بيك
Δέκα ὀκτὼ=ὂν σεκὶζ	اون سكز	Δύο χιλ.=ἰκὶ πὶν	ايكى بيك
Δέκα ἐννέα=ὂν δοκοὺζ	اون طقوز	Τρεῖς χιλ.=ὀτς πὶν	اوچ بيك
Εἴκοσι=γιρμὶ (γιγιρμὶ)	يكرمى	Τέσσαρες χιλ.=δι̯ὸρτ πὶν	درت بيك

Πέντε χιλ.=πὲς πὶν	بش بيك	Ἐννέα χιλ.=δοκοὺζ πὶν	طقوز بيك
Ἕξ χιλ.=ἀλτὴ πὶν	التى بيك	Δέκα χιλ.=ὂν πὶν	اون بيك
Ἑπτὰ χιλ.=γεδὶ πὶν	يدى بيك	Ἕνδεκα χιλ.=ὂν πὶρ πὶν	اون بر بيك
Ὀκτὼ χιλ.=σεκὶζ πὶν	سكز بيك	Δώδεκα χ.=ὂν ἰκὶ πὶν	اون ايكى بيك

Καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τῶν ἐννενήκοντα ἐννέα χιλιάδων.

Ἑκατὸν χιλ.=γι̯ὲζ πὶν	يوز بيك	Καὶ οὕτω καθεξῆς.	
Διακόσ. χ.=ἰκὶ γι̯ὲζ πὶν	ايكى يوز بيك	Ἓν ἑκατομμύρ.=πὶρ μιλγι̯ὸν	برمليون

130. Πρὸς τούτοις τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου ἔχουσιν ἀριθμητικὴν ἀξίαν, ἣν δύναταί τις νὰ ἔχῃ πρόχειρον, ἐκστηθίζων τὰς ἑξῆς ὀκτὼ λέξεις αἵτινες οὐδεμίαν ἔχουσιν σημασίαν: أبجد هوز حطى كلمن سعفص قرشت ثخذ ضظغ ἐπδζξθ, χέθεζ, χοττὶ, κελεμὲν, σά'φες, καρασὲτ, σάχαζ, ζάζαγ. Τῶν λέξεων τούτων τὰ μὲν πρῶτα ἐννέα γράμματα (ا ب ج د ه و ز ح ط) παριστάνουσι τὰς μονάδας, τὰ δὲ δεύτερα ἐννέα (ى ك ل م ن س ع ف ص) τὰς δεκάδας, τὰ δὲ τρίτα ἐννέα (ق ر ش ت ث خ ذ ض ظ) τὰς ἑκατοντάδας καὶ τὸ τελευταῖον (غ) τὴν χιλιάδα.

131. Τὰ γράμματα πε, τσιμ, ζιε, κιάφ-ι φαρσὶ καὶ σαγλὸ κιαφ ἔχουσι τὴν ἀριθμητικὴν ἀξίαν τῶν ὁμοιοσχήμων αὐτοῖς: ب=پ, ج=چ, ك=ک καὶ ل=ڵ.

132. Τὰ σχήματα τῶν ἀριθμῶν παρ' Ὀθωμανοῖς εἰσὶ τὰ ἑξῆς:

١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	٠
1,	2,	3,	4,	5,	6,	7,	8,	9,	0.

τὰ ὁποῖα γράφουσιν ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ καθὼς καὶ ἡμεῖς. Π. χ. ١٣٤٥٦٢٨٧=13,456,287.

133. Ὁ ἀριθμὸς πεντακόσια ἐκφέρεται προσέτι διὰ τοῦ بر كيسه πὶρ κεσὲ =ἓν πουγγίον, καὶ ὁ ἑκατὸν χιλιάδας, διὰ τοῦ بر يوك πὶρ γι̯ὸκ=ἓν φορτίον.

134. Οἱ σύνθετοι ἀριθμοὶ ἐκφέρονται ἀσυνδέτως ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου, προτασσομένου πάντοτε τοῦ μεγαλειτέρου ἀριθμοῦ. Π. χ. بيك سكز يوز يتمش ايكى πὶν σεκὶζ γι̯ὸζ γετμὶς ἰκὶ=1872.

135 Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ ὀνόματα κλίνονται κατὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν κλίσιν, ὅταν ὑπονοῆται ἐξωθεν τὸ ἀριθμούμενον ὄνομα. Π. χ. اون درت ὂν δι̯ὸρδὲν=δέκα τεσσάρων. Ὅταν τὸ ἀριθμούμενον ὄνομα ἐκφέρεται μετὰ τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ, τότε ταῦτα μένουσιν ἄκλιτα. Π. χ. اون درت آدملر ὂν δι̯ὸρτ ἀδαμλὴρ=δέκα τεσσάρων ἀνθρώπων.

136. Ἐπὶ ὡρισμένου μὲν καὶ γνωστοῦ προσώπου ἢ πράγματος, τὰ μετὰ τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ τιθέμενα ὀνόματα ἐκφέρονται εἰς πληθυντικόν, ἐπὶ ἀορίστου δὲ πράγματος, εἰς ἑνικὸν ἀριθμόν. Π. χ. اون التی اوڕ ὃν ἀλτὴ ἑβδὲρ =αἱ δέκα ἓξ (γνωσταὶ) οἰκίαι· اون اوچ کتاب ὃν ὄτς κιτὰπ=δέκα τρία βιβλία, (ἀορίστως).

137. Τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα ἐκφέρονται ἐνάρθρως προσθέσει ἐν τέλει τῶν μὲν εἰς ς ληγόντων τοῦ μορίου ـسی, ση, (1) τῶν δὲ μὴ ληγόντων εἰς ς, τοῦ μορίου ς, τὸ ὁποῖον τρέπει τὸ πρὸ αὐτοῦ γράμμα ἀπὸ ἠρεμοῦντος εἰς κινητόν, καὶ λαμβάνει χαρακὲ ἀποτελοῦντα φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν. Π. χ. بڕ πὶρὶ=ὁ εἷς, ἡ μία, τὸ ἕν· ایکیسی ἰκισὶ=οἱ, αἱ, τὰ δύο· اوچی ὄτσὲ=οἱ τρεῖς· دردی διὸρδὲ=οἱ τέσσαρες· بشی πεσὶ=οἱ πέντε· التیسی ἀλτησὴ=οἱ ἓξ· یدیسی γεδισὶ=οἱ ἑπτά· سکزی σεκιζὶ=οἱ ὀκτώ· طقوزی δοκουζοὺ=οἱ ἐννέα· اونی ὀνοὺ=οἱ δέκα, κτλ.

138. Ὁ μεταξὺ τῶν ἀριθμητικῶν ὀνομάτων διαζευκτικὸς σύνδεσμος ἢ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης παραλείπεται πάντοτε εἰς τὴν ὀθωμανικήν. Π. χ. یڕمی اوڕ گروش γιρμὶ ὀτοὺζ γουρούς=εἴκοσιν ἢ τριάκοντα γρόσια· یوز الی عربه γιὸζ γιὸζ ἐλλὶ ἀραπὰ=ἑκατὸν ἢ ἑκατὸν πεντήκοντα ἅμαξαι.

139. Τὰ τὸ ληκτικὸν γράμμα τῶν λέξεων ἀπὸ ἠρεμοῦντος εἰς κινητὸν τρέποντα μόρια, προστιθέμενα ἐν τέλει τῆς λέξεως درت διὸρτ, τρέπουσιν εἰς د τὸ ληκτικὸν αὐτῆς γράμμα. Π. χ. دردك διὸρδὸν=τῶν τεσσάρων, دردە διὸρδὲ=εἰς τέσσαρα, دردی διὸρδὸ=τὰ τέσσαρα.

Περὶ τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν ὀνομάτων.

140. Τὰ τακτικὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα σχηματίζονται ἐκ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν διὰ τῆς προσθέσεως τοῦ μορίου نجی, τὸ ὁποῖον οὐ μόνον δέχεται χαρακὲ ἀλλὰ καὶ τρέπει τὸ πρὸ αὐτοῦ γράμμα ἀπὸ ἠρεμοῦντος εἰς κινητόν, λαμβάνον χαρακὲ μετὰ φωνῆς ἀναλόγου πρὸς τὴν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν.

141. Τὰ εἰς ς λήγοντα ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ ἀποβάλλουσι τὸ ληκτικὸν αὐτῶν γράμμα, ὅπως προσλάβωσι τὸ μόριον نجی.

(1) Προφέρεται ση ἐπὶ ὅταν ὁ ληκτικὸς χαρακὲς τοῦ ἀριθμ. ὀνόματος ἀποτελῇ φωνὴν δασεῖαν, ὡς εἰς τὸ ἀλ-τή.

Α'ος,	πιρινδζί	برنجی	ΙΓ'ος,	ὀν-ὀτσὸνδζὸ	اون اوچنجی
Β'ος,	ἰκινδζί	ایکنجی	ΙΔ'ος,	ὀν-διὸρδὸνδζὸ	اون دردنجی
Γ'ος,	ὀτσὸνδζὸ	اوچنجی	ΙΕ'ος,	ὀν-πεσὶνδζι	اون بشنجی
Δ'ος,	διὸρδὸνδζὸ	دردنجی	ΙΣ'ος,	ὀν-ἀλτὶνδζὴ	اون التنجی
Ε'ος	πεσὶνδζί	بشنجی	ΙΖ'ος,	ὀν-γεδινδζί	اون یدنجی
Ϛ'ος,	ἀλτὶνδζὴ	التنجی	ΙΗ'ος,	ὀν-σεκιζινδζί	اون سکزنجی
Ζ'ος,	γεδινδζί	یدنجی	ΙΘ'ος,	ὀν-δοκουζουνδζοὺ	اون طقوزنجی
Η'ος,	σεκιζινδζί	سکزنجی	Κ'ος	γιρμινδζί (γιγιρμινδζί)	یکرمنجی
Θ'ος,	δοκουζουνδζοὺ	طقوزنجی	ΚΑ'ος	γιρμὶ πιρινδζί	یکرمی برنجی
Ι'ος,	ὀνουνδζοὺ	اونجی	ΚΒ'ος	γιρμὶ ἰκινδζί	یکرمی ایکنجی
ΙΑ'ος,	ὀν-πιρινδζί	اون برنجی	ΚΓ'ος,	γιρμὶ ὀτσὸνδζὸ	یکرمی اوچنجی
ΙΒ'ος,	ὀν-ἰκινδζί	اون ایکنجی	Καὶ οὕτω καθεξῆς.		

142. Τὸ μόριον نجی τίθεται μόνον ἐν τέλει τοῦ ἐκ πολλῶν μερῶν συγκειμένου ἀριθμητικοῦ ὀνόματος. Π. χ. بڕ یوز یگرمی ایکنجی πὶν σεκιζ γιὸζ γετμὶς ἰκινδζι=χιλιοστὸς ὀκτακοσιοστὸς ἑβδομηκοστὸς δεύτερος.

143. Τὸ برنجی σημαίνει τάξιν τόπου, ἐνῷ τὸ اولکی ἐὸβελκὶ= πρῶτος, η, ον, τάξιν χρόνου.

144. Προσθέσει ἐν τέλει τῶν τακτικῶν ὀνομάτων τοῦ μορίου ـسی δεχομένου χαρακὲ μετὰ φωνῆς ἀναλόγου πρὸς τὴν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, σχηματίζονται τὰ παρ' ἡμῖν ἔναρθρα τακτικά. Π. χ. رومایسی ρὼμὰ ἰμπεραtορλαρηνὶν πὶρινδζισὶ=ὁ πρῶτος τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Ῥώμης.

Περὶ τῶν διαιρετικῶν ἀριθμητικῶν ὀνομάτων.

145. Οἱ Ὀθωμανοὶ μεταχειρίζονται τὰ διαιρετικὰ ὅπως φανερώσωσι διανομὴν εἴδους τινὸς πράγματος εἰς τὰς μονάδας ἄλλου εἴδους, ἢ ὅπως δηλώσωσι τὸ ποσὸν μερῶν εἴδους τινὸς, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσιν ἓν ἕκαστον τῶν μερῶν ἄλλου εἴδους, ἢ τέλος ὅπως ἐκφέρωσι τὸ ποσὸν μονάδων τιμήματος πολλῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα λαμβάνονται ἐπιμεριστικῶς, καὶ τότε τὸ ὄνομα τοῦ νομίσματος τίθεται εἰς δοτικὴν πτῶσιν. Π. χ. طلبك بڕ یگرمشر غروش ویرلشدر تαλεπενὶν χὲρ πιρινὲ γιρμισὲρ γουρουὶς βεριλμίστιρ

=ἔδωκαν ἀνὰ εἴκοσι γρόσια εἰς ἕκαστον μαθητήν· رومى آيلر بنك اكرى اوزرلرى و برآزدن اوتوزر كوندن عبارتدر ڤوميـ ἀϊλαρηνὴν ἐκσερὶ ὀτοὺζ πιρὲρ βὲ πιρ ἀζὴ ὀτουζὰρ γκιὸνδὲν ὑπαρέττιρ=οἱ περισσότεροι τῶν ἑλληνικῶν μηνῶν σύγκεινται ἐκ τριάκοντα μιᾶς, καὶ τινες ἐκ τριάκοντα ἡμερῶν· بوستانلرك درت طرفى طوشه صاتون النمشدر ڤοστανλαρὴν χὲρ πὶρὶ διόρδὲρ πὶν γουρουτὰ σατὴν ἀληνμήστηρ=ἕκαστος τῶν λαχανοκήπων ἠγοράσθη ἀντὶ τεσσάρων χιλιάδων γροσίων.

146. Τὰ διαιρετικὰ γίνονται ἐκ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν ὀνομάτων προσθέσει ἐν τέλει αὐτῶν τοῦ μορίου ر, τὸ ὁποῖον τρέπει ἐξ ἠρεμοῦντος εἰς κινητὸν τὸ ληκτικὸν γράμμα τῆς λέξεως, λαμβάνον χαρεκὲ μετὰ φωνῆς ἀναλόγου πρὸς τὴν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν.

147. Ἐὰν τὸ ἀπόλυτον λήγῃ εἰς ى, πρὸς σχηματισμὸν τοῦ διαιρετικοῦ προστίθεται ἐν τέλει τὸ μόριον ـٹر τὸ ὁποῖον μόνον δέχεται χαρεκὲ μετὰ φωνῆς ἀναλόγου πρὸς τὴν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν. Π. χ.

ἀνὰ ἕνα, μίαν, ἕν,	πιρὲρ	ἀνὰ ἓξ	ἀλτησὰρ	التمشر
» δύο.	ἰκισὲρ	» ἑπτὰ	γεδισὲρ	يدشر
» τρία	ὀτσὲρ	» ὀκτώ	σεκιζὲρ	سكزر
» τέσσαρα	διόρδὲρ	» ἐννέα	δοκουζὰρ	طقوزر
» πέντε	πεσὲρ	» δέκα.	ὀνὰρ	اونر

148. Τὸ μόριον ر ἢ ـٹر προστίθεται μόνον εἰς τὸ τελευταῖον τῶν ἀριθμητικῶν ὀνομάτων, ὅταν ταῦτα σύγκηνται ἐκ δεκάδων καὶ μονάδων, ἢ ἐκ μιᾶς χιλιάδος, μιᾶς ἑκατοντάδος καὶ μονάδων. Π. χ. اوزر درر ὀτουζ διόρδὲρ=ἀνὰ τριάκοντα τέσσαρα· بش يوز يگرمى بش پن يدى يتمش پيسه=πὶν γιεδζ γετμὶς πεσὲρ=ἀνὰ χίλια ἑκατὸν ἑβδομήκοντα πέντε.

149. Εἰς τὰ ἓξ ἑκατομμυρίων, πολλῶν χιλιάδων καὶ πολλῶν ἑκατοντάδων σύνθετα ἀριθμητικὰ ὀνόματα, τὸ μόριον ر ἢ ـٹر τίθεται μόνον ἐν τέλει ἑκάστου ἀριθμητικοῦ, ἐμφαίνοντος τὸ ποσὸν τῶν ἑκατομμυρίων, τῶν χιλιάδων καὶ τῶν ἑκατοντάδων. Π. χ. اوچر مليون سكزر يوز بيك ايكيشر ὀτσὲρ μιλγιὸν σεκιζὲρ πὶν ἰκισὲρ γιεδζ=ἀνὰ τρία ἑκατομμύρια ὀκτὼ χιλιάδας καὶ διακόσια.

150. Προκειμένου περὶ ἀριθμητικῶν συνθέτων ἐκ πολλῶν τμημάτων, τὸ μόριον ر ἢ ـٹر προστίθεται ἐν τέλει τοῦ τελευταίου ἀριθμητικοῦ ὀνόματος

ἑκάστου τμήματος καὶ ἐν τέλει τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ. Π. χ. يگرمى اوچر مليون التيشر بيك ايكيوز سكسان دردر اوچيوز يگرمى يدى ὀτσὲρ μιλγιὸν ὀτσγιεδζ ἐλλὶ ὀλτησὰρ πιν ἰκὶ γιεδζ σεκσὲν διόρδὲρ=ἀνὰ 23, 356, 284.

151. Τὸ بچق πουτσοὺκ=ἥμισυ, οὐδέποτε λαμβάνει τὸ μόριον ر ἢ ـٹر τὸ ὁποῖον τίθεται ἐν τέλει τοῦ πρὸ τοῦ بچق εὑρισκομένου ἀκεραίου ἀριθμοῦ. Π. χ. غروش بچق طقوز يوز قرق يدى γιεδζ κὴρκ δοκουζὰρ πουτσοὺκ γουρούς=ἀνὰ ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἐννέα καὶ ἥμισυ γρόσια.

152. Οἱ Ὀθωμανοὶ διπλασιάζουσι τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα ὅπως δηλώσωσιν ἀκριβῆ διανομήν. Π. χ. بشر بشر πεσὲρ πεσὲρ=ἀνὰ πέντε ἀκριβῶς.

Περὶ τῶν κλασματικῶν ἀριθμῶν.

153. Οἱ κλασματικοὶ ἀριθμοὶ ἐκφέρονται διὰ δύο ἀπολύτων ἀριθμητικῶν ὀνομάτων, τῶν ὁποίων πρῶτον τίθεται τὸ παρ' ἡμῖν ἐπέχον τόπον παρονομαστοῦ τοῦ κλάσματος ὄνομα, ἐκφερόμενον εἰς δ'. δοτικήν.

Παραδείγματα.

1/2	ἰκιδὲ πὶρ	ر ايكده	6/7	γεδιδὲ ἀλτὴ	يدده التى
2/3	ὀτστὲ ἰκὶ	اوچده ايكى	7/8	σεκιζδὲ γεδὶ	سكزده يدى
3/4	διόρττὲ ὀτς	درتده اوچ	8/9	δοκουδζὰ σεκὶζ	طقوزده سكز
4/5	πεσδὲ διὲρτ	بشده درت	9/10	ὀνδὰ δοκοὺζ	اونده طقوز
5/6	ἀλτηδὰ πὲς	التيده بش	3/87	σεκσὲν γεδιδὲ ὀτς	سكسان يددهوچ

154. Ὑπάρχουσι πρὸς τούτοις δύο λέξεις بچق πουτσοὺκ καὶ يارم γιαρὴμ, σημαίνουσα τὸ ἥμισυ. Τούτων ἡ μὲν بچق εἶναι ἐν χρήσει εἰς τοὺς συνθέτους ἀριθμούς, τὸ δὲ يارم ἐκφέρεται ἄνευ μονάδος καὶ σημαίνει ἁπλῶς τὸ ἥμισυ. Π. χ. الى يارم γιαρὴμ ἐλμὰ=ἥμισυ μῆλον· غروش بچق ايكى ἰκὶ πουτσοὺκ γουροὺς=δύο ἥμισυ γρόσια.

155. Τὸ τέταρτον τῆς ὥρας ἐκφέρεται διὰ τοῦ περσικοῦ چاريك τσεϊρὲκ, ὁ δὲ σύνδεσμος و βὲ ἢ ἡ πρόθεσις الى ἰλὲ τίθεται εἰς τοὺς συνθέτους ἀριθμοὺς μεταξὺ τῶν ἀκεραίων καὶ κλασματικῶν. Π. χ. اوچ ساعت الله (و) بر چاريك ὀτς σαὰτ ἰλὲ (ἢ βὲ) πὶρ τσεϊρὲκ=τρεῖς ὧραι καὶ ἓν τέταρτον.

Περὶ Ἀντωνυμιῶν.

156. Αἱ ἀντωνυμίαι διαιροῦνται εἰς ἀπολύτους καὶ καταληκτικάς. Αἱ ἀπόλυτοι δὲν προσαρτῶνται ἐν τέλει ἄλλων λέξεων, ἀλλ' ἐκφέρονται μόναι εἰς τὸν λόγον, ἐνῷ αἱ καταληκτικαὶ τίθενται ἐν τέλει τῶν λέξεων.

157. Ἐκ τῶν ἀντωνυμιῶν, ἄλλαι μὲν εἶναι ἐπίθετοι, διότι χρησιμεύουν νὰ προσδιορίζωσι τὰ ὀνόματα πρὸ τῶν ὁποίων τίθενται, ἄλλαι δὲ οὐσιαστικαί, ἐπειδὴ ἀντικαθιστῶσι τὰ ὀνόματα, μὴ ἐκφερόμεναι οὐδέποτε πρὸς δήλωσιν ποιότητος ἄλλου ὀνόματος. Τινὲς δὲ ἄλλοτε μὲν ἐπέχουσι τόπον οὐσιαστικῶν, ἄλλοτε δὲ ἐπιθέτων.

158. Αἱ ἀπόλυτοι διαιροῦνται εἰς προσωπικὰς, δεικτικὰς, ἀναφορικὴν, ἐρωτηματικὰς, αὐτοπαθῆ, ἀλληλοπαθεῖς καὶ κτητικάς.

159. Αἱ ἐπίθετοι ἢ ἐπιθετικῶς λαμβανόμεναι ἀντωνυμίαι εἰσὶν ἄκλιτοι, αἱ δὲ οὐσιαστικαὶ κλίνονται, οὐδεμίᾳ ὅμως μεταβάλλεται πρὸς διάκρισιν γένους

Ἀντωνυμίαι προσωπικαί.

160. Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι εἰσί: ںِ πὲν=ἐγὼ, سِ σὲν=σὺ, او ὅ ἢ اول ὅλ=αὐτὸς, ἡ, ό.

161. Α'. προσώπου.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	ںِ	πὲν=ἐγώ.	ںِز	πὶζ=ἡμεῖς.
Γεν.	ںِم	πενὶμ=ἐμοῦ.	ںِزِم	πὶζὶμ=ἡμῶν.
Δοτ. ά.	ںِکا	πανὰ=ἐμοί.	ںِزِ	πὶζὲ=ἡμῖν.
Δοτ. β'.	ںِدە	πενδὲ=ἐν ἐμοί.	ںِزدە	πὶζδὲ=ἐν ἡμῖν.
Αἰτ.	ںِی	πενὶ=ἐμέ.	ںِزی	πὶζὶ=ἡμᾶς.
Ἀφαιρ.	ںِندن	πενδὲν=παρ' ἐμοῦ.	ںِزدن	πὶζδὲν=παρ' ἡμῶν.

162. Β'. προσώπου.

Ὀνομ.	سِن	σὲν=σύ.	سِز	σὶζ=ὑμεῖς.
Γεν.	سِنك	σενὶν=σοῦ.	سِزك	σὶζὶν=ὑμῶν.
Δοτ. ά.	سِکا	σανὰ=σοί.	سِزِ	σὶζὲ=ὑμῖν.
Δοτ. β'.	سِندە	σενδὲ=ἐν σοί.	سِزدە	σὶδζὲ=ἐν ὑμῖν.
Αἰτ.	سِنی	σενὶ=σέ.	سِزی	σὶζὶ=ὑμᾶς.
Ἀφαιρ.	سِندن	σενδὲν=παρὰ σοῦ.	سِزدن	σὶζδὲν=παρ' ὑμῶν.

163. Γ'. προσώπου.

Ὀνομ.	او ἢ اول ὅ ἢ ὅλ, αὐτὸς, ἡ, ό.		انلر	ἀνλὰρ, αὐτοὶ, αἱ, ά.
Γεν.	انك	ἀνὴν, αὐτοῦ, ἧς.	انلرك	ἀνλαρὴν, αὐτῶν.
Δοτ. ά.	اکا	ἀνὰ, αὐτῷ, ᾗ.	انلرە	ἀνλαρὰ, αὐτοῖς, αἷς.
Δοτ. β'.	اندە	ἀνδὰ, ἐν αὐτῷ, ᾗ.	انلردە	ἀνλαρδὰ, ἐν αὐτοῖς, αἷς.
Αἰτ.	انی	ἀνὴ, αὐτὸν, ἣν, ό.	انلری	ἀνλαρὴ, αὐτοὺς, ἀς, ά.
Ἀφαιρ.	اندن	ἀνδὰν, παρ' αὐτοῦ, ἧς.	انلردن	ἀνλαρδὰν, παρ' αὐτῶν.

Ἀντωνυμίαι δεικτικαί.

164. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι εἰσί: بو πού=οὗτος, αὕτη, τοῦτο, ἐπὶ προσώπου ἢ πράγματος πλησίον κειμένου· شو σοὺ ἢ شول σὸλ καὶ او ὅ ἢ اولر ὀλπὶρ=ἐκεῖνος, η, ο. Τούτων ἡ μὲν شول καὶ شو ἐπὶ τῶν μακρὰν ἢ πλησίον ὄντων ἀδιαφόρως, ἡ δὲ او καὶ اول ἐπὶ τῶν μακρὰν ὄντων ἢ ἀπόντων· او ر ἢ اولر ὀλπὶρ ἢ ὀπὶρ=ὁ ἄλλος, ἡ ἄλλη, τὸ ἄλλο, ἐπὶ προσώπων ἢ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα κεῖνται ἀπωτέρω σχετικῶς πρὸς ἄλλα· اشو ἴσπου =ὅδε, ἥδε, τόδε, ἐπὶ πραγμάτων αἰσθητῶς ἢ νοερῶς ὁρατῶν καὶ πλησίον κειμένων, ἔχει δὲ πάντοτε ἐπιθετικὴν φύσιν.

165. بو πού=οὗτος, αὕτη, τοῦτο.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	بو	πού.	بولر	πουλὰρ.
Γεν.	بونك	πουνούν.	بولرك	πουλαρὴν.
Δοτ. ά.	بوکا	πουνά.	بولرە	πουλαρά.
Δοτ. β'.	بوندە	πουνδά.	بولردە	πουλαρδά.
Αἰτ.	بونی	πουνού.	بولری	πουλαρὴ.
Ἀφαιρ.	بوندن	πουνδάν.	بولردن	πουλαρδάν.

166. شو σοὺ=ἐκεῖνος, η, ο.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	شو	σού.	شولر	σουλὰρ.
Γεν,	شونك	σουνούν.	شولرك	σουλαρὴν.
Δοτ. ά.	شوکا	σουνά.	شولرە	σουλαρά.
Δοτ. β'.	شوندە	σουνδά.	شولردە	σουλαρδά.
Αἰτ.	شونی	σουνού.	شولری	σουλαρὴ.
Ἀφαιρ.	شوندن	σουνδάν.	شولردن	σουλαρδάν.

167. Ἡ شول εἶναι ἐν χρήσει μόνον εἰς τὴν ὀνομαστικήν, αἱ δὲ λοιπαὶ πτώσεις αὐτῆς σχηματίζονται ὡς καὶ αἱ τῆς شو.

168. او ὁ ἡ اول ὅλ=ἐκεῖνος, η, ο.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	او	ὁ ἡ اول ὅλ.	انلر	ἀνλάρ.
Γεν.	انك	ἀνήν.	انلرك	ἀνλαρήν.
Δοτ. ά.	اكا	ἀνά.	انلره	ἄνλαρά.
Δοτ. β'.	اندا	ἀνδά.	انلرده	ἀνλαρδά.
Αἰτ.	انى	ἀνή.	انلرى	ἀνλαρή.
Ἀφαιρ.	اندن	ἀνδάν.	انلردن	ἀνλαρδάν.

169. Ἡ اولر προσλαμβάνει τὴν καταληκτικὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν τοῦ τρίτου προσώπου ὅταν ἐκφέρεται ὠσιαστικῶς, καὶ τότε κλίνεται, ἐπιθετικῶς δὲ ἐκφερομένη μένει ἄκλιτος.

170. اولرى ὀλπίρι=ὁ ἄλλος, ἡ ἄλλη, τὸ ἄλλο.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	اولرى	ὀλπίρί.	اولرلرى	ὀλπίρλερί.
Γεν.	اولرينك	ὀλπίρινίν.	اولرلرينك	ὀλπίρλερινίν.
Δοτ. ά.	اولرينه	ὀλπίρινέ.	اولرلرينه	ὀλπίρλερινέ.
Δοτ. β'.	اولرندە	ὀλπίρινδέ.	اولرلرندە	ὀλπίρλερινδέ.
Αἰτ.	اولرينى	ὀλπίρινί.	اولرلرينى	ὀλπίρλερινί.
Ἀφαιρ.	اولرندن	ὀλπίρινδέν.	اولرلرندن	ὀλπίρλερινδέν.

Ἀντωνυμία ἀναφορική.

171. Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία εἶναι μία μόνον, ἡ كى κι=ὅστις, ἥτις, ὅπερ, τῆς ὁποίας αἱ πλάγιαι πτώσεις δὲν εἶναι πάντοτε ἐν χρήσει, ἀλλὰ συνήθως ἐκφέρεται μόνη ἡ كى ἐπὶ ὅλων τῶν πτώσεων τοῦ ἑνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ.

172. كى κὶ=ὅστις, ἥτις, ὅπερ.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	كى	κί.	كى	κί.
Γεν.	كى انك	κὶ ἀνήν.	كى انلرك	κὶ ἀνλαρήν.
Δοτ. ά.	كى اكا	κὶ ἀνά.	كى انلره	κὶ ἀνλαρά.
Δοτ. β'.	كى اندا	κὶ ἀνδά.	كى انلرده	κὶ ἀνλαρδά.

Αἰτ.	كى انى	κὶ ἀνή.	كى انلرى κὶ ἀνλαρή.
Ἀφαιρ.	كى اندن	κὶ ἀνδάν.	كى انلردن κὶ ἀνλαρδάν.

173. Ἡ ἀντωνυμία كى ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἑλληνικὸν μόριον ὅτι, ὅταν ἐκφέρηται κατόπιν εἰδικοῦ ῥήματος, καὶ μὲ τὰ μόρια ὥστε, ἵνα, κατόπιν τελικοῦ ῥήματος. Π. χ. ظن ايدرمكه ζάνν ἰδέριμ κι=νομίζω ὅτι, حق تعالیدن χάκκ τεά'λιαδαν τεμεννὶ ἰδέριμ κι=ἐξαιτοῦμαι παρὰ τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ ὅπως ....

Ἀντωνυμίαι ἐρωτηματικαί.

174. Αἱ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι εἰσί: كيم κὶμ=τίς, ἐπὶ προσώπων, نه νέ=τί, ἐπὶ πραγμάτων, καὶ قنغى κάνγη=τίς, τί, ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων.

175. كيم κὶμ=τίς, ἐπὶ προσώπων.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	كيم	κίμ.	كيملر	κιμλέρ.
Γεν.	كيمك	κιμίν.	كيملرك	κιμλερίν.
Δοτ. ά.	كيمه	κιμέ.	كيملره	κιμλερέ.
Δοτ. β'.	كيمده	κιμδέ.	كيملرده	κιμλερδέ.
Αἰτ.	كيمى	κιμί.	كيملرى	κιμλερί.
Ἀφαιρ.	كيمدن	κιμδέν.	كيملردن	κιμλερδέν.

176. نه νὲ=τί, ἐπὶ πραγμάτων.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	نه	νέ.	نەلر	νελέρ.
Γεν.	نەنك	νενίν.	نەلرك	νελερίν.
Δοτ. ά.	نەيه	νεγέ.	نەلره	νελερέ.
Δοτ. β'.	نەده	νεδέ.	نەلرده	νελερδέ.
Αἰτ.	نەيى	νεγί.	نەلرى	νελερί.
Ἀφαιρ.	نەدن	νεδέν.	نەلردن	νελερδέν.

177. قنغى κάνγη=τίς, τί, ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων.

	Ἑνικός.		Πληθυντικός.	
Ὀνομ.	قنغى	κάνγη.	قنغيلر	κανγηλάρ.
Γεν.	قنغينك	κανγηνήν.	قنغيلرك	κανγηλαρήν.
Δοτ. ά.	قنغيه	κανγηγιά.	قنغيلره	κανγηλαρά.

Δοτ. β'.	قنغيلده	καγγηλδά.	قنغيلرده καγγηλαρδά.
Αἰτ.	قنغيلى	καγγηλή.	قنغيلرى καγγηλαρή.
Ἀφαιρ.	قنغيلدن	καγγηλδάν.	قنغيلردن καγγηλαρδάν.

178. Ἐκ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν, αἱ μὲν قنغى καὶ ڤى ἐκφέρονται ἄλλοτε μὲν ἐπιθετικῶς, ἄλλοτε δὲ οὐσιαστικῶς, ἡ δὲ كيم πάντοτε οὐσιαστικῶς.

Αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία.

179. Αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία εἶναι μία: كندو ἢ كندى κενδί, ἐκφερομένη διὰ τῆς προσθήκης ἐν τέλει ἑαυτῆς μιᾶς ἐκ τῶν καταληκτικῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν, ἀναλόγως τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος προσώπου.

180. Πρῶτον πρόσωπον.

Ἑνικός.			Πληθυντικός.	
Ἐγὼ αὐτός, κτλ.			Ἡμεῖς αὐτοί, κτλ.	
Ὀνομ.	كندوم	κενδίμ.	كندومز	κενδιμίζ.
Γεν.	كندومك	κενδιμίν.	كندومزك	κενδιμιζίν.
Δοτ. ἀ.	كندومه	κενδιμέ.	كندومزه	κενδιμιζέ.
Δοτ. β'.	كندومده	κενδιμδέ.	كندومزده	κενδιμιζδέ.
Αἰτ.	كندومى	κενδιμί.	كندومزى	κενδιμιζί.
Ἀφαιρ.	كندومدن	κενδιμδέν.	كندومزدن	κενδιμιζδέν.

181. Δεύτερον πρόσωπον.

Ἑνικός.			Πληθυντικός.	
Σὺ αὐτός, κτλ.			Ὑμεῖς αὐτοί, κτλ.	
Ὀνομ.	كندوك	κενδίν.	كندوكز	κενδινίζ.
Γεν.	كندوكك	κενδινίν.	كندوكزك	κενδινιζίν.
Δοτ. ἀ.	كندوكه	κενδινέ.	كندوكزه	κενδινιζέ.
Δοτ. β'.	كندوكده	κενδινδέ.	كندوكزده	κενδινιζδέ.
Αἰτ.	كندوكى	κενδινί.	كندوكزى	κενδινιζί.
Ἀφαιρ.	كندوكدن	κενδινδέν.	كندوكزدن	κενδινιζδέν.

182. Τρίτον πρόσωπον.

Ἑνικός.			Πληθυντικός.	
Ὁ ἴδιος, κτλ.			Οἱ ἴδιοι, κτλ.	
Ὀνομ.	كندوسى	κενδισί.	كندولرى	κενδιλερί.
Γεν.	كندوسنك	κενδισινίν.	كندولرينك	κενδιλερινίν.
Δοτ. ἀ.	كندوسنه	κενδισινέ.	كندولرينه	κενδιλερινέ.
Δοτ. β'.	كندوسنده	κενδισινδέ.	كندولرنده	κενδιλερινδέ.
Αἰτ.	كندوسنى	κενδισινί.	كندولرينى	κενδιλερινί.
Ἀφαιρ.	كندوسندن	κενδισινδέν.	كندولرندە	κενδιλερινδέν.

Ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία.

183. Ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία εἶναι τοῦ μὲν πρώτου προσώπου:

Γεν.	برى برمزك	πιρὶ πιριμιζίν=ἡμεῖς=ἀλλήλων.
Δοτ. ἀ.	برى برمزه	πιρὶ πιριμιζὲ=ἡμῖν=ἀλλήλοις, λαις.
Δοτ. β'.	برى برمزده	πιρὶ πιριμιζδὲ=ἐν ἡμῖν=ἀλλήλοις, λαις.
Αἰτ.	برى برمزى	πιρὶ πιριμιζί=ἡμᾶς=ἀλλήλους, λας, ἄλληλα.
Ἀφαιρ.	برى برمزدن	πιρὶ πιριμιζδὲν=παρ' ἡμῶν=ἀλλήλων.

τοῦ δὲ δευτέρου προσώπου:

Γεν.	برى بركزك	πιρὶ πιρινιζίν=ὑμεῖς=ἀλλήλων.
Δοτ. ἀ.	برى بركزه	πιρὶ πιρινιζὲ=ὑμῖν=ἀλλήλοις, λαις.
Δοτ. β'.	برى بركزده	πιρὶ πιρινιζδὲ=ἐν ὑμῖν=ἀλλήλοις, λαις.
Αἰτ.	برى بركزى	πιρὶ πιρινιζί=ὑμᾶς=ἀλλήλους, λας, ἄλληλα.
Ἀφαιρ.	برى بركزدن	πιρὶ πιρινιζδὲν=παρ' ὑμῶν=ἀλλήλων.

καὶ τοῦ τρίτου προσώπου:

Γεν.	برى برلرينك	πιρὶ πιρλερινὶν=αὐτοί=ἀλλήλων.
Δοτ. ἀ.	برى برلرينه	πιρὶ πιρλερινὲ=αὐτοῖς=ἀλλήλοις, λαις.
Δοτ. β'.	برى برلرنده	πιρὶ πιρλερινδὲ=ἐν αὐτοῖς=ἀλλήλοις, λαις.
Αἰτ.	برى برلرينى	πιρὶ πιρλερινὶ=αὐτοὺς=ἀλλήλους, λας, ἄλληλα.
Ἀφαιρ.	برى برلرندن	πιρὶ πιρλερινδὲν=παρ' αὐτῶν=ἀλλήλων.

Καταληκτικαὶ ἀντωνυμίαι.

184. Αἱ κατληκτικαὶ ἀντωνυμίαι εἰσὶ μονογράμματα, διγράμματα ἢ τριγράμματα μόρια, τιθέμενα ἐν τέλει τῶν λέξεων, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ κλίνονται. Διαιροῦνται δὲ εἰς κτητικὰς καὶ ἀναφορικήν.

185. Ἐκ τῶν μορίων τούτων τὰ μὲν μονογράμματα δὲν λαμβάνουσι χαρεκὲ, ἀλλὰ συντελοῦσιν ὅπως τὸ τελευταῖον γράμμα τῆς λέξεως, εἰς ἣν προστίθενται γίνῃ κινητὸν, δεχόμενον χαρεκὲ, ὅστις ἀποτελεῖ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν· τὰ δὲ διγράμματα δέχονται χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν φωνὴν τοῦ χαρεκὲ τῆς ληγούσης τῆς λέξεως εἰς ἣν προστίθενται, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν σχέσιν, καὶ τὸ τριγράμματον λαμβάνει δύο χαρεκέδες ἀποτελοῦντας φωνὰς ἀναλόγους πρὸς τὴν φωνὴν τοῦ χαρεκὲ τῆς ληγούσης τῆς λέξεως, κατὰ τὴν ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν (§. 66—67).

186. Τὸ μόριον ـك προφέρεται πάντοτε κι.

Καταληκτικαὶ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι.

187. Αἱ καταληκτικαὶ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι εἰσί:

Τοῦ ἑνικοῦ ά. προσώπου.

م	ـم	ـوم	ـم	ـەم	=μου.

Τοῦ ἑνικοῦ β'. προσώπου.

ك	ـن	ـون	ـن	ـەن	=σου.

Τοῦ ἑνικοῦ γ'. προσώπου.

ى	ـى	ـو	ـى	ـەى	=του καὶ της.
ـى	ـسى	ـسو	ـسى	ـسەى	

Τοῦ πληθυντικοῦ ά. προσώπου.

ز	ـمز	ـموز	ـمز	ـمەز	=μας.

Τοῦ πληθυντικοῦ β'. προσώπου.

كز	ـنز	ـنوز	ـنز	ـنەز	=σας.

Τοῦ πληθυντικοῦ γ'. προσώπου.

لرى		ـلرو		ـلرەى	=των.

188. Τὸ μόριον ـس τίθεται ἐν τέλει λέξεων ληγουσῶν εἰς ἓν τῶν γραμμάτων ـى ـو ـا λαμβανομένων ἀντὶ φωνηέντων, ἐνῷ τὸ ـس συμπλέκεται μετὰ ὀνομάτων εἰς ـەرەمـو ـن γράμμα ληγόντων.

189. Ὀνόματα λήγοντα εἰς σύμφωνον:

Τοῦ ἑνικοῦ ά. προσώπου.

باغ	باگ=ἄμπελος	باغم	باگ-ى-م=ἡ ἄμπελός μου.
سلاملق	سلاملق=ἀνδρωνίτης	سلاملغم	سلاملغ-ى-م=ὁ ἀνδρωνίτης μου.
كدر	كدەر=θλῖψις	كدرم	كدەر-ى-م=ἡ θλῖψις μου.
پيرنز	پيرنز=τυρίον	پيرنزم	پيرنز-ى-م=τὸ τυρίον μου.
اودون	ودون=ξύλον	اودونم	ودون-ون-م=τὸ ξύλον μου.
دوست	دوست=φίλος	دوستم	دوست-ون-م=ὁ φίλος μου.
سود	سوت=γάλα	سودم	سوت-ـ-م=τὸ γάλα μου.
كوز	گيۆز=ὀφθαλμὸς	كوزم	گيۆز-ـ-م=ὁ ὀφθαλμός μου.

Τοῦ ἑνικοῦ β'. προσώπου.

قباق	قاپاق=κολοκύνθη	قباغك	قاپاگ-ى-ن=ἡ κολοκύνθη σου.
يلدز	گلدۆز=ἀστὴρ	يلدزك	گلدۆز-ى-ن=ὁ ἀστήρ σου.
آتش	آتەش=πῦρ	آتشك	آتەش-ى-ن=τὸ πῦρ σου.
مسجد	مەسجيد=εὐκτήριον	مسجدك	مەسجيد-ى-ن=τὸ εὐκτήριόν σου.
اون	ون=ἄλευρον	اونك	ون-ون-ك=τὸ ἄλευρόν σου.
اوق	وق=βέλος	اوقك	وق-ون-ك=τὸ βέλος σου.
كوك	كيۆك=ῥίζα	كوكك	كيۆك-ـ-ك=ἡ ῥίζα σου.
كوكل	گيۆنۈل=καρδία	كوكلك	گيۆنۈل-ـ-ك=ἡ καρδία σου.

Τοῦ ἑνικοῦ γ'. προσώπου.

يلان	گلان=ὄφις	يلانى	گلان-ى=ὁ ὄφις του.
قرن	قارن=κοιλία	قرنى	قارن-ى=ἡ κοιλία του.
يورك	گيۆرەك=καρδία	يوركى	گيۆرەگ-ى=ἡ καρδία του.
ديز	ديز=γόνυ	ديزى	ديز-ى=τὸ γόνυ του.
زور	زور=βία	زورى	زور-ون=ἡ βία του.
توللو	تولو=νέφος	توللوسى	تولو-ون=τὸ νέφος του.
يوز	گيۆز=πρόσωπον	يوزى	گيۆز-ـ=τὸ πρόσωπόν του.
كول	گيۆل=λίμνη	كولى	گيۆل-ـ=ἡ λίμνη του.

Τοῦ πληθυντικοῦ ά. προσώπου.

طوپ	τοπ=τηλεβόλον	طوپمز	τοπ-ουμοὺζ=τὸ τηλεβόλον μας.
یاز	γιαζ=θέρος	یازمز	γιαζ-ημὴζ=τὸ θέρος μας.
فندق	φηντηκ=λεπτοκάρυον	فندغمز	φηντηγ-ημὴζ=τὸ λεπτοκάρυόν μας.
دومن	δὲμεν=πηδάλιον	دومنمز	δὲμεν-ιμὶζ=τὸ πηδάλιόν μας.
جرید	δζιριτ=ἀκόντιον	جریدمز	δζιριδ-ιμὶζ=τὸ ἀκόντιόν μας.
قورشون	κουρσοὺν=μόλυβδος	قورشونمز	κουρσουν-ουμοὺζ=ὁ μόλυβδός μας.
کوك	γκιόκ=ὁ οὐρανὸς	کوکمز	γκιόγκ-ιμὲζ=ὁ οὐρανός μας.
کل	κιὲλ=τέφρα	کلمز	κιὲλ-ιμὲζ=ἡ τέφρα μας.

Τοῦ πληθυντικοῦ β'. προσώπου.

طپراق	τοπράκ=χῶμα	طپراغکز	τοπραγ-ηνὴζ=τὸ χῶμά σας.
قاشق	κασὴκ=κοχλιάριον	قاشغکز	κασὴγ-ηνὴζ=τὸ κοχλιάριόν σας.
سپد	σεπὲτ=κάλαθος	سپدکز	σεπεδ-ινὶζ=ὁ κάλαθός σας.
مندیل	μενδὶλ=χειρόμακτρον	مندیلکز	μενδιλ-ινὶζ=τὸ χειρόμακτρόν σας.
قول	κολ=βραχίων	قولکز	κολ-ουνοὺζ=ὁ βραχίων σας.
قول	κουλ=δοῦλος	قولکز	κουλ-ουνοὺζ=ὁ δοῦλός σας.
کرك	γκιόμρὲκ=τελώνειον	کرکزکز	κιόμρὲγκ-ινὲζ=τὸ τελώνειόν σας.
کوشك	κιόσκ=περίπτερον	کوشکزکز	κιόσκ-ινὲζ=τὸ περίπτερόν σας.

Τοῦ πληθυντικοῦ γ'. προσώπου.

بال	πὰλ=μέλι	بالری	πὰλ-ларὴ=τὸ μέλι των.
باقر	πακκὴρ=χαλκὸς	باقری	πακκρ-ларὴ=ὁ χαλκός των.
شربت	σερπὲτ=μελίκρατον	شربتلری	σερπὲτ-лερὶ=τὸ μελίκρατόν των.
ایش	ἰὶ=ἐργασία	ایشلری	ἰὶ-лερὶ=ἡ ἐργασία των.
چامور	τσαμ-οὺρ=λάσπη	چامورلری	τσαμουρ-ларὴ=ἡ λάσπη των.
صوك	σὸν=τέλος	صوکلری	σον-ларὴ=τὸ τέλος των.
کومر	κιόμὲρ=ἄνθραξ	کومرلری	κιόμὲρ-лерὶ=ὁ ἄνθραξ των.
اوك	ὶὸν=ἔμπροσθεν	اوکلری	ὶὸν-лерὶ=τὸ ἔμπροσθέν των.

190. Ὀνόματα λήγοντα εἰς ς ο ω φωνήεντα.

Τοῦ ένικοῦ ά. προσώπου.

قیا	καγιὰ=βράχος	قیام	καγιά-μ=ὁ βράχος μου.

کدی	κεδὶ=γαλῆ	کدیم	κεδί-μ=ἡ γαλῆ μου.
قاری	καρὴ=γυνὴ	قاریم	καρὴ-μ=ἡ γυνή μου.
پرده	περδὲ=παραπέτασμα	پردەم	τὸ παραπέτασμά μου.
قره	καρὰ=ξηρὰ	قرەم	καρά-μ=ἡ ξηρά μου.
قورقو	κορκοὺ=φόβος	قورقوم	κορκού-μ=ὁ φόβος μου.

Τοῦ ένικοῦ β'. προσώπου.

طلو	δολοὺ=ἡ χάλαζα	طلوك	δολού-ν=ἡ χάλαζά σου.
کیجه	γκεδζὲ=νὺξ	کیجەك	γκεδζὲ-ν=ἡ νύξ σου.
قرنجه	καρηνδζὰ=μύρμηξ	قرنجەك	καρηνδζὰ ν=ὁ μύρμηξ σου.
مشعله	μασ'αλὰ=ἑλάνη	مشعلەك	μασαλὰ-ν=ἡ ἑλάνη σου.
بابا	παπὰ=πατὴρ	باباك	παπὰ-ν=ὁ πατήρ σου.

Τοῦ ένικοῦ γ'. προσώπου.

قپو	καπού=θύρα	قپوسی	καπου-σοὺ=ἡ θύρα του.
انا	ἀνὰ=μήτηρ	اناسی	ἀνα-σὴ=ἡ μήτηρ του.
باغچه	παγτσὲ=κῆπος	باغچەسی	παγτσε-σὶ=ὁ κῆπός του.
طبله	ταπλὰ=δίσκος	طبلەسی	ὁ δίσκος του.
ایوا	ἀϊβὰ=κυδώνιον	ایواسی	ἀϊβα-σὴ=τὸ κυδώνιόν του.
اوقو	οὐγικοὺ=ὕπνος	اوقوسی	οὐγικου-σοὺ=ὁ ὕπνος του.

Τοῦ πληθυντικοῦ ά. προσώπου.

کرا	κιρὰ=ἐνοίκιον	کرامز	κιρα-μὴζ=τὸ ἐνοίκιόν μας.
والده	βαλιδὲ=μήτηρ	والدەمز	βαλιδε-μὶζ=ἡ μήτηρ μας.
قوقو	κοκοὺ=ὀσμὴ	قوقومز	κοκου-μοὺζ=ἡ ὀσμή μας.
ارپه	ἀρπὰ=κριθὴ	ارپەمز	ἀρπα-μὴζ=ἡ κριθή μας.
دری	δερὶ=δέρμα	درimز	δερι-μὶζ=τὸ δέρμα μας.

Τοῦ πληθυντικοῦ β'. προσώπου.

خانه	χανὲ=οἰκία	خانەکز	χανε-νὶζ=ἡ οἰκία σας.
هوا	χαβὰ=καιρὸς	هواکز	χαβα-νὴζ=ὁ καιρός σας.
طوکدرمه	δονδουρμὰ=παγωτὸν	طوکدرمەکز	δονδουρμα-νὴζ=τὸ παγωτόν σας.
کوپری	κιὸπρὲ=γέφυρα	کوپریکز	κιόπρε-νὲζ=ἡ γέφυρά σας.
قیو	κουγιοὺ=φρέαρ	قیوکز	κουγιου-νοὺζ=τὸ φρέαρ σας.

Τοῦ πληθυντικοῦ γ'. προσώπου.

دعا دουα=εὐχὴ	دعاڵری دουα-λαρὴ=ἡ εὐχή των.
بندە=δοῦλος	بندە-لری=ὁ δοῦλός των.
ارقه ἀρκὰ=βάχις	ارقەڵری ἀρκα-λαρὴ=ἡ βάχις των.
یورتی γιορτοὺ=ἑορτὴ	یورتیلری γιορτου-λαρὴ=ἡ ἑορτή των.

191. Ὀνόματα λήγοντα εἰς ى ο ῠ σύμφωνα.

Τὸ κυνήγιον آو ἄϐ.

آوم ἀϐ-ημ=τὸ κυνήγιόν μου,	آومز ἀϐ-ημὶζ=τὸ κυνήγιόν μας.
آوك ἀϐ-ην=τὸ κυνήγιόν σου,	آوكز ἀϐ-ηνὶζ=τὸ κυνήγιόν σας.
آوی ἀϐ-ὴ=τὸ κυνήγιόν του,	آولری ἀϐ-λαρὴ=τὸ κυνήγιόν των.

Ἡ ἁμαρτία كناه γκιὼναχ.

كناهم γκιὼναχ-ημ=ἡ ἁμαρτία μου,	كناهمز γκιὼναχ-ημὶζ=ἡ ἁμαρτία μας.
كناهك γκιὼνα-χὴν=ἡ ἁμαρτία σου,	كناهكز γκιὼναχ-ηνὶζ=—σας.
كناهی γκιὼναχ-ὴ=ἡ ἁμαρτία του,	كناهلری γκιὼναχ-λαρὴ=—των.

Τὸ ἀνάστημα بوى πόγι.

بويم πογι-οὺμ=τὸ ἀνάστημά μου,	بويمز πογι-ουμοὺζ=τὸ ἀνάστημά μας.
بويك πογι-οὺν=τὸ ἀνάστημά σου,	بويكز πογι-ουνοὺζ=—σας.
بوی πογιοὺ=τὸ ἀνάστημά του.	بویلری πογι-λαρὴ=—των.

Καταληκτικὴ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία.

192. Καταληκτικὴ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία εἶναι ἡ كی κὶ, ἥτις συμπλέκεται μετὰ γενικῆς πτώσεως ἢ μετὰ ϐ'. δοτικῆς. Ἡ συμπλοκὴ αὕτη τῆς كی γίνεται μετὰ ὀνομάτων, προσώπων καὶ πραγμάτων ἢ μετὰ ἀντωνυμιῶν, αἵτινες λαμϐάνονται οὐσιαστικῶς ἢ ἔχουσιν οὐσιαστικοῦ φύσιν.

193. Ἡ كی ἰσοδυναμεῖ μὲ τὰς ἐνάρθρους κτητικὰς ἀντωνυμίας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ὅταν συμπλέκηται μὲ γενικὰς τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν, ὡς بنكی πενιμ-κὶ=ὁ ἐμός, ἡ ἐμή, τὸ ἐμόν· سنكی σενιν κὶ=ὁ σός, ἡ σή, τὸ σόν· انكی ἀννη-κὶ=ὁ ἑός, ἡ ἑή, τὸ ἑόν· مزكی πιζιμκὶ=ὁ ἡμέτερος, ἡ ἡμετέρα, τὸ ἡμέτερον· سزكی σιζιν-κὶ=ὁ ὑμέτερος, ἡ ὑμετέρα, τὸ ὑμέτερον. انلركی ἀνλαρηη-κὶ=ὁ σφέτερος, ἡ σφετέρα, τὸ σφέτερον.

194. Συμπλεκομένη μετὰ γενικῆς πτώσεως ὀνομάτων ἢ ἀντωνυμιῶν, ἡ كی σημαίνει πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἀνῆκον εἰς τινα ἢ εἰς τι, καὶ ἐπέχει τόπον οὐσιαστικοῦ. Π. χ. قوكشو κομσοὺ=ὁ, ἡ γείτων, قوشونك κομσου-νοὺν=τοῦ, τῆς γείτονος قوشونكی κομσουνουν-κὶ=ὁ ἡ τοῦ γείτονος. كيم κὶμ=τὶς, τί; كمك κιμ-ὶν=τίνος, كمكی κιμιν-κὶ=ὁ, ἡ, τὸ τίνος; بزه πὶζ=ἡμεῖς, بزده πὶζ-δὲ=ἐν ἡμῖν, بزدەكی πὶζδε-κὶ=ὁ ἡ, τὸ ἐν ἡμῖν· جامل δζἀμ=ὁ ὗελος, جاملرمزده δζαμλαρημζ-δὰ=ἐν τοῖς ὑέλοις ἡμῶν, جاملرمزدەكی δζαμλαρημζδα-κὶ=ὁ ἡ, τὸ ἐν τοῖς ὑέλοις ἡμῶν.

Περὶ Ῥήματος.

195. Ἡ ἀπαρέμφατος ἔχει δύο καταλήξεις, εἰς μὲν τὰ δασύφωνα ῥήματα τὴν مق μακ, εἰς δὲ τὰ ψιλόφωνα, τὴν مك μεκ.

Ἁρμονικὴ σχέσις τῆς ἀπαρεμφατικῆς ληγούσης ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἕν.

Δασύφωνα Ῥήματα.			Ληκτικαὶ φωναὶ τῆς ῥίζης.
Γράφειν	یازمق	γιαζ-μάκ.	α
Συντρίϐειν	قيرمق	κηρ-μάκ.	η
Πήγνυσθαι	طوڭمق	δον-μάκ.	ο
Στήνειν	قورمق	κουρ-μάκ.	ου
Ψιλόφωνα Ῥήματα.			
Κόπτειν	كسمك	κεσ-μέκ.	ε
Ἀπέρχεσθαι	كتمك	γκιτ-μέκ.	ι
Βλέπειν	كورمك	γκιὸρ-μέκ.	ιό
Γελᾶν	كولمك	γκιὼλ-μέκ.	ιὼ

196. Ἀφαιρουμένης τῆς ἀπαρεμφατικῆς ληγούσης مق ἢ مك, τὸ ἐπίλοιπον μέρος τῆς λέξεως ἀποτελεῖ τὴν ῥίζαν τῶν ῥημάτων, ἥτις εἶναι ἐπίσης τὸ δεύτερον ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστῶτος καὶ ἀορίστου τῆς προστακτικῆς ἐγκλίσεως, ὡς

Ῥίζαι.			Ἀπαρέμφατοι		Ληκτικαὶ φωναὶ τῆς ῥίζης.
Ἄνοιξον	آچ	ἄτς,	ἐκ τοῦ آچق	ἀτσ-μάκ.	α
Σχίσον	يرت	γηρτ,	» يرتمق	γηρτ-μάκ.	η
Δίωξον	قوو	κοβ,	» قوومق	κοβ-μάκ.	ο
Τύψον	اور	βουρ	» اورمق	βουρ-μάκ.	ου
Ἐλθὲ	كل	γκὲλ	» كلمك	γκελ-μέκ.	ε
Γνῶθι	بيل	πὶλ	» بيلمك	πὶλ-μέκ.	ι
Ἀπόθανε	اول	ὶόλ	» اولمك	ὶόλ-μέκ.	ιό
Πέσον	دوش	δὸς	» دوشمك	δὸσ-μέκ.	ὸ

197. Ἐὰν τὸ τελευταῖον ῥιζικὸν γράμμα ᾖναι σύμφωνον, ἔχον χαρεκὲ ὀστὲν, κατόπιν τοῦ γράμματος τούτου τίθεται ἓν ● εἰς τὸ δεύτερον ἑνικὸν πρόσωπον τῆς προστακτικῆς. Π. χ. ايشلمك ἰσ̃λε-μὲκ=ἐργάζεσθαι, ايشلە ἰσ̃λὲ=ἐργάζου.

198. Τὸ τελευταῖον γράμμα τῆς ῥίζης εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἠρεμοῦν, ὡς ὁρᾶται ἐν τοῖς ἄνωθι παραδείγμασι· ἐνίοτε ὅμως εἶναι κινητὸν καὶ τότε ἐὰν μὲν ἔχῃ ὀστὲν, γράφεται ἐνίοτε κατόπιν τοῦ κινητοῦ ἓν ا ἐλὶφ δεικτικὸν (§. 5), ἐὰν δὲ ἔχῃ ἐσρὲ, κατόπιν τοῦ κινητοῦ τίθεται πάντοτε ἐν ى γεδεικτικὸν, καὶ ἐὰν ἔχῃ ٭οτὲρὸ, κατόπιν τοῦ κινητοῦ γράφεται πάντοτε ἓν و βὰβ δεικτικόν. Π. χ.

			Δεικτικὰ γράμματα ἐν τέλει τῆς ῥίζης.
Κλαιειν.	اغلامق	ἀγλα-μάκ.	ا
Ζητεῖν	ارمق	ἀρ-α-μάκ.	
Βράζειν	قينامق	καϊν-α-μάκ.	
Ἀναλίεσθαι	ارىلك	ἐρ-ι-μέκ.	ى
Λέγειν	دىمك	δ-ι-μέκ.	
Πονεῖν	اجيمق	ἀδζ-ι-μάκ.	
Ἀναγινώσκειν	اوقومق	ὸκ-ου-μάκ.	و
Κοιμᾶσθαι	اويومق	οὐγι-ου-μάκ.	
Κρούειν	اوشومك	δὸσ-ὸ-μέκ.	

199. Τὰ ῥήματά εἰσιν ἁπλᾶ ἢ σύνθετα. Ὅσα ἐκφέρονται διὰ μιᾶς λέξεως, ὡς τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα, εἰσὶν ἁπλᾶ. Σύνθετα δέ εἰσιν ὅσα σύγκεινται

ἐξ ἑνὸς ἀραβικοῦ ἢ περσικοῦ ὀνόματος καὶ ἑνὸς τουρκικοῦ ῥήματος, ἔχοντος γενικὴν σημασίαν. Τὰ κυριώτερα τῶν τοιούτων τουρκικῶν ῥημάτων εἰσὶ τὰ ἀκόλουθα :

ايتمك	ἐτμὲκ	= ποιεῖν	ايلمك	=	ποιεῖσθαι.
قلمق	κηλμὰκ	= »	قلنمق	=	»
ايلمك	ἐἵλμὲκ	= »	اولنمق	=	»

ايتدرمك ἰττιρμὲκ = ποιεῖν ἵνα ποιήσωσι.

ايتدرتمك ἰττιρτμὲκ = ὑποχρεοῦν τινα ἵνα δι' ἄλλου ποιήσῃ.

ايتدرلمك ἰττιρλμὲκ = ποιεῖσθαι ὑπό τινος χρησιμεύοντος ὀργάνου εἰς τὸ ὑποκείμενον.

200. Τὰ ἁπλᾶ ῥήματα διαιροῦνται εἰς πρωτότυπα καὶ παράγωγα.

Περὶ τῶν πρωτοτύπων ῥημάτων.

201. Πρωτότυπα ῥήματά εἰσι τὰ ἐνεργητικὰ καὶ καταστατικά, τὰ μὴ ἐμπεριέχοντα σημασίαν ἀρνήσεως. Ἐν γένει δὲ τὰ ῥήματα τῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης εἰσὶν ὁμαλά, σχηματίζονται καθ' ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἐκτὸς τοῦ συνδετικοῦ ῥήματος καί τινων ἄλλων ἀνωμαλιῶν, αἵτινες δηλοῦνται κατωτέρω, καὶ ἔχουσιν ἑπομένως μίαν μόνον συζυγίαν. Ἀριθμοὺς δὲ ἔχουσι δύο· τὸν ἑνικὸν καὶ τὸν πληθυντικόν· πρόσωπα τρία, κοινὰ διὰ τὸ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν γένος· ἐγκλίσεις ἕξ : τὴν ὁριστικὴν, προστακτικὴν, τὴν ἀνάγκης δηλωτικὴν, εὐκτικὴν, ὑποθετικὴν καὶ ἀπαρέμφατον· χρόνους ἐννέα : τὸν ἐνεστῶτα θετικὸν, ἐνεστῶτα προσδοκώμενον, παρατατικὸν θετικὸν, παρατατικὸν προσδοκώμενον, ἀόριστον, παρακείμενον, ὑπερσυντελικὸν, μέλλοντα, καὶ μέλλοντα παρωχημένον.

202. Ἐκ τῶν ἐγκλίσεων ἡ ἀνάγκης δηλωτικὴ σημαίνει πρᾶξιν, ἥτις πρέπει, εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ, καὶ ἐξηγεῖται εἰς τὴν ἑλληνικὴν διὰ τοῦ δεῖ, πρέπει, καὶ τοῦ ἀναλόγου προσώπου τοῦ χρόνου περὶ οὗ γίνεται ὁ λόγος. Π. χ. ارامليم ἀραμαλὴ-ιμ=πρέπει νὰ ζητῶ καὶ νὰ ζητήσω, ارامليدى ἀραμαλὴ-ιδὴν=ἔπρεπε νὰ ζητῶ καὶ νὰ ζητήσω, ارامش اوللو ايدى ἀραμὶς ὀλμαλὴ-ἰδὴ=ἔπρεπε νὰ ζητῇς καὶ νὰ ζητήσῃς, κτλ. Αἱ λοιπαὶ ἐγκλίσεις ἔχουσι τὴν σημασίαν τῶν ἑλληνικῶν.

203. Ἡ ὁριστικὴ ἔχει ἐννέα χρόνους: τὸν θετικὸν ἐνεστῶτα, τὸν προσδοκώμενον ἐνεστῶτα, τὸν θετικὸν παρατατικὸν, τὸν προσδοκώμενον παρατατικὸν, τὸν ἀόριστον τὸν παρακείμενον, τὸν ὑπερσεντελικὸν, τὸν μέλλοντα, καὶ τὸν μέλλοντα παρωχημένον· ἡ προστακτικὴ ἔχει ἕνα χρόνον : τὸν ἐνεστῶτα ἢ

ἀόριστον· ἡ ἀνάγκης δηλωτικὴ ἔχει τρεῖς χρόνους: τὸν ἐνεστῶτα ἢ ἀόριστον, παρατατικὸν καὶ παρῳχημένον· ἡ εὐκτικὴ ἔχει πέντε χρόνους: τὸν ἐνεστῶτα ἢ μέλλοντα, τὸν παρατατικὸν, τὸν ἀόριστον, τὸν παρακείμενον καὶ τὸν ὑπερσεντελικόν· ἡ ὑποθετικὴ ἔχει ἐννέα χρόνους: τὸν θετικὸν ἐνεστῶτα, τὸν προσδοκώμενον ἐνεστῶτα, τὸν θετικὸν παρατατικὸν, τὸν προσδοκώμενον παρατατικὸν, τὸν ἀόριστον πρῶτον, τὸν ἀόριστον δεύτερον, τὸν παρακείμενον, τὸν ὑπερσεντελικὸν καὶ τὸν μέλλοντα· ἡ ἀπαρέμφατος ἔχει τρεῖς χρόνους: τὸν ἐνεστῶτα ἢ ἀόριστον, τὸν παρακείμενον ἢ ὑπερσεντελικὸν, καὶ τὸν μέλλοντα.

204. Ἐκ τῶν χρόνων, ὁ ἀόριστος, παρακείμενος, ὑπερσυντελικὸς καὶ μέλλων ἰσοδυναμοῦσι μὲ τοὺς ἀντιστοιχοῦντας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

205. Μεταξὺ τοῦ θετικοῦ καὶ τοῦ προσδοκωμένου ἐνεστῶτος ὑπάρχει οὐσιώδης διαφορὰ, καθότι ὁ μὲν θετικὸς ἐνεστὼς σημαίνει ἐνέργειαν ἢ κατάστασιν, ἥτις ἤρχισε καὶ διαρκεῖ καθ' ἣν στιγμὴν γίνεται ὁ λόγος, ὁ δὲ προσδοκώμενος ἐνεστὼς ἔχει τρεῖς σημασίας: ά. δηλοῖ ἐνέργειαν ἢ κατάστασιν, ἥτις δὲν ἤρχισεν ἀκόμη, ἀλλὰ προσδοκᾶται ἀναμφιβόλως καὶ ὡρισμένως, ἐὰν ἄλλο τι γίνῃ. β'. ἐνέργειαν ἢ κατάστασιν, ἥτις δὲν ἤρχισεν ἀκόμη οὔτε προσδοκᾶται ἀδιστάκτως, ἀλλ' ὑπάρχει πρόθεσις καὶ σκοπὸς περὶ ἐκτελέσεως αὐτῆς, ἄδηλον ὅμως ἂν ἐκτελεσθῇ ἢ ὄχι· γ'. ἰδιότητα ἥτις ἐνυπάρχει σταθερῶς εἰς τὸ ὑποκείμενον, χωρὶς νὰ προσδιορίζηται ποσῶς ἐὰν ἐνεργῆται ἢ ὄχι καθ ἣν στιγμὴν γίνεται ὁ λόγος.

206. Ὁ θετικὸς παρατατικὸς διαφέρει τοῦ προσδοκωμένου παρατατικοῦ, καθ' ὅτι ὁ μὲν πρῶτος σημαίνει ἐνέργειαν ἢ κατάστασιν, ἥτις διήρκει κατά τινα στιγμὴν τοῦ παρελθόντος, καθ' ἣν ἄλλο τι ἐγίνετο ἢ ἔγινεν, ὁ δὲ δεύτερος ἔχει δύο σημασίας: ά. δηλοῖ ἐνέργειαν ἢ κατάστασιν ἥτις ἔμελλε νὰ γίνῃ ἀναμφιβόλως, ἐὰν ἄλλο τι ἐγίνετο· β'. ἰδιότητα ἥτις ἐνυπῆρχε σταθερῶς εἰς τὸ ὑποκείμενον κατά τινα στιγμὴν τοῦ παρελθόντος.

207. Ὁ παρῳχημένος μέλλων δηλοῖ ἐνέργειαν ἢ κατάστασιν ἥτις ἔμελλε νὰ γίνῃ κατά τινα στιγμὴν τοῦ παρελθόντος, τοῦ ἐνεστῶτος, ἢ μέλλοντος.

208. Οἱ χρόνοι διαιροῦνται εἰς ἁπλοῦς καὶ συνθέτους. Ἁπλοῖ εἶναι οἱ σχηματιζόμενοι ἐκ τῆς ῥίζης προσθέσει μορίων τινῶν ἐν τέλει αὐτῆς. Οἱ δὲ σύνθετοι χρόνοι σχηματίζονται ἐκ τῶν ἁπλῶν προστιθεμένων ἐν τέλει αὐτῶν τῶν χρόνων τοῦ συνδετικοῦ ῥήματος.

Περὶ τοῦ Συνδετικοῦ Ῥήματος.

209. Τὸ μόνον ἀνώμαλον ῥῆμα τῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης εἶναι τὸ συνδετικὸν, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐλλιπὲς, ἀναπληροῦν τοὺς ἐλλείποντας αὐτοῦ χρόνους,

τοὺς μὲν καταφατικοὺς ἐκ τοῦ اولق ὀλμάκ = γίνεσθαι, τοὺς δὲ ἀποφατικοὺς ἐκ τοῦ اولمق ὄλμαμακ = μὴ γίνεσθαι. Σχηματίζεται δὲ ὡς ἑξῆς:

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

Ἐνεστώς.

Κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν.

ایم	ιμ,	ημ,	ουμ,	ὑμ	= εἶμαι
سن	σιν,	σην,	σουν,	σὺν	= εἶσαι
در	διρ,	δηρ,	δουρ,	δὺρ	= εἶναι.
ایز	ίζ,	ήζ,	ούζ,	ὑζ	= εἴμεθα.
سکز	σινίζ,	σηνήζ,	σουνούζ,	σὺνὺζ	= εἶσθε.
درلر	διρλὲρ,	δηρλὰρ,	δουρλὰρ,	δὺρλὲρ	= εἰσί.

Παρατατικός.

ایدم	ἰδίμ	=	ἤμην.
ایدك	ἰδίν	=	ἦσο.
ایدی	ἰδὶ	=	ἦτο.
ایدك	ἰδίκ	=	ἤμεθα.
ایدكز	ἰδινὶζ	=	ἦσθε.
ایدیلر	ἰδιλὲρ	=	ἦσαν.

210. Τὸ πρῶτον πληθυντικὸν πρόσωπον τοῦ παρατατικοῦ τρέπει συνήθως τὸ ك εἰς ق, ὅταν εὑρίσκηται κατόπιν λέξεως ἐχούσης δασύφωνον λήγουσαν, καὶ τότε γράφεται ایدق ἰδὶκ ἀντὶ ایدك ἰδίκ.

Ἐνεστὼς καὶ παρατατικὸς ἱστορικός.

ایمشم	ἰμίσιμ	=	λέγουν ἢ νομίζουν ὅτι			εἶμαι ἢ ἤμην.
ایمشسن	ἰμίσσιν	=	»	»	»	εἶσαι ἢ ἦσο.
ایمش	ἰμὶς	=	»	»	»	εἶναι ἢ ἦτο.
ایمشز	ἰμίσιζ	=	»	»	»	εἴμεθα ἢ ἤμεθα.
ایمشسکز	ἰμίσσινιζ	=	»	»	»	εἶσθε ἢ ἦσθε.
ایمشلر	ἰμισλὲρ	=	»	»	»	εἰσὶν ἢ ἦσαν.

ΥΠΟΘΕΤΙΚΗ.

Ἐνεστώς.			Παρατατικός.		
ایسم	ἰσὲμ	=ἐὰν ἦμαι.	ایسه‌یدم	ἰσεῖδιμ	=ἐὰν ἤμην.
ایسك	ἰσὲν	= » ἦσαι.	ایسه‌یدك	ἰσεῖδιν	= » ἦσο.
ایسه	ἰσὲ	= » ἦναι.	ایسه‌یدی	ἰσεῖδι	= » ἦτο.
ایسك	ἰσὲκ	= » ἤμεθα.	ایسه‌یدك	ἰσεῖδικ	= » ἤμεθα.
ایسكز	ἰσενὶζ	= » ἦσθε.	ایسه‌یدكز	ἰσεῖδινιζ	= » ἦσθε.
ایسه‌لر	ἰσελὲρ	= » ὦσιν.	ایسه‌یدلر	ἰσεῖδιλερ	= » ἦσαν.

Ἐνεστὼς καὶ παρατατικὸς ἱστορικός.

ایمش ایسم	ἰμὶς ἰσὲμ	=ἐὰν, ὡς λέγουν, ἦμαι ἢ ἤμην.	
ایمش ایسك	ἰμὶς ἰσὲν	= » » ἦσαι ἢ ἦσο.	
ایمش ایسه	ἰμὶς ἰσὲ	= » » ἦναι ἢ ἦτο.	
ایمش ایسك	ἰμὶς ἰσὲκ	= » » ἤμεθα.	
ایمش ایسكز	ἰμὶς ἰσενὶζ	= » » ἦσθε.	
ایمش ایسه‌لر	ἰμὶς ἰσελὲρ	= » » ὦσιν ἢ ἦσαν.	

Ἀπόλυτος χρονικὴ ἢ ἐναντιωματικὴ μετοχή.

ایكن ἰκὲν=ὄντος, οὔσης, ἢ καίτοι ὄντος, οὔσης.

Ἀπαρέμφατος εἰδική.

ایدوكم ἰδιγὶμ =ὅτι εἶμαι ἢ ἤμην. ایدوكز ἰδιγιμὶζ=ὅτι εἶμεθα ἢ ἤμεθα.
ایدوكك ἰδιγὶν =ὅτι εἶσαι ἢ ἦσο. ایدوككز ἰδιγινὶζ =ὅτι εἶσθε ἢ ἦσθε.
ایدوی ἰδιγὶ =ὅτι εἶναι ἢ ἦτο. ایدوكلری ἰδικλερὶ =ὅτι εἰσὶν ἢ ἦσαν.

211. Ἀπαρέμφατος τοῦ συνδετικοῦ ῥήματος εἶναι κυρίως ἡ λέξις ایدوك ἰδὶκ καὶ ἰδὸκ, ἥτις καθ' ἑαυτὴν οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν, ἰσοδυναμεῖ ὅμως μὲ ἀπαρέμφατον εἰδικὸν ὅταν συμπλέκηται μετὰ μιᾶς καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας, ἐχούσης τὸ αὐτὸ πρόσωπον καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὑποκειμένου τῆς προτάσεως, ὡς ὁρᾶται ἀνωτέρω.

Περὶ τῶν ἁπλῶν χρόνων.

212. Ἁπλοῖ χρόνοι εἰσὶν αἱ τρεῖς συνθετικαὶ μετοχαί, ὁ ἀόριστος καὶ ὁ

μέλλων τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς, τὸ ἀνάγκης δηλωτικὸν ἐπίθετον καὶ ὁ ἀόριστος τῆς ὁριστικῆς. Σχηματίζονται δὲ ἐκ τῆς ῥίζης προσθέσει ἐν τέλει αὐτῆς μορίων τινῶν. Αἱ συνθετικαὶ μετοχαί εἰσι πρώτη, δευτέρα καὶ τρίτη.

Περὶ τῆς πρώτης συνθετικῆς μετοχῆς τῶν καταφατικῶν ῥημάτων.

213. Ἡ μετοχὴ αὕτη σχηματίζεται προσθέσει ἐν τέλει τῆς ῥίζης τοῦ μορίου یور γιορ. Οὐδέποτε οὖσα ἐν χρήσει καθ' ἑαυτήν, χρησιμεύει μόνον πρὸς σχηματισμὸν συνθέτων χρόνων καὶ μετοχῶν.

214. Ἐὰν τὸ ληκτικὸν γράμμα τῆς ῥίζης ἦναι ἠρεμοῦν, τοῦτο, διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ μορίου یور τρέπεται εἰς κινητὸν, λαμβάνον χαρακτὴρ ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, ὡς

قالقمق	καλκμὰκ=ἐγείρεσθαι	قالقیور	καλκ-ήγιορ=ἐγειρόμενος.
چیقمق	τσηκ-μὰκ=ἐξέρχεσθαι	چیقیور	τσηκ-ή-γιορ=ἐξερχόμενος.
طولمق	δολ-μὰκ=πληροῦσθαι	طولیور	δολ-ού-γιορ=πληρούμενος.
طورمق	δουρ-μὰκ=ἵστασθαι	طوریور	δουρ-ού-γιορ=ἱστάμενος.
كرمك	γκεζ-μὲκ=περιέρχεσθαι	كزیور	γκεζ-ί-γιορ=περιερχόμενος.
كیرمك	γκιρ-μὲκ=εἰσέρχεσθαι	كیریور	γκιρ-ί-γιορ=εἰσερχόμενος.
دوكمك	διὸκ-μὲκ=χύνειν	دوكیور	διὸκ-ὰ-γιορ=χύνων.
دورتمك	δὲρτ-μὲκ=πλήττειν	دورتیور	δὲρτ-ὰ-γιορ=πλήττων.
یوللامق	γιολλα-μὰκ=πέμπειν	یوللایور	γιολλ-ά-γιορ=πέμπων.
طوقومق	τοκου-μὰκ=ὑφαίνειν	طوقویور	τοκ-ού-γιορ=ὑφαίνων.
اسكیمك	ἐσκι-μὲκ=ἀπαρχαιοῦσθαι	اسكییور	ἐσκί-γιορ=ἀπηρχαιωμένος.

Περὶ τῆς δευτέρας συνθετικῆς μετοχῆς τῶν καταφατικῶν ῥημάτων.

215. Ἡ μετοχὴ αὕτη, ἐκφερομένη καὶ μόνη εἰς τὸν λόγον, ὡς ἐπίθετον, δηλοῖ ἰδιότητα σταθερῶς ἐνυπάρχουσαν εἰς τὸ ὑπ' αὐτῆς προσδιοριζόμενον. Σχηματίζεται δὲ ἐκ τῆς ῥίζης προσθέσει ἐν τέλει αὐτῆς τοῦ μορίου ی. Ἐὰν ἡ ῥίζα ἦναι μονοσύλλαβος, τὸ δὲ ληκτικὸν αὐτῆς γράμμα ἦναι ἠρεμοῦν, τοῦτο, προσλαμβάνον τὸ μόριον ی, τρέπεται εἰς κινητὸν, δεχόμενον χαρακτὴρ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ τέσσαρα πρὸς

ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν.—Ἡ ἐκ μονοσυλλάβου δασυφώνου ῥίζης σχηματιζομένη δευτέρα συνθετικὴ μετοχὴ δέχεται συνήθως ἐν ἐλὶφ πρὸ τοῦ μορίου ر, ὡς:

باشلامق πασλα-μακ = ἄρχεσθαι	باشلار πασλὰ-ρ = ἀρχόμενος.
قومق κο-μακ = θέτειν	قور κο-ρ = θέτων.
ارتمك ἐρ-ι-μεκ = ἀναλύεσθαι	ارير ἐρί-ρ = ἀναλελυμένος.
يسلمك πεσλε-μεκ = τρέφειν	يسلر πεσλὲ-ρ = τρέφων.
آچمق ἀτσ-μακ = ἀνοίγειν	آچار ἀτσ-ὰρ = ἀνοίγων.
صاتمق σατ-μακ = πωλεῖν	صاتار σατ-ὰρ = πωλῶν.
طوتمق τουτ-μακ = κρατεῖν	طوتار τουτ-ὰρ = κρατῶν.
آتمق ἀτ-μακ = ῥίπτειν	آتار ἀτ-ὰρ = ῥίπτων.
سومك σεβ-μεκ = ἀγαπᾶν	سور σεβ-ὲρ = ἀγαπῶν.
اورمك ὁρ-μεκ = ὑλακτᾶν	اورر ὁρ-ὲρ = ὑλακτῶν.
اورتمك ὁρτ-μεκ = καλύπτειν	اورتر ὁρτ-ὲρ = καλύπτων.
اسمك ἐσ-μεκ = πνέειν	اسر ἐσ-ὲρ = πνέων.
طورمق δουρ-μακ = ἵστασθαι	طورر δουρ-ου-ρ = ἱστάμενος.
اورمك ὁρ-μεκ = πλέκειν	اورر ὁρ-ὲρ = πλέκων.

216. Εἴς τινας λέξεις ἡ εἰς ل ή ر λήγουσα ῥίζα, εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς δευτέρας συνθετικῆς μετοχῆς, λαμβάνει ἐν βαθ πρὸ τοῦ μορίου ر καὶ δέχεται τότε χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, ὡς

المق ἀλ-μακ = λαμβάνειν	الور ἀλ-ή-ρ = λαμβάνων.
قالمق καλμακ = μένειν	قالور καλ-ή-ρ = μένων.
اولمق ὁλ-μακ = γίνεσθαι	اولور ὁλ-οὺ-ρ = γινόμενος.
كلمك γκελ-μεκ = ἔρχεσθαι	كلور γκελ-ὶ-ρ = ἐρχόμενος.

217. Εἰς τὴν πλέον τῆς μιᾶς συλλαβῆς ἔχουσαν ῥίζαν, ἐὰν τὸ ληκτικὸν ῥιζικὸν γράμμα ᾖναι ἠρεμοῦν, τοῦτο τρέπεται εἰς κινητὸν διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ πρὸς σχηματισμὸν τῆς β'. συνθ. μετοχῆς μορίου ر, λαμβάνοντος χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν. Ἐὰν δὲ τὸ ληκτικὸν γράμμα τῆς ὑπερμονοσυλλάβου ῥίζης ᾖναι ش ن ή ل τότε πρὸ τοῦ ر τίθεται ἐν βαθ, τὸ ὁποῖον δὲν συντελεῖ ποσῶς εἰς τὴν προφοράν, ὡς

سوندرمك σεβινδιρ-μεκ = χαροποιεῖν	سوندرور σεβινδιρ-ὶρ = χαροποιῶν.
كولدرمك γκιελδὲρ-μεκ = γελωτοποιεῖν	كولدرور γκιελδὲρ-ὲρ = γελωτοποιῶν.
سومك σεβιν-μεκ = χαίρειν	سونور σεβιν-ὶρ = χαίρων.
اغلاشمق ἀγλασ-μακ = προσκλαίεσθαι	اغلاشور ἀγλασ-ὲρ = προσκλαιόμενος.
النمق ἀλην-μακ = λαμβάνεσθαι	النور ἀλην-ὲρ = λαμβανόμενος.
باقلمق πακηλ-μακ = ὁρᾶσθαι	باقلور πακηλ-ὲρ = ὁρώμενος.

Περὶ τῆς τρίτης συνθετικῆς μετοχῆς τῶν καταφατικῶν ῥημάτων.

218. Ἡ μετοχὴ αὕτη σχηματίζεται ἐκ τῆς ῥίζης, προσθέσει ἐν τέλει αὐτῆς τοῦ μὲν μορίου ي για ἢ γε, κατὰ τὴν ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, ὅταν ἡ ῥίζα λήγῃ εἰς κινητὸν, τοῦ δὲ μορίου • α ἢ ε, ὅταν τὸ ληκτικὸν τῆς ῥίζης γράμμα ᾖναι ἠρεμοῦν, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ τρέπεται εἰς κινητὸν, δεχόμενον χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν. Τίθεται δὲ καθ' ἑαυτὴν εἰς τὸν λόγον, καὶ σημαίνει ὑπερβολὴν πράξεως, ὡς

سويلمك σιόλε-μεκ = ὁμιλεῖν	سويليه σιόλε-γὲ = ὁμιλῶν.
آكلامق ἀγνα-μακ = ἐννοεῖν	آكلايه ἀγνα-γιὰ = ἐννοῶν.
باغلامق παγλα-μακ = δένειν	باغلايه παγλα-γιὰ = δένων.
استمك ἰστε-μεκ = θέλειν	استيه ἰστε-γὲ = θέλων.
ايشلمك ἰσλε-μεκ = ἐργάζεσθαι	ايشليه ἰσλε-γὲ = ἐργαζόμενος.
بولمق πουλ-μακ = εὑρίσκειν	بوله πουλ-α = εὑρίσκων.
كزمك γκεζ-μεκ = περιπατεῖν	كزه γκεζ-ὲ = περιπατῶν.
اوينامق ὁϊνα-μακ = παίζειν	اوينايه ὁϊνα-γιὰ = παίζων.

Περὶ τοῦ ἀορίστου τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς.

219. Ὁ ἀόριστος τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς γίνεται ἐκ τῆς ῥίζης προσθέσει ἐν τέλει αὐτῆς τοῦ μορίου ش ὅπερ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ δέχεται χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, ὡς

چوزمك	τσιόζ-μὲκ = λύειν	چوزمش	τσιόζ-μὴς = λύσας.
قورقمق	κορκ-μὰκ = φοβεῖσθαι	قورقمش	κορκ-μοὺς = φοβηθείς.
صقلامق	σακλα-μὰκ = κρύπτειν	صقلامش	σακλα-μὴς = κρύψας.
یاپمق	γιαπ-μὰκ = κατασκευάζειν	یاپمش	γιαπ-μὴς = κατασκευάσας.
قورتلمق	κουρτουλ-μὰκ = ἀπαλ-λάττεσθαι	قورتلمش	κουρτουλ-μοὺς = ἀπαλλα-γείς.
قپامق	καπα-μὰκ = κλείειν	قپامش	καπα-μὴς = κλείσας.

Περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς.

220. Ὁ μέλλων τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς σχηματίζεται ἐκ τῆς τρίτης συνθετικῆς μετοχῆς προσθέσει ἐν τέλει αὐτῆς, ἐὰν μὲν ᾖναι δασύφωνος, τοῦ μορίου جق δζὰκ, ἐὰν δὲ ψιλόφωνος, τοῦ چق δζὲκ, ὡς

سویلیه	σοϊλεγὲ = ὁμιλῶν	سویلیه‌جك	σοϊλεγε-δζὲκ = ὁ ὁμιλήσων.
آکلایه	ἀγναγιὰ = ἐννοῶν	آکلایه‌جق	ἀγναγιαδζὰκ = ὁ ἐννοήσων.
یاغلایه	παγλαγιὰ = δένων	یاغلایه‌جق	παγλαγια-δζὰκ = ὁ δέσων.
ایسته	ἰστεγὲ = θέλων	ایسته‌جك	ἰστεγε-δζὲκ = ὁ θελήσων.
ایشله	ἰσλεγὲ = ἐργαζόμενος	ایشله‌جك	ἰσλεγεδζὲκ = ὁ ἐργασθησόμενος.
بوله	πουλὰ = εὑρίσκων	بوله‌جق	πουλαδζὰκ = ὁ εὑρήσων.
گزه	γκεζὲ = περιπατῶν	گزه‌جك	γκεζε-δζὲκ = ὁ περιπατήσων.
اویناه	οἰναγιὰ = παίζων	اویناه‌جق	οἰναγια-δζὰκ = ὁ παίζων.

Περὶ τοῦ ἀνάγκης δηλωτικοῦ ἐπιθέτου.

221. Τὸ ἐπίθετον τοῦτο γίνεται ἐκ τῆς ῥίζης προσθέσει τοῦ ملی ἢ ملی ὅπερ προφέρεται μαλὴ μὲν, ὅταν ἡ ῥίζα ᾖναι δασύφωνος, μελὶ δὲ, ὅταν ᾖναι ψιλόφωνος, ὡς اوقوملی ὀκου-μαλὴ = δεῖ, πρέπει, εἶναι ἀνάγκη ἀναγνώσεως = ἀναγνωστέον, گزملی γκεζ-μελὶ = δεῖ περιπατεῖν = περιπατητέον.

Περὶ ἀορίστου τῆς ὁριστικῆς.

222. Ὁ ἀόριστος τῆς ὁριστικῆς σχηματίζεται ἐκ τῆς ῥίζης προσθέσει ἐν τέλει αὐτῆς τῶν κάτωθι μορίων, ἅτινα ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ δέχονται τὰ μὲν دی دك دم ἕνα χαρεκὲ, τὰ δὲ دلر دکز δύο χαρεκέδες μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν σχέσιν, καὶ τὰ دك دق ἕνα χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, ὡς

Μόρια. Ληκτικοὶ χαρεκέδες τῆς ῥίζης.

	α, η.	ο, ου,	ε, ι.	εὐ, ϋ.
دم	δήμ.	δούμ.	δίμ.	δϋμ.
دك	δήν.	δούν.	δίν.	δϋν.
دی	δή.	δού.	δί.	δϋ.
دق	δήκ.	δούκ.	»	»
دك	»	»	δίκ.	δϋκ.
دکز	δηνζ.	δουνούζ.	δινίζ.	δϋνϋζ.
دلر	δηλάρ.	δουλάρ.	διλέρ.	δϋλέρ.

Περὶ τῶν συνθέτων χρόνων.

223. Οἱ σύνθετοι χρόνοι σχηματίζονται ἐκ τῶν ἁπλῶν προσθέσει τῶν ἀναλόγων χρόνων τοῦ συνδετικοῦ ῥήματος, ὡς ἑξῆς:

Ἐγκλισις ὁριστική.

224. Ὁ θετικὸς ἐνεστὼς, ἐκ τῆς πρώτης συνθετικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὁριστικῆς τοῦ συνδετικοῦ. Τὸ ἑνικὸν τρίτον πρόσωπον τοῦ χρόνου τούτου τοῦ συνδετικοῦ παραλείπεται εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ τρίτου ἑνικοῦ προσώπου τοῦ θετικοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὁριστικῆς, τὸ ὁποῖον ἐκφέρεται διὰ μόνης τῆς ῥηθείσης μετοχῆς.

225. Ὁ θετικὸς παρατατικὸς, ἐκ τῆς πρώτης συνθετικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ παρατατικοῦ τῆς ὁριστικῆς τοῦ συνδετικοῦ.

226. Ὁ προσδοκώμενος ἐνεστὼς, ἐκ τῆς δευτέρας συνθετικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὁριστικῆς τοῦ συνδετικοῦ.

227. Ὁ προσδοκώμενος παρατατικὸς, ἐκ τῆς δευτέρας συνθετικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ παρατατικοῦ τῆς ὁριστικῆς τοῦ συνδετικοῦ.

228. Ὁ ὑπερσυντελικὸς, ἐκ τοῦ τρίτου προσώπου τοῦ ἀορίστου καὶ τοῦ παρατατικοῦ τοῦ συνδετικοῦ τῆς ὁριστικῆς, ἢ ἐκ τοῦ ἀορίστου καὶ τοῦ τρίτου προσώπου τοῦ παρατατικοῦ τοῦ συνδετικοῦ, ἢ ἐκ τοῦ ἀορίστου τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ παρατατικοῦ τοῦ συνδετικοῦ.

229. Ὁ μέλλων, ἐκ τοῦ μέλλοντος τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὁριστικῆς τοῦ συνδετικοῦ.

230. Ὁ παρωχημένος μέλλων, ἐκ τοῦ μέλλοντος τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ παρατατικοῦ τῆς ὁριστικῆς τοῦ συνδετικοῦ.

Ἔγκλισις προστακτική.

231. Τὸ ἑνικὸν τρίτον πρόσωπον, ἐκ τοῦ ἑνικοῦ δευτέρου προσώπου τῆς προστακτικῆς προθέσει τοῦ μορίου ܫ τὸ ὁποῖον δέχεται χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν.

232. Τὸ πληθυντικὸν πρῶτον πρόσωπον, ἐκ τῆς τρίτης συνθετικῆς μετοχῆς προσθέσει τοῦ μορίου ܠ, ὅπερ δέχεται χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον, πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς κατὰ τὴν ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν.

233. Τὸ πληθυντικὸν δεύτερον πρόσωπον, ἐκ τοῦ ἑνικοῦ δευτέρου προσώπου τῆς προστακτικῆς προσθέσει, ἐὰν τοῦτο λήγῃ εἰς ἠρεμοῦν, τοῦ μορίου ܟ δεχομένου χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, καὶ τρέποντος τὸ ῥηθὲν ἠρεμοῦν εἰς κινητὸν, ὅπερ λαμβάνει χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν σχέσιν. Ἀντὶ τοῦ μορίου ܟ τίθεται τὸ ܟ ὅταν τὸ ἑνικὸν δεύτερον πρόσωπον τῆς προστακτικῆς λήγῃ εἰς ا و ى φωνήεντα, τὸ δὲ ܟ δέχεται τότε δύο χαρεκέδες μὲ φωνὰς ἀναλόγους πρὸς τὰς τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν.

234 Τὸ πληθυντικὸν τρίτον πρόσωπον, ἐκ τοῦ ἑνικοῦ τρίτου προσώπου τῆς προστακτικῆς, προσθέσει τοῦ μορίου ܠ λαρ ἢ λερ, κατὰ τὴν ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν.

Ἔγκλισις ἀνάγκης δηλωτική.

235. Ὁ ἐνεστὼς, ἐκ τοῦ ἀνάγκης δηλωτικοῦ ἐπιθέτου καὶ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὁριστικῆς τοῦ συνδετικοῦ ῥήματος.

236. Ὁ παρατατικὸς, ἐκ τοῦ ἀνάγκης δηλωτικοῦ ἐπιθέτου καὶ τοῦ παρατατικοῦ τῆς ὁριστικῆς τοῦ συνδετικοῦ.

237. Ὁ παρῳχημένος, ἐκ τοῦ ἀορίστου τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ παρατατικοῦ τῆς ἀνάγκης δηλωτικῆς ἐγκλίσεως τοῦ ῥήματος اولق ὀλμάκ.

Ἔγκλισις εὐκτική.

238. Ὁ ἐνεστὼς, ἐκ τῆς τρίτης συνθετικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὁριστικῆς τοῦ συνδετικοῦ.

239. Ὁ παρατατικὸς, ἐκ τῆς τρίτης συνθετικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ παρατατικοῦ τῆς ὁριστικῆς τοῦ συνδετικοῦ.

240. Ὁ ἀόριστος, ἐκ τῆς ῥίζης προσθέσει τῶν μορίων سم سك سه سق προφερομένων εἰς μὲν τὰς δασυφώνους ῥίζας σαμ, σαν, σα, σακ, σανὶζ, σαλὰρ, εἰς δὲ τὰς ψιλοφώνους σεμ, σεν, σε, σεκ, (سك) σενὶζ, σελέρ.

241. Ὁ παρακείμενος, ἐκ τοῦ ἀορίστου τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς εὐκτικῆς τοῦ ῥήματος اولق ὀλμάκ.

242. Ὁ ὑπερσυντελικὸς, ἐκ τοῦ ἀορίστου τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ παρατατικοῦ τῆς εὐκτικῆς τοῦ ῥήματος اولق ὀλμάκ.

Ἔγκλισις ὑποθετική.

243. Ὁ θετικὸς ἐνεστὼς, ἐκ τῆς πρώτης συνθετικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὑποθετικῆς τοῦ συνδετικοῦ ῥήματος.

244. Ὁ θετικὸς παρατατικὸς, ἐκ τῆς πρώτης συνθετικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ παρατατικοῦ τῆς ὑποθετικῆς τοῦ συνδετικοῦ.

245. Ὁ προσδοκώμενος ἐνεστὼς, ἐκ τῆς δευτέρας συνθετικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὑποθετικῆς τοῦ συνδετικοῦ.

246. Ὁ προσδοκώμενος παρατατικὸς, ἐκ τῆς δευτέρας συνθετικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ παρατατικοῦ τῆς ὑποθετικῆς τοῦ συνδετικοῦ.

247. Ὁ πρῶτος ἀόριστος, ἐκ τῆς ῥίζης προσθέσει τῶν ἐπιθέσεων τοῦ ἀορίστου τῆς εὐκτικῆς ἐγκλίσεως. Ὁ χρόνος οὗτος σημαίνει ὑπόθεσιν περὶ μελλούσης πράξεως.

248. Ὁ δεύτερος ἀόριστος, ἐκ τῆς ῥίζης προσθέσει τῶν μορίων سيدم سيدك سيدى سيدق سيدگ προφερομένων εἰς μὲν τὰς δασυφώνους ῥίζας σάϊδημ, σάϊδην, σάϊδη, σάϊδηκ, σάϊδηνζ, σάϊδηλαρ, εἰς δὲ τὰς ψιλοφώνους σέϊδιμ, σέϊδιν, σέϊδι, σέϊδικ (سيدك), σέϊδινιζ, σέϊδιλερ. Ὁ χρόνος οὗτος δηλοῖ ὑπόθεσιν περὶ παρελθούσης τάξεως.

249. Ὁ παρακείμενος, ἐκ τοῦ ἀορίστου τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὑποθετικῆς τοῦ συνδετικοῦ.

250. Ὁ ἕτερος παρακείμενος, ἐκ τοῦ τρίτου προσώπου τοῦ ἀορίστου τῆς ὁριστικῆς καὶ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὑποθετικῆς τοῦ συνδετικοῦ ἢ ἐκ τοῦ ἀορίστου τῆς ὁριστικῆς καὶ τοῦ τρίτου προσώπου τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὑποθετικῆς τοῦ συνδετικοῦ.

251. Ὁ ὑπερσυντελικὸς, ἐκ τοῦ ἀορίστου τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ παρατατικοῦ τῆς ὑποθετικῆς τοῦ συνδετικοῦ.

252. Ὁ μέλλων, ἐκ τοῦ μέλλοντος τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὑποθετικῆς τοῦ συνδετικοῦ.

Ἔγκλισις ἀπαρέμφατος.

253. Ὁ ἐνεστὼς καὶ ἀόριστος, ἐκ τῆς ῥίζης προσθέσει τοῦ μορίου ق mak εἰς τὰς δασυφώνους, καὶ τοῦ ك mek εἰς τὰς ψιλοφώνους ῥίζας. Δηλοῖ δὲ τὸ ἐνεστὼς, τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον.

254. Ὁ παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικὸς, ἐκ τοῦ ἀορίστου τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τῆς ἀπαρεμφάτου اولق ὁλμάκ. Ὁ χρόνος οὗτος δὲν εἶναι ἐν χρήσει εἰμὴ μετὰ τοῦ μορίου ايله ἰλὲ, τὸ ὁποῖον ἀποβάλλει τότε τὰ δύο ἀρκτικὰ αὐτῆς γράμματα, καὶ σημαίνει τὸ ποιητικὸν αἴτιον.

255. Ὁ μέλλων, ἐκ τοῦ μέλλοντος τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τῆς ἀπαρεμφάτου اولق ὁλμάκ. Μόνον μετὰ τοῦ μορίου ايله ἰλὲ εἶναι ἐν χρήσει ὁ χρόνος οὗτος, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἡ ايله ἐμφαίνει τὸ ποιητικὸν αἴτιον.

Ὀνοματικὴ ἀπαρέμφατος.

256. Ὁ ἐνεστὼς καὶ ἀόριστος, ἐκ τῆς ῥίζης προσθέσει τοῦ μορίου مه προφερομένου εἰς μὲν τὰς δασυφώνους ῥίζας μα, εἰς δὲ τὰς ψιλοφώνους με.

257. Ὁ παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικὸς ἐκ τοῦ ἀορίστου τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ مه ὁλμὰ, ἐνεστῶτος τῆς ὀνοματικῆς ἀπαρεμφάτου τοῦ اولق.

258. Ὁ μέλλων, ἐκ τοῦ μέλλοντος τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ مه ὁλμά.

259. Ἡ ὀνοματικὴ ἀπαρέμφατος ἐκφέρεται ἐπὶ ὡρισμένου ὑποκειμένου, ἔχουσα ἐν τέλει μίαν καταληκτικὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν, ἐν᾽ ᾗ κυρίως ἀπαρέμφατος τίθεται ἐπὶ γενικοῦ καὶ ἀορίστου ὑποκειμένου, ἐκφερομένη ἀπολύτως.

Κλιταὶ ἀναφορικαὶ μετοχαί.

260. Ὁ ἐνεστὼς γίνεται ἐκ τῆς ῥίζης, ἥτις ἐὰν μὴ λήγῃ εἰς κινητὸν προστίθεται τὸ μόριον ين γιαν, ἐὰν δὲ εἰς ἠρεμοῦν, τὸ ان αν. Κατόπιν ῥίζης λήγούσης εἰς ψιλὴν φωνὴν τὸ ين προφέρεται γεν, καὶ τὸ ان, ἐν. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αἱ ψιλόφωνοι ῥίζαι ἀποβάλλουσι τὸ ἐλὶφ τοῦ μορίου ان

261. Ὁ παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικὸς, ἐκ τοῦ ἀορίστου τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τῆς اولان ὁλάν.

Ἁπλαῖ ὁμοιοαναφορικαὶ μετοχαί.

262. Ὁ ἐνεστὼς, παρατατικὸς καὶ ἀόριστος, ἐκ τῆς ῥίζης προσθέσει τοῦ μορίου دق δὴκ, δοὺκ, εἰς τὰς δασυφώνους, τοῦ δὲ دك δὶκ, δὸκ, εἰς τὰς ψιλοφώνους ῥίζας, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν.

263. Ὁ παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικὸς, ἐκ τοῦ ἀορίστου τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τῆς اولدق ὁλδούκ.

Σύνθετοι ὁμοιοαναφορικαὶ μετοχαί.

264. Ὁ ἐνεστὼς, παρατατικὸς καὶ ἀόριστος, ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ἁπλῆς ὁμοιοαναφορικῆς μετοχῆς, προσθέσει μιᾶς καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας τοῦ αὐτοῦ προσώπου καὶ ἀριθμοῦ μὲ τὸ ὑποκείμενον. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, τὸ μὲν ληκτικὸν ق τῆς ἁπλῆς ὁμοιοαναφορικῆς μετοχῆς τρέπεται εἰς غ, τὸ δὲ ληκτικὸν ك τῆς αὐτῆς μετοχῆς προφέρεται ὡς γ.

265. Ὁ παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικὸς, ἐκ τοῦ παρακειμένου τῆς ἁπλῆς ὁμοιοαναφορικῆς μετοχῆς, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καθ᾽ ὃν καὶ ὁ ἐνεστὼς σχηματίζεται ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ἁπλῆς ὁμοιοαναφορικῆς μετοχῆς.

266. Ὁ μέλλων, ἐκ τοῦ μέλλοντος τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς, τροπῇ τοῦ μὲν ληκτικοῦ ق τῆς μετοχῆς ταύτης εἰς غ τοῦ δὲ ك προφερομένου ὡς γ, καὶ προσθέσει ὡσαύτως τῆς προσηκούσης καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας. Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην τὰ ῥηθέντα ληκτικὰ ق καὶ ك ἀπὸ ἠρεμοῦντα τρέπονται εἰς κινητὰ, δεχόμενα χαρακὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν.

Ἄκλιτοι χρονικαὶ μετοχαὶ τοῦ πρώτου εἴδους.

267. Ὁ ἐνεστὼς καὶ παρατατικὸς θετικὸς σχηματίζονται ἐκ τῆς πρώτης συνθετικῆς μετοχῆς καὶ τῆς ايكن ικέν.

268. Ὁ ἐνεστὼς καὶ παρατατικὸς προσδοκώμενος, ἐκ τῆς δευτέρας συνθετικῆς μετοχῆς καὶ τῆς ايكن ικέν.

269. Ὁ παρωχημένος, ἐκ τοῦ ἀορίστου τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τῆς ايكن ικέν.

270. Ὁ μέλλων, ἐκ τοῦ μέλλοντος τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τῆς ايكن ικέν.

271. Ἡ χρονικὴ τοῦ δευτέρου εἴδους, ἐκ τῆς τρίτης συνθετικῆς μετοχῆς, ἀποβολῇ τοῦ ληκτικοῦ • καὶ προσθέσει εἰς μὲν τὰς δασυφώνους λέξεις τοῦ ﺟِﺰْ γηδζὰκ, εἰς δὲ τὰς ψιλοφώνους τοῦ ﺟِﻚْ γιδζὲκ, τὸ δὲ πρὸ τοῦ ληκτικοῦ • γράμμα λαμβάνει χ α ρ ε κ ὲ ἐ σ ρ έ.

272. Ἡ χρονικὴ τοῦ τρίτου εἴδους, ἐκ τῆς τρίτης συνθετικῆς μετοχῆς, ἀποβολῇ τοῦ ληκτικοῦ • καὶ προσθέσει τοῦ μορίου ﺟِﺞْ τὸ ὁποῖον εἰς μὲν τὰς δασυφώνους προφέρεται ή ν δ ζ α, εἰς δὲ τὰς ψιλοφώνους ί ν δ ζ ε, τὸ δὲ πρὸ τοῦ ληκτικοῦ • γράμμα λαμβάνει χ α ρ ε κ ὲ ἐ σ ρ έ.

273. Ἡ χρονικὴ τοῦ τετάρτου εἴδους, ἐκ τῆς τρίτης συνθετικῆς μετοχῆς προσθέσει τοῦ μορίου ﻟِﻰ ἤ λι, τὸ ὁποῖον προφέρεται εἰς μὲν τὰς δασυφώνους λέξεις λη, εἰς δὲ τὰς ψιλοφώνους λι.

274. Ἡ χρονικὴ τοῦ πέμπτου εἴδους, ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ἁπλῆς ὁμοιοαναφορικῆς μετοχῆς διὰ τῆς προσθήκης τοῦ μορίου ﺟِﺞْ προφερομένου δ ζ α μὲν εἰς τὰς δασυφώνους, δ ζ ε δὲ εἰς τὰς ψιλοφώνους λέξεις.

275. Ἡ χρονικὴ τοῦ ἕκτου εἴδους, ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ἁπλῆς ὁμοιοαναφορικῆς μετοχῆς, προσθέσει τοῦ μορίου ﺩِﺭْ ὅπερ εἰς μὲν τὰς δασυφώνους λέξεις προφέρεται δα, εἰς δὲ τὰς ψιλοφώνους δε.

276. Ἡ χρονικὴ τοῦ ἑβδόμου εἴδους (ὑστερόχρονος), ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ἁπλῆς ὁμοιοαναφορικῆς μετοχῆς, προσθέσει τῶν μορίων ﺩﻥ δαν ἢ δεν, κατὰ τὴν ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, καὶ τῆς ﺻﻮﻧﺮﺍ σόνρα.

277. Ἡ προτερόχρονος (χρονικὴ τοῦ ἑβδόμου εἴδους), ἐκ τῆς δευτέρας συνθετικῆς μετοχῆς τῶν ἀποφατικῶν ῥημάτων, προσθέσει τοῦ μορίου ﺩﻥ δ ἀ ν ἢ δ ὲ ν, κατὰ τὴν ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, καὶ τοῦ اول ὲ β β έ λ.

278. Ἡ τροπικὴ μετοχή, ἐκ τῆς τρίτης συνθετικῆς μετοχῆς προσθέσει εἰς μὲν τὰς δασυφώνους λέξεις τοῦ μορίου ﻕﺮ ρ α κ, εἰς δὲ τὰς ψιλοφώνους τοῦ ﻟِﺮْ ρ ε κ.

279. Ἡ αἰτιολογικὴ μετοχή, ἐκ τῆς ῥίζης, προσθέσει εἰς μὲν τὰς δασυφώνους λεξεῖς τοῦ μορίου ﻣﺎﻏﻪ μ α γ ὴ ν, εἰς δὲ τὰς ψιλοφώνους τοῦ ﻣﻜِﻦ μ ε γ ί ν.

280. Ἡ ἐξαιρετικὴ μετοχή, ἐκ τῆς ῥίζης προσθέσει τοῦμὲν μορίου ﻣﮑﺴﺰﻳﻦ μ α κ σ η ζ ὴ ν εἰς τὰς δασυφώνους, τοῦ δὲ ﻣﮑﺴﺰﻳﻦ μ ε κ σ ι ζ ί ν, εἰς τὰς ψιλοφώνους.

Ἀντικαθιστάμεναι μετοχαί.

281. Ὁ ἐνεστὼς καὶ παρατατικός, ἐκ τῆς ῥίζης προσθέσει τοῦ μορίου

ﻳﻮﻳﻮﭖ γ ι ο ὺ π εἰς τὰς εἰς κ ι ν η τ ὸ ν ληγούσας λέξεις, καὶ τοῦ ﻳﻮ ο υ π εἰς τὰς ληγούσας εἰς ἠ ρ ε μ ο ῦ ν, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν σχέσιν.

282. Ὁ παρῳχημένος, ἐκ τοῦ ἀορίστου τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς προσθέσει τῆς اولوب ὁλούπ.

283. Ὁ μέλλων, ἐκ τοῦ μέλλοντος τῆς ἀναφορικῆς καὶ τῆς اولوب ὁλούπ.

Καταλήξεις τῶν χρόνων τῶν διαφόρων ἐγκλίσεων τῶν καταφατικῶν ῥημάτων.

ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

Ἐνεστὼς Θετικός.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κ ι ν η τ ό ν.	εἰς ἠ ρ ε μ ο ῦ ν, ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε ἢ ι.	εἰς ἠ ρ ε μ ο ῦ ν, ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α ἢ η.
1	2	3
γιορ-ουμ,	ί-γιορ-ουμ,	ή-γιορ-ουμ
γιορ-σουν,	ί-γιορ-σουν,	ή-γιορ-σουν,
γιορ.	ί-γιορ.	ή-γιορ.
γιορ-ουζ,	ί-γιορ-ουζ,	ή-γιορ-ουζ,
γιορ-σουνουζ,	ί-γιορ-σουνουζ,	ή-γιορ-σουνουζ,
γιορ-λαρ.	ί-γιορ-λαρ.	ή-γιορ-λαρ.

Ὁ αὐτὸς χρόνος διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς ἠ ρ ε μ ο ῦ ν, ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ι ὸ ἢ ϋ.	εἰς ἠ ρ ε μ ο ῦ ν, ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ο ἢ ου.
4	5
ϋ'-γιορ-ουμ,	ού-γιορ-ουμ,
ϋ'-γιορ-σουν,	ού-γιορ-σουν,
ϋ'-γιορ.	ού-γιορ.

ϑ'-γιορ-ουζ,	ού-γιορ-ουζ,
ϑ'-γιορ-σουνουζ,	ού-γιορ-σουνουζ,
ϑ'γιορ-λαρ.	ού-γιορ-λαρ.

Παρατατικὸς Θετικός.

Διὰ ῥίζας ὡς αἱ τοῦ θετικοῦ ἐνεστῶτος.

1	2	3
γιορ ἤδην,	ί-γιορ ἤδην,	ή-γιορ ἤδην,
γιορ ἤδης,	ί-γιορ ἤδης,	ή-γιορ ἤδης,
γιορ ἤδη.	ί-γιορ ἤδη.	ή-γιορ ἤδη.
γιορ ἤδηκ,	ί-γιορ ἤδηκ,	ή-γιορ ἤδηκ,
γιορ ἤδηνιζ,	ί-γιορ ἤδηνιζ,	ή-γιορ ἤδηνιζ,
γιορ ἤδηλάρ.	ί-γιορ ἤδηλάρ.	ή-γιορ ἤδηλάρ.

Παρατατικὸς ὁ αὐτός.

4	5
ϑ'-γιορ ἤδην,	ού-γιορ ἤδην,
ϑ'-γιορ ἤδης,	ού-γιορ ἤδης,
ϑ'-γιορ ἤδη.	ού-γιορ ἤδη.
ϑ'-γιορ ἤδηκ,	ού-γιορ ἤδηκ,
ϑ'-γιορ ἤδηνιζ,	ού-γιορ ἤδηνιζ,
ϑ'-γιορ ἤδηλάρ.	ού-γιορ ἤδηλάρ.

Ἐνεστὼς Προσδοκώμενος.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητὸν μὲ φωνὴν α ἢ η.	εἰς κινητὸν μὲ φωνὴν ο ἢ ου	εἰς κινητὸν μὲ φωνὴν ε ἢ ι.	εἰς κινητὸν μὲ φωνὴν ῠ ἢ ϑ.
1	2	3	4
ρ-νιμ,	ρ-ουμ,	ρ-ιμ,	ρ-ϑιμ,
ρ-σην,	ρ-σουν,	ρ-σιν,	ρ-σϑίν,
ρ.	ρ.	ρ.	ρ.
ρ-νιζ,	ρ-ουζ,	ρ-ιζ,	ρ-ϑιζ,
ρ-σηνιζ,	ρ-σουνουζ,	ρ-σινιζ,	ρ-σϑίνϑιζ,
ρ-λάρ.	ρ-λάρ.	ρ-λέρ.	ρ-λέρ.

Ὁ αὐτὸς χρόνος διὰ ῥίζας ληγούσας.

εἰς ἠρέμουν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α ἢ η.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε ἢ ι.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ο ἢ ου.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ῠ ἢ ϑ.
5	6	7	8
ήρ-νιμ	ίρ-ιμ,	ούρ-ουμ,	ϑ'ρ-ϑίμ,
ήρ-σην.	ίρ-σιν,	ούρ-σουν,	ϑ'ρ-σϑίν.
ήρ.	ίρ.	ούρ.	ϑ'ρ.
ήρ-νιζ,	ίρ-ιζ,	ούρ-ουζ,	ϑ'ρ-ϑίζ,
ήρ-σηνιζ,	ίρ-σινιζ,	ούρ-σουνουζ,	ϑ'ρ-σϑίνϑιζ,
ηρ-λάρ.	ιρ-λέρ.	ουρ λάρ.	ϑ'ρ-λέρ.

Παρατατικὸς Προσδοκώμενος.

Διὰ ῥίζας ὡς αἱ τοῦ προσδοκωμένου ἐνεστῶτος.

1	2	3	4
ρ ἤδην,	ρ ἤδην,	ρ ἰδίμ,	ρ ἰδίμ,
ρ ἤδης,	ρ ἤδης,	ρ ἰδίν,	ρ ἰδίν,
ρ ἤδη.	ρ ἤδη.	ρ ἰδί.	ρ ἰδί.
ρ ἤδηκ,	ρ ἤδηκ,	ρ ἰδίκ,	ρ ἰδίκ,
ρ ἤδηνιζ,	ρ ἤδηνιζ,	ρ ἰδινίζ,	ρ ἰδινίζ,
ρ ἤδηλάρ.	ρ ἤδηλάρ.	ρ ἰδιλέρ.	ρ ἰδιλέρ.

Ὁ αὐτὸς χρόνος.

5	6	7	8
ήρ ἤδην,	ίρ ἰδίμ,	ούρ ἤδην,	ϑ'ρ ἰδίμ,
ήρ ἤδης,	ίρ ἰδίν,	ούρ ἤδης	ϑ'ρ ἰδίν,
ήρ ἤδη.	ίρ ἰδί.	ούρ ἤδη.	ϑ'ρ ἰδί.
ήρ ἤδηκ,	ίρ ἰδίκ,	ούρ ἤδηκ,	ϑ'ρ ἰδίκ.
ήρ ἤδηνιζ,	ίρ ἰδινίζ,	ούρ ἤδηνιζ,	ϑ'ρ ἰδινίζ,
ήρ ἤδηλάρ.	ίρ ἰδιλέρ.	ούρ ἤδηλάρ.	ϑ'ρ ἰδιλέρ.

Ἐνεστὼς προσδοκώμενος. Παρατατικὸς προσδοκώμενος.

Διὰ μονοσυλλάβους ῥίζας ληγούσας εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α, η, ο, ου. Διὰ ῥίζας ληγούσας εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε, ι, ῐ̯́, ῠ̯́. ὡς αἱ ἄντικρυ.

1	2	1	2
ἀρ-ημι,	ἐρ-ιμι	ἀρ-ηδημι,	ἐρ-ῐδῐμι,
ἀρ-σην,	ἐρ-σιν	ἀρ-ηδην,	ἐρ-ῐδῐν,
ἀρ.	ἐρ.	ἀρ-ηδή.	ἐρ-ῐδί.
ἀρ-ης,	ἐρ-ις	ἀρ-ηδης,	ἐρ-ῐδῐς,
ἀρ-σηνς,	ἐρ-σινς,	ἀρ-ηδηνς,	ἐρ-ῐδῐνς,
ἀρ-λάρ.	ἐρ-λέρ.	ἀρ-ηδηλάρ.	ἐρ-ῐδῐλέρ.

Ἀόριστος.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς φωνὴν α ἢ η.	εἰς φωνὴν ε ἢ ι.	εἰς φωνὴν ο ἢ ου.	εἰς φωνὴν ῐ̯́ ἢ ῠ̯́.
1	2	3	4
δὴμ,	δῖμ,	δοὺμ,	δῠ̯́μ,
δὴν,	δῖν,	δοὺν,	δῠ̯́ν,
δή.	δί.	δού.	δῠ̯́.
δὴκ,	δῖκ,	δοὺκ,	δῠ̯́κ,
δηνὴς,	δινῖς,	δουνοὺς,	δῠ̯́νοὺς,
δηλάρ.	διλέρ.	δουλάρ.	δῠ̯́λέρ.

Παρακείμενος.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς φωνὴν α ἢ η.	εἰς φωνὴν ε ἢ ι.	εἰς φωνὴν ο ἢ ου.	εἰς φωνὴν ῐ̯́ ἢ ῠ̯́.
1	2	3	4
μήσ-ημι,	μίσ-ιμι,	μούσ-ουμι,	μῠ̯́σ-ῠ̯́μι,
μήσ-την,	μίσ-ιν,	μούσ-ουν,	μῠ̯́σ-ῠ̯́ν,
μήσ-τηρ.	μίσ-τιρ.	μούσ-τουρ.	μῠ̯́σ-τῠ̯́ρ.
μήσ-ης,	μίσ-ις.	μούσ-ους,	μῠ̯́σ-ῠ̯́ς,
μήσ-σηνς,	μίσ-σινς,	μούσ-σουνους,	μῠ̯́σ-σῠ̯́νους,
μήσ-τηρλάρ.	μίσ-τιρλερ.	μούσ-τουρλαρ.	μῠ̯́σ-τῠ̯́ρλέρ.

Ὑπερσυντελικός.

Διὰ ῥίζας ὡς αἱ τοῦ Παρακειμένου.

1	2	3	4
μὴς ἠδημι,	μὶς ἰδιμι,	μοὺς ἠδημι,	μῠ̯́ς ἰδιμι,
μὴς ἠδην,	μὶς ἰδιν,	μοὺς ἠδην,	μῠ̯́ς ἰδιν,
μὴς ἠδή.	μὶς ἰδι.	μοὺς ἠδή.	μῠ̯́ς ἰδί.
μὴς ἠδης,	μὶς ἰδις,	μοὺς ἠδης,	μῠ̯́ς ἰδις,
μὴς ἠδηνς,	μὶς ἰδινς,	μοὺς ἠδηνς,	μῠ̯́ς ἰδινς,
μὴς ἠδηλάρ.	μὶς ἰδιλέρ.	μοὺς ἠδηλάρ.	μῠ̯́ς ἰδιλέρ.

Ἕτερος Ὑπερσυντελικός.

Διὰ ῥίζας ὡς αἱ τοῦ Παρακειμένου.

1	2	3	4
δὴ ἠδημι,	δὶ ἰδιμι,	δοὺ ἠδημι,	δῠ̯́ ἰδιμι,
δὴ ἠδην,	δὶ ἰδιν,	δοὺ ἠδην,	δῠ̯́ ἰδιν,
δὴ ἠδή.	δὶ ἰδι.	δοὺ ἠδή.	δῠ̯́ ἰδί.
δὴ ἠδης,	δὶ ἰδις,	δοὺ ἠδης,	δῠ̯́ ἰδις,
δὴ ἠδηνς,	δὶ ἰδινς,	δοὺ ἠδηνς,	δῠ̯́ ἰδινς,
δὴ ἠδηλάρ.	δὶ ἰδιλέρ.	δοὺ ἠδηλάρ.	δῠ̯́ ἰδιλέρ.

Ἕτερος Ὑπερσυντελικός.

Διὰ ῥίζας ὡς αἱ τοῦ Παρακειμένου.

1	2	3	3
δὴμ ἠδη,	δῖμ ἰδι,	δοὺμ ἠδη,	δῠ̯́μ ἰδι,
δὴν ἠδη,	δῖν ἰδι,	δοὺν ἠδη,	δῠ̯́ν ἰδί.
δὴ ἠδή.	δὶ ἰδί.	δοὺ ἠδή.	δῠ̯́ ἰδί.

δὴκ ἠδή,	δὶκ ἰδί,	δοὺκ ἠδή,	δὰκ ἰδί,
δηνὶζ ἠδή,	δινὶζ ἰδί	δουνοὺζ ἠδή,	δάνὰζ ἰδί,
δηλὰρ ἠδή.	διλὲρ ἰδί.	δουλὰρ ἠδή.	δαλὲρ ἰδί.

Μέλλων.

Διὰ βίζας ληγούσας

εἰς κινητὸν ἔχον δασεῖαν φωνήν.	εἰς κινητὸν ἔχον ψιλὴν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α, η, ο, ου.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε, ι, ὐ, ὰ.
1	2	3	4
για-δζάγ-ημ	γε-δζέγ-ιμ,	αδζάγ-ημ,	εδζέγ-ιμ,
για-δζάκ-σην,	γε-δζέκ-σιν,	α-δζάκ-σην,	ε-δζέκ-σιν,
για-δζάκ.	γε-δζέκ.	α-δζάκ.	εδζέκ.
για-δζάγ-ηζ,	γε-δζέγ-ιζ,	αδζάγ-ηζ,	εδζέγ-ιζ,
για-δζάκ-σηνὴζ,	γε-δζέκ-σινιζ	αδζάκ-σηνὴζ,	εδζέκ-σινιζ,
για-δζακ-λὰρ.	γε-δζεκ-λέρ.	αδζακ-λάρ.	εδζεκ-λέρ.

Μέλλων Παρωχημένος.

Διὰ βίζας ὡς αἱ τοῦ Μέλλοντος.

1	2	3	4
για-δζὰκ ἠδὴμ,	γε-δζέκ ἰδίμ,	ἀδζὰκ ἠδὴμ,	ἐδζὲκ ἰδίμ,
για-δζὰκ ἠδὴν,	γεδζὲκ, ἰδίν,	ἀδζὰκ ἠδὴν,	ἐδζὲκ ἰδίν,
για-δζὰκ ἠδή.	γεδζὲκ ἰδί.	ἀδζὰκ ἠδή.	ἐδζὲκ ἰδί.
για-δζὰκ ἠδὴκ,	γεδζὲκ ἰδίκ,	ἀδζὰκ ἠδὴκ,	ἐδζὲκ ἰδίκ
για-δζὰκ ἠδηνὴζ,	γε-δζὲκ ἰδινίζ,	ἀδζὰκ ἠδηνὴζ,	ἐδζὲκ ἰδινίζ,
για-δζὰκ ἠδηλάρ.	γε-δζὲκ ἰδιλέρ.	ἀδζὰκ ἠδηλάρ.	ἐδζὲκ ἰδιλέρ.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.

εἰς κινητὸν μὲ φωνὴν α, η.	εἰς κινητὸν μὲ φωνὴν ε, ι.	εἰς κινητὸν με φωνὴν ο, ου.	εἰς κινητὸν μὲ φωνὴν ὐ, ὰ.
1	2	3	4
σὴν,	σὶν,	σοὺν,	σὰ'ν,
ὐγα-λὴμ,	γε-λίμ,	γὶ-λὴμ,	γε-λὶμ,

γην-ηζ	γιν-ιζ	γιουν-ουζ	γὰν-ὰζ,
σην-λὰρ.	σιν-λέρ.	σουν-λάρ.	σὰν λέρ.

εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε, ι.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α, η,	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ο, ου.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ὐ, ὰ.
5	6	7	8
σὶν,	σὴν,	σοὺν,	σὰ'ν,
ε-λὶμ,	α-λὴμ,	α λὴμ,	ε-λὶμ,
ιν-ιζ,	ην-ηζ,	ουν-ουζ,	ὰν-ὰζ,
σιν-λέρ.	σην-λάρ.	σουν-λάρ.	σὰν-λὲρ.

ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΔΗΛΩΤΙΚΗ.

Ἐνεστὼς καὶ ἀόριστος. Παρατατικός.

Διὰ βίζας ληγούσας

εἰς κινητὸν μὲ φωνὴν, α, η, ο, ου, καὶ εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ α, η, ο, ου.	εἰς κινητὸν μὲ φωνὴν ε, ι, ὐ, ὰ, καὶ εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ ε, ι, ὐ, ὰ.	εἰς κινητὸν μὲ φωνὴν α. η, ο, ου. καὶ εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ α, η, ο, ου.	εἰς κινητὸν μὲ φωνὴν, ε, ι, ὐ, ὰ, καὶ εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ ε, ι, ὐ, ὰ.
1	2	3	4
μαλὴ-ιμ,	μελὶ-ιμ,	μαλὴ ἰδὴμ,	μελὶ ἰδίμ,
μαλὴ-σην	μελὶ-σιν,	μαλὴ ἰδὴν,	μελὶ ἰδίν,
μαλὴ(δὴρ).	μελὶ(δὶρ).	μαλὴ ἰδή.	μελὶ ἰδί.
μαλὴ-ιζ,	μελὶ-ιζ,	μαλὴ ἰδὴκ,	μελὶ ἰδίκ,
μαλὴ-σηνὴζ,	μελὶ-σινιζ,	μαλὴ ἰδηνὴζ,	μελὶ ἰδινίζ,
μαλὴ-δὴρλαρ.	μελὶ-δὶρλὲρ.	μαλὴ ἰδηλάρ.	μελὶ ἰδιλέρ.

Παρωχημένος.

Διὰ βίζας ληγούσας

εἰς φωνὴν α ἢ η.	εἰς φωνὴν ε ἢ ι.
1	2
μὴς' ὁλμαλὴ ἰδὴμ,	μὶς' ὁλμαλὴ ἰδὴμ,
μὴς' ὁλμαλὴ ἰδὴν,	μὶς' ὁλμαλὴ ἰδὴν,

μὴς ὀλμαλὴ ἰδή.	μὶς ὀλμαλὴ ἰδή.
μὴς ὀλμαλὴ ἰδὴκ,	μὶς ὀλμαλὴ ἰδὴκ,
μὴς ὀλμαλὴ ἰδηνὶζ,	μὶς ὀλμαλὴ ἰδηνὶζ,
μὴς ὀλμαλὴ ἰδηλάρ.	μὶς ὀλμαλὴ ἰδηλάρ.

Ὁ αὐτὸς χρόνος διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς φωνὴν ο ἦ ου.	εἰς φωνὴν ῐ̯ὸ ἦ ϑ.
—	—
3	4
μοὺς ὀλμαλὴ ἰδὴμ,	μϑὲς ὀλμαλὴ ἰδὴμ,
μοὺς ὀλμαλὴ ἰδὴν,	μϑὲς ὀλμαλὴ ἰδὴν,
μοὺς ὀλμαλὴ ἰδή.	μϑὲς ὀλμαλὴ ἰδή.
μοὺς ὀλμαλὴ ἰδὴκ,	μϑὲς ὀλμαλὴ ἰδὴκ,
μοὺς ὀλμαλὴ ἰδηνὶζ,	μϑὲς ὀλμαλὴ ἰδηνὶζ,
μοὺς ὀλμαλὴ ἰδηλάρ.	μϑὲς ὀλμαλὴ ἰδηλάρ.

ΕΓΚΤΙΚΗ.

Ἐνεστὼς καὶ Μέλλων.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητὸν μὲ δασεῖαν φωνήν.	εἰς κινητὸν μὲ ψιλὴν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ δασεῖαν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ ψιλὴν φωνήν.
—	—	—	—
1	2	3	4
γιαγὶμ,	γεγὶμ,	αγὶμ,	εγὶμ,
γιάσην,	γέσιν,	άσην,	έσιν,
γιά.	γέ.	ά.	έ.
γιαλὴμ,	γελὶμ,	αλὴμ,	ελὶμ,
γιάσηνὶζ,	γέσινὶζ,	άσηνὶζ,	έσινὶζ,
γιαλάρ.	γελέρ.	αλάρ.	ελέρ.

Παρατατικός.

Διὰ ῥίζας ληγούσας ὡς αἱ τοῦ ἐνεστῶτος καὶ μέλλοντος.

1	2	3	4
γιὰ ἰδὴμ,	γὲ ἰδὶμ,	ἀ ἰδὴμ,	ἐ ἰδὶμ,

γιὰ ἰδὴν,	γὲ ἰδὶν.	ἀ ἰδὴν,	ἐ ἰδὶν,
γιὰ ἰδή.	γὲ ἰδί.	ἀ ἰδή.	ἐ ἰδί.
γιὰ ἰδὴκ,	γὲ ἰδὶκ,	ἀ ἰδὴκ,	ἐ ἰδὶκ,
γιὰ ἰδηνὶζ,	γὲ ἰδινὶζ,	ἀ ἰδηνὶζ,	ἐ ἰδινὶζ,
γιὰ ἰδηλάρ.	γὲ ἰδιλέρ.	ἀ ἰδηλάρ.	ἐ ἰδιλέρ.

Ἀόριστος.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς δασεῖαν φωνήν.	εἰς ψιλὴν φωνήν.
—	—
1	2
σὰμ,	σὲμ,
σὰν,	σὲν,
σά.	σέ.
σὰκ,	σὲκ,
σανὶζ.	σενὶζ,
σαλάρ.	σελέρ.

Παρακείμενος.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς φωνὴν α ἦ η.	εἰς φωνὴν ε ἦ ι.	εἰς φωνὴν ο ἦ ου.	εἰς φωνὴν ῐ̯ὸ ἦ ϑ.
—	—	—	—
1	2	3	4
μὴς ὁλαγὶμ,	μὶς ὁλαγὶμ,	μοὺς ὁλαγὶμ,	μϑὲς ὁλαγὶμ,
μὴς ὁλάσην,	μὶς ὁλάσην,	μοὺς ὁλάσην,	μϑὲς ὁλάσην,
μὴς ὁλά.	μὶς ὁλά.	μοὺς ὁλά.	μϑὲς ὁλά.
μὴς ὁλαλὴμ,	μὶς ὁλαλὴμ,	μοὺς ὁλαλὴμ,	μϑὲς ὁλαλὴμ,
μὴς ὁλάσηνὶζ,	μὶς ὁλάσηνὶζ,	μοὺς ὁλάσηνὶζ,	μϑὲς ὁλάσηνὶζ,
μὴς ὁλαλάρ.	μὶς ὁλαλάρ.	μοὺς ὁλαλάρ.	μϑὲς ὁλαλάρ.

Ὑπερσυντελικός.

Διὰ ῥίζας ληγούσας ὡς αἱ τοῦ Παρακειμένου.

1	2	3	4
μὴς ὁλὰ ἰδὴμ,	μὶς ὁλὰ ἰδὴμ,	μοὺς ὁλὰ ἰδὴμ,	μϑὲς ὁλὰ ἰδὴμ,
μὴς ὁλὰ ἰδὴν,	μὶς ὁλὰ ἰδὴν,	μοὺς ὁλὰ ἰδὴν,	μϑὲς ὁλὰ ἰδὴν,
μὴς ὁλὰ ἰδή.	μὶς ὁλὰ ἰδή.	μοὺς ὁλὰ ἰδή.	μϑὲς ὁλὰ ἰδή.

μὴς ὸλὰ ἰδὴκ, μὶς ὸλὰ ἰδὴκ, μοὺς ὸλὰ ἰδὴκ, μὸς ὸλὰ ἰδὴκ,
μὴς ὸλὰ ἰδηνὶζ, μὶς ὸλὰ ἰδηνὶζ, μοὺς ὸλὰ ἰδηνὶζ, μὸς ὸλὰ ἰδηνὶζ,
μὴς ὸλὰ ἰδηλὲρ. μὶς ὸλὰ ἰδηλὲρ. μοὺς ὸλὰ ἰδηλὲρ. μὸς ὸλὰ ἰδηλὲρ.

ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΥΠΟΘΕΤΙΚΗ.

Ἐνεστὼς Θετικός.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητόν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε ἢ ι.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α ἢ η.
—	—	—
1	2	3
γιορ ἰσὲμ,	ἱγιορ ἰσὲμ,	ἡγιορ ἰσὲμ,
γιορ ἰσὲν,	ἱγιορ ἰσεν,	ἡγιορ ἰσὲν,
γιορ ἰσέ.	ἱγιορ ἰσέ.	ἡγιορ ἰσέ.
γιορ ἰσὲκ,	ἱγιορ ἰσὲκ,	ἡγιορ ἰσὲκ,
γιορ ἰσενὶζ,	ἱγιορ ἰσενὶζ,	ἡγιορ ἰσενὶζ,
γιορ ἰσελὲρ.	ἱγιορ ἰσ.λὲρ.	ἡγιορ ἰσελὲρ.

εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ὸ ἢ ὄ.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ο ἢ ου.
—	—
4	2
ὅ'γιορ ἰσὲμ,	ούγιορ ἰσὲμ,
ὅ'γιορ ἰσὲν,	ούγιορ ἰσὲν,
ὅ'γιορ ἰσέ.	ούγιορ ἰσέ.
ὅ'γιορ ἰσὲκ,	ούγιορ ἰσὲκ,
ὅ'γιορ ἰσενὶζ,	ούγιορ ἰσενὶζ,
ὅ'γιορ ἰσελὲρ.	ούγιορ ἰσελὲρ.

Παρατατικὸς Θετικός.

Διὰ ῥίζας ληγούσας ὡς αἱ τοῦ θετικοῦ ἐνεστῶτος.

1	2	3
γιορ ἰσὲ ἰδὶμ,	ἱγιορ ἰσὲ ἰδὶμ,	ἡγιορ ἰσὲ ἰδὶμ,
γιορ ἰσὲ ἰδὶν,	ἱγιορ ἰσὲ ἰδὶν,	ἡγιορ ἰσὲ ἰδὶν,
γιορ ἰσὲ ἰδί.	ἱγιορ ἰσὲ ἰδί.	ἡγιορ ἰσὲ ἰδί.

γιορ ἰσὲ ἰδὶκ, ἱγιορ ἰσὲ ἰδὶκ, ἡγιορ ἰσὲ ἰδὶκ,
γιορ ἰσὲ ἰδινὶζ, ἱγιορ ἰσὲ ἰδινὶζ, ἡγιορ ἰσὲ ἰδινὶζ,
γιορ ἰσὲ ἰδιλὲρ. ἱγιορ ἰσὲ ἰδιλὲρ. ἡγιορ ἰσὲ ἰδιλὲρ.

Ὁ αὐτὸς χρόνος.

4	5
ὅ'γιορ ἰσὲ ἰδὶμ,	ούγιορ ἰσὲ ἰδὶμ,
ὅ'γιορ ἰσὲ ἰδὶν,	ούγιορ ἰσὲ ἰδὶν,
ὅ'γιορ ἰσὲ ἰδί.	ούγιορ ἰσὲ ἰδί.
ὅ'γιορ ἰσὲ ἰδὶκ,	ούγιορ ἰσὲ ἰδὶκ,
ὅ'γιορ ἰσὲ ἰδινὶζ,	ούγιορ ἰσὲ ἰδινὶζ,
ὅ'γιορ ἰσὲ ἰδιλὲρ.	ούγιορ ἰσὲ ἰδιλὲρ.

Ἐνεστὼς προσδοκώμενος.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητόν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α ἢ η.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε ἢ ι.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ο ἢ ου.
—	—	—	—
1	2	3	4
ρ ἰσὲμ,	ὴρ ἰσὲμ,	ἰρ ἰσὲμ,	οὺρ ἰσὲμ,
ρ ἰσὲν,	ὴρ ἰσὲν,	ἰρ ἰσὲν,	οὺρ ἰσὲν,
ρ ἰσέ.	ὴρ ἰσέ.	ἰρ ἰσέ.	οὺρ ἰσέ.
ρ ἰσὲκ,	ὴρ ἰσὲκ,	ἰρ ἰσὲκ,	οὺρ ἰσὲκ,
ρ ἰσενὶζ,	ὴρ ἰσενὶζ,	ἰρ ἰσενὶζ,	οὺρ ἰσενὶζ,
ρ ἰσελὲρ.	ὴρ ἰσελὲρ.	ἰρ ἰσελὲρ.	οὺρ ἰσελὲρ.

Ὁ αὐτὸς χρόνος.

Διὰ μονοσυλλάβους ῥίζας ληγούσας

εἰς ἠρεμοῦν ⌋ἢ⌊ ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ὸ ἢ ὄ.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α, η, ο, ου.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε, ι, ὸ ὄ.
—	—	—
5	6	7
ὅ'ρ ἰσὲμ,	ὰρ ἰσὲμ,	ὲρ ἰσὲμ,
ὅ'ρ ἰσὲν,	ὰρ ἰσὲν,	ὲρ ἰσέν,
ὅ'ο ἰσέ.	ὰο ἰσέ	εὸ σέ

ὑ'ρ ἰσὲκ,	ἀρ ἰσὲκ,	ἐρ ἰσὲκ,
ὑ'ρ ἰσενὶζ,	ἀρ ἰσενὶζ,	ἐρ ἰσενὶζ,
ὑ'ρ ἰσελέρ	ἀρ ἰσελέρ	ἐρ ἰσελέρ.

Παρατατικὸς προσδοκώμενος

1	2	3	4
ρ ἰσὲ ἰδὶμ,	ἠρ ἰσὲ ἰδὶμ,	ἰρ ἰσὲ ἰδὶμ,	οὐρ ἰσὲ ἰδὶμ,
ρ ἰσὲ ἰδὶν,	ἠρ ἰσὲ ἰδὶν,	ἰρ ἰσὲ ἰδὶν,	οὐρ ἰσὲ ἰδὶν,
ρ ἰσὲ ἰδί.	ἠρ ἰσὲ ἰδί.	ἰρ ἰσὲ ἰδί.	οὐρ ἰσὲ ἰδί.
ρ ἰσὲ ἰδὶκ,	ἠρ ἰσὲ ἰδὶκ,	ἰρ ἰσὲ ἰδὶκ,	οὐρ ἰσὲ ἰδὶκ,
ρ ἰσὲ ἰδινὶζ,	ἠρ ἰσὲ ἰδινὶζ,	ἰρ ἰσὲ ἰδινὶζ,	οὐρ ἰσὲ ἰδινὶζ,
ρ ἰσὲ ἰδιλέρ.	ἠρ ἰσὲ ἰδιλέρ.	ἰρ ἰσὲ ἰδιλέρ.	οὐρ ἰσὲ ἰδιλέρ.

Ὁ αὐτὸς χρόνος

5	6	7
ὑ'ρ ἰσὲ ἰδὶμ,	ἀρ ἰσὲ ἰδὶμ,	ἐρ ἰσὲ ἰδὶμ,
ὑ'ρ ἰσὲ ἰδὶν,	ἀρ ἰσὲ ἰδὶν,	ἐρ ἰσὲ ἰδὶν,
ὑ'ρ ἰσὲ ἰδί.	ἀρ ἰσὲ ἰδί.	ἐρ ἰσὲ ἰδί.
ὑ'ρ ἰσὲ ἰδὶκ,	ὀρ ἰσὲ ἰδὶκ.	ἐρ ἰσὲ ἰδὶκ,
ὑρ' ἰσὲ ἰδινὶζ,	ἀρ ἰσὲ ἰδινὶζ,	ἐρ ἰσὲ ἰδινὶζ,
ὑρ' ἰσὲ ἰδιλέρ.	ἀρ ἰσὲ ἰδιλέρ.	ἐρ ἰσὲ ἰδιλέρ.

Ἀόριστος ά.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς δασεῖαν φωνήν.	εἰς ψιλὴν φωνήν.
—	—
1	2
σὰμ,	σὲμ,
σὰν,	σὲν,
σά.	σέ.
σὰκ,	σὲκ,
σανὶζ,	σενὶζ,
σαλάρ.	σελέρ.

Ἀόριστος β'.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς δασεῖαν φωνήν.	εἰς ψιλὴν φωνήν.
—	—
1	2
σάϊδημ,	σέϊδιμ,
σάϊδην,	σέϊδιν,
σάϊδη.	σέϊδι.
σάϊδηκ,	σέϊδικ,
σάϊδηνζ,	σέϊδινιζ,
σάϊδηλαρ.	σέϊδιλερ.

Παρακείμενος.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς φωνὴν α ἢ η.	εἰς φωνὴν ε ἢ ι.	εἰς φωνὴν ο ἢ ου.	εἰς φωνὴν ὀ ἢ ὠ
—	—	—	—
1	2	3	4
μὴς ἰσὲμ,	μὶς ἰσὲμ,	μοὺς ἰσὲμ,	μὼς ἰσὲμ,
μὴς ἰσὲν,	μὶς ἰσὲν,	μοὺς ἰσὲν,	μὼς ἰσὲν,
μὴς ἰσέ.	μὶς ἰσέ.	μοὺς ἰσέ.	μὼς ἰσέ.
μὴς ἰσὲκ,	μὶς ἰσὲκ,	μοὺς ἰσὲκ,	μὼς ἰσὲκ,
μὴς ἰσενὶζ,	μὶς ἰσενὶζ	μοὺς ἰσενὶζ,	μὼς ἰσενὶζ,
μὴς ἰσελέρ.	μὶς ἰσελέρ.	μοὺς ἰσελέρ.	μὼς ἰσελέρ.

Ἕτερος παρακείμενος ἰσοδύναμος τῷ ἀνωτέρῳ.

1	2	3	4
δὴ ἰσὲμ,	δὶ ἰσὲμ,	δοὺ ἰσὲμ,	δὼ ἰσὲμ,
δὴ ἰσὲν,	δὶ ἰσὲν,	δοὺ ἰσὲν,	δὼ ἰσὲν,
δὴ ἰσέ.	δὶ ἰσέ.	δοὺ ἰσέ.	δὼ ἰσέ.
δὴ ἰσὲκ,	δὶ ἰσὲκ,	δοὺ ἰσὲκ,	δὼ ἰσὲκ,
δὴ ἰσενὶζ,	δὶ ἰσενὶζ	δοὺ ἰσενὶζ,	δὼ ἰσενὶζ,
δὴ ἰσελέρ.	δὶ ἰσελέρ.	δοὺ ἰσελέρ.	δὼ ἰσελέρ.

Ὁ αὐτὸς παρακείμενος σχηματιζόμενος κατ' ἄλλον τρόπον.

Διὰ ῥίζας ληγούσας ὡς αἱ τοῦ προηγουμένου παρακειμένου.

1	2	3	4
δὴμ ἰσὲ,	δὶμ ἰσὲ,	δοὺμ ἰσὲ,	δὲμ ἰσὲ,
δὴν ἰσὲ,	δὶν ἰσὲ,	δοὺν ἰσὲ,	δὲν ἰσὲ,
δὴ ἰσέ.	δὶ ἰσέ.	δοὺ ἰσέ.	δὲ ἰσέ.
δὴκ ἰσὲ,	δὶκ ἰσὲ,	δοὺκ ἰσὲ,	δὲκ ἰσὲ,
δὴνὶζ ἰσὲ,	δὶνὶζ ἰσὲ,	δουνοὺζ ἰσὲ,	δὲνὲζ ἰσὲ,
δὴλὲρ ἰσέ.	δὶλὲρ ἰσέ.	δουλὲρ ἰσέ.	δὲλὲρ ἰσέ.

Ὑπερσυντελικός.

Διὰ ῥίζας ληγούσας ὡς αἱ τοῦ παρακειμένου.

1	2	3	4
μὴς ἰσὲ ἰδὶμ,	μὶς ἰσὲ ἰδὶμ,	μοὺς ἰσὲ ἰδὶμ,	μὲς ἰσὲ ἰδὶμ,
μὴς ἰσὲ ἰδὶν,	μὶς ἰσὲ ἰδὶν,	μοὺς ἰσὲ ἰδὶν,	μὲς ἰσὲ ἰδὶν,
μὴς ἰσὲ ἰδί.	μὶς ἰσὲ ἰδί.	μοὺς ἰσὲ ἰδί.	μὲς ἰσὲ ἰδί.
μὴς ἰσὲ ἰδὶκ.	μὶς ἰσὲ ἰδὶκ,	μοὺς ἰσὲ ἰδὶκ,	μὲς ἰσὲ ἰδὶκ,
μὴς ἰσὲ ἰδὶνὶζ,	μὶς ἰσὲ ἰδὶνὶζ,	μοὺς ἰσὲ ἰδὶνὶζ,	μὲς ἰσὲ ἰδὶνὶζ,
μὴς ἰσὲ ἰδὶλέρ.	μὶς ἰσὲ ἰδὶλέρ.	μοὺς ἰσὲ ἰδὶλέρ.	μὲς ἰσὲ ἰδὶλέρ.

Μέλλων.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητὸν μὲ δασεῖαν φωνήν.	εἰς κινητὸν μὲ ψιλὴν φωνήν,	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α, η, ο, ου.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε, ι, ὐ, ὐ.
—	—	—	—
1	2	3	4
γιαδζὰκ ἰσὲμ,	γελζὲκ ἰσὲμ,	αδζὰκ ἰσὲμ,	εδζὲκ ἰσὲμ,
γιαδζὰκ ἰσὲν,	γελζὲκ ἰσὲν,	αδζὰκ ἰσὲν,	εδζὲκ ἰσὲν,
γιαδζὰκ ἰσέ.	γελζὲκ ἰσέ.	αδζὰκ ἰσέ.	εδζὲκ ἰσέ.
γιαδζὰκ ἰσὲκ,	γελζὲκ ἰσὲκ,	αδζὰκ ἰσὲκ,	εδζὲκ ἰσὲκ,
γιαδζὰκ ἰσενὶζ,	γελζὲκ ἰσενὶζ,	αδζὰκ ἰσενὶζ,	εδζὲκ ἰσενὶζ.
γιαδζὰκ ἰσελέρ.	γελζὲκ ἰσελερ.	αδζὰκ ἰσελερ.	εδζὲκ ἰσελερ.

ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΣ.

Ἐνεστὼς καὶ ἀόριστος.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς δασεῖαν φωνήν.	εἰς ψιλὴν φωνήν.
—	—
1	2
μάκ.	μέκ.

Παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικός.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς φωνὴν α ἢ η.	εἰς φωνὴν ε ἢ ι.	εἰς φωνὴν ο ἢ ου.	εἰς φωνὴν ὐ ἢ ὐ.
—	—	—	—
1	2	3	4
μὴς ὁλμάκ.	μὶς ὁλμάκ.	μοὺς ὁλμάκ.	μὲς ὁλμάκ.

Μέλλων.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητὸν μὲ δασεῖαν φωνήν.	εἰς κινητὸν μὲ ψιλὴν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α, η, ο, ου.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε, ι, ὐ, ὐ.
—	—	—	—
1	2	3	1
γιαδζὰκ ὁλμάκ.	γελζὲκ ὁλμάκ.	αδζὰκ ὁλμάκ.	ελζὲκ ὁλμάκ.

Ὀνοματικὴ ἀπαρέμφατος.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς δασεῖαν φωνήν.	εἰς ψιλὴν φωνήν.
—	—
1	2
μα.	με.

Παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικός.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς φωνὴν α ἦ η.	εἰς φωνὴν ε ἦ ι.	εἰς φωνὴν ο ἦ ου.	εἰς φωνὴν ῐ̯ὸ ἦ ϋ̔.
—	—	—	—
1	2	3	4
μὴς ὀλμά.	μὶς ὀλμά.	μοὺς ὀλμά.	μὸς ὀλμά.

Μέλλων.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητὸν μὲ δασεῖαν φωνήν.	εἰς κινητὸν μὲ ψιλὴν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α, η, ο, ου.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε, ι, ῐ̯ὸ, ϋ̔.
—	—	—	—
1	2	3	4
γιαδζὰκ ὀλμά.	γεδζὲκ ὀλμά.	αδζὰκ ὀλμά.	εδζὲκ ὀλμά.

ΚΑΙΤΑΙ ΜΕΤΟΧΑΙ.

Ἀναφορικαί.

Ἐνεστώς.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητὸν μὲ δασεῖαν φωνήν.	εἰς κινητὸν μὲ ψιλὴν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ δασεῖαν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ ψιλὴν φωνήν.
—	—	—	—
1	2	3	4
γιάν.	γέν.	άν.	έν.

Ἀόριστος.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς φωνὴν α ἦ η.	εἰς φωνὴν ε ἦ ι.	εἰς φωνὴν ο ἦ ου.	εἰς φωνὴν ῐ̯ὸ ἦ ϋ̔
—	—	—	—
1	2	3	4
μὲς.	μὶς.	μοὺς.	μὸς.

Παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικός.

Διὰ ῥίζας ὡς αἱ τοῦ ἀορίστου.

1	2	3	4
μὴς ὀλάν.	μὶς ὀλάν.	μοὺς ὀλάν.	μὸς ὀλάν.

Μέλλων.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητὸν μὲ δασεῖαν φωνήν.	εἰς κινητὸν μὲ ψιλὴν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α, η, ο, ου	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε, ι, ῐ̯ὸ, ϋ̔.
—	—	—	—
1	2	3	4
γιαδζάκ.	γεδζέκ.	αδζάκ.	εδζέκ.

Ἁπλαῖ ὁμοιοαναφορικαὶ μετοχαί.

Ἐνεστὼς, παρατατικὸς καὶ ἀόριστος.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς φωνὴν α ἦ η.	εἰς φωνὴν ε ἦ ι.	εἰς φωνὴν ο ἦ ου.	εἰς φωνὴν ῐ̯ὸ ϋ̔.
—	—	—	—
1	2	3	4
δήκ.	δίκ.	δούκ.	δὸκ.

Παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικός.

Διὰ ῥίζας ὡς αἱ προηγούμεναι.

1	2	3	4
μὴς ὀλδούκ.	μὶς ὀλδούκ.	μοὺς ὀλδούκ.	μὸς ὀλδούκ.

Σύνθετοι ὁμοιοαναφορικαὶ μετοχαί.

Ἐνεστὼς, Παρατατικὸς καὶ Ἀόριστος.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς φωνὴν α ἢ η.	εἰς φωνὴν ε ἢ ι.	εἰς φωνὴν ο ἢ ου.	εἰς φωνὴν ῐ́ ἢ ΰ.
—	—	—	—
1	2	3	4
δηγὰμ,	διγίμ,	δουγοῦμ,	δἀγἐμ,
δηγὰν,	διγίν,	δουγοῦν,	δἀγἐν,
δηγή.	διγί.	δουγού.	δἀγἐ.
δηγαμὴζ,	διγιμὶζ,	δουγουμοὺζ,	δἀγἐμἐζ,
δηγανὴζ,	διγινὶζ,	δουγουνοὺζ,	δἀγἐνἐζ,
δηκλαρή.	δικλερί.	δουκλαρή.	δἀκλερί.

Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικός.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς φωνὴν α ἢ η.	εἰς φωνὴν ε ἢ ι.
—	—
1	2
μὴς ὀλδουγοῦμ,	μὶς ὀλδουγοῦμ,
μὴς ὀλδουγοῦν,	μὶς ὀλδουγοῦν,
μὴς ὀλδουγού.	μὶς ὀλδουγού.
μὴς ὀλδουγουμοὺζ,	μὶς ὀλδουγουμοὺζ,
μὴς ὀλδουγουνοὺζ,	μὶς ὀλδουγουνοὺζ,
μὴς ὀλδουκλαρή.	μὶς ὀλδουκλαρή.

εἰς φωνὴν ο ἢ ου.	εἰς φωνὴν ῐ́ ἢ ΰ.
—	—
3	4
μοὺς ὀλδουγοῦμ,	μὰς ὀλδουγοῦμ,
μοὺς ὀλδουγοῦν,	μὰς ὀλδουγοῦν,
μοὺς ὀλδουγού.	μὰς ὀλδουγού.
μοὺς ὀλδουγουμοὺζ,	μὰς ὀλδουγουμοὺζ,
μοὺς ὀλδουνουνοὺζ,	μὰς ὀλδουγουνοὺζ,
μοὺς ὀλδουκλαρή.	μὰς ὀλδουκλαρή.

Μέλλων.

εἰς κινητὸν μὲ δασεῖαν φωνήν.	εἰς κινητὸν μὲ ψιλὴν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α, η, ο, ου.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε, ι, ῐ́, ΰ.
—	—	—	—
1	2	3	4
γιαδζαγὴμ,	γεδζεγίμ,	αδζαγὴμ,	εδζεγίμ,
γιαδζαγὴν,	γεδζεγίν,	αδζαγὴν,	εδζεγίν,
γιαδζαγή.	γεδζεγί.	αδζαγή.	εδζεγί.
γιαδζαγημὴζ,	γεδζεγιμὶζ,	αδζαγημὴζ,	εδζεγιμὶζ,
γιαδζαγηνὴζ,	γεδζεγινὶζ,	αδζαγηνὴζ,	εδζεγινὶζ,
γιαδζακλαρή.	γεδζεκλερί.	αδζακλαρή	εδζεκλερί.

ΑΚΛΙΤΟΙ ΜΕΤΟΧΑΙ.

Συνθετικαί.

Πρώτη.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητόν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε ἢ ι.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α ἢ η.
—	—	—
1	2	3
γιορ.	ί-γιορ.	ή-γιορ.

Ὁ αὐτὸς χρόνος διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ῐ́ ἢ ΰ.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ο ἢ ου.
—	—
4	5
ΰ-γιορ.	ού-γιορ.

Δευτέρα.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητόν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α ἢ η.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε ἢ ι.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ο ἢ ου.
—	—	—	—
1	2	3	4
ρ.	ήρ.	έρ.	ούρ.

Ὁ αὐτὸς χρόνος.

Διὰ μονοσυλλάβους ῥίζας ληγούσας

εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ῤὸ ἢ ὁ.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α, η, ο, ου.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε, ι, ῤὸ ὁ.
—	—	—
5	6	7
ὀρ.	άρ.	έρ.

Τρίτη.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητὸν ἔχον δασεῖαν φωνήν.	εἰς κινητὸν ἔχον ψιλὴν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ δασεῖαν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ ψιλὴν φωνήν.
—	—	—	—
1	2	3	4
γιά.	γέ.	ά.	έ.

ΧΡΟΝΙΚΑΙ ΜΕΤΟΧΑΙ.

Πρώτου εἴδους.

Ἐνεστὼς καὶ παρατατικὸς θετικός.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητόν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε ἢ ι.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α ἢ η.
—	—	—
1	2	3
γιορ ικέν.	ί-γιορ ικέν.	ή-γιορ ικέν.

εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ῤὸ ἢ ὁ	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ο ἢ ου.
—	—
1	2
ὁ-γιορ ικέν.	ού-γιορ ικέν.

Ἐνεστὼς καὶ παρατατικὸς προσδοκώμενος.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητόν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α ἢ η.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε ἢ ι.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ο ἢ ου.
—	—	—	—
1	2	3	4
ρ ικέν.	ήρ ικέν.	ίρ ικέν.	ούρ ικέν.

Διὰ μονοσυλλάβους ῥίζας ληγούσας

εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ῤὸ ἢ ὁ.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α, η, ο. ου.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε, ι, ῤὸ, ὁ.
—	—	—
5	6	7
ὀρ ικέν.	άρ ικέν,	έρ ικέν.

Παρωχημένος.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς φωνὴν α ἢ η.	εἰς φωνὴν ε ἢ ι.	εἰς φωνὴν ο ἢ ου.	εἰς φωνὴν ῤὸ ἢ ὁ
—	—	—	—
1	2	3	4
μὴς ικέν.	μὶς ικέν.	μοὺς ικέν.	μὸς ικέν.

Μ έ λ λ ω ν.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητὸν ἔχον δασεῖαν φωνήν.	εἰς κινητὸν ἔχον ψιλὴν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α, η, ο, ου.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε, ι, ῐ́, ΰ.
—	—	—	—
1	2	3	4
γιαδζὰκ ἰκέν.	γεδζὲκ ἰκέν.	αδζὰκ ἰκέν.	εδζὲκ ἰκέν.

Δ ε υ τ έ ρ ο υ ε ἴ δ ο υ ς.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητὸν ἔχον δασεῖαν φωνήν.	εἰς κινητὸν ἔχον ψιλὴν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ δασεῖαν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ ψιλὴν φωνήν.
—	—	—	—
1	2	3	4
γηδζάκ.	γιδζέκ.	ηδζάκ.	ιδζέκ.

Τ ρ ί τ ο υ ε ἴ δ ο υ ς.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητὸν ἔχον δασεῖαν φωνήν.	εἰς κινητὸν ἔχον ψιλὴν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ δασεῖαν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ ψιλὴν φωνήν.
—	—	—	—
1	2	3	4
γήνδζα.	γίνδζε.	ήνδζα.	ίνδζε.

Τ ε τ ά ρ τ ο υ ε ἴ δ ο υ ς.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητὸν ἔχον δασεῖαν φωνήν.	εἰς κινητὸν ἔχον ψιλὴν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ δασεῖαν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ ψιλὴν φωνήν.
—	—	—	—
1	2	3	4
γιαλή.	γελί.	αλή.	ελί.

Π έ μ π τ ο υ ε ἴ δ ο υ ς.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς φωνὴν α ἢ η.	εἰς φωνὴν ε ἢ ι.	εἰς φωνὴν ο ἢ ου.	εἰς φωνὴν ῐ́ ἢ ΰ.
—	—	—	—
1	2	3	4
δήκτσα.	δίκτσε.	δούκτσα.	δΰκτσε.

Ἕ κ τ ο υ ε ἴ δ ο υ ς.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς φωνὴν α ἢ η.	εἰς φωνὴν ε ἢ ι	εἰς φωνὴν ο ἢ ου.	εἰς φωνὴν ῐ́ ἢ ΰ.
—	—	—	—
1	2	3	4
δηκτά.	δικτέ.	δουκτά.	δΰκτέ.

Ἑ β δ ό μ ο υ ε ἴ δ ο υ ς.

Ὑ σ τ ε ρ ό χ ρ ο ν ο ς.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς φωνὴν α ἢ η.	εἰς φωνὴν ε ἢ ι.	εἰς φωνὴν ο ἢ ου.	εἰς φωνὴν ῐ́ ἢ ΰ.
—	—	—	—
1	2	3	4
δηκτάνσονρα.	δικτένσονρα.	δουκτάνσονρα.	δΰκτένσονρα.

Π ρ ο τ ε ρ ό χ ρ ο ν ο ς.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς δασεῖαν φωνήν	εἰς ψιλὴν φωνήν.
—	—
1	2
μαζδὰν ἐββέλ.	μεζδὲν ἐββέλ.

ΤΡΟΠΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητὸν ἔχον δασεῖαν φωνήν.	εἰς κινητὸν ἔχον ψιλὴν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ δασεῖαν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ ψιλὴν φωνήν.
—	—	—	—
1	2	3	4
γιαράκ.	γερέκ.	αράκ.	ερέκ.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς δασεῖαν φωνήν.	εἰς ψιλὴν φωνήν
1	2
μαγήν.	μεγίν.

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς δασεῖαν φωνήν.	εἰς ψιλὴν φωνήν.
1	2
μακσηζήν.	μεκσιζίν.

ΑΝΤΙΚΑΘΙΣΤΑΜΕΝΑΙ ΜΕΤΟΧΑΙ.

Ἐνεστὼς καὶ παρατατικός.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητὸν μὲ φωνὴν ο ἦ ου.	εἰς κινητὸν μὲ φωνὴν α ἦ η.	εἰς κινητὸν μὲ φωνὴν ε ἦ ι.	εἰς κινητὸν μὲ φωνὴν ῐό ἦ ώ.
1	2	3	4
γιούπ.	γήπ.	γίπ.	γὸπ.
εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ ο ἦ ου.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ ῐό ἦ ώ.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ ε ἦ ι.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ α ἦ η.
5	6	7	8
οὺπ.	ὸπ.	ίπ.	ήπ.

Παρωχημένος.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς φωνὴν α ἦ η.	εἰς φωνὴν ε ἦ ι.	εἰς φωνὴν ο ἦ ου.	εἰς φωνὴν ῐό ἦ ώ
1	2	3	4
μὴς ὀλούπ.	μὶς ὀλούπ.	μοὺς ὀλούπ.	μὸς ὀλούπ.

Μέλλων.

Διὰ ῥίζας ληγούσας

εἰς κινητὸν ἔχον δασεῖαν φωνήν.	εἰς κινητὸν ἔχον ψιλὴν φωνήν.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν α, η, ο, ου.	εἰς ἠρεμοῦν ἔχον πρὸ αὐτοῦ φωνὴν ε, ι, ῐό, ώ.
1	2	3	4
γιαδζὰκ ὀλούπ.	γεδζὲκ ὀλούπ.	αδζὰκ ὀλούπ.	εδζὲκ ὀλούπ.

Σχηματισμὸς ῥήματος λήγοντος εἰς ىە μέν.

ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

Ἐνεστὼς θετικός.

سو ىورم	σεβίγιορ-ουμ	ἀγαπῶ,
سو ىورسن	σεβίγιορ-σουν	ἀγαπᾷς,
سو ىور	σεβίγιορ	ἀγαπᾷ.
سو ىورز	σεβίγιορ-ουζ	ἀγαπῶμεν,
سو ىورسكز	σεβίγιορ-σουνουζ	ἀγαπᾶτε,
سو ىورلر	σεβίγιορ-λαρ	ἀγαπῶσιν.

Παρατατικὸς θετικός.

سو ىورايدم	σεβίγιορ ἠδὴμ	ἠγάπων,
سو ىورايدك	σεβίγιορ ἠδὴν	ἠγάπας,
سو ىورايدى	σεβίγιορ ἠδὴ	ἠγάπα.
سو ىورايدق	σεβίγιορ ἠδὴκ	ἠγαπῶμεν,
سو ىورايدكز	σεβίγιορ ἠδηνὶζ	ἠγαπᾶτε,
سو ىورايدلر	σεβίγιορ ἠδηλὰρ	ἠγάπων.

Ἐνεστὼς προσδοκώμενος.

سورم	σεβέρ-ιμ	ἀγαπῶ,
سورسن	σεβέρ-σιν	ἀγαπᾷς,
سور	σεβὲρ	ἀγαπᾷ.
سورز	σεβέρ-ιζ	ἀγαπῶμεν,
سورسكز	σεβέρ-σινιζ	ἀγαπᾶτε,
سورلر	σεβερ-λὲρ	ἀγαπῶσιν.

Παρατατικὸς προσδοκώμενος.

سورايدم	σεβὲρ ἰδὶμ	ἠγάπων,
سورايدك	σεβὲρ ἰδὶν	ἠγάπας,
سورايدى	σεβὲρ ἰδὶ	ἠγάπα.
سورايدك	σεβὲρ ἰδὶκ	ἠγαπῶμεν,
سورايدكز	σεβὲρ ἰδὶνὶζ	ἠγαπᾶτε,
سورايدلر	σεβὲρ ἰδὶλὲρ	ἠγάπων.

Ἀόριστος.

سودم	σεβδὶμ	ἠγάπησα,
سودك	σεβδὶν	ἠγάπησας,
سودى	σεβδὶ	ἠγάπησε.
سودك	σεβδὶκ	ἠγαπήσαμεν,
سودكز	σεβδινὶζ	ἠγαπήσατε,
سودلر	σεβδιλὲρ	ἠγάπησαν.

Παρακείμενος.

سومشم	σεβμὶς-ιμ	ἔχω ἀγαπήσει,
سومشسن	σεβμὶς-σιν	ἔχεις ἀγαπήσει,
سومش	σεβμὶς	ἔχει ἀγαπήσει.
سومشز	σεβμὶς-ιζ	ἔχομεν ἀγαπήσει,
سومشسكز	σεβμὶς-σινιζ	ἔχετε ἀγαπήσει,
سومشلر	σεβμὶς-λὲρ	ἔχουσιν ἀγαπήσει.

Ὑπερσυντελικός.

سومش ايدم	σεβμὶς ἰδὶμ	εἶχον ἀγαπήσει,
سومش ايدك	σεβμὶς ἰδὶν	εἶχες ἀγαπήσει,
سومش ايدى	σεβμὶς ἰδὶ	εἶχεν ἀγαπήσει.
سومش ايدك	σεβμὶς ἰδὶκ	εἴχομεν ἀγαπήσει,
سومش ايدكز	σεβμὶς ἰδινὶζ	εἴχετε ἀγαπήσει,
سومش ايدلر	σεβμὶς ἰδιλὲρ.	εἶχον ἀγαπήσει.

Ὑπερσυντελικὸς ἰσοδύναμος τῷ ἀνωτέρῳ.

سودم ايدى	σεβδὶ ἰδὶμ	ἢ	سودم ايدى	σεβδὶμ ἰδὶ,
سودك ايدى	σεβδὶ ἰδὶν		سودك ايدى	σεβδὶν ἰδὶ,
سودى ايدى	σεβδὶ ἰδὶ		سودى ايدى	σεβδὶ ἰδί.
سودك ايدى	σεβδὶ ἰδὶκ		سودك ايدى	σεβδὶκ ἰδὶ,
سودكز ايدى	σεβδὶ ἰδινὶζ		سودكز ايدى	σεβδινὶζ ἰδὶ,
سودلر ايدى	σεβδὶ ἰδιλὲρ		سودلر ايدى	σεβδιλὲρ ἰδί.

Μέλλων.

سوه جكم	σεβεδζέγ-ιμ	θέλω ἀγαπήσει,
سوه جكسن	σεβεδζέκ-σιν	θέλεις ἀγαπήσει,
سوه جك	σεβεδζὲκ	θέλει ἀγαπήσει.
سوه جكز	σεβεδζέγ-ιζ	θέλομεν ἀγαπήσει,
سوه جكسكز	σεβεδζέκ-σινιζ	θέλετε ἀγαπήσει.
سوه جكلر	σεβεδζεκ-λὲρ	θέλουσιν ἀγαπήσει.

Μέλλων παρωχημένος.

سوه جك ايدم	σεβεδζὲκ ἰδὶμ	ἔμελλον ἀγαπήσει,
سوه جك ايدك	σεβεδζὲκ ἰδὶν	ἔμελλες ἀγαπήσει,
سوه جك ايدى	σεβεδζὲκ ἰδὶ	ἔμελλεν ἀγαπήσει.
سوه جك ايدك	σεβεδζὲκ ἰδὶκ	ἐμέλλομεν ἀγαπήσει
سوه جك ايدكز	σεβεδζὲκ ἰδινὶζ	ἐμέλλετε ἀγαπήσει,
سوه جك ايدلر	σεβεδζὲκ ἰδιλὲρ	ἔμελλον ἀγαπήσει.

ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.

سو	σὲβ	ἀγάπα καὶ ἀγάπησον,
سوسون	σεβ-σὶν	ἂς ἀγαπᾷ καὶ ἂς ἀγαπήσῃ.
سوملم	σεβε-λὶμ	ἂς ἀγαπῶμεν καὶ ἀγαπήσωμεν,
سوكز	σέβι-νιζ	ἀγαπᾶτε καὶ ἀγαπήσατε,
سوسونلر	σεβ-σινλὲρ	ἂς ἀγαπῶσι καὶ ἂς ἀγαπήσωσιν.

ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΔΗΛΩΤΙΚΗ.

Ἐνεστώς.

سوملىم	σεβμελὶ-ιμ	πρέπει ν' ἀγαπῶ καὶ ν' ἀγαπήσω,
سوملسون	σεβμελὶ-σιν	πρέπει ν' ἀγαπᾷς καὶ ν' ἀγαπήσῃς,
سوملو	σεβμελὶ	πρέπει ν' ἀγαπᾷ καὶ ν' ἀγαπήσῃ.
سوملويز	σεβμελὶ-ιζ	πρέπει ν' ἀγαπῶμεν καὶ ν' ἀγαπήσωμεν,
سوملوسكز	σεβμελὶ σινιζ	πρέπει ν' ἀγαπᾶτε καὶ ν' ἀγαπήσητε,
سوملودرلر	σεβμελὶ-διρλερ	πρέπει ν' ἀγαπῶσι καὶ ν' ἀγαπήσωσιν.

Παρατατικός.

یدلوسوم	σεβμελὶ ἰδίμ,	ἔπρεπε ν' ἀγαπήσω.
یدلوسوم	σεβμελὶ ἰδίν	ἔπρεπε ν' ἀγαπήσῃς,
یدلوسوم	σεβμελὶ ἰδὶ	ἔπρεπε ν' ἀγαπήσῃ.
یدلوسوم	σεβμελὶ ἰδίκ	ἔπρεπε ν' ἀγαπήσωμεν,
یدلوسوم	σεβμελὶ ἰδινὶζ	ἔπρεπε ν' ἀγαπήσητε,
یدلوسوم	σεβμελὶ ἰδιλὲρ	ἔπρεπε ν' ἀγαπήσωσιν.

Παρωχημένος.

یدللوامش سوم	σεβμὶς ὁλμαλὴ ἰδὴμ	ἔπρεπε νὰ ἔχω ἠγαπημένον,
یدللوامش سوم	σεβμὶς ὁλμαλὴ ἰδὴν	ἔπρεπε νὰ ἔχῃς ἠγαπημένον,
یدللوامش سوم	σεβμὶς ὁλμαλὴ ἰδὴ	ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ἠγαπημένον.
یدللوامش سوم	σεβμὶς ὁλμαλὴ ἰδὴκ	ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν ἠγαπημένον,
یدللوامش سوم	σεβμὶς ὁλμαλὴ ἰδηνὶζ	ἔπρεπε νὰ ἔχητε ἠγαπημένον,
یدللوامش سوم	σεβμὶς ὁλμαλὴ ἰδηλὲρ	ἔπρεπε νὰ ἔχωσιν ἠγαπημένον.

ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΕΥΚΤΙΚΗ.

Ἐνεστώς.

سوم	σεβε-γὶμ	ν' ἀγαπήσω,
سون	σεβέ-σιν	ν' ἀγαπήσῃς,
سوم	σεβὲ	ν' ἀγαπήσῃ.
سوم	σεβε-λὶμ	ν' ἀγαπήσωμεν,
سوسکز	σεβέ-σινὶζ	ν' ἀγαπήσητε,
سوم	σεβε-λὲρ.	ν' ἀγαπήσωσιν.

Παρατατικός.

یدلوسوم	σεβὲ ἰδίμ	νὰ ἠγάπων,
یدلوسوم	σεβὲ ἰδίν	νὰ ἠγάπας,
یدلوسوم	σεβὲ ἰδὶ	νὰ ἠγάπα.
یدلوسوم	σεβὲ ἰδίκ	νὰ ἠγαπῶμεν,
یدلوسوم	σεβὲ ἰδινὶζ	νὰ ἠγαπᾶτε,
یدلوسوم	σεβὲ ἰδιλὲρ	νὰ ἠγάπων.

Ἀόριστος.

سوسم	σεβ-σὲμ	ν' ἀγαπήσω,
سوسك	σεβ-σὲν	ν' ἀγαπήσῃς,
سوسه	σεβ-σὲ	νὰ ἀγαπήσῃ.
سوسك	σεβ-σὲκ	νὰ ἀγαπήσωμεν,
سوسکز	σεβ-σενὶζ	νὰ ἀγαπήσητε,
سوسلر	σεβ-σελὲρ	νὰ ἀγαπήσωσιν.

Παρακείμενος.

سومش اولم	σεβμὶς ὁλαγὶμ	νὰ ἔχω ἠγαπημένον.
سومش اولسن	σεβμὶς ὁλάσιν	νὰ ἔχῃς »
سومش اوله	σεβμὶς ὁλὰ	νὰ ἔχῃ »
سومش اولملم	σεβμὶς ὁλαλὶμ	νὰ ἔχωμεν »
سومش اولسکز	σεβμὶς ὁλάσινὶζ	νὰ ἔχητε »
سومش اولر	σεβμὶς ὁλαλὲρ	νὰ ἔχωσιν »

Ὑπερσυντελικός.

سومش اوله یدم	σεβμὶς ὁλὰ ἰδὴμ	νὰ εἶχον ἠγαπημένον.
سومش اوله یدك	σεβμὶς ὁλὰ ἰδὴν	νὰ εἶχες »
سومش اوله یدی	σεβμὶς ὁλὰ ἰδὴ	νὰ εἶχεν »
سومش اوله یدق	σεβμὶς ὁλὰ ἰδὴκ	νὰ εἴχομεν »
سومش اوله یدکز	σεβμὶς ὁλὰ ἰδηνὶζ	νὰ εἴχετε »
سومش اوله یدیلر	σεβμὶς ὁλὰ ἰδηλὲρ	νὰ εἶχον »

ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΥΠΟΘΕΤΙΚΗ.

Ἐνεστὼς θετικός.

سویورایسم	σεβίγιορ ἰσὲμ	ἐὰν ἀγαπῶ,
سویورایسك	σεβίγιορ ἰσὲν	» ἀγαπᾷς,
سویورایسه	σεβίγιορ ἰσὲ	» ἀγαπᾷ
سویورایسك	σεβίγιορ ἰσὲκ	» ἀγαπῶμεν,
سویورایسکز	σεβίγιορ ἰσενὶζ	» ἀγαπᾶτε,
سویورایسلر	σεβίγιορ ἰσελὲρ.	» ἀγαπῶσιν.

Παρατατικὸς θετικός.

سوريوردم ايسه	سەۋيوردىم ايسه ايدىم	ἐὰν	ἠγάπων,
سوريوردك ايسه	سەۋيوردىڭ ايسه ايدىڭ	»	ἠγάπας,
سوريوردى ايسه	سەۋيوردى ايسه ايدى	»	ἠγάπα.
سوريوردك ايسه	سەۋيوردىك ايسه ايدىك	»	ἠγαπῶμεν,
سوريوردكز ايسه	سەۋيوردىڭىز ايسه ايدكز	»	ἠγαπᾶτε,
سوريوردلر ايسه	سەۋيوردىلەر ايسه ايدلر	»	ἠγάπων.

Ἐνεστὼς προσδοκώμενος.

سور ايسم	سەۋەر ايسەم	ἐὰν	ἀγαπήσω,
سور ايسك	سەۋەر ايسەڭ	»	ἀγαπήσῃς,
سور ايسه	سەۋەر ايسە	»	ἀγαπήσῃ.
سور ايسك	سەۋەر ايسەك	»	ἀγαπήσωμεν
سور ايسكز	سەۋەر ايسەڭىز	»	ἀγαπήσητε
سور ايسەلر	سەۋەر ايسەلەر	»	ἀγαπήσωσιν.

Παρατατικὸς προσδοκώμενος.

سور ايسه ايدم	سەۋەر ايسە ايدىم	ἐὰν	ἠγάπων,
سور ايسه ايدك	سەۋەر ايسە ايدىڭ	»	ἠγάπας,
سور ايسه ايدى	سەۋەر ايسە ايدى	»	ἠγάπα.
سور ايسه ايدك	سەۋەر ايسە ايدىك	»	ἠγαπῶμεν,
سور ايسه ايدكز	سەۋەر ايسە ايدىڭىز	»	ἠγαπᾶτε,
سور ايسه ايدلر	سەۋەر ايسە ايدىلەر	»	ἠγάπων.

Ἀόριστος ά.

سوسم	سەۋسەم	ἐὰν	ἀγαπήσω
سوسك	سەۋسەڭ	»	ἀγαπήσῃς,
سوسه	سەۋسە	»	ἀγαπήσῃ
سوسك	سەۋسەك	»	ἀγαπήσωμεν
سوسكز	سەۋسەڭىز	»	ἀγαπήσητε,
سوسەلر	سەۋسەلەر	»	ἀγαπήσωσιν.

Ἀόριστος β'.

سوسيدم	سەۋسەيدىم	ἐὰν	ἤθελον ἀγαπήσει.
سوسيدك	سەۋسەيدىڭ	»	ἤθελες »
سوسيدى	سەۋسەيدى	»	ἤθελε »
سوسيدك	سەۋسەيدىك	»	ἠθέλομεν »
سوسيدكز	سەۋسەيدىڭىز	»	ἠθέλετε »
سوسيدلر	سەۋسەيدىلەر	»	ἤθελον »

Παρακείμενος.

سومش ايسم	سەۋمىش ايسەم	ἐὰν	ἔχω ἠγαπημένον.
سومش ايسك	سەۋمىش ايسەڭ	»	ἔχῃς »
سومش ايسه	سەۋمىش ايسە	»	ἔχῃ »
سومش ايسك	سەۋمىش ايسەك	»	ἔχωμεν »
سومش ايسكز	سەۋمىش ايسەڭىز	»	ἔχητε »
سومش ايسەلر	سەۋمىش ايسەلەر	»	ἔχωσιν »

Ἕτερος παρακείμενος ἰσοδύναμος τῷ ἀνωτέρω.

سودى ايسم	سەۋدى ايسەم ἢ	سودم ايسه	سەۋدىم ايسە
سودى ايسك	سەۋدى ايسەڭ	سودك ايسه	سەۋدىڭ ايسە
سودى ايسه	سەۋدى ايسە	سودى ايسه	سەۋدى ايسە
سودى ايسك	سەۋدى ايسەك	سودك ايسه	سەۋدىك ايسە
سودى ايسكز	سەۋدى ايسەڭىز	سودكز ايسه	سەۋدىڭىز ايسە
سودى ايسەلر	سەۋدى ايسەلەر	سودلر ايسه	سەۋدىلەر ايسە

Ὑπερσυντελικός.

سومش ايسه ايدم	سەۋمىش ايسە ايدىم	ἐὰν	εἶχον ἠγαπημένον.
سومش ايسه ايدك	سەۋمىش ايسە ايدىڭ	»	εἶχες »
سومش ايسه ايدى	سەۋمىش ايسە ايدى	»	εἶχεν »
سومش ايسه ايدك	سەۋمىش ايسە ايدىك	»	εἴχομεν »
سومش ايسه ايدكز	سەۋمىش ايسە ايدىڭىز	»	εἴχετε »
سومش ايسه ايدلر	سەۋمىش ايسە ايدىلەر	»	εἶχον »

Μέλλων.

سوجك ايسم	سەۋدجەك ايسەم	ἐὰν μέλλω	ἀγαπήσει.
سوجك ايسك	سەۋدجەك ايسەن	» μέλλῃς	»
سوجك ايسه	سەۋدجەك ايسە	» μέλλῃ	»
سوجك ايسك	سەۋدجەك ايسەك	» μέλλωμεν	»
سوجك ايسكز	سەۋدجەك ايسەنيز	» μέλλητε	»
سوجك ايسلر	سەۋدجەك ايسەلەر	» μέλλωσιν	»

ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΣ.

Ἐνεστὼς καὶ Ἀόριστος.

سومك	سەۋمەك	ἀγαπᾶν καὶ ἀγαπήσειν.

Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικός.

سومش اولمق	سەۋمىش اولماق	ἔχειν ἠγαπημένον.

Μέλλων.

سوجك اولمق	سەۋدجەك اولماق	μέλλειν ἀγαπᾶν καὶ ἀγαπήσειν.

Ἀπαρέμφατος ὀνοματική.

Ἐνεστὼς καὶ Ἀόριστος.

سومه	سەۋمە	τὸ ἀγαπᾶν καὶ ἀγαπῆσαι.

Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικός.

سومش اوله	سەۋمىش اولما	τὸ ἔχειν ἠγαπημένον.

Μέλλων.

سوجك اوله	سەۋدجەك اولما	τὸ μέλλειν ἀγαπᾶν καὶ ἀγαπήσειν.

ΜΕΤΟΧΑΙ ΚΛΙΤΑΙ.

Ἀναφορικαί.

Ἐνεστώς.

سون	سەۋەن	ὁ ἀγαπῶν καὶ ἡ ἀγαπῶσα.

Ἀόριστος.

سومش	سەۋمىش	ὁ ἀγαπήσας καὶ ἡ ἀγαπήσασα.

Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικός.

سومش اولان	سەۋمىش اولان	ὁ ἔχων καὶ ἡ ἔχουσα ἠγαπημένον.

Μέλλων.

سوجك	سەۋدجەك	ὁ ἀγαπήσων καὶ ἡ ἀγαπήσουσα.

Ἁπλαῖ ὁμοιοαναφορικαί.

Ἐνεστὼς, Παρατατικὸς καὶ Ἀόριστος.

سودك	سەۋدىك	ἀγαπῶν καὶ ἀγαπήσας.

Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικός.

سومش اولدق	سەۋمىش ولدوك	ἔχων ἠγαπημένον.

Σύνθετοι ὁμοιοαναφορικαί.

Ἐνεστὼς, Παρατατικὸς καὶ Ἀόριστος.

سودىكم	سەۋدىگىم	ἐκεῖνο ὅπερ ἀγαπῶ, ἠγάπων καὶ ἠγάπησα.
سودىكك	سەۋدىگىن	ἐκεῖνο ὅπερ ἀγαπᾷς κτλ.
سودىكى	سەۋدىگى	ἐκεῖνο ὅπερ ἀγαπᾷ κτλ.
سودىكمز	سەۋدىگىمىز	ἐκεῖνο ὅπερ ἀγαπῶμεν κτλ.
سودىككز	سەۋدىگىنىز	ἐκεῖνο ὅπερ ἀγαπᾶτε κτλ.
سودكلرى	سەۋدىكلرى	ἐκεῖνο ὅπερ ἀγαπῶσιν κτλ.

Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικός.

سومش اولدىغم	سەۋمىش ولدوغوم	ἐκεῖνο ὅπερ ἔχω καὶ εἶχον ἠγαπημένον.
سومش اولدىغك	سەۋمىش ولدوغون	ἐκεῖνο ὅπερ ἔχεις καὶ εἶχες »
سومش اولدىغى	سەۋمىش ولدوغو	ἐκεῖνο ὅπερ ἔχει καὶ εἶχεν »
سومش اولدىغمز	سەۋمىش ولدوغومۇز	ἐκεῖνο ὅπερ ἔχομεν καὶ εἴχομεν »
سومش اولدىغكز	سەۋمىش ولدوغونۇز	ἐκεῖνο ὅπερ ἔχετε καὶ εἴχετε »
سومش اولدقلرى	سەۋمىش ولدوقلرى	ἐκεῖνο ὅπερ ἔχουσι καὶ εἶχον »

Μέλλων.

سوجكم	سەۋدجەگىم	ἐκεῖνο ὅπερ θέλω ἀγαπήσειν
سوجكك	سەۋدجەگىن	ἐκεῖνο ὅπερ θέλεις »
سوجكى	سەۋدجەگى	ἐκεῖνο ὅπερ θέλει »
سوجكمز	سەۋدجەگىمىز	ἐκεῖνο ὅπερ θέλομεν »
سوجككز	سەۋدجەگىنىز	ἐκεῖνο ὅπερ θέλετε »
سوجكلرى	سەۋدجەكلرى	ἐκεῖνο ὅπερ θέλουσιν »

ΑΚΛΙΤΟΙ ΜΕΤΟΧΑΙ.

Συνθετικαί.

ά.

سوير سεβί-γιορ ἀγαπῶν καὶ ἀγαπῶσα.

β'.

سور سεβ-ὲρ ὡσαύτως.

γ'.

سوه سεβ-ὲ ὡσαύτως.

Χρονικαὶ τοῦ ά. εἴδους.

Ἐνεστὼς καὶ παρατατικὸς θετικός.

سويرايكن سεβί-γιορ ἰκὲν ἐνῷ ἀγαπῶ καὶ ἠγάπων, ἀγαπᾷς, κτλ

Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικὸς προσδοκώμενος.

سورايكن سεβ-ὲρ ἰκὲν ἐνῷ ἀγαπῶ καὶ ἠγάπων, ἀγαπᾷς, κτλ.

Παρωχημένος.

سومش ايكن سεβ-μὶς ἰκὲν ἐνῷ ἠγάπησα, ἠγάπησας, κτλ.

Μέλλων.

سوجك ايكن سεβ-εδζὲκ ἰκὲν ἐνῷ μέλλω, μέλλεις ἀγαπήσειν, κτλ.

Χρονικὴ τοῦ β'. εἴδους.

سوجك سεβ-ιδζὲκ ἅμα ἀγαπήσω, ἀγαπήσῃς, κτλ.

Χρονικὴ τοῦ γ'. εἴδους.

سونجه سεβ-ίνδζε ὅταν, ἢ ἕως οὗ ἀγαπήσω, ἀγαπήσῃς, κτλ.

Χρονικὴ τοῦ δ'. εἴδους.

سولى سεβ-ελὶ ἀφ' ὅτου ἠγάπησα, ἠγάπησας, κτλ.

Χρονικὴ τοῦ ε. εἴδους.

سودجه سεβ-δίκτσε καθ' ὅσον, ἢ ὁσάκις ἀγαπῶ, ἀγαπᾷς, κτλ.

Χρονικὴ τοῦ ς'. εἴδους.

سودكده سεβδικτὲ ὅτε ἠγάπησα, ἠγάπησας, κτλ.

Χρονικὴ τοῦ ζ'. εἴδους.

Ὑστερόχρονος.

سودكدنصكره سεβ-δικτέν σονρα ἀφοῦ ἠγάπησα, ἠγάπησας, κτλ.

Προτερόχρονος.

سرمزدن اول سεβ-μεζδὲν ἔβδὲλ πρὶν ἢ ἀγαπήσω, ἀγαπήσῃς, κτλ.

Τροπική.

سورك سεβ-ερὲκ ἀγαπῶν, τῷ ἀγαπᾷν.

Αἰτιολογική.

سومكين سεβ-μεγὶν ἐπειδὴ ἠγάπησα, ἠγάπησας, κτλ.

Ἐξαιρετική.

سومكسزين سεβ-μεκσιζὶν ἄνευ τοῦ ἀγαπᾷν καὶ ἀγαπῆσαι.

Ἀντικαθιστάμεναι.

Ἐνεστὼς καὶ παρατατικός.

سووب سεβ-ὶπ ἀγαπῶν καὶ ἀγαπῶσα (1).

Παρωχημένος.

سومش اولوب سεβ-μὶς ὀλοὺπ ἀγαπήσας καὶ ἀγαπήσασα, ἢ ἔχων καὶ [ἔχουσα ἠγαπημένον.

Μέλλων.

سوجك اولوب سεβ-εδζὲκ ὀλοὺπ μέλλων καὶ μέλλουσα ἀγαπήσειν.

Σχηματισμὸς ῥήματος λήγοντος εἰς ق μακ.

ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

Ἐνεστὼς θετικός.

ارايورم	ἀράγιορ-ουμ	ζητῶ,
ارايورسن	ἀράγιορ-σουν	ζητεῖς,
ارايور	ἀράγιορ	ζητεῖ.
ارايورز	ἀράγιορ-ουζ	ζητοῦμεν,
ارايورسكز	ἀράγιορ-σουνουζ	ζητεῖτε,
ارايورلر	ἀράγιορ-λαρ	ζητοῦσι.

---

(1) Ἡ πρὸς σχηματισμὸν τῆς ἀντικαθιστωμένης μετοχῆς ἐν τέλει τῆς ῥίζης προστιθεμένη ἐπίθεσις δέχεται χαρακτὴρ ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμενησυλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν.

Παρατατικὸς θετικός.

ارايدم	ἀράγιορ ἤδλμ	ἐζήτουν,
ارايدك	ἀράγιορ ἤδλν	ἐζήτεις,
ارايدى	ἀράγιορ ἤδλ	ἐζήτει.
ارايدق	ἀράγιορ ἤδλκ	ἐζητοῦμεν,
ارايدكز	ἀράγιορ ἤδννζ	ἐζητεῖτε,
ارايدلر	ἀράγιορ ἤδλλαρ	ἐζήτουν.

Ἐνεστὼς προσδοκώμενος.

ارارم	ἀράρ-νμ	ζητῶ,
ارارسن	ἀράρ-σν	ζητεῖς,
ارار	ἀράρ	ζητεῖ.
ارارز	ἀράρ-νζ	ζητοῦμεν,
ارارسكز	ἀράρ-σννζ	ζητεῖτε,
ارارلر	ἀραρ-λαρ	ζητοῦσι.

Παρατατικὸς προσδοκώμενος.

ارار ايدم	ἀράρ ἤδλμ	ἐζήτουν,
ارار ايدك	ἀράρ ἤδλν	ἐζήτεις,
ارار ايدى	ἀράρ ἤδλ	ἐζήτει.
ارار ايدق	ἀράρ ἤδλκ	ἐζητοῦμεν,
ارار ايدكز	ἀράρ ἤδννζ	ἐζητεῖτε,
ارار ايدلر	ἀράρ ἤδλλαρ	ἐζήτουν.

Ἀόριστος.

ارادم	ἀραδλμ	ἐζήτησα,
ارادك	ἀραδλν	ἐζήτησας,
ارادى	ἀραδλ	ἐζήτησε.
ارادق	ἀραδλκ	ἐζητήσαμεν,
ارادكز	ἀραδννζ	ἐζητήσατε,
ارادلر	ἀραδλλαρ	ἐζήτησαν.

Παρακείμενος.

ارامشم	ἀραμιϑ-νμ	ἔχω ζητημένον.
ارامشسن	ἀραμιϑ-σν	ἔχεις »
ارامش	ἀραμιϑ	ἔχει »
ارامشز	ἀραμιϑ-νζ	ἔχομεν »
ارامشسكز	ἀραμιϑ-σννζ	ἔχετε »
ارامشلر	ἀραμιϑ-λαρ	ἔχουσι »

Ὑπερσυντελικός.

ارادم ايدى	ἀραδλμ ἤδλ εἶχον	ارادم	ἀραδλμ ἤδλ εἶχον ζητήσει.
ارادك ايدى	ἀραδλν ἤδλ εἶχες	ارادك	ἀραδλν ἤδλ εἶχες »
ارادى ايدى	ἀραδλ ἤδλ εἶχε	ارادى	ἀραδλ ἤδλ εἶχε »
ارادق ايدى	ἀραδλκ ἤδλ εἴχομεν	ارادق	ἀραδλκ ἤδλ εἴχομεν »
ارادكز ايدى	ἀραδννζ ἤδλ εἴχετε	ارادكز	ἀραδννζ ἤδλ εἴχετε »
ارادلر ايدى	ἀραδλλαρ ἤδλ εἶχον	ارادلر	ἀραδλλαρ ἤδλ εἶχον »

Ἕτερος Ὑπερσυντελικός.

ارامش ايدم	ἀραμιϑ ἤδλμ	εἶχον ζητήσει,
ارامش ايدك	ἀραμιϑ ἤδλν	εἶχες ζητήσει,
ارامش ايدى	ἀραμιϑ ἤδλ	εἶχε ζητήσει.
ارامش ايدق	ἀραμιϑ ἤδλκ	εἴχομεν ζητήσει,
ارامش ايدكز	ἀραμιϑ ἤδννζ	εἴχετε ζητήσει,
ارامش ايدلر	ἀραμιϑ ἤδλλαρ	εἶχον ζητήσει.

Μέλλων.

ارايه جغم	ἀραγιαδζάγ-νμ	θέλω ζητήσει,
ارايه جغسن	ἀραγιαδζάκ-σν	θέλεις ζητήσει,
ارايه جقدر	ἀραγιαδζάκτηρ ἤ	
ارايه جق	ἀραγιαδζάκ	θέλει ζητήσει.
ارايه جغز	ἀραγιαδζάγ-νζ	θέλομεν ζητήσει,
ارايه جقسكز	ἀραγιαδζάκ-σννζ	θέλετε ζητήσει,
ارايه جقدرلر	ἀραγιαδζάκ-δηρλαρ ἤ	
ارايه جقلر	ἀραγιαδζακ-λάρ.	θέλουσι ζητήσει.

Μέλλων παρωχημένος.

ارايەجق ايدم	ἀραγιαδζὰκ ἤδὴμ	ἔμελλον ζητήσει,
ارايەجق ايدك	ἀραγιαδζὰκ ἤδὴν	ἔμελλες ζητήσει,
ارايەجق ايدى	ἀραγιαδζὰκ ἤδὴ	ἔμελλε ζητήσει.
ارايەجق ايدق	ἀραγιαδζὰκ ἤδὴκ	ἐμέλλομεν ζητήσει,
ارايەجق ايدكز	ἀραγιαδζὰκ ἤδηνὶζ	ἐμέλλετε ζητήσει,
ارايەجق ايدلر	ἀραγιαδζὰκ ἤδηλὰρ	ἔμελλον ζητήσει.

ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.

ارا	ἀρὰ	ζήτει καὶ ζήτησον,
اراسون	ἀρα-σὴν	ἂς ζητῇ καὶ ἂς ζητήσῃ,
ارايەلم	ἀραγια-λὴμ	ἂς ζητῶμεν καὶ ἂς ζητήσωμεν,
ارايكز	ἀράγιηνζ ἢ	ζητεῖτε καὶ ζητήσατε,
ارايىن	ἀρά-γιεν	
اراسونلر	ἀρασηνλὰρ.	ἂς ζητῶσι καὶ ἂς ζητήσωσιν.

ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΔΗΛΩΤΙΚΗ.

Ἐνεστὼς καὶ Ἀόριστος.

ارامليم	ἀραμαλὴ ιμ	πρέπει νὰ ζητῶ καὶ νὰ ζητήσω,
ارامليسن	ἀραμαλὴ σην	πρέπει νὰ ζητῇς καὶ νὰ ζητήσῃς,
ارامليور	ἀραμαλὴ δηρ ἢ	πρέπει νὰ ζητῇ καὶ νὰ ζητήσῃ.
ارامليه	ἀραμαλὴ	
ارامليز	ἀραμαλὴ ιζ	πρέπει νὰ ζητῶμεν καὶ νὰ ζητήσωμεν,
ارامليسكز	ἀραμαλὴ σηνὶζ	πρέπει νὰ ζητῆτε καὶ νὰ ζητήσητε,
ارامليورلر	ἀραμαλὴ δηρλαρ	πρέπει νὰ ζητῶσι καὶ νὰ ζητήσωσι.

Παρατατικός.

ارامليدم	ἀραμαλὴ ἰδὴμ	ἔπρεπε νὰ ζητῶ καὶ νὰ ζητήσω,
ارامليدك	ἀραμαλὴ ἰδὴν	ἔπρεπε νὰ ζητῇς καὶ νὰ ζητήσῃς,
ارامليدى	ἀραμαλὴ ἰδὴ	ἔπρεπε νὰ ζητῇ καὶ νὰ ζητήσῃ.
ارامليدق	ἀραμαλὴ ἰδὴκ	ἔπρεπε νὰ ζητῶμεν καὶ νὰ ζητήσωμεν,
ارامليدكز	ἀραμαλὴ ἰδηνὶζ	ἔπρεπε νὰ ζητῆτε καὶ νὰ ζητήσητε,
ارامليدلر	ἀραμαλὴ ἰδηλὰρ	ἔπρεπε νὰ ζητῶσι καὶ νὰ ζητήσωσι.

ارامش اوللوايدم	ἀραμὴς ὀλμαλὴ ἰδὴμ	ἔπρεπε νὰ εἶχον	ζητημένον.
ارامش اوللوايدك	ἀραμὴς ὀλμαλὴ ἰδὴν	ἔπρεπε νὰ εἶχες	»
ارامش اوللوايدى	ἀραμὴς ὀλμαλὴ ἰδὴ	ἔπρεπε νὰ εἶχε	»
ارامش اوللوايدق	ἀραμὴς ὀλμαλὴ ἰδὴκ	ἔπρεπε νὰ εἴχομεν	»
ارامش اوللوايدكز	ἀραμὴς ὀλμαλὴ ἰδηνὶζ	ἔπρεπε νὰ εἴχετε	»
ارامش اوللوايدلر	ἀραμὴς ὀλμαλὴ ἰδηλὰρ	ἔπρεπε νὰ εἶχον	»

ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΕΥΚΤΙΚΗ.

Ἐνεστὼς καὶ Μέλλων.

ارايەيم	ἀραγια γὶμ	νὰ ζητήσω,
ارايەسن	ἀραγιά σην	νὰ ζητήσῃς,
ارايە	ἀραγιὰ	νὰ ζητήσῃ.
ارايەلم	ἀραγια λὴμ	νὰ ζητήσωμεν,
ارايەسكز	ἀραγιά σηνὶζ	νὰ ζητήσητε,
ارايەلر	ἀραγια λὰρ	νὰ ζητήσωσιν.

Παρατατικός.

ارايەايدم	ἀραγιὰ ἰδὴμ	νὰ ἐζήτουν,
ارايەايدك	ἀραγιὰ ἰδὴν	νὰ ἐζήτεις,
ارايەايدى	ἀραγιὰ ἰδὴ	νὰ ἐζήτει.
ارايەايدق	ἀραγιὰ ἰδὴκ	νὰ ἐζητοῦμεν,
ارايەايدكز	ἀραγιὰ ἰδηνὶζ	νὰ ἐζητεῖτε,
ارايەايدلر	ἀραγιὰ ἰδηλὰρ	νὰ ἐζήτουν.

Ἀόριστος.

ارامسم	ἀρα-σὰμ	νὰ ζητήσω,
ارامسك	ἀρα-σὰν	νὰ ζητήσῃς,
ارامسه	ἀρα-σὰ	νὰ ζητήσῃ.
ارامسق	ἀρα-σὰκ	νὰ ζητήσωμεν,
ارامسكز	ἀρασα-νὶζ	νὰ ζητήσητε,
ارامسلر	ἀρασα-λὰρ	νὰ ζητήσωσιν.

Παρακείμενος.

ارامش اولهم	ἀραμὴς ὀλα-γὶμ	νὰ ἔχω ζητημένον,
ارامش اولهسن	ἀραμὴς ὀλά-σην	νὰ ἔχῃς ζητημένον,
ارامش اوله	ἀραμὴς ὀλὰ	νὰ ἔχῃ ζητημένον.
ارامش اولهلم	ἀραμὴς ὀλα λὴμ	νὰ ἔχωμεν ζητημένον,
ارامش اولهسكز	ἀραμὴς ὀλά-σηνὴζ	νὰ ἔχητε ζητημένον,
ارامش اولهلر	ἀραμὴς ὀλα-λὰρ	νὰ ἔχωσι ζητημένον.

Ὑπερσυντελικός.

ارامش اولهايدم	ἀραμὴς ὀλὰ ἰδὴμ	νὰ εἶχον	ζητημένον.
ارامش اولهايدك	ἀραμὴς ὀλὰ ἰδὴν	νὰ εἶχες	»
ارامش اولهايدى	ἀραμὴς ὀλὰ ἰδὴ	νὰ εἶχε	»
ارامش اولهايدق	ἀραμὴς ὀλὰ ἰδὴκ	νὰ εἴχομεν	»
ارامش اولهايدكز	ἀραμὴς ὀλὰ ἰδηνὴζ	νὰ εἴχετε	»
ارامش اولهايدىلر	ἀραμὴς ὀλὰ ἰδηλὰρ	νὰ εἶχον	»

ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΥΠΟΘΕΤΙΚΗ.

Ἐνεστὼς θετικός.

ارايورايسم	ἀράγιορ ἰσὲμ	ἐὰν	ζητῶ,
ارايورايسك	ἀράγιορ ἰσὲν	»	ζητῇς,
ارايورايسه	ἀράγιορ ἰσὲ	»	ζητῇ.
ارايورايسك	ἀράγιορ ἰσὲκ	»	ζητῶμεν,
ارايورايسكز	ἀράγιορ ἰσενὶζ	»	ζητῆτε,
ارايورايسهلر	ἀράγιορ ἰσελὲρ	»	ζητῶσιν.

Παρατατικὸς θετικός.

ارايورايسهايدم	ἀράγιορ ἰσὲ ἰδὶμ	ἐὰν	ἐζήτουν,
ارايورايسهايدك	ἀράγιορ ἰσὲ ἰδὶν	»	ἐζήτεις,
ارايورايسهايدى	ἀράγιορ ἰσὲ ἰδὶ	»	ἐζήτει.
ارايورايسهايدك	ἀράγιορ ἰσὲ ἰδὶκ	»	ἐζητοῦμεν
ارايورايسهايدكز	ἀράγιορ ἰσὲ ἰδινὶζ	»	ἐζητεῖτε,
ارايورايسهايدىلر	ἀράγιορ ἰσὲ ἰδιλὲρ	»	ἐζήτουν.

Ἐνεστὼς προσδοκώμενος.

ارارايسم	ἀρὰρ ἰσὲμ	ἐὰν	ζητήσω,
ارارايسك	ἀρὰρ ἰσὲν	»	ζητήσῃς,
ارارايسه	ἀρὰρ ἰσὲ	»	ζητήσῃ.
ارارايسك	ἀρὰρ ἰσὲκ	»	ζητήσωμεν,
ارارايسكز	ἀρὰρ ἰσενὶζ	»	ζητήσητε,
ارارايسهلر	ἀρὰρ ἰσελὲρ	»	ζητήσωσιν.

Παρατατικὸς προσδοκώμενος.

ارارايسهايدم	ἀρὰρ ἰσὲ ἰδὶμ	ἐὰν	ἐζήτουν,
ارارايسهايدك	ἀρὰρ ἰσὲ ἰδὶν	»	ἐζήτεις,
ارارايسهايدى	ἀρὰρ ἰσὲ ἰδὶ	»	ἐζήτει.
ارارايسهايدك	ἀρὰρ ἰσὲ ἰδὶκ	»	ἐζητοῦμεν,
ارارايسهايدكز	ἀρὰρ ἰσὲ ἰδινὶζ	»	ἐζητεῖτε,
ارارايسهايدىلر	ἀρὰρ ἰσὲ ἰδιλὲρ	»	ἐζήτουν.

Ἀόριστος ά.

اراسم	ἀρα-σὰμ	ἐὰν	ζητήσω,
اراسك	ἀρα-σὰν	»	ζητήσῃς,
اراسه	ἀρα-σὰ	»	ζητήσῃ.
اراسق	ἀρα-σὰκ	»	ζητήσωμεν,
اراسكز	ἀρα-σανὶζ	»	ζητήσητε,
اراسهلر	ἀρα-σαλὰρ	»	ζητήσωσιν.

Ἀόριστος β'.

اراسيدم	ἀρα-σάϊδημ	ἐὰν	ἤθελον ζητήσει,
اراسيدك	ἀρα-σάϊδην	»	ἤθελες ζητήσει,
اراسيدى	ἀρα-σάϊδη	»	ἤθελε ζητήσει.
اراسيدق	ἀρα-σάϊδηκ	»	ἠθέλομεν ζητήσει,
اراسيدكز	ἀρα-σάϊδηνηζ	»	ἠθέλετε ζητήσει,
اراسيدىلر	ἀρα-σάϊδηλαρ	»	ἤθελον ζητήσει.

Παρακείμενος.

ارامش ایسم	ἀραμὴς ἰσὲμ	ἐὰν ἔχω ζητημένον,
ارامش ایسك	ἀραμὴς ἰσὲν	» ἔχῃς ζητημένον,
ارامش ایسه	ἀραμὴς ἰσὲ	» ἔχῃ ζητημένον.
ارامش ایسك	ἀραμὴς ἰσὲκ	» ἔχωμεν ζητημένον,
ارامش ایسكز	ἀραμὴς ἰσενὶζ	» ἔχητε ζητημένον,
ارامش ایسەلر	ἀραμὴς ἰσελὲρ	» ἔχωσι ζητημένον.

Ἕτερος Παρακείμενος ἰσοδύναμος τῷ ἀνωτέρῳ.

ارادی ایسم	ἀραδὴ ἰσὲμ	ἢ	ارادم ایسه	ἀραδὴμ ἰσὲ,
ارادی ایسك	ἀραδὴ ἰσὲν	ἢ	ارادك ایسه	ἀραδὴν ἰσὲ,
ارادی ایسه	ἀραδὴ ἰσὲ	ἢ	ارادی ایسه	ἀραδὴ ἰσέ.
ارادی ایسك	ἀραδὴ ἰσὲκ	ἢ	ارادق ایسه	ἀραδὴκ ἰσὲ,
ارادی ایسكز	ἀραδὴ ἰσενὶζ	ἢ	ارادكز ایسه	ἀραδηνὶζ ἰσὲ,
ارادی ایسەلر	ἀραδὴ ἰσελὲρ	ἢ	ارادلر ایسه	ἀραδηλὰρ ἰσέ.

Ὑπερσυντελικός.

ارامش ایسەایدم	ἀραμὴς ἰσὲ ἰδὶμ	ἐὰν εἶχον ζητημένον,
ارامش ایسەایدك	ἀραμὴς ἰσὲ ἰδὶν	» εἶχες ζητημένον,
ارامش ایسەایدی	ἀραμὴς ἰσὲ ἰδὶ	» εἶχε ζητημένον.
ارامش ایسەایدك	ἀραμὴς ἰσὲ ἰδὶκ	» εἴχομεν ζητημένον,
ارامش ایسەایدكز	ἀραμὴς ἰσὲ ἰδὶνὶζ	» εἴχετε ζητημένον,
ارامش ایسەایدلر	ἀραμὴς ἰσὲ ἰδὶλὲρ	» εἶχον ζητημένον.

Μέλλων.

ارایەجق ایسم	ἀραγιαδζὰκ ἰσὲμ	ἐὰν μέλλω νὰ ζητήσω,
ارایەجق ایسك	ἀραγιαδζὰκ ἰσὲν	» μέλλῃς νὰ ζητήσῃς,
ارایەجق ایسه	ἀραγιαδζὰκ ἰσὲ	» μέλλῃ νὰ ζητήσῃ.
ارایەجق ایسك	ἀραγιαδζὰκ ἰσὲκ	» μέλλωμεν νὰ ζητήσωμεν.
ارایەجق ایسكز	ἀραγιαδζὰκ ἰσενὶζ	» μέλλητε νὰ ζητήσητε,
ارایەجق ایسەلر	ἀραγιαδζὰκ ἰσελὲρ	» μέλλωσι νὰ ζητήσωσιν.

ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΣ.

Ἐνεστὼς καὶ Ἀόριστος.

ارامق	ἀραμὰκ	ζητεῖν καὶ ζητῆσαι.

Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικός.

ارامش اولق	ἀραμὴς ὀλμὰκ	ἔχειν ζητημένον.

Μέλλων.

ارایەجق اولق	ἀραγιαδζὰκ ὀλμὰκ	μέλλειν ζητεῖν καὶ ζητῆσαι.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΗ.

Ἐνεστὼς καὶ Ἀόριστος.

ارامه	ἀραμὰ	τὸ ζητεῖν καὶ ζητῆσαι.

Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικός.

ارامش اوله	ἀραμὴς ὀλμὰ	τὸ ἔχειν ζητημένον.

Μέλλων.

ارایەجق اوله	ἀραγιαδζὰκ ὀλμὰ	τὸ μέλλειν ζητῆσαι.

ΚΛΙΤΑΙ ΜΕΤΟΧΑΙ.

Ἀναφορικαί.

Ἐνεστώς.

ارایان	ἀραγιὰν	ὁ ζητῶν καὶ ἡ ζητοῦσα.

Ἀόριστος.

ارامش	ἀραμὴς	ὁ ζητήσας καὶ ἡ ζητήσασα.

Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικός.

ارامش اولان	ἀραμὴς ὀλὰν	ὁ ἔχων καὶ ἡ ἔχουσα ζητημένον.

Μέλλων.

ارایەجق	ἀραγιαδζὰκ	ὁ ζητήσων καὶ ἡ ζητήσουσα.

Ἁπλαῖ ὁμοιοαναφορικαὶ μετοχαι.

Ἐνεστὼς, Παρατατικὸς καὶ Ἀόριστος.

ارادق	ἀραδὴκ	ζητῶν καὶ ζητησας.	

Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικός.

ارامش‌اولدق	ἀραμὶς ὀλδοὺκ	ἔχων ζητημένον.	

Σύνθετοι ὁμοιοαναφορικαὶ μετοχαί.

Ἐνεστὼς, Παρατατικὸς καὶ Ἀόριστος.

ارادیغم	ἀραδηγὴ-μ	ἐκεῖνο ὅπερ	ζητῶ, ἐζήτουν καὶ ἐζήτησα.
ارادیغك	ἀραδηγὴ-ν	ἐκεῖνο ὅπερ	ζητεῖς, κτλ.
ارادیغی	ἀραδηγὴ	ἐκεῖνο ὅπερ	ζητεῖ, κτλ.
ارادیغمز	ἀραδηγη-μὶζ	ἐκεῖνο ὅπερ	ζητοῦμεν, κτλ.
ارادیغكز	ἀραδηγη-νὶζ	ἐκεῖνο ὅπερ	ζητεῖτε, κτλ.
ارادقلری	ἀραδὴκ-λαρὴ	ἐκεῖνο ὅπερ	ζητοῦσιν, κτλ.

Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικός.

ارامش‌اولدیغم	ἀραμὶς ὀλδουγοὺμ	ἐκεῖνο ὅπερ	ἔχω καὶ εἶχον ζητημέν.
ارامش‌اولدیغك	ἀραμὶς ὀλδουγοὺν	ἐκεῖνο ὅπερ	ἔχεις καὶ εἶχες »
ارامش‌اولدیغی	ἀραμὶς ὀλδουγοὺ	ἐκεῖνο ὅπερ	ἔχει καὶ εἶχε »
ارامش‌اولدیغمز	ἀραμὶς ὀλδουγουμοὺζ	ἐκεῖνο ὅπερ	ἔχομεν καὶ εἴχομ. »
ارامش‌اولدیغكز	ἀραμὶς ὀλδουγουνοὺζ	ἐκεῖνο ὅπερ	ἔχετε καὶ εἴχετε »
ارامش‌اولدقلری	ἀραμὶς ὀλδουκλαρὴ	ἐκεῖνο ὅπερ	ἔχουσι καὶ εἶχον »

Μέλλων.

ارایه‌جغم	ἀραγιαδζαγὴμ	ἐκεῖνο ὅπερ	θέλω ζητήσει.
ارایه‌جغك	ἀραγιαδζαγὴν	ἐκεῖνο ὅπερ	θέλεις »
ارایه‌جغی	ἀραγιαδζαγὴ	ἐκεῖνο ὅπερ	θέλει »
ارایه‌جغمز	ἀραγιαδζαγημὶζ	ἐκεῖνο ὅπερ	θέλομεν »
ارایه‌جغكز	ἀραγιαδζαγηνὶζ	ἐκεῖνο ὅπερ	θέλετε »
ارایه‌جقلری	ἀραγιαδζακλαρὴ	ἐκεῖνο ὅπερ	θέλουσι »

ΑΚΛΙΤΟΙ ΜΕΤΟΧΑΙ.

Συνθετικαὶ μετοχαί.

ά.

ارایور	ἀράγιορ	ζητῶν καὶ	ζητοῦσα.

β'.

ارار	ἀράρ	ὡσαύτως.	

γ'.

ارایه	ἀραγιὰ	ὡσαύτως.	

Χρονικαὶ τοῦ ά. εἴδους.

Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικὸς θετικός.

ارایورایکن	ἀράγιορ ἰκὲν	ἐνῷ ζητῶ καὶ	ἐζήτουν, ζητεῖς, κτλ.

Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικὸς προσδοκώμενος.

ارارایکن	ἀρὰρ ἰκὲν	ἐνῷ ζητῶ καὶ	ἐζήτουν, ζητεῖς, κτλ.

Παρωχημένος.

ارامش‌ایکن	ἀραμὶς ἰκὲν	ἐνῷ	ἐζήτησα, ἐζήτησας, κτλ.

Μέλλων.

ارایه‌جق‌ایکن	ἀραγιαδζὰκ ἰκὲν	ἐνῷ	μέλλω, μέλλεις ζητήσειν, κτλ.

Χρονικὴ τοῦ β'. εἴδους.

ارایجق	ἀραγιηδζὰκ	ἅμα	ζητήσω, ζητήσης, κτλ.

Χρονικὴ τοῦ γ'. εἴδους.

ارایجه	ἀραγίνδζα	ὅταν ἢ ἕως οὗ	ζητήσω, ζητήσης, κτλ.

Χρονικὴ τοῦ δ'. εἴδους.

ارایه‌لی	ἀραγιαλὴ	ἀφ' ὅτου	ἐζήτησα, ἐζήτησας, κτλ.

Χρονικὴ τοῦ έ. εἴδους.

ارادقجه	ἀραδήκτσα	καθ' ὅσον ἢ ὁσάκις	ζητῶ, ζητεῖς, κτλ.

Χρονικὴ τοῦ ς'. εἴδους.

ارادقده	ἀραδηκτὰ	ὅτε	ἐζήτησα, ἐζήτησας, κτλ.

Χρονικὴ τοῦ ζ' εἴδους.

Ὑστερόχρονος.

ارادقدنصكره	ἀραδηκτάνσονρα	ἀροῦ ἐζήτησα, ἐζήτησας, κτλ.

Προτερόχρονος.

ارامزدن اول	ἀραμαζδὰν ἐδδὲλ	πρὶν ἢ ζητήσω, ζητήσῃς, κτλ.

Μετοχὴ τροπική.

ارايرق	ἀραγιαρὰκ	ζητῶν, τῷ ζητεῖν.

Αἰτιολογική.

ارامغين	ἀρσμαγὴν	ἐπειδὴ ἐζήτησα, ἐζήτησας, κτλ.

Ἐξαιρετική.

ارامقسزين	ἀραμακσηζὴν	ἄνευ τοῦ ζητεῖν καὶ ζητῆσαι.

Ἀντικαθιστάμεναι.

Ἐνεστὼς καὶ παρατατικός.

ارايوب	ἀραγιὴπ	ζητῶν καὶ ζητοῦσα.

Παρῳχημένος.

ارامش اولوب	ἀραμὴς ὀλοὺπ	ζητήσας καὶ ζητήσασα, ἢ ἔχων καὶ ἔχουσα ζητημένον.

Μέλλων.

ارايجق اولوب	ἀραγιαδζὰκ ὀλοὺπ	μέλλων καὶ μέλλουσα ζητήσειν.

Περὶ τῶν παραγώγων ῥημάτων.

284. Παράγωγα ῥήματά εἰσι τὰ ἀλληλοπαθῆ, τὰ μέσα, τὰ ὑπηρετικά, τὰ διπλοϋπηρετικά, τὰ παθητικά, ὅλα τὰ ἀποφατικὰ καὶ τὰ περιέχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀδυνάτου ἀποφατικὰ τῶν πρωτοτύπων καὶ παραγώγων.

285. Τὰ ἀλληλοπαθῆ γίνονται ἐκ τῶν ἐνεργητικῶν προσθέσει ἐν τέλει τῆς ῥίζης τοῦ μορίου ش, ὅπερ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην τρέπει εἰς κινητὸν τὸ ληκτικὸν γράμμα τῆς ῥίζης, ἐὰν ἦναι ἠρεμοῦν, δεχόμενον χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, ὡς

سومك	σεβμὲκ ἀγαπᾶν	سوشمك	σεβι-σ-μὲκ συναγαπᾶσθαι.
سويلمك	σὸϊλεμὲκ ὁμιλεῖν	سويلشمك	σὸϊλε-σ-μὲκ συνομιλεῖν.
دوكمك	δὸϊμὲκ δέρειν	دوكشمك	δὸγὺ-σ-μὲκ παλαίειν.

كورمك	γκιὸρμὲκ βλέπειν	كورشمك	γκιὸρὺ-σ-μὲκ συντυγχάνειν.
اورمق	βουρμὰκ τύπτειν	اورشمق	βουρου-σ-μὰκ τύπτειν ἀλλήλους.
قاپمق	καπμὰκ ἁρπάζειν	قاپشمق	καπη-σ-μὰκ συναρπάζειν.
بولمق	πουλμὰκ εὑρίσκειν	بولشمق	πουλου-σ-μὰκ συναντᾶσθαι.
كولمك	γκιολμὲκ γελᾶν	كولشمك	γκιολὺ-σ-μὲκ συγγελᾶν.

286. Τὰ μέσα ῥήματα σχηματίζονται ἐκ τῶν ἐνεργητικῶν προσθέσει ἐν τέλει τῆς ῥίζης τοῦ μορίου ن, ὅπερ τρέπει τότε εἰς κινητὸν τὸ ληκτικὸν γράμμα τῆς ῥίζης, ἐὰν ἦναι ἠρεμοῦν, λαμβάνον χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, ὡς

اوكمك	οὶμὲκ ἐπαινεῖν	اوكنمك	οὶγὺ-ν-μὲκ περιαυτολογεῖν.
سومك	σεβμὲκ ἀγαπᾶν	سونمك	σεβι-ν-μὲκ χαίρειν.
اورمق	βουρμὰκ τύπτειν	اورنمق	βουρουνμὰκ κόπτεσθαι.
باقمق	πακμὰκ βλέπειν	باقنمق	πακη-ν-μὰκ περισκοπεῖν.
كزمك	γκεζμὲκ περιπατεῖν	كزنمك	γκεζι-ν-μὲκ περιδιαβάζειν.
طرامق	ταραμὰκ κτενίζειν	طرانمق	ταρα-ν-μὰκ κτενίζεσθαι.

287. Τὰ ὑπηρετικὰ γίνονται ἐκ τῶν ἐνεργητικῶν καὶ καταστατικῶν, ἐκ τῶν ἀλληλοπαθῶν καὶ μέσων προσθέσει ἐν τέλει τῆς ῥίζης τοῦ μὲν μορίου ت ἐὰν ἡ ῥίζα λήγῃ εἰς ا و ι φωνήεντα ἢ εἰς ἄλλο γράμμα κινητόν, τοῦ δὲ در ἐὰν τὸ ληκτικὸν γράμμα τῆς ῥίζης ἦναι ἠρεμοῦν. Πρὸς τούτοις τὸ ت τίθεται ἐν τέλει ὑπερμονοσυλλάβου ῥίζης ληγούσης εἰς ر ἢ ل. Ἐκ τῶν μορίων δὲ τούτων τὸ μὲν ت οὔτε χαρεκὲ δέχεται, οὔτε τρέπει εἰς κινητὸν τὸ ληκτικὸν γράμμα τῆς ὑπερμονοσυλλάβου ῥίζης, τὸ δὲ در δέχεται μόνον χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν.

288. Τὰ ὑπηρετικὰ ἔχουσι δύο σημασίας. Τὰ ἐκ πρωτοτύπων ἐνεργητικῶν καὶ ἐκ παραγώγων ἀλληλοπαθῶν καὶ μέσων σχηματιζόμενα σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον τοῦ ῥήματος φροντίζει, κοπιάζει, καταβάλλει χρήματα ἢ βίαν ὅπως ἄλλος τις ἐνεργήσῃ τὸ ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου ῥήματος σημαινόμενον πρὸς ὄφελος αὐτοῦ ἢ καὶ μή. Τινὰ τούτων ἐμφαίνουσι καὶ ἐνέργειαν ἥτις γίνεται ὑπὸ ἄλλου μέν, ἐξ ἀπροσεξίας ὅμως, ἀπάτης ἢ λάθους τοῦ ὑποκειμένου καὶ πρὸς ζημίαν αὐτοῦ. Τὰ δὲ ἐκ πρωτοτύπων καταστατικῶν γινόμενα ἔχουσι μεταβατικὴν σημασίαν, ὡς

سوئمك σεβινμὲκ χαίρειν — سوئدرمك σεβιν-διρ-μὲκ χαροποιεῖν.
ارامك ἀραμὰκ ἀναζητεῖν — ارا‌ئمك ἀρα-τ-μὰκ δι' ἄλλου ζητεῖν.
بولمق πουλμὰκ εὑρίσκειν — بولدرمق πουλ-δουρ-μὰκ ὑποχρεοῦν [εὑρεῖν.
اولمك ὀλμὲκ ἀποθνήσκειν — اولدرمك ὀλ-δὶρμὲκ φονεύειν.
طولمق δολμὰκ πληροῦσθαι — طولدرمق δολ-δουρ-μὰκ γεμίζειν.
اوتورمق ὀτουρμὰκ καθέζεσθαι — اوتورتمق ὀτουρ-τ-μὰκ καθίζειν.
اويومق οὐγιουμὰκ κοιμᾶσθαι — اويوتمق οὐγιου-τ-μὰκ κοιμίζειν.
طارلمق δαρηλμὰκ δυσαρεστεῖσθαι — طارلتمق δαρηλ-τ-μὰκ δυσαρεστεῖν.
چالمق τσαλμὰκ κλέπτειν — چالدرمق τσαλ-δηρ-μὰκ ποιεῖν ἵνα κλέψωσιν, ἢ ἐξ ἀπροσεξίας παρέχειν τινὶ τὴν εὐκολίαν τοῦ κλέψαι.
قاپمق καπμὰκ ἁρπάζειν — قاپدرمق καπ·τηρ-μὰκ ἐξ ἀπροσεξίας ἢ ἀδιαφορίας παρέχειν τινὶ τὴν εὐκολίαν τοῦ ἁρπάσαι.

289. Τὰ ἀκόλουθα ῥήματα καίτοι λήγοντα εἰς κινητὸν σχηματίζονται προσθέσει τοῦ در ἀντὶ τοῦ ت: قومق κομὰκ = τιθέναι, قودرمق κο-δουρ-μὰκ = ὑποχρεοῦν ἵνα θέσωσι· دمك δεμὲκ = λέγειν, دیدرمك δε-δὶρ-μὲκ = ποιεῖν ἵνα εἴπωσι· گمك γεμὲκ = τρώγειν, گیدرمك γε-δὶρμὲκ = ταγίζειν (ποιεῖν τρώγειν).

290. Τὰ ὑπηρετικὰ τῶν ἑξῆς ῥημάτων σχηματίζονται ἀνωμάλως:

كچمك γκετσμὲκ διαβαίνειν — كچورمك γκετσιρμὲκ διαβιβάζειν.
ایچمك ἰτσμὲκ πίνειν — ایچورمك ἰτσιρμὲκ ποτίζειν.
آشمق ἀσμὰκ ὑπερβαίνειν — آشرمق ἀσηρμὰκ ὑπερβιβάζειν.
دوئمق δουϊμὰκ ἀκούειν — دوئرمق δουγιουρμὰκ διαβιβάζειν εἰς [ἀκοάς.
باتمق πατμὰκ βυθίζεσθαι — باترمق πατηρμὰκ βυθίζειν.
اوگرنمك οὐρενμὲκ μανθάνειν — اوگرتمك οὐρετμὲκ διδάσκειν.
قالقمق καλκμὰκ ἐγείρεσθαι — قالدرمق καλδηρμὰκ ἐγείρειν.
قوپمق κοπμὰκ ῥήγνυσθαι — قوپارمق κοπαρμὰκ ῥηγνύειν.
شاشمق σασμὰκ ἐκπλήττεσθαι — شاشرمق σασηρμὰκ ἐκπλήττειν.
پشمك πισμὲκ ψήνεσθαι — پشرمك πισηρμὲκ ψήνειν.
دوشمك δοσμὲκ πίπτειν — دوشرمك δοσὶρμὲκ ῥίπτειν.
ایصمق ἰσημὰκ θερμαίνεσθαι — ایصتمق ἰσητμὰκ θερμαίνειν.
طوئمق δοϊμὰκ κορέννυσθαι — طوئرمق δογιουρμὰκ κορεννύναι.

قاچمق κατσμὰκ φεύγειν — قاچرمق κατσηρμὰκ φευγατίζειν (ἐκ προμελέτης, ἀκουσίως ἢ ἐξ ἀπροσεξίας παρέχειν τινὶ τὴν εὐκολίαν τῆς φυγῆς).

چیقمق τσηκμὰκ ἐκβαίνειν καὶ ἀναβαίνειν — چیقارمق τσηκαρμὰκ ἐκβάλλειν καὶ ἀναβιβάζειν.

291. Τὰ διπλοϋπηρετικά, σημαίνοντα ἐνέργειαν γινομένην μὲν διὰ τρίτου, διὰ φροντίδος ὅμως, κόπων, χρημάτων ἢ βίας τοῦ ὑποκειμένου, σχηματίζονται ἐκ τῶν ὑπηρετικῶν προσθέσει τοῦ μὲν μορίου ت εἰς τὰ διὰ τοῦ در ἐσχηματισμένα, τοῦ δὲ در εἰς ὅσα ἐγένοντο ὑπηρετικὰ διὰ τοῦ ت, ὡς یاپمق γιαπ-μὰκ = κατασκευάζειν, یاپدرمق γιαπ-τηρ-μὰκ = ποιεῖν ὅπως κατασκευάσωσι, یاپدتمق γιαπ-τηρ-τ-μὰκ = ὑποχρεοῦν τινα ἵνα ἐνεργήσῃ οὗτος διὰ τρίτου τὴν κατασκευήν· قاپمق καπα-μὰκ = κλείειν, قاپتمق καπα-τ-μὰκ = ποιεῖν ἵνα κλείσωσι, قاپدرمق καπα-τ-τηρμὰκ = ὑποχρεοῦν τινα ἵνα κλείσῃ τι διὰ διαφόρων μέσων.

292. Παθητικὰ γίνονται ὅλα τὰ πρωτότυπα καὶ παράγωγα ῥήματα προσθέσει ἐν τέλει τῆς ῥίζης τοῦ παθητικοῦ σχηματισμοῦ λη‌ψομένου ῥήματος, τοῦ μὲν μορίου ل ἐὰν ἡ ῥίζα λήγῃ εἰς ἠρεμοῦν, τοῦ δὲ ق ἐὰν τὸ ληκτικὸν γράμμα τῆς ῥίζης ἦναι κινητόν, καὶ τοῦ ن ἐὰν ἡ ῥίζα λήγῃ εἰς ل ἠρεμοῦν. Ἐκ τῶν μορίων τούτων τὰ μὲν ل καὶ ن τρέπουσι τὸ πρὸ αὐτῶν γράμμα ἀπὸ ἠρεμοῦντος εἰς κινητὸν δεχόμενον χαρακὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, τὸ δὲ ق λαμβάνει χαρακὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, ὡς

قلمق κηλμὰκ τελεῖν — قلنمق κηλη-ν-μὰκ τελεῖσθαι.
بولمق πιόλμὲκ διαιρεῖν — بولنمق πιόλὲ-ν-μὲκ διαιρεῖσθαι.
یرلمق γιαραμὰκ δημιουργεῖν — یرلدمق γιαραδη-λ-μὰκ δημιουργεῖσθαι.
كولمك γκιὸλμὲκ βόσκειν — كولدمك γκιὸδὲ-λ-μὲκ βόσκεσθαι.
قورمق κουρμὰκ τανύειν — قورلمق κουρου-λ-μὰκ μεγαλαυχεῖν.
استمك ἰστεμὲκ αἰτεῖν — استلمك ἰστε-νιλ-μὲκ αἰτεῖσθαι.
قاپمق καπαμὰκ κλείειν — قاپلمق καπα-νηλ-μὰκ κλείεσθαι.
طاغمق δαγητμὰκ σκορπίζειν — طاغلمق δαγηδη-λ-μὰκ σκορπίζεσθαι.

293. Τὰ ἀποφατικὰ γίνονται προσθέσει τοῦ μορίου م μὲ ὀστὸν ἢ συνήθως

τοῦ ما ἐν τέλει τῆς ῥίζης τῶν καταφατικῶν. Τὰ ὑπηρετικὰ καὶ διπλοϋπηρετικά, σχηματιζόμενα ἀποφατικῶς, σημαίνουσι τὸ μὴ ἐπιτρέπειν, μὴ ἀφιέναι τινὰ ποιεῖν τι ἢ τὸ δι' ἄλλου μὴ ἐπιτρέπειν ποιεῖν τι, ὡς كلك γκελμὲκ=ἔρχεσθαι, كلمك γκέλμεμεκ=μὴ ἔρχεσθαι. اوتورتمامق ὀτούρτμαμακ=μὴ ἐπιτρέπειν τινὶ καθῆσθαι· دوكشدرتمك δόγιϋστὸρτμεκ= δι' ἄλλου μὴ ἐπιτρέπειν ἵνα παλαίσωσι.

294. Τὰ ἀποφατικὰ τὰ περιέχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀδυνάτου σχηματίζονται ἐκ τῶν ἀποφατικῶν τροπῇ τοῦ πρὸ τοῦ μορίου ما τῶν ἀποφατικῶν γράμματος εἰς κινητόν, ἐὰν ἦναι ἠρεμοῦν, καὶ προσθέσει κατόπιν αὐτοῦ ἑνός. Ἐὰν δὲ τὸ πρὸ τοῦ ما γράμμα ἦναι κινητὸν μετὰ τὸ γράμμα τοῦτο τίθεται τὸ μόριον ي, δεχόμενον χαρακὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, ὡς كلمك πέκλε-μὲκ = περιμένειν, كلمك πεκλέμε-μεκ=μὴ περιμένειν, كلمامك πεκλε-γέ-με-μεκ = μὴ δύνασθαι περιμένειν· صولامق σουλα-μὰκ =ποτίζειν, صولامامق σουλά-μα-μακ=μὴ ποτίζειν, صولايامامق σουλα-γιά-μα-μακ=μὴ δύνασθαι ποτίζειν.

295. Ἡ δευτέρα συνθετικὴ μετοχὴ τῶν ἀποφατικῶν λαμβάνει ἐν τέλει τὸ ج ἀντὶ τοῦ ر ὅπερ δέχεται ἡ β'. συνθετικὴ μετοχὴ τῶν καταφατικῶν. Τοῦτο δὲ τὸ ج ἀποβάλλεται συνηθέστερον εἰς τὸ ἑνικὸν καὶ πληθυντικὸν πρῶτον πρόσωπον τοῦ προσδοκωμένου ἐνεστῶτος τῆς ὁριστικῆς τῶν ἀδυνάτως ἀποφατικῶν, ὡς

ارامزم ἀραμάζ-ημ δὲν ζητῶ,	ارامز ἀραμάγιζ δὲν ζητοῦμεν.
ارامزسن ἀραμάζ-σην δὲν ζητεῖς	ارامزسكز ἀραμάζ-σηνὶζ δὲν ζητεῖτε.
ارامز ἀραμαζ δὲν ζητεῖ.	ارامزلر ἀραμαζλὰρ δὲν ζητοῦσι.

ارايارامام, ἀραγιάμαμ, δὲν δύναμαι νὰ ζητῶ, καὶ νὰ ζητήσω.

296. Τὸ συνδετικὸν ῥῆμα σχηματίζεται ἀποφατικῶς προτάξει τοῦ μορίου دكل δεγίλ, ὡς

Ἐνεστώς.		Παρατατικός.	
دكلم	δεγίλιμ δὲν εἶμαι,	دكلايدم	δεγίλ-ἰδίμ δὲν ἤμην,
دكلسن	δεγίλσιν δὲν εἶσαι,	دكلايدك	δεγίλ-ἰδίν δὲν ἦσο,
دكل / دكلدر	δεγίλ / δεγίλδιρ } δὲν εἶναι.	دكلايدى	δεγίλ-ἰδὶ δὲν ἦτο.
دكلز	δεγίλιζ δὲν εἴμεθα,	دكلايدك	δεγίλ-ἰδίκ δὲν ἤμεθα,
دكلسكز	δεγίλσινιζ δὲν εἶσθε,	دكلايدكز	δεγίλ-ἰδινίζ δὲν ἦσθε,
دكللر	δεγίλδιλερ δὲν εἶναι.	دكلايدلر	δεγίλ ἰδιλέρ δὲν ἦσαν.

Οὕτω καὶ διὰ τοὺς ἄλλους χρόνους.

297. Διὰ τῆς προσθήκης τῶν μορίων ار β α ρ καὶ يوق γιόκ πρὸ τοῦ συνδετικοῦ σχηματίζεται τὸ ὑπαρκτικὸν καὶ τὸ ἀποφατικὸν αὐτοῦ, τὸ δὲ ληκτικὸν ق τοῦ يوق τρέπεται εἰς غ ὅταν εὑρεθῇ πρὸ τοῦ ἑλίφ, ὡς

Καταφατικόν.	Ἐνεστώς.	Ἀποφατικόν.
وارم	βάρ-ημ ὑπάρχω,	يوغم γιόγ ουμ δὲν ὑπάρχω,
وارسن	βάρσην ὑπάρχεις,	يوقسن γιόκ-σουν δὲν ὑπάρχεις,
واردر / وار	βάρ(δηρ) ὑπάρχει.	يوقدر / يوق γιόκ(τουρ) δὲν ὑπάρχει.
وارز	βάρ-ηζ ὑπάρχομεν,	يوغز γιόγ-ουζ δὲν ὑπάρχομεν,
وارسكز	βάρ-σηνὶζ, ὑπάρχετε.	يوقسكز γιόκ-σουνούζ δὲν ὑπάρχετε·
واردلر	βάρ-δηλαρ ὑπάρχουσι.	يوقدلر γιόκ-τουρλαρ δὲν ὑπάρχουσι.

Παρατατικός.

واردم	βὰρ ἠδήμ ὑπῆρχον,	يوغدم γιόγ-ηδήμ δὲν ὑπῆρχον,
واردك	βὰρ ἠδήν ὑπῆρχες,	يوغدك γιόγ-ηδήν δὲν ὑπῆρχες,
وارايدى	βὰρ ἠδὴ ὑπῆρχε.	يوغيدى γιόγ-ηδὴ δὲν ὑπῆρχε.
وارايدق	βὰρ ἠδήκ ὑπήρχομεν,	يوغيدق γιόγ-ηδήκ δὲν ὑπήρχομεν,
وارايدكز	βὰρ ἠδηνὶζ ὑπήρχετε,	يوغيدكز γιόγ-ηδηνὶζ δὲν ὑπήρχετε,
وارايدلر	βὰρ ἠδηλὰρ ὑπῆρχον.	يوغيدلر γιόγ-ηδηλὰρ δὲν ὑπῆρχον.

Τὰ αὐτὰ λεκτέον καὶ περὶ τῶν λοιπῶν χρόνων.

298. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων χρόνων τῶν διαφόρων ἐγκλίσεων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι, ἱστορικοὶ καλούμενοι οἵτινες σημαίνουσι ἀ. ἐνέργειαν ἢ κατάστασιν, τὴν ὁποίαν δὲν εἶδε μὲν ὁ λαλῶν ἢ ὁ γράφων, πιστεύει ὅμως καὶ διηγεῖται αὐτὴν ὡς γενομένην, γινομένην ἢ γενησομένην, καθὼς τὴν ἤκουσε παρ' ἄλλων. β'. ἐνέργειαν ἢ κατάστασιν τὴν ὁποίαν διηγεῖται μὲν ὁ λαλῶν ἢ ὁ γράφων, ὡς τὴν παρέλαβε, τὴν ἀποδοκιμάζει ὅμως θεωρῶν αὐτὴν ὡς ὅλως ψευδῆ καὶ ἀνύπαρκτον. Ἐπὶ τῆς δευτέρας ταύτης σημασίας προτάσσεται τῶν ἱστορικῶν χρόνων τὸ μόριον كان κέννε ἢ كويمش γκιϊμίσια=δῆθεν.

299. Αἱ ἱστορικοὺς χρόνους ἔχουσαι ἐγκλίσεις εἰσὶν ἡ ὁριστική, ἡ εὐκτική, ἡ ἀνάγκης δηλωτικὴ καὶ ἡ ὑποθετική.

300. Ὁ ἀόριστος τῆς ὁριστικῆς δὲν εἶναι ἐν χρήσει ὡς ἱστορικός. Ἐκ δὲ τῶν δύο ὑπερσυντελικῶν μόνος ὁ ἐκ τοῦ ἀορίστου τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς σχηματιζόμενος συνειθίζεται ὡς ἱστορικός.

301. Οἱ ἱστορικοὶ χρόνοι τῆς μὲν ὁριστικῆς, ἀνάγκης δηλωτικῆς καὶ εὐκτικῆς σχηματίζονται προσλαμβάνοντες τὸν ἱστορικὸν χρόνον τῆς ὁριστικῆς τοῦ συνδετικοῦ, τῆς δὲ ὑποθετικῆς, τῇ προσλήψει τοῦ ἱστορικοῦ χρόνου τῆς ὑποθετικῆς τοῦ συνδετικοῦ.

302. Ὁ παρακείμενος τῆς ὁριστικῆς τίθεται καὶ ἀντὶ ἀορίστου, καὶ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καὶ ἱστορικοῦ χρόνου σημασίαν, χωρὶς νὰ προσλάβῃ τὸν ἱστορικὸν χρόνον τῆς ὁριστικῆς τοῦ συνδετικοῦ ῥήματος.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

Ἱστορικοὶ χρόνοι.

Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικὸς θετικός.

ارابورامشم	ἀράγιορ ἰμίσιμ	=λέγουν ἢ νομίζουν ὅτι ζητῶ καὶ ἐζήτουν.
ارابورامشن	ἀράγιορ ἰμίσιν	= » » ὅτι ζητεῖς καὶ ἐζήτεις.
ارابورامش	ἀράγιορ ἰμίς	= » » ὅτι ζητεῖ καὶ ἐζήτει.
ارابورامشز	ἀράγιορ ἰμίσιζ	= » » ὅτι ζητοῦμεν καὶ ἐζη-[τοῦμεν.
ارابورامشكز	ἀράγιορ ἰμίσινιζ	= » » ὅτι ζητεῖτε καὶ ἐζητεῖτε.
ارابورامشلر	ἀράγιορ ἰμισλὲρ	= » » ὅτι ζητοῦσι καὶ ἐζήτουν.

Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικὸς προσδοκώμενος.

ارارامشم	ἀρὰρ ἰμίσιμ	=λέγουν ἢ νομίζουν ὅτι ζητῶ καὶ ἐζήτουν.
ارارامشن	ἀρὰρ ἰμίσιν	= » » » ζητεῖς καὶ ἐζήτεις.
ارارامش	ἀρὰρ ἰμίς	= » » » ζητεῖ καὶ ἐζήτει.
ارارامشز	ἀρὰρ ἰμίσιζ	= » » » ζητοῦμεν καὶ ἐζητοῦμεν.
ارارامشكز	ἀρὰρ ἰμίσινιζ	= » » » ζητεῖτε καὶ ἐζητεῖτε.
ارارامشلر	ἀρὰρ ἰμισλὲρ	= » » » ζητοῦσι καὶ ἐζήτουν.

Ἀόριστος.

Δὲν εἶναι ἐν χρήσει.

Παρακείμενος.

Ὅμοιος τῷ μὴ ἱστορικῷ παρακειμένῳ.

Ὑπερσυντελικός.

ارامشامشم	ἀραμὶς ἰμίσιμ	=λέγουν ἢ νομίζουν ὅτι εἶχον ζητήσει.
ارامشامشن	ἀραμὶς ἰμίσιν	= » » » εἶχες ζητήσει.
ارامشامش	ἀραμὶς ἰμίς	= » » » εἶχε ζητήσει.
ارامشامشز	ἀραμὶς ἰμίσιζ	= » » » εἴχομεν ζητήσει.
ارامشامشكز	ἀραμὶς ἰμίσινιζ	= » » » εἴχετε ζητήσει.
ارامشامشلر	ἀραμὶς ἰμισλὲρ	= » » » εἶχον ζητήσει.

Ἕτερος Ὑπερσυντελικός.

Δὲν εἶναι ἐν χρήσει.

Μέλλων καὶ Μέλλων παρωχημένος.

ارايه‌جقامشم	ἀραγιαδζὰκ ἰμίσιμ	=λέγουν ἢ νομίζουν ὅτι θέλω ζητήσει
ارايه‌جقامشن	ἀραγιαδζὰκ ἰμίσιν	καὶ ἔμελλον ζητήσει.
ارايه‌جقامش	ἀραγιαδζὰκ ἰμίς.	(οὕτω καὶ διὰ τὰ λοιπὰ πρόσωπα).
ارايه‌جقامشز	ἀραγιαδζὰκ ἰμίσιζ	
ارايه‌جقامشكز	ἀραγιαδζὰκ ἰμίσινιζ,	
ارايه‌جقامشلر	ἀραγιαδζὰκ ἰμισλέρ.	

ΑΝΑΓΚΗΣ ΔΗΛΩΤΙΚΗ.

Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικός.

ارامالامشم	ἀραμαλὴ ἰμίσιμ	=λέγουν ἢ νομίζουν ὅτι πρέπει νὰ
ارامالامشن	ἀραμαλὴ ἰμίσιν	ζητῶ καὶ νὰ ζητήσω, ἢ ὅτι ἔπρεπε
ارامالامش	ἀραμαλὴ ἰμίς	νὰ ζητῶ καὶ νὰ ζητήσω.
ارامالامشز	ἀραμαλὴ ἰμίσιζ	(οὕτω καὶ διὰ τὰ λοιπὰ πρόσωπα).
ارامالامشكز	ἀραμαλὴ ἰμίσινιζ	
ارامالامشلر	ἀραμαλὴ ἰμισλέρ.	

Παρωχημένος.

ارامش اوللوىشم	ἀραμὴς ὁλμαλὴ ἰμίσιμ=λέγουν ἢ νομίζουν ὅτι ἔπρεπε,
ارامش اوللوىشسن	ἀραμὴς ὁλμαλὴ ἰμίσσιν [νὰ ἔχω ζητημένον.
ارامش اوللوىمش	ἀραμὴς ὁλμαλὴ ἰμὶς
ارامش اوللوىشز	ἀραμὴς ὁλμαλὴ ἰμίσιζ
ارامش اوللوىشسكز	ἀραμὴς ὁλμαλὴ ἰμίσσινιζ
ارامش اوللوىشلر	ἀραμὴς ὁλμαλὴ ἰμισλέρ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.

Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικός.

ارايەىشم	ἀραγιὰ ἰμίσιμ=ἐὰν, λέγουν, ἤθελον ζητεῖ καὶ ζητήσει.
ارايەىشسن	ἀραγιὰ ἰμίσσιν (οὕτω καὶ διὰ τὰ λοιπὰ πρόσωπα).
ارايەىمش	ἀραγιὰ ἰμὶς
ارايەىشز	ἀραγιὰ ἰμίσιζ
ارايەىشسكز	ἀραγιὰ ἰμίσσινιζ
ارايەىشلر	ἀραγιὰ ἰμισλέρ.

Ἀόριστος.

ارسەىشم	ἀρασὰ ἰμίσιμ=ἐὰν, λέγουν, ἤθελον ζητήσει.
ارسەىشسن	ἀρασὰ ἰμίσσιν (οὕτω καὶ διὰ τὰ λοιπὰ πρόσωπα).
ارسەىمش	ἀρασὰ ἰμὶς
ارسەىشز	ἀρασὰ ἰμίσιζ
ارسەىشسكز	ἀρασὰ ἰμίσσινιζ
ارسەىشلر	ἀρασὰ ἰμισλέρ.

Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικός.

ارامش اولەىشم	ἀραμὴς ὁλὰ ἰμίσιμ=ἐὰν, λέγουν, ἤθελον ἔχει ζητημέ-
ارامش اولەىشسن	ἀραμὴς ὁλὰ ἰμίσσιν [νον.
ارامش اولەىمش	ἀραμὴς ὁλὰ ἰμὶς (οὕτω καὶ διὰ τὰ λοιπὰ πρόσωπα).
ارامش اولەىشز	ἀραμὴς ὁλὰ ἰμίσιζ
ارامش اولەىشسكز	ἀραμὴς ὁλὰ ἰμίσσινιζ
ارامش اولەىشلر	ἀραμὴς ὁλὰ ἰμισλέρ.

303. Ὡς ὁρᾶται ἀνωτέρω, οἱ ἱστορικοὶ χρόνοι τῆς εὐκτικῆς ἐγκλίσεως σχηματίζονται ἐκ τοῦ τρίτου ἑνικοῦ προσώπου ἑκάστου τῶν κυρίων χρόνων, προσθέσει τοῦ ἱστορικοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὁριστικῆς τοῦ συνδετικοῦ ῥήματος. Οἱ τοιοῦτοι δὲ χρόνοι τῆς εὐκτικῆς σημαίνουσιν ὑπόθεσιν.

ΥΠΟΘΕΤΙΚΗ.

Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικὸς θετικός.

ارايورايسەىشم	ἀράγιορ ἰσὲ ἰμίσιμ=ἐὰν, λέγουν, ζητῶ καὶ ἐζήτουν.
ارايورايسەىشسن	ἀράγιορ ἰσὲ ἰμίσσιν (οὕτω καὶ διὰ τὰ λοιπὰ πρόσωπα).
ارايورايسەىمش	ἀράγιορ ἰσὲ ἰμὶς
ارايورايسەىشز	ἀράγιορ ἰσὲ ἰμίσιζ
ارايورايسەىشسكز	ἀράγιορ ἰσὲ ἰμίσσινιζ
ارايورايسەىشلر	ἀράγιορ ἰσέ ἰμισλέρ.

304. Οὕτω σχηματίζονται καὶ οἱ λοιποὶ χρόνοι τῆς ὑποθετικῆς ἐγκλίσεως, δηλαδὴ τῇ προσθήκῃ τοῦ ἱστορικοῦ χρόνου τοῦ συνδετικοῦ ῥήματος εἰς τὸ τρίτον ἑνικὸν πρόσωπον τῶν κυρίων χρόνων τῆς ὑποθετικῆς ἐγκλίσεως.

305. Τὰ ῥήματα, ἁπλᾶ ἢ σύνθετα, πρωτότυπα ἢ παράγωγα, καταφατικὰ ἢ ἀποφατικά, ἅπαντα σχηματίζονται κατὰ τὸ سوىلمك σεβμὲκ ἐὰν ἦναι ψιλόφωνα, καὶ κατὰ τὸ ارامق ἀραμὰκ ἐὰν ἦναι δασύφωνα· ἵνα δύνανται δὲ οἱ σπουδασταὶ νὰ εὑρίσκωσιν εὐχερῶς τοὺς χαρεκέδες καὶ τὰς φωνὰς τῆς ληγούσης τῶν χρόνων τῶν διαφόρων ἐγκλίσεων πρέπει νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν τὸν πίνακα τῶν χρονικῶν καταλήξεων (σελ. 59.).

ΠΙΝΑΞ ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ

ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ.

ΡΗΜΑΤΑ.

		Πρωτότυπον	Ἀλληλοπαθές.	Μέσον.
Καταφατικά.	Ἐνεργητικά.	λεω σεβμὲκ, ἀγαπᾷν.	λεωσω σεβισμὲκ, ἀγαπᾷν ἀλλήλους.	λεῖω σεβινμὲκ, χαίρειν.
	Παθητικά.	λεωμαι σεβιλμὲκ, ἀγαπᾶσθαι.	λεωσωμαι σεβισίλμὲκ, ἀγαπᾶσθαι ὑπ' ἀλλήλων, ἢ τὸ νὰ συμβῇ ἀμοιβαία ἀγάπησις.	λεῖωμαι σεβινιλμὲκ, τὸ νὰ συμβῇ χαρμοσύνη.
Ἀποφατικά.	Ἐνεργητικά.	λεωσω σεβίμεμεκ, μὴ ἀγαπᾷν.	λεωσωσω σεβισίμεμεκ, μὴ ἀγαπᾷν ἀλλήλους.	λεῖωσω σεβίνμεμεκ, μὴ χαίρειν.
	Παθητικά.	λεωμαισω σεβίλμεμεκ, μὴ ἀγαπᾶσθαι.	λεωσωμαισω σεβισίλμεμεκ, μὴ ἀγαπᾶσθαι ὑπ' ἀλλήλων ἢ τὸ νὰ μὴ συμβῇ ἀμοιβαία ἀγάπησις.	λεῖωμαισω σεβινίλμεμεκ, τὸ νὰ μὴ συμβῇ χαρμοσύνη.
Ἀδυνάτως ἀποφατικά.	Ἐνεργητικά.	λεωσω σεβέμεμεκ, μὴ δύνασθαι ἀγαπᾷν.	λεωσωσω σεβισέμεμεκ, μὴ δύνασθαι ἀγαπᾷν ἀλλήλους.	λεῖωσω σεβινέμεμεκ, μὴ δύνασθαι χαίρειν.
	Παθητικά.	λεωμαισω σεβιλέμεμεκ, μὴ δύνασθαι ἀγαπᾶσθαι.	λεωσωμαισω σεβισιλέμεμεκ, μὴ δύνασθαι ἀγαπᾶσθαι ὑπ' ἀλλήλων, κτλ.	λεῖωμαισω σεβινιλέμεμεκ, τὸ νὰ ἦναι ἀδύνατον ἵνα συμβῇ χαρμοσύνη.

ΠΙΝΑΞ ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ.

ΡΗΜΑΤΑ.

		Ὑπηρετικόν.	Διπλοϋπηρετικόν.	Ὑπηρ. ἀλληλοπ.
Καταφατικά.	Ἐνεργητικά.	λεωσω σεβδιρμὲκ, ποιεῖν ἀγαπᾷν.	λεῖωσω σεβδιρτμὲκ, μέσον τινὸς ποιεῖν ἀγαπᾷν.	λεωσωσω σεβισδιρμὲκ, ποιεῖν ἀγαπᾷν ἀλλήλους.
	Παθητικά.	λεωμαισω σεβδιριλμὲκ, ἀγαπητὸν καθίστασθαι.	λεῖωμαισω σεβδιρδιλμὲκ, μέσον τινὸς ἀγαπητὸν καθίστασθαι.	λεωσωμαισω σεβισδιριλμὲκ, ὑποχρεοῦσθαι ἀγαπᾷν ἀλλήλους.
Ἀποφατικά.	Ἐνεργητικά.	λεωσωσω σεβδίρμεμεκ, μὴ ποιεῖν ἀγαπᾷν, ἢ ποιεῖν μὴ ἀγαπᾷν = κωλύειν τοῦ ἀγαπᾷν.	λεῖωσωσω σεβδίρτμεμεκ, μέσον τινὸς ποιεῖν μὴ ἀγαπᾷν, ἢ κωλύειν τοῦ ἀγαπᾷν.	λεωσωσωσω σεβισδίρμεμεκ, ποιεῖν μὴ ἀγαπᾷν, ἢ κωλύειν τοῦ ἀγαπᾷν ἀλλήλους.
	Παθητικά.	λεωμαισωσω σεβδιρίλμεμεκ, μὴ καθίσασθαι ἀγαπητὸν ἢ κωλύεσθαι τοῦ ἀγαπᾶσθαι.	λεῖωμαισωσω σεβδιρδίλμεμεκ, μέσον τινὸς κωλύεσθαι τοῦ ἀγαπᾶσθαι.	λεωσωμαισωσω σεβισδιρίλμεμεκ, μὴ ὑποχρεοῦσθαι ἀγαπᾷν, ἢ κωλύεσθαι τοῦ ἀγαπᾷν ἀλλήλους.
Ἀδυνάτως ἀποφατικά.	Ἐνεργητικά.	λεωσωσω σεβδιρέμεμεκ, μὴ δύνασθαι ποιεῖν ἀγαπᾷν.	λεῖωσωσω σεβδιρδέμεμεκ, μὴ δύνασθαι μέσον τινὸς ποιεῖν ἀγαπᾷν.	λεωσωσωσω σεβισδιρέμεμεκ, μὴ δύνασθαι ποιεῖν ἀγαπᾷν ἀλλήλους.
	Παθητικά.	λεωμαισωσω σεβδιριλέμεμεκ, τὸ νὰ ἦναι ἀδύνατον ἵνα καταστα θῇ τις ἀγαπητός.	λεῖωμαισωσω σεβδιρδιλέμεμεκ, τὸ νὰ ἦναι ἀδύνατον ἵνα μέσον τινὸς καταστα θῇ τις ἀγαπητός.	λεωσωμαισωσω σεβισδιριλέμεμεκ, τὸ νὰ ἦναι ἀδύνατον ἵνα ὑποχρεωθῶσιν ἀγαπᾷν ἀλλήλους

ΠΙΝΑΞ ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ.

ΡΗΜΑΤΑ.

	Ὑπηρετικὸν μέσου.	Διπλοῦ. ἀλληλοπ.	Διπλοϋπηρ. μέσου.
Καταφατικά. Ἐνεργητικά.	ملزوشو سەبیندیرمەک، χαροποιεῖν.	ملزوشوشو سەبیشدیرتمەک، μέσον τινὸς ποιεῖν ἀγαπᾶν ἀλλήλους.	ملزوشو سەبیندیرتمەک، μέσον τινὸς χαροποιεῖν.
Καταφατικά. Παθητικά.	ملزوشو سەبیندیریلمەک، χαροποιεῖσθαι.		
Ἀποφατικά. Ἐνεργητικά.	ملزوشو سەبیندیرمەمەک، μὴ χαροποιεῖν, ἢ κωλύειν τοῦ χαίρειν.	ملزوشوشو سەبیشدیرتمەمەک، μέσον τινὸς ποιεῖν μὴ ἀγαπᾶν, ἢ κωλύειν τοῦ ἀγαπᾶν ἀλλήλους.	ملزوشو سەبیندیرتمەمەک، μέσον τινὸς μὴ χαροποιεῖν, ἢ κωλύειν τοῦ χαίρειν.
Ἀποφατικά. Παθητικά.	ملمزوشو سەبیندیریلمەمەک، μὴ χαροποιεῖσθαι ἢ κωλύεσθαι τοῦ χαίρειν.		
Ἀδυνάτως ἀποφατικά. Ἐνεργητικά.	ملەزوشو سەبیندیرەمەمەک، μὴ δύνασθαι χαροποιεῖν.	ملەزوشوشو سەبیشدیرەمەمەک، μὴ δύνασθαι μέσον τινὸς ποιεῖν ἀγαπᾶν ἀλλήλους.	ملەزوشو سەبیندیرەمەمەک، μὴ δύνασθαι μέσον τινὸς χαροποιεῖν.
Ἀδυνάτως ἀποφατικά. Παθητικά.	ملەزوشو سەبیندیریلەمەمەک، τὸ νὰ ἦναι ἀδύνατον ἕνα χαροποιηθῇ τις.		

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ.

306. اوت ἔβετ, ναί. اشتە ἰστὲ, ἰδού. شمدی σίμδιν, νῦν.
خیر χαΐρ, ὄχι. بلکە πέλκι, ἴσως. صکرە σόνρα, ἔπειτα.
ارتق ἄρτηκ, πλέον. پک πὲκ | لیان. لەدا δαχὰ ἔτι.
چابق τσαπὶκ, ταχέως قچی κατὴ | لیان. کچ γκὲτς, ἐξώρας.
نصل νάσηλ, πῶς; ینە (γ)κίνε, πάλιν. ارکن ἐρκὲν, ἐνωρίς.
اورادە ὅραδα, ἐκεῖ اورادن ὅραδαν, ἐκεῖθεν. اوراید ὅραγια, ἐκεῖσε.
نەرەدە νέρεδε, ποῦ; نەردن νέρεδεν, πόθεν. ایرە νέργε, ποῖ.
ایچروده ἰτσεριδὲ, ἐντὸς ایچروردن ἰτσεριδὲν, ἔντοσθεν ایچرویه ἰτσεριγὲ, εἴσω.
بوکون που γκιὲν, σήμερον. دون δὲν, χθές.
اولکی کون ὲβὲλκι γκιὲν, προχθές. اول یرکون ὸλπὶρ γκιὲν, μεθαύριον.
یارین γιάρην, αὔριον. دمین δεμὶν, πρὸ ὀλίγου.
ایرتسی کون ἐρτεσὶ γκιὲν, τὴν ἐπιοῦσαν. یرازدن πίραζδαν, μετ' ὀλίγον.
بلدر πήλδηρ, πέρυσι. صباح σαπὰχ, τὸ πρωΐ.
کوندز γκιὲνδζ, τὴν ἡμέραν. اخشام αχσὰμ, τὸ ἑσπέρας.
هرزمان χὲρ ζεμὰν, πάντοτε. بعض وقت πάζη βακὴτ, ἐνίοτε.
چوقدن τσοκτὰν, πρὸ πολλοῦ. کچندە γκετσενδὲ, προλαβόντως.
هیچ بروقت χὶτς πὶρ βακὴτ, οὐδέποτε, κτλ.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ.

307. و βὲ, καί. یا πιλὲ, ὡς καί. نه νε, μήτε.
کرک γκερὲκ, εἴτε, εἴτε. دخی δαχὴ, καί· πρόσθ. ده δὲ, καί· προσθ.
ایستر ἰστὲρ, εἴτε, εἴτε. امدی ἴμδι, λοιπόν. زیرا ζίρα, διότι.
انجق ἄνδζακ, ὅμως. که κι, ὅτι, ὥστε. یوخسه γιόχσα, εἰδὲ μή.
بلکه πέλκι, ἀλλὰ καὶ ἴσως. یاری πάρι, τοὐλάχιστον. یا για, ἤ.
یاخود γιάχοτ, ἤ. ایسه ἰσὲ, δέ. مگر μέγερ, ἐκτὸς ἐάν.
مگرایسه μέγερ ἰσὲ, ἐν ᾧ. کاش βάκτακι, ὅτε δὲ, κτλ.

ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΑ.

308. آ ἄχ, آخ ἄχ. ایوا ἐϊβάχ = φεῦ, αἴ. وای βαχ, دریغا دریγὰ = οἴ, οἴμοι· قزیل γιαζὴκ = κρίμα· وای βάϊ, حیف χαὶφ = οὐαί· امان ἀμὰν = ἔλεος· مدد μεδὲτ = βοήθεια· یا γιὰ, ای ἐϊ = ὦ· ور πὶρε, گل πεχὲ = μωρέ· ی ζεχὶ = βαβαί· آفرین ἀφερὶν = εὖγε· ها χὰ, دی δὲ, ایدی χάϊδε, امدی δὲ ἴμδι, بقالم دی δὲ πακαλὴμ = ἄγε, φέρε, δεῦρο· اوف ὄφ (ἀηδίας ἐπιφ.)· اوخ ὄχ (ἐνασμενίσεως ἐπιφ.), κτλ.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ

ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ.

Περὶ τῶν Γραμμάτων τοῦ Ἀλφαβήτου.

309. Τὸ ὀθωμανικὸν ἀλφάβητον σύγκειται ἐκ τῶν εἰκοσιὀκτὼ γραμμάτων τῆς ἀραβικῆς, τῶν τεσσάρων (پ چ ژ ڭ) τῆς περσικῆς, καὶ τῶν δύο (ڭ ك) τῆς ταταρικῆς γλώσσης, συμποσουμένων ἁπάντων εἰς τριάκοντα τέσσαρα.

310. Ἐκ τῶν τριάκοντα τεσσάρων τούτων γραμμάτων, τὰ πλεῖστα μὲν εἶναι κοινὰ εἰς λέξεις ἀραβικῆς, περσικῆς ἢ ταταρικῆς ῥίζης, ἕνια δὲ εὑρίσκονται ἰδία εἰς λέξεις μόνον ἀραβικῆς ἢ περσικῆς ἢ ταταρικῆς ῥίζης· εἰσὶ δὲ καί τινα, τὰ ὁποῖα εἶναι κοινὰ τῆς ἀραβικῆς καὶ περσικῆς ἢ τῆς περσικῆς καὶ ταταρικῆς, ὡς ὁρᾶται ἐν τῷ κάτωθι πίνακι.

Ῥίζαι τῶν Γραμμάτων.

Ἀραβο-περσο-ταταρικῆς.	ا	ب	غ	ط	ص	ش	س	ز	ر	د	ج	ت	ف	ق	ك	ل	م	ن	و	ه	ى	ء
Ἀραβικῆς.				ث	ح	ذ	ض	ظ	ع													
Περσο-ταταρικῆς.		پ	چ								ڭ											
Ταταρικῆς.		ڭ	ك																			
Ἀραβο-περσικῆς.			خ																			
Περσικῆς.			ژ																			

Ἀριθμητικὴ δύναμις τῶν γραμμάτων.

ا	1	ر	200	ف	80
ب	2	ز	7	ق	100
پ	...	ژ	...	ك	20
ت	400	س	60	ڭ	...
ث	500	ش	300	ك	...
ج	3	ص	90	ل	...
چ	...	ض	800	م	30
ح	8	ط	9	ن	40
خ	600	ظ	900	و	50
د	4	ع	70	ه	6
ذ	700	غ	1000	ى	5
					10

311. Οἱ γραμματικοὶ καὶ λεξικογράφοι προφέρουσι καὶ γράφουσι τὰ ὀνόματα τῶν γραμμάτων κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον:

ἔλιφ	الف	ρα	راء
πα	باء	ζα	زاء
πα	پاء	ζα	ژاء
τα	تاء	σιν	سين
σα	ثاء	σιν	شين
δζιμ	جيم	σσαδ	صاد
τσιμ	چيم	δαδ	ضاد
χα	حاء	τα	طاء
χα	خاء	ζα	ظاء
δαλ	دال	ἄϊν	عين
ζαλ	ذال	γάϊν	غين

فاء	فα	راء	ρα
قاف	καφ	زاء	ζα
كاف	κιαφ	ژاء	ζα
كاف	γκιαφ	سين	σιν
كاف يائى	κιάφι γιαγί	شين	σιν
صاغر نون	σαγήρ νουν	صاد	σσαδ
لام	λιαμ	ضاد	δαδ
ميم	μιμ	طاء	τα
نون	νουν	ظاء	ζα
واو	βαδ	عين	ἄϊν
هاء	χα	غين	γάϊν
ياء	για		

312. Τὸ ت τῆς παραληγούσης τῶν ὑπηρετικῶν καὶ διπλοϋπηρετικῶν ῥημάτων τρέπεται εἰς د, ὅταν κατόπιν τοῦ ت προστεθῇ μόριόν τι ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα τρέπουσι τὸ πρὸ αὐτῶν γράμμα ἀπὸ ἠρεμοῦντος εἰς κινητόν. Π. χ. قوتمق οκουτ-μάκ, διδάσκειν, قودوب οκου-δοὺπ, διδάξας· قوتمق καπατ-μάκ, ποιεῖν κλείειν, قپادلق καπα-δηλμὰκ, κλείεσθαι ὑπό τινος κινουμένου παρ' ἄλλου· قورقوتمق κορκουτ-μάκ, φοβίζειν, قورقودجى κορκου-δουδζοὺ, ὁ φοβίζων.

313. Προσέτι τὸ ἠρεμοῦν ῥιζικὸν ت ῥημάτων τινῶν τρέπεται εἰς د ὅταν κατόπιν τοῦ ت συμπέσῃ μόριόν τι ἐξ ἐκείνων ὅσα τρέπουσι τὸ πρὸ αὐτῶν γράμμα ἀπὸ ἠρεμοῦντος εἰς κινητόν, ὡς كيدیورم γκι-δίγιορουμ, ἀπέρχομαι, ἐκ τοῦ كيتمك γκιτ-μὲκ, ἀπέρχεσθαι· ايدیور ί-δίγιορ, ποιεῖ, ἐκ τοῦ ايتمك ί-τμὲκ, ποιεῖν.

314. Τὸ ληκτικὸν ق τῶν τουρκικῶν ἀπαρεμφάτων καὶ μετοχῶν τρέπεται εἰς غ ὅταν κατόπιν τοῦ ق προστεθῇ μόριόν τι ἐξ ἐκείνων ὅσα τρέπουσι τὸ πρὸ αὐτῶν γράμμα ἀπὸ ἠρεμοῦντος εἰς κινητόν, ὡς اولغلو ὀλμά-γ-ηλε διὰ τὸ γενέσθαι, ἐκ τοῦ اولمق ὀλμὰκ, γίνεσθαι καὶ τοῦ اولمك ἢ ال.

315. Καὶ τὸ παραληκτικὸν ῥημάτων τινῶν ق τρέπεται εἰς غ ὅταν κατόπιν τοῦ ق τεθῇ μόριόν τι ἐξ ἐκείνων ὅσα τρέπουσι τὸ πρὸ αὐτῶν γράμμα ἀπὸ ἠρεμοῦντος εἰς κινητόν: براقمق πηρα-κ-μὰκ, ἀφιέναι, براغلمق πηρα-γηλμὰκ, ἀφίεσθαι, براغان πηρα-γ-ὰν, ὁ ἀφιείς.

316. Τὸ ληκτικὸν ἀραβικὸν ك τουρκικῶν ἀπαρεμφάτων καὶ μετοχῶν προφέρεται ὡς τὸ κιάφι γιαγί (ك) εἰς τὰς αὐτὰς περιπτώσεις καθ' ἃς τὸ ق μεταβάλλεται εἰς غ, ὡς كورمك γκιόρμεκ, ὁρᾶν, كورمكين γκιορμε-γ-ίν, ἐν τῷ ἰδεῖν.

317. Τὸ ك ἑνούμενον μετὰ τοῦ ا, ل ἢ μετ' ἄλλου ك γράφεται οὕτως كا, كل, كك.

318. Ὡς ἐρρέθη ἀνωτέρω (§ 54), τὸ ه πολλάκις χρησιμεύει ὡς ἁπλοῦν σημεῖον, ὅτι τὸ πρὸ αὐτοῦ γράμμα συλλαβίζεται μὲ τὸ φωνόσημον ὁστόν· ὡς τοιοῦτον δὲ ἀπαντᾶται ἐν τέλει λέξεων ἀραβικῶν, περσικῶν καὶ τουρκικῶν, καὶ ἐν μέσῳ μόνον τουρκικῶν. Τὸ ἐν περσικαῖς καὶ τουρκικαῖς λέξεσι τοιοῦτον ه καλεῖται هاء علامت χαὶ ἀλιαμὲτ, χὰ δείξεως καὶ هاء رسمیه χαὶ ῥεσμιὲ, χὰ τυπικόν. Π. χ. شاگرده σαγεστὲ, ἄξιος· هفته χαφτὰ, ἑβδομάς· یازمامق γιαζάμαμακ, μὴ δύνασθαι γράφειν.

319. Τὸ τυπικὸν τοῦτο ه ἐν μέσῳ λέξεως δὲν συμπλέκεται μετὰ τοῦ ἑπομένου γράμματος, καὶ ἐὰν μὲν συμπέσῃ κατόπιν γράμματος συμπλεκομένου μετὰ τοῦ ἑπομένου, γράφεται οὕτως ـه, ὡς ἂν ἦτον ἐν τέλει λέξεως, ὡς قویه μامق κογιάμαμακ, μὴ δύνασθαι θέτειν· ἐὰν δὲ τύχῃ κατόπιν γράμματος μὴ συμπλεκομένου μετὰ τοῦ ἑπομένου γράφεται οὕτως ه ὡς وېرمامك βερέμεμακ, μὴ δύνασθαι δίδειν, ἐῷ σύμφωνον ὃν γράφεται κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν οὕτως ـهـ, ὡς تهمت τόχμετ, πταῖσμα, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν οὕτως ه, ὡς رهنما ῥεχνουμά, ὁδηγός.

Περὶ Ἄρθρου.

320. Ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω (§ 69), ἡ ὀθωμανικὴ γλῶσσα δὲν ἔχει ἄρθρα, ἡ δὲ ἔλλειψις τούτων ἀναπληροῦται κατὰ δύο τρόπους, ὅπως γίνῃ ἡ διάκρισις τῶν ὡρισμένων ἀπὸ τὰ ἀόριστα, τοῦθ' ὅπερ ἐκπληροῦται εἰς ἄλλας γλώσσας διὰ τῆς χρήσεως τοῦ ἄρθρου. Ὅθεν ἐπὶ ἀορίστου μὲν προσώπου ἢ πράγματος, ἂν μὲν τὸ ἀορίστως ἐκφρασθησόμενον ὄνομα ἢ ἐπίθετον δηλοῖ ὂν διακεκριμένον, τότε τίθεται πρὸ τοῦ ὀνόματος ἢ ἐπιθέτου τὸ ἀριθμητικὸν بر πίρ, εἷς, τις, διὰ τὸ ἑνικόν, καὶ τὸ بعض πάζη, τινές, διὰ τὸ πληθυντικόν, ὡς بر اركچ πίρ ἐργκὲτς, τράγος τις· بعض كچیلر πάζη κετσιλὲρ, αἶγές τινες· ἂν δὲ τὸ ἀορίστως ἐκφρασθησόμενον ὄνομα φανερόνῃ μέρος ἀποσπώμενον ἀπὸ ὅλον συνεχὲς ἢ ὡς συνεχὲς θεωρούμενον, τότε τίθεται πρὸ τοῦ ὀνόματος τὸ بر πίραζ, ὀλίγον τι, بر مقدار πίρ μικδὰρ, μέρος τι, καὶ τὰ παρόμοια, ὡς بر صو πίρ μικδὰρ σοὺ, μέρος ὕδατος

بر پارچه πίραζ ἀκτσὲ, χρήματά τινα· بر عسکر πίρ μικδὰρ ἀσκὲρ, μέρος στρατεύματος· ἐπὶ ὡρισμένου δὲ προσώπου ἢ πράγματος, ἐκφέρεται τὸ ὄνομα μόνον, ὡς بر مشیر کلیور πίρ μουπασίρ γκελίγιορ, ὁ κλητὴρ ἔρχεται. Διὰ τούτου ἐννοοῦμεν γνωστόν τινα κλητῆρα, ἐν ᾧ λέγοντες بر مشیر کلیور πίρ μουπασίρ γκελίγιορ, ἐννοοῦμεν ἄγνωστόν τινα κλητῆρα.

Περὶ Ὀνόματος.

Περὶ μετουσιαστικῶν ὀνομάτων.

321. Τὰ μετουσιαστικὰ σχηματίζονται ἐξ ὀνομάτων ἀσυνδέτως ἐκφερομένων ἄνευ οὐδενὸς μορίου, ὡς ایپک چوراب ἰπὲκ τσοράπ = μεταξωτὴ περικνημίς صرمه شریت σάρμα σιρὶτ = χρυσῆ ταινία· کوش یحاق κοὺς γιεμούς πητσάκι, ἀργυροῦν μαχαίριον.

322. Σχηματίζονται προσέτι τὰ μετουσιαστικὰ ἐκφερομένου τοῦ ὀνόματος τῆς ὕλης εἰς ἀφαιρετικὴν πτῶσιν, συνοδευομένην ὑπὸ τῆς τουρκικῆς μετοχῆς یاپلمش γιαπιλμὶς, ἢ τῆς ἀραβικῆς معمول μα'μοὺλ, ὡς اودوندن یاپلمش οὐντοὺντὰν γιαπιλμὶς σοφρὰ = ξυλίνη τράπεζα· یوکدن معمول γιοὺκδὲν μα'μοὺλ = μάλλινος.

Περὶ ὀνομάτων δηλούντων τὸν ἐπαγγελλόμενον καὶ ἐπιτηδεύοντα ἢ ἐπιτετραμμένον τι.

323. Τὰ ὀνόματα τὰ ὁποῖα σημαίνουσι τὸν ἐπαγγελλόμενον καὶ ἐπιτηδεύοντα ἢ ἐπιτετραμμένον τι σχηματίζονται ἐκ τῶν οὐσιαστικῶν, προσθέσει ἐν τέλει αὐτῶν τοῦ μορίου جی ὅπερ λαμβάνει χαρακὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν. Π. χ. اکمک ἐκμὲκ = ἄρτος, اکمکجی ἐκμεκ-τσὶ = ἀρτοποιός· باغ πάγ = ἄμπελος, باغجی πάγ-δζὴ = ἀμπελουργὸς καὶ ἀμπελοφύλαξ· قیو κουγιοὺ = φρέαρ, قیوجی κουγιου-δζοὺ = ὁ σκάπτων φρέατα· کومر κιούμὲρ = ἄνθραξ, کومرجی κιούμὲρ-δζὲ = ἀνθρακεύς· قپو καποὺ, θύρα, قپوجی καπη-δζὴ θυρωρός.

Περὶ κτητικῶν, τοπικῶν καὶ ἐθνικῶν ἐπιθέτων.

324. Τὰ κτητικά, τοπικὰ καὶ ἐθνικὰ ἐπίθετα σχηματίζονται ἐκ τῶν ὀνομάτων, προσθέσει ἐν τέλει αὐτῶν τοῦ μορίου لو ἢ لی δεχομένου χαρακὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, ὡς کوی κιοὶ = χωρίον, کویلی κιοϊλὶ = χωρικός· استانبول ἰσταμπὸλ = Κωνσταντινούπολις, استانبولو ἰσταμπολ-λοὺ = Κων-

σταντινουπολίτης· ﻋﻘﻞ ἀκηλ=νοῦς, ﻋﻘﻠﻰ ἀκηλ-λὴ ἔννους· ﺟﻨﻪ χἀνὲρ= παιδεία, ﻟﻰ ﺟﻨﻪ χἀνερ-λί, πεπαιδευμένος· ﺟﺎﻥ δζὰν, ψυχὴ, ﺟﺎﻟﻮ δζαν-λὴ, ἔμψυχος.

Περὶ ἀφῃρημένων ὀνομάτων.

325. Τὰ ἀφῃρημένα ὀνόματα σχηματίζονται ἐκ τῶν ἐπιθέτων καὶ οὐσιαστικῶν, προσθέσει ἐν τέλει αὐτῶν τοῦ μορίου ﻕ εἰς τὰς δασυφώνους, καὶ τοῦ ﻙ εἰς τὰς ψιλοφώνους λέξεις, ὅπερ δέχεται χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, ὡς ﭘﺎﺩﺷﺎﻫ ﻕ padiṡaḫ=βασιλεὺς, ﭘﺎﺩﺷﺎﻫﻠﻖ padiṡaḫ-lὴḳ=βασιλεία· ﻥ πὲν=ἐγὼ, ﭘﻨﻚ πεν-lὶḳ=ἐγωϊσμός· ﺍﻛﻤﻜﭽﻰ ἀκμεκ-tsὶ=ἀρτοποιὸς, ﺍﻛﻤﻜﭽﻴﻠﻚ ἀκμεκ-tsι-lὶḳ=ἀρτοποιεία· ﻗﻮﻝ κουλ, δοῦλος, ﻗﻮﻟﻠﻖ κουλ-lούḳ, δουλεία.

Περὶ ῥηματικῶν ὀνομάτων.

326. Τὰ ῥηματικὰ ὀνόματα τῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης σχηματίζονται ἐκ τῆς ῥίζης τῶν ῥημάτων, προσθέσει ἐν τέλει αὐτῆς, ἐὰν μὲν λήγῃ εἰς ἠρεμοῦν, τοῦ μορίου ﻱﻖ, ἐὰν δὲ λήγῃ εἰς κινητὸν ἢ εἰς ἓν τῶν γραμμάτων ﻭ ا, τοῦ μορίου ﻳﻘ. Ἐκ τῶν μορίων τούτων τὸ μὲν ﻱﻖ τρέπει τὸ ληκτικὸν γράμμα τῆς ῥίζης ἀπὸ ἠρεμοῦν εἰς κινητὸν, δεχόμενον χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, τὸ δὲ ﻳﻘ λαμβάνει δύο χαρεκέδες μὲ φωνὰς ἀναλόγους πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν. Π. χ. ﺻﺎﺗﻴﻖ σατ-ηδζὴ, πωλητὴς· ﺑﺴﻠﻴﻘﻰ πεσλε-γιδζί, τροφεύς· ﺍﻭﺩﻭﻥ ﻳﺎﺭﻱﻖ ὀδοὺν γιαρ-ηδζή, ξυλοσχίστης· ﻗﻴﻮﻥ ﻛﻮﺩﻴﻖ κογιοὺν γκιὸδδζὲ, προβατοβοσκὸς, ἐκ τῶν ῥημάτων ﺻﺎﻗﻖ σατ-μὰκ, ﺑﺴﻠﻤﻖ πεσλε μὲκ, ﺍﻭﺩﻭﻥ ﻳﺎﺭﻣﻖ ὀδοὺν γιαρ-μὰκ, καὶ ﻗﻴﻮﻥ ﻛﻮﻛﻤﻚ κογιοὺν γκιὸτ-μέκ.

Περὶ ὑποκοριστικῶν ὀνομάτων.

327. Διὰ τῆς προσθήκης τοῦ μορίου ﺟﻖ δζηḳ ἐν τέλει τῶν δασυφώνων, καὶ τοῦ ﺟﻚ δζὶḳ ἐν τέλει τῶν ψιλοφώνων οὐσιαστικῶν, σχηματίζονται ὑποκοριστικὰ, σημαίνοντα καταφρονητικὴν ἢ ἁπλῆν σμίκρυνσιν. Ἡ δὲ κολακευτικὴ σμίκρυνσις δηλοῦται προσθέσει τοῦ μορίου ﺟﻖ δζηḳ ἐν τέλει τῶν δασυφώνων, καὶ τοῦ ﺟﻚ δζιḳ ἐν τέλει τῶν ψιλοφώνων οὐσιαστικῶν. Π. χ.

ﺁﺩﻣﺠﻖ ἀδεμ-δζιḳ=πεφιλημένος ἄνθρωπος· ﻗﻮﺷﺠﻖ κουσ-τσουḳ=πτηνάριον· ﻳﻠﺎﻥﺠﻖ γηλαν-δζὶḳ=ὀφείδιον· ﺁﺩﻣﺠﻚ ἀδεμ-δζὶκ, ἀνθρωπίσκος, ἐκ τῶν ﺁﺩﻡ ἀδὲμ, ﻗﻮﺵ κοὺς, ﻳﻠﺎﻥ γηλὰν, κτλ.

328. Τὸ μόριον ﺟﻖ ἢ ﺟﻖ προστιθέμενον ἐν τέλει ἐπιθέτων τι ὧν σχηματίζει τὰ ὑποκοριστικὰ αὐτῶν, ἐμφαίνοντα τὸ ὀλίγον ἢ ἱκανῶς τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον. Π. χ. ﺻﻴﺠﺎﻕ σηδζὰḳ=θερμὸς, ﺻﻴﺠﺠﻖ σηδζα-δζὴḳ=ὑπόθερμος.

329. Τὰ εἰς ﻕ καὶ ﻙ λήγοντα οὐσιαστικὰ καὶ ἐπίθετα, γινόμενα ὑποκοριστικὰ διὰ τῆς προσλήψεως τῶν ἀνωτέρω μορίων, ἀποβάλλουσι τὸ ληκτικὸν αὐτῶν ﻕ καὶ ﻙ. Π. χ. ﻛﭙﻚ κιὸπὲκ=κύων, ﻛﭙﺠﻚ κιὸπε-δζὶκ=κυνάριον· ﻃﺎﻕ ταβοὺκ=ὄρνις, ﻃﺎﻗﺠﻖ ταβου-δζοὺκ=μικρὰ ὄρνις· ﻛﭽﻚ κιὸτσὲκ, μικρὸς, ﻛﭽﭽﻚ κιὸτσὲ-δζὲκ, μικρούτσικος.

330. Τὰ ἐπίθετα ﺟﻼﻕ ἄζ, ὀλίγος, καὶ ﺟﺮﻕ δὰρ, στενὸς, λαμβάνουσι καὶ ἓν ἐλὶφ πρὸ τοῦ ﺟﻖ καὶ ﺟﻚ, ὡς ﺟﻼﺟﻖ ἀζα-δζὴκ, ὀλίγον τι, (ὀλιγούτσικον), ﻃﺎﺭﺟﻖ δαρα-δζὴκ, στενούτσικος.

Περὶ περιεκτικῶν ὀνομάτων.

331. Προσθέσει τοῦ μορίου ﻟﻖ ληκ ἐν τέλει τῶν δασυφώνων, καὶ τοῦ ﻟﻚ λὶκ ἐν τέλει τῶν ψιλοφώνων οὐσιαστικῶν, σχηματίζονται τὰ περιεκτικὰ, ἤγουν ὀνόματα, ἅτινα σημαίνουσι τόπον περιέχοντα πολλὰ ἐκ τῶν τοῦ πρωτοτύπου σημαινομένων ἢ τόπον δημόσιον. Π. χ. ﺑﺎﻏﻠﻖ παγ-λὴκ=ἀμπελὼν· ﺯﻳﺘﻮﻥ ζεϊτὶν, ἐλαία, ﺯﻳﺘﻮﻧﻠﻖ ζεϊτιν-lὶκ=ἐλαιὼν, ﺳﻠﻤﻠﻖ σελαμ-λὴκ, χαιρετισμὸς, ﺳﻠﻤﻠﻖ σελαμ-λὴκ, τόπος ἔνθα ἐκτελεῖται ὁ χαιρετισμὸς ἢ ἡ συνέντευξις τῶν ἀνδρῶν, ἀνδρωνίτης.

Περὶ χρονικῶν καὶ ἄλλων τινῶν ἐπιθέτων.

332. Τὸ μόριον ﻟﻚ ἢ ﻟﻖ προστιθέμενον ἐν τέλει τῶν οὐσιαστικῶν σχηματίζει ἐπίθετα χρονικὰ, ὡς καὶ ἐπίθετα δι' ὧν ὑπονοεῖται ποσόν τι νομίσματος ἢ ὕλης τινὸς, ἱκανὸν πρὸς ἐκπλήρωσιν ἢ κατασκευὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου σημαινομένου. Π. χ. ﺳﺮﻟﻚ σετριλὶκ=ποσόν τι ὑφάσματος ἢ νομίσματος πρὸς κατασκευὴν σουρτούκου· ﻛﻜﻚ γεμεκ-lὶκ=τὸ πρὸς φαγητὸν ἀπαιτούμενον χρηματικὸν ποσὸν ἢ ἄλλο τι· ﻛﻮﻧﻠﻖ κιὸν γκιὸν-lὴκ=ἡμερήσιος. ﻫﻔﺘﻠﻖ χαφτα-lὴκ=ἑβδομαδιαῖος, ἐκ τῶν ﺳﺮ σετρὶ, ﻛﻚ γεμὲκ, ﻛﻮﻥ γκιὸν καὶ ﻫﻔﺘﻪ χαφτά.

333. Τὰ ὁμοίωσιν σημαίνοντα ἐπίθετα γίνονται ἐκ τῶν οὐσιαστικῶν προσθέσει ἐν τέλει αὐτῶν τοῦ μορίου ﺳ- δεχομένου χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον

πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν. Π. χ. اورمان ὁρμὰν, δάσος, اورمانسى ὁρμαν-σὶ = δασοειδής.

334. Τὸ μόριον جه τιθέμενον ἐν τέλει τῶν ἐπιθέτων δηλοῖ τὸ ἀρκετὰ, ἱκανῶς. Π. χ. معقولجه μα'κούλ-δζε = ἀρκετὰ νοήμων, ἐκ τοῦ معقول μα'κούλ.

Περὶ Ἀριθμητικῶν Ὀνομάτων.

335. Μεταξὺ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν καὶ τῶν μετ' αὐτῶν ἐκφερομένων ὀνομάτων παρεντίθενται, χάριν γλαφυρότητος τοῦ λόγου, αἱ μηδεμίαν καθ' ἡμᾶς ἔχουσαι σημασίαν λέξεις: نفر νεφὲρ = ἄτομον, ἐπὶ ἀνθρώπων· باش πὰς ἢ راس ρεὲς = κεφαλὴ, ἐπὶ μεγάλων ζώων· قطعه κητ'à = τεμάχιον, ἐπὶ ἐπιστολῶν καὶ διαφόρων ἄλλων ἐγγράφων· باب παπ = πύλη, ἐπὶ οἰκιῶν καὶ ἐργαστηρίων· قبضه καπζὰ = λαβὴ, ἐπὶ ὅπλων λαβὴν ἐχόντων· پاره παρὲ = τεμάχιον, ἐπὶ πόλεων, κωμῶν, πολιχνίων καὶ πλοίων· عدد ἀδὲτ = ἀριθμὸς, καὶ دانه τανὲ = κόκκος, ἐπὶ ἐμψύχων καὶ ἀψύχων μικρῶν ἀντικειμένων. Π. χ. قوش دانه قοῦς τὸ ἄλτμὴς τανὲ κοὺς = ἑξήκοντα πτηνά· اللى عدد ἐλλὶ ἀδὲδ λιμὸν = πεντήκοντα λεμόνια· سفيه اوتوز پاره ὁτοὺζ παρὲ σεφινὲ = τριάκοντα πλοῖα· يكرمى پاره كوى γιρμὶ παρὲ κιόϊ = εἴκοσι πολίχνια· طقوز باب مزل اون قبضه قليج ὸν καπζὰ κηλὶτς = δέκα ξίφη· سكز قطعه مكتوب سكز اوچ دوكوز πὰπ μεζὶλ = ἐννέα οἰκίαι· يدى باش قصراق يدى يدى πὰς κησρὰκ = ἑπτὰ φορβάδες· التى راس بوغا الى راس بوغا ἄλτὴ ῥὲὲς πουγὰ = ἓξ ταῦροι· بش نفر يكيچرى بش نفر يكيچرى πὲς νεφὲρ γενίτσερι = πέντε Γενίτσεροι.

336. Εἰς τὴν οἰκιακὴν γλῶσσαν, ἐπὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἀντικειμένων, ἐμψύχων τε καὶ ἀψύχων, μεταξὺ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν καὶ τῶν προσκειμένων αὐτοῖς ὀνομάτων παρεντίθεται ἡ λέξις دانه τανέ.

337. Προκειμένου περὶ ἡλικίας ἐλάσσονός ἑνὸς ἔτους, εἰσὶν ἐν χρήσει τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ συνοδευόμενα, κατὰ τὰς περιστάσεις, ὑπὸ μιᾶς τῶν λέξεων: ساعت σα'ὰτ = ὥρα, كون γκιὸν = ἡμέρα, هفته χαφτὰ = ἑβδομὰς, آى αἴ = μὴν, καὶ سنه σενὲ = ἔτος, συμπλεκομένων, τῶν μὲν δασυφώνων μετὰ τοῦ μορίου لق ληκ, τῶν δὲ ψιλοφώνων μετὰ τοῦ μορίου ك λικ ἢ λὸκ. Ὅταν ὅμως πρόκειται νὰ ἐκφράσωσιν ἡλικίαν ὑπερβαίνουσαν τὸ ἓν ἔτος, μετὰ τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ ἐκφέρεται ἡ λέξις ياش γιὰς = ἡλικία, συμπεπλεγμένη μετὰ τῆς ἐνικῆς β'. δοτικῆς τῆς τριτοπροσώπου καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας. Πολλάκις δὲ πρὸ τοῦ ἀριθμητικοῦ ὀνόματος τίθεται κατὰ πλεονασμὸν ἡ ἀραβικὴ λέξις سن σὶνν = ἡλικία, ἔχουσα ἐν τέλει τὴν τριτοπρόσωπον καταληκτικὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν. Π. χ. دريك سنى اللى ياشنده

πεδερινὶν σιννὶ ἐλλὶ γιασηνδάδηρ = ὁ πατήρ του εἶναι πεντηκοντούτης· اوچ ياشنده ὁτοὺζ γιασηνδάδηρ = εἶναι τριακοντούτης· چوجق سكز آيلغدر τσοδζοὺκ σεκὶζ ἀϊλήκτηρ, τὸ παιδίον εἶναι ὀκτὼ μηνῶν.

338. Προστιθεμένης τῆς λέξεως قات κὰτ = πτυχὴ, μετὰ τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ ὀνόματα, σχηματίζονται τὰ: برقات πὶρ κὰτ = ἁπλοῦς· ايكى قات ἰκὶ κὰτ = διπλοῦς· اوچ قات ὁτς κὰτ, τριπλοῦς. κτλ. Ἐν τέλει τῆς λέξεως قات τίθεται πολλάκις τὸ μόριον لو ἢ لى λη, ὡς قاتلى بش πὲς κατλὴ = πενταπλοῦς· قاتلو التى ἀλτὴ κατλὴ = ἑξάπλους.

339. Μετὰ τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ θέτοντες οἱ Ὀθωμανοὶ εἰς β'. δοτικὴν λέξιν, χρόνον δηλοῦσαν, σχηματίζουσι τὰ: كونده برکون πὶρ γκιονδὲ, ἐνμιᾷ ἡμέρᾳ· سنده اوچ ὁτς σενεδὲ, ἐν τρισὶν ἔτεσι· برآيده πὶρ ἀϊδὰ, ἐνένι μηνί· هفته برکره χαφταδὰ πὶρ κερὶὲ, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος· كونده ايكى γκιονδὲ ἰκὶ δερ'à, δὶς τῆς ἡμέρας· اوچ دفعه الى آيده اوچ ἀλτὴ ἀϊδὰ ὁτς δερ'à, τρὶς τῶν ἓξ μηνῶν.

340. Τὰ ἐξ ὡρῶν, ἡμερῶν, μηνῶν καὶ ἐτους χρονικὰ ὀνόματα ἐκφέρονται διὰ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν, προσθέσει ἐν τέλει αὐτῶν τοῦ μορίου لق λὴκ ἢ λουκ, εἰς τὰ δασύρωνα, ἢ τοῦ ك λὶκ ἢ ك λὸκ, εἰς τὰ ψιλόφωνα, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν. π. χ. ساعتلق ἰκὶ σα'ατλὴκ, δίωρος· كونلك اوچ ὁτς γκιονλὰκ, τριήμερος· آيلق بش πὲς ἀϊλὴκ, πενταμηνος· التى سنه لك ἀλτὴ σενελὶκ, ἑξαετής.

341. Προσθέσει ἐν τέλει τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν τοῦ μορίου لق εἰς τὰ δασύφωνα, καὶ τοῦ ك εἰς τὰ ψιλόφωνα, ἀμφότερα τὰ μόρια ταῦτα δεχόμενα χαρακτῆρα φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, σχηματίζονται ὀνόματα δηλοῦντα τὸ ποσὸν μονάδων συστατικῶν νομίσματός τινος. Π. χ. بشلك πεσλὶκ, πενταρίου· اونلق ὀνλοὺκ, δεκαρίου· يوزلك γιοζλὰκ, ἑκατοστάριον, κτλ. Ὅταν δὲ τὸ εἶδος τοῦ νομίσματος ἦναι ξένον, καὶ ἔκτακτον ἢ δὲν ἐννοῆται ἐκ τῆς συναφείας, τότε προστίθεται τὸ ὄνομα τοῦ προκειμένου νομίσματος μεταξὺ τοῦ ἀριθμητικοῦ καὶ τοῦ μορίου لق ἢ ك, τὰ δὲ τοιαῦτα σύνθετα ὀνόματα σημαίνουσι προσέτι τὸ ποσὸν τῆς τιμῆς πράγματός τινος. Π. χ. اون يكرمى فرانقلق ὸν γιρμὶ φρανκλὴκ, δέκα εἰκοσάφραγκα, بش فرانقلق πὲς φρανκλὴκ, πενταφράγκον· بيك ليرالق او πὶν λιραλὴκ ἓϐ, χιλίων λιρῶν ἀξίας οἰκία· درت بيك كيسه لك چفتلك διὸρτ πὶν κεσελὶκ τσιφλὶκ, τεσσάρων χιλιάδων πουγγίων ἀξίας ἔπαυλις, ὑποστατικόν.

342. Τὸ ἀπόλυτον ἀριθμητικὸν ير πὶρ, λαμϐάνον ταυτοχρόνως τὰ δύο μόρια τῆς τριτοπροσώπου καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας (ى καὶ ى-) γίνεται ير-ى πὶρισὶ, καὶ ἰσοδυναμεῖ τῷ برآدم πὶρ ἀδὰμ = ἄνθρωπός τις.

343. Προσθέσει τοῦ μορίου كل ἐν τέλει τῶν δασυφώνων και τοῦ لق ἐν τέλει τῶν ψιλοφώνων διαιρετικῶν, σχηματίζονται ὀνόματα δηλοῦντα τὴν εἰς ὡρισμένου εἴδους νόμισμα ἀξίαν μισὶς ἑκάστης τῶν μονάδων εἴδους τινὸς πράγματος ἢ ἀριθμόν τινα προσώπων γνωστῆς τάξεως ἢ πραγμάτων γνωστοῦ τινος εἴδους. Κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην τὰ μόρια لق καὶ كل δέχονται χαρακὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, τὰ δὲ περὶ ὧν ὁ λόγος ὀνόματα ἀντιστοιχοῦσι μὲ τὰ τῆς καθομιλουμένης γλώσσης, εἰς ἄρικα λήγοντα. Π. χ. اومومار اورلقدر ὁ μουμλὰρ ὀναρλήκτηρ, τὰ κηρία ἐκεῖνα εἶναι δεκάρικα· يوزلرايكيشر يكلكدر πουνλὰρ ἰκισὲρ πινλίκτιρ, ταῦτα εἶναι δισχιλιάρικα, ἤτοι σύγκεινται ἐκ δύω χιλιάδων ἢ περιλαμβάνουσι δύω χιλιάδας προσώπων, πράγματος ἢ νομίσματός τινος.

344. Οἱ Ὀθωμανοὶ θέλοντες νὰ προσδιορίσωσι τὸ εἶδος τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νομίσματος, ἢ τὸ εἶδος τῶν πραγμάτων καὶ τὴν τάξιν τῶν προσώπων τὰ ὁποῖα περιέχουσι τὰ ὡς ἀνωτέρω σχηματιζόμενα ὀνόματα, προκειμένου περὶ ἐκτάκτου εἴδους, καὶ τάξεως, μὴ κοινῶς ἐγνωσμένης, ἢ μὴ εὐκόλως ἐννοουμένης ἐκ τῆς συναφείας, θέτουσι μεταξὺ τοῦ διαιρετικοῦ καὶ τοῦ μορίου لق ἢ كل μίαν λέξιν προσδιορίζουσαν τὸ εἶδος καὶ τὴν τάξιν. Π. χ. يۈلان اورلقدر γιαπηλὰν ἐβλὲρ πεσὲρ ὀδαλήκδηρ, αἱ κτισθεῖσαι οἰκίαι ἔχουσιν ἀνὰ πέντε δωμάτια· احسان ايدكلر يوزلرغروشلقدر ἰχσὰν ἐττιγινὶζ γιεδζὸκλερ πινὲρ γουρουσλούκτουρ, ἕκαστον τῶν δακτυλίδων τὰ ὁποῖα ἐδωρήσατε εἶναι ἀξίας χιλίων γροσίων.

345. Κατόπιν ἑκατέρου μέρους τοῦ κλασματικοῦ ἀριθμοῦ προστίθεται πολλάκις μία τῶν λέξεων پای παΐ, جزء δζοζ, حصه χησσὰ καὶ قسم κήσμ =μέρος. Π. χ. اوچ پايده ἰκὶ παΐ=δύω τρίτα· حصه بش يكرمی حصه‌ده يكرمی γιρμὶ πὲς χησσαδὰ πὶρ χησσὰ=ἓν εἰκοστὸν πέμπτον.

346. Ὅταν ἐκφέρεται ἀκέραιος μετὰ κλασματικοῦ, ἐκφραζομένου διὰ τουρκικῶν ἀριθμητικῶν ὀνομάτων, καὶ ἐλάσσονος τοῦ ἡμίσεως, τότε μεταξὺ τοῦ ἀκεραίου καὶ τοῦ κλασματικοῦ τίθεται ὁ σύνδεσμος و βὲ, ἢ ἡ πρόθεσις ايله ἰλὲ=σὺν, καὶ κατόπιν ἑνὸς τούτων ἡ γενικὴ τοῦ ἀριθμητικοῦ بر πὶρ= εἷς. Π. χ. سكزايله اوچى بشده برك ἰλὲ πιρὶν πεσδὲ ὀτσὰ, ὀκτὼ καὶ τρία πέμπτα, κατὰ λέξιν: σὺν ὀκτὼ ἑνὸς ἐν πέντε τρία· اوتوز دراع و برك σὺν ὀτούζ ζιρὰ' βὲ πιρὶν σεκιζδὲ πεσὶ, τριάκοντα πήχεις καὶ πέντε ὄγδοα.

Περὶ Ἀντωνυμιῶν.

Περὶ προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν.

347. Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι بن πὶζ, καὶ سن σὶζ, συμπλέκονται μετὰ τοῦ μορίου ر καὶ γίνονται بزر πὶζλὲρ, καὶ سزر σιζλὲρ, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη, καὶ ἀπὸ στόματος ἑνὸς μόνον ἐκφερομένη, δηλοῖ μετριοφροσύνην τινα, ὅταν ὁ λαλῶν ἦναι ἀνώτερος τὸν βαθμὸν τοῦ πρὸς ὃν λαλεῖ, ἡ δὲ δευτέρα, ἐπίσης εἰς ἕνα ἢ εἰς πολλοὺς λεγομένη, εἶναι ἐν χρήσει πρὸς τιμὴν τοῦ πρὸς ὃν ἀποτείνεται ὁ λόγος.

348. Αἱ ά. δοτικαὶ τοῦ ἑνικοῦ ά. β'. καὶ γ'. προσώπου τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν γράφονται διὰ τοῦ σαγὴ νοῦν (ـه) ἀντὶ τοῦ ن. Ἡ δὲ τριτοπρόσωπος β'. δοτικὴ καὶ ἀφαιρετικὴ γράφεται اندن ἀνδὰν, ἀντὶ اودن ὀδὰν, ἐξ αὐτοῦ, τῆς, اندا ἀνδὰ, ἀντὶ اودا ὀδὰ, ἐν αὐτῷ, ᾗ. Κοινότερον ὅμως ταῦτα προφέρονται καὶ γράφονται اونن ὀνδὰν καὶ اوندا ὀνδά.

Περὶ δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν.

349. Αἱ δεικτικαὶ ἀννωνυμίαι بو, شو καὶ او ἐκφερόμεναι μετὰ τοῦ στερητικοῦ μορίου سز=ἄνευ, ἢ εἰς β'. δοτικὴν καὶ ἀφαιρετικὴν πτῶσιν, προσλαμβάνουσιν ἐν εὐφωνικὸν ن. Π. χ. بونسز πουνσοὺζ, ἄνευ τούτου, ταύτης· اونسز ὀνσοὺζ, ἄνευ ἐκείνου, ἐκείνης· بونن πουνδὰν, ἐκ τούτου, ταύτης· شوندا σουνδὰ, ἐν ἐκείνῳ, ἐκείνῃ, ἐνταῦθα· اوندا ὀνδὰ, ἐν ἐκείνῳ, ἐκείνῃ, ἐκεῖ.

350. Προσθέσει τοῦ μορίου دكل ἐν τέλει τῶν بو, شو καὶ او γίνονται αἱ λέξεις بودكل πόϊλὲ, شودكل σιόϊλὲ καὶ اودكل ὀϊλὲ, ἀντιστοιχοῦσαι ὅτε μὲν μὲ τὰς ἀντωνυμίας τοιοῦτος, τηλικοῦτος, κτλ. ὁτὲ δὲ μὲ τὰ δεικτικὰ ἐπιρρήματα οὕτως, ἐκεῖνος. Ἰσοδύναμοι μὲ τὰς λέξεις ταύτας εἶναι καὶ αἱ بوجلين πουνδζιλεῖν=τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτον, καὶ اوجلين ὀνδζιλεῖν=τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτον, καὶ ἐκείνων, αἵτινες σχηματίζονται ἐκ τῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν او καὶ بو προσθέσει τοῦ جلين ὀνδζιλεῖν. Αἱ δὲ بوجلين καὶ اوجلين ἔχουσι πάντοτε φύσιν ἐπιθέτου.

351. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι λαμβάνονται ἄλλοτε μὲν ὡς ἐπίθετα, ἄλλοτε δὲ ὡς οὐσιαστικά, καὶ μόνον κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν κλίνονται.

Περὶ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν.

352. Αἱ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι συμπλεκόμεναι ἐν ἀνάγκῃ μετὰ καταληκτικῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν (§ 187), ἐξηγοῦνται, αἱ μὲν كيم καὶ قنغی

κτητικῶς μὲν, ἐὰν ᾖναι ἑνικοῦ ἀριθμοῦ, κτητικῶς δὲ ὡσαύτως ἢ διαιρετικῶς ἐὰν ᾖναι πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, ἡ δὲ ﻱ εἴτε ἑνικοῦ, εἴτε πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ εἶναι, μόνον κτητικῶς. Π. χ. چالیﻱ νεμὶ τσαλδηλὰρ, τί μοῦ ἔκλεψαν; قاغلارﻱمزی کوردیلر κάνγηλαρη-μηζὴ γκιὸρδιλὲρ, τίνας ἢ τίνα ἐξ ἡμῶν εἶδον; کیمﻱ واردر κιμὶμ βάρδηρ, τίνα ἔχω (τίς μου ὑπάρχει); ﻩاړﻱمز کیمﻱ وردیلر κιμιμιζὲ παρὰ βερδιλὲρ, εἰς τίνα ἐξ ἡμῶν ἔδωκαν χρήματα;

353. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία ﻱ δεχομένη τὸ μόριον جﻱ γίνεται جﻱ νεδζὶ, καὶ σημαίνει τίς τὸ ἐπάγγελμα, ὡς جیدﻱجﻱ قرلﻱ kardaʃὶ νεδζὶδιρ, τί ἐπαγγέλλεται ὁ ἀδελφός του;

354. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία کیم κὶμ, συμπλεκομένη μετὰ τῶν καταληκτικῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν, δηλοῖ καὶ ἀοριστίαν, ὡς کیمزکیدی κιμιμὶζ γκιττὶ κιμιμὶζ καλδὴ, ἐξ ἡμῶν τινὲς μὲν ἀνεχώρησαν, کیمی اغلار کیمی کول κιμὶ ἀγλὰρ κιμὶ γκιὸλὲρ, τὶς μὲν κλαίει, τίς δὲ γελᾷ.

355. Ἐπὶ ἐρωτήσεως περὶ προσώπων ἢ πραγμάτων διακεκριμένων, τὸ πόσος, η, ον, οι, αι, α, τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐκφράζεται τουρκιστὶ διὰ τοῦ قاچ κὰτς, τὸ δὲ μετ αὐτοῦ συναπτόμενον ὄνομα μένει εἰς τὸν ἑνικὸν ἀριθμόν. Π. χ. او قاچ κὰτς ὲὅ, πόσαι οἰκίαι; ﻩاغچ قاچ κὰτς πάγτσὲ, πόσοι κῆποι;

356. Ἐπὶ ἐρωτήσεως περὶ μέρους ἀποσπωμένου ἀπὸ ἓν ὅλον συνεχὲς, τὸ ἑλληνικὸν πόσος, η, ον, οι, αι, α, ἐκφράζεται διὰ τοῦ نقدر νεκαδὰρ, ἢ مقدار νε μηκτὰρ, ὡς نقدرسو νὲ καδὰρ σὸτ, πόσον γάλα; ﻩمقدارعسکر νὲ μηκτὰρ ἀσκὲρ, πόσον στράτευμα;

357. Διὰ τῆς λέξεως قاچ κὰτς, ἐρωτῶσιν οἱ Ὀθωμανοὶ περὶ τῆς ὥρας, τῆς τιμῆς πωλουμένου ἢ ἀγοραζομένου πράγματος, καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ἡμερῶν τοῦ μηνὸς, μεταχειριζόμενοι τὰς ἑξῆς περιφράσεις: ساعت قاچدر σα'ὰτ κάτστηρ, τί (πόση) ὥρα εἶναι; ساعت قاچ کلدی σα'ὰτ κατσὰ γκελδὶ, ἡ ὥρα εἰς πόσας ἦλθεν; قاچ الیورسکز κατσὰ ἀλήγιορσουνουζ, πόσον τὸ ἀγοράζετε; قاچه ویریلر κατσὰ βερίγιορλαρ, πόσον τὸ δίδουσι, πωλοῦσι; بوکون آیك قاچدر ποὺ γκιὲν ἀγὶν κατσήδηρ, πόσας ἔχομεν τοῦ μηνὸς σήμερον;

358. Ἐκ τῆς قاچ καὶ τοῦ μορίου جﻱ σχηματίζεται τὸ قاچنجﻱ κατσηνδζὴ, τὸ ὁποῖον ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ παρ' ἡμῖν ἐρωτηματικὸν πόστος. Π. χ. قاچنجﻱ سنه‌در κατσηνδζὴ σενέδιρ, πόστον ἔτος ἐστί; قاچنجی حصه‌یی لدیکز κατσηνδζὴ χησσαγὶ ἀλδηνὶζ, πόστον μέρος ἔσχετε;

359. Ἐκ τῆς قاچ καὶ τοῦ διαιρετικοῦ μορίου ر γίνεται τὸ ἐρωτηματικὸν τῶνδιαιρετικῶν قاچر κατσάρ. Π. χ. اوردکلر قاچرغوشه صاتلدی ὁρδεκλὲρ κατσὰρ γουρουσὰ σατηλδὴ, ἑκάστη τῶν νησσῶν ἀντὶ πόσων γροσίων ἐπωλήθη;

Περὶ αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας.

360. Ἡ αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία کندی κενδὶ, ἐκφέρεται καὶ ἐπιθετικῶς, σημαίνουσα διάκρισιν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐν τέλει τοῦ ὀνόματος μεθ' οὗ συμπλέκεται ἡ کندی προστίθεται ἡ καταληκτικὴ κτητικὴ ἀντωνυμία. Π. χ. کندی قلمم κενδὶ καλεμὶμ, ὁ ἐμὸς κάλαμος· کندی خانه‌مز κενδὶ χανεμὶζ, ἡ ἰδία ἡμῶν οἰκία. Πρὸς μείζονα δὲ διάκρισιν, τίθεται πρὸ τῶν πλαγίων πτώσεων τῆς کندی καὶ ἡ ὀνομαστικὴ αὐτῆς, ὡς کندوکندومك κενδὶ κενδιμὶν, αὐτὸς ἐμαυτοῦ· کندوکندو ﻩ κενδὶ κενδιμὲ, αὐτὸς ἐμαυτῷ καὶ αὐτὸς κατ' ἐμαυτόν· کندوکندومی κενδὶ κενδιμὶ, αὐτὸ; ἐμαυτόν· کندوکندوك κενδὶ κενδινὶν, αὐτὸς σεαυτοῦ· کندوکندوکه κενδὶ κενδινὲ, αὐτὸς σεαυτῷ, καὶ αὐτὸς κατὰ σεαυτόν· کندوکندوکی κενδὶ κενδινὶ, αὐτὸς σεαυτόν· کندوکندوسی κενδὶ κενδισινὶν ἢ کندوکندو κενδὶ κενδινὶν, αὐτὸς ἑαυτοῦ· کندوکندو ﻩ κενδὶ κενδιγὲ, αὐτὸς ἑαυτῷ, καὶ αὐτὸς καθ' ἑαυτόν· کندوکندولری κενδὶ κενδιγὶ, αὐτὸς ἑαυτόν· کندومزك κενδὶ κενδιμιζὶν, αὐτοὶ ἑαυτῶν· ﻩکندومز کندو κενδὶ κενδιμιζὲ, αὐτοὶ ἑαυτοῖς, καὶ αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς, کندومزی κεντὶ κεντιμιζὶ, αὐτοὶ ἑαυτοὺς, καὶ οὕτω καθεξῆς.

Περὶ ἀλληλοπαθοῦς ἀντωνυμίας.

361. Ἐπὶ ἀμοιβαίας σχέσεως δύο τρίτων ὑποκειμένων, ἡ ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία بری بری (§ 183) δὲν προσλαμβάνει συνήθως τὰς καταληκτικὰς κτητικὰς ἀντωνυμίας, ἀλλὰ μόνον τὴν ἀπαιτουμένην πτωτικὴν κατάληξιν, ὡς بری بری جانه قصدیدورلر πιρὶ πιρινὶν δζανηνὰ κὰστ ἐδίγιορλαρ, ἀλλήλους ἐπιβουλεύουσι.

362. Ἡ بری بری συντασσομένη μετὰ προθέσεως, εἶναι ἐν χρήσει κατ' ὀνομαστικὴν πτῶσιν, ὡς بری بری پیرلیه, ὁ εἷς μετὰ τοῦ ἄλλου· ﻩبری بری چاکیندی πιρὶ πιρὶ χακκηνδὰ, ὁ ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον· ﻩبری بری اوزرینه πιρὶ πιρὶ ὀζερινὲ, ὁ εἷς ἐπὶ τοῦ ἄλλου· بری بری پیرلریله πιρὶ πιρλερὶ λὲ, μετ' ἀλλήλων.

363. Ἐπὶ ἀμοιβαίας σχέσεως δύο τρίτων προσώπων, οἱ Ὀθωμανοὶ μεταχειρίζονται συνήθως τὸ περσικὸν یکدیگر γὲκ διγκὲρ, συμπεπλεγμένον μετὰ καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας τοῦ ἑνικοῦ τρίτου προσώπου (ی). Π. χ. یکدیگرینك γὲκ διγκερινὶν, ὁ εἷς τοῦ ἄλλου· یکدیگرینه γὲκ διγκερινὲ, ὁ εἷς τῷ ἄλλῳ· یکدیگرینی γὲκ διγκερινὶ, ὁ εἷς τὸν ἄλλον.

Περὶ καταληκτικῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν.

364. Τὰ ἀποτελοῦντα τὰς καταληκτικὰς κτητικὰς ἀντωνυμίας μόρια, πλὴν τοῦ ڑی, συμπλεκόμενα μετὰ λέξεων ληγουσῶν εἰς ήρεμοῦν, τρέπουσι τὸ ληκτικὸν τοῦτο γράμμα ἀπὸ ήρεμοῦντος εἰς κινητόν, δεχόμενον χαρακὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν.

365. Οὐδὲς χαρακὲς προστίθεται ἐν τέλει τῶν εἰς ى ه و ا ληγουσῶν λέξεων ἐν τῇ συμπλοκῇ αὐτῶν μετὰ τῶν καταληκτικῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν, ἐπειδὴ τὸ ληκτικὸν γράμμα τῶν λέξεων τούτων εἶναι κινητόν. Ἐννοεῖται δὲ οἰκοθεν ὅτι τότε τὰ ى ه و ἐπέχουσι τόπον φωνηέντων.

366. Ὅταν μία λέξις, λήγουσα εἰς ἓν τῶν γραμμάτων و ژ ز ر د συμπλέκηται μετὰ τῶν καταληκτικῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν τοῦ πληθυντικοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου, κατόπιν τοῦ ληκτικοῦ γράμματός της προστίθεται ἓν ى, ὡς امرىڭز ἐμρινίζ, ἡδιαταγή σας, جوابىڭز ἐβιμίζ, ὁ οἶκος μας.

367. Εἰς τὴν λέξιν صو σου, ὕδωρ, προστίθεται ἓν ى σύμφωνον, ὅταν συμπλεχθῇ μετὰ τῶν καταληκτικῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν, πλὴν τῆς ڑی, ὡς صويم σουγιούμ, τὸ ὕδωρ μου, صويك σουγιούν, τὸ ὕδωρ σου, صوڭى σουγιοῦ, τὸ ὕδωρ του, جەصوڭىمۇز σουγιου-μοῦζ, τὸ ὕδωρ μας, صويڭز σουγιουνοῦζ, τὸ ὕδωρ σας, صولرى σουλαρὶ, τὸ ὕδωρ των.

368. Τὸ ى τῆς ἑνικῆς τριτοπροσώπου κτητικῆς ἀντωνυμίας τρέπεται εἰς ن εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις τῶν μετ' αὐτῆς συμπλεκομένων λέξεων, ὡς عقلنه ἀκληνὰ γκελδί, ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν του· چيقدى قاپغدن πάγιδὰκ καΐγηνδὰν τσηκτὶ, ἐξῆλθε τοῦ μεγάλου ἀκατίου του· اڤچەسنى الدى ἀκτσεσινὶ ἀλδὶ, ἔλαβε τὰ χρήματά του, κτλ.

369. Πρὸ τῆς εἰς ن τρεπομένης ἑνικῆς τριτοπροσώπου καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας τίθεται προσέτι ἓν ى ὅταν τὸ ληκτικὸν γράμμα τῆς λέξεως μεθ' ἧς γίνεται ἡ συμπλοκὴ ἦναι ἓν τῶν γραμμάτων و ژ ز د, ὡς پدرينك اوی πεδερινὶν ἐβινί, τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός του.

370. Προστίθεται ἐπίσης ἓν ى πρὸ τοῦ εἰς ن τραπέντος γράμματος εἰς τὴν γενικὴν, ά. δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ τῆς τριτοπροσώπου καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας, ὡς دوستلرينك δοστλαρινὶν, τῶν φίλων των· اوغللرينه ογουλλαρινὰ, εἰς τοὺς υἱούς των, κτλ.

371. Ἡ τριτοπρόσωπος καταληκτικὴ ἀντωνυμία τίθεται ἐν τέλει ὀνόματος, σχέσιν ἔχοντος πρὸς προηγουμένην γενικὴν, καὶ συμφωνεῖ μετ' αὐτῆς κατὰ τὸν ἀριθμὸν, ὡς اوك صاحبى ἐβὶν σαχπὶ, ὁ κύριος τῆς οἰκίας (οἰκοδεσπότης)· دكانك اختارلرى δὰκκιανλαρὶν ἀναχταρλαρὶ, τὰ κλεῖθρα τῶν ἐργαστηρίων.

372. Τὸ ى τῆς ἑνικῆς καὶ πληθυντικῆς τριτοπροσώπου καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας τρέπεται εἰς ن ὅταν αἱ μετ' αὐτῆς συμπεπλεγμέναι λέξεις ἐκφερθῶσι κατὰ β.' δοτικὴν ἢ ἀφαιρετικὴν πτῶσιν, ἢ λάβωσι τὸ μόριον جه δζε, δζα, συμφώνως, κατὰ, ὡς مرادنجه μουραδλαρὶνδζα, κατὰ τὸν σκοπόν των· كندنجه κενδίνδζε, κατ' αὐτόν· باشندن πασὴ-ν-δὰν, ἐκ τῆς κεφαλῆς του, της, ἀντὶ باشىندن πασὴ-δὰν· دكانده δὰκκιανὴ-ν-δὰ, ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ του, ἀντὶ دكانىده τὰκκιανὴ-δά.

373. Ἐπὶ τριτοπροσωπίας, ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν κτητόρων καὶ τῶν κτημάτων εἶναι πληθυντικὸς, ἀντὶ τῆς πληθυντικῆς τριτοπροσώπου καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας (لرى) τίθεται μετὰ τὴν πληθυντικὴν κατάληξιν (لر) τῆς λέξεως ἡ ἑνικὴ τριτοπρόσωπος (ى), ὡς دكرمانلرى δεϊρμενλερὶ, οἱ μύλοι των· صندالىلرى σανδαλιγελερὶ, αἱ καθέκλαι των· πρὸς ἀπορυγὴν ὅμως πάσης ἀμφιβολίας, ἅτις ἤθελε προκύψει ἐκ τῆς لرى ἡ ὁποία δύναται νὰ σημαίνῃ ά. πολλὰ κτήματα καὶ πολλοὺς κτήτορας, β'. ἓν κτῆμα καὶ πολλοὺς κτήτορας, καὶ γ'. πολλὰ κτήματα καὶ ἕνα κτήτορα, οἱ Ὀθωμανοὶ προτάσσουσιν εἰς μὲν τὴν ά. καὶ β'. περίπτωσιν τὴν πληθυντικὴν γενικὴν τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας الر, εἰς δὲ τὴν γ'. περίπτωσιν τὴν ἑνικὴν γενικὴν τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας (الـ), ὡς الرك خانەلرى ἀνλαρὶν χανελερὶ, αἱ οἰκίαι αὐτῶν· الرك خانەسى ἀνλαρὶν χανεσὶ, ἡ οἰκία αὐτῶν· الك خانەلرى ἀνὶν χανελερὶ, αἱ οἰκίαι αὐτοῦ.

374. Προκειμένου περὶ ἀντιθέσεως καὶ ἀντιδιαστολῆς, τίθεται μία ἀνάλογος προσωπικὴ ἀντωνυμία πρὸ τῶν ὀνομάτων, τὰ ὁποῖα εἶσι συμπεπλεγμένα μετά τινος καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας. Κατὰ συνέπειαν οἱ Ὀθωμανοὶ λέγουσιν: ἐμοῦ ὁ φίλος μου, σοῦ ὁ πατήρ σου, αὐτοῦ ἡ αὐτῆς ἡ μήτηρ του, της, ἡμῶν ὁ διδάσκαλος, ὡς بنم دوستم بενὶμ δοστοὺμ, ὁ φίλος μου· سنك بدرك سενὶν πεδερὶν, ὁ πατήρ σου· اك والدەسى ἀνὶν βαλιδεσὶ, ἡ μήτηρ του, της· بزم خواجەمز πὶζὶμ χοδζαμὶζ, ὁ διδάσκαλος μας.

375. Οἱ πληθυντικοὶ ἀριθμοὶ τῶν καταληκτικῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν εὑρισκόμενοι ἐν τέλει τῶν ἀριθμητικῶν καὶ ἐπιθέτων (πλὴν τῶν οὐσιαστικοῦ τόπον ἐπεχόντων), τότε ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὰς γενικὰς τῶν προσωπικῶν τῆς ἑλληνικῆς, διαιρετικῶς λαμβανομένας. Κατὰ τὴν αὐτὴν σημασίαν, ἐπὶ τριτοπροσωπίας τὰ ἀριθμητικὰ προσλαμβάνουσιν ἀντὶ τῆς πληθυντικῆς τὴν ἑνικὴν τριτοπρόσωπον καταληκτικὴν ἀντωνυμίαν. Π. χ. بزىكز πιζινὶζ,

εἷς ἐξ ὑμῶν عندمز الـ ἓν μισταϊδιμίζ, ὁ ἱκανώτερος ἐξ ὑμῶν· عللاوكز كيمدر ἀκπλληνζ κίμδιρ, τίς ἔστιν ὁ φρόνιμος ἐξ ὑμῶν; يعضلرى پاڭلهارڤ, τινὲς ἐκ τῶν· ايكسى كلسون يازسون يرى πιρὶ γιαζσὴν, εἷς ἐκ τῶν... ἂς γράψῃ· κισὶ γκελσὶν, δύο ἐκ τῶν... ἐλθέτωσαν· يرلرى πιρ-λερὶ, καὶ يكيلرى ἱκι-λερί.

376. Μετὰ τὴν ἑνικὴν τριτοπρόσωπον καταληκτικὴν ἀντωνυμίαν ى προστίθεται ταὐτοχρόνως καὶ ἡ ـسى (§ 187) εἷς τινας λέξεις, ὡς يرسى πιρισὶ, ἀντὶ يرى πιρὶ, εἷς ἐκ τῶν... καὶ ἁπλῶς κατ' ἀοριστίαν, τις· هيچسى χέπισι, ἀντὶ هيچ χεπὶ, ἡ ὁλότης τοῦ... καὶ τῶν... غريسى γάϊρισι, ἀντὶ غرى γαϊρὶ, ἄλλος ἐκ τῶν... اخشامسى ἀχσαμησὶ, ἀντὶ اخشامى ἀχσαμὶ, τὴν ἑσπέραν τῆς...

377. Οἱ Ὀθωμανοὶ θέτουσι τὴν πληθυντικὴν τριτοπρόσωπον καταληκτικὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν ἐν τέλει ἀραβικῶν τινων ἀφῃρημένων ὀνομάτων ἀντὶ τῆς ἑνικῆς τριτοπροσώπου, χάριν σεβασμοῦ ἢ τιμῆς πρὸς οὓς ἀποτείνονται, ὡς حق تعالى حضرتلرى χακκ τεʼάλια χαζρετ-λερί, (ἡ αὐτῶν ἁγιότης) τὸ ὕψιστον Ὄν· پروسيه إمپراطورى جنابلرى προύσγια ἰμπερατορὴ ζζενα-λαρὶ, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Πρωσσίας· پادشاه عالمپناه حضرتلرى παδισάχι ἀλεμ-πενὰχ χαζρετ-λερί, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης, ὁ βασιλεὺς, τὸ καταφύγιον τοῦ κόσμου.

Περὶ καταληκτικῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας.

378. Ἡ καταληκτικὴ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ك μετὰ γενικῆς ὀνομάτων ἢ ἀντωνυμιῶν συμπλεκομένη ἐπέχει τόπον ἀποσιωπηθέντος οὐσιαστικοῦ, ἐὰν δὲ τὸ οὐσιαστικὸν τοῦτο ᾖναι πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἡ ك λαμβάνει τὸ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὀνομάτων μόριον لر, ὡς آسيانكلر ἀσιγιαννικλὲρ, οἱ, αἱ, τὰ τῆς Ἀσίας, ἐκ τοῦ آسيانكى ἀσιγιαννικὶ, ὁ, ἡ, τὸ τῆς Ἀσίας· قلمرمكلر καλεμιμιζινικλὲρ, οἱ, αἱ, τὰ τοῦ γραφείου μας, ἐκ τοῦ قلمرمكى καλεμιμιζινικὶ ὁ, ἡ, τὸ τοῦ γραφείου μας.

379. Ἡ ك συμπλεκομένη μετὰ λέξεων ἐκφερομένων κατὰ β'. δοτικὴν ὁτὲ μὲν οὐσιαστικοῦ, ὁτὲ δὲ ἐπιθέτου φύσιν ἔχει. Καὶ οὐσιαστικὴ μὲν εἶναι, ὅταν ἐπέχῃ τόπον παρασιωπηθέντος οὐσιαστικοῦ, καὶ τότε δέχεται, ἐν ἀνάγκῃ, τὸ μόριον لر· ἐπιθετικὴ δὲ εἶναι, ὅταν ἐκφέρηται τὸ πρὸς ὃ ἀναφέρεται οὐσιαστικὸν ὄνομα, κατὰ τὴν περίστασιν δὲ ταύτην δὲν δέχεται τὸ لر. Π. χ. مكتبكزدهكى انتظام μεκτεπινιζδε-κὶ ἰντιζὰμ, ἡ ἐν τῇ σχολῇ ὑμῶν τάξις· قلمردهكى افندلر καλεμλερδε-κὶ ἐφένδιλερ, οἱ ἐν τοῖς γραφείοις γραμματεῖς.

379. Μετὰ τοπικῶν καὶ χρονικῶν ἐπιῤῥημάτων συναπτομένη ἡ ك σχηματίζει ἐπίθετα, ὡς بوكون بوكون πού γκιὸν, σήμερον, بوكونكى بوكونكὶ πού γκιὸν-κὶ, σημερινός· اشاغى اشاغيكى ἀσαγὴ-κὶ, ὁ κάτω. Τὰ ἐπίθετα ταῦτα δέχονται, ἐν ἀνάγκῃ, τὸ لر ὅταν ὑπονοῶνται τὰ οὐσιαστικά.

Περὶ Ἀντωνυμιακῶν Λέξεων.

380. Αἱ κυριώτεραι τῶν ἀντωνυμιακῶν λέξεων εἰσιν αἱ ἑξῆς: هركيم χὲρ κὶμ, καὶ هرقنغى χὲρ κάνγη, πᾶς ὅστις, ὁστισδήποτε καὶ ἡτισδήποτε· هرنه χέρνε, πᾶν ὅ,τι· هرولو هرنه τὲρλὰ, شكل هرنه χέρνε σεκὶλ, نصل هرنه χὲρ νάσηλ, هرنوكه χέρνε γκιονὲ, ὁποῖος-α-ονδήποτε· هرولو νὲ τὲρλὰ, شكل هرنه νὲ σεκὶλ, نصل νάσηλ, هرنوكه νὲ γκιονὲ, هرمقله νὲ μακουλὲ, ὁποῖος, α, ον· هرقدر هرنه χέρνε καδὰρ, مقدار هرنه χέρνε μηκτὰρ, هرقدر هرنه χέρνε δενλὶ, ὁσοσδήποτε, ὁσηδήποτε, ὁσονδήποτε· مقدارى νὲ καδὰρ, مقدارى νὲ μηκτὰρ, هرقدر νὲ δενλὶ, πόσος, η, ον· هر هر χὲρ πὶρ, πρ. πεχὲρ, πᾶς, ἕκαστος· هر برى χὲρ πιρὶ, ἕκαστος τῶν πολλῶν· هرنسنه χὲρ νεσνὲ, πᾶν πρᾶγμα· ايكيسيدخى ἰκισὶ δαχὶ, ايكيسيده ἰκισίδε, ἀμφότεροι· هركس χέρκες, πᾶς τις.

381. Ἐκ τῶν ἀντωνυμιακῶν τούτων λέξεων αἱ هرنسنه هركيم هربرى هركس καὶ ايكيسيده ايكيسيدخى ἔχουσιν οὐσιαστικὴν φύσιν, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐπιθετικήν. Αἱ τῆς δευτέρας ὅμως ταύτης κατηγορίας ἀντωνυμίαι συμπλεκόμεναι μετὰ τῶν καταληκτικῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν, ὅταν ἔχωσι σχέσιν πρὸς γενικὴν προηγουμένην, καθίστανται κλιταί, λαμβάνουσαι οὕτω φύσιν οὐσιαστικήν· مأمورينك هرقنغيسى كلرايسه μεʼεμουρινὶν χὲρ κανγησὴ γκελμεζ ἰσέ, ὁστισδήποτε τῶν ὑπαλλήλων δὲν ἐλθῇ.

382. Αἱ ἀντωνυμιακαὶ λέξεις هرقدر مقدار هرنه هرولو καὶ مقدارى τιθέμεναι ἐπιθετικῶς πρὸ ὀνομάτων δηλούντων διακεκριμένα ὄντα, ἔχουσι περιληπτικὴν ἔννοιαν, καὶ τότε τὰ ἐν λόγῳ ὀνόματα ἐκφέρονται κατὰ ἑνικὸν ἀριθμὸν, ἐκτὸς ἐὰν ᾖναι ἀραβικὰ καὶ ἔχωσι σχηματισμὸν ἀραβικοῦ πληθυντικοῦ. Π. χ. مقدار اقچه وارسه هرنه مقدار βεζνεδὲ νὲ μηκτὰρ ἀκτσὲ πουλουνουρ, πόσα χρήματα εὑρίσκονται ἐν τῷ ταμείῳ; اوراق مدرينك نقدر اعلمانى وارايسه هرنه نقدر καδὰρ μιδίρινὶν νὲ καδὰρ ἱλιαματὶ βὰρ ἰσέ, ὅσας δικαστικὰς ἀποφάσεις ἔχει ὁ ἀρχειοφύλαξ.

383. Ὅσαι ἐκ τῶν ἀντωνυμιακῶν λέξεων εἰσὶ σύνθετοι ἐκ τῆς ه, δύνανται νὰ γραφῶσι καὶ κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ λκτικοῦ ه, ὡς نقدر νὲ καδὰρ, مقدار.

384. Ἡ λέξις نصل νάσηλ ἦτο κυρίως اصل νὲ ἀσὶλ, ἐξ ἧς ἀπεβλήθησαν δύο γράμματα τὸ ه τῆς ه, καὶ ا τῆς اصل.

385. Ἐκ τῶν ἀντωνυμιακῶν λέξεων αἱ دولو, كل, نصل, كوكى, καὶ ولدى ἐξηγοῦνται ἐρωτηματικῶς μὲν ὅταν ἀποδίδωνται εἰς ὁριστικὴν, ἀοριστολογικῶς δὲ, ὅταν φέρωνται, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ τοιούτου εἴδους λέξεις, εἰς ὑποθετικήν.

386. Αἱ دقدى, رلدى καὶ كلدى ἐξηγοῦνται ἐρωτηματικῶς μὲν, ὅταν ἀποδίδωνται εἰς ὁριστικὴν, καὶ ἀοριστολογικῶς (ὅσος, η, ον), ὅταν φέρωνται, ὡς καὶ αἱ ἄλλαι, εἰς ὑποτακτικήν.

387. Ἐκτὸς τῶν ῥηθεισῶν ἀντωνυμιακῶν λέξεων, ὑπάρχουσι καὶ δύο ἕτεραι: كسى κιμέσνέ, τις, καὶ رلسى πὶρ νεσνὲ, τι, κάτι (πρᾶγμα τι), αἱ ὁποῖαι, ἑπομένου ἀποφατικοῦ ῥήματος καὶ προηγουμένου ἀρνητικοῦ μορίου, ἀντιστοιχοῦσιν ἡ μὲν πρώτη εἰς τὸ ἑλληνικὸν οὐδεὶς, μηδεὶς, ἡ δὲ δευτέρα, εἰς τὸ ἑλληνικὸν οὐδὲν, μηδέν.

Περὶ Ῥήματος.

388. Θέμα τῶν ῥημάτων τῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης εἶναι ἡ ἀπαρέμφατος. Τὸ ῥῆμα τίθεται πάντοτε τελευταῖον εἰς τὴν φράσιν, ἡ δὲ λέξις τῆς φράσεως ἐπὶ τῆς ὁποίας θέλει τις νὰ ἐπιμείνῃ, εἴτε ὑποκείμενον εἶναι αὕτη, εἴτε ἄμεσον ἢ ἔμμεσον ἀντικείμενον, τίθεται ὅσον τὸ δυνατὸν πλησίον τοῦ ῥήματος. Εἰς τὰς πολυπλόκους ὅμως φράσεις, τὸ πνεῦμα τῆς γλώσσης δὲν ἐπιτρέπει ὥστε ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος λέξις νὰ τίθηται πάντοτε ἀμέσως πλησίον τοῦ ῥήματος.

Περὶ τοῦ συνδετικοῦ ῥήματος.

389. Τὸ ἑνικὸν καὶ πληθυντικὸν πρῶτον πρόσωπον τοῦ ἐνεστῶτος καὶ ὁ παρατατικὸς τῆς ὁριστικῆς, ὁ ἐνεστὼς τῆς ὑποθετικῆς, καὶ ἡ ἀπόλυτος χρονικὴ ἢ ἐναντιωματικὴ μετοχὴ τοῦ συνδετικοῦ ῥήματος (§ 209) ἀποβάλλουσι τὰ δύο ἀρκτικὰ αὐτῶν γράμματα (ى ا) ὅταν συμπλέκωνται μετὰ τοῦ κατηγορουμένου, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ᾖναι μία ἐκ τῶν μετοχῶν, αἵτινες ἑνοῦνται μετὰ τοῦ συνδετικοῦ σχηματίζουσι τοὺς συνθέτους χρόνους τῶν ῥημάτων, οὐχὶ δὲ ὅταν τὸ κατηγορούμενον ᾖναι οὐσιαστικὸν ἢ ἐπίθετον. Ἡ ἀποβολὴ αὕτη τῶν γραμμάτων ى καὶ ا εἰς μὲν τὸ ἑνικὸν καὶ πληθυντικὸν πρῶτον πρόσωπον τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὁριστικῆς εἶναι ἀναπόφευκτος, εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς χρόνους δὲν εἶναι ὑποχρεωτική. Π. χ. كورم ἀντὶ كورايم γκελίριμ, ἐρχόμενος εἰμὶ=ἔρχομαι· كورز ἀντὶ كورايرز γκελίριζ, ἐρχόμενοι ἐσμὲν=ἐρχόμεθα· كوردم γκελίρδιμ καὶ كورايدم γκελίρ ἴδιμ, ἐρχόμενος

ἦμην=ἠρχόμην· كورسم γκελίρσεμ καὶ كورايسم γκελίρ ἰσέμ, ἐὰν ἔλθω· كوركن γκελίρκεν καὶ كورايكن γκελίρ ἰκεν, ἐρχομένου, ης, ων.

390. Τὸ τρίτον ἑνικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὑποθετικῆς τοῦ συνδετικοῦ ῥήματος (ايسه ἰσὲ) εὑρισκόμενον κατόπιν ἀντωνυμιῶν ἢ λέξεων ἐπεχουσῶν τόπον ἀντωνυμιῶν, ἰσοδυναμεῖ μὲ συμπλεκτικὸν μόριον, ὡς ايسه ڈۇ ποὺ ἰσὲ, τοῦτο δέ.

391. Ὅταν οἱ χρόνοι τῆς ὑποθετικῆς ἐγκλίσεως τοῦ τε συνδετικοῦ καὶ παντὸς ἄλλου ῥήματος συμπλεχθῶσι μετὰ τοῦ μορίου ده δηλοῦσι τότε ἐναντίωσιν. Π. χ. رايكى سطر يازمش ايسه ده πὶρ ἰκὶ σατὶρ γιαζμὶς ἰσέδε, καίτοι (ἂν καὶ) ἔγραψε μίαν ἢ δύω γραμμάς . . .

Περὶ τῶν παραγώγων ῥημάτων.

392. Ἐκ τῶν ἀλληλοπαθῶν καὶ μέσων σχηματίζονται ὑπηρετικὰ, τὰ ὁποῖα δυνατὸν νὰ ὀνομασθῶσιν ὑπηρετικὰ τῶν ἀλληλοπαθῶν καὶ μέσων. Ἐξαιρουμένων δὲ τῶν παθητικῶν, τὰ ἀλληλοπαθῆ, μέσα καὶ ὑπηρετικὰ ἐπιδέχονται παθητικὸν σχηματισμὸν, δυνάμενα νὰ ὀνομασθῶσι παθητικὰ τῶν ἀλληλοπαθῶν, μέσων καὶ ὑπηρετικῶν.

Περὶ τῶν ἀλληλοπαθῶν ῥημάτων.

393. Τὰ ἀλληλοπαθῆ ῥήματα ὑποθέτουσι δύο ἢ πλείονα ὑποκείμενα ἀμοιβαίως ἐπ' ἄλληλα ἐνεργοῦντα, ἢ ἄνευ μὲν ἀλληλοπαθείας, τὴν αὐτὴν ὅμως πρᾶξιν ὁμοθυμαδὸν ποιοῦντα.

Περὶ τῶν μέσων ῥημάτων.

394. Τὰ μέσα ῥήματα δηλοῦσιν ἐνέργειαν, ἥτις παράγεται ἐκ τοῦ ὑποκειμένου καὶ ἐπιστρέφει πάλιν κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον, εἰς μέρος ἢ κτῆμα αὐτοῦ.

Περὶ τῶν ὑπηρετικῶν ῥημάτων.

395. Τὰ ἐκ πρωτοτύπων ἐνεργητικῶν καὶ τὰ ἐκ παραγώγων ἀλληλοπαθῶν καὶ μέσων γινόμενα ὑπηρετικὰ εἰσὶ κύρια, ἐνῷ τὰ ἐκ πρωτοτύπων καταστατικῶν γινόμενα εἰσὶ κατὰ σχηματισμὸν ὑπηρετικὰ, τὰ ὁποῖα δυνατὸν νὰ τραπῶσιν εἰς ὑπηρετικὰ κύρια, παρενθέσει τοῦ ى εἰς τὰ προσλαβόντα τὸ ر ῥήματα, τοῦ δὲ ر εἰς ὅσα ἐμπεριέχουσι τὸ ى. Π. χ. كچمك γκετσμὲκ, διαβαίνειν, كچورمك γκετσιρμὲκ, διαβιβάζειν, كچىرمك

γκετσιρ-τ-μὲκ, ποιεῖν ἵνα διαβιβάσωσι· قويو اوڭيومق, κοιμᾶσθαι, قويو اوڭيوتمق, κοιμίζειν, قويدرمق اوڭيوت-دورمق, ποιεῖν ἵνα κοιμίσωσι· ولمك اولمق, θνήσκειν, ولدرمك اولدور-μὲκ, φονεύειν.

Περὶ τῶν παθητικῶν ῥημάτων.

396. Τὰ ἐκ πρωτοτύπων ἐνεργητικῶν καὶ τὰ ἐξ ὑπηρετικῶν καὶ διπλοϋπηρετικῶν σχηματιζόμενα παθητικὰ ῥήματα δηλοῦσι τὴν ἔξωθεν ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου λαμβανομένην ἄμεσον ἐνέργειαν, τοῦτέστιν εἰσὶν ἀληθῶς παθητικά, ἂν καὶ εἰς τὰ ὑπηρετικὰ καὶ διπλοϋπηρετικὰ ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου ᾖναι ἔμμεσος.

397. Τὰ ἐκ καταστατικῶν, ἀλληλοπαθῶν καὶ μέσων σχηματιζόμενα παθητικὰ ῥήματα ἐκφράζουσι τὴν ἔννοιαν τοῦ γίνεσθαι τὸ διὰ τοῦ πρωτοτύπου σημαινόμενον ἄνευ ἀναφορᾶς εἰς ὡρισμένον ὑποκείμενον· τῶν δὲ τοιούτου εἴδους παθητικῶν ῥημάτων ὑποκείμενον εἶναι ἡ ἀφῃρημένη ἰδέα τῆς σημασίας τῶν πρωτοτύπων αὐτῶν. Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ ἐξηγήσωμεν ταῦτα διὰ τοῦ γίνεσθαι καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ σημαίνοντος τὴν ἀφῃρημένην αὐτῶν ἔννοιαν, τοὐτέστι νὰ ἀναλύσωμεν ταῦτα, ὡς τὸ πράττουσι πολλάκις καὶ οἱ Ὀθωμανοί, ἐκφέροντες τὰ τοιαῦτα παθητικὰ διὰ τοῦ اولمق ὀλμὰκ γίνεσθαι, καὶ τῆς ἀπαρεμφάτου ἢ τοῦ ἀφῃρημένου ὀνόματος τοῦ πρωτοτύπου ῥήματος. Π. χ. بوكون مجلسه كيدلسه ايوالور· πού γκιὸν μεδζλισὲ γκιδιλσὲ ἐγὶ ὀλοὺρ, σήμερον ἐὰν ἐγίνετο μετάβασις = ἐὰν μεταβῶμεν εἰς τὸ συμβούλιον καλῶς θὰ πράξωμεν· كيجه اويوناجقدر γκετζὲ ουγιουνουλαδζάκτηρ, τὴν νύκτα κοίμησις γεννήσεται = θὰ κοιμηθῶμεν· دون بك چوق كزلدى δὸν πὲκ τσὸκ γκεζιλδὶ, χθὲς πάρα πολὺς περίπατος γέγονεν (ἡμῖν) = περιπατήσαμεν· يقلمق γεϊκανλμὰκ, γίνεσθαι λοῦσιν ἢ πλύσιν = λούεσθαι, πλύνεσθαι· سوشمك σεβισίλμεκ, γίνεσθαι ἀμοιβαίαν δύο ὑποκειμένων ἀγάπησιν = συναγαπᾶσθαι· Τὰ παθητικὰ ταῦτα ῥήματα ἐσχηματίσθησαν ἐκ τῶν كيمك γκιτμὲκ, μεταβαίνειν· قويمق اوڭيουμὰκ, κοιμᾶσθαι· كزمك γκεζμὲκ, περιπατεῖν· يقامق γεϊκανμὰκ, λούεσθαι, πλύνεσθαι· سوشمك σεβισμὲκ, συναγαπᾶσθαι.

398. Οἱ προσδοκώμενοι ἐνεστῶτες τῶν παθητικῶν τούτων ῥημάτων παριστάνουσι τὴν ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου ῥήματος σημαινομένην ἐνέργειαν, ὡς ἁρμόζουσαν ἢ δυνατὴν γενέσθαι. Π. χ. هوا كوزلدر طوغرى سوزيلسه· χαβὰ γκιοζελδὶρ, δογρουσοὺ μόδα πουρνουνὰ γκιδιλὶρ, ὁ καιρὸς εἶναι ὡραῖος, τῇ ἀληθείᾳ ἁρμόζει νὰ ὑπάγῃ τις εἰς τὸ ἀκρωτήριον Μόδι

قونشلور كومشوملرى ايله كونشولور, μὲ τὸν γειτονά μας δύναταί τις νὰ συναναστραφῇ· بوطرالو ايله طرالو· πού ταρὰκ ἰλὲ ταρανηλὶρ, μὲ τὸ κτένιον τοῦτο δύναταί τις νὰ κτενισθῇ· سنك كبي آدم اوغراشلورمى ايله سنين γκιπὶ ἀλτσὰκ ἀδὰμ ἰλὲ ὀγρασηλὶρ μι, ἁρμόζει νὰ ἀνταγωνισθῇ τις μὲ χαμερπῆ ἄνθρωπον ὡς σέ;

399. Παθητικά τινα ῥήματα, σχηματισθέντα ἐξ ἐνεργητικῶν καὶ καταστατικῶν, σημαίνουσι πάθος καὶ μεσότητα ταὐτοχρόνως, ἢ μόνον μεσότητα. Π. χ. قورمق κουρμὰκ, τανύειν, قورلمق κουρουλμὰκ, τανύεσθαι ὑπ' ἄλλου, καὶ τανύειν ἑαυτὸν = μεγαλαυχεῖν, ὑβριστικῶς φέρεσθαι· قورتولمق κουρτουλμὰκ, σώζειν ἑαυτὸν, ἀπαλλάττεσθαι.

400. Πρὸ τοῦ παθητικοῦ μορίου ل τίθεται ἐν ς εἰς τοὺς παρεμφατικοὺς χρόνους καὶ τὰς μετοχὰς ῥημάτων τινῶν. Ἡ προσθήκη δὲ αὕτη τοῦ ς συμβαίνει πρὸ πάντων εἰς τοὺς χρόνους καὶ τὰς μετοχὰς τῶν ῥημάτων, ὅσων ἡ ῥίζα λήγῃ εἰς د, ر καὶ و. Π. χ. كيدلمك γκιδιλμὲκ, γίνεσθαι ἀπέλευσιν, كيدلوب γκιδιλὶπ, γενομένης τῆς ἀπελεύσεως, كيدلور γκιδιλὶρ, ἔξεστιν ἢ ἁρμόζει ἀπελθεῖν.

Περὶ τῶν συνθέτων ῥημάτων.

401. Ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω (§ 199), οἱ Ὀθωμανοὶ σχηματίζουσι τὰ σύνθετα ῥήματα ἐξ ἑνὸς ἀραβικοῦ ἢ περσικοῦ ἀφῃρημένου ὀνόματος, ἢ μιᾶς ἀραβικῆς ἢ περσικῆς μετοχῆς καὶ ἑνὸς τουρκικοῦ ῥήματος, γενικὴν σημασίαν ἔχοντος. Τὰ σύνθετα ταῦτα ῥήματα ἔχουσι τὰ παράγωγα αὐτῶν, ἤτοι ἀλληλοπαθῆ, μέσα, ὑπηρετικά, κτλ.

402. Τὰ τουρκικὰ ῥήματα ايتمك ἐτμὲκ, قلمق κηλμὰκ, καὶ ايلمك ἐϊλεμὲκ = ποιεῖν, σχηματίζουσιν ἐνεργητικὰ ῥήματα ὅταν συνδέωνται μὲ ἐνεργητικὰ ἀφῃρημένα ὀνόματα τῆς ἀραβικῆς ἢ περσικῆς γλώσσης. Π. χ. Ἐκ τῶν ἀραβικῶν ὀνομάτων: مدح μὲτχ, ἔπαινος, تبديل τεπτὶλ, μεταβολὴ, ذم ζέμμ, κατηγορία, καὶ تحرير ταχρὶρ, γραφὴ, γίνονται τὰ σύνθετα ἐνεργητικὰ ῥήματα: مدح ايتمك μὲτχ ἐτμὲκ, ἔπαινον ποιεῖν = ἐπαινεῖν, تبديل ايلمك τεπτὶλ ἐϊλεμὲκ, μεταβολὴν ποιεῖν = μεταβάλλειν, ذم ايتمك ζέμμ ἐτμὲκ, κατηγορίαν ποιεῖν = κατηγορεῖν, تحرير ايلمك ταχρὶρ ἐϊλεμὲκ, γραφὴν ποιεῖν = γράφειν· ἐκ δὲ τοῦ περσικοῦ ὀνόματος پرستش περεστὶς, λατρεία, σχηματίζεται τὸ پرستش ايلمك περεστὶς ἐϊλεμὲκ, λατρείαν ποιεῖν = λατρεύειν, κτλ.

403. Τὰ ῥήματα ايتمك, قلمق καὶ ايلمك ἐνούμενα μὲ καταστατικῆς διαθέσεως ἀφῃρημένα ὀνόματα, σχηματίζουσι καταστατικὰ ῥήματα. Π. χ. طلوع

ايكّ تولول' ἐτμὲκ, ἀνατέλλειν· ايكّ وفات βεφὰτ ἐτμὲκ, ἀποθνήσκειν· تعود ايكّ كول'ولد ἐτμὲκ, καθέζεσθαι.

404. Μετ' ἀλληλοπαθοῦς διαθέσεως ἀφῃρημένα ὀνόματα ἑνούμενα τὰ ايكّ, املك καὶ قلمق σχηματίζουσιν ἀλληλοπαθῆ ῥήματα. Π. χ. مصاحبت املك μουσαχαπὲτ ἐϊλεμὲκ, συνομιλεῖν· ايكّ مكاتبه μὲκιατεπὲ ἐτμὲκ, ἀλληλογραφεῖν· ايكّ عزلشه μὲναζα'ὰ ἐτμὲκ, ἐρίζειν· ايكّ مقاتله μουκατελὲ ἐτμὲκ, ἀλληλοκτονεῖν.

405. Τὰ ايكّ, املك καὶ قلمق ἑνούμενα μὲ μέσης διαθέσεως ἀφῃρημένα ὀνόματα, σχηματίζουσι μέσα ῥήματα, ὡς ايكّ تلبس τελεπὶπὲς ἐτμὲκ, ἐνδύεσθαι· ايكّ اغتسال ἰγτισὰλ ἐτμὲκ, νίπτεσθαι.

406. Τὰ τουρκικὰ ῥήματα اولنمق ὀλουνμὰκ, γίνεσθαι (παθητ.), قلنمق κηλνμὰκ καὶ املك ἰϊλμὲκ, ποιεῖσθαι, ἑνούμενα μὲ ἐνεργητικῆς διαθέσεως ἀφῃρημένα ὀνόματα, σχηματίζουσι παθητικὰ ῥήματα. Π. χ. دفن املك δὲφν ἰϊλμὲκ, ἐνταφιάζεσθαι· اجرا قلنمق ἰϊζρὰ κηλνμὰκ, ἐκτελεῖσθαι· صرف اولنمق σὰρφ ὀλουνμὰκ, δαπανᾶσθαι.

407. Τὰ اولنمق, قلنمق καὶ املك ἰϊλμὲκ ἑνούμενα μὲ ἀφῃρημένα ὀνόματα καταστατικῆς, ἀλληλοπαθοῦς καὶ μέσης διαθέσεως σχηματίζουσι παθητικὰ καταστατικῶν, ἀλληλοπαθῶν καὶ μέσων.

408. Τὸ ايدرمك ἐττιρμὲκ, ὑπηρετικὸν τοῦ ῥήματος ايكّ ἐτμὲκ, ἑνούμενον ἀ. μὲ ἐνεργητικῆς διαθέσεως ἀφῃρημένα, σχηματίζει ὑπηρετικὰ ῥήματα, ὡς ايدرمك نشر νὲσρ ἐττιρμὲκ, ποιεῖν ἵνα διαδώσωσι· ايدرمك غرق γὰρκ ἐττιρμὲκ, ποιεῖν ἵνα βυθίσωσι· β'. μὲ ἀλληλοπαθοῦς καὶ μέσης διαθέσεως ἀφῃρημένα σχηματίζει ὑπηρετικὰ ἀλληλοπαθῶν καὶ μέσων: ايدرمك مكالمه μουκιαλεμὲ ἐττιρμὲκ, ποιεῖν ἵνα συνδιαλεχθῶσι· ايدرمك تلبس τελεπὶπὲς ἐττιρμὲκ, ποιεῖν, ἵνα ἐνδυθῶσι· γ'. μὲ καταστατικῆς διαθέσεως ἀφῃρημένα, σχηματίζει ῥήματα ὑπηρετικὰ κατὰ σχηματισμὸν εἴτε μεταβατικὰ, ὡς ايدرمك قبول καπούλ ἐττιρμὲκ, ποιεῖν ἵνα ποιήσωσι παραδοχὴν=ποιεῖν τι παραδεκτόν.

409. Τὸ ايدرتمك ἐττιρτμὲκ, διπλοϋπηρετικὸν τοῦ ايكّ ἑνούμενον ἀ. μὲ ἐνεργητικὰ ἀφῃρημένα, σχηματίζει διπλοϋπηρετικὰ, ὡς ايدرتمك تحصيل ταχσίλ ἐττιρτμὲκ, ὑποχρεοῦν ἄλλον ἵνα ποιήσῃ εἴσπραξιν=εἰσπράξῃ· β'. μὲ ἀλληλοπαθῆ καὶ μέσα ἀφῃρημένα, σχηματίζει διπλοϋπηρετικὰ ἀλληλοπαθῶν καὶ μέσων, ὡς ايدرتمك محاربه μουχαρεπὲ ἐττιρτμὲκ, ὑποχρεοῦν τινα ἵνα ἀναγκάσῃ ἄλλον εἰς μάχην. γ'. μὲ καταστατικῆς διαθέσεως ἀφῃρημένα, σχηματίζει ὑπηρετικὰ, ὡς ايدرتمك قبول καπούλ ἐττιρτμὲκ, ὑποχρεοῦν τινα ἵνα ποιήσῃ τι παραδεκτόν.

410. Τὸ ايدرلمك ἐττιριλμὲκ, παθ. ὑπηρετ. τοῦ ايكّ ἑνούμενον μὲ ἀφῃρημένα ῥηματικὰ ὀνόματα, σχηματίζει ῥήματα παθητικὰ ὑπηρετικῶν, ὡς ايدرلمك قرائت κηρα'ὰτ ἰττιριλμὲκ, ἀναγινώσκεσθαι ὑπό τινος διατεταγμένου παρ'ἄλλου=τῷ τουρκ. اوقوتدرلمق ὀκουττουρουλμὰκ. انشا ايدرلمك ἰνσὰ ἰττιριλμὲκ, κατασκευάζεσθαι ὑπό τινος διατεταγμένου παρ'ἄλλου=τῷ τουρκ. يابدرلمق γιαπτηρλμὰκ.

Περὶ δυνητικῶν καὶ χρονικῶν ῥημάτων.

411. Πᾶν καταφατικὸν ῥῆμα, εἴτε ἁπλοῦν εἴτε σύνθετον, γίνεται δυνητικὸν ἐὰν σχηματίσωμεν τὸ προκείμενον ῥῆμα κατὰ τὴν τρίτην αὐτοῦ συνθετικὴν μετοχὴν καὶ συνδέσωμεν αὐτὴν μετὰ τοῦ ῥήματος املك ἰϊλμὲκ, γινώσκειν. Π. χ. املك اوقويه ὀκουγιὰ πιλμὲκ, δύνασθαι ἀναγινώσκειν· املك يازه γιαζὰ πιλμὲκ, δύνασθαι γράφειν· املك سويله σοϊλεγὲ πιλμὲκ, δύνασθαι λέγειν· املك ايده مباحثه μουπαχασὲ ἐδὲ πιλμὲκ, δύνασθαι συζητεῖν· املك اوقويه ὀκουνουλὰ πιλμὲκ, δύνασθαι ἀναγινώσκεσθαι· Τὰ δυνητικὰ ταῦτα ῥήματα ἐσχηματίσθησαν ἐκ τῶν اوقومق ὀκουμὰκ, ἀναγινώσκειν· يازمق γιαζμὰκ, γράφειν· املك سويلمك σοϊλεμὲκ, λέγειν· ايكّ مباحثه μουπαχασὲ ἐτμὲκ, συνομιλεῖν· اولنمق ὀκουνουλμὰκ, ἀναγινώσκεσθαι.

412. Χρονικὰ ῥήματα σχηματίζονται, ἐὰν λάβωμεν τὴν τρίτην συνθετικὴν μετοχὴν τοῦ προκειμένου ῥήκτος καὶ συμπλέξωμεν αὐτὴν μετὰ τοῦ كلك γκελμὲκ, ἔρχεσθαι. Σημαίνουσι δὲ τὰ χρονικὰ ῥήματα ἐξακολούθησιν πράξεως, ἥτις πρὸ καιροῦ ἤρξατο, προσέτι δὲ ἰδιότητα ἢ ἔθος. Π. χ. اولا كلكان رسومات ὀτεδέμπεπερι γὰλνὰ γκελὲν ρὲσουμὰτ, οἱ ἔμμεσοι φόροι, οἵτινες ἀνέκαθεν ἐξακολουθοῦσι λαμβανόμενοι· علم ومعرفت زحمت ايله حاصل γιλμ-ὺ μα'ριφὲτ ζαχμὲτ ἰλὲ χασὶλ ὁλὰ γκελμίστιρ, ἡ παιδεία διὰ κόπου κτᾶται (γίγνεσθαι φιλεῖν). كلكه الى γκελμὲκ, διαγένεσθαι λαμβανόμενον· كلك كورمك γκιορμὲκ γκελμὲκ, διαγένεσθαι ὁρώμενον. Τὰ χρονικὰ ταῦτα ῥήματα ἐσχηματίσθησαν ἐκ τῶν النمق ἀλνμὰκ, λαμβάνεσθαι· كورلمك γκιορὶλμὲκ, ὁρᾶσθαι.

Περὶ τοῦ ῥήματος ἔχω.

413 Τὸ ἔχω τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐκφράζεται ἀθωμανιστὶ διὰ τῶν τρίτων ἑνικῶν προσώπων τοῦ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος (§ 297), καὶ τὸ μὲν ὑποκείμενον τίθεται εἰς γενικὴν πτῶσιν, τὸ δὲ ἀντικείμενον εἰς ὀνομαστικὴν συμπεπλεγμένην μετὰ μιᾶς καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντω-

νυμίας τοῦ αὐτοῦ προσώπου καὶ ἀριθμοῦ μὲ τὸ ὑποκείμενον. Κατὰ συνέπειαν οἱ Ὀθωμανοὶ λέγουσι ἐμοῦ ἓν βιβλίον μου ὑπάρχει (ντι) بنم بر كتاب وار πενὶμ πὶρ κιταπὶμ βάρ(δηρ)=ἔχω ἓν βιβλίον· σοῦ εἷς κάλαμος σου ὑπῆρχε سنك بر قلمك وارایدی senìn πὶρ kalemìn bàr ìdì=εἶχες ἕνα κάλαμον· ἐκείνων οἶκος ὑπῆρχεν ἢ ὑπάρχει, λέγουσι الرك اولی واریمش ànlarìn èvlerì bar imìš=λέγουσιν ὅτι ἐκεῖνοι ἔχουσιν ἢ εἶχον οἰκίαν· τοῦ κυρίου Προέδρου δίκαιον δὲν ὑπάρχει رئیس افندینك حقی یوقدر rèìs èfendìnìn χakkì yiòktour, ὁ κ. Πρόεδρος δὲν ἔχει δίκαιον. Ὁ τρόπος οὗτος τοῦ ἐκφράζειν τὸ ἔχω σημαίνει κτῆσιν, τὸ δὲ در τίθεται πρὸς περισσοτέραν ἔμφασιν.

414. Ὁ καθ' ἡμᾶς διὰ τοῦ ἔχω ἐκφερόμενος λόγος ἐκφράζεται εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν καὶ κατ' ἄλλον τρόπον, ἤτοι διὰ τῶν ἑνικῶν τρίτων προσώπων τοῦ ὑπαρκτικοῦ μετὰ τῆς β' δοτικῆς, ἥτις ἐπέχει τόπον ὑποκειμένου· ὅθεν οἱ Ὀθωμανοὶ λέγουσι: παρ' ἐμοὶ τράπεζα ὑπάρχει وار صفره مدی πενδὲ σοφρὰ βάρ=ἔχω τράπεζαν· παρ' αὐτῷ πολλὰ βιβλία ὑπῆρχον اندہ چوق کتاب واریدی ἀνδὰ τσὸκ κιτὰπ βὰρ ìdì=εἶχε πολλὰ βιβλία· ὁ σχηματισμὸς οὗτος τοῦ ἔχω δὲν σημαίνει κτῆσιν, ἀλλ' ἁπλῶς ὕπαρξιν.

Περὶ τῶν συνθετικῶν μετοχῶν τῶν ἀποφατικῶν ῥημάτων.

415. Ἡ ά. συνθετικὴ μετοχὴ τῶν ἀποφατικῶν ῥημάτων σχηματίζεται ὡς καὶ ἡ τῶν καταφατικῶν (§ 213), ἤτοι προσθέσει τοῦ μορίου يور γιορ ἐν τέλει τῆς ρίζης. Π. χ. كلمك γκέλμε-μεκ, μὴ ἔρχεσθαι, كلمیور γκέλμε-γιορ, μὴ ἐρχόμενος· قمایق πάκμα-μακ, μὴ παρατηρεῖν, قمایور πάκμα-γιορ, μὴ παρατηρῶν.

416. Ἡ β'. συνθετικὴ μετοχὴ τῶν ἀποφατικῶν καὶ ἀδυνάτως ἀποφατικῶν ῥημάτων σχηματίζεται ἐκ τῆς ρίζης, προσθέσει τοῦ μορίου ج. Π. χ. كسمك κέσμε-μεκ, μὴ κόπτειν, كسمز κεσμὲ-ζ, μὴ κόπτων· سومك σεβέμε-μεκ, μὴ δύνασθαι ἀγαπᾶν, سومز σεβέμε-ζ, μὴ δυνάμενος ἀγαπᾶν. Ἐὰν ἡ ρίζα ἦναι δασύφωνος, τότε ἐν τέλει αὐτῆς τίθεται συνηθέστερον τὸ ج. Π. χ. قورتولامق κουρτουλάμα-μακ, μὴ δύνασθαι ἀπαλλαγῆναι, قورتلامامز καὶ قورتلامز κουρτουλάμαζ, μὴ δυνάμενος ἀπαλλαγῆναι.

417. Ἡ γ'. συνθετικὴ μετοχὴ τῶν ἀποφατικῶν ῥημάτων σχηματίζεται ὡς καὶ ἡ τῶν καταφατικῶν (§ 218).

Περὶ προστακτικῆς ἐγκλίσεως.

418. Οἱ Ὀθωμανοὶ μεταχειρίζονται πολλάκις ἀντὶ τοῦ ά. καὶ β'. προσώπου τῆς προστακτικῆς, τὸ ά. καὶ β'. πρόσωπον τοῦ προσδοκωμένου ἐνεστῶτος τῆς ὑποθετικῆς, πράττουσι δὲ τοῦτο ὅπως ἀποφύγωσι τὸ ἀπότομον τῆς προσταγῆς.

Περὶ τῶν χρόνων τῆς εὐκτικῆς ἐγκλίσεως.

419. Οἱ τῆς εὐκτικῆς ἐγκλίσεως χρόνοι εἶναι ἐν χρήσει ά. ἐπὶ εὐχῆς καὶ ἀπευχῆς πραγμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν ἐγένοντο. Ἐν τῇ περιστάσει δὲ ταύτῃ προτάττεται μία τῶν εὐκτικῶν λέξεων ἢ φράσεων: كاشكی κιάσκι, بولكی πουλάϊκι=εἴθε, وره الله ἀλλὰχ βερὲ=δώῃ Κύριος, κτλ. Π. χ. كاشكی الله وره دیدیكی اولهیدی κιάσκι δεδιγὶν γκιπὶ ὁλὰ, εἴθε νὰ γίνῃ ὡς λέγεις· الله وره یازمش اولهیدی ἀλλὰχ βερὲ γιαζμὶς ὁλὰ, εἴθε (δώῃ ὁ Θεὸς) νὰ ἔχῃ γεγραμμένον· β'. ἀντὶ τῆς προστακτικῆς καὶ τῶν χρόνων τῆς ἀνάγκης δηλωτικῆς ἐγκλίσεως, χάριν μετριωτέρας ἐκφράσεως· γ'. εἰς δήλωσιν ὑποθέσεων, τὰς ὁποίας κάμνωμεν περὶ πραγμάτων παρελληλυθότων, καὶ συμπεραίνομεν ἐξ αὐτῶν τί ἠδύνατο τότε νὰ γίνῃ, ἢ τί ἤθελε γίνεσθαι ἢ γείνει, ἢ εἶσθαι γεγεννημένον. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν, μόνον ὁ παρατατικὸς, ὁ ἀόριστος καὶ ὁ ὑπερσυντελικὸς εἰσὶν ἐν χρήσει. Π. χ. وره ایدی الوریدی βερεὶδι ἀλὴρ ἤδη, ἐὰν ἔδιδε, ἤθελε λάβει· وریسه الور βερσὲ ἀλὴρ, ἐὰν δώσῃ, λαμβάνει· اولهیرمش ایدی الهجق ایدی βερμὶς ὁλὰ ἴδὴ, ἀλαδζὰκ ἴδὴ, ἐὰν ἤθελεν ἔχει δεδομένον, ἔμελλε λάβει· δ'. εἰς ἐξήγησιν τοῦ ἁπλῶς δυνατοῦ, ἢ πιθανοῦ, καὶ τότε εἶναι εὔχρηστοι μόνον ὁ ἐνεστὼς καὶ παρακείμενος, ὁ μὲν ἐπὶ χρόνου ἐνεστῶτος καὶ μέλλοντος, ὁ δὲ ἐπὶ παρωχημένου ἐν γένει, προσλαμβάνοντες λέξιν ἢ φράσιν τινὰ, ἐμφαίνουσαν τὸ δυνατὸν, ἐνδεχόμενον, ὡς αἱ بلکه πέλκι, ἴσως, كاز دζάϊζκι, δυνατὸν ὥστε, بلور كه اولهیلور ὁλὰ πιλίρκι, δύναται εἶναι ὥστε, احتمالدر كه ἰχτιμάλδιρκι, ἐνδεχόμενον ὥστε. Π. χ. احتمالدر كه یازمش اولهیلور ἰχτιμάλδιρκι γιαζμὶς ὁλὰ, ἐνδέχεται νὰ ἔγραψε, νὰ ἔχῃ ἢ νὰ εἶχε γεγραμμένον· بلكه اولهیلور πέλκι πόϊλὲ ὁλὰ, ἴσως οὕτως νὰ ἦναι, ἢ οὕτως νὰ γένῃ.

Περὶ τῆς ἀπαρεμφάτου.

420. Ἡ ἀπαρέμφατος, ἥτε κυρία καὶ ἡ ὀνοματικὴ, ἐκλαμβάνεται ὡς ῥῆμα, δεχομένη τὴν ῥηματικὴν σύνταξιν, καὶ ὡς ὄνομα, δηλοῦν τὴν ἀφῃρημένην ἔννοιαν τοῦ ῥήματος.

421. Ἡ ὀνοματικὴ ἀπαρέμφατος ἐκφέρεται ἐνίοτε ὡς τὴν κυρίαν ἀπαρέμφατον, ἤτοι ἄνευ ὡρισμένου ὑποκειμένου. Ἀμφότεραι δὲ εἰσὶ κλιταὶ, δεχόμεναι τὰς πτωτικὰς καταλήξεις, κατὰ τὰς κλίσεις τῶν ὀνομάτων.

422. Ἡ ὀνοματικὴ ἀπαρέμφατος συμπλεκομένη μὲ τὰς καταληκτικὰς κτητικὰς ἀντωνυμίας ἢ λαμβάνουσα τὰς πτωτικὰς καταλήξεις τῶν ὀνομάτων, ἀποβάλλει συνήθως τὸ ληκτικὸν αὐτῆς ο. Π. χ. بنم يولم pénïm pioulmà-m, τὸ νὰ εὕρω ἐγώ· سنك ارامك senïn àramà-n, τὸ νὰ ζητῇς σύ· كنى استمسى ànïn istemé-si, τὸ νὰ αἰτῇ ἐκεῖνος· انمز مطالعه بزم pïzïm moutalia'à ètmé-miz, τὸ νὰ μελετήσωμεν ἡμεῖς· سزمكز يازمك sizïn yiazma-nïz, τὸ νὰ γράψητε ὑμεῖς· انلرك اوقومارى ànlarïn oukouma-larï, τὸ νὰ ἀναγνώσκωσιν ἐκεῖνοι.

Περὶ Μετοχῶν.

423. Αἱ μετοχαὶ τῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης συμποσούμεναι εἰς ὀκτὼ εἴδη, ἤτοι τὰς ἀναφορικὰς, ὁμοιοαναφορικὰς, συνθετικὰς, χρονικὰς, τροπικὰς, αἰτιολογικὰς, ἐξαιρετικὰς καὶ τὰς ἀντικαθισταμένας, δὲν μεταβάλλονται ὅπως συμφωνήσωσι μὲ τὰς πτώσεις καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπ' αὐτῶν προσδιοριζομένων, οὔτε κάμνουσι διαστολὴν γένους. Μόναι δὲ αἱ ἀναφορικαὶ καὶ ὁμοιοαναφορικαὶ μετοχαὶ, ὅταν ἐπέχωσι τόπον οὐσιαστικῶν, ἤγουν ὅταν ἐκφέρωνται κατὰ παράλειψιν τοῦ ὀνόματος πρὸς ὃ ἀναφέρονται, λαμβάνουσι τὴν ἀπαιτουμένην πτωτικὴν κατάληξιν καὶ τὸ μόριον τοῦ πληθυντικοῦ لر.

424. Ἡ ἀναφορικὴ μετοχὴ اولان ὀλὰν, ὁ γινόμενος, ἐκ τοῦ اولمق ὀλμὰκ, ἀποβάλλει τὸ ا εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν, καὶ γίνεται اولنلر ὀλανλὰρ, οἱ γινόμενοι.

426 Αἱ ἀναφορικαὶ μετοχαὶ ἐπέχουσι τόπον ἐπιθέτων καὶ οὐσιαστικῶν. Καὶ ἐπιθετικῶς μὲν ἐκφερόμεναί εἰσιν ἄκλιτοι καὶ τίθενται πάντοτε πρὸ τῶν ὀνομάτων πρὸς τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται. Π. χ. يازان كاتب كيمدر بونى pounoù giazàn kiatìp kìmdìr, ὁ τοῦτο γράψας γραμματεὺς τίς εἶναι; وقعه يازدغى chèmsìm ouldèrà tsnkmìch ὀλὰν salnamelèr, τὰ ἐσχάτως ἐκδοθέντα ἡμερολόγια. Οὐσιαστικῶς δὲ ἐκφερόμεναί εἰσι κλιταί, ὡς دوشنك اولان دوستى dòstoù ὀlmàz, τοῦ πεπτωκότος φίλος οὐκ ἔστιν· پارسى كورمشلردندر parìsi kourmìchlerdèndìr, εἶναι εἷς ἐκ τῶν τοὺς Παρισίους ἰδόντων = περιηγησαμένων.

426, Αἱ ἀναφορικαὶ μετοχαὶ ἀναλύονται εἰς τὸν ἀνάλογον χρόνον τῆς ὁριστικῆς ἐγκλίσεως καὶ εἰς τὴν ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν, ἥτις εἶναι τοῦ ἰδίου

ἀριθμοῦ μὲ τὸ πρὸς ὃ ἀναφέρονται ἑπόμενον ὄνομα· ἡ δὲ ἀναφορικὴ αὕτη ἀντωνυμία εἶναι ὁτὲ μὲν ὀνομαστικὴ εἴτε ὑποκείμενον τοῦ ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῆς μετοχῆς προκύπτοντος ῥήματος, ὡς كيدن آدم γκιδὲν ἀδὰμ, ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἀπέρχεται· كلان چوجقلر γκελὲν τσοδζουκλὰρ, τὰ παιδία τὰ ὁποῖα ἔρχονται· ὁτὲ δὲ γενικὴ εἴτε σχετικὴ ἄλλου ὀνόματος συμπεπλεγμένου μετὰ τῆς τριτοπροσώπου καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας, καὶ προηγουμένου τῆς μετοχῆς, ὡς عقل وذكاسى چوق اولان قارى ἄκλ-ὶ-ζεκιασὴ τσὸκ ὀλὰν καρὴ, ἡ γυνὴ τῆς ὁποίας πολὺς εἶναι ὁ νοῦς καὶ ἡ εὐφυία· اولادرى ترجه كورمامش كسنلر ἐλιὰδ-λαρὴ τερπὶὲ γκόρμεμις κιμέσνελερ, οἱ ἄνθρωποι τῶν ὁποίων τὰ τέκνα δὲν εἶδον ἀνατροφήν· كلامنه اعتماد اولنماز رآدم κελαμνὰ ἰ'τιμὰδ ὀλουνμάζ πὶρ ἀδὰμ, εἷς ἄνθρωπος εἰς τὸν λόγον τοῦ ὁποίου πίστις δὲν γίνεται (δὲν δίδεται).

427. Αἱ μέλλοντος χρόνου παθητικαὶ ἀναφορικαὶ μετοχαὶ ἐπέχουσι συχνότατα τόπον ἐπιθέτου, ὡς كورىلمجك رشيدر γκιορὰλεδζὲκ πὶρ σεὶδìr, εἶναι πρᾶγμα ἄξιον νὰ τὸ ἴδῃ τις (ὁραθῆναι)· كيفيت اينانيلمجق ἰνανηλαδζὰκ κεῖφιγὲτ, πρᾶγμα πιστευτόν. Συχνότατα δὲ καὶ ἐνεργητικαὶ οὖσαι αἱ τοιαῦται μετοχαὶ δηλοῦσι πάθος, ὡς ايچمجك صو بولنورمى ἰτσεδζὲκ σοὺ πουλουνούρ μη, εὑρίσκεται πόσιμον ὕδωρ; استانبولده تماشا ايدمجك چوق آثار قديمه وارىدر ἰσταμπολδὰ τεμασὰ ἐδεδζὲκ τσὸκ ἀσὰρι καδιμὲ βάρδηρ, ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπάρχουσι πλεῖστα ἀξιοθέατα ἀρχαῖα μνημεῖα· كتبخانه سنده كيتجخانه سنده كيدتيپخانه سيندە ἀκουγιαδζὰκ πὶρ κιτὰπ γιόκτουρ, δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ του ἓν βιβλίον δι' ἀνάγνωσιν.

Περὶ τῶν ἁπλῶν ὁμοιοαναφορικῶν μετοχῶν

428. Αἱ ἁπλαῖ ὁμοιοαναφορικαὶ μετοχαὶ τῶν καταφατικῶν εἰσὶν εὔχρηστοι μόνον ὅταν συντάσσωνται μετὰ τοῦ μορίου ور, σημαίνοντος τότε χρόνον, ὡς ورىازىلى γιαζδηκ-δὰ, ἐν τῷ γράψαι = ὅτε ἔγραφα, ἔγραψας, ἔγραψε, κτλ. ἢ μετὰ τοῦ μορίου دن, ἔχοντος ἐν ἀκολουθίᾳ τὸ ἐπίρρημα صكره σόνρα, καὶ δηλοῦντος τὸ ὕστερον, ὡς ورىازدقدنصكره γιαζδηκ-δὰν σονρα, μετὰ τὸ γράψαι.

428. Αἱ ὁμοιοαναφορικαὶ μετοχαὶ τῶν ἀποφατικῶν ῥημάτων καὶ καθ' ἑαυτὰς εἰσὶν ἐν χρήσει. Καὶ αἱ μὲν παθητικαὶ τούτων δὲν διαφέρουσι τῶν τῆς αὐτῆς διαθέσεως ἀποφατικῶν ἀναφορικῶν μετοχῶν, ὡς چكمدك زحمت ἰτσκιλμεδὶκ ζαχὲμτ-ὶ μεσακκατλὰρ κάλμαδη, δὲν ἔμειναν κόποι καὶ δεινὰ, τὰ ὁποῖα δὲν ὑπέστη· αἱ δὲ ἐνεργητικαὶ ἀναλύονται κατ' ἡμᾶς εἰς τὴν αἰτιατικῆς πτώσεως ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν καὶ εἰς ῥῆμα προ-

σώπου, οἷον ἀπαιτεῖ ἡ περίστασις, بلمدك آدم پلمدك آدم πίλμεδικ ἀδὰμ, ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον δὲν γνωρίζω ἢ δὲν γνωρίζεις, κτλ. كورمدك قارى γκιόρμεδικ καρὴ, γυνὴ τὴν ὁποίαν δὲν εἶδον, δὲν εἶδες, κτλ.

Περὶ τῶν συνθέτων ὁμοιοαναφορικῶν μετοχῶν.

430. Αἱ σύνθετοι ὁμοιοαναφορικαὶ μετοχαὶ εἰσὶν ἐν χρήσει καὶ ὡς μετοχαὶ καὶ ὡς ἀπαρέμφατοι. Ὡς μετοχαὶ θεωρούμεναι ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὴν ὁριστικὴν ἔγκλισιν καὶ τὴν ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν, ἥτις δὲν εἶναι ὑποκείμενον τῆς ὁριστικῆς ἐγκλίσεως, ἀλλ' ἀντικείμενον ἄμεσον ἢ ἔμμεσον αὐτῆς, κατὰ τὴν διάφορον σημασίαν τοῦ ῥήματος, ἤτοι ὅταν αἱ ἐν λόγῳ μετοχαὶ ἀναλυθῶσιν εἰς ὁρθὸν ῥῆμα καὶ εἰς ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν, αὗτη θέλει εἶσθαι ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος, ἐνῷ, ὅταν ἀναλύωνται αἱ ἄλλαι ἀναφορικαὶ μετοχαὶ, ἡ ἐκ τούτου προκύπτουσα ἀναφορικὴ ἀντωνυμία παρίσταται ὡς ὑποκείμενον τοῦ ῥήματος. Π. χ. يم يازديغم مكتوب πεν̀μ γιαζδηγὴμ μεκτοὺπ, ἡ ἐπιστολὴ ἣν γράφω· يازلان مكتوب γιαζηλὰν μεκτοὺπ, ἡ ἐπιστολὴ ἡ ὁποία γράφεται.

431. Ἡ ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῶν συνθέτων ὁμοιοαναφορικῶν μετοχῶν προκύπτουσα ἀναφορικὴ ἀντωνυμία εἶναι ἀντικείμενον ἄμεσον μὲν, ὅταν τὸ ῥῆμα ἦναι ἐνεργητικὸν ἢ ὑπηρετικὸν καὶ διπλοῦν ὑπηρετικὸν ἀμέσως ἐξ ἐνεργητικοῦ, ὡς يم يابديغم دكان πεν̀μ γιαπτηρδηγὴμ δὸκκιὰν, τὸ ἐργαστήριον τὸ ὁποῖον ἐγὼ οἰκοδομοῦμαι· ἔμμεσον δὲ εἴτε ἐμπρόθετον, ὅταν τὸ ῥῆμα ἦναι καταστατικὸν, ἀλληλοπαθὲς, μέσον καὶ παθητικὸν, ὡς يم اوتوردیغم او πεν̀μ ὀτουρδουγοὺμ ἐὸ, ἡ οἰκία ἐνῇ ἐγὼ κάθημαι· سنك كورشدیكك آدملر σενὶν γκιορὶσδὶγὶν ἀδαμλὰρ, οἱ ἄνθρωποι, μεθ' ὧν σὺ συναναστρέφεσαι· سنك سوندیكك خبر σὶν ἀνὶν σεβινδιγὶ χαπὲρ, ἡ εἴδησις, ἐφ' ᾗ ἐκεῖνος χαίρει.

432. Ὅταν τὸ μὲν ὄνομα εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ἡ σύνθετος ὁμοιοαναφορικὴ μετοχὴ δηλοῖ χρόνον, τόπον, ὄργανον, αἰτίαν ἢ ἄλλην τινὰ περίστασιν, προηγεῖται δὲ τῆς μετοχῆς ἑτέρα αἰτιατικὴ, ὡς κύριον ἀντικείμενον αὐτῆς, ἢ ἐν γένει ὅταν ἡ μετοχὴ ἀναφέρηται εἰς ὄνομα συμπεπλεγμένον μετά τινος μορίου, ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία δέον νὰ ἐξηγῆται ἐμπροθέτως, καὶ ἐνεργητικῆς τῆς μετοχῆς οὔσης, ὡς مكتوبی یازدقلری زمان μεκτουπὸυ γιαζδηκλαρὴ ζαμὰν, ὁ καιρὸς ἢ τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἔγραφον τὴν ἐπιστολήν· پارمغی تلف ایتدکلری پارὰ παραλαρὴ τελὲφ ἐττικλερὶ γερδὲ, εἰς τὸ μέρος, ἐν ᾧ ἔρθειραν τὰ χρήματα· قپوی اچدیغم اچتار καπουγιοὺ ἀτστηγμὴζ ἀναχτὰρ, τὸ κλειδίον δι' οὗ ἀνοίγομεν τὴν θύραν· ویردیکم تقدیر βερδιγὶμ τακτιρδὲ, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν=ἐὰν ἢ ὅταν δώσω· الدیغك حالده ἀλδηγὶν χαλδὲ, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν=ὅταν λάβω· یازدیغی اثناده γιαζδηγὴ ἐσναδὲ, ἐν τῷ μεταξὺ ὅτε ἔγραφε· بولدیغمز اجلدن πουλδουγουμοὺζ ἐδζιλδὲν, ἐξ αἰτίας δι' ἣν=ἐπειδὴ εὕρομεν· ارادیغکز اده ἀραδηγηνὶζ ἀνδὲ, ἐν τῇ στιγμῇ καθ' ἣν=ἅμα ἐζητήσατε.

433. Ὁ μέλλων τῶν ἀναφορικῶν μετοχῶν, συμπεπλεγμένος μετὰ τῆς ἀναλόγου καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας, εἶναι ἐν χρήσει ὡς μέλλων τῶν συνθέτων ὁμοιοαναφορικῶν μετοχῶν, ὡς سزك یازه جغکز مکتوب σιζὶν γιαζδζαγηνὶζ μεκτοὺπ, ἡ ἐπιστολὴ ἣν ἡμεῖς θέλετε γράψει.

434. Αἱ σύνθετοι ὁμοιοαναφορικαὶ μετοχαὶ ἐκφέρονται ἐπιθετικῶς καὶ οὐσιαστικῶς. Καὶ ὡς ἐπίθετοι μὲν εἰσὶν ἄκλιτοι, ὡς οὐσιαστικαὶ δὲ, κλιταί. Ἐπειδὴ δὲ οὐσιαστικῶς ἐκφερομένων τῶν μετοχῶν τούτων, προκύπτει ἀμφιβολία περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῆς ἀντωνυμίας, διὰ τοῦτο αἱ μετοχαὶ αὗται δέχονται πρὸ τῆς καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας τὸ μόριον لر, χαρακτηριστικὸν τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, ὅταν τὸ ὑπονοούμενον οὐσιαστικὸν ἦναι πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ· ἐν ᾧ ἐπιθετικῶς ἐκφερομένων τῶν μετοχῶν τούτων, ὁ ἀριθμὸς τῆς ἐν αὐταῖς ἐμπεριεχομένης ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας ἐννοεῖται ἐκ τοῦ πρὸς ὃ ἀναφέρονται προσκειμένου ὀνόματος. Τὸ δὲ ὑποκείμενον τῶν μετοχῶν τούτων τίθεται πάντοτε κατὰ γενικὴν πτῶσιν. Π χ. يزم صاتديغمز اولر كوچكدر πὶζὶμ σαττηγμηζὶζ ἐδλὲρ κιὸτσὸκτὸρ, αἱ οἰκίαι τὰς ὁποίας ἡμεῖς ἐπωλήσαμεν εἶναι μικραί· سزك صاتديغکزك اکثریسی بیوکدر σιζὶν σαττηγηνζὶζὶν ἔκσερισι πεγιὸκτὸρ, αἱ πλειότεραι τῶν ὅσων ὑμεῖς ἐπωλήσατε εἶναι μεγάλαι· الدیغك صاتدقلرینی الدیك صاتدقلر ینی کورمدم ἀνλαρὶν σαττηκλαρηνὶ γκιορμεδιμ, ἐκείνας τὰς ὁποίας αὐτοὶ ἐπώλησαν δὲν εἶδον.

435. Ὅταν αἱ ἐν λόγῳ μετοχαὶ ἦναι παθητικῆς διαθέσεως, τὸ ὑποκείμενον αὐτῶν τίθεται κατ' ὀνομαστικὴν πτῶσιν. Π. χ. ادرنه فتح اولندیغی سنه ἀδρὶνε φὲτχ ὀλουνδουγοὺ σενὲ, τὸ ἔτος καθ' ὃ ἑάλω ἡ Ἀδριανούπολις· سرعسکر قپوسی یابلدیغی وقت σερ'ασκὲρ καπουσοὺ γιαπηλδηγὴ βακὴτ, τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ἐκτίζετο τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

436. Αἱ σύνθετοι ὁμοιοαναφορικαὶ μετοχαὶ λαμβάνονται καὶ ὡς ἀπαρέμφατοι, καὶ τότε ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὰς εἰδικὰς ἀπαρεμφάτους τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἀναλυόμεναι εἰς τὴν ὁριστικὴν ἔγκλισιν καὶ εἰς τὸ μόριον ὅτι. Διακρίνεται δὲ ἡ μετοχικὴ χρῆσις αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἀπαρεμφατικῆς καθότι, ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει, ἔχουσι προσκείμενον ὄνομα ἐκφερόμενον ἢ ὑπονοούμενον, πρὸς ὃ ἀναφέρονται, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, ἐκφέρονται μόναι. Π. χ. سلیمان اهالیسنك استرحام ایلدکاری مادده‌ی مساعده اولندیغی واقتضایدن فرمان عالیشانك

قريبا اعطا اولنجقى مسموعز اولشدر sisàm àχalisinìn ìstirχàm èilèdikleri màddèlerè mousa'adè ólounduougoù bè ìktizà ìdèn fermànì àlìsànìn karìpèn ìta ólounadzagnì mesmou'oumoùz ólmoústour, ìkoúsamen ótti è-gènèto paraχòrìsis (χàris) dià tà pràgmata tà ópoìa èxgtìsanto oì Samiòtai, kaì ótti tò àpaitoúmenon ùpsilòn diàtagma met'où polù thèlei èkdoth̃. 'En tò paradeígmati toútō tò mèn استرحام ايلدكلرى ìstirχàm èilèdikleri èpèthi metoχikò̃s, àna-fèrómenon prò̀s tò èpómenon oùsiastikòn مادام مادلر màddèlès, tà dè اولديغى اعطا اولنجقى مساعده mousa'adè ólounduougoù, kaì اولنجقى اعطا i'tà ólounadzagnì, èxartṑmena èk toù مسموعز اولشدر mesmou'oumoùz ólmoústour, ètéthisan àparemphatikò̃s, àna-lyómena eìs tìn èllìnikìn glṑssan dià tò ótti.

437. Aí sýnthetoi ómoioanaphorikaì metoχaì àparemphatikò̃s èkphrómenai eìsì klitaì, ḗtoi aí kataliktikaì àntṑnymíai autṑn lambánousi tìn ptṑtikìn katálixin, ópoìan àpaiteì ḗ phýsis toù rḗmatos àpò toù ópoíou èxartṑntai. Π. χ. يوقدر يولده ديديكنك اصلى poìlè dedigninìn àslì gióktour, dèn eînai àlithè̀s ótti eîpen oútō̃ يوقدر قطعا شبهم يوق اولديغنه اعضا اولديغنه سنده محكمه بدايت ك اوغلى pèì ò glòù pidagèt mechkemesindè àzà ólduougounà kát'an sóphèm gióktour, dèn àmphibállo posō̃s ótti eînai dikastìs èn tō̃ Prōtodikeíō Staurodromíou· يولده اولديغنى يندە سويلدم ايدى poìlè ólduougounoù pénde soìledim ìdí, kaìègṑ eîχon eîpei ótti oútōs èχei.

438. 'O méllōn tò̃s synthétou ómoioanaphorikò̃s metoχò̃s, èkphrómenos katà à. dotikìn ptṑsin, títhetai pollàkis eìs tòn lógon àpolútōs, kaì isodýnamei eìs tìn èllìnikìn glṑssan mè àparéphaton syntetagménin metà tò̃s prothéseṑs àntí. Π. χ. او يون اويناياجغكزه مكتبه كيدكن o'goùn oînagiadzagninzà mekteptè ykìdiniz, àntì nà paìzète ùpágete eìs tò scholeîon.

Περὶ ἀκλίτων μετοχῶν.

439. Aí ákliroi metoχaì tò̃s othomanikò̃s glṓssης èkphérontai eìs tòn lógon σχετικῶς τε καὶ ἀπολύτως, tithémenai èpì pantòs génous, arithmoû kaì prosṓpou. Καὶ σχετικαὶ μὲν εἶναι ὅταν τίθενται εἰς τὸν λόγον ὡς προσδιορισμὸς τοῦ ὑποκειμένου ἢ τοῦ ἀντικειμένου τῆς κυρίας προτάσεως, ἀπολύτως δὲ, ὅταν δὲν προσδιορίζωσιν οὔτε τὸ ὑποκείμενον, οὔτε τὸ ἀντιμενον, ἀλλ' ὅλον τὸ κῶλον τῆς κυρίας προτάσεως, ἔχουσαι διάφορον ὑποκείμενον καὶ ὡς ῥῆμα θεωρούμεναι. Μόνον δὲ αἱ συνθετικαὶ μετοχαὶ ἐκφέρονται πάντοτε σχετικῶς εἰς τὸν λόγον.

Περὶ χρονικῶν μετοχῶν.

440. Αἱ χρονικαὶ μετοχαὶ διαιροῦνται εἰς ἑπτὰ εἴδη, ἕκαστον τῶν ὁποίων δηλοῖ ἴδιον χρονικὸν προσδιορισμόν. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἶδος ἔχει τέσσαρας χρόνους, τὰ δὲ λοιπὰ, ἀνὰ ἕνα.

441. Αἱ χρονικαὶ μετοχαὶ τοῦ ἀ. εἴδους, αἵτινες, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω (§ 267), συντίθενται ἐκ τῆς χρονικῆς μετοχῆς τοῦ συνδετικοῦ ῥήματος ايكن ikèn, προσδιορίζουσί τι διά τινος ἄλλου συγχρόνως γινομένου καὶ ἀναλύονται εἰς τὸν ἀνάλογον χρόνον τῆς ὁριστικῆς ἐγκλίσεως καὶ εἰς τὸ μόριον ἐν ᾧ. Π. χ. اوكيدوز ايكن بن كليورايدم ò ykidìzior ikèn, pèn ykelìzior ìdim ἐν ᾧ ἐκεῖνος ἀπήρχετο, ἐγὼ ἠρχόμην.

442. Τῶν χρονικῶν τοῦ ἀ. εἴδους μετοχῶν ὁ θετικὸς ἐνεστὼς διαφέρει τοῦ προσδοκωμένου, καθότι ὁ μὲν πρῶτος δηλοῖ πρᾶξιν γινομένην ὡρισμένως καὶ ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν γίνεται ἢ ἐγένετο ἄλλο τι, ὁ δὲ δεύτερος σημαίνει πρᾶξιν ἀόριστως καὶ ἄνευ ἀκριβείας γινομένην καθ' ὃν χρόνον γίνεται ἢ ἐγένετο ἄλλο τι.

443. Αἱ χρονικαὶ τοῦ ἀ. εἴδους μετοχαὶ ἀναλύονται πολλάκις εἰς τὸν ἀνάλογον χρόνον τῆς ὁριστικῆς καὶ εἰς τὸ μόριον καὶ τοι, δηλοῦσαι ἐναντίωσιν. Π. χ. يدى سنه مكتبه دوام ايتمش ايكن هيچ برفائده حاصل اولمدى gedì senè mektepè dèvàm ètmìs ikèn χìtz pìr fàidè χasìl ólmadì, kaìtoi èphoítisen èptà ètì eìs tò scholeîon, oùdèn ópelos prosegéneto.

444. 'Η χρονικὴ μετοχὴ τοῦ β'. εἴδους ἀναλύεται εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἰς τὴν ὑποτακτικὴν καὶ εἰς τὸ μόριον ἅμα, ἢ εὐθὺς ἅμα· توقيع رفيع همايونم واصل اولبجق معلوم اوله كه tevkiì refiì χoumagiounoùm basìl ólidzàk ma'lòm ólàki, àma fthàsi tò ùpsilòn autokratorikòn mou autógraphon, èstō gnōstòn ótti...

445. 'Η χρονικὴ μετοχὴ τοῦ γ'. εἴδους ἀναλύεται ἀ. εἰς ὑποτακτικὴν καὶ τὸ μόριον ἅμα· β'. διὰ τοῦ ἕως οὗ, καὶ ἐν τῇ β'. ταύτῃ περιπτώσει τίθεται συνηθέστερον κατὰ δοτικὴν πτῶσιν, συνταξομένη μετὰ μιᾶς τῶν χρονικῶν λέξεων: قدر kadàr, دكن degìn, دك dek=ἕως. Π.χ. قدر يازجيه γιαζγìnòza-ghìa kadàr, ἕως οὗ γράψω, γράψῃς, κτλ.

446. 'Η τοῦ γ'. εἴδους χρονικὴ μοτοχὴ τῶν ἀποφατικῶν ἐξηγεῖται ὑποθετικῶς. Π. χ. سزكليجه كيتمم sizˆ gkèlmegìnzè gkitmèm, èàn, ḗ enósō dèn èlthete ùmeîs, dèn àpérχomai.

447. 'Η χρονικὴ μετοχὴ τοῦ δ'. εἴδους ἀναλύεται εἰς τὸν ἀόριστον τῆς ὁριστικῆς καὶ τὸ μόριον ἀφ' ὅτου. 'Εν τέλει δὲ τῆς μετοχῆς ταύτης τῶν κα-

ταρατικῶν ῥημάτων τίθεται συνήθως τὸ μόριον ... δέμπερι, ὡς ... σὲν καλεμὲ γκελελιδὲμ περὶ, ἀφ' ὅτου σὺ ἦλθες εἰς τὸ γραφεῖον.

448. Ἡ χρονικὴ μετοχὴ τοῦ ε'. εἴδους ἀναλύεται, ἐὰν μὲν ἦναι καταφατική, εἰς τὸν ἀνάλογον χρόνον τῆς ὁριστικῆς καὶ εἰς τὸ μόριον καθόσον, ἢ ὁσάκις, ἐὰν δὲ ἦναι ἀποφατική, εἰς τὴν ὑποτακτικὴν καὶ εἰς τὸ μόριον ἐνόσῳ δέν. Π. χ. ... μαὰς τσήκμαδηκ-τσα παρὰ ἀλάμαζ, ἐνόσῳ δὲν δοθῇ (ἔδγῃ) τὸ μηνιαῖον, δὲν δύναται νὰ λάβῃ χρήματα· ... τεκτὶρ ὁλουνδούκ-δζα ἀγλὰρ, ὁσάκις ἐπιπλήττεται, κλαίει· ... χέρκες κιὰρ ἐττίκ-τσε μεμνοὺν καλὴρ, ἕκαστος καθόσον κερδίζει, μένει πλούσιος.

449. Ἡ χρονικὴ τοῦ ς'. εἴδους ἀναλύεται εἰς τὸν ἀόριστον τῆς ὁριστικῆς καὶ εἰς τὸ μόριον ὅτε. Π. χ. ... ρεσιδεῖ σέμι τεσσεράμιζ ὁλδουκ-δὰ, ὅτε ἔφθασε μετὰ λύπης εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν = ὅτε ἠκούσαμεν μετὰ λύπης.

450. Ἡ ὑστερόχρονος μετοχὴ τῶν ἀποφατικῶν ῥημάτων ἐξηγεῖται καθ' ἡμᾶς διὰ τοῦ ἐνόσῳ δέν. Π. χ. ... σὶζ βέρμεδικ-δεν σονρὰ, ἐνόσῳ δὲν δώσητε ὑμεῖς.

451. Ἡ προτερόχρονος μετοχὴ ἀναλύεται καθ' ἡμᾶς εἰς τὴν ὑποτακτικὴν καὶ εἰς τὸ μόριον πρὶν ἢ, καὶ προσλαμβάνει πολλάκις μίαν τῶν λέξεων: ... ἐββὲλ, ... ἀλὲμ, ... μουκάδδεμ. Π. χ. ... δουχὰν ἐνχησαρὴ οὐσουλοὺ βάζ' ὁλουνμαζ-δὰν ἐββὲλ, πρὶν ἢ συστηθῇ ὁ διοργανισμὸς τοῦ μονοπωλείου τοῦ καπνοῦ.

452. Ἡ τροπικὴ μετοχὴ σημαίνει τὸ πῶς, ἤτοι τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐκτελεῖταί τι. Π. χ. ... πιλερὲκ, ἐν γνώσει (διὰ τῆς γνώσεως)· ... γκιδερὲκ, βαθμηδόν· ... γιαζαρὰκ, γράφων, γράφουσα = τῷ γράφειν, διὰ τῆς γραφῆς.

453. Ἡ ... ὁλαρὰκ, τροπικὴ μετοχὴ τοῦ ... ὁλμὰκ, τίθεται πολλάκις ὡς μόριον ἰδιαιτέρων προσδιορισμῶν τοῦ λόγου, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ διαφόρους, κατὰ τὰς περιστάσεις, προθέσεις τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Π. χ. ... πεσὶν ὁλαρὰκ πὶν γουρσὺζ ἀλμήστηδ ἔλαβεν ἐπὶ προπληρωμῇ χίλια γρόσια· ... πασὴ πολοὺκ ὁλαρὰκ τὲζ ἐλδὲν πέσγιδζ νεφὲρ δζὲμ' ἐττί, συνήθροισεν ἐκ τοῦ προχείρου πεντακοσίους στρατιώτας ἐξ ἀτάκτων (ἐκ τοῦ ἀτάκτου στρατοῦ ὄντας).

Περὶ ἀντικαθισταμένων μετοχῶν.

454. Αἱ ἀντικαθιστάμεναι μετοχαὶ ἰσοδυναμοῦσι μὲ ῥῆμα, μὲ μετοχὴν καὶ μὲ ἀπαρέμφατον συμπλεκομένην διὰ συνδέσμου μὲ ἄλλο τι τοιοῦτον μέρος τοῦ λόγου. Π. χ. ... ἀλλὰ βερδὶ, ἔδωκε = ... ἀλλὰ βὲ βερδὶ, ἔλαβε καὶ ἔδωκε· ... ἀλλὰ βερὲν = ... ἀλλὰν βὲ βερὲν, ὁ λαβὼν καὶ δώσας· ... ἀλλὰ βερὶκὲν, ἐν ᾧ λαβὼν ἔδιδε = ... ἀλλὰ βὲ βερὶκὲν, ἐν ᾧ ἔλαβεκαὶ ἔδιδε· ... ἀλλὰ βερμὲκ, τὸ λαβόντα διδόναι = ... ἀλμὰκ βὲ βερμὲκ, τὸ λαβεῖν καὶ διδόναι· ... ἀλλὰ βερμὶς ὁλμάγηλα, διὰ τὸ λαβόντα διδόναι = ... ἀλμὰς βὲ βερμὶς ὁλμάγηλα, διὰ τὸ λαβεῖν καὶ διδόναι·

455. Αἱ ἀντικαθιστάμεναι μετοχαὶ γίνονται ἐναντιωματικαὶ ὅταν προσλάβωσι τὸ μόριον ... ἔγερτσι, εἴπερ, καίπερ.

456. Ὁ ἐνεστὼς τῶν ἀντικαθισταμένων μετοχῶν εἶναι ἐν χρήσει καὶ ἀντὶ παρωχημένου καὶ μέλλοντος, ὅταν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ῥήματος, τῆς μετοχῆς ἢ τῆς ἀπαρεμφάτου, μετὰ τῆς ὁποίας συμπλέκεται κατ' ἔννοιαν, δὲν ὑπάρχει παρεμπίπτουσα πρότασις. Ἐν ἐναντίᾳ ὅμως περιπτώσει, ἡ ἀντικαθισταμένη μετοχὴ τίθεται κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καθ' ὃν κεῖται καὶ τὸ μεθ' οὗ κατ' ἔννοιαν συμπλέκεται ῥῆμα, ἀπαρέμφατος, κτλ.

Περὶ Ἱστορικῶν Χρόνων.

457. Ἡ εὐκτικὴ ἔγκλισις σχηματίζει τοὺς ἱστορικοὺς αὐτῆς χρόνους ἐκ τοῦ ἑνικοῦ τρίτου προσώπου ἑκάστου τῶν χρόνων αὐτῆς προσθέσει τοῦ ἱστορικοῦ χρόνου τοῦ συνδετικοῦ ῥήματος. Οἱ δὲ ἱστορικοὶ χρόνοι τῆς εὐκτικῆς σημαίνουσιν ὑπόθεσιν.

Περὶ Ἀποφατικοῦ Ῥήματος.

458. Τὸ ἑνικὸν πρῶτον πρόσωπον τοῦ προσδοκωμένου ἐνεστῶτος τῶν ἀποφατικῶν καὶ ἀδυνάτως ἀποφατικῶν ῥημάτων σχηματίζεται διττῶς, ὡς ... ἀραμάζ-μ ἢ ... ἀραμὰ-μ, δὲν ζητῶ· ... ἀραγιάμαζ-μ ἢ ... ἀραγιάμα-μ, δὲν δύναμαι νὰ ζητῶ καὶ νὰ ζητήσω.

Περὶ Συνθέτων Ῥημάτων.

459. Τὰ σύνθετα ῥήματα σχηματίζονται ὡς τὰ ἁπλᾶ ῥήματα. Ἔστω ὡς παράδειγμα μέρους σχηματισμοῦ καταστατικοῦ μὲν ῥήματος τὸ ...

τελὲφ ὁλμὰκ, φθείρεσθαι, ὅπερ εἶναι σύνθετον ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ ὀνόματος تلف τελὲφ, φθορὰ, καὶ τοῦ τουρκικοῦ ῥήματος اولمق ὁλμὰκ, γίνεσθαι καὶ εἶναι· ἐνεργητικοῦ δὲ ῥήματος, τὸ ايتمك تحسين ταχσὶν ἐτμὲκ, ἐπευφημεῖν, σύνθετον ἐκ τοῦ تحسين ταχσὶν, ἐπευφημία, καὶ τοῦ ايتمك ἐτμὲκ, ποιεῖν· καὶ παθητικοῦ ῥήματος, τὸ اولنمق تحسين ταχσὶν ὁλουνμὰκ, ἐπευφημεῖσθαι.

Ἐνεστὼς θετικὸς τῆς ὁριστικῆς τοῦ تلف اولمق τελὲφ ὁλμάκ.

تلف اولیورم	τελὲφ ὁλούγιορ-ουμ, φθείρομαι,
تلف اولیورسن	τελὲφ ὁλούγιορ-σουν, φθείρεσαι,
تلف اولیور	τελὲφ ὁλούγιορ, φθείρεται.
تلف اولیورز	τελὲφ ὁλούγιορ-ουζ, φθειρόμεθα,
تلف اولیورسکز	τελὲφ ὁλούγιορ-σουνουζ, φθείρεσθε,
تلف اولیورلر	τελὲφ ὁλούγιορ-λαρ, φθείρονται.

Ἀόριστος τῆς ὁριστικῆς τοῦ ايتمك تحسين ταχσὶν ἐτμέκ.

تحسين ايتدم	ταχσὶν ἰττὶμ, ἐπευφήμησα,
تحسين ايتدك	ταχσὶν ἰττὶν, ἐπευφήμησας,
تحسين ايتدی	ταχσὶν ἰττὶ, ἐπευφήμησε.
تحسين ايتدك	ταχσὶν ἰττὶκ, ἐπευφημήσαμὲν,
تحسين ايتدكز	ταχσὶν ἰττινὶζ, ἐπευφημήσατε,
تحسين ايتدلر	ταχσὶν ἰττιλὲρ, ἐπευφήμησαν.

Ἀπαρέμφατος τοῦ اولنمق تحسين ταχσὶν ὁλουνμάκ.

Ἀνεστὼς καὶ Ἀόριστος.

اولنمق تحسين ταχσὶν ὁλουνμὰκ, ἐπευφημεῖσθαι καὶ ἐπευφημηθῆναι.

Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικός.

اولنمش تحسين ταχσὶν ὁλουνμοὺς ὁλμὰκ, τὸ νὰ ἦναι, ἢ τὸ νὰ ἦτον ἐπευφημημένος.

Μέλλων.

اولنجق تحسين ταχσὶν ὁλουναδζὰκ ὁλμὰκ, μέλλειν ἐπευφημεῖσθαι καὶ ἐπευφημηθῆναι.

Οὕτω καὶ διὰ τοὺς ἄλλους χρόνους τῶν διαφόρων ἐγκλίσεων.

Περὶ τοῦ ἀποφατικοῦ τοῦ συνδετικοῦ.

460. Ὁ ἐνεστὼς τῆς ὁριστικῆς τοῦ ἀποφατικοῦ τοῦ συνδετικοῦ ῥήματος γράφεται συνημμένως μετὰ τοῦ μορίου دكل δεγὶλ (§ 296), παραλειπομένων τῶν δύο ἀρκτικῶν γραμμάτων ا καὶ ى, οἱ ἄλλοι ὅμως χρόνοι, διισταμένως

Περὶ Ῥηματικῶν Ἀφῃρημένων.

461. Τὰ ῥηματικὰ ἀφῃρημένα σχηματίζονται ἐκ τῆς ῥίζης, προσθέσει ἐν τέλει αὐτῆς τοῦ μὲν μορίου مش, ἐὰν αὕτη λήγῃ εἰς γράμμα ἠρεμοῦν, τοῦ δὲ μορίου يش ἐὰν ἡ λήγουσα αὐτῆς ἦναι γράμμα κινητὸν, ἢ ἐν τῶν γραμμάτων ا و ى. Ἐκ τῶν μορίων δὲ τούτων τὸ μὲν مش τρέπει τὸ ληκτικὸν τῆς ῥίζης ἀπὸ ἠρεμοῦντος εἰς κινητὸν, δεχόμενον χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, τὸ δὲ يش λαμβάνει χαρεκὲ μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν. Π. χ. دكلمك διγνεμὲκ, ἀκροᾶσθαι, دكلمش διγνε-γὶς, ἀκρόασις· اوقومق οκουμὰκ, ἀναγινώσκειν, اوقويش οκου-γιοὺς, ἀνάγνωσις· يورمك γιορὲμὲκ, βαδίζειν, يورمش γιορὲ-γιὲς, βάδισις, ἔφοδος· اغلامق ἀγλαμὰκ, κλαίειν, اغلامش ἀγλα-γιὲς, κλαυθμός· قورقمق κορκουτμὰκ, ἐκφοβίζειν, قورقمش κορκου-δοὺς, ἐκφόβισις· كتمك γκιτμὲκ, ἀπέρχεσθαι, كيدش γκι-δὶς, ἀπέλευσις· ويرمك βερμὲκ, δίδειν, ويرش βερὶς, δόσις· الق ἀλμὰκ λαμβάνειν, آلش ἀλὶς, λῆψις.

462. Τὰ ῥηματικὰ ἀφῃρημένα σχηματίζονται καὶ ἐκ τῶν ἀπαρεμφάτων, προσθέσει ἐν τέλει αὐτῶν τοῦ μορίου لق ἐὰν ἦναι δασύφωνοι, καὶ τοῦ لك ἐὰν ἦναι ψιλόφωνοι. Π. χ. ويرمكلك βερμὲκ-λὶκ, τὸ διδόναι, δόσις, الملق ἀλμακ-λὴκ, τὸ λαβεῖν, λῆψις, ἐκ τῶν ويرمك βερμὲκ, καὶ الق ἀλμὰκ.

463. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω δύω τρόπων σχηματισμοῦ τῶν ῥηματικῶν ἀφῃρημένων, ὑπάρχουν καὶ οἱ ἑξῆς τρεῖς, οἵτινες ὅμως δὲν εἶναι ἐφαρμόσιμοι εἰς πάντα τὰ ῥήματα: ά. سومك σεβμὲκ, ἀγαπᾷν, سوكى σεβ-γκὶ, ἀγάπη· بيلمك πιλμὲκ, γινώσκειν, بيلكى πιλ-γκὶ, γνῶσις· ويرمك βερμὲκ, δίδειν, ويركو βερ-γκὶ, δόσιμον, φόρος· β'. قعمق ἀτμὰκ, ῥίπτειν, قعم ἀτ-ὶμ ῥίψιμον, καὶ ἡ ἀπόστασις ὅπου ῥίπτεταί τι· يوقمق γιουτμὰκ, καταπίειν, ἀπορρόφειν, يوم γιουτ-οὺμ, κατάποσις, ἀπορρόφησις, καὶ ἡ ῥουφηματιά· اولمك ὁλμὲκ, ἀποθνήσκειν, اولم ὁλ-ὸμ, θνῆσις, θάνατος· ايچمك ἰτσμὲκ, πίνειν, ايچم ἰτσ-ὶμ, πόσις· γ'. باشلامق πασλαμὰκ, ἄρχεσθαι, باشلانغيچ πασλαν-γὶτς, ἔναρξις.

Περὶ Προθέσεων.

464. Αἱ τουρκικαὶ προθέσεις εἶναι αἱ ἑξῆς: ده δα ἢ δε, دن δαν ἢ δεν, دجه δζα ἢ δζε, κατὰ τὴν ἀνὰ τέσσαρα πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, ایله ilè, ایله ilè, πιρλὲ, ایچون ἰτσὶν, اوزره ὀζρὲ, کی γκιπὶ, ـسز σὶζ, سڭ σὶζ, سوز σὺζ, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν, دك δεκ, دکین δεγὶν, قدر καδὰρ, کوره γκιορὲ, دگی δεγί.

Περὶ τῆς προθέσεως ده δα ἢ δε.

465. Ὅταν ἡ πρόθεσις ده συντάσσηται μετὰ ὀνομαστικῆς τότε δηλοῖ τὴν ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ στάσιν, ἰσοδυναμοῦσα μὲ τὴν ἑλληνικὴν ἐν. Π. χ. استانبولده Ἰσταμπολ-δὰ, ἐν Κωνσταντινουπόλει· بوکونلرده μπου-γκιὸνλερδὲ, ἐν αὐταῖς ταῖς ἡμέραις, κατ' αὐτάς.

466. Μετ' ἀπαρεμφάτων συντασσομένη ἡ ده σημαίνει διάρκειαν, ὡς یاتمقده γιατμακ-δά-δὴρ, διατελεῖ κατακλινόμενος.

467. Ἡ πρόθεσις ده ἐξηγεῖται καθ' ἡμᾶς διὰ τοῦ ὅταν ἢ ὅτε, ὅταν συντάσσηται μετὰ ὁμοιοαναφορικῶν μετοχῶν ἁπλῶν τε καὶ συνθέτων, καὶ τότε δηλοῖ τὸν χρόνον πράξεώς τινος. Π. χ. یازدیغی γιαζδηκ-δά, ὅτε ἔγραψα, ἔγραψες, κτλ. ἢ ὅταν γράψω, γράψῃς, κτλ. گلدکده γκελδιγιμ-δὲ, ὅτε ἦλθον, ἢ ὅταν ἔλθω.

Περὶ τῆς προθέσεως دن δαν ἢ δεν.

468. Ἡ πρόθεσις دن συντάσσεται μετὰ ὀνομαστικῆς καὶ σημαίνει τὴν ἔκ τινος μέρους, πράγματος ἢ προσώπου κίνησιν, ἰσοδυναμοῦσα μὲ τὴν ἑλληνικὴν ἐκ. Π. χ. ازمیردن ἰζμιρ-δὲν, ἐκ Σμύρνης· سفینه‌دن σεφινε-δὲν, ἐκ τοῦ πλοίου· قردشدن καρδασὴν-δὰν, παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ του· دوستلرمزدن δοστλαρημζ-δὰν πιρὶ, εἷς ἐκ τῶν φίλων μας· انسان نفسدن ἰνσὰν νέφς-ὺ δζεσετ-τὲν μὲρεκκέπδιρ, ὁ ἄνθρωπος ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος σύνθετος ἐστὶ· التوندن یاپلمش ἀλτηνδὰν γιαπηλμὶς, ἐκ χρυσοῦ κατεσκευασμένος.

469. Ἡ πρόθεσις دن ἔχουσα κατόπιν αὐτῆς μίαν τῶν λέξεων غری γαΐρι, ماعدا μα'δά, بشقه πασκά, طقط κάτ-η ναζάρ, καὶ صرف σάρ-φι ναζάρ, δηλοῖ ἐξαίρεσιν, ἰσοδυναμοῦσα μετὰ τῆς ἑλληνικῆς πλὴν, ἐκτός. Π. χ. غری دن γαΐρι, ἐκτὸς τούτου· چوق دن بشقه πὲκτσὸκ παρασκὴ ἀλδηγὴν-δαν πασκά, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἔλαβε πάρα πολλὰ χρήματα αὐτοῦ.

470. Πρὸ τῆς λέξεως برى περὶ, τὸ ἐντεῦθεν, ἡ πρόθεσις دن δηλοῖ τὴν ἐκ τόπου καὶ χρόνου κίνησιν, καὶ ἀκολουθίαν, ἀντιστοιχοῦσα μὲ τὴν ἑλληνικὴν ἀπό. Π. χ. برى دن اوتدیکی περὶ, ἔκπαλαι, ἀνέκαθεν (ἐκ τοῦ πέραν)· قلمه کلدیکی کونلرى καλεμὲ γκελδιγὶ γκιὸν-δὲμ περὶ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἦλθεν εἰς τὸ γραφεῖον.

471. Ἔχουσα ἐν ἀκολουθίᾳ τὴν λέξιν اعتبارا ἰτιπάρεν, ἡ دن δηλοῖ χρόνον καθ' ὃν γεννήσεται ἔναρξις πράξεως συμπεφωνημένης. Π. χ. یکی ایکیوز طقسان سنه‌سی شهر رمضانك غره‌سندن اعتبارا ماه‌یشیوز ἰὶκὶ ἰκιγὶζ δοκσὰν σενεσὶ σέχρι βαμαζανηνὴν γουρρεσινδὲν ἰτιπάρεν μὰχ πεμὰχ πέντγιζ γουροὺς βεριλμεσὶ μουκαβελὲ ὁλουνμούστουρ, συνεφωνήθη νὰ δίδωνται πεντακόσια γρόσια κατὰ μῆνα ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς Ῥαμαζὰν τοῦ ἔτους 1290.

472. Ἔχουσα ἀκολουθοῦσαν τὴν λέξιν ایله καὶ συμπλεκομένη μετ' ἀπαρεμφάτων καὶ συνθέτων ὁμοιοαναφορικῶν μετοχῶν ἡ دن ἐξηγεῖται τὸν ἀποχρῶντα λόγον τοῦ ἑπομένου. Π. χ. حرکتدن قالمش خلاف اولدیغندن ناشی πουλουγμοὺς ὀλδουγουνδὰν νασὶ, ἐπειδὴ ἔπραξεν ἐναντίον τοῦ νόμου.

473. Ἔχουσα ἐν ἀκολουθίᾳ τὴν λέξιν طولایی δολαγὶ, ἡ دن δηλοῖ ἀρχὴν ἐξ ἧς προέρχεταί τι, ἀντιστοιχοῦσα μὲ τὸ ἡμέτερον ὡς ἐκ τοῦ, τῆς. Π. χ. ظرفکلان الطاف جلبله وافعال خیریه‌دن طولایی ζουχουρὲ γκελὲν ἐλτάφι ὄζελιλὲ βὲ ἐφ'ὰλι χαϊριεδὲν δολαγὶ, ὡς ἐκ τῶν γενομένων βασιλικῶν χαρίτων καὶ ἀγαθοεργιῶν.

474. Ἡ πρόθεσις دن ἀκολουθουμένη ὑπὸ μιᾶς τῶν λέξεων اول ἐββὲλ, مقدم ἀκδὲμ καὶ مقدما μουκάδδεμ, δηλοῖ τὸ πρότερον. Π. χ. اقدم یوندن πουνδὰν ἀκδὲμ, πρὸ τούτου, προλαβόντως· اول کشفندن آمریقانك ἀμερικανὴν κεσφινδὲν ἐββὲλ, πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς. Ὅταν δὲ γίνῃ ἀνάγκη νὰ προσδιορισθῇ τὸ παρελθὸν χρονικὸν διάστημα, ἡ τοῦτο σημαίνουσα λέξις παρεντίθεται μεταξὺ τῆς دن καὶ τῶν ῥηθεισῶν λέξεων. Π. χ. یکرمی سنه اول هجرتدن التیوز یکرمی سنه اول χιδζρετ-τὲν ἀλτὴ γιὸζ γιρμὶ σενὲ ἐββὲλ, ἑξακόσια εἴκοσι ἔτη πρὸ τῆς Ἐγίρας. مقدم درت بش کون آتمیدان بὰτ μεϊδὰν βακ'ασηνδὰν δόρτ πὲς γκιὸν μουκάδδεμ, τέσσαρας ἢ πέντε ἡμέρας πρὸ τοῦ συμβεβηκότος τοῦ Ἱπποδρομίου.

475. Ἔχουσα ἐν ἀκολουθίᾳ τὸ ἐπίῤῥημα صکره σόνρα, εἶτα, ἡ دن δηλοῖ τὸ ὕστερον, ὡς پیرآیدنصکره πὶρ αϊ-δάνσονρα, μετὰ ἕνα μῆνα· سنه‌دن اون یوندن صکره πουν-δὰν ὂν σενὲ σόνρα, μετὰ δέκα ἔτη ἀπὸ σήμερον (ἀπὸ τούτου).

476. Ὅταν οἱ Ὀθωμανοὶ θέλουσι νὰ ἐκφράσωσι τὰς δύο ταύτας σημα-

σίας τοῦ πρότερον καὶ ὕστερον, ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει, ἡ πρόθεσις دن συμπλέκεται μετὰ τῆς β'. συνθετικῆς μετοχῆς τῶν ἀποφατικῶν ῥημάτων, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, μετὰ τῶν ἁπλῶν ὁμοιοαναφορικῶν μετοχῶν. Π. χ. اوقومزدن اول ὀκουμαζδὰν ἐββὲλ, πρὸ τοῦ ἀναγνῶσαι· فاريقه‌سنى اچمازدن فاپρηκασηνὴ ἀτσμαζ-δὰν μουκάδδεμ, πρὶν ἀνοίξῃ τὸ ἐργοστάσιόν του· بزمجلسه كتدكدن واوتوردقدنصكره πὶζ μεδζλισὲ γκιττικ-δὲν βὲ ὀτουρδουκδὰν σονρα, ἀφοῦ μετέβημεν καὶ ἐκαθήσαμεν εἰς τὸ συμβούλιον, ἢ ἀφοῦ μεταβῶμεν καὶ καθήσωμεν εἰς τὸ συμβούλιον.

477. Ἀκολουθουμένη ὑπὸ τοῦ ايسه ἰσὲ, τρίτου προσώπου τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὑποθετικῆς τοῦ συνδετικοῦ, καὶ συμπλεκομένη μετ' ἀπαρεμφάτων ἡ دن σημαίνει σύγκρισιν. Π. χ. اوه‌كنى يرىكنى فصل ايتمكدن ايسه سكوت ἐγκὶ αὐλὶ ὀλουνοὺρ, κρεῖττον θεωρεῖται τὸ σιωπᾶν παρὰ τὸ κατηγορεῖν τὸν μὲν καὶ τὸν δέ.

Περὶ τῆς προθέσεως ايله ἰλέ.

478. Ἡ πρόθεσις ايله ἰλὲ, δηλοῖ ά. τὸ μέσον καὶ ὄργανον· β'. τὸ ὁμοῦ, καὶ τότε ἀκολουθεῖται συνήθως ὑπὸ τοῦ ἐπιῤῥηματικῶς λαμβανομένου ἐπιθέτου يرلر περαπὲρ, ὁμοῦ. Π. χ. ايله يدرم πεδερὶμ ἰλὲ, μετὰ τοῦ πατρός μου· ايله اتلر ἰσπὰτ ἰλὲ, δι' ἀποδείξεως· برادركزايله برادركز πιραδερινὶζ ἰλὲ περαπὲρ, μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ σας. Ὡς ὁρᾶται δὲ ἐν τοῖς παραδείγμασι τούτοις, αἱ μετὰ τῆς προθέσεως ταύτης συντασσόμεναι λέξεις τίθενται κατ' ὀνομαστικὴν πτῶσιν, ἐκτὸς τῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ, καὶ τῶν προσωπικῶν, αἵτινες τίθενται κατὰ γενικήν. Ἡ πληθυντικὴ ὅμως τριτοπρόσωπος προσωπικὴ ἀντωνυμία τίθεται κατ' ὀνομαστικὴν, ὡς انلر ايله برابر كلدم ἀνλὰρ ἰλὲ περαπὲρ γκελδὶμ, ἦλθον μετ' αὐτῶν.

479. Ἡ πρόθεσις ايله ἀποβάλλει τὰ δύο ἀρκτικὰ αὐτῆς γράμματα (ى καὶ ا) ὅταν συντάσσηται μετὰ λέξεως συμπεπλεγμένης μετὰ ἑνικῆς ἢ πληθυντικῆς τριτοπροσώπου καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας, ἢ μεθ' ἁπλῆς ἀπαρεμφάτου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ايله γράφεται συνημμένως μετὰ τῶν τοιούτων λέξεων. Π. χ. صنعتله ايله ἀγιαγὶ ἰλὲ, διὰ τοῦ ποδός του, της· صعنه‌سيله ايله σανα'ατὶ ἰλὲ, διὰ τῆς τέχνης του, της· اقرباسيله ايله ἀκραπασὶ ἰλὲ, μετὰ τῶν συγγενῶν του, της· كومشولرله ايله κομσουλαρὶ ἰλὲ, μετὰ τῶν γειτόνων των· اولمغله ايله ὀλμάγκλε=ايلمك ايله ὀλμὰκ ἰλὲ, διὰ τὸ γενέσθαι, γίνεσθαι, εἶναι· كلمكله ايله γκελμέγιλε=كلمك ايله γκελμὲκ ἰλὲ, διὰ τὸ ἐλθεῖν· عودتيمكله ايله ἀὸδὲτ ἐτμέγιλε, διὰ τὸ ἐπανελθεῖν. Ὡς ἐκ τῶν τελευταίων τούτων παρα-

δειγμάτων δῆλον γίνεται, ἡ ايله συντασσομένη μετ' ἀπαρεμφάτων σημαίνει αἰτιολογίαν.

480. Οἱ Ὀθωμανοὶ προτιθέμενοι νὰ μεταχειρισθῶσιν ἀντικαθισταμένην μετοχὴν συνθέτου ῥήματος, θέτουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν ايله ἀντὶ τῆς μετοχῆς τοῦ γενικὴν σημασίαν ἔχοντος τουρκικοῦ ῥήματος. Π. χ. صرف ايله σὰρρ ἰλὲ=صرف اولنوب σὰρρ ὀλουνοὺπ, δαπανηθείς· تحرير ايله ταχρὶρ ἰλὲ=تحرير اولنوب ταχρὶρ ἰδὶπ, γράψας. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι μόνον μετὰ ἀραβικῶν ἢ περσικῶν ῥηματικῶν ἀφῃρημένων ἐκφερομένη ἡ ايله ἐπέχει τόπον ἀντικαθισταμένης μετοχῆς.

Περὶ τῆς προθέσεως يرله πιρλέ.

481. Ἡ πρόθεσις يرله ἐπέχει τόπον ἀντικαθισταμένης μετοχῆς, κατὰ τὴν αὐτὴν περίπτωσιν καθ' ἣν καὶ ἡ ايله. (Ὅρα προηγουμένην παράγραφον). Π. χ. ردّ يرله ῥέδδ πιρλὲ=ردّ ايدوب ῥέδδ ἰδὶπ, ἀποῤῥίψας· اعلان يرله ἰʻλιὰν πιρλὲ=اعلان ايدوب ἰʻλιὰν ἰδὶπ, ἀναγγείλας· تذكر يرله τεζεκκιὰρ πιρλὲ=تذكر اولنوب τεζεκκιὰρ ὀλουνοὺπ, συζητηθείς.

Περὶ τῆς προθέσεως ايچون ἰτσίν.

482. Ἡ πρόθεσις ايچون δηλοῖ τὸ διότι καὶ τὸ τέλος. Π. χ. نيچون νίτσιν (ἀντὶ نه ايچون νὲ ἰτσὶν) διὰ τί· ترويح مرام ايچون τερβίτσι μεράμ ἰτσὶν, πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ· قوولمشدر بونك ايچون πουνοὺν ἰτσὶν κοβουλμούστουρ, ἐδιώχθη διὰ τοῦτο.

483. Συναπτομένη μετὰ τῆς ἑνικῆς ἢ πληθυντικῆς τριτοπροσώπου καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας, ἡ ايله ἀποβάλλει τὰ δύο ἀρκτικὰ αὐτῆς γράμματα (ا καὶ ى). Καὶ μετ' ἀπαρεμφάτου μὲν συντασσομένη δηλοῖ πάντοτε τὸ τέλος, μετὰ συνθέτων δὲ ὁμοιοαναφορικῶν μετοχῶν, ὡς εἰδικῶν ἀπαρεμφάτων λαμβανομένων, σημαίνει πάντοτε τὸ διότι. Π. χ. اوقومق ايچون ὀκουμὰκ ἰτσὶν, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ἀναγνῶσαι· ويرمدكلرى ايچون βέρμεδικλερὶ ἰτσὶν, διότι δὲν δίδουσι· عودت ايتديكى ايچون ἀὸδὲτ ἰτμεδιγὶ ἰτσὶν, διότι δὲν ἐπέστρεψε· السنغم ايچون ἀλδηγὶμ ἰτσὶν, διότι ἔλαβον.

484. Κατόπιν τῆς λέξεως حق χὰκ, ἀλήθεια, δίκαιον, ἡ ايله δηλοῖ ὅρκον, ὡς دينم حقّ ايچون δινὶμ χακκὶ ἰτσὶν, μὰ τὴν ἀλήθειαν τῆς θρησκείας μου· حقّ ايچون ἀλλὰχ χακκὶ ἰτσὶν, μὰ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ.

485. Ὡς πρὸς τὴν πτῶσιν καθ' ἣν πρέπει νὰ τεθῇ τὸ πτωτικὸν τῆς ايچون ἐφαρμόζονται ὅσα εἴπομεν ἀνωτέρω περὶ τῆς προθέσεως ايله ἰλέ.

Περὶ τῆς προθέσεως اوزرا ὄζρέ.

486. Ἡ πρόθεσις اوزرا σημαίνει στάσιν ἔντινι, καὶ τὸ ἐπάνω, ὡς اوزره آیین ملك ἀγίνι μιλλὲτ ὄζρὲ, κατὰ τὰ ἔθιμα τοῦ ἔθνους· اوزره راحت ραχὰτ ὄζρὲ, ἐν ἡσυχίᾳ· اوزره ایاق ἀγιὰκ ὄζρὲ, ἐπὶ ποδός.

487. Μετ' ἀπαρεμφάτων συντασσομένη ἡ اوزرا σημαίνει τὸ τελικὸν αἴτιον, καὶ ὅρον. Π. χ. اوزره اولق شرف اولمق لὶλ νατλι σερὲφ ὀλμὰκ ὄζρὲ, ἵνα ἀξιωθῶ τῆς τιμῆς· اوزره یشریوز عروش ویرمك آیده یὶσρὶγιουζ ἀϊδὰ πεσὲρ γιὸζ γουρουὺς βερμὲκ ὄζρὲ, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ δίδῃ κατὰ μῆνα ἀνὰ πεντακόσια γρόσια.

488. Ὅταν τὸ ῥῆμα τῆς προτάσεως ᾖναι τὸ συνδετικὸν, τότε ἡ μετ' ἀπαρεμφάτου συντασσομένη اوزره δηλοῖ τὸ ὅσον οὔπω καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἑλληνικὴν πρόθεσιν ἐν. Π. χ. یازمق اوزره γιαζμὰκ ὄζρὲ ιμ, ἐν τῷ γράφειν εἰμὶ, ὅσον οὔπω γράφω.

489. Ἡ اوزره συντασσομένη μετὰ συνθέτων ὁμοιοαναφορικῶν μετοχῶν, ὡς εἰδικῶν ἀπαρεμφάτων λαμβανομένων, δηλοῖ ὁμοίωσιν, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἑλληνικὴν πρόθεσιν κατὰ, αἰτιατικῇ συντασσομένην, ἢ μὲ τὸ ὡς, ὥσπερ· ἐν τῇ τελευταίᾳ δὲ ταύτῃ περιπτώσει ὑπονοεῖται ἡ λέξις وجه βὲτσχ, τρόπος, ἥτις καὶ ἐκφέρεται πολλάκις μετὰ τῆς اوزره, ὡς غزلمك وجه اوزره گὶζλαμὰκ βὲτσχ γαζεταμὴζὴν γκετσὲν νουσχασηνδὰ πεγιὰν κηληνδαγὴ βὲτσχ ὄζρὲ, καθὼς ἀνεφέραμεν (ἐδηλώσαμεν) εἰς τὸν προηγούμενον ἀριθμὸν τῆς ἐφημερίδος μας· اوزره اولدیغی جلبك معلومی ζελὶκ μὰλιουμοὺ ὀλδουγοὺ ὄζρὲ, καθάπερ γνωστόν ἐστι τοῖς πᾶσι· اوزره دیدیکی δεδιγὶ ὄζρὲ, καθὼς ἐκεῖνος λέγει ἢ εἶπεν.

490. Ἡ πρόθεσις اوزره ἀποβάλλει τὸ ληκτικὸν αὐτῆς ه, καὶ τὸ ج ἀπὸ ἠρεμοῦντος γίνεται کنیدن μὲ χαρακτῆρα ὅστὸν καὶ φωνήεν, ὅταν συμπλέκηται μετὰ τῶν καταληκτικῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν, τότε δὲ ἐπέχει τόπον ὀνόματος. Π. χ. برزره ὄζερὶ-μ, τὸ ἐπάνω μου· کزره ὄζερὶ-ν, τὸ ἐπάνω σου· کزره ὄζερὶ, τὸ ἐπάνω του· برزره ὄζερ-ιμὶζ, τὸ ἐπάνω μας· کزره ὄζερι-νὶζ, τὸ ἐπάνω σας· کزره ὄζερ-λερὶ, τὸ ἐπάνω των.

491. Συντιθεμένη μετὰ τῶν καταληκτικῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ τῆς προθέσεως ده, ἡ اوزره δηλοῖ τὸ ἐπάνω ἐν στάσει· μετὰ δὲ τῆς دن σημαίνει τὸ ἐπάνω ἐν κινήσει ἀπό τινος. Π. χ. قالدی اوزرمده ὄζερμδὲ καλδὶ, ἔμεινε ἐπάνω μου· دوشدی اوزرندن ὄζερινδὲν δὲσδὶ, ἔπεσεν ἐπάνωθέν του.

492. Τιθεμένης τῆς ἐν τέλει τῆς اوزره καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας κατὰ ά. δοτικὴν, ἡ ἐν λόγῳ πρόθεσις σημαίνει τὸ ἐπάνω ἐν κινήσει εἴς τι, πολλαχῶς τροπολογούμενον. Π. χ. انك اوزرینه نصب وتعیین اولنمش ὄζερινὲ νασὲπ βὲ τεγὶν ὀλουνμουὺς ὀλὰν, ὁ μετ' αὐτὸν διορισθεὶς (ὁ ἐπάνω του)· کلام قدیم اوزرینه یمین ایتدی κελὰμι καδὶμ ὄζερινὲ γεμὶν ἰττὶ, ὡρκίσθη ἐπὶ τοῦ Κορανίου· اوزرینه طوپ اتمغه باشلادیلر ὄζερινὲ τὸπ ἀτμαγὰ πασλαδηλὰρ, ἤρξαντο νὰ βομβιδοβολῶσι κατ' αὐτοῦ· اوزرینه کیدیرم ὄζερινὲ γκιδιγιορουμ, βαίνω ἐπὶ τὰ ἴχνη ὑμῶν.

Περὶ τῆς προθέσεως کبی γκιπὶ.

493. Ἡ πρόθεσις کبی δηλοῖ ὁμοίωσιν, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὰ ὁμοιωματικὰ ἐπιῤῥήματα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Π. χ. قوچاقوکبی τσοτσοκὸ γκιπὶ, ὡς τὸ μαχαιρίδιον τοῦτο· امرایدکلری کبی ἐμρ ἰττικλερὶ γκιπὶ, ὡς διέταξαν. Εἰς τὴν οἰκιακὴν ὅμως γλῶσσαν ἡ کبی συντασσομένη μετὰ συνθέτων ὁμοιοαναφορικῶν μετοχῶν σημαίνει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ εὐθὺς ὡς, ἅμα, ὡς کوردیکی کبی γὶζ κγιορδιγὲ γκιπὶ, εὐθὺς ὡς, ἅμα εἶδεν ἡμᾶς.

494. Ὅσα εἴπομεν ἀνωτέρω περὶ τῆς πτώσεως καθ' ἣν πρέπει νὰ τεθῇ τὸ πτωτικὸν τῶν προθέσεων ایله καὶ ایچون ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν کبی.

Περὶ τῆς προθέσεως جه δζα, δζε.

495. Ἡ πρόθεσις جه συμπλεκομένη μεθ' ἁπλῶν ὁμοιοαναφορικῶν μετοχῶν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὰ ἡμέτερα μόρια καθόσον, ὁσάκις, ἐνόσῳ. Π. χ. اودوجه لدن کسب ایدیورم οὐοδοτζὲ λὲτζὲτ κὲσὶπ ἰδίγιορουμ, καθόσον ἀναγινώσκω, ἡδονὴν λαμβάνω.

496. Ἡ جه συντάσσεται πάντοτε μετὰ ὀνομαστικῆς καὶ δηλοῖ τὸ κατά τι, πολλαχῶς τροπολογούμενον, ὡς جه پیز-دزه, τὸ καθ' ἡμᾶς· جه طرپ-دزه, τὸ καθ' ἡμᾶς· جه ترك-دزه, τουρκιστί· جه فرمان عالی φερμὰνι ἀλὶ μουδζεπὶνδζε, κατὰ συνέπειαν ὑψηλοῦ διατάγματος.

497. Τιθεμένη ἐν τέλει ἐπιθέτων ἡ جه σημαίνει πολλάκις τὸ ἱκανῶς, ἀρκετὰ, ἐν συγκρίσει. Π. χ. اندن کوزلجه در ἀνδὰν γκιὸζελδζέδιρ, εἶναι ἀρκετὰ ὡραιότερος ἐκείνου· اقرباسنه نسبت ایله معتوله جه پرادمر ἀκραπασηνὰ νισπὲτ ἴλὲ μα'κοὺλδζα πὶρ ἀδάμδιρ, σχετικῶς πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ εἶναι ἀρκετὰ νοήμων ἄνθρωπος.

Περὶ τῆς προθέσεως ـسز σιζ.

498. Ἡ πρόθεσις ـسز λαμβάνουσα ἐν τῇ συμπλοκῇ αὐτῆς μετ' ἄλλων λέξεων ἕνα χαρακτῆρα μὲ φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύω πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν (§ 68), σημαίνει χωρισμόν, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἑλληνικὴν ἄνευ ἢ μὲ τὸ στερητικὸν α. Π. χ. عارسز ἀρ-σὶζ, ἄνευ αἰσχύνης, ἀναίσχυντος.

Περὶ τῶν προθέσεων قدر καδὰρ, دكين δεγὶν, καὶ دك δεκ.

499. Αἱ προθέσεις αὗται συντασσόμεναι μετὰ δοτικῆς ἀντιστοιχοῦσι μὲ τὰ ἑλληνικὰ ἐπιρρήματα μέχρι, ἕως. Π. χ. يوآنه دكين ποὺ ἀνὲ δεγὶν, μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης· برسنه يه دك πὶρ σενεγέδεκ, μέχρι ἑνὸς ἔτους· قدر جامع شريفه δζαμὶ'ι σεριφὲ καδὰρ, μέχρι τοῦ ἱεροῦ δζαμίου (τεμένους.)

500. Αἱ μετοχαὶ كلنجه γκελίνδζε, καὶ وارنجه βαρήνδζα ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὰς ἐν λόγῳ προθέσεις, καὶ ὅταν μὲν ἡ τοπικὴ χρονικὴ διάνυσις γίνεται ἀπὸ σημείου πόῤῥω κείμενον εἰς τὸ παρὰ τοῦ λαλοῦντος δεικνυόμενον, μεταχειρίζονται οἱ Ὀθωμανοὶ τὴν كلنجه, ὅτε δὲ ἡ διάνυσις τόπου ἢ χρόνου γίνεται ἀπὸ σημείου ἐγγὺς κείμενον ὡς πρὸς τὸν λαλοῦντα εἰς μακρυνὸν, τότε εἶναι ἐν χρήσει ἡ وارنجه. Π. χ. آمريقانك كشفندن بوقه كلنجه ἀμερίκανην κεσφιντὲν πού βακητὰ γκελίνδζε, ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς μέχρι τοῦ καιροῦ τούτου· بشكطاشدن ارنود كوينه وارنجه πεσίκτασταν ἀρναούτ κιόγκὲ βαρήνδζα, ἀπὸ τοῦ Διπλοκιονίου μέχρι τοῦ Μεγάλου Ῥεύματος.

501. Πρὸς περισσοτέραν ἔμφασιν τίθεται πολλάκις τὸ περσικὸν μόριον تا, ἕως, πρὸ τοῦ πτωτικοῦ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος προθέσεων, ὡς تا يانه قدر τα γιαφνὰ καδὰρ, μέχρις αὔριον· تا كليولیه وارنجه τα γκελιπολουγιὰ βαρήνδζα, μέχρι Καλλιπόλεως.

502. Ἡ πρόθεσις قدر συντασσομένη μετὰ ὀνομαστικῆς ὀνομάτων, ἀπαρεμφάτων καὶ ἀναφορικῶν μετοχῶν, εἶναι ὁμοιωματικὴ, καὶ ἐλαττωτικὴ, σημαίνουσα τὸ ὅσον, ἕως, περίπου ἐπὶ τόπου, χρόνου ἢ ποσότητος. Π. χ. قدر اوچ ارشون οὔτε ἀρσὶν καδὰρ, ἕως τρεῖς πήχεις· يشوز قدر طوپچی πὲς γιόζ καδὰρ τοπόζου, πεντακόσιοι περίπου πυροβολισταί· كچنجك قدر يازه بيلديرز قدر γκετσινεδζὲκ καδὰρ, ὅσον διὰ νὰ ζήσῃ· يازه بيلديرز قدر γιαζὰ πιλδιγινίζ καδὰρ, ὅσον δύνασθε νὰ γράψητε·

Περὶ τῆς προθέσεως كوره γκιορέ.

503. Ἡ كوره συντάσσεται πάντοτε μετὰ δοτικῆς καὶ σημαίνει συμφωνίαν ἢ ἀναλογίαν. Π. χ. سؤالك جواب يرملى كوره σοὺ'αλὲ γκιορὲ δζεβὰπ βερμελὶ, πρέπει νὰ ἀπαντᾷ τις ἀναλόγως τῆς ἐρωτήσεως· كوره كا πανὰ γκιορὲ, ὅσον τὸ κατ' ἐμέ.

Περὶ τῆς προθέσεως ديو δεγί.

504. Ἡ πρόθεσις ديو τιθεμένη μετὰ τὴν προστακτικὴν δηλοῖ τὸ τέλος καὶ τὸν σκοπόν. Π. χ. اوقوسون ديو ἀκουσοῦν δεγὶ, διὰ νὰ ἀναγνώσῃ. Ἄλλοτε δὲ τίθεται ὡς αἰτιολογικὴ σημαίνουσα διότι, καὶ συνήθως ὡς εἰδικὸν μόριον δηλοῦν ὅτι, ἢ ἐπιτῷλόγῳ ὅτι. Π. χ. بعض اوغولنر حركتلرده بولندی ديو مكتدن طرد اولندی πάζη οὐϊγουνσοὺζ χαρεκετλερδὲ πουλουνδοὺ δεγὶ μεμλεκετινδὲν τὰρδ ὁλουνδοὺ, ἐδιώχθη τῆς πατρίδος του ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἔπραξεν ἀπρεπῆ τινα κινήματα.

505 Ἡ ديو ἐσχηματίσθη ἐκ τῆς ديوب δεγὶπ, ἀντικαθισταμένης μετοχῆς τοῦ ديمك δεμὲκ, λέγειν, κατὰ παράλειψιν τοῦ ληκτικοῦ αὐτῆς γράμματος ب.

Περὶ Ἐπιῤῥήματος.

506. Ἐπειδὴ τὰ ἐπιῤῥήματα τῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης εἰσὶν ὀλίγιστα, ἡ ἔλλειψις αὕτη ἀναπληροῦται κατὰ τρεῖς τρόπους: ἀ. διὰ διαφόρων ἐπιῤῥηματικῶν φράσεων, β'. δι' ὀνομάτων καὶ ἐπιθέτων ἁπλῶν ἢ μετὰ προθέσεων συμπεπλεγμένων, καὶ γ'. διὰ διαφόρων ἐπιῤῥημάτων σχηματιζομένων ἐξ ἀραβικῶν ὀνομάτων καὶ ἐπιθέτων. (Περὶ τοῦ τρίτου τούτου τρόπου ἴδε Μέρος Δεύτερον).

507. Τὰ κυρίως ἐπιῤῥήματα τῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης εἶναι τουρκικὰ (§ 306), ἀραβικὰ ἢ περσικά. (Περὶ τῶν δύο τελευταίων ῥηθήσονται τὰ δέοντα ἐν οἰκείῳ τόπῳ).

508. Ἐκ τῶν ὀνομάτων καὶ ἐπιθέτων ὅσα ἐπέχουσι τόπον ἐπιῤῥημάτων ἄλλα μὲν ἐκφέρονται μόνα, ὡς انسز ἀνσὶζ, ἄφνης, نادر ναδὶρ, σπανίως, چابق τσαπὴκ, ταχέως· ἄλλα δὲ συμπεπλεγμένα μετὰ μορίων. Ἐκ τούτων, τὰ τοπικὰ συμπλεκόμενα μετὰ τοῦ μορίου ده σημαίνουσι τὴν ἐν τόπῳ στάσιν, συναπτόμενα δὲ μετὰ τῆς دن δηλοῦσι τὴν ἐκ τόπου κίνησιν, καὶ κατὰ ἀ. δοτικὴν ἐκφερόμενα, τὴν εἰς τόπον κίνησιν. Π. χ. نره νέρε, τί μέρος; نره يه νέρεδε, ποῦ; نره دن νέρεδεν, πόθεν; نره يه

νέρεγε, εἰς ποῖον μέρος; ورچی ἰτσερὶ, τὸ ἔνδον· ورودہ ἰτσεριδὲ, ἐντός· ورودن ἰτσεριδὲν, ἔντοσθεν· ویورچی ἰτσεριγὲ, εἴσω, εἰς τὰ ἐντός· اوراوراورا

ἐναντίον, καὶ ἂν ἔλθῃ δὲν τὸ πιστεύω· اینانیرم پیر دە, πρὸς δὲ, ἐπιῤῥημ. (καὶ εἷς)· یدی پیر داخی, ἄλλοτε, ἐπιῤῥημ. (καὶ ἕτερος).

516. Διὰ τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ دە ἐν τέλει ἑκάστης τῶν δύω λέξεων ἡ λόγων ἐκφράζεται ὁ προσθετικὸς καὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ὡς بوکوندە یاریندە πολὺ γκιὸνδε γιάρηνδα, καὶ σήμερον καὶ αὔριον· سندە اودە ἔδα σένδε, καὶ ἐκεῖνος καὶ σύ. Κατόπιν δὲ ἀντικαθισταμένης μετοχῆς ὁ دە δηλοῖ ἔμφασιν.

Περὶ τοῦ συνδέσμου پیلە πιλέ.

517. Ὁ σύνδεσμος پیلە εἶναι προσθετικὸς, σημαίνων προσέτι ἔμφασίν τινα· Π. χ. ایستانبولده پیلە مثلی یوق Κωνσταντινουπόλει ἀκόμη δὲν ὑπάρχει ὅμοιον. Ἐν ἀκολουθίᾳ δὲ τῶν χρόνων τῆς ὑποθετικῆς ἐγκλίσεως ὁ دە εἶναι ἐναντιωματικός. Π. χ. آیدە ایکی لیرا ویرسە پیلە ضرر لو چیفار ἀϊδὰ ἰκὶ λίρα βερσὲ πιλὲ ζαραρλὴ τσηκὰρ, καὶ ἂν, καὶ δοθέντος ὅτι θὰ δώσῃ δύω λίρας κατὰ μῆνα ζημιοῦται.

518. Οἱ σύνδεσμοι داخی دە دا ἢ δε, καὶ پیلە πιλὲ, ἐκφέρονται πάντοτε κατόπιν τῶν λέξεων καὶ λόγων.

Περὶ τοῦ συνδέσμου ایمدی ἴμδι.

519. Ὁ σύνδεσμος ایمدی τιθέμενος ἐν ἀρχῇ λόγου εἶναι συλλογιστικὸς ἢ μεταβατικὸς ἐννοίας, ὡς οἱ ἑλληνικοὶ τοίνυν, ἄρα, λοιπὸν, κτλ. ἐν ἀκολουθίᾳ δὲ τῆς προστακτικῆς εἶναι παρακελευσματικὸς, ὡς τὰ ἡμέτερα δεῦρο, ἄγε. Π. χ. دی ایمدی دی ἴμδι, δεῦρο εἰπέ· کیت ایمدی γκὶτ ἴμδι, δεῦρο ἄπιθι (κοινῶς کیدیدی γκίδιν δι)· خوش ایمدی خὸς ἴμδι, καλὰ λοιπὸν, ἀπειλητικῶς (κοινῶς خوشندی χόσουνδου). Ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ παραδείγματι ὁ ایمدی ἐπιτάσσεται τῆς λέξεως خوش χός.

Περὶ τοῦ συνδέσμου ایچون ζίρα.

520. Ὁ σύνδεσμος ایچون σημαίνει αἰτιολογίαν, ἀντιστοιχῶν μὲ τὸ διότι. Π. χ. اوآدم ایله کورشمك اسلم ایچون بوزقدر ὁ ἀδὰμ ἔλε γκιόρεσθαι ἰστεμὲμ ζίρα ἀχλιακὴ πολὺ κουτουρ, δὲν θέλω νὰ σχετισθῶ μετ' ἐκείνου τοῦ ἀνθρώπου διότι εἶναι διεφθαρμένος τὰ ἤθη.

Περὶ τοῦ συνδέσμου انجق ἄνδζακ.

521. Ὁ σύνδεσμος انجق δηλοῖ ἐναντίωσιν ἢ ἔνστασιν, ἰσοδυναμῶν τοῖς ἡμετέροις ὅμως, πλὴν, μ' ὅλον τοῦτο. Πολλάκις δὲ ἐκφέρεται ἐπιῤῥηματικῶς, σημαίνων μόνον. Π. χ. مرعالیکز اوزره مەروشاتی تسلیم ایدرم ایچکه حاضرم انجق تکفل بیورمکزی رجا ایدرم ἔμρι ἀλινὶζ ὀζρὲ, μεφρουσατὴ τεσλὶμ ἐτμεγὲ χαζήρημ, ἄνδζακ τεκεφφὲλ πουγιουρμανζὴ ῥεδζὰ ἰδέριμ, κατὰ τὴν ὑψηλὴν διαταγήν σας εἶμαι ἕτοιμος νὰ ἐγχειρίσω τὰ ἔπιπλα, παρακαλῶ ὅμως νὰ ἐγγυηθῆτε ὑμεῖς.

Περὶ τοῦ συνδέσμου پیلکه πέλκι.

522 Ὁ σύνδεσμος پیلکه κατόπιν ἐννοίας ἀρνητικῆς, διὰ τοῦ ἀποφατικοῦ τοῦ συνδετικοῦ ἐκφερομένης, δηλοῖ ἐναντίωσιν κατὰ πρόσθεσιν. Π. χ. جاهل دکل پیلکه عالمدر δζαχὶλ δεγὶλ πέλκι ἀλίμδιρ, οὐ μόνον δὲν εἶναι ἀμαθὴς ἀλλὰ καὶ σοφὸς εἶναι. Ἐκτὸς τῆς περιστάσεως ταύτης, ὁ پیلکه ἐπέχει τόπον ἐπιῤῥήματος καὶ σημαίνει ἴσως. Π. χ. پیلکه بویله در πέλκι ποϊλέδιρ, ἴσως ἔχει οὕτω.

Περὶ τοῦ συνδέσμου یاری πάρι.

523. Ὁ σύνδεσμος یاری δηλοῖ ἐλάττωσιν καὶ ἀντιστοιχεῖ εἰς τὰ ἡμέτερα κἂν, τοὐλάχιστον. Π. χ. او یرمزسه یاری سن وار ὁ βερμέζ-σε πάρι σὲν βὲρ, ἐὰν ἐκεῖνος δὲν δώσῃ, τοὐλάχιστον σὺ δῶσε.

Περὶ τῶν συνδέσμων یا για, καὶ یاخود γιάχοτ.

524. Οἱ σύνδεσμοι οὗτοι εἶναι διαζευκτικοὶ, ἰσοδυναμοῦντες μὲ τὸ ἑλληνικὸν ἤ. Π. χ. او یا سن کل یا سن یاخود کلسون γιὰ σὲν γκὲλ γιὰ ὁ γκελσὶν, ἢ σὺ ἐλθὲ ἢ ἐκεῖνος ἂς ἔλθῃ.

Περὶ τῶν συνδέσμων کرك γκερὲκ, استر ἰστὲρ, καὶ ها χα.

525. Οἱ σύνδεσμοι οὗτοι ἐκφέρονται διπλῶς καὶ ἀντιστοιχοῦσι εἰς τὰ ἡμέτερα εἴτε... εἴτε. Π. χ. کرك بیوك کرك کوچك γκερὲκ πεγιὸκ γκερὲκ κιοτσὸκ, εἴτε μέγας, εἴτε μικρός· استر قال استر کیت ἰστὲρ καλ ἰστὲρ γκὶτ, θέλεις μεῖνον, θέλεις ἀναχώρησον. Τὸ استر εἶναι κυρίως τρίτον πρόσωπον τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὁριστικῆς τοῦ ῥήματος استمك ἰστεμὲκ, θέλειν. Τὸ δὲ ها ἔχει τι ὑβριστικὸν καὶ περιῤῥονητικὸν, ὡς اوتورسون ها اوتورماسون χὰ ὀτουρσοὺν χὰ ὀτούρμασην, θέλ' ἂς καθήσῃ, θέλ' ἂς μὴ καθήσῃ.

Περὶ τοῦ συνδέσμου نه νε.

526. Ὁ ἀρνητικὸς σύνδεσμος نه νε ἐπαναλαμβανόμενος ἐν ἀρχῇ δύο ἢ πλειοτέρων λόγων, ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ ἑλλην. οὔτε ... οὔτε, ἢ μήτε... μήτε.

καὶ παρὰ μὲν τοῖς πεζογράφοις συμπλέκονται διὰ τοῦ συνδέσμου ﻭ οἱ διὰ τοῦ ﻭ̈ συνεκφερόμενοι λόγοι, παρὰ δὲ τοῖς ποιηταῖς ἐκφράζονται, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἀσυνδέτως. Π. χ. اولیوب فغ̈ ﻭ̈ دولت ﻭ̈ نه دگلدٔ بده نه میللتده نفعی یوقدر οὔτε εἰς τὴν Κυβέρνησιν οὔτε εἰς τὸ ἔθνος ὠφέλιμος ὤν.

Περὶ τοῦ συνδέσμου ﻭ̈خسه یوغیسه γιόχσα ἢ یوغیسه γιόγησα.

527. Εἰς τὸν ἐρωτηματικὸν λόγον ὁ σύνδεσμος ﻭ̈خسه γιόχσα, ὅστις ἐσχηματίσθη κατὰ παραφθορὰν τοῦ یوغیسه γιόγησα, δηλοῖ μήπως. Π. χ. چاپق عودت ایدیکز یوخسه کیدهجکزمی γκιδέμεδινίζμι, ταχέως ἐπιστρέψατε· μήπως δὲν ἠδυνήθητε νὰ ὑπάγητε;

Περὶ τοῦ συνδέσμου مکر μέγερ καὶ مکرکه μέγερκι.

528. Οἱ σύνδεσμοι οὗτοι εἶναι ἐξαιρετικοὶ σημαίνοντες τὸ ἐκτὸς ἂν, καὶ συντάσσονται πάντοτε μὲ εὐκτικήν. Παρ. χ. جزادن قورتلامز مکرکه ذات عالیکز رعایتی اولهجکدن ὄζεζλδὰν κουρτουλάμαζ μέγερκι ζάτι ἀλινιζὶν πὶρ ἰναγετὶ ὀλὰ, δὲν δύναται νὰ ἀποφύγῃ τὴν τιμωρίαν, ἐκτὸς ἂν γίνῃ χάρις τις παρ' ὑμῶν.

529. Εἰς τὸν ἐρωτηματικὸν λόγον ἡ مکر σημαίνει μήπως, ἰσοδυναμοῦσα μὲ τὸ یوخسه γιόχσα. Π. χ. یچون بز تشریف ایتزمکز مکر احد افندیه سوزمی ویرمکز νίτσιν πὶζὲ τεσρὶφ ἐτμεζσινιζ μέγερ ἀχμὲτ ἐφένδιγε σὸζμι βερδινίζ, διατί δὲν ἔρχεσθε εἰς ἡμᾶς· μήπως ὑπεσχέθητε εἰς τὸν Ἀχμὲτ Ἐφένδην;

530. Ἐν ἀρχῇ φράσεως, ἐμφαινούσης ἐκστατικῶς πως τὸ ἐσφαλμένον ἄλλης προηγουμένης ἐννοίας, τιθέμενος ὁ مکرایسه ἐξηγεῖται διὰ τοῦ ἐνῷ, καὶ τότε ἀποδίδεται συνήθως εἰς τὸν ἱστορικὸν ἀόριστον τῆς ὁριστικῆς, ὡς بن یونی دشمن ایمش دوست بیلوردم مکرایسه πὲν πουνού δόστ πιλὶρ ἰδὶμ, μέγερ ἰσὲ δουσμὰν ἰμὶς, ἐγὼ τοῦτον φίλον ἐθεώρουν (ἐνόμιζον), ἐνῷ ἦτο ἐχθρός.

Περὶ τοῦ συνδέσμου ایسه ἰσέ.

531. Ὁ σύνδεσμος οὗτος τίθεται πάντοτε μετὰ τὴν προσήκουσαν λέξιν τῆς φράσεως καὶ ἐπέχει τόπον ἐναντιωματικοῦ μορίου, ἀναλογῶν τῷ ἑλληνικῷ δέ. Π.χ. بن سکا ایولك ایتك قیندیم سن ایسه چالیشورسن بὶν σανὰ ἐϊλὶκ ἐτμὲκ καϊδινδέϊμ, σὲν ἰσὲ πένὶ πατηρμαγὰ τσαλησὶγιορσουν, ἐγὼ φροντίζω νὰ σὲ ὠφελήσω, σὺ δὲ προσπαθεῖς νὰ μὲ καταστρέψῃς.

532. Ὁ σύνδεσμος ایسه εἶναι πολλάκις συμπλεκτικὸς, ὡς ایولهٔ πού ἰσὲ χτοῦτο δέ.

Περὶ τοῦ συνδέσμου وقتاکه βάκτακι.

533. Ὁ σύνδεσμος οὗτος εἶναι παρασυναπτικὸς, προσδιορίζων χρόνον παρελθόντα μετ' ἐναντιώσεως πρὸς ἡγουμένην ἔννοιαν, καὶ σημαίνων ἀλλ' ὅτε, ἀφ' οὗ ὅμως. Π. χ. وقتاکه ژولین نام بت پرست اطور قاعده سنده حکمدارلق اولدقده خرستیانلغه رغماقدسده یهودایچون رعایتخانه یاپمش ایدی βάκτακι ζουλιὲν νὰμ πουτπερὲστ ἰμπερατὸρ καΐδι μεσνέδι χὲκὲμδαρανὶ ὸλδουκτὰ χριστγιανλγὰ ράγμεν κουδουσδὲ γεχοὺδ ἰτσὶν πὶρ ἰπαδετχανὲ τε'εσὶς ἐϊλεμὶς, ἀλλ' ὅτε ὁ εἰδωλολάτρης αὐτοκράτωρ Ἰουλιανὸς ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θρόνου, πρὸς πεῖσμα τοῦ χριστιανισμοῦ ἀνήγειρεν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἕνα ναὸν διὰ τοὺς Ἰουδαίους.

Περὶ Ἐπιφωνήματος.

534. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων ἐπιφωνημάτων (§ 308), ἡ ὀθωμανικὴ γλῶσσα ἔχει καὶ δύο ἕτερα τουρκικὰ, ὡς καὶ ἀραβικάς τινας φράσεις. Τὰ δύο ταῦτα ἐπιφωνήματα εἶναι τὸ آ, καὶ τὸ لهٔ χὰ, τὰ ὁποῖα τίθενται ἐν τέλει τοῦ λόγου καὶ σημαίνουσιν ἀπειλὴν ἢ ἔντονον δήλωσιν, ἰσοδυναμοῦντα τῷ ἡμετέρῳ πρόσεχε! Π. χ. ناظر پاشایه سویلرم آ ναζὶρ πασαγὰ σὸϊλέριμ ἄ, ἢ ناظر پاشایه سویلرم ها ναζὶρ πασαγὰ σὸϊλέριμ χά, τὸ λέγω εἰς τὸν Ὑπουργὸν, πρόσεχε! بوقلمزاش غدر ها πού καλεμτρὰς πενίμδιρ χά, τὸ κονδυλομάχαιρον τοῦτο εἶναι ἰδικόν μου, ἠξευρέ το καλά! Αἱ δὲ ἀραβικαὶ φράσεις εἶναι αἱ ἑξῆς: معاذ الله μά'αζα-λλὰχ, بالله نعوذ νια'ούζου πὶλλὰχ, بالله اعوذ ἀ'ούζου πὶ-λλὰχ μὴ γένοιτο, ἄπαγε! استغفرالله ἐστέγφιρουλλὰχ (ἰστάφολα), ἐξαιτοῦμαι ἄφεσιν παρὰ τοῦ θεοῦ=ὁ θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ, φράσις ἣν μεταχειρίζονται οἱ Ὀθωμανοὶ α'. πρὸς ἔνδειξιν μετριοφροσύνης ὅταν ἐπαινῶνται, καὶ β'. πρὸς ἐξιλέωσιν τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων, ἰσοδυναμοῦσα τῷ ἑλληνικῷ ἥμαρτον· ماشاءالله μά-σα-λλὰχ, ὅ,τι ἂν βούλήται ὁ θεὸς=ἀπέστω φθόνος καὶ Νεμέσεως μὴ βάλῃ βέλος, φράσις ἐκφωνουμένη ἐπὶ ἀντικειμένων ἐξοχόν τι καὶ ἐπίφθονον ἐχόντων, πρὸς ἀποφυγὴν τρόπον τινὰ διὰ τῆς εἰς τὴν θείαν βούλησιν ἀναθέσεως τῶν τοιούτων πᾶσαν βασκάνου δαίμονος ἐπήρειαν· ای والله ἰ βαλλὰχ, ναὶ ἐν τῷ θεῷ=εὐχαριστῶ· والسلام βὲ-σ σελὰμ, καὶ ἡ εἰρήνη=τετέλεσται.

Περὶ τοῦ Πορίου مى μι.

535. Εἰς τὸν ἐρωτηματικὸν λόγον οἱ Ὀθωμανοὶ θέτουσιν ἀπαραιτήτως τὸ μόριον مى μι, ὅπερ παραλείπεται ὅταν ὑπάρχῃ ἐν τῷ λόγῳ ἐρωτηματική

τις ἀντωνυμία ἢ ἐρωτηματικὸν ἐπίρρημα· τὸ δὲ ἐρωτηματικὸν مى τίθεται μετὰ τὴν λέξιν ἢ φράσιν περὶ ἧς γίνεται ἡ ἐρώτησις. Π. χ. قرنداشكز اله مى برابر قدسه كيتدكز καρδασηνὴς ἐλέμι περαπὲρ κουδσὲ γκιττινίζ, μὲ τὸν ἀδελφόν σας ὁμοῦ μετέβητε εἰς Ἱερουσαλήμ; قرنداشكز اله برابر مى قدسه كيتدكز καρδασηνὴς ἐλὲ περαπέρ μι κουδσὲ γκιττινίζ, ὁμοῦ μὲ τὸν ἀδελφόν σας μετέβητε εἰς Ἱερουσαλήμ; قرنداشكز اله برابر قدسه مى كيتدكز καρδασηνὴς ἐλὲ περαπὲρ κουδσὲ μι γκιττινίζ, εἰς Ἱερουσαλὴμ μετέβητε ὁμοῦ μὲ τὸν πατέρα σας; قرنداشكز اله برابر قدسه كيتدكزمى καρδασηνὴς ἐλὲ περαπὲρ κουδσὲ γκιττινίζμι, μετέβητε εἰς Ἱερουσαλὴμ ὁμοῦ μὲ τὸν ἀδελφόν σας;

536. Εἰς τοὺς ἐκ μετοχῆς τινος καὶ τοῦ συνδετικοῦ συνθέτους χρόνους, τὸ ἐρωτηματικὸν μόριον مى τίθεται μεταξὺ τῶν δύο συστατικῶν μερῶν τῶν συνθέτων τούτων χρόνων τοῦ ῥήματος, περὶ οὗ ἤθελε γενῇ ἡ ἐρώτησις, κατὰ τὴν περίπτωσιν δὲ ταύτην τὰ δύο ἀρκτικὰ γράμματα τοῦ συνδετικοῦ (ا καὶ ى) ἀποβάλλονται. Ἐξαιρεῖται τὸ τρίτον πληθυντικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὁριστικῆς, ὅπερ δέχεται τὸ ἐρωτηματικὸν مى ἐν τέλει. Εἰς τοὺς χρόνους ὅμως τῆς εὐκτικῆς καὶ ὑποθετικῆς τὸ مى δὲν παρεντίθεται, ἀλλὰ τίθεται συνήθως ἐν τέλει αὐτῶν. Π. χ.

سوىورمیم	σεβίγιορ-μη-ιμ	ἀντὶ	سوىورمى σεβίγιορουμ-μη, ἀγαπῶ;
سوىورمىسىن	σεβίγιορ-μη-σην	»	سوىورسونمى σεβίγιορσουν-μη, ἀγαπᾷς;
سوىورمى	σεβίγιορ-μη	»	. . . . . ἀγαπᾷ;
سوىورزمىز	σεβίγιορ-μη-ιζ	»	سوىورزمى σεβίγιορουζ-μη, ἀγαπῶμεν;
سوىورمىسكز	σεβίγιορ-μη-σηνζ	»	سوىورسكزمى σεβίγιορσουνουζ-μη, ἀγαπᾶτε;
سوىورلرمى	σεβίγιορλαρ-μι	»	. . . . . ἀγαπῶσι;
سوىورمدم	σεβίγιορ-μη ἰδήμ	»	سوىورايدممى σεβίγιορ ἰδήμ-μη, ἠγάπων,
سورمم	σεβέρ-μη ιμ	»	سورمى σεβέρμ-μη, ἀγαπῶ;
سومشمم	σεβμίσ-μη ιμ	»	سومشمى σεβμίσμ-μη, ἔχω ἠγαπημένον.
سومشمدم	σεβμίσ-μη ἰδήμ	»	سومشايدممى σεβμὶς ἰδήμ-μη, εἶχον ἠγαπημένον;
سودمدم	σεβδί-μη ἰδήμ	»	سودمدى σεβδὶ ἰδήμ-μη, εἶχον ἠγαπημένον;

سوجكمیم	σεβεδζέκ-μη-ιμ	ἀντὶ	سوجكمى σεβεδζέγιμ-μη, θέλω ἀγαπήσει;
سوجكمیدم	σεβεδζέκ-μηἰδήμ	»	سوجكايدممى σεβεδζὲκ ἰδήμ μη, ἔμελλον ἀγαπήσει;
سوملومیم	σεβμελί-μη ιμ	»	سوملومى σεβμελί-μ-μη, πρέπει νὰ ἀγαπήσω;

Περὶ τῆς Κτητικῆς ἢ Σχετικῆς Γενικῆς.

537. Ἡ κτητικὴ ἢ σχετικὴ γενικὴ προτάσσεται τῶν λέξεων πρὸς ἃς σχετίζεται, ἐκφερομένη κατὰ τρεῖς τρόπους: ά. διὰ τῆς ἁπλῆς παραθέσεως τῆς γενικῆς καὶ τοῦ πρὸς ὃ ἀναφέρεται ὀνόματος, ἄνευ οὐδεμιᾶς μεταβολῆς ἢ προσθήκης, καὶ ἡ τοιαύτη γενικὴ ἐκφράζει σχέσιν ὕλης καὶ μορφῆς, τοῦ ὀνόματος τῆς ὕλης προτασσομένου, ὡς كوميش كومش γκιουμοὺς τεπσί, ἀργυροῦς δίσκος (ἐξ ἀργύρου), ἢ σχέσιν ὕλης καὶ ποσότητος, τοῦ ὀνόματος τῆς ὕλης τιθεμένου κατόπιν, ὡς ايكمك اكمك πὶρ κιλὲ ἀρπά, ἓν κοιλὸν κριθῆς· β'. διὰ τῆς προσθήκης τῆς ἑνικῆς τριτοπροσώπου καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας ἐν τέλει τοῦ ὀνόματος πρὸς ὃ σχετίζεται ἡ γενικὴ, ἥτις ἐκφράζει τότε σχέσιν γένους καὶ εἴδους, τοῦ ὀνόματος τοῦ εἴδους προτασσομένου, ἡ δὲ ἔννοια τοῦ ὀνόματος τοῦ σημαίνοντος τὸ γένος μένει ἀόριστος, ὡς يايلاق اوردى γιαπὰν 'ιόρδεγι, νῆσσα ἐρήμου (ἀγριόπαππια), ἢ σχέσιν τόπου καὶ κυρίου ὀνόματος τόπου, τὸ ὁποῖον προτάσσεται, ἡ δὲ ἔννοια τοῦ ὀνόματος τοῦ σημαίνοντος τὸ γένος γίνεται ὡρισμένη, ὡς طونه كرى τούνα νεχρὶ, ὁ ποταμὸς τοῦ Δουνάβεως (ὁ Δούναβις)· γ'. διὰ τῆς προσθήκης τοῦ μορίου ى ἢ ـى εἰς τὸ δεύτερον ὄνομα, καὶ τοῦ ـل ἢ ـلى εἰς τὸ πρῶτον, ἡ δὲ γενικὴ αὕτη ὅλοι σχέσιν μεταξὺ ἑνὸς ἢ περισσοτέρων πραγμάτων καὶ ἑνὸς ἢ περισσοτέρων κτητόρων ὡρισμένων, τοῦ ὀνόματος τοῦ κτήματος τιθεμένου κατόπιν, καὶ ἔχοντος ὡρισμένην ἔννοιαν, ὡς باغچه‌نك اغاجلرى παγτσενὶν ἀγατσλαρὴ, τὰ δένδρα τοῦ κήπου· هوانك استانبولده ἰσταμπολοὺν χαβασὴ, τὸ κλίμα, ὁ ἀὴρ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

538. Καὶ κατ' ἄλλον τρόπον ἐκφέρεται ἡ κτητικὴ ἢ σχετικὴ γενικὴ, ἤτοι τὸν περσικὸν, λίαν ἐν χρήσει ἐν τῇ ὀθωμανικῇ γλώσσῃ, περὶ οὗ λόγος γενήσεται ἐν τῷ Τρίτῳ Μέρει, ἐν τῷ περὶ Συνάψεως (اضافت ἰζαφὲτ) κεφαλαίῳ.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΕΝ ΧΡΗΣΕΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ.

Περὶ τοῦ Ἀραβικοῦ Ἀλφαβήτου, τῶν Φωνοσήμων καὶ ἄλλων σημείων.

539. Τὸ ἀλφάβητον τῆς ἀραβικῆς γλώσσης σύγκειται ἐκ τῶν ἑξῆς εἴκοσι ὀκτὼ γραμμάτων: ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن و ه ى

540. Διαιροῦνται δὲ ταῦτα ὡς ἔπεται, ὑπονοουμένης τῆς λέξεως حروف χουρούφ, γράμματα:

Εἰς حلقه μουχμελὲ, θηλυκὸν τοῦ حلقى μουχμὲλ, ἄστικτα, ἄνευ νοκτάδων, κυριολεκτικῶς παρημελημένα ἢ ἀδιάγνωστα. Εἶναι δὲ ταῦτα δέκα τρία: ه و م ل ك ع ظ ط ص س ر د ح ا

Εἰς معجمه μου'δζεμὲ, θηλυκὸν τοῦ معجم μου'δζὲμ, ἔνστικτα, κυριολ. ἀναμφίβολα ἢ εὐδιάγνωστα. Εἶναι δὲ ταῦτα δέκα πέντε: ى ن ق ف غ ظ ض ش ز خ ج ت ب

Εἰς فوقانيه φευκανιγὲ, θηλ. τοῦ فوقانى φευκανὶ, ἐπίστικτα εἴτε ἀνώτερα, φέροντα ἄνω τοὺς νοκτάδες. Εἶναι δὲ ταῦτα δώδεκα: ى ن ق ف غ ظ ض ش خ ز ذ ث ت

Εἰς تحتانيه ταχτανιὲ, θηλ. τοῦ تحتانى ταχτανὶ, ὑπόστικτα εἴτε κατώτερα, ἔχοντα κάτω τοὺς νουκτάδες. Εἶναι δὲ ταῦτα τρία: ى ج ب

Εἰς موحده μουβαχχαδὲ, θηλ. τοῦ موحد μουβαχχὰδ, ἁπλᾶ εἴτε μονόστιγμα. Εἶναι δὲ ταῦτα δέκα: ن ف غ ظ ض ز خ ذ ج ب

Εἰς مثنات μουσενναὲ, θηλ. τοῦ مثنى μουσεννὰ, δίστιγμα εἴτε διπλᾶ. Εἶναι δὲ ταῦτα τρία: ى ق ت.

Εἰς مثلثه μουσελλεσὲ, θηλ. τοῦ مثلث μουσελλὲς, τρίστιγμα εἴτε τριπλᾶ. Εἶναι δὲ ταῦτα δύο: ش ث.

Εἰς شمسيه σεμσιγὲ, ἡλιακά. Εἶναι δὲ ταῦτα δέκα τέσσαρα: ن ل ظ ط ض ص ش س ز ر ذ د.

Εἰς قمريه καμεριγὲ, σεληνιακά. Εἶναι δὲ ταῦτα δέκα τέσσαρα: ا ه و م ك ق ف غ ع خ ح ج ب

Εἰς خفيه χαφιφὲ, ψιλόφωνα. Εἶναι δὲ ταῦτα δέκα ἐννέα: ا ب ت ث ج د ذ ر ز س ش ف ك م ن و ه ى

Εἰς قليه σακηλὲ, δασύφωνα. Εἶναι δὲ ταῦτα ἐννέα: ح خ ص ض ط ظ ع غ ق.

541. Πρὸς τούτοις, τὰ μιᾶς μόνον ῥίζης γράμματα ὀνομάζονται τὰ μὲν τῆς ἀραβικῆς عربيه ἀρεπιγὲ, ἀραβικὰ, τὰ δὲ τῆς περσικῆς فارسيه φαρσιγὲ, περσικά.

Πίναξ τῶν Διαγνωστικῶν Ὀνομάτων τῶν Γραμμάτων.

Γράμματα.	Ὀνόματα διαγνωστικὰ τῶν γραμμάτων.	Προφορά.	Ἐξήγησις.
ا	الف	ἐλὶφ	τὸ ἐλίφ.
ب	باء موحده	πάϊ μουβαχχαδὲ	πα μονόστιγμον.
ب	باء فارسيه	πάϊ φαρσιγὲ	πα περσικόν.
ت	تاء فوقانيه	τάϊ φευκανιγὲ	τα ἐπίστικτον.
ث	ثاء مثلثه	σάϊ μουσελλεσὲ	σα τρίστικτον.
ج	جيم عربى	δζίμ ἀρεπὶ	δζιμ ἀραβικόν.
ج	جيم فارسى	δζίμι φαρσὶ	δζιμ περσικόν.
ح	حاء مهمله	χάϊ μουχμελὲ	χα ἄστικτον ἢ
ح	حاى حطى	χάϊ χοττὶ	χα τοῦ χοττί.
خ	خاء معجمه	χάϊ μου'δζεμὲ	χα ἔνστικτον.
د	دال مهمله	δάλι μουχμελὲ	δαλ ἄστικτον.
ذ	ذال معجمه	ζάλι μου'δζεμὲ	ζαλ ἔνστικτον.
ر	راء مهمله	ῥάϊ μουχμελὲ	ρα ἄστικτον.
ز	زاء هوز	ζάϊ χέββεζ ἢ	ζα τοῦ χέββεζ ἢ
ز	زاء معجمه	ζάϊ μου'δζεμὲ	ζα ἔνστικτον.
ژ	ژاء فارسيه	ζάϊ φαρσιγὲ	ζα περσικόν.
س	سين مهمله	σίνι μουχμελὲ	σιν ἄστικτον.
ش	شين معجمه	σίνι μου'δζεμὲ	σιν ἔνστικτον.
ص	صاد مهمله	σσάδι μουχμελὲ	σσαδ ἄστικτον.
ض	ضاد معجمه	δάδι μου'δζεμὲ	δαδ ἔνστικτον.
ط	طاء مهمله	τάϊ μουχμελὲ ἢ	τα ἄστικτον ἢ
ط	طاء حطى	τάϊ χοττὶ	τα τοῦ χοττί.
ظ	ظاء معجمه	ζάϊ μου'δζεμὲ	ζα ἔνστικτον.
ع	عين مهمله	ἄϊνι μουχμελὲ	ἄϊν ἄστικτον.

Γράμματα.	Ὀνόματα διαγνωστικὰ τῶν γραμμάτων.	Προφορά.	Ἐξήγησις.
غ	غين معجمه	γαΐν μου'δζειμὲ	γαΐν ἔνστικτον.
ف	فاء	φα	. . . . .
ق	قاف	καφ	. . . . .
ك	كاف عربيه	κιάφι ἀρεπιγὲ	κιαφ ἀραβικόν.
ك	كاف فارسيه	κιάφι φαρσιγὲ	κιαφ περσικόν.
ل	لام	λιαμ	. . . . .
م	ميم	μιμ	. . . . .
ن	نون	νουν	. . . . .
و	واو	βαβ	. . . . .
ه	هاء دوز	χάϊ χέββεζ	χα τοῦ χέββεζ.
ى	ياء كتانيه	γιάϊ ταχτανιγὲ	για ὑπόστικτον.

542. Ὡς ἐρᾶται ἐν τῷ ἀνωτέρῳ πίνακι, τὰ ἑπτὰ γράμματα ا ف ق و ، ر καὶ ل δὲν ἔχουσιν ἰδιαιτέρας ὀνομασίας, ὡς μηδεμίαν ἀμφιβολίαν δυνάμενα νὰ προξενίσωσιν. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων γραμμάτων, τὸ μὲν ح ὠνομάσθη χὰ τοῦ χοττὶ πρὸς διαστολὴν τοῦ ه, τῆς ὀνομασίας ταύτης ληφθείσης ἐκ τῆς λέξεως حطى ἥτις ἔχει τὸ ح (§130), τὸ δὲ ج ἐκλήθη ζάϊ χέββεζ πρὸς διάκρισιν τοῦ ز, ἀπὸ τῆς λέξεως جوز ἐν ᾗ ἐμπεριέχεται (§ 130)· τὸ ط ὠνομάσθη τάϊ χοττὶ πρὸς διαστολὴν τοῦ ت, τῆς ὀνομασίας ταύτης ληφθείσης ἐκ τῆς λέξεως حطى χοττί· τὸ ه ἐκλήθη χάϊ χέββεζ πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ ح, προελθούσης τῆς ὀνομασίας ταύτης ἐκ τῆς λέξεως جوز χέββεζ· καὶ τὸ ى ὠνομάσθη γιάϊ ταχτανιγὲ, ὅπως διακρίνεται ἀπὸ τοῦ ت.

543. Τὰ ἀνωτέρω διακριτικὰ ὀνόματα τῶν γραμμάτων μεταχειρίζονται οἱ Ὀθωμανοὶ γραμματικοὶ καὶ λεξικογράφοι, ὅπως μὴ προξενήσωσιν ἀμφιβολίαν τινὰ εἰς τοὺς ἀναγνώστας, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν οἱ νοκτάδες τῶν γραμμάτων ἤθελον λησμονηθῆ εἰς τὴν γραφὴν, ἢ ὡς ἐκ τῆς κακογραφίας δὲν ἤθελον διακρίνεσθαι.

544. Τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου διαιροῦνται προσέτι εἰς حروف صحيحه χουρούφι σαχηχὰ, ὑγιῆ, καὶ εἰς حروف غير صحيحه χουρούφ-ι γαΐρ-ι σαχηχὰ, μὴ ὑγιῆ ἢ علت حروف χουρούφι ἱλλὲτ, γράμματα ἐμπαθῆ. Τὰ μὴ ὑγιῆ ἢ τὰ ἐμπαθῆ, καλούμενα καὶ مد حروف χουρούφι μέδδ, γράμματα ἐπιτάσεως, καὶ علامت حروف χουρούχ-ι ἀλιαμὲτ,

γράμματα δείξεως, εἰσὶ τὰ τρία ى و ا, θεωρούμενα ὡς φωνήεντα, τὰ δὲ λοιπὰ γράμματα εἰσὶν ὑγιῆ.

545. Τὰ γράμματα ὠνομάσθησαν ἐμπαθῆ ὡς ἐκ τῶν παθῶν εἰς τὰ ὁποῖα ὑπόκεινται, μεταβαλλόμενα, ὡς θέλομεν ἀναφέρει κατωτέρω, κατὰ τοὺς διαφόρους σχηματισμοὺς τῶν ἀραβικῶν λέξεων, τὸ ἓν ἀντὶ τοῦ ἄλλου.

546. Τὰ τρία γράμματα ا و ى καλούμενα ἰδίᾳ مد الف ἐλίφ-ι μέδδ, ἐλίφ ἐπιτάσεως, واو مد βάβ-ι μέδδ, βὰβ ἐπιτάσεως, καὶ ياء مد γιὰϊ μέδδ, γιὰ ἐπιτάσεως, χρησιμεύουσιν εἰς ἐπίτασιν τῆς φωνῆς τοῦ χαρεκὲ τοῦ γράμματος μεθ' οὗ συλλαβίζονται, ἤτοι τὸ μὲν ἐλίφ ἐπιτείνει τὴν φωνὴν τοῦ χαρεκὲ فتحه φετχὰ (ὀστὸν), τὸ δὲ βὰβ, τὴν τοῦ ضمه ζαμμὲ (ὑτόρό), καὶ τὸ γιὰ, τὴν τοῦ كسره κεσρὲ (ἐσρὲ), τὰ δὲ φωνόσημα ταῦτα πρέπει νὰ προφέρωνται μακρῶς. Π. χ. باطل πατίλ, ἀνυπόστατος· قوق βουκούφ, γνώσεις· قتال κητὰλ, ἀλληλοκτονία· ايصال ἰσάλ, διαβίβασις.

547. Ὡς γράμματα δείξεως, τὰ ا, ى, و χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ δεικνύωσινάπλῶς ὅτι τὰ ἐπὶ τοῦ προηγουμένου αὐτῶν γράμματος φωνόσημα φετχὰ, κεσρὲ ἢ ζαμμὲ πρέπει νὰ προφερθῶσι βραχέως, τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει εἰς περσικῆς καὶ τουρκικῆς ῥίζης λέξεις, ἐνῷ τὰ γράμματα ἐπιτάσεως ἀπαντῶνται εἰς ἀραβικὰς καὶ περσικὰς λέξεις. Μερικώτερον δὲ τὸ μὲν ἐλίφ καλεῖται الف علامت ἐλίφι ἀλιαμὲτ, ἐλίφ δείξεως, τὸ βάβ, واو علامت βάβι ἀλιαμὲτ, βὰβ δείξεως, καὶ τὸ γὲ, ياء علامت γιάϊ ἀλιαμέτ, γὲ δείξεως.

548. Τὸ ἐλίφ καλεῖται προσέτι الف مقصوره ἐλίφι μακσουρὲ, ἐλίφ βραχὺ, καὶ τὸ γιὰ, ياء مقصوره γιὰ-ι μακσουρὲ, γιὰ βραχὺ, ὅταν ἐν τέλει ἀραβικῶν λέξεων τὸ μὲν ا ἀντικαθιστᾷ τὸ ى, τὸ δὲ ى ἐπέχῃ τόπον τοῦ ا. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει, εἰς τὸ κείμενον τὸ ἔχον χαρεκέδες, ἐπὶ τοῦ ى τίθεται καθέτως ἓν ἐλίφ μικροῦ σχήματος, ὀνομαζόμενον اوزون الف οὐζοὺν ἐλίφ, μακρὸν ἐλίφ. Προφέρονται δὲ τό τε مقصوره الف καὶ τὸ مقصوره ياء ὡς α βραχύ. Π. χ. متوفى μουτεβεφφὰ, τεθνηκώς· اولى ἐβλιὰ, βελτίων· طوبى τουπὰ, ὄνομα τοῦ παραδείσου δένδρου.

549. Τὸ ἐλίφ καλεῖται προσέτι الف رسميه ἐλίφι ῥεσμιὲ, τυπικὸν, ὅταν μένῃ ἀπρόφερτον, τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει εἰς τινας περσικὰς λέξεις, ὡς غمخوار γαμχόρ, λυποφάγος, θλιβόμενος.

550. Πολλῶν ἀραβικῶν λέξεων τὸ ληκτικὸν ت γράφουσιν οἱ Ἄραβες καὶ Ὀθωμανοὶ οὕτω ه, ὀνομάζουσι δὲ τὸ μὲν σχῆμα ه, كرد طاء τάϊ κίρτ, τὰ κυκλοτερὲς, τὸ δὲ ت, طويله τάϊ ταβιλὲ, τὰ ἐπίμηκες.

551. Τὸ ڤ ἐπροφέρετό ποτε καὶ προφέρεται εἰσέτι εἰς τινα μέρη τῆς Ἀραβίας καὶ Ἀφρικῆς ὡς τὸ ἑλληνικὸν θ, οἱ Ὀθωμανοὶ ὅμως προφέρουσι τοῦτο ὡς σ.

552. Τὸ ض παρὰ μὲν τοῖς Ἄραψι προφέρεται σχεδὸν πάντοτε ὡς τὸ γαλλικὸν d, ἢ τὸ ἡμέτερον δ=ντ, παρὰ δὲ τοῖς Ὀθωμανοῖς, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὡς ζ, ἐνίοτε δὲ ὡς δ=ντ.

553. Τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου διαιροῦνται προσέτι εἰς متحرك μὲ τεχαρρὶκ, κινητὰ, καὶ ساكن σακὶν, ἠρεμοῦντα. Κινητὰ μὲν εἰσὶ τὰ μεθ' ἑνὸς χαρεκὲ συλλαβιζόμενα, τὰ δὲ ἠρεμοῦντα δὲν συλλαβίζονται μὲ κανένα χαρεκέ. Μερικώτερον δὲ τὰ κινητὰ καλοῦνται مفتوح μεφτοὺχ, ὅταν συλλαβίζωνται μὲ فتحه φετχὰ (ἀστὲν)· مكسور μεκσοὺρ, ὅταν συλλαβίζωνται μὲ كسره κεσρὲ (ἐσρέ)· مضموم μαζμοὺμ, ὅταν συλλαβίζωνται μὲ ضمه ζαμμὲ (ζοττερὲ). Τὰ δὲ ἠρεμοῦντα, ἅτινα καὶ مجزوم μεβζιοὺμ, ἀποτετμημένα, ὀνομάζονται φέρουσιν ἄνωθεν τὸ σημεῖον جزم ζέζμ, ἀποτομὴ, εἰκονιζόμενον (ه), ὅπερ καὶ سكون σκιοὺν, ἠρεμία, καλεῖται. Τὸ σημεῖον τοῦτο δηλοῖ ὅτι τὸ γράμμα ἐφ' οὗ τίθεται δὲν συλλαβίζεται μὲν κανὲν φωνόσημον. Δύναται δὲ νὰ γραφῇ ἐφ' ὅλων τῶν γραμμάτων, πλὴν τοῦ ἀρκτικοῦ λέξεως, διότι οὐδεμία τουρκικὴ οὔτε ἀραβικὴ καὶ περσικὴ λέξις δύναται νὰ ἀρχίζῃ ἀπὸ γράμματος μὴ ἔχοντος ἴδιον φωνόσημον.

554. Ἐκτὸς τῶν χαρεκέδων, ὑπάρχουσι καὶ τὰ σημεῖα: تنوينات τενβινὰτ, تشديد τεσδὶτ, همزه χεμζὲ, مد μεδδ καὶ وصل βάσλ.

555. Τὰ تنوينات τενβινὰτ, πληθυντικὸν τοῦ تنوين τενβὶν, τιθέμενα μόνον ἐν τέλει τῶν ἀραβικῶν λέξεων, εἰσὶ τρία: تنوين الفتح τενβὶν-ουλ-φὲτζ (ً) προφερόμενον ὡς εν ἢ αν· تنوين الخفض τεβὶν-ουλ-χάφζ (ٍ) προφερόμενον ὡς εν ἢ ην· تنوين الضم τεβὶν-ουζ-ζαμμ (ٌ) προφερόμενον ὡς ουν ἢ ὸν. Τουρκιστὶ δὲ καλοῦνται ایکی استون ἰκὶ ὀστὸν, ایکی اسره ἰκὶ ἐσρὲ καὶ ایکی اوتره ἰκὶ ὀττάρὲ.

556. Οἱ Ἄραβες ἔχουσι τέσσαρας πτώσεις: τὴν ὀνομαστικὴν, τὴν γενικὴν, τὴν δοτικὴν καὶ τὴν αἰτιατικήν. Ἐκ τῶν πτώσεων τούτων ἡ μὲν δοτικὴ σχηματίζεται ἐμπροθέτως, τὰ δὲ تنوينات τενβινὰτ μεταχειρίζονται πρὸς σχηματισμὸν τῆς ὀνομαστικῆς, γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς τῶν πλείστων ἐνικῶν καὶ ἀνωμάλων πληθυντικῶν ἐπιθέτων καὶ ὀνομάτων, ὅταν ἐκφέρωνται ἀνάρθρως καὶ δὲν ἔχωσιν ἐν ἀκολουθίᾳ αὐτῶν ἡ γενικὴν σχετικὴν ἢ ἄλλο ἐπίθετον. Κατὰ συνέπειαν διὰ μὲν τοῦ تنوين الضم τενβὶν-ουζ-ζαμμ σχηματίζεται ἡ ὀνομαστικὴ, ὡς عاصٍ νάσηρ ουν, βοηθὸς, διὰ δὲ τοῦ تنوين الخفض τενβὶν αλ-χάφζ, ἡ γενικὴ, ὡς عاصٍ νάσηρ ην, βοηθοῦ, καὶ διὰ τοῦ تنوين الفتح τενβὶν-αλ φὲτζ, ἡ αἰτιατικὴ, ὡς يوماً γεύμεν, ἡμέραν. Εἰς σχηματισμὸν τῆς αἰτιατικῆς ἀπαιτεῖται νὰ προστεθῇ ἐν τέλει τῆς λέξεως καὶ ἓν ἐλὶφ, τὸ ὁποῖον παραλείπεται ὅταν τὸ τενβὶν-αλ-φὲτζ τίθεται ἐπάνω ت ἢ ه τυπικοῦ, ἀμφότερα μεταβαλλόμενα κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην εἰς ة, ἢ ἐπάνω همزه χεμζὲ, ὡς وكالةً βεκιάλετεν, ἐπιτροπικῶς, ἐκ τοῦ وكالت βεκιαλὲτ, فجئةً φθάζετεν, ἐξ ἀπροόπτου, αἰφνιδίως, ἐκ τοῦ فجئه φθάζὲ· بناءً πινάεν=οἰκοδομῆς γενομένης, βάσεως τιθεμένης, ἐπὶ τῇ βάσει, ἕνεκα, ἐκ τοῦ بنا πινὰ, οἰκοδομὴ, κατασκευή.

557. Ἐκ τῶν ῥηθεισῶν πτώσεων, μόνον τὴν αἰτιατικὴν μεταχειρίζονται οἱ Ὀθωμανοὶ ἀντὶ ἐπιῤῥημάτων, σχηματίζοντες αὐτὰ ἐκ διαφόρων ὀνομάτων, καὶ ἐπιθέτων ἀραβικῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ περσικῶν, τὰ ὁποῖα, ἀναλόγως τῆς σημασίας τῆς πρωτοτύπου λέξεως, εἶναι χρονικὰ, τοπικὰ, τακτικὰ, τροπικὰ, κτλ. Ἡ δὲ ὀνομαστικὴ καὶ γενικὴ εἰσὶν ἐν χρήσει ἐν τῇ ὀθωμανικῇ γλώσσῃ μόνον εἰς φράσεις ἀραβιστὶ συντεταγμένας ἢ εἰς ἀραβικὰ γνωμικὰ καὶ θρησκευτικὰ ῥητά. Π. χ. علاوه ἰλιαβὲ, προσθήκη, علاوةً ἰλιαβέτεν, ἐκ προσθήκης· سلامت σελαμὲτ, σωτηρία سلامةً σελάμετεν, σώως, ὑγιῶς· تطبيق τατπίκ, ὁμοίωσις, تطبيقاً τατπίκαν, καθ' ὁμοίωσιν· ليل λεῖλ, νὺξ, ليلاً λεῖλεν, νύκτωρ.

558. Τὸ σημεῖον تشديد τεσδὶτ ἢ صد σεδδὲ καὶ دد σεδδ, ἐνίσχυσις, εἰκονιζόμενον οὑτωσὶ (ّ), τίθεται ἐφ' οἱουδήποτε συμφώνου διὰ νὰ παραστήσῃ ὅτι τὸ σύμφωνον ἐκεῖνο εἶναι διπλοῦν, ἤτοι ὅτι πρέπει νὰ σταματίσωμεν ἐπ' αὐτοῦ περισσότερον παρὰ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Γίνεται δὲ τοῦτο ἐπειδὴ, πράγματι, τὸ σύμφωνον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐτέθη τὸ ἐν λόγῳ σημεῖον παριστᾷ δύο ὅμοια γράμματα συναντηθέντα, καὶ τῶν ὁποίων μόνον τὸ ἓν γράφεται, τοῦ ἑτέρου εἰκονιζομένου διὰ τοῦ τεσδίτ.

559. Ἡ τοιαύτη τῶν δύο γραμμάτων ἕνωσις εἰς ἓν καλεῖται ادغام ἰδγάμ, κρᾶσις, καὶ τὸ διὰ τοῦ τεσδὶτ σημειούμενον γράμμα مشدد μεσεδδὲτ, ἐνισχυμένον ἢ ثقيل σακὶλ, βαρύ. Π. χ. شدّت σιδδὲτ, βία, ὁρμὴ, ἀντὶ مضروب μουζιῤῥ, ἐπιβλαβὴς ἀντὶ مضرر ῥαπὶπ-αλ-αλεμὶν, ὁ θεὸς τῶν κόσμων, ἀντὶ رب العالمين ـ حدّ χάδδ, γραμμὴ, ἀντὶ حدد ـ ردّ ῥεδδ, ἀπόῤῥιψις, ἀντὶ ردد.

560. Ἐπειδὴ, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, οὐδεμία τουρκικὴ οὔτε ἀραβικὴ ἢ περσικὴ λέξις δύναται νὰ ἀρχίζῃ ἀπὸ γράμματος μὴ ἔχοντος ἴδιον χαρεκὲ, οἱ Ὀθωμανοὶ προσθέτουσιν ἓν ἐλὶφ ἐν ἀρχῇ ξένων λέξεων, ἀρχομένων ἀπὸ δύο ἀλλεπαλλήλων συμφώνων. Π.χ. Σμύρνα, ازمير ἰζμίῤ· σταῦλος, اصطبل

ἱστάπλ· Ὁλλανδία, فلمنك فلمنكي φιλεμένκ· ἀποβαθρα (σκάλα), اسكله ἱσκέλε· σταυρὸς, استاوروز ἱσταύροζ. Ἐνίοτε συλλαβίζουσι τὸ πρῶτον τῶν δύο ἀρκτικῶν συμφώνων μὲ ἐ σ ρὲ, ἢ μὲ φ ε τ χ ὰ, χωρὶς ποσῶς νὰ θέσωσι τὸ ἐλὶφ ἐν ἀρχῇ. Π. χ. κλειδίον, كليد كلِيد κιλίτ· ἐκκλησία, كليسا κελίσα. Εἷς τινας δυσπροφέρτους λέξεις ἐκτὸς τοῦ ἐ λ ὶ φ προσθέτουσι καὶ ἓν j κατόπιν αὐτοῦ, καὶ ἀποβάλλουσι συλλαβάς τινας αὐτῶν. Π. χ. Νίκαια, ازنيك ἰζνίκ· Νικομήδεια, ازنكميد ἰζνικμίτ ἢ ازميد ἰζμίτ.

561. Τὸ σημεῖον همزه χεμζὲ ἢ الف همز χ ὲ μ ζ-ἐ λ ὶ φ ἔχει σχῆμα μικρᾶς κεφαλῆς τοῦ γράμματος ع (ʿ) καὶ καλεῖται προσέτι عين ἂϊν-ι-πὲτρὰ, κ ο λ ω β ὸ ν ἄ ϊ ν. Τὸ σημεῖον τοῦτο εἶναι ἐν χρήσει κατὰ τέσσαρας διαφόρους τρόπους, ἤτοι:

562. 1ον. Τίθεται ἐπὶ τοῦ ἐ λ ὶ φ, ὅπερ, καλούμενον τότε الف مهموزه ἐ λ ὶ φ-ι-μαχμουζὲ, ἀποτελεῖ αἰφνηδίαν καὶ δραστήριόν τινα ἐκφώνησιν τοῦ στήθους, ἥτις εἶναι ἐπαισθητὴ μόνον ἐν τῷ μέσῳ τῶν λέξεων, καὶ χρήζει τῆς διὰ ζώσης φωνῆς διδασκαλίας, ἐνῷ εἶναι ἀνεπαίσθητος καὶ οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν φωνὴν τοῦ χαρεκὲ ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τέλει τῆς λέξεως. Π. χ. بيّ τε'επὶτ, διαιώνισις· بيّ τε'εσὶρ, ἐπίδρασις, ἐπενέργεια· ويل بيّ τε'εδὶλ, ἐπεξήγησις· مور مأ με'εμοὺρ, ἐπιτετραμμένος· كيد بأ τε'εκὶτ, ἐμπέδωσις.

563. Πᾶν ἐ λ ὶ φ ἀρκτικὸν λέξεως εἶναι ἐ λ ὶ φ ι μ α χ μ ο υ ζ ὲ, ὅπερ, ὡς τὸ γαλλικὸν h muet, οὐδεμίαν ἀποτελεῖ φωνὴν, ἀκούεται δὲ ἡ φωνὴ τοῦ χαρεκὲ, τὸν ὁποῖον φέρει ἄνω ἢ κάτω. Π. χ. أمر ἔμρ, διαταγὴ· أمر ἰσρ, ἴχνος· أنسيت ὀνσιγὲτ, ἐπιμιξία.

564. Ἐπειδὴ τὸ ἁπλοῦν ἐ λ ὶ φ εὑρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἐν τέλει τῶν λέξεων, ἐν ᾧ τὸ ἐ λ ὶ φ ι μ α χ μ ο υ ζ ὲ συμπίπτει ἐν ἀρχῇ, μέσῳ καὶ τέλει τῶν λέξεων, τὸ σημεῖον χ ε μ ζ ὲ παραλείπεται ἐπὶ τοῦ ἀρκτικοῦ ἐ λ ὶ φ ι μ α χ μ ο υ ζ ὲ, τίθεται ὅμως πάντοτε εἰς τὸ ἢ ὑπὸ τὸ ἐν μέσῳ καὶ ἐν τέλει τῆς λέξεως εὑρισκόμενον ἐ λ ὶ φ ι μ α χ μ ο υ ζ ὲ. Ὡς ὁρᾶται δὲ ἐν τοῖς ἄνωθι παραδείγμασι, τὸ σημεῖον χ ε μ ζ ὲ τίθεται ἄνω ἢ κάτω τοῦ ἐλὶφ.

565. 2ον. Τὸ χ ε μ ζ ὲ τίθεται ἐπὶ τοῦ ج καὶ ڜ διὰ νὰ ὑποδείξῃ ὅτι τὰ γράμματα ταῦτα ἐπέχουσι τόπον ἐ λ ὶ φ ι μ α χ μ ο υ ζ ὲ, τραπέντος εἰς ج καὶ ڜ, συνεπείᾳ κανόνων τῆς ἀραβικῆς γλώσσης, περὶ ὧν ῥηθήσεται κατωτέρω. Π. χ. مؤخر μουαχχὰρ, μεταγενέστερος· مؤبد μουεππὲτ, αἰώνιος· مؤثر μουεσσὶρ, κατανυκτικὸς, δραστικός· مؤمن μου'μὶν, πιστὸς, εὐσεβής.

566. Ὅταν τὸ χ ε μ ζ ὲ εὑρίσκεται ἐπὶ ἑνὸς ڜ οἱ δύο νοκτάδες τούτου παραλείπονται. Π. χ. سأل σαὶλ, ἐπαίτης· قأل καὶλ, λέγων.

567. Καὶ ἐπὶ ἄλλων γραμμάτων ἀπαντᾶται τὸ χ ε μ ζ ὲ, ὡς ἐν τῇ λέξει

مسئله μεσ'ελὲ, ζήτημα, ἔνθα κεῖται ὡς σημεῖον· ἐκθλίψεως ἑνὸς ἐ λ ὶ φ ι μ α χ μ ο υ ζ ὲ.

568. 3ον. Τὸ χ ε μ ζ ὲ τίθεται μεμονωμένον ἐν τέλει λέξεων τινῶν, ἄνευ οὐδενὸς γράμματος πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ, ἐπέχον τόπον ἑνὸς ἐ λ ὶ φ ι μ α χ μ ο υ ζ ὲ, ἢ ἑνὸς ع συμφώνου. Π. χ. بر πὲρ, ἴασις· جزء δζοζ', τεμάχιον, μέρος· اجرا ἰδζρὰ, ἐκτέλεσις· اعطاء ἰφὰ', ἐκπλήρωσις· اعطاء ἰτὰ', τὸ διδόναι.

569. 4ον. Τὸ χ ε μ ζ ὲ τίθεται κάτοπιν τοῦ ه καὶ ى, φωνηέντων, εὑρισκομένων ἐν τέλει τῶν λέξεων, καὶ προφέρεται μὲ χ α ρ ε κ ὲ ἐ σ ρ ὲ, ἀποτελοῦν οὕτω ἰδιαιτέραν συλλαβήν. Τοῦτο δὲ γίνεται ὅταν τίθεται ἡ γενικὴ κτητικὴ, ἢ σχετικὴ λεγομένη ἀετὰ τὴν λέξιν πρὸς ἣν σχετίζεται, ἢ τὸ ἐπίθετον κατόπιν τοῦ οὐσιαστικοῦ, κατὰ μίμησιν τῶν Περσῶν ἐν ᾧ τὸ πνεῦμα τῆς τουρκικῆς γλώσσης ἀπαιτεῖ νὰ προτάσσηται ἡ γενικὴ καὶ τὸ ἐπίθετον τῶν λέξεων πρὸς ἃς σχετίζονται. Π. χ. مجيۀ استانبول μαχμιγέ-ι ἱσταμπὸλ, ἡ περιφρούρητος Κωνσταντινούπολις· بعۀ دولت علیه τεπα'ά-ι δευλέτ-ι ἀλιγὲ, οἱ ὑπήκοοι τοῦ ὑψηλοῦ κράτους· ترپۀ كاملهٔ τερπιγέ-ι κιαμιλὲ, ἐντελὴς ἀνατροφή· قاضیۀ استانبول καδή-ι ἱσταμπὸλ, ὁ κριτὴς Κωνσταντινουπόλεως.

570. Τὸ σημεῖον مد μὲδδ ἢ مده μεδδὲ καὶ مطه ματτὰ, ἐπίτασις, εἰκονιζόμενον οὑτωσὶ (ˆ), τίθεται συνήθως ἐπὶ τοῦ ἐ λ ὶ φ εἰς δήλωσιν τῆς ἀποβολῆς ἑτέρου ἐλὶφ, καὶ δεικνύει ὅτι τὸ ἐλὶφ ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται δέον νὰ προφέρηται ὡς α μακρὸν, διὸ καὶ ὀνομάζεται الف ممدوده ἐ λ ὶ φ ι-μεμδουδὲ, ἐλὶφ μακρὸν, κατ' ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἁπλοῦ ἐλὶφ, καλουμένου الف مقصوره ἐλὶφ-ι μακσουρὲ, ἐλὶφ βραχύ.

571. Ὅταν κατόπιν ἐ λ ὶ φ - ι μ α χ μ ο υ ζ ὲ ἀρκτικοῦ λέξεως καὶ μὲ φ ε τ χ ὰ συλλαβιζομένου συμπέσῃ ἢ ἕτερον ἐ λ ὶ φ - ι μ α χ μ ο υ ζ ὲ ἄνευ χαρεκὲ, ἢ ἐλὶφ ἐπιτατικὸν, τότε ἀποβάλλεται τὸ δεύτερον ἐ λ ὶ φ, ἐπὶ δὲ τοῦ πρώτου τίθεται τὸ مد, τὸ ὁποῖον δηλοῖ ὅτι παρελείφθη ἓν ἐ λ ὶ φ. Π. χ. آمير ἀμὶζ, μικτὸς, ἀντὶ آمير ـا ـا امير ἀμὶρ, ἀρχηγὸς, ἄρχων, ἀντὶ آمنا ـا ـا امنا ἀμένα, ἐπιστεύσαμεν, ἀντὶ ا أمنا.

572. Ὅταν συμπέσῃ ἐ λ ὶ φ ι μ α χ μ ο υ ζ ὲ κατόπιν ἐλὶφ ἐπιτατικοῦ, ἐν τέλει λέξεως κειμένου, τότε ἀποβάλλεται τὸ ἐ λ ὶ φ τοῦ ἐ λ ὶ φ - ι μ α χ μ ο υ ζ ὲ καὶ μένει μόνον ὁ χεμζές του, τὸ δὲ ἐπιτατικὸν ἐ λ ὶ φ φέρει τὸ χεμζέ. Π. χ. سماء σεμὰ', οὐρανὸς, ἀντὶ سماا.

573. Καὶ ἐπὶ ἄλλων γραμμάτων ἐν μέσῳ λέξεών τινων ἀπαντᾶται τὸ μ ε δ δ ὲ ὅπερ, κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην, χρησιμεύει ὅπως φανερώσῃ

τὴν ἔκθλιψιν ἑνὸς ἐλίφ ἐπιτατικοῦ, κειμένου μετὰ τὸ γράμμα, τὸ ὁποῖον φέρει αὐτὸ ἄνωθεν, ὡς ﻻ ﻻ ilaχi, ἀντὶ ﻻ ﻻ θεῖος, καὶ ἐπιφωνηματικῶς, Θεέ μου!

574. Ἕνεκα τῆς καθημερινῆς αὐτῆς χρήσεως, ἡ λέξις رحمن ῥαχμάν, οἰκτίρμων, ἀποβάλλει οὐ μόνον τὸ ἐλίφ ἀλλὰ καὶ τὸ μὲ δ δ, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ φανερώσῃ τὴν ἔκθλιψιν τοῦ ἐλίφ, ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ παραδείγματι.

575. Τὸ σημεῖον وصل βάσλ, ἕνωσις, εἰκονίζεται οὕτωσι (‿) καὶ τίθεται εἰς τὰς ἀραβικὰς φρασεολογίας ἐπὶ τοῦ ἀρκτικοῦ λέξεων τινῶν ἐλίφ-ι μαχμουζὲ, ὅπως φανερώσῃ ὅτι τοῦτο μὲν μένει ἀνεκφώνητον, τὸ δὲ κατόπιν αὐτοῦ γράμμα συνάπτεται μετὰ τοῦ ληκτικοῦ χ α ρ ε κ ὲ τῆς προηγουμένης λέξεως. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ἐλίφ-ι μαχμουζὲ καλεῖται همزة الوصل χέμζετουλ βάσλ, ἢ الف الوصل ἐλίφ-ουλ βάσλ, ἑνωτικὸν ἐλίφ, καὶ μένει ἀνεκφώνητον. Π. χ. ابو الفتح φι-λ-δζὸμλε, ὁπωσοῦν· ἔπου-λ-φέτιχ, ὁ πορθητὴς, ἐπώνυμον Μωάμεθ τοῦ β', κατὰ λέξ. ὁ π α τ ὴ ρ τ ῆ ς ἐ κ π ο ρ θ ή σ ε ω ς· قاضى آلحاجات καζὴλ χαδζάτ, ὁ πληρωτὴς τῶν ἀναγκῶν, ἐπίθετον τοῦ Θεοῦ.

576. Ἡ διὰ τοῦ β ὰ σ λ σημειουμένη ἕνωσις εἶναι ἐν χρήσει παρ' Ὀθωμανοῖς εἰς τὸ ἀραβικὸν ἄρθον ال καὶ εἰς τὰς λέξεις ابن ἴπν, υἱὸς, بنت ἰπνέτ, θυγάτηρ, اسم ἴσμ, ὄνομα.

577. Τὸ χ έ μ ζ ε τ ο υ-λ-β ὰ σ λ ἀποβάλλεται εἰς τὰς ἀκολούθους τρεῖς περιστάσεις: 1ον εἰς τὴν λέξιν اسم ἴσμ τῆς φράσεως بسم الله الرحمن الرحيم πισμὶ-λ-λαχὶ ῥαχμάνι-ῥαχὶμ, ἐν ὀνόματι τοῦ θεοῦ τοῦ οἰκτίρμονος καὶ ἐλεήμονος. 2ον εἰς τὰς λέξεις ابن ἴπν, υἱὸς καὶ بنت ἰπνέτ, θυγάτηρ, ὅταν εὑρίσκωνται μεταξὺ δύο κυρίων ὀνομάτων, τὰ ὁποῖα ἔχουσι σχέσιν πρὸς ἄλληλα. Π. χ. يوسف بن يعقوب γιουσοὺφ πὶν γιακούπ, Ἰωσὴφ υἱὸς Ἰακώβ· فاطمه بنت احمد μοχάμμετ πὶν ἀχμέτ· Φατιμὲ θυγάτηρ Ἀμέτ. Ὅμηρ. Ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῶν ῥηθέντων παραδειγμάτων, οἱ Ὀθωμανοὶ παρεμβάλλουσι εἰς τὰς τοιαύτας φράσεις εἰς μὲν τὴν λέξιν ن ἔ ν ν ε σ ρ ὲ μεταξὺ τοῦ ب καὶ τοῦ ن (πὶν), εἰς δὲ τὴν λέξιν بنت καὶ ἕτερον κ ε σ ρ ὲ εἰς τὸ ت (πίντι). 3ον εἰς τὸ ἀραβικὸν ἄρθρον ال ἔλ, ὅταν προηγῆται αὐτοῦ ἡ ἀραβικὴ πρόθεσις ل λι. Π. χ. للصلاة λί-λ μασλάχατι, διὰ τὴν ὑπόθεσιν· للحق λί-λ χακκ, διὰ τὸ δίκαιον, ἀντὶ لالصلاة καὶ لالحق.

578. Ὅταν εἰς τὰς ἀραβικὰς φρασεολογίας, λέξεις τινὲς ἀπὸ ἐλίφ ἀρχόμεναι προφέρονται συνημμέναι μετὰ τῆς προηγουμένης λέξεως διὰ τοῦ βάσλ, ταύτης τὸ ληκτικὸν γράμμα πρέπει νὰ ᾖναι κ ι ν η τ ό ν. Κατὰ συνέ-

πειαν, ἡ λέξις αὕτη ἐὰν μὲν λήγῃ εἰς ا, و καὶ ى ἐπιτατικὰ ἢ εἰς ἄλλο γράμμα κινητὸν, ἑνοῦται μετὰ τῆς ἑπομένης ἀπὸ χέμζετουλβάσλ ἀρχομένης λέξεως ἄνευ τροποποιήσεώς τινος. Ἐὰν ὅμως λήγῃ εἰς ἠρεμοῦν, τὸ γράμμα τοῦτο τρέπεται εἰς κινητὸν, προσλαμβάνον ζ α μ μ ὲ, κ ε σ ρ ὲ ἢ φ ε τ χ ά, κατὰ τὰς περιστάσεις. Τίθεται δὲ ἐπὶ τοῦ ληκτικοῦ ἠρεμοῦντος τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος λέξεως: 1ον ὁ χ α ρ ε κ ὲς ζ α μ μ ὲ, εἰς τὰς ὀνομαστικὰς τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ ὅλων τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ὀνομάτων, καὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ τῶν θηλυκῶν καὶ ἀνωμάλων ἀρσενικῶν. Π. χ. عبدالمجيد ἀπδ-ου-λ-μεδζὶτ, δοῦλος τοῦ δεδοξασμένου (Θεοῦ). Ἐν τῷ παραδείγματι τούτῳ ἡ λέξις عبد ἀπδ, δοῦλος, εἶναι ὀνομαστική, τὸ δὲ ληκτικὸν αὐτῆς γράμμα συνάπτεται μὲ τὸ κατόπιν τοῦ ἐλίφ γράμμα τῆς ἑπομένης λέξεως καὶ προφέρεται μὲ ζ α μ μ έ· 2ον ὁ χ α ρ ε κ ὲς κ ε σ ρ ὲ, εἰς τὰς γενικὰς τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ τῶν πλείστων ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ὀνομάτων καὶ ἐπιθέτων, καὶ τοῦ πληθυντικοῦ ὅλων τῶν θηλυκῶν καὶ τῶν πλείστων ἀνωμάλων ἀρσενικῶν, εἰς τὰς ὀνομαστικὰς, γενικὰς καὶ αἰτιατικὰς τοῦ δυϊκοῦ ὅλων τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ὀνομάτων καὶ ἐπιθέτων, καὶ εἰς τὰς αἰτιατικὰς τοῦ πληθυντικοῦ τῶν θηλυκῶν. Π. χ. العلية العثمانية فى الدولة φί-δ-δεύλετι-λ ἀλίετ-ιλ ὀσμανίγετι, ἐν τῇ ὑψηλῇ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ· ἐνταῦθα τὸ ληκτικὸν γράμμα τοῦ οὐσιαστικοῦ دولت δευλὲτ, κράτος, ὡς καὶ τὸ τῶν δύο ἑπομένων ἐπιθέτων, προφέρεται μὲ κ ε σ ρ ὲ, ἐπειδὴ προηγεῖται αὐτῶν ἡ ἀραβικὴ πρόθεσις فى φὶ, ἥτις συντάσσεται πάντοτε μετὰ γενικῆς· 3ον ὁ χ α ρ ε κ ὲς φ ε τ χ ά, εἰς τὰς αἰτιατικὰς τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ ὅλων τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ὀνομάτων τε καὶ ἐπιθέτων, εἰς τὰς ὀνομαστικὰς τοῦ πληθυντικοῦ τῶν ὁμαλῶν ἀρσενικῶν, καὶ εἰς τὰς αἰτιατικὰς τοῦ πληθυντικοῦ ὅλων τῶν ὁμαλῶν καὶ ἀνωμάλων ἀρσενικῶν.

579. Προσέτι τὸ ληκτικὸν ἠρεμοῦν γράμμα τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος λέξεως τρέπεται εἰς κ ι ν η τ ὸν καὶ προσλαμβάνει: 1ον χ α ρ ε κ ὲ φ ε τ χ ά, εἰς τὰ μονοσύλλαβα من μὶν, ἐκ, مع μὰ', σὺν, ὅταν ταῦτα συμπέσωσι πρὸ τοῦ ἄρθρου ال. Π. χ. من الإنسان μίνε-λ-ἰμὰν, ἐκ τῆς πίστεως, مع الغير μὰ'ελ-γαΐρ, μεθ' ἑτέρου· 2ον τὸν χ α ρ ε κ ὲ κ ε σ ρ ὲ, εἰς τὰ αὐτὰ μονοσύλλαβα, ὅταν συμπέσωσι πρὸ παντὸς ἄλλου χ έ μ ζ ε τ ὸ-λ-β ὰ σ λ, πλὴν τοῦ ἄρθρου ال· 3ον τὸν χ α ρ ε κ ὲ ζ α μ μ ὲ, εἰς τὰς ἀραβικὰς καταληκτικὰς ἀντωνυμίας كم κιὲμ, ὑμεῖς, καὶ هم χουμ, αὐτοί. Π. χ. عليكم السلام ἀλέϊ-κιὲμὲς σελὰμ, ἐφ' ὑμᾶς ἡ εἰρήνη, σωτηρία· عليهم اللعنة ἀλέϊ-χιμὲλ λιανὲ, ἐπ' αὐτοὺς τὸ ἀνάθεμα.

580. Εὐφωνίας χάριν, πλεῖσται ἀραβικαὶ καὶ περσικαὶ μονοσύλλαβοι τρι-

γράμματοι λέξεις, συμπλεκόμεναι μετὰ λέξεων μὴ ἀρχομένων ἀπὸ ἑλίφ, προσλαμβάνουσι μεταξὺ τῶν δύο λικτικῶν γραμμάτων ἕνα χαρακτῆρα φωνὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῆς ἡγουμένης συλλαβῆς, κατὰ τὴν ἀνὰ δύο πρὸς ἓν ἁρμονικὴν σχέσιν. Π. χ. حكدار حكـ-د-م-دار, Κυριάρχης, ἐκ τοῦ حكم χάκμ καὶ دار dar· خشناك خشـ-ن-م-νάκ, παροργιζόμενος, ἐκ τοῦ خشم χησμ καὶ ناك νακ· حبسخانه حαπ-η-σ-χανέ, δεσμωτήριον, ἐκ τοῦ حبس χαπς, φυλακὴ, καὶ خانه χανέ, οἶκος (§ 108 καὶ κατωτέρω).

Περὶ τοῦ Ἀραβικοῦ Ἄρθρου ال ἔλ.

581. Ἓν μόνον ἄρθρον ὑπάρχει εἰς τὴν ἀραβικὴν γλῶσσαν, τὸ ال ἔλ, τὸ ὁποῖον εἶναι ἄκλιτον καὶ ἀπαντᾶται εἰς τὴν θωμανικὴν γλῶσσαν εἰς φράσεις ἀραβικῶς συντεταγμένας. Προφέρεται δὲ ἔλ, ὅταν εὑρίσκηται ἐν ἀρχῇ λέξεως ἀρκτικῆς λόγου. Π. χ. رب العالمين ἐλ-χάμδσ λί-λ-λαχι ῥάπ-πι-λ ἀλεμίν, ἡ δόξα τῷ Θεῷ τῷ κυρίῳ τῶν κόσμων (τοῦ σύμπαντος). Ὅταν ὅμως τὸ ال εἶναι ἀρκτικὸν λέξεως ἐν ἀκολουθίᾳ ἄλλης εὑρισκομένης, τὸ μὲν ἐλίφ αὐτοῦ μένει ἄφωνον, τὸ δὲ ل αὐτοῦ συνεκφωνεῖται μὲ τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης λέξεως, ὡς ὁρᾶται ἐν τῷ ἀνωτέρῳ παραδείγματι, εἰς τὴν λέξιν رب العالمين ῥάπ-πι-λ ἀλεμίν.

582. Ὅταν τὸ ال εὑρίσκηται πρὸ λέξεως ἀρχομένης ἀφ' ἑνὸς τῶν δέκα τεσσάρων ἡλιακῶν γραμμάτων (§ 540), τὸ ل αὐτοῦ προφέρεται ὡς τὸ ἀρκτικὸν γράμμα τῆς λέξεως μεθ' ἧς συμπλέκεται. Ἐπὶ τοῦ γράμματος δὲ τούτου τίθεται τότε ἡ ὑπονοεῖται τὸ τεσ'τίτ. Π. χ. هارون الرشيد χαρούν-ν-ρ-ρεσίτ, ὁ Καλίφης Χαρούν ἐλ-γεύμ-τ-τασί, ἡ ἐννάτη ἡμέρα· الشمس ἐ-σ-σέμς, ὁ ἥλιος· النفس πι-ν-νέρς, αὐτοπροσώπως, κατὰ λέξ. ἐν τῷ προσώπῳ.

583. Τὸ ا τοῦ ἄρθρου ال ἀποβάλλεται, ὅταν τεθῇ πρὸ αὐτοῦ ἡ ἀραβικὴ πρόθεσις ل λι. Ἐὰν δὲ συμπέσῃ τὸ ال κατόπιν μὲν τῆς προθέσεως ل λι πρὸ λέξεως δὲ ἀπὸ ل ἀρχομένης, διὰ νὰ ἀποφύγωσι τὰ τρία ἀλλεπάλληλα ل τὸ μὲν ἓν ἀποβάλλεται, τὸ δὲ δεύτερον τῶν δύο ὑπολειπομένων προφέρεται διπλοῦν διὰ τοῦ σημείου τεσ'τίτ, τὸ ὁποῖον γράφεται ἢ ὑπονοεῖται. Π. χ. للرب λι-ρ-ράπ-πι, πρὸς τὸν Θεὸν, ἀντὶ لرب لـ-الله λί-λλαχι, τοῦ Θεοῦ, τῷ Θεῷ, διὰ τὸν Θεὸν, ἀντὶ لله لـ-لل λι-λλέιλ, ἐν τῇ νυκτὶ, ἀντὶ لليل.

584. Ἡ الله ἴλλαχ, Θεός, ἀποβάλλει τὸ ἀρκτικὸν αὐτῆς ا ὅταν συμπλεχθῇ μετὰ τοῦ ἄρθρου ال Π. χ. الله ἀλλάχ, ὁ Θεὸς, ἀντὶ لالله. Κατὰ συνέπειαν καὶ τὸ لله ἀποτελεῖται ἐκ τῆς προθέσεως ل λι, τοῦ ἄρθρου ال καὶ τῆς λέξεως الله ἴλαχ.

Περὶ τῆς τροπῆς τοῦ ت εἰς ة ἤ.

585. Τὸ λικτικὸν ت μιᾶς ἀραβικῆς λέξεως, ἐὰν μὲν ᾖναι ῥιζικὸν, τρέπεται εἰς ة κυκλοτερές, ἐὰν δὲ δὲν ᾖναι, εἰς ه τυπικόν, ὅταν ἡ λέξις ἐκείνη προσλάβῃ τὸ ἀραβικὸν ἄρθρον ال. Π. χ. قيام الساعة κηγιάμι-σ-σαά, ἄχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος, ἀντὶ قيام الساعت ἴλια κηγιάμι-σ σαάτ· ركن الدولة ῥούκνέ-δ-δευλέ, στύλος τοῦ κράτους, ἀντὶ ركن الدولت ῥούκνέ-δ δευλέτ· فوق العادة φεύκα-λ-ἀδέ, ἔκτακτος, ον, ἀντὶ فوق العادت عدم الثبات ἀδέμισ-σεπάτ, ἀστάθεια (ἀνυπαρξία σταθερότητος), ἀντὶ عدم الثبات.

586. Ὅταν συμπέσῃ ἔναρθρος ἢ ἐμπρόθετος λέξις κατόπιν ἀραβικῶν ὀνομάτων καὶ ἐπιθέτων ληγόντων εἰς ت ἢ εἰς ه τυπικὸν τὰ γράμματα ταῦτα τρέπονται εἰς ة. Π. χ. قوة الظفر κούββετου-ζ-ζάχρ, ὑποστήριγμα, προστασία, κατὰ λέξ. δύναμις ῥάχεως, ἀντὶ قوت الظفر· مدة الطيبة العثمانيه πελδετιέτ-ταΐπετιέλ-κωσταντινγιέ, ἡ τερπνὴ πόλις τοῦ Κωνσταντίνου, ἀντὶ مدت الطيبة العثمانيه صاحب السلطنة بالاستحقاق σάχπεσ-σαλτανάτ πιλ ἰστιχκάκ, κυριάρχης ἐν δικαιώματι, ἀντὶ صاحب السلطنت بالاستحقاق.

587. Τὰ εἰς ت λήγοντα πληθυντικὰ θηλυκὰ ὀνόματα καὶ ἐπίθετα ἐξαιροῦνται τοῦ ἀνωτέρω κανόνος, ἐπειδὴ οὐδέποτε τρέπουσι τὸ λικτικὸν ت εἰς ة. Π. χ. مخازن الملكات العظيمات العسويه مخازة المحدرات الفخيمات المسيحيه μάφταχγρετέ-λ-μελικιάτιλ ἀζήματι-λ ἰσεβιγέ, μουχτάρετέ-λ-μουχαδδεράτι-λ-φαχημάτι-λ-μεσιχηγέ, τὸ σέμνωμα τῶν μεγάλων χριστιανῶν βασιλίδων, τὸ ἄνθος τῶν ἐνδόξων δεσποινῶν τῶν τὰ τοῦ Μεσσίου προσδευουσῶν (τίτλος ἀπονεμόμενος πρὸς τὴν Μαρίαν Τερέζαν ὑπὸ τῆς Γ. Πύλης).

588. Οἱ Ἄραβες καλοῦσι τὸ ت, طاء تاء ταΐ ταβιλέ, τα ἐπίμηκες, τὸ δὲ ة, كرة تاء ταΐ κίρτ, τα κυκλοτερές.

Περὶ Συντετμημένων Ἀραβικῶν Λέξεων καὶ Φράσεων.

589. Λέξεις καὶ φράσεις τινὲς ἀραβικαὶ γράφονται συντετμημένως παρ' Ὀθωμανοῖς. Αἱ κυριώτεραι τῶν λέξεων καὶ φράσεων τούτων εἰσί: ه συντετμημένον τοῦ الله ἄλλαχ, ὁ Θεὸς, καὶ ه عبد ἀντὶ الله عبد ἀπδου-λλαχ, Θεόδουλος· د συντ. τοῦ بلد πελέδ, πόλις· ه συντ. τοῦ بلد πελδέ, κωμόπολις· ج συντ. τοῦ جمع δζέμ', πληθυντικόν· جج συντ. τοῦ جمع جمع δζέμισ δζέμιν, πληθυντικὸν πληθυντικοῦ· م συντ. τοῦ معروف μα'ρούφ, γνωστός· ع συντ. τοῦ موضع μευζή, ὄνομα τόπου· اخ συντ. τοῦ آخر إلى ἴλια ἀχήριχι, καὶ οὕτω καθεξῆς, κατὰ λέξ. μέχρι τέλους αὐτοῦ· صلعم συντ. τοῦ صلى الله عليه وسلم σαλιάλ-

λαχου ὀλεΐχι δὲ σελλὲμ, ἴλεως εἴη αὐτῷ ὁ Θεὸς καὶ σωτηρίαν δῴη, φράσις ἣν μεταχειρίζονται εὐθὺς ἅμα προφέρουσι τὸ ὄνομα τοῦ Μωάμεθ· ﻉ συντ. τοῦ عليه السلام ἀλεΐχισ σελὰμ, σωτηρία, εἰρήνη ἐπ' αὐτῷ· ﺽ συντ. τοῦ رضى الله عنه ῥαδιάλλαχου ἄνχου, ὁ Θεὸς εὐδοκῆσαι ἐν αὐτῷ. Αἱ δύο τελευταῖαι φράσεις ἐκφέρονται ἡ μὲν πρώτη μετὰ τὰ ὀνόματα τῶν λοιπῶν Προφητῶν καὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ δὲ δευτέρα, μετὰ τὰ ὀνόματα ἀνδρῶν οἵτινες ἐδοξάσθησαν ἐπ' ἀρετῇ καὶ ἁγιότητι, μάλιστα δὲ τοῦ Ἀλῆ, ἀνεψιοῦ καὶ γαμβροῦ τοῦ Μωάμεθ, ὡς حضرت موسى عليه السلام χαζρὲτ-ι-μουσὰ ἀλεΐχι-σ-σελὰμ, ὁ Μωϋσῆς, ἐφ' ᾧ εἰρήνη· حضرت علی رضی الله عنه χαζρέτι ἀλὴ ῥαδιάλλαχου ἄνχου, ὁ Ἀλῆς, ἐν ᾧ εὐδοκῆσαι ὁ Θεός. Αἱ δὲ ἀνωτέρω ῥηθεῖσαι συγκοπαὶ ﺩ ﻉ ﺝ ﺝ ﺭ ﻉ ἀπαντῶνται συχνὰ εἰς τὰ λεξικά· بسم πεσμελὲ, συντ. τοῦ بسم الله الرحمن الرحيم πισμί-λλαχῃ-ῥαχμάνι-ρ-ραχὶμ, ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ τοῦ οἰκτίρμονος καὶ ἐλεήμονος· حوقله χαύκαλε, συντ. τοῦ لا حول ولا قوة الا بالله λιὰ χαύλε δὲ λιὰ κούββετε ἴλλα πίλλαχι, οὐκ ἰσχὺς οὐ δύναμις εἰμὴ ἐν τῷ Θεῷ. Αἱ δύο λέξεις بسمله καὶ حوقله εἰσὶν ἐν χρήσει ὡς ὀνόματα τῶν πρωτοτύπων φράσεων. Ἐν ταῖς ἡμερομηνίαις τῶν ἐπιστολῶν συντετμημένως γράφονται καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀραβικῶν μηνῶν, ὡς ἑξῆς:

1	م=محرم	μουχαῤῥέμ.	7	ب=رجب	ῥεδζέπ.
2	ص=صفر	σαφέρ.	8	ش=شعبان	σα'πάν.
3	ر ا=ربيع الاول	ῥεπίουλ ἐββέλ.	9	ر=رمضان	ῥαμαζάν.
4	ر=ربيع الاخر	ῥεπίουλ ἀχήρ.	10	ل=شوال	σεββάλ.
5	جا=جمادى الاول	δζεμάζιγιουλ ἐββέλ.	11	ذ ا=ذى القعده	ζίλκα'δέ.
6	ج=جمادى الاخر	δζεμάζιγιουλ ἀχήρ.	12	ذ ح=ذى الحجه	ζίλ-χηττσέ.

590. Πρὸς ἀπομνημόνευσιν τῶν συντετμημένως ἐκφερομένων ἀραβικῶν μηνῶν ἀποστηθίζουσιν οἱ Ὀθωμανοὶ τὰς τρεῖς λέξεις صفر ربيع جمادى شلδαδ μησράμε δζαβζὲπ σενλεζάζ.

Περὶ τοῦ Γένους τῶν Ἀραβικῶν Ὀνομάτων καὶ Ἐπιθέτων.

591. Τὰ ὀνόματα καὶ ἐπίθετα τῆς ἀραβικῆς γλώσσης ἔχουσι δύο γένη: τὸ ἄρσεν κὸν كر μοζεκκὲρ, καὶ τὸ θηλυκὸν ديشى μοεννές. Διακρίνονται δὲ τὰ θηλυκὰ ἢ ἐκ τῆς καταλήξεως ἢ ἐκ τῆς σημασίας αὐτῶν.

592. Τὰ ἐκ τῆς καταλήξεως διακρινόμενα καλοῦνται لفظى λαφζί,

καὶ εἰσὶ τὰ λήγοντα εἰς ه τυπικὸν ἢ εἰς ت, καὶ εἰς ى προφερόμενον ὡς α βραχύ. Π. χ. روز ῥευζὰ, κῆπος· قره φιρκὰ, ἀπόσπασμα· عظمت ἀζαμέτ, μεγαλεῖον· دولت δευλὲτ, δόξα, κράτος· كبيره κεπιρὲ, μεγάλη (θηλ. τοῦ كبير κεπίρ, μέγας)· ظلمت ζουλμὲτ, σκότος· جنى δζεννέτ, παράδεισος· احدى ἰχδὰ, μία (θηλ. τοῦ احد ἀχὰδ, εἷς)· اولى οὐλιὰ, πρώτη (θηλ. τοῦ اول ἐββέλ, πρῶτος)· طولى τουλιὰ, μακροτέρα (θηλ. τοῦ اطول ἀτβέλ, μακρότερος)· كبرى κιεβπρὰ, ἡ μείζων (θηλ. τοῦ اكبر ἐκπὲρ, ὁ μείζων).

593. Τὰ ἐκ τῆς σημασίας διακρινόμενα ὀνόματα καὶ ἐπίθετα καλοῦνται معنوى μα'νεβὶ καὶ εἰσὶ τὰ κύρια ὀνόματα τῶν γυναικῶν, πόλεων ἢ ἐπαρχιῶν, τὰ ὀνόματα τῶν διπλῶν μερῶν τοῦ σώματος, καὶ ὅσα ἐμπεριέχουσιν ἰδέαν γυναικός. Π. χ. عين ἄϊν, ὀφθαλμός· يد γὲδ, χείρ· مخ μόχα, ἡ Μόχα· شام σὰμ, Συρία· تين πίντ, θυγάτηρ· اخت οὐχτ, ἀδελφή. ام ἄμμ, μήτηρ· عروس ἀρούς, ἠρραβωνισμένη· مريم μεργὲμ, Μαρία.

594. Τοῦ ἀνωτέρω κανόνος ἐξαιροῦνται αἱ λέξεις وعد βα'δὲ, προθεσμία, علم ἀλλιαμὲ, σοφώτατος, خليفه χαλιφὲ, χαλίφης, διάδοχος τοῦ Μωάμεθ, αἵτινες εἰσὶ γένους ἀρσενικοῦ, καίτοι λήγουσαι εἰς ه, καὶ αἱ λέξεις شمس σέμς, ἥλιος, سن σὶνν, ἡλικία, روح ροὺχ, πνεῦμα, ψυχή, ذراع ζιρὰ', βραχίων, πῆχυς, دار δὰρ, οἰκοδόμημα, خمر χάμρ, οἶνος, حرب χάρπ, μάχη, ارض ἄρζ, γῆ, καὶ ἄλλαι τινὲς, αἵτινες, καίτοι μηδένα ἔχουσι χαρακτῆρα θηλυκότητος, εἰσὶν ὅμως θηλυκαί.

595. Τὰ ὀνόματα τῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου εἰσὶ γένους κοινοῦ, συνηθέστερον ὅμως λαμβάνονται ὡς θηλυκά.

Περὶ Σχηματισμοῦ τῶν Θηλυκῶν Ὀνομάτων ἐκ τῶν Ἀρσενικῶν.

596. Τὰ ἀρσενικὰ τῶν ἐπιθέτων καί τινων ὀνομάτων τῆς ἀραβικῆς γλώσσης μεταβάλλονται εἰς θηλυκὰ τροπῇ τοῦ λήκτικοῦ αὐτῶν γράμματος ἀπὸ ἠρεμοῦντος εἰς μεφτοὺχ (γράμμα μὲ χαρεκὲ ἐστὶν) καὶ προσθέσει κατόπιν αὐτοῦ ἑνὸς ه τυπικοῦ, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται تيه ἀλιαμέτ-ι τεενὶς, σημεῖον θηλυκότητος. ἡ تاء مربوطه χαὶ τεενὶς, χὰ θηλυκότητος, ἐνίοτε δὲ ἑνὸς ة μεφτοὺχ. Π. χ. ولد βαλὶδ, πατὴρ, والده βαλιδὲ, μήτηρ· زوج ζεὺδζ, ὁ σύζυγος, زوجه ζευδζὲ, ἡ σύζυγος· شاعر σαΐρ, ποιητὴς, شاعره σαϊρὲ, ποιήτρια· فرح φερὶχ, χαρίεις, فرحه φεριχὰ, χαρίεσσα· عظيم ἀζὶμ, μέγας, عظيمه ἀζιμὲ, μεγάλη· جد δζὲδδ, πάππος, جده δζεδδὲ, μάμμη· عم ἄμμ, ὁ πρὸς πατρὸς θεῖος, عمه ἀμμετὲ, ἡ πρὸς πατρὸς θεία.

Ἡ λέξις اخ ἄχ, ἀδελφός, σχηματίζει τὸ θηλυκὸν αὐτῆς اخت οὔχτ, ἀδελφή, ἢ ابن πίν, υἱός, ابن πίντ, θυγάτηρ, καὶ ἡ احد ἀχάδ, εἷς, احدى ἰχδά, μία.

597. Τὰ τοῦ τύπου افعل ἐφ'ἀλ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ ποιοῦσι τὰ θηλυκὰ αὐτῶν κατὰ τὸν τύπον فعلى φουλιά. Π. χ. اصغر ἀσγάρ, ἐλάχιστος, ἐλάσσων, صغرى σουγρά, ἐλαχίστη, ἐλάσσων· اطول ἀτβέλ, μακρότερος, طولى τουλιά, μακροτέρα· اول ἐββέλ, πρῶτος, اولى οὐλιά, πρώτη· اخر ἀχάρ, ἄλλος, اخرى οὐχρά, ἄλλη.

598. Ὅταν τὰ ἐπίθετα τοῦ τύπου افعل ἐφ'ἀλ δὲν σημαίνωσι σύγκρισιν ἢ ὑπέρθεσιν, τότε σχηματίζουσι τὸ θηλυκὸν κατὰ τὸν τύπον فعلاء φα'λά. Π. χ. اغر ἀγάρ, λαμπρός, غراء γαρρά, λαμπρά· اصفر ἀσφάρ, κίτρινος, صفراء σαφφά, κιτρίνη.

Περὶ τοῦ Ἀριθμοῦ τῶν Ἀραβικῶν Ὀνομάτων.

599. Οἱ ἀριθμοὶ τῶν ἀραβικῶν ὀνομάτων καὶ ἐπιθέτων εἰσὶ τρεῖς: ὁ ἑνικὸς مفرد μεφρέτ, ὁ πληθυντικὸς جمع τζέμ', καὶ ὁ δυϊκὸς مثنى τεσνιγέ.

600. Ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς εἶναι جمع τζέμ'-ι σαχίχ, ὁμαλός, ἢ مكسر جمع τζέμ'-ι μεκεσσέρ, ἀνώμαλος. Περὶ τοῦ τελευταίου τούτου δὲν ἀναφέρομεν ἐνταῦθα, ἐπειδὴ εἶναι σημειωμένος εἰς τὸ ἡμέτερον ἀραβο-περσοτουρκο-ἑλληνικὸν λεξικόν.

601. Τὰ ἀρσενικὰ ὀνόματα καὶ ἐπίθετα ποιοῦσι τὸ πληθυντικὸν κατὰ δύο τρόπους: 1ον προσθέσει, ἐν τέλει τοῦ ἑνικοῦ, τοῦ μορίου ون καὶ τροπῇ τοῦ ληκτικοῦ αὐτῶν γράμματος ἀπὸ ἠρεμοῦντος εἰς μαζμοῦμ (γράμμα μὲ χαρεκὲ 'ιότ ρὸ), καὶ 2ον διὰ τῆς προσθήκης, ἐν τέλει τοῦ ἑνικοῦ, τοῦ μορίου ين, τοῦ ληκτικοῦ αὐτῶν γράμματος τρεπομένου ἀπὸ ἠρεμοῦντος εἰς μεκσοὺρ (γράμμα μὲ χαρεκὲ ἐσρέ). Π. χ. مذكور μεζκιοὺρ, ὁ μνημονευθείς, مذكورون μεζκιουροὺν, οἱ μνημονευθέντες· مرسوم μερσοὺμ, ὁ ῥηθείς, مرسومون μερσουμοὺν, οἱ ῥηθέντες· كاتب κιατὶπ, ὁ γραφεύς, كاتبون κιατιποὺν, οἱ γραφεῖς· مدبّر μὺτεκαδδὶρ, ὁ ἀρχαῖος, مدبّرين μὺτεκαδδιμὶν, οἱ ἀρχαῖοι· متأخر μὺτεεχχὶρ, ὁ μεταγενέστερος, متأخرين μὺτεεχχιρὶν, οἱ μεταγενέστεροι· مؤمول μεμοὺρ, ὁ ὑπάλληλος, مؤمورين μεμουρὶν, οἱ ὑπάλληλοι. Τὸ μόριον ين σχηματίζει κυρίως τὴν γενικὴν ἢ αἰτιατικὴν τοῦ πληθυντικοῦ τῶν ἀρσενικῶν, ἀλλ' οἱ Ὀθωμανοὶ μεταχειρίζονται τὰς πτώσεις ταύτας τῆς ἀραβικῆς γλώσσης ἀντὶ ὀνομαστικῆς τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ.

602. Τὰ θηλυκὰ ὀνόματα καὶ ἐπίθετα ποιοῦσι τὸ πληθυντικὸν προσθέσει τοῦ μορίου ات καὶ ἀφαιρέσει τοῦ ληκτικοῦ γράμματος τῶν εἰς ة ληγόντων ὀνομάτων. Π. χ. مرسومة μερσουμὲ, ἡ ῥηθεῖσα, مرسومات

μερσουμὰτ, αἱ ῥηθεῖσαι· خيرية μὺπερρὲτ, ἀγαθοεργία, خيريات μὺπερρὰτ, ἀγαθοεργίαι· ظلمة ζουλμὲτ, σκότος, ظلمات ζουλμὰτ, σκότη.

603. Διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ μορίου ات σχηματίζονται συνήθως καὶ τὰ πληθυντικὰ τῶν ἀφῃρημένων ῥηματικῶν ὀνομάτων, τὰ ἔχοντα μορφὴν ἀρσενικοῦ, ὡς καὶ πολλὰ ῥηματικὰ ἐπίθετα, τὰ ὁποῖα λαμβάνονται ὡς οὐσιαστικὰ εἰς τὸν πληθυντικόν, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς τὸν ἑνικὸν ἀριθμόν. Π. χ. تفصيل ταφσίλ, λεπτομέρεια, تفصيلات ταφσιλὰτ, λεπτομέρειαι· ايضاح ἰζάχ, διασάφησις, ايضاحات ἰζαχὰτ, διασαφήσεις· تنظيم τανζίμ, τακτοποίησις, تنظيمات τανζιμὰτ, τακτοποιήσεις· مخلوق μαχλούκ, ὁ δημιουργηθείς, τὸ δημιούργημα, مخلوقات μαχλουκὰτ, δημιουργήματα· مطلوب ματλοὺπ, αἰτούμενος, αἴτημα, مطلوبات ματλουπὰτ, αἰτήματα· كائن κιαΐν, ὁ ὑπάρχων, τὸ ὄν, كائنات κιαϊνὰτ, τὰ ὄντα· تقلب τεκαλλοὺπ, μεταβολή, تقلبات τεκαλλουπὰτ, μεταβολαί· موجود μεβδζοὺτ, ὁ ὑπάρχων, τὸ ὄν, موجودات μεβδζουδὰτ, τὰ ὄντα.

604. Ἐν τῇ ὀθωμανικῇ γλώσσῃ εἰσὶν ἐν χρήσει εὐάριθμά τινα πληθυντικὰ ὀνόματα τῆς ἀραβικῆς καὶ περσικῆς γλώσσης, σχηματισθέντα τὰ μὲν κατὰ τοὺς περσικοὺς κανόνας, τὰ δὲ, προσθέσει τῆς τῶν ἀραβικῶν θηλυκῶν καταλήξεως ات. Π. χ. ضابط ζαπὶτ, ἀξιωματικός, ضابطان ζαπιτὰν, ἀξιωματικοί· فريق φερίκ, στρατηγός, فريقان φερικὰν, στρατηγοί· مشير μισὶρ, παᾶς πρώτης τάξεως, مشيران μισιρὰν, πασάδες πρώτης τάξεως· سپه σεπζὲ, λαχανικόν, سپه وات σεπζεβὰτ, λαχανικά.

605. Σημειωτέον ὅτι οἱ Ὀθωμανοὶ συνειθίζουσι νὰ σχηματίζωσι τὰ πληθυντικὰ τῶν ἀραβικῶν καὶ περσικῶν ὀνομάτων, προσθέτοντες ἐν τέλει αὐτῶν τὴν τουρκικὴν κατάληξιν لر, οὐδέποτε ὅμως θέτουσι τὰς καταλήξεις τοῦ πληθυντικοῦ τῆς ἀραβικῆς καὶ περσικῆς γλώσσης ἐν τέλει ὀνομάτων ἢ ἐπιθέτων τουρκικῆς ῥίζης. Πρὸς τούτοις μόνον αἱ ὀνομαστικαὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ δυνατὸν νὰ σχηματισθῶσι κατὰ τοὺς ἀραβικοὺς καὶ περσικοὺς κανόνας, αἱ δὲ πλάγιαι πτώσεις λαμβάνουσι τὰς καταλήξεις τῶν πλαγίων πτώσεων τῆς τουρκικῆς κατόπιν τῆς ἀραβικῆς ἢ περσικῆς καταλήξεως τῆς ὀνομαστικῆς τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ.

606. Ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς σχηματίζεται προσθέσει ἐν τέλει τῆς λέξεως τῶν μορίων ان ἢ ين, ἅτινα τρέπουσι τὸ ληκτικὸν γράμμα ἀπὸ ἠρεμοῦντος εἰς μεφτούχ. Ἐὰν δὲ τὸ ληκτικὸν τοῦτο γράμμα ᾖναι ه τότε τρέπεται εἰς ت. Π. χ. قطب κοὺτπ, πόλος, قطبين κουτπὶν, οἱ δύο πόλοι· كپه κηπλὲ, τὸ μέρος πρὸς ὃ στρέφονται οἱ Μωαμεθανοὶ διὰ νὰ προσευχηθῶσιν, ὁ ἅγιος Οἶκος ἐν Μέκκᾳ, كپه لتان κηπλετὰν, οἱ δύο κηπλὲ, ὁ ἐν Μέκκᾳ ἅγιος Οἶκος· καὶ ὁ ναὸς τῆς Ἱερουσαλήμ· مملكت μεμλεκὲτ, χώρα, ممالك μεμλεκετὶν,

αἱ δύο χῶραι, ἡ Βλαχία καὶ Μολδαυία· دولت δευλὲτ, ἐπικράτεια, دولتين δευλετέϊν, αἱ δύο ἐπικράτειαι· مذكور μεζκιουρὲ, ἡ ῥηθεῖσα, مذكورتان μεζκιουρετὰν, αἱ δύο ῥηθεῖσαι· مرسوم μερσοὺμ, ὁ ῥηθείς, مرسومان μερσουμὰν, οἱ δύο ῥηθέντες. Σημειωτέον ὅτι τὸ μόριον ين εἶναι κατάληξις τῆς γενικῆς τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ τῆς ἀραβικῆς, ἀλλ' οἱ Ὀθωμανοὶ μεταχειρίζονται αὐτὴν ἀντὶ ὀνομαστικῆς τοῦ δυϊκοῦ. Εἰς ἀραβιστὶ συντεταγμένας φράσεις τινὰς τὸ سلطان البرين والبحرين خاقان ἐπέχει τόπον γενικῆς τοῦ δυϊκοῦ. Π. χ. المشرقين والمغربين خادم الحرمين الشريفين σουλτάνὸ-λ πεῤῥεὶν βὲ-λ-παχρεὶν, χακάνὸ-λ-μεδὶρικαὶν βὲ-λ μαγριπεὶν, χάδιμὸ-λ-χαρεμεΐνι-ς-σεριφεὶν, ὁ Σουλτάνος τῶν δύο ἠπείρων καὶ δύο θαλασσῶν, ὁ κυριάρχης τῶν δύο ἀνατολῶν καὶ δύο δύσεων, ὁ θεράπων τῶν δύο σεβαστῶν καὶ ἱερῶν πόλεων (τῆς Μέκας καὶ Μεδινᾶς), τίτλος τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου.

607. Οἱ Ἄραβες θεωροῦσι τὰ πληθυντικὰ ὀνόματα ὡς ἑνικοῦ ἀριθμοῦ καὶ θηλυκοῦ γένους, λέγοντες كل جمع مؤنث κιὲλλὲ δζέμ'ιν μιέννεσουν, πᾶν πληθυντικὸν θηλυκόν. Ἐπὶ τοῦ κανόνος τούτου βασιζόμενοι καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ συντάσσουσι τὸ πληθυντικὸν οὐσιαστικὸν μετὰ ἐπιθέτου ἑνικοῦ ἀριθμοῦ καὶ θηλυκοῦ γένους. Π. χ. اخلاق حميده ἀχλιάκ-η χαμιδὲ, χρηστὰ ἤθη· اشياى منقوله ἐσγιά-ι μανκουλὲ, κινητὰ κτήματα, اموال كثيره ἐμβάλ-ι κεσιρὲ, πολλὰ πλούτη.

Περὶ τῶν Ἀραβικῶν Ἀριθμητικῶν Ὀνομάτων.

608. Τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα, καλούμενα اسماء العدد ἐσμάου-λ ἀδὲδ, ὀνόματα ἀριθμήσεως, εἶναι ἀπόλυτα, اصول الاعداد ουσούλου-λ-ἀδὰδ, ἢ τακτικὰ مراتب الاعداد μερὰτιπου-λ-ἀδὰδ. Ὀνομάζονται δὲ αἱ μονάδες احاد ἀχὰδ, αἱ δεκάδες عشرات ἀσερὰτ, αἱ ἑκατοντάδες مئات μιὰτ, καὶ αἱ χιλιάδες الوف ἐλούφ.

ΑΠΟΛΥΤΑ ΑΡΑΒΙΚΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ.

Ἀρσενικά.

1.	واحد βάχηδουν. ἢ احدى ἄχαδουν.	5.	خمسة χάμσετὲν.
2.	اثنان ἰσνάνι.	6.	ستة σίττετὲν.
3.	ثلاثة σελάσετὲν.	7.	سبعة σὲπ'ατουν.
4.	اربعة ἐρπὲ'ατὲν.	8.	ثمانية σεμανίγετὲν.
		9.	تسعة τίσ'ατὲν.

10.	عشرة ἄσρετὲν.	300.	ثلاثمائة σελάσου μι'γέτιν.
11.	احد عشر ἄχαδε ἄσερε.	400.	اربعمائة ἐρπά'ου μι'γέτιν.
12.	اثنا عشر ἴσνα ἄσερε.	500.	خمس مائة χάμσου μι'γέτιν.
13.	ثلاثة عشر σελάσετε ἄσερε.	600.	ستمائة σίττου μι'γέτιν.
14.	اربعة عشر ἐρπὲ'ατε ἄσερε.	700.	سبعمائة σὲπ'ου μι'γέτιν.
15.	خمسة عشر χάμσετε ἄσερε.	800.	ثمانمائة σεμάνι μι'γέτιν.
16.	ستة عشر σίττετε ἄσερε.	900.	تسعمائة τίσ'ου μι'γέτιν.
17.	سبعة عشر σὲπ'ατε ἄσερε.	1000.	الف ἔλφουν.
18.	ثمانية عشر σεμανίγετε ἄσερε.	2000.	الفان ἐλφάνι.
19.	تسعة عشر τίσ'ατε ἄσερε.	3000.	ثلاثة آلاف σελάσετου ἀλιάφιν.
20.	عشرون ἰσρούνε.	4000.	اربعة آلاف ἐρπὲ'ατου ἀλιάφιν.
30.	ثلاثون σελασούνε.	Καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τῶν 10000.	
40.	اربعون ἐρπα'ούνε.	11000.	احد عشر الفا ἄχαδε ἄσερε ἔλφεν.
50.	خمسون χαμσούνε.		
60.	ستون σιττούνε.	12000.	اثنا عشر الفا ἴσνα ἄσερε ἔλφεν.
70.	سبعون σεπ'ούνε.	Καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τῶν 99000.	
80.	ثمانون σεμανούνε.	100000.	مائة الف μι'γέτου ἔλφιν.
90.	تسعون τισ'ούνε.	200000.	مائتا الف μι'γετὰ ἔλφιν.
100.	مائة μι'γέτουν.	300000.	ثلثمائة الف σελάσου μι'γέτι ἔλφιν.
200.	مائتان μιγετάνι.		

Καὶ οὕτω καθεξῆς.

609. Τὰ ἀπὸ τοῦ عشرون μέχρι τοῦ تسعون ἀριθμητικὰ ἔχουσι δύο καταλήξεις, τὴν μὲν μίαν ἐπὶ τῆς ὀνομαστικῆς, τὴν δ' ἄλλην ἐπὶ τῆς γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς. Παρ. ὀνομ. عشرون ἰσρούνε, γεν. καὶ αἰτ. عشرين ἰσρίνε, οὕτω καὶ διὰ τὰ ἄλλα.

Θηλυκά.

1.	واحدة βαχήδετουν. ἢ احدى ἰχδά.	5.	خمس χάμσουν.
2.	اثنتان ἰσνετάνι.	6.	ست σίττουν.
3.	ثلاث σελάσουν.	7.	سبع σὲπ'ουν.
4.	اربع ἐρπάουν.	8.	ثمان σεμάνιν.
		9.	تسع τίσ'ουν.

10. عشر ἄσερουν.
11. عشرة احدى ἰχδὰ ἄσρετε.
12. عشرة اثنا ἰσνετὰ ἄσρετε.
13. عشرة ثلاث σελάσε ἄσρετε.
14. عشرة اربع ἐρπά'α ἄσρετε.
15. عشرة خمس χάμσε ἄσρετε.
16. عشرة ستّ σίττε ἄσρετε.
17. عشرة سبع σέπ'α ἄσρετε.
18. عشرة ثمانى σεμανίγε ἄσρετε.
19. عشرة تسع τίσ'α ἄσρετε.

610. Τὰ σύνθετα ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ ὀνόματα ἀκολουθοῦσιν, ἐν γένει, τὴν ἀντίθετον τάξιν τῶν τουρκικῶν καὶ περσικῶν, ἤτοι ὁ μεγαλήτερος ἀριθμὸς ἐκφέρεται τελευταῖος· συνδέονται δὲ πρὸς ἄλληλα διὰ τοῦ συνδέσμου و. Π. χ. والف مائة وثمان وأربعون تسعة τίσ'ατὸ βὲ ἐρπαούνε βὲ σεμάνε μιέτιν βὲ ἔλφουν, 1849.

611. Οἱ Ὀθωμανοὶ μεταχειρίζονται μόνον τὰ σημαίνοντα τὰς μονάδας ἀριθμητικὰ τῆς ἀραβικῆς γλώσσης, ἀφαιρέσει τοῦ ληκτικοῦ πτωτικοῦ αὐτῶν φωνήεντος, τροπῇ τοῦ ληκτικοῦ γράμματος τῶν εἰς ه ληγόντων ἀρσενικῶν ἀριθμητικῶν εἰς ه τυπικὸν καὶ συνάψει τοῦ ἀριθμητικοῦ μετὰ τοῦ ἀριθμουμένου ὀνόματος, κατὰ τὴν περσικὴν σύνταξιν (Μέρ. Γον.). Τὰ δὲ λοιπὰ ἀριθμητικὰ καὶ τὰ σύνθετα γράφουσι καὶ προφέρουσιν ὡς εἶναι γεγραμμένα ἐν τῷ ἀνωτέρῳ πίνακι εἰς τὴν χρονολογίαν σουλτανικῶν διαταγμάτων, ἀποδεικτικῶν ἰδιοκτησίας (χιόδζὸζὲτ) καὶ ἄλλων δικαστικῶν ἐγγράφων. Π. χ. چهار دیوان ἐρπὰ, τὰ τέσσαρα σημεῖα (τοῦ ὁρίζοντος)· قائم ایکیم ἐκανίμ-ι σελασὲ, αἱ τρεῖς ὑποστάσεις (τῆς θεότητος).

612. Τὰ τακτικὰ ἀραβικὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα σχηματίζονται ἐκ τῶν ἀπολύτων κατὰ τὸν τύπον فاعل φαὶλ, ὡς ἑξῆς:

ΤΑΚΤΙΚΑ ΑΡΑΒΙΚΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ.

	Ἀρσενικά.	Θηλυκά.
1ος	اول ἐβδέλουν.	اولى οὐλιά.
2ος	ثانى σανίγιουν.	ثانية σανίγετουν.
3ος	ثالث σαλίσουν.	ثالثة σαλίσετουν.
4ος	رابع ραπί'ουν.	رابعة ραπί'ατουν.
5ος	خامس χαμίσουν.	خامسة χαμίσετουν.
6ος	سادس σαδίσουν.	سادسة σαδίσετουν.
7ος	سابع σαπί'ουν.	سابعة σαπί'ατουν.
8ος	ثامن σαμίνουν.	ثامنة σαμίνετουν.

9ος	تاسع τασίουν.	تاسعة τασί'ατουν.
10ος	عاشر ἀσίρουν.	عاشرة ἀσίρετουν.
11ος	حادى عشر χάδιγε ἄσερε.	حادية عشرة χαδίγετε ἄσρετε.
12ος	ثانى عشر σάνιγε ἄσερε.	ثانية عشرة σανίγετε ἄσρετε.
13ος	ثالث عشر σάλισε ἄσερε.	ثالثة عشرة σαλίσετε ἄσρετε.

Καὶ οὕτω καθεξῆς.

20ος	عشرون ἰσρούνε.	
21ος	حادى وعشرون χαδὶ βὲ ἰσρούνε.	حادية وعشرون χαδίγετουν βὲ ἰσρούνε.
22ος	ثانى وعشرون σανὶ βὲ ἰσρούνε.	ثانية وعشرون σανίγετουν βὲ ἰσρούνε.

Καὶ οὕτω καθεξῆς.

613. Τὰ ληκτικὰ φωνήεντα (ουν ἢ τουν) τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν ὀνομάτων τῆς ἀραβικῆς γλώσσης εἰς μὲν τὰς ἀραβιστὶ συντεταγμένας φράσεις φυλάττονται, εἰς δὲ τὸν ὀθωμανικὸν λόγον ἀποβάλλονται, τὰ δὲ τακτικὰ προφέρονται τότε ὡς ἑξῆς: ἐβδὲλ ἀντὶ ἐβδέλουν, σανὶ ἀντὶ σανίγιουν, σαλισὲ ἀντὶ σαλίσετουν, σανιγὲ ἀντὶ σανίγετουν, καὶ οὕτω καθεξῆς.

614. Τὰ παρ' Ὀθωμανοῖς ἐν χρήσει κλασματικὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα τῆς ἀραβικῆς γλώσσης εἰσὶ τὰ ἀκόλουθα: ثلث σὰλὲς, τριτημόριον· ربع ρουπ', τεταρτημόριον· خمس χουμοὺς (χοὺμ), πεμπτημόριον· سدس σὲδὲς, ἑκτημόριον· سبع σὲπ' (σὲπ'ου), ἐν ἑβδόμον· ثمن σὲμν (σὲμὲν), ἐν ὄγδοον· تسع τὲς' (τὲσ'ου), ἔννατον· عشر οὔσρ (οὔσουρ), δεκατημόριον· ثلثان σὰλὺσὰν, δύο τρίτα.

615. Πρὸς ἔκφρασιν τῶν κλασματικῶν ἀριθμῶν οἱ Ὀθωμανοὶ μεταχειρίζονται τοὺς ἀριθμητὰς τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν τῆς τουρκικῆς καὶ ἀντὶ παρονομαστῶν τὰ κλασματικὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα τῆς ἀραβικῆς γλώσσης μέχρι τῶν δεκατημορίων. Π. χ. نصف πὶρ νησὶφ, τὸ ἥμισυ· اوچ ربع ὀτς ρουπ', τρία τέταρτα· اوچ سبع ὀτς σὲπ'ου, τρία ἑβδόμου· اوچ خمس ὀτς χουμοὺς, τρία πέμπτα.

Περὶ Ἀντωνυμιῶν.

616. Οἱ Ὀθωμανοὶ συνειθίζουσι νὰ μεταχειρίζωνται εἰς τινας φράσεις ἀραβιστὶ συντεταγμένας τὰς ἀκολούθους καταληκτικὰς, δεικτικὰς καὶ ἀναφορικὰς ἀντωνυμίας τῆς ἀραβικῆς γλώσσης.

Αἱ καταληκτικαὶ ἀντωνυμίαι εἰσί :

لِنا	πληθ. ά.	προσώπου		لك κε	ἑνικ. β'.	προσ.	ἀρσ.
كِمْ κιὲμ	» β'.	»		لك κι	» »	»	θηλ.
همْ χουμ	» γ'.	»	ἀρσ.	لها χα	» γ'.	»	»
هنْ χούννε	» γ'.	»	θηλ.	• χουἦχ	» γ'.	»	ἀρσ.
				لهما χουμὰ δυϊκ.	»	»	κοινοῦ.

Παραδείγματα: لِيومِ الى ἰλιὰ γεύμι-να, μέχρι τῆς ἡμέρας ἡμῶν (σήμερον)· عليكم السلام ἀλεϊκιὲμ-σὸσ-σελὰμ, εἰρήνη, σωτηρία ἐφ' ὑμᾶς. Αἱ δύο τελευταῖαι φράσεις ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὰς παρ' ἡμῖν καλὴ ἡμέρας σας, καλή σας ἡμέρα, καὶ εἰσὶν ἐν χρήσει μόνον μεταξὺ Μωαμεθανῶν· مشارِ الیهم μισάρ-ὸν ἰλεΐχιμ, οἱ ῥηθέντες, κατὰ λέξ. οἱ πρὸς οὓς ἐγένετο δεῖξις· علیك عون الله ἀλεΐ-κε-ἀβνί-λλαχι, ἐπὶ σὲ ἡ βοήθεια τοῦ Θεοῦ· ἡ φράσις αὕτη ἀναφωνεῖται συνήθως πρὸς τὸν Σουλτάνον· موی الیها μουμὰ ἰλεΐχα, ἡ ῥηθεῖσα, κατὰ λέξ. ἡ πρὸς ἣν ἐγένετο νεῦσις· بعینه πιὰνι-χι, ἀπαραλλάκτως, κατὰ λέξ. δι' ὁμοιότητος αὐτοῦ· فی φί-χι, ἐν αὐτῷ· علیه بِنا πινάε-ν ἀλεΐ-χ, ἕνεκα τούτου· مشار الیهما μισάρ-ὸν ἰλεΐχιμα, οἱ δύο ῥηθέντες καὶ αἱ δύο ῥηθεῖσαι, κατὰ λέξ. οἱ δύο πρὸς οὓς καὶ αἱ δύο πρὸς ἃς ἐγένετο δεῖξις.

617. Ὅταν αἱ ἀραβικαὶ προθέσεις على ἀλιὰ καὶ الى ἰλιὰ συμπλέκωνται μετὰ τῶν ἀνωτέρω καταληκτικῶν ἀντωνυμιῶν τρέπουσι τὸ ληκτικὸν αὐτῶν ς ἀπὸ ἀφώνου εἰς ς σύμφωνον ἠρεμοῦν, ὡς ὁρᾶται ἐν τοῖς παραδείγμασι موی الیهما مشار الیهم καὶ علیه بِنا .

618. Ὡς ἐκ τῶν ἀνωθι παραδειγμάτων γίνεται δῆλον, αἱ καταληκτικαὶ ἀντωνυμίαι • χου ἢ ἁπλῶς χ, همْ χουμὰ, همْ χουμ καὶ هنْ χούννε προφέρονται χι, χιμὰ, χὶμ καὶ χίννε ὅταν τὸ ληκτικὸν γράμμα τῆς λέξεως μεθ' ἧς συμπλέκονται, γενικῆς πτώσεως οὔσης, ἔχῃ χαρακτῆρα, ἢ ἦναι ς ἐπιτατικὸν ἢ ς ἠρεμοῦν κατόπιν φετχά, καὶ ἀποτελοῦν διφθόγγων μετὰ τοῦ φετχὰ τούτου.

619. Ἡ καταληκτικὴ ἀντωνυμία • εὑρισκομένη πρὸ ἐπιθέτων τοῦ θεοῦ καὶ κατόπιν λέξεως ἐμπροθέτου σημαίνει τὸν Θεόν. Π. χ. باطفه تعالی · πι λούτφι-χι τε'άλια, διὰ τῆς χάριτος ἐκείνου (τοῦ Θεοῦ) τοῦ Ὑψίστου· بعونه تعالی πι ἄβνι-χι τε'άλια, διὰ τῆς βοηθείας ἐκείνου (τοῦ Θεοῦ) τοῦ Ὑψίστου. Προσέτι καὶ ἡ هو χούβε, αὐτός, τίθεται ἐνίοτε ὡς δεικτικὴ τοῦ Ὑπερτάτου Ὄντος, ὡς هوالمستعان χουβάλλαχου-λ μὸστεάν, ἐκεῖνος (ὁ

Θεὸς), τοῦ ὁποίου τὴν ἀρωγὴν ἐπικαλούμεθα· هوالله الغنی المغنی χουβά-λλαχου-λ γανίου-λ μεγαννίου-λ μουΐν, ἐκεῖνος (ὁ Θεὸς) ὁ κατ' ἐξοχὴν πλούσιος, ὁ πλουτίζων καὶ βοηθῶν· یاهو γιάχου ἀντὶ γιὰ χούβε, ὦ οὗτος, ἐν χρήσει ὅταν προσκαλεῖ τις τινα τοῦ ὁποίου ἀγνοεῖ τὸ κύριον ὄνομα. Οἱ Μωαμεθανοὶ καὶ πρὸ πάντων οἱ δερβίσαι διαφόρων ταγμάτων ἐπικαλούμενοι τὸν Θεὸν μεταχειρίζονται τὴν λέξιν یاهو μεθ' ἧς ὑπονοεῖται τὸ الله ἀλλάχ, ὁ Θεός.

620. Αἱ παρ' Ὀθωμανοῖς ἐν χρήσει δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι τῆς ἀραβικῆς εἰσί: اِیشبو χάζα, οὗτος, اِیشبو χάζιχι, αὕτη, ذلك ζαλίκ, καὶ ζάλικε ἐκεῖνος. Παραδείγματα. اِیشبو لاجل لی ἔδζλι χάζα, ἐξ αἰτίας ταύτης· اِیشبو الحالة ἐλ-χάλετου χάζιχι, τὴν σήμερον, κατὰ λέξ. τὴν κατάστασιν ταύτην· بناء علی ذلك πινάεν ἀλιὰ ζαλίκ, κατὰ συνέπειαν τούτου.

621. Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία τῆς ἀραβικῆς γλώσσης ἐν χρήσει ἐν τῇ ὀθωμανικῇ εἰς φράσεις τινας ἀραβικὰς εἶναι ἡ ما, ὅτι, ὅσον. Π. χ. مافوق μὰ φεὺκ, ὁ, ἡ, τὸ ἄνω· مابعد μὰ πὶαδ, ὁ, ἡ, τὸ κατόπιν· مقابل μὰ κὰπλ, ὁ, ἡ τὸ πρότερον· معمافیه μὰ'μὰ φῖχ, μόλον τοῦτο, κατὰ λέξ. μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ· مافی الضمیر μὰ φι-ζ ζαμίρ, ὁ, ἡ, τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ· مادامت الارض μὰ δάμετι-λ-ἄρζ, ὅσον διαρκεῖ ἡ γῆ· مادام العالم μὰ δάμελ ἀλέμ, ὅσον διαρκεῖ ὁ κόσμος· مادام μὰ δάμε καὶ مادامت μὰ δάμετ, ὅσον διαρκεῖ· کما کان κὲ μὰ κιὰν, ὡς καὶ πρότερον· مامالك μὰ μελὲκ, πᾶσα ἡ περιουσία, κατὰ λέξ. πᾶν ὅ,τι κέκτηται· ماشاءالله μὰ σαλλὰχ, ὅ,τι ἂν θέλῃ ὁ Θεὸς (ἀπέστω φθόνος καὶ Νεμέσεως μὴ βάλῃ βέλος). Ἐκ τῶν ἄνωθι φράσεων ἡ μὲν ماشاءالله λέγεται ἐπὶ ἀντικειμένων ἐχόντων ἔξοχόν τι καὶ ἐπίφθονον, ἡ δὲ مامالك λαμβάνεται παρ' Ὀθωμανοῖς ἀντὶ ὀνόματος, τό ὁποῖον κλίνεται ὁμαλῶς ἐπὶ τῆς πρώτης κλίσεως, ἡ δὲ مادام ἀπαιτεῖ ὑποκείμενον ἀρσενικοῦ καὶ ἡ مادامت ὑποκείμενον θηλυκοῦ γένους. Ὅταν ἡ ما εὑρίσκηται πρὸ προθέσεως ἀραβικῆς ἢ ὀνόματος, ἐπέχοντος τόπον προθέσεως, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν τουρκικὴν καταληκτικὴν ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν کی, ὡς εἰς τὰ παραδείγματα معمافیه, مافی الضمیر, مقابل, مابعد καὶ مافوق.

Περὶ Ἀραβικῶν τινων Ἐπιθέτων καὶ Ἐπιῤῥημάτων.

622. Οἱ Ὀθωμανοὶ μεταχειρίζονται τὰ ἀκόλουθα ἐπίθετα καὶ ἐπιῤῥήματα τῆς ἀραβικῆς, ἐπέχοντα τόπον προθέσεων: بینی μεπνὶ, بِنا πινάεν, نظرا ναζάρεν, دائر δαΐρ καὶ متعاقب μὺτεακίπ. Τούτων αἱ μὲν τέσσαρες πρῶται συντάσσονται μετὰ δοτικῆς, ἡ δὲ متعاقب μετὰ αἰτιατικῆς· σημαίνουσι δὲ ἡ بینی καὶ بِنا διά τινα προηγηθεῖσαν αἰτίαν, ἡ نظرا ὡς πρὸς,

λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ἡ بِ τὸ περιοῦ, καὶ ἡ عَلَى ὕστερον. Π. χ. بِكَمِينِي πουνὰ μεπνὶ, عَلَى بِنَاءِ πινάεν ἀλὲϊχ καὶ كَذَا عَلَى بِنَاءِ πινάεν ἀλιὰ ζαλὶκ, ἕνεκα τούτου, κατὰ λέξ. ὢ κ ο δ ο μ η μ έ ν ο ς κ α ὶ ο ἰ κ ο δ ο μ ι κ ῶ ς ἐ π ὶ τ ο ύ τ ο υ· ظِرْ اِجْمَلْ δζεσαμετινὲ ναζάρεν, ὡς πρὸς τὸ μέγεθος αὐτοῦ, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ μεγέθους αὐτοῦ· بِكَذَا πουνὰ δαὶρ, περὶ τούτου· بِكَذَا πουνὰ μὲτεακλὴ, μετὰ τοῦτο.

623. Ἐκ τῶν ῥηθεισῶν λέξεων, ἡ μὲν مَبْنِي εἶναι παθητικὸν ῥηματικὸν ὄνομα σημαῖνον κ τ ι σ τ ὸ ς, ὠ κ ο δ ο μ η μ έ ν ο ς, ἡ δὲ بِنَاءٍ ἐπίῤῥημα ἐσχηματισμένον ἐκ τοῦ ὀνόματος بِنَاءٍ οἰκοδομὴ, καὶ ἀπαντᾶται πρὸ ἀραβικῶν τινων ἐμπροθέτων φράσεων ἐπιῤῥηματικῶς τεθειμένη, ἡ δὲ ظِرْ ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ ظِرْ ναζὰρ, βλέμμα, ὄψις, ἡ δὲ بِرْ εἶναι κυρίως ῥηματικὸν ὄνομα σημαῖνον π ε ρ ι σ τ ρ ε φ ό μ ε ν ο ς, καὶ ἡ عَلَى εἶναι ῥηματικὸν ὄνομα σημαῖνον ἀ λ λ ε π ά λ λ η λ ο ν.

Περὶ Ἀραβικῶν Προθέσεων.

624. Αἱ ἀραβικαὶ προθέσεις, ὀνομαζόμεναι حروف جر χουρούφ-ι δζὲρρ καὶ حروف اضافت χουρούφ-ι ἰζαφὲτ, εἰσὶν αἱ ἑξῆς: ب πὶ, ت τε, ك κε, ل λι, الى ἰλιὰ, بِلَا πιλιὰ, عَلَى ἀλιὰ, فِي φὶ, عَنْ 'αν, مِنْ μιν, لَدَى λέδα.

Πρόθεσις ب πὶ.

Σημασία.	Παραδείγματα.	
Μετά.	بِحَقِّ πὶ χάκκην, μετὰ δικαιοσύνης, δικαίως.	[τοῦ Ὑψίστου.
Διά.	بِعَوْنِ اللهِ تَعَالَى πὶ ἀβνὶλλαχι τε'άλια, διὰ τῆς βοηθείας τοῦ Θεοῦ	
Ἐκ.	بِالِاتِّفَاقِ πὶ-λ ἰττιφὰκ, ἐκ συμφώνου (δι' ὁμογνωμοσύνης).	
Ἐν	بِالعِزِّ وَالإِقْبَالِ πὶ(-λ-ἰζζ, βε-λ-ἰκπὰλ, ἐν τιμῇ καὶ δόξῃ.	
»	بِالنَّفْسِ πὶν-νὲρς, αὐτοπροσώπως (ἐν αὐτῷ προσώπῳ).	
Κατά.	بِالفَرْضِ πὶ-λ φὰρζ, καθ' ὑπόθεσιν.	
»	بِالدَّفَعَاتِ πὶ δ δερ'ὰτ, πολλάκις, κατὰ φοράς.	
Ἐκ.	بِالتَّجْرِبَةِ πὶ-τ-τεδζρὶπὲ, ἐκ πείρας.	
Ἐν.	بِالجُمْلَةِ πὶ-λ δζὸμλε, ἐν γένει, διόλου.	
Μά.	بِاللهِ πίλλαχι, μὰ τὸν Θεὸν (εἰς δήλωσιν ὅρκου).	

625. Ἡ ب εὑρισκομένη πρὸ ἐνάρθρων ῥηματικῶν ἀφῃρημένων ἀποτελεῖ φράσιν, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τουρκικὴν ἀντικαθισταμένην μετοχὴν συνθέτου ῥή-

ματος. Π. χ. بِالتَّحْقِيقِ πὶ-τ-ταχκὶκ=تَحْقِيقِ اِيدُوبْ ταχκὶκ ἰδὶπ, ἐξακρίβωσιν ποιήσας, ἐξακριβώσας. Μετὰ τοῦ ἐπιθέτου رَغْمٍ ἐκφερομένη σημαίνει στέρησιν. Π. χ. بِغَيْرِ حَقٍّ πὶ γάϊρ-ι χακκὶν, ἀδίκως (ἄνευ δικαιοσύνης).

Πρόθεσις ت τε.

626. Ἡ πρόθεσις ت τε εἶναι ἐν χρήσει μόνον ἐπὶ ὅρκου, εἰς τὰς φράσεις تَاللهِ τάλλαχι, μὰ τὸν Θεὸν, καὶ تَرَبِّ الكَعْبَةِ τὲ ῥαππὶ-λ κιάπετι, μὰ τὸν κύριον τοῦ Κιαπὲ, τοῦ ἐν Μέκκᾳ ναοῦ.

Πρόθεσις ك κε.

627. Ἡ πρόθεσις ك κε σημαίνει σ ύ γ κ ρ ι σ ι ν καὶ ὁ μ ο ί ω σ ι ν. Π. χ. كَالشَّمْسِ κὲ-σ σὲμς, ὡς ὁ ἥλιος. Ἐνίοτε ἐκφέρεται μετὰ τοῦ مِثْل μ ι σ λ πλεοναστικῶς. Π. χ. كَمِثْلِ الحِمَارِ κὲ μίσλιλ χημὰρ, ὡς ὁ ὄνος, κατὰ λέξ. ὡς ἡ ὁ μ ο ι ό τ η τ ο ῦ ὄ ν ο υ. Ἡ ك συμπλεκομένη μετὰ τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας ما ἀποτελεῖ τὸ ἐπιῤῥημα كَمَا κέμα, ὡς, καθάπερ. Π. χ. كَمَا فِي الأَوَّلِ κέμα φὶ-λ ἐββέλ, ὡς καὶ πρότερον· كَمَا يَنْبَغِي κέμα γενπαγὶ, ὡς δεῖ.

Πρόθεσις ل λι.

Σημασία.	Παραδείγματα.	
Τῷ, τῇ.	لِلهِ الحَمْدُ ἐλχάδμου λίλλαχι, ἡ δόξα τῷ Θεῷ.	εἰς δήλωσιν ἀπονομῆς.
Πρός.	لِلنَّاسِ νὲρ'εν λί-ν νὰς, πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν (ὠφελίμως τῷ λαῷ.)	
Εἰς	لِلْأَسِيرِ ἴπρετεν λί-σσαϊρὶν, εἰς παραδειγματισμὸν (παραδειγματικῶς) τοῖς ἄλλοις.	
Πρός.	لِلْخَاطِرِ ριάγετεν λιχατλὶρ, πρὸς χάριν (τιμητικῶς τῇ καρδίᾳ).	
»	لِأَبٍ λὶ ἔπιν, πρὸς πατρός.	Εἰς δήλωσιν καταγωγῆς.
»	لِأُمٍّ λὶ οὔμμιν, πρὸς μητρός.	
»	لِأَبَوَيْنِ λὶ ἐπέβεϊν, πατρόθεν καὶ μητρόθεν.	
Ἕνεκα.	لِلْمَصْلَحَةِ λὶ μασλάχατιν, ἕνεκα ὑποθέσεως.	Εἰς δήλωσιν αἰτίας.
Διά.	أَقُولُ لِي λέχουλ, δι' αὐτὸν (μὲ φετχὰ ἀντὶ κεσρέ).	
Ὑπέρ.	لِأَجْلِهِ λεχουσιντὲ, ὑπὲρ αὐτοῦ.	

628. Ἡ πρόθεσις ل μετὰ τῆς ه καὶ τῆς هُ εἶναι ἐν χρήσει παρ' Ὀθω-

μανοῖς πρὸς δήλωσιν ὑπερασπίσεως, ὡς ὁρᾶται ἐν τῷ τελευταίῳ παραδείγματι. Συμπλεκομένη δὲ μετὰ τοῦ ὀνόματος λεγ ἔδζλ δηλοῖ τὸν σκοπὸν καὶ τὸ τέλος. Π. χ. لاجل التشييع لاجل ἔδζλι-τ-τεσγί', πρὸς προπομπήν· لاجل الاستطاق لاجل ἔδζλιλ ἱστιντάκ, πρὸς ἀνάκρισιν.

Πρόθεσις الى ἰλιά.

629. Ἡ πρόθεσις الى ἰλιὰ σημαίνει τὸ μέχρι. Π. χ. من آخر العمر الى ايلیا ἄχηρι-λ ὑόμρ, μέχρι τέλους τῆς ζωῆς· من آخر الى ايلیا ἀχήριχι, μέχρι τέλους αὐτοῦ, κτλ. من غير الى ايلیا γαΐρι-ν νιχαγὲ, ἐπ' ἄπειρον, κατὰ λέξ. μέχρι μὴ τέλους· ماشاء الله الى ايلیا μά σαλλαχ, ἕως ἂν θέλῃ ὁ Θεός· الآن الى ايلیا ἀν, μέχρι τοῦδε, κατὰ λέξ. μέχρι τῆς στιγμῆς.

Πρόθεσις بلا πιλιά.

630. Ἡ πρόθεσις αὕτη δηλοῖ στέρησιν, καὶ εἶναι σύνθετος ἐκ τῆς προθέσεως ب καὶ τοῦ ἀρνητικοῦ μορίου لا. Π. χ. بلا مانع πιλιὰ μανί', ἄνευ κωλύματος· بلا فائض πιλιὰ φαΐζ, ἄνευ τόκου.

Πρόθεσις على ἀλιά.

631. Ἡ πρόθεσις على δηλοῖ τὸ ἐπάνω. Π. χ. على جناح الاستعجال ἀλιὰ δζενάχι-λ ἱστιδζάλ, μετὰ σπουδῆς, κατὰ λέξιν ἐπὶ πτέρυγος ταχύτητος· على الناس ἀλιὰ μελέε-ν νας, ἐν ἐπηκόῳ πολλῶν, ἐπὶ πλήθους ἀνθρώπων· على كل حال ἀλιὰ κιὸλλι χάλ, ἐν πάσῃ περιπτώσει· على التقديرين ἀλιὰ κιλε-τ τακτιρεΐν, ὁπωσδήποτε· على مراتبه ἀλιὰ μερατὶπιχψ, κατὰ τοὺς βαθμοὺς αὐτῶν, κατὰ τὸν βαθμὸν ἑκάστου· على الصباح ἀλέσ σαπάχ, ἀπὸ πρωΐας· علیه ἀλέϊχ, ἐπ' αὐτόν.—Ἡ علیه ἔχουσα κατόπιν μίαν τουρκικὴν καταληκτικὴν ἀντωνυμίαν εἰς δευτέραν δοτικὴν πτῶσιν σημαίνει τὸ κατὰ, ἐναντίον καὶ ἐν γένει ἐχθρικὴν διεύθυνσιν. Π. χ. علیه ἀλεΐχμδὲ, ἐναντίον μου, κατ' ἐμοῦ· علیکه ἀλεΐχντὲ, ἐναντίον σου, κατὰ σοῦ.

Πρόθεσις في φι.

632. Ἡ πρόθεσις في δηλοῖ τὴν ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ στάσιν, προσέτι δὲ τὸ περιοῦ, πραγματείαν περίτινος. Π. χ. في الدنيا φι-δδνγιὰ, ἐν τῷ κόσμῳ· في الحال φι-λ χάλ, ἀμέσως, κατὰ λέξ. ἐν τῷ πράγματι· في الحقيقة φι-λ χακικά, ἀληθῶς, κατὰ λέξ. ἐν τῇ ἀληθείᾳ·

في الكوم φιλομφὶ δάνγιὰ βὲ μὰ φίχα, ὁ κόσμος καὶ τὰ ἐν αὐτῷ· في كتاب κιτάπουν φὶν νάδζουμ, βιβλίον (πραγματευόμενον) περὶ τῶν ἄστρων.

Πρόθεσις عن ἄν.

633. Ἡ πρόθεσις عن δηλοῖ ἀρχὴν καὶ ἀκολουθίαν ἔκτινος ἐν γένει. Π. χ. عن صميم القلب ἀν σαμίμι-λ κάλπ, ἐκ τοῦ μυχοῦ τῆς καρδίας· عن قصد ἀν κάσδιν, ἐκ προμελέτης· عن قريب ἀν καρὶπ, ἐντὸς ὀλίγου, κατὰ λέξ. ἐκ τοῦ πλησίον.

Πρόθεσις من μίν.

634. Ἡ πρόθεσις من δηλοῖ τὸ ἐκ, ἀπό. Π. χ. من الاول μίνε-λ ἐββὲλ, ἐξ ἀρχῆς· من بعد μὶν πὰ'δ, τοῦ λοιποῦ, ἀπὸ τοῦδε· من الناس μίνε-ν νας, ἐκ τῶν ἀνθρώπων· من جهة الوجوه μὶν δζίχετι-λ βὲδζοὺχ, διὰ πολλοὺς λόγους, κατὰ λέξ. ἐξ αἰτίας τῶν αἰτιῶν. Ἔχουσα κατόπιν τὴν غير γάϊρ σημαίνει διαφωνίαν καὶ ἐναντίωσιν. Π. χ. من غير حد μὶν γάϊρ χάδδιν, παρὰ τὸ ὅριον, τὴν ἱκανότητα· من غير لياقة μὶν γάϊρ λιγιάκατιν, παρ' ἀξίαν· من غير مروءة μὶν γάϊρ με'ρμουὺλ, παρ' ἐλπίδα.

635. Ἡ πρόθεσις من μετὰ τοῦ بند ἴνδ, ἢ قبل κηπέλ, πλάγιον, δηλοῖ τὴν ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ κίνησιν. Π. χ. من عند μὶν ἰνδι-λ λὰχ, παρὰ τοῦ Θεοῦ· من قبل الرحمن μὶν κηπέλι-ρ ραχμάν, παρὰ τοῦ οἰκτίρμονος (Θεοῦ).

636. Πρὸ τοῦ ἄρθρου ال εὑρισκομένη ἡ من λαμβάνει φετχὰ ἐπὶ τοῦ ن.

Πρόθεσις لدى λεδέ.

637. Ἡ πρόθεσις لدى σημαίνει τὸ πλησίον. Π. χ. لديك λεδεΐκε, παρὰ σοί. Συντασσομένη μετὰ ἐνάρθρων ῥηματικῶν ἀφῃρημένων εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν ἀποτελεῖ φράσιν ἰσοδύναμον μὲ ἀντικαθισταμένην μετοχὴν συνθέτου ῥήματος. Π. χ. لدى الوصول λέδε-λ βουσοὺλ=وصول بولوب βουσοὺλ πουλοὺπ, ἀφιχθείς· لدى العرض λέδελ ἄρζ=عرض ايدوب ἀρζ ἰδὶπ, ἐκθέσας.

638. Οἱ Ὀθωμανοὶ μεταχειρίζονται προσέτι ὀνόματα τινὰ τῆς ἀραβικῆς, κατ' αἰτιατικὴν ἐκφερόμενα μετὰ τοῦ φετχὰ ἐπὶ τοῦ ληκτικοῦ γράμματος, καὶ ἐπέχοντα τόπον προθέσεων. Τὰ ὀνόματα ταῦτά εἰσι: 1ον. بين πέϊν, διάστημα. Προθ. πέϊνε δηλοῖ τὸ μεταξύ. Π. χ. بين الناس πέϊνε-ν νας, μεταξὺ τοῦ λαοῦ· بين الدولتين πέϊνε δ δευλετεΐν, μεταξὺ τῶν δύο ἐπικρατειῶν· بينهما

πεϊνεχουμὰ, μεταξὺ τῶν δύο· ما بينهما πεϊνεχουμαδὲ, ἐν τῷ μεταξὺ τῶν δύο. (Ἡ πρόθεσις αὕτη λαμβάνει καὶ τὸ μόριον ده). 2ον. فوق φευκ, ὑπεροχή. Προθ. φεύκα δηλοῖ τὸ ἐπέκεινα ἐπὶ τόπου, χρόνου, βαθμοῦ, δυνάμεως, ἰδιότητος, κτλ. Π. χ. فوق الطبخ φεύκα σ σὰτχ, ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν· فوق العاده φευκα-λ α'δὲ, ὑπὲρ τὸ σύνηθες, ἔκτακτος· فوق الحد φεύκα-λ χὰδδ, ὑπὲρ τὸ ὅριον, τὸ μέτρον. 3ον. عند ἴνδ, πλάγιον. Προθ. ἴντε δηλοῖ τὸ ἔντινι, διαφόρως τροπολογούμενον. Π. χ. عند الله ἴντα-λλὰχ, παρὰ τῷ Θεῷ· عند الحكما ἴντε-λ χουκεμὰ, παρὰ τοῖς φιλοσόφοις· عند البعض ἴντε-λ πὰζ, παρά τισιν. 4ον. مع μὰ', ὁμοῦ. Προθ. μά'α δηλοῖ τὸ ὁμοῦ. Π. χ. مع الغير μά'ελ γάϊρ, μετ' ἄλλου· مع كل شي μά'α κιὲλλι χάζα, μ' ὅλον τοῦτο. 5ον. قبل κὰπλ, τὸ πρόσθεν. Προθ. κάπλε, δηλοῖ τὸ πρότερον. Π. χ. قبل العزيمه κάπλε-λ ἀζιμὲ, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως· قبل الدخول κάπλε-δ δουχοὺλ, πρὸ τῆς εἰσόδου· قبل الطعام κάπλε-τ τα'ὰμ, πρὸ τοῦ γεύματος. 6ον. بعد πὰ'δ, ἔπειτα. Προθ. πά'δε δηλοῖ τὸ ὕστερον. Π. χ. بعد السلام πά'δε-σ σελὰμ, μετὰ τὸν ἀσπασμόν· بعد الصلاه πά'δε-σ σαλὰτ, μετὰ τὴν προσευχήν· بعد πά'δε χου, εἶτα, μετὰ τοῦτο. 7ον. تحت ταχτ, κάτω. Προθ. τάχτε δηλοῖ τὸ ὑποκάτω. Π. χ. تحت القلعه τάχτε-λ κὰχρ, ὑπὸ βίαν, καταβλιπτικῶς· تحت لحيته-لχ καλ'ὰ', ὑπὸ τὸ φρούριον, κοινῶς ταχτὰ καλὲ, ὄνομα συνοικίας τινὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει. 8ον. حسب χασπ. Προθ. χάσπε σημαίνουσα κατὰ συνέπειαν, ὡς ἐκ τοῦ. Π. χ. حسب الايجاب χάσπε-λ ἰδζὰπ, ἐξ ἀνάγκης, κατὰ συνέπειαν ἀνάγκης· حسب المرياء χάσπε-λ με'εμουριγὲ, κατὰ καθῆκον ὑπηρεσίας· حسب الموقع χάσπε-λ μευκὶ', ὡς ἐκ τῆς τοποθεσίας.

Ἀραβικὰ Ἐπιρρήματα.

639. Τὰ ἐν τῇ ὀθωμανικῇ γλώσσῃ ἐν χρήσει ἀραβικὰ ἐπιρρήματά εἰσι: الآن ἔλαν, γῦν, ἤδη· اليوم ἐλγεβμ, τὴν σήμερον· بلى πέλι, ναί· مم σάμμε, εἶτα, καὶ αὖθις· حاشا χάσα, ἄπαγε· خير χάϊρ, ὄχι· كذلك κεζάλικ, παρομοίως· لا يحل λιὰ σὰγερα, καὶ μάλιστα· معا μά'αν, ὁμοῦ· ها χα, ἰδού, περιφρονητικὸν παρ' Ὀθωμανοῖς.

Ἀραβικοὶ Σύνδεσμοι.

640. Οἱ παρ' Ὀθωμανοῖς εὐχρηστοι σύνδεσμοι τῆς ἀραβικῆς γλώσσης εἰσὶ: اما ἔμμα, لكن λάκιν, لكن λίκιν, ليك λικ, لى λι, ἀλλὰ, ὅμως· فقط φάκατ, μόνον, ἀλλὰ· كان κεέννε, δῆθεν, ὡς ἐὰν· حتى χάττα, καὶ δὴ, ὡς καί· الا ἴλλα, εἰμὴ· الا في ἴλλα, εἰδὲ μὴ· ولو βελεβ, καὶ ἄν, καὶ δοθέντος ὅτι· يعنى για'νι, δηλαδή· بعد πά'δεχου, ἔπειτα.

Περὶ τοῦ Συνδέσμου اما ἔμμα.

641. Ὁ σύνδεσμος οὗτος σημαίνει ἐναντίωσιν, ἰσοδυναμῶν τῷ ἑλληνικῷ ἀλλὰ, ὅμως. Π. χ. سرمايه‌ى يوقدراما چوق اعتبارى واردر σερμαγεσὶ γιόκτουρ, ἔμμα τσόκ ἰ'τιπαρὶ βάρδηρ, δὲν ἔχει κεφάλαια, ἔχει ὅμως μεγάλην πίστωσιν.

642. Ἐνίοτε ὁ اما ἐκφέρεται συμπεπλεγμένος διὰ τοῦ و μεθ' ἑνὸς τῶν ἀκολούθων συνδέσμων, ὡς اماولكن ἔμμα βὲ λάκιν, اماولى ἔμμα βὲ λί. Π. χ. بلى سوز يلمزز اماولى اذعانجزواردر πέλι σιόζ πιλμέζιζ, ἔμμα βὲ λὶ ἰζ'ανημὶζ βάρδηρ, ναὶ λόγους δὲν γνωρίζομεν, ἀλλ' ὅμως κρίσιν ἔχομεν (κοινὸν λόγιον).

Περὶ τῶν Συνδέσμων لكن, ليكن, ليك, καὶ لى.

643. Οἱ σύνδεσμοι οὗτοι δηλοῦσιν ἐναντίωσιν καὶ ἰσοδυναμοῦσι σχεδὸν τῷ اما, οἱ δὲ ليك λικ, καὶ لى λι, μόνον παρὰ ποιηταῖς ἀπαντῶνται.

Περὶ τῶν Συνδέσμων فقط φάκατ, καὶ كان κεέννε.

644. Ὁ μὲν فقط ἰσοδυναμῶν τῷ τουρκικῷ συνδέσμῳ انجق ἄνδζακ σημαίνει ὡσαύτως ἐναντίωσιν, ὁ δὲ كان ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸν περσικὸν گو γιεβγια.

Περὶ τοῦ Συνδέσμου حتى χάττα.

645. Τὸν σύνδεσμον τοῦτον, καίτοι ἔχοντα πολλὰς σημασίας, μόνον ὡς προσθετικὸν μεταχειρίζονται οἱ Ὀθωμανοί, θέτοντες αὐτὸν πρὸς ἐπικύρωσιν ἢ ἀνάπτυξιν προηγουμένης ἐννοίας, ἀντιστοιχεῖ δὲ εἰς τὸν ἑλληνικὸν καὶ δὴ, καὶ ἄλλως, ὡς καί. Π. χ. حتى كندى الله وردم χάττα κενδὶ ἐλλινὲ βερδίμ, ὡς καὶ εἰς τὴν ἰδίαν χεῖρα του τὸ ἔδωκα.

Περὶ τῶν Συνδέσμων الا ἴλλια καὶ الا في ἐλλια.

646. Ὁ σύνδεσμος الا σημαίνει ἐξαίρεσιν καὶ ἰσοδυναμεῖ τῷ ἡμετέρῳ εἰμὴ. Π. χ. الا الله الا لιὰ ἰλαχὲ ἴλλια-λλαχ, οὐθεὸς εἰμὴ ὁ Θεός. Ὁ الا في ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸν τουρκικὸν مگر γιόσχα.

Περὶ τοῦ Συνδέσμου ولو βελέβ.

647. Ὁ σύνδεσμος οὗτος εἶναι σύνθετος ἐκ τοῦ و καὶ τοῦ لو λέβ, ἂν, καὶ σημαίνει καὶ ἂν, καὶ δοθέντος ὅτι, ἀναλογεῖ δὲ τῷ τουρκικῷ ایسه πιλέ. Καὶ ἐπὶ μὲν μελλούσης ἐννοίας φέρεται εἰς τὴν ὑποτακτικὴν, ἐπὶ δὲ παρῳχημένης, εἰς τὸν παρακείμενον τῆς ὁριστικῆς. Π. χ. ولو كيفيت ديدكك كبي اولسه βελέβ κεφιγὲτ δεδιγὶν γκιπὶ ὁλσὲ, καὶ δοθέντος ὅτι τὸ πρᾶγμα θέλει γίνει καθὼς λέγεις· ولو بلو βελέβ πιοὺτλὲ ὁλμουὶ, καὶ δεδόσθω ὅτι οὕτω συνέβη.

Περὶ τῶν Συνδέσμων یعنی γιά'νι καὶ عنی ἄνι.

648. Ὁ ἀραβικὸς σύνδεσμος یعنی εἰς ἐκφράσεις ἀραβιστὶ συντεταγμένας ἀκολουθούμενος συνήθως ὑπὸ τοῦ ای πίχι, δι' αὐτοῦ, δηλοῖ τὸ ἐννοῶ δι' αὐτοῦ καὶ εἶναι ἐπεξηγηματικός. Π. χ. سلطان سلاطين الافاق صاحب السلطنة بالاستحقاق حائز المآثر الملكية والملكية اعني به السلطان الغازي عبد العزيزخان σουλτάνὸ σελατίνι-λ ἀφὲ σάχη πὸ-σ σαλτάνατι πὶ-λ ἰστιχκὰκ, χαγιζὸ-λ μα'σίριλ μελικίετι βὲλ μελεκίετι, ἄν'ι πίχι ἐσ σουλτάνε-λ γαζὶ ἀπδὸλ-άζιζ χάν, ὁ Σουλτάνος τῶν Σουλτάνων τῶν ὁριζόντων, ὁ κύριος τῆς βασιλείας ἐν δικαιώματι, ὁ ἐγκρατὴς ἰδιοτήτων βασιλικῶν καὶ ἀγγελικῶν, ἐννοῶ δι' αὐτοῦ τὸν νικηφόρον Σουλτὰν 'Αδοὺ-λ 'Αζὶζ χάν. Ἀμφότεροι δὲ ὁ یعنی καὶ عنی εἶναι κυρίως ῥήματα, τὰ ὁποῖα σημαίνουσι βούλομαι, ἐννοῶ, ἐν τῇ ὀθωμανικῇ ὅμως γλώσσῃ ἐκλαμβάνονται ὡς μόρια ἐπεξηγηματικὰ, ἀντιστοιχοῦντα μὲ τὰ ἑλληνικὰ δηλονότι, δηλαδή.

Περὶ 'Αραβικῶν 'Επιφωνημάτων.

649. Αἱ ἀκόλουθοι ἀραβικαὶ φράσεις εἰσὶ λίαν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς 'Οθωμανοῖς, ἐπέχουσαι τόπον ἐπιφωνημάτων: ماشاءالله μά'αζα-λλὰχ, الله لو عز'ούζου πι-λλὰχ, الله اعوذ ἀ'ούζου πιλλὰχ, μὴ γένοιτο, ἄπαγε! استغفرالله ἐστάγφιρου-λλὰχ, ἐξαιτοῦμαι ἄφεσιν παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς νὰ μοὶ συγχωρήσῃ, φράσις ἣν μεταχειρίζονται εἰς ἔνδειξιν μετριοφροσύνης, ὅταν ἐπαινῶνταί, ἀντὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἡ καλοσύνη σας, καὶ πρὸς ἐξιλέωσιν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἀντὶ τοῦ παρ' ἡμῖν ἥμαρτον· ماشاءالله μάσαλλὰχ, ὅ,τι ἂν βούλπαι ὁ Θεὸς (§ 656), والله ای ἔϊ βα-λλὰχ, εὐχαριστῶ, κατὰ λέξ. ναὶ, ἐν τῷ Θεῷ· والسلام βὲσ-σελὰμ, τερμέλεσται, κατὰ λέξ. καὶ ἡ εἰρήνη, ἤτοι δὲν μένει ἄλλο παρὰ εἰρήνη.

Περὶ τῶν Ὀκτὼ Εἰδῶν Λέξεων τῆς 'Αραβικῆς.

650. Οἱ 'Οθωμανοὶ μεταχειρίζονται ὀκτὼ εἴδη λέξεων τῆς ἀραβικῆς γλώσσης, τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον, ἤτοι τὸ ῥηματικὸν ἀφῃρημένον, εἶναι τὸ θέμα ὅθεν παράγονται τὰ λοιπὰ ἑπτὰ εἴδη. Εἶναι δὲ ταῦτα 1ον. اسم فعل ἴσμι φὶ'λ, ὄνομα ῥήματος, ἢ ῥηματικὸν ἀφῃρημένον. 2ον. اسم فاعل ἴσμι φα'ὶλ, ὄνομα ἐνεργητικόν. 3ον اسم مفعول ἴσμι μεφ'ούλ, ὄνομα παθητικόν. 4ον. اسم مكان وزمان ἴσμι μεκιὰν βὲ ζεμὰν, ὄνομα τόπου καὶ χρόνου. 5ον اسم آلت ἴσμι 'αλὲτ, ὄνομα ὀργάνου. 6ον. اسم تفضيل ἴσμι ταφδίλ, ὄνομα ὑπεροχῆς. 7ον. اسم مبالغه ἴσμι μουπαλιαγὰ, ὄνομα ὑπερβολῆς. 8ον. اسم منسوب ἴσμι μενσοὺπ, ὄνομα σχετικόν.

Περὶ τοῦ Ῥηματικοῦ 'Αφῃρημένου.

651. Τὸ ῥηματικὸν ἀφῃρημένον εἶναι ἢ مجرد μοδζερρὲτ, πρωτότυπον (κατὰ λέξ. γυμνὸν, ἤγουν μὴ ἐμπεριέχον γράμματα παραγωγικὰ), ἢ مزيد فيه μεζίδὲν φὶχ, παράγωγον (κατὰ λέξ. τὸ ἐν ἑαυτῷ αὔξησιν λαβόν), ὅπερ σχηματίζεται προσθέσει δύο ἢ τριῶν παραγωγικῶν γραμμάτων. Τὸ πρωτότυπον καλεῖται προσέτι اصل ἀσὶλ, ῥίζα, اصليه ἀσλιγὲ, ῥιζικὰ, δὲ, τὰ γράμματα τὰ ὁποῖα συνιστῶσιν αὐτό.

652. Τὰ πλεῖστα τῶν πρωτοτύπων ῥηματικῶν ἀφῃρημένων σύγκεινται ἐκ τριῶν γραμμάτων, καὶ τότε ὀνομάζονται ثلاثى σιλάσι, τριγράμματα, ἕνια δὲ ἔχουσι τέσσαρα γράμματα, καὶ τότε καλοῦνται رباعى ῥουπαΐ, τετραγράμματα. Ὡς τύπον δὲ τῶν πρωτοτύπων τριγραμμάτων ἀφῃρημένων οἱ Ἄραβες λαμβάνουσι τὴν λέξιν فعل, ἐν ᾗ τὸ μὲν ف ἐπέχει τὴν πρώτην θέσιν, τὸ δὲ ع τὴν δευτέραν καὶ τὸ ل τὴν τρίτην. Κατὰ συνέπειαν τὸ πρῶτον γράμμα τῶν τριγραμμάτων ἀφῃρημένων ὀνομάζεται فاء الفعل φάουλ φὶ'λ (τὸ φ ἀ τοῦ τύπου فعل, ἢ ἁπλῶς فاء φα, τὸ δεύτερον عين الفعل ἄϊνου-λ φὶ'λ, ἢ عين ἄϊν, καὶ τὸ τρίτον لام الفعل λιάμου-λ φὶ'λ, ἢ لام λιάμ. Π. χ. εἰς τὴν λέξιν كتب τὸ μὲν ك λέγεται φα, τὸ δὲ ت ἄϊν, καὶ τὸ ب λιάμ. Οὕτω καὶ ἡμεῖς θὰ ὀνομάζωμεν τὰ ῥιζικὰ γράμματα.

653. Ὅταν τὸ δεύτερον καὶ τρίτον ῥιζικὸν γράμμα τοῦ πρωτοτύπου ῥηματικοῦ ἀφῃρημένου, ἤτοι τὸ ἄϊν καὶ λιάμ, ἦναι ὅμοια ἢ μεταξὺ τῶν ῥιζικῶν γραμμάτων τοῦ πρωτοτύπου ῥηματικοῦ ἀφῃρημένου ὑπάρχῃ ἓν τῶν ἐμπαθῶν λεγομένων γραμμάτων ا و ى τότε καλεῖται غير سالم γάϊρι σαλὶμ, ἀνώμαλον (κατὰ λέξ. μὴ ὑγιὲς), ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει τὸ πρωτό-

τυπον ῥηματικὸν ἀφῃρημένον ὀνομάζεται سالم salim, ὁμαλὸν (κατὰ λέξ. ὑγιές).

654. Τὰ πρωτότυπα τριγράμματα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα καλοῦνται προσέτι سماعى σεμαΐ=ἀκουστικὰ, καὶ ἄλλα μὲν ἔχουσιν ἕνα χαρακὲ, ἄλλα δὲ δύο καὶ ἄλλα τρεῖς· καὶ τινὰ μὲν φετχὰ, τινὰ δὲ κεσρὲ καί τινα ζαμμέ.

655. Ὑπάρχουσι πλεῖστα πρωτότυπα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα, τὰ ὁποῖα κυρίως τριγράμματα ὄντα, προσέλαβον κατὰ συνήθειαν ἓν ἢ περισσότερα γράμματα μὴ ῥιζικά.

656. Τὰ ἐκ τῶν τριγραμμάτων ῥηματικῶν ἀφῃρημένων σχηματιζόμενα παράγωγα εἶναι δέκα εἰδῶν καὶ ἔχουσι τοὺς ἑξῆς τύπους: 1. افعال ἰφ'άλ. 2. فعّل τεφ'ίλ. 3. مفاعلة μουφα'αλέ. 4, تفعّل τεφε'ουούλ. 5. تفاعل τεφα'ούλ. 6. انفعال ἰνφι'άλ. 7 افتعال ἰφτι'άλ. 8. استفعال ἰστιφ'άλ. 9. افعلال ἰφ'ιλιάλ. 10. افعلال ἰφ'ιλιάλ.

657. Τὰ παράγωγα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα ὀνομάζονται καὶ قياسى κηγιασί, ἀναλογικὰ, ὡς βαίνοντα κατ' ἀναλογίαν, ἤγουν ἔχοντα τόσα γράμματα καὶ τόσους χαρακέδες, ὅσους καὶ ὁ ἰδιαίτερος ἑκάστου εἴδους τύπος. Διαφέρουσι δὲ ταῦτα, ὡς πρὸς τὸν σχηματισμὸν, τῶν ὑπερτριγραμμάτων πρωτοτύπων ῥηματικῶν ἀφῃρημένων τοσοῦτον, ὥστε δὲν δύναταί τις ποσῶς νὰ συγχίσῃ τὰ μὲν μὲ τὰ δέ.

658. Τὰ πρωτότυπα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα ὑπάγονται εἰς πέντε κλάσεις τῶν ὁποίων ἡ μὲν πρώτη καὶ δευτέρα ἔχει ἀνὰ τέσσαρας τύπους, ἡ τρίτη τρεῖς, ἡ τετάρτη δύο, καὶ ἡ πέμπτη ἕξ. Πρὸς τούτοις ἡ μὲν πρώτη περιέχει τὰ τριγράμματα, αἱ δὲ λοιπαὶ τὰ ὑπερτριγράμματα ἀφῃρημένα, ἤτοι ἡ μὲν δευτέρα τὰ εἰς ه ἢ ى μὴ ῥιζικὸν λήγοντα, ἡ δὲ τρίτη, τὰ ἔχοντα ἓν | μὴ ῥιζικὸν μεταξὺ τοῦ ا ἴν καὶ λιὰμ, ἡ τετάρτη, τὰ λήγοντα εἰς ه ἢ ى μὴ ῥιζικὸν καὶ ἔχοντα | μὴ ῥιζικὸν μεταξὺ τοῦ ا ἴν καὶ λιὰμ, καὶ ἡ πέμπτη, τὰ ἐμπεριέχοντα διάφορα μὴ ῥιζικὰ γράμματα, ὡς ὁρᾶται ἐν τῷ κάτωθι πίνακι. Σημειωτέον ὅμως ὅτι εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν παραγώγων ῥηματικῶν ἀφῃρημένων ἐκ τῶν ὑπερτριγραμμάτων πρωτοτύπων ἀποβάλλονται τὰ μὴ ῥιζικὰ γράμματα τούτων, ἤτοι τὰ μὴ ἐπέχοντα τὸν τόπον τοῦ ف ع καὶ ل.

ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ ΡΗΜΑΤΙΚΑ ΑΦΗΡΗΜΕΝΑ.

ΚΛΑΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Τριγράμματα.

Τύποι.	Προφορά.	Παραδείγματα.
فعل	φα'λ	ضبط ζάπτ=ἐξουσία.
فعل	φι'λ	ذكر ζίκρ=μνεία.
فعل	φου'λ	حزن χιὰζν=θλῖψις.
فعل	φε'ὰλ	فرح φεράχ εὐφροσύνη.

ΚΛΑΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ὑπερτριγράμματα λήγοντα εἰς ه ἢ ى μὴ ῥιζικόν.

Τύποι.	Προφορά.	Παραδείγματα.
فعلة	φα'λὲτ	زحمت ζαχμὲτ=κόπος.
فعلة	φι'λὲτ	رفعت ριφ'ὰτ=ὕψωσις.
فعلة	φου'λὲτ	حرمت χιὼρμὲτ=σέβας.
فعلة	φε'αλὲτ	عظمت ἀζαμὲτ=μεγαλεῖον.

ΚΛΑΣΙΣ ΤΡΙΤΗ.

Ὑπερτριγράμματα ἔχοντα | μὴ ῥιζικὸν μεταξὺ τοῦ ع καὶ ل.

Τύποι.	Προφορά.	Παραδείγματα.
فعال	φε'ὰλ	جناح δζενὰχ=πτέρυξ.
فعال	φι'ὰλ	حجاب χηδζὰπ=αἰδώς.
فعال	φου'ὰλ	بخار πουχὰρ=ἀτμός.

ΚΛΑΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Ὑπερτριγράμματα λήγοντα εἰς ه ἢ ى μὴ ῥιζικὸν καὶ ἔχοντα | μὴ ῥιζικὸν μεταξὺ τοῦ ع καὶ ل.

Τύποι.	Προφορά.	Παραδείγματα.
فعالة	φε'αλὲτ	جسارت δζεσαρὲτ=τόλμη.
فعالة	φι'αλὲτ	وراثت βιρασὲτ=κληρονομία.

ΚΛΑΣΙΣ ΠΕΜΤΗ.

Ὑπερτριγράμματα ἔχοντα διάφορα μὴ ῥιζικὰ γράμματα.

Τύποι.	Προφορά.	Παραδείγματα.
فعول	φουοὺλ	طلوع τουλοὺ' = ἀνατολὴ (ἡλίου).
فعلان	φουλιὰν	سلطان σουλτὰν = κράτος, ἰσχύς.
فعلى	φουλιὰ	سكنى σεκνὰ = οἴκησις.
فعيلة	φατιλὲτ	فضيلت φαζιλὲτ = ἀρετή.
فعولة	φουοὺλὲτ	خشونت χουσουνὲτ = τραχύτης.
فعلة	μεφ'αλὲτ	مرحمت μερχαμὲτ = εὐσπλαγχνία.

Περὶ τῶν Παραγώγων Ῥηματικῶν Ἀφῃρημένων τῶν Σχηματιζομένων ἐξ Ὁμαλῶν Τριγραμμάτων.

Τύπος افعال ἰφ'ὰλ.

659. Τὰ παράγωγα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα τοῦ τύπου افعال ἰφ'ὰλ σχηματίζονται ἐκ τῶν τριγραμμάτων ἀφῃρημένων προσθέσει | μ ε κ σ ο υ ρ εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ παρενθέσει | ἐ π ι τ α τ ι κ ο ῦ μεταξὺ τοῦ ἄ ϊν καὶ λ ι ά μ. Π. χ. خبر χαπὲρ, εἴδησις, اخبار ἰχπὰρ, εἰδοποίησις· سكنى σεκνὰ, οἴκησις, اسكان ἰσκιὰν, κατοίκησις· جبر δζεπὲρ, βία, اجبار ἰδζπὰρ, τὸ βιάζειν.

660. Ὁ τύπος افعال ἰφ'ὰλ ἔχει μεταβατικὴν σημασίαν, ἤτοι τὰ καταστατικῆς καὶ ἀμεταβάτου ἐνεργητικῆς σημασίας τριγράμματα ἀφῃρημένα γίνονται μεταβατικὰ ὅταν σχηματισθῶσι κατὰ τὸν τύπον افعال.

Τύπος تفعيل τεφ'ὶλ.

661. Τὰ παράγωγα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα τοῦ τύπου تفعيل τεφ'ὶλ, σχηματίζονται προσθέσει ἑνὸς ت μ ε φ τ ο ὺ χ εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ παρενθέσει ἑνὸς ي ἐ π ι τ α τ ι κ ο ῦ μεταξὺ τοῦ ἄ ϊν καὶ λ ι ά μ τῶν τριγραμμάτων, ὡς εἶναι ἐσχηματισμένος καὶ ὁ τύπος تفعيل ἐκ τοῦ فعل. Π. χ. كثرت κεσρὲτ, πληθὺς, تكثير τεκσὶρ, τὸ πληθύνειν, αὐξάνειν· حسن χιὲσν, κάλλος, تحسين ταχσὶν, ἔπαινος.

662. Ὁ τύπος تفعيل τεφ'ὶλ ἔχει μεταβατικὴν σημασίαν, ἤτοι τὰ καταστατικῆς καὶ ἀμεταβάτου ἐνεργητικῆς σημασίας τριγράμματα ἀφῃρημένα, σχηματιζόμενα κατὰ τὸν τύπον تفعيل, καθίστανται μεταβατικά.

663. Εἰς τὰ ῥηματικὰ ἀφῃρημένα τοῦ τύπου تفعيل προστίθενται καί τινα σχηματιζόμενα κατὰ τὸν τύπον تفعال τιφ'ὰλ. Π. χ. مثل μισλ, تمثال τιμσὰλ· ذكر ζικρ, تذكار τιζκιὰρ.

664. Τὸ αὐτὸ πρωτότυπον ἀφῃρημένον δύναται νὰ σχηματισθῇ ἐνίοτε καὶ κατὰ τοὺς δύο παραγωγικοὺς τύπους افعال καὶ تفعيل. Π. χ. كرم κερὲμ, χάρις, γενναιότης, اكرام ἰκρὰμ καὶ تكريم τεκρὶμ, ἀπονομὴ χάριτος, τιμῆς, σέβας· بعد πουὸδ, ἀπόστασις, ابعاد ἰπ'ὰδ καὶ تبعيد τεπ'ὶδ, τὸ ἀφιστάναι, ἀπομάκρυνσις. Ὑπάρχουσι δὲ πλεῖστα πρωτότυπα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὰ ἀμφοτέρων τῶν τύπων, κατὰ συνέπειαν δὲν λέγεται تجليس τεδζλὶς, ἀλλὰ اجلاس ἰδζλὰς, ἐνθρόνισις, ἐκ τοῦ جلوس δζεϊλοὺς, κάθισμα, οὐδέτ. ἔχι تسكيت τεσκὶτ, ἀλλὰ اسكات ἰσκιὰτ, ἀποστόμωσις, ἐκ τοῦ سكوت σεκιοὺτ, σιωπή. ἔχι اكذاب ἰκζὰπ, ἀλλὰ تكذيب τεκζὶπ, διάψευσις, ἐκ τοῦ كذب κίζπ, ψεῦδος. Πλεῖστα δὲ τῶν παραγώγων ἀφῃρημένων, τῶν δυναμένων νὰ σχηματισθῶσι καὶ κατὰ τοὺς δύο τύπους افعال καὶ تفعيل, διαφέρουσιν οὐσιωδῶς κατὰ τὴν σημασίαν. Π. χ. عظمت ἀζαμὲτ, μεγαλεῖον, اعظام ἰζ'ὰμ, μεγαλοποίησις ὑπὲρ τὸ δέον, καὶ تعظيم τα'ζὶμ, τιμὴ, σέβας· كثرت κεσρὲτ, πληθὺς, اكثار ἰκσὰρ, τὸ θεωρεῖν τι ὡς πολὺ, καὶ تكثير τεκσὶρ, τὸ αὐξάνειν, πληθύνειν· علم ἰλμ, γνῶσις, اعلام ἰλιὰμ, γνωστοποίησις καὶ διδασκαλία· حسن χιὲσν, κάλλος, احسان ἰσχὰν, εὐποιΐα, καὶ تحسين ταχσὶν, ἔπαινος, ἐπευφήμησις.

Τύπος مفاعلة μουφα'αλέ.

665. Τὰ παράγωγα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα τοῦ τύπου مفاعلة μουφα'αλὲ σχηματίζονται ἐκ τριγραμμάτων, ἐνεργητικὴν ἐχόντων σημασίαν, προσθέσει ἑνὸς م μ α ζ μ ο ὺ μ εἰς τὴν ἀρχὴν, ἑνὸς | ἐπιτατικοῦ μεταξὺ τοῦ φ α καὶ ἄ ϊν, καὶ ἑνὸς ة ἦ ο τυπικοῦ ἐν τέλει. Σημαίνουσι δὲ ἐν γένει ἀμοιβαίαν ἐνέργειαν μεταξὺ δύο ὑποκειμένων, καὶ ἐνίοτε ἁπλῶς ἐνέργειαν ἢ κατάστασιν, διάφορον ὅμως τῆς τοῦ πρωτοτύπου. Π. χ. سفر σεφὲρ, ἀποδημία, مسافرت μουσαφερὲτ, ξενία· سرعت σουρ'ὰτ, τάχος, مسارعت μεσαρα'ὰτ, τὸ σπεύδειν· صحبت σοχπὲτ, ὁμιλία, مصاحبت μουσαχαπὲτ, συνομιλία· بدل πεδὲλ, ἀντίτιμον, مبادلة μουπαδελὲ, ἀνταλλαγή· خبر χαπὲρ, εἴδησις, مخابرة μουχαπερὲ, ἀνταπόκρισις· قتل κατλ, φόνος, مقاتلة μουκατελὲ, ἀλληλοκτονία.

666. Ἀφῃρημένα τινὰ σχηματιζόμενα κατὰ τὸν τύπον فعال φι'ὰλ προστίθενται εἰς τὰ τοῦ τύπου مفاعلة μουφα'αλέ. Π. χ. نزع νὲζ', ἀφαίρεσις· نزاع νιζὰ' = منازعة μαναζα'ὰ, ἔρις· جهد δζὲχτ, προσπάθεια, ἀγὼν,

جهاد δζιχὰτ=مجاهد μεδζαχεδὲ, ὁ ὑπὲρ τοῦ ἰσλαμισμοῦ ἀγών, πόλεμος· قتل κὰτλ, φόνος, قتال κητὰλ=مقاتلة μουκατελὲ, ἀλληλοκτονία.

Τύπος تفعل τεφε'ουούλ.

667. Τὰ παράγωγα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα τοῦ τύπου تفعل τεφε'ουούλ σχηματίζονται διὰ τῆς προσθήκης ت μεφτούχ εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ διὰ τῆς διπλασιάσεως τοῦ ἄϊν τῶν τριγραμμάτων διὰ τοῦ τεσδίτ, γραφομένου ἢ ὑπεννοουμένου. Σημαίνουσι δὲ 1ον πάθος, ἢ μᾶλλον μεσότητα, 2ον ἐνδελεχῆ ἐνέργειαν τοῦ διὰ τοῦ πρωτοτύπου σημαινομένου, καὶ 3ον παραδοχὴν θρησκείας. Π. χ. مجوس μεδζοὺς, μάγος, πυρολάτρης, تمجس τεμεδζδζὸς, τὸ πρεσβεύειν τὴν θρησκείαν τῶν μάγων· يهود χοὺδ, Ἰουδαῖος, تهود τεχεδδοὺδ, τὸ παραδεχθῆναι τὴν θρησκείαν τῶν Ἰουδαίων· نصرى νασρὶ, Ναζωραῖος, χριστιανὸς, تنصر τενασσοὺρ, τὸ παραδεχθῆναι τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, χριστιανισμός· طلب ταλὲπ, αἴτησις, تطلب τεταλλὲπ, ἐνδελεχὴς, σύντονος αἴτησις, προσλιπάρησις· جمع δζεμ', πλῆθος, تجمع τεδζεμμοὺ', συσσώρευσις, τὸ συνέρχεσθαι· كفالة κεφαλὲτ, ἐγγύησις, تكفل τεκεφφὰλ, τὸ ἐγγυᾶσθαι· عظمة ἀζαμὲτ, μεγαλεῖον, تعظم τεαζζοὺμ, ἔπαρσις, τὸ μεγαλύνεσθαι· علم ἴλμ, γνῶσις, تعلم τε'αλλιὲμ, μάθησις, τὸ διδάσκεσθαι.

Τύπος تفاعل τεφα'ούλ.

668. Τὰ παράγωγα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα τοῦ τύπου تفاعل τεφα'οὺλ σχηματίζονται προσθέσει ت μερτούχ εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ ἐπιτατικοῦ μεταξὺ τοῦ φα καὶ ἄϊν. Σημαίνουσι δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀμοιβαίαν ἐνέργειαν μεταξὺ δύο ἢ πολλῶν εἰς δύο ὅμως διῃρημένων. Π. χ. قرب κοὺρπ, πλησίον, تقارب τεκαροὺπ, προσέγγισις· قبل κάπλ, τὸ ἔμπροσθεν, تقابل τεκαπὲλ, συνάντησις. Δηλοῦσι προσέτι συνεχῆ ἐπανάληψιν τῆς αὐτῆς πράξεως ὑπὸ πολλῶν προσώπων ἢ πραγμάτων, προσποίησιν τοῦ ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου σημαινομένου, καὶ τέλος μεσότητα ἢ ἁπλῶς κατάστασιν, ὀλίγαι ὅμως λέξεις ἔχουσι τὰς σημασίας ταύτας. Π. χ. فخر φὰχρ, τιμὴ, δόξα, تفاخر τεφαχοὺρ, καύχησις, περιαυτολογία, τὸ δοξάζειν καὶ τιμᾶν ἑαυτόν· دعوى δεφ', ἀπόκρουσις, تداعى τεδαφοὺ', τὸ ἀμύνεσθαι, ἄμυνα· قعود κου'οὺδ, κάθισμα, تقاعد τεκα'οὺδ, τὸ ἀποκαθέζεσθαι, ἀποχὴ, ἢ ἄφεσις ὑπηρεσίας τινός· درك δὲρκ, ἔννοια, تدارك τεδαρὰκ, προμήθεια· جهل δζεχλ, ἄγνοια, تجاهل τεδζαχὶλ, προσποίησις ἀγνοίας· سمع σὲμ', ἀκρόασις, ἀκοὴ, تسامع τεσαμοὺ', προσποίησις ἀκροάσεως· مرض μαράζ, ἀσθένεια, تمارض τεμαροὺζ, τὸ προσποιεῖσθαι τὸν ἀσθενῆ· دخل

δὰχλ, εἴσοδος, تداخل τεδαχοὺλ, ἀλλεπάλληλος εἴσοδος· ورود βορούδ, ἔλευσις, توارد τεβαρὺδ, ἀλλεπάλληλος ἔλευσις πολλῶν.

Τύπος افتعال ἰφτι'ὰλ.

669. Τὰ παράγωγα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα τοῦ τύπου افتعال ἰφτι'ὰλ σχηματίζονται προσθέσει ا μ ε κ σοὺρ εἰς τὴν ἀρχὴν, ت μεκσοὺρ μεταξὺ τοῦ φα καὶ ἄϊν καὶ ا ἐπιτατικοῦ μεταξὺ τοῦ ἄϊν καὶ λ ι ά μ. Ἔχουσι δὲ ἐν γένει σημασίαν μεσότητος. Π. χ. عرض ἄρζ, ἔκθεσις, اعتراض ἰτιρὰζ, ἀντίταξις, ἐπίκρισις· عقد ἄκδ, δέσις, اعتقاد ἰ'τικὰδ, δοξασία, πίστις (τὸ ἔχειν ἑαυτὸν δεδεμένον εἴς τι). نظر ναζὰρ, βλέμμα, انتظار ἰντιζὰρ, προσδοκία (τὸ ἔχειν προσηλωμένον τὸ βλέμμα πρός τι)· عذر 'ὀζρ, πρόφασις, δικαιολόγημα, اعتذار ἰτιζὰρ, τὸ δικαιολογεῖσθαι, αἴτησις συγγνώμης· نقم νάκμ, ὀργὴ, ἔξαψις, انتقام ἰντικὰμ, ἐκδίκησις· جمع δζὲμ', ἄθροισμα, πλῆθος, اجتماع ἰδζτιμά', συνέλευσις, συνάθροισις.

670. Σημειωτέον δὲ 1ον, ὅτι ὅσα πρωτότυπα ἀρχίζουσιν ἀπὸ ت σχηματιζόμενα κατὰ τὸν τύπον افتعال ἑνοῦσιν αὐτὸ μετὰ τοῦ παραγωγικοῦ ت εἰς ἓν διὰ τοῦ τεσδίτ. Π. χ. تبع τεπαὶτ, ἀκολουθία, اتباع ἰττιπά', ὑποταγὴ, ἀντὶ اتتباع. 2ον, ὅτι ὅσα ἀρχίζουσιν ἀπὸ د, ط καὶ ظ διπλασιάζουσι τὸ ἀρκτικὸν αὐτῶν γράμμα διὰ τοῦ τεσδίτ, ἀντὶ νὰ προσλάβωσι τὸ παραγωγικὸν ت τοῦ τύπου افتعال. Π. χ. ظلم ζοὺλμ, ἀδικία, اظلام ἰζζιλιὰμ, τὸ ἀδικεῖσθαι, ἀντὶ اظتلام ἰζτιλιάμ· طلع τηλ', σκοπιὰ, اطلاع ἰττιλιά', ἡ ἐρ' ὑψηλοῦ ἀνάβασις πρὸς ἐπισκόπησιν, κατανόησις, πληροφορία, ἀντὶ اطتلاع ἰττιλιά· ذكر ζικρ, μνεία, اذكار ἰζζικιὰρ, ἀνάμνησις, ἀντὶ اذتكار ἰζτικιὰρ. 3ον, ὅτι ὅσα ἀρχίζουσιν ἀπὸ ض, ص, καὶ ἐνίοτε τὰ ἀπὸ ظ, ἀντὶ τοῦ ت προσλαμβάνουσι ط. Π. χ. صلاح σαλιὰχ, ἀγαθότης, εὐθύτης, اصطلاح ἀντὶ اصتلاح ἰστηλὰχ, βελτίωσις, ἰδιωτισμὸς, μεταφορ. φράσις· ضرب ζὰρπ, τύψις, اضطراب ἀντὶ اضتراب ἰζτιρὰπ, τὸ ἐνοχλεῖσθαι, στενοχωρία. 4ον, ὅτι ὅσα ἀρχίζουσιν ἀπὸ ز λαμβάνουσι د ἀντὶ τοῦ ت. Π. χ. زحم ζὰχμ, τὸ στενοχωρεῖν, ازدحام ἰζδιχὰμ ἀντὶ ازتحام ἰζτιχὰμ, σύνθλιψις, συρροή· ولوج ζιγιαδὲ, περισσεία, ازدياد ἰζδιγιὰδ ἀντὶ ازتياد ἰζτιγιὰδ, αὔξησις. 5ον, ὅτι πολλὰ τῶν ἀπὸ د ἀρχομένων ἀντὶ τοῦ ت προσλαμβάνουσι د καὶ τρέπουσι τὸ ἴδιον ἀρκτικὸν د εἰς د, ἑνοῦντα τὰ δύο د εἰς ἓν διὰ τοῦ τεσδίτ. Π. χ. ذخر ζουχρ, πορισμὸς, ادخار ἰδδιχὰρ ἀντὶ اذتخار ἰζτιχὰρ, ἀποταμίευσις, ἀποθησαυρισμός.

Τύπος انفعال ἰνφι'άλ.

671. Τὰ παράγωγα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα τοῦ τύπου انفعال ἰνφι'ὰλ σχηματίζονται προσθέσει | μεκσοὺρ καὶ ὁ ἠρεμοῦντος εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ | ἐπιτατικοῦ μεταξὺ τοῦ ἄϊν καὶ λιαμ. Σημαίνουσι δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πάθος, ἐκβαίνοντα τὸ ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον παράγεται ὑπὸ τῆς ἐνεργείας, ἥτις δηλοῦται διὰ τῶν τριγραμμάτων, ἐνίοτε δὲ καὶ διὰ τῶν τοῦ τύπου تفعيل. Π. χ. قطع κατ', τὸ κόπτειν, κοπὴ, انقطاع ἰνκητὰ', ἡ πρᾶξις, ἢ ἡ κατάστασις τοῦ κόπτεσθαι· جحد δζεμὲδ, πάγος, انجماد ἰνδζιμὰδ, τὸ πήγνυσθαι, κρυσταλλοῦσθαι· كسر κεσρ, σύντριψις, انكسار ἰνκισὰρ, τὸ συντρίβεσθαι, συντριβὴ, συντριβὴ καρδίας, κατάρα· حصر χασρ, περιόρισις, انحصار ἰνχησὰρ τὸ περιορίζεσθαι, μονοπώλιον. Πολλάκις δὲ σημαίνουσι μεσότητα. Π. χ. صرف σαρφ, ἀλλαγὴ, στρέψις, انصراف ἰνσρὰφ, τὸ στρέφειν ἑαυτὸν, ἐπιστροφὴ, ἐπάνοδος· ضم ἀντὶ ضمم ζὰμμ, πρόσθεσις, انضمام ἰνζημὰμ τὸ προστίθεσθαι.— Ὅσα πεωτότυπα ἀρχίζουσιν ἀπὸ ὁ σχηματιζόμενα κατὰ τὸν τύπον انفعال ἑνοῦσι τὸ ἴδιον ὁ μετὰ τοῦ παραγωγικοῦ ὁ εἰς ἓν διὰ τοῦ تشديد.

Τύπος استفعال ἰστιφ'άλ.

672. Τὰ παράγωγα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα τοῦ τύπου استفعال ἰστιφ'ὰλ σχηματίζονται προσθέσει | μεκσοὺρ, س ἠρεμοῦντος καὶ ت μεκσοὺρ εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ παρενθέσει | ἐπιτατικοῦ μεταξὺ τοῦ ἄϊν καὶ λιαμ τῶν τριγραμμάτων. Σημαίνουσι δὲ: 1ον αἴτησιν ἢ ἔφεσιν τῆς ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου δηλουμένης ἐνεργείας, 2ον τὸ θεωρεῖν τι ὡς ἔχον τὴν ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου σημαινομένην ἰδιότητα, καὶ 3ον τὸ καθίστασθαι εἰς θέσιν, πολλαχῶς θεωρουμένην. Πλεῖστα ὅμως παράγωγα τοῦ τύπου استفعال σημαίνουσιν ἁπλῆν ἐνέργειαν ἢ κατάστασιν. Π. χ. عمل | ἀμὲλ = πρᾶξις, ἔργον استعمال ἰστιμὰλ, χρῆσις· قبل καπλ' τὸ ἔμπροσθεν, استقبال ἰστικπὰλ, προϋπάντησις· حق χακκ, δίκαιον, πρέπον, استحقاق ἰστιχκὰκ, τὸ νὰ ἦναι τις ἄξιος τινός· تارة βιρασὲτ, κληρονομία, استوراث ἰστιβρὰς, τὸ κληρονομεῖν, τὸ νὰ γίνῃ τις κληρονόμος· خلافت χηλιαφὲτ, διαδοχὴ, استخلاف ἰστιχλιὰφ, τὸ διαδέχεσθαι, διορισμὸς εἰς διαδοχήν. خدمت χηδμὲτ, ὑπηρεσία, ὑπούργημα, استخدام ἰστιχδὰμ, διορισμὸς εἰς ὑπηρεσίαν· حسن χιὰσν, κάλλος, استحسان ἰστιχσὰν, τὸ θεωρεῖν τι καλὸν, ἐπιδοκιμασία, ἐπευφήμησις· ثقل σικλὲτ, βάρος, استثقال ἰστικὰλ, τὸ θεωρεῖν τι ὡς βαρὺ, φορ-

τικὸν, τὸ ἀπαρέσκεσθαι εἴς τι· حقارت χακαρὲτ, ἐξευτέλισις, καὶ εὐτέλεια, استحقار ἰστιχκὰρ, τὸ θεωρεῖν τι ὡς εὐτελὲς, περιφρόνησις· كره κερχ, ἀηδία, استكراه ἰστικρὰχ, τὸ θεωρεῖν τι ὡς ἀηδίας πρόξενον, ἀποστροφή. حلال χαλιὰλ, θεμιτὸν, νόμιμον, استحلال ἰστιχλὰλ, τὸ θεωρεῖν τις ὡς θεμιτὸν, συγχώρησις· نطق νοὺκ, λόγος, استنطاق ἰστιντὰκ, αἴτησις λόγου, ὑποχρεοῦν τινα ὁμιλεῖν, ἀνάκρισις· خبر χαπὲρ, εἴδησις, استخبار ἰστιχπὰρ, αἴτησις εἰδήσεως, τὸ πυνθάνεσθαι, καὶ λῆψις εἰδήσεως, μανθάνειν, πληροφορεῖσθαι· قرض καρζ, δάνειον, استقراض ἰστικρὰζ, αἴτησις καὶ λῆψις δανείου· علم ἰλμ, γνῶσις, استعلام ἰστιλιὰμ, αἴτησις εἰδήσεων, πληροφοριῶν· مدد μεδὲδ, βοήθεια, استمداد ἰστιμδὰδ, αἴτησις βοηθείας θείας ἢ ἀνθρωπίνης, ἐπίκλησις· غفر γὰφρ, συγγνώμη καὶ ἄφεσις ἁμαρτιῶν, استغفار ἰστιγφὰρ, αἴτησις συγγνώμης ἢ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν.

Τύπος افعلال ἰφ'ιλιάλ.

673. Τὰ παράγωγα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα τοῦ τύπου افعلال ἰφ'ιλιὰλ σχηματίζονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ πρωτοτύπων δηλούντων χρώματα ἢ δυσμορφίας, προσθέσει | μεκσοὺρ εἰς τὴν ἀρχὴν, διπλασιάσει τοῦ λιαμ, καὶ παρενθέσει | ἐπιτατικοῦ μεταξὺ τῶν δύο λιαμ. Σημαίνουσι δὲ ἀφῃρημένως τὴν ἔννοιαν τοῦ πρωτοτύπου. Π. χ. ضجم ζὰδμ, στρέβλωμα, اضجام ἰζδζιμὰμ, στρεβλότης τοῦ προσώπου ἢ τοῦ στόματος· عوج ἀβὲδζ, κύρτωμα, κύφωμα, اعوجاج ἰβιδζὰζ, κυρτότης· عور ἀβὲρ, τύφλωμα, اعوار ἰβιρὰρ, ἑτεροφθαλμία· سواد σεβὰδ, μέλαν χρῶμα, اسوداد ἰσβιδὰτ, μελάνισις· حمرت χουμρὲτ, ἐρυθρὸν χρῶμα, احمرار ἰχμιρὰρ, ἐρυθρότης καὶ ἐρυθρίασις.

Τύπος افعيلال ἰφιιλιάλ.

674. Τὰ παράγωγα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα τοῦ τύπου افعلال ἰφιλιὰλ σχηματίζονται ὡς τὰ τοῦ τύπου افعلال λαμβάνοντα περιπλέον ἓν ي μεταξὺ τοῦ ἄϊν καὶ τοῦ πρώτου λιαμ. Σημαίνουσι δὲ ὑπερβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ τύπου افعلال δηλουμένης ἰδιότητος. Π. χ. اعوجاج ἰβιδζὰδζ, ὑπερβολικὴ κυρτότης· اضجام ἰζδζιμὰμ, ὑπερβολικὴ στρεβλότης τοῦ προσώπου, ἢ τοῦ στόματος.

675. Οἱ ἀνωτέρω ἐκτεθέντες δέκα παραγωγικοὶ τύποι, ἂν καὶ ἔχωσιν ἐνίοτε πολλὰς σημασίας, περὶ ὧν ἐλέχθησαν τὰ δέοντα ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ ἑκάστου τύπου, ἔχουσιν ὅμως ἓν ἢ τὸ πολὺ δύο ἰδιάζοντα σημαινόμενα, τῶν ὁποίων τὸ πρῶ-

τον ἢ τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον δυνατὸν νὰ θεωρηθῶσιν ὡς κανόνες, τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἐξαιρέσεις.

Περὶ τῶν Ἐνεργητικῶν Ὀνομάτων.

676. Τὸ δεύτερον εἶδος λέξεων τῆς ἀραβικῆς ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν εἶναι τὸ ἐνεργητικὸν ὄνομα اسم فاعل ἴσμ-ι φαῒλ καλούμενον, τὸ ὁποῖον σχηματίζεται ἔκ τε τῶν πρωτοτύπων καὶ τῶν παραγώγων ῥηματικῶν ἀφῃρημένων, ἀφαιρέσει τῶν μὴ ῥιζικῶν, καὶ προσθέσει ἄλλων παραγωγικῶν γραμμάτων.

Ἐνεργητικὰ Ὀνόματα τῶν Πρωτοτύπων.

677. Τὰ ἐνεργητικὰ ὀνόματα τῶν πρωτοτύπων σχηματίζονται παρενθέσει ا ἐπιτατικοῦ μεταξὺ τοῦ ρα καὶ αῖν κατὰ τὸν τύπον فاعل φαῒλ. Π. χ. قتل κὰτλ, φόνος, قاتل κατῒλ, φονεὺς· سرق σιρκὰτ, κλοπὴ, سارق σαρῒκ, κλέπτης· ضبط ζαπτ, ἐξουσία, ضابط ζαπῒτ, ἐξουσιαστὴς· كتب κὲτπ, γραφὴ, كاتب κιατῒπ, γραφεὺς, γραμματεὺς· جهل δζεχλ, ἀμάθεια, جاهل δζαχῒλ, ἀμαθής.

678. Τὰ κατὰ τὸν τύπον فاعل σχηματιζόμενα ἐνεργητικὰ ὀνόματα, ἐὰν μὲν παράγωνται ἐξ ἐνεργητικῆς ῥίζης, εἶναι ἐνεργητικά, ἐὰν δ' ἐκ καταστατικῆς, καταστατικά. Π. χ. تبعيت τεπαῒετ, ἀκολουθία, تابع ταπῒ, ἀκόλουθος, ὑπήκοος· جلوس δζελοῦς, κάθεσις, جالس δζαλῒς, καθήμενος· زوظ ζουχοὺρ, ἐμφάνισις, ظاهر ζαχῒρ, δῆλος, φανερός.

679. Ἐκτὸς τοῦ τύπου فاعل, πλεῖστα ἐνεργητικὰ ὀνόματα σχηματίζονται ἐκ καταστατικῆς σημασίας τριγραμμάτων κατὰ τοὺς ἑξῆς ἐννέα τύπους: **1ον** فعل φα'λ. Π. χ. صعوبت σουὸυπὲτ, δυσκολία, صعب σα'π, δύσκολος· **2ον** فعل φε'άλ. Π. χ. حسن χιὲσν, ὡραιότης, حسن χασὲν, ὡραῖος· **3ον** فعل φαῒλ. Π. χ. خشونت χουσουνὲτ, τραχύτης, خشن χασῒν, τραχύς· **4ον** فعل φοὺλ. Π. χ. مرارت μεραρὲτ, πικρία, مر μὲρρ, πικρός· **5ον** فعيل φαῒλ. Π. χ. رحم ῥαχμ, ἔλεος, رحيم ῥαχῒμ, ἐλεήμων· **6ον** فعول φε'οὺλ. Π. χ. كتم κὲτμ, ὑπόκρυψις, κυρ. λόγων, كتوم κετοὺμ, ἐχέμυθος· **7ον** افعل ἐφ'άλ. Π. χ. احمرت χουμρὲτ, ἐρυθρὸν χρῶμα, احمر ἀχμὲρ, ἐρυθρός· **8ον** فعلان φελιὰν. Π. χ. سكر σεκρ, μέθη, سكران σεκρὰν, μέθυσος· **9ον** فعلان φουλιὰν. Π. χ. عريت ουρυγιὲτ, γυμνότης, عريان ουρυγιὰν, γυμνός. Ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι τύποι ἧττον συνήθεις ἐν τῇ ὀθωμανικῇ γλώσσῃ.

680. Τὰ κατὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐννέα τύπους σχηματιζόμενα ὀνόματα ὀνομάζονται ὑπὸ τῶν Ἀράβων مشتق μισὲπτὶκ σημαίνει μισεπτίκ, ποιότης

ἐξωμοιωμένη, εἴτε ἐπίθετα ἐξωμοιωμένα, διότι σημαίνουσιν ἰδιότητας σταθερῶς ἐνυπαρχούσας εἰς τὰ ὑποκείμενα, καὶ ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ ἐνεργητικὰ ὀνόματα κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν γενῶν καὶ τῶν ἀριθμῶν.

681. Ὁ τύπος فعيل φαῒλ σημαίνει ἐνίοτε καὶ πάθος. Π. χ. قتل κὰτλ, φόνος, قتيل κατῒλ, φονευμένος· غرابت γαραπὲτ καὶ غب ἀδζὲπ, θαυμασμός, عجيب ἀδζῒπ καὶ غريب γαρῒπ, θαυμαστός, ἄξιος θαυμασμοῦ.

Περὶ τῶν Παθητικῶν Ὀνομάτων.

682. Τὸ τρίτον εἶδος λέξεων τῆς ἀραβικῆς ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν εἶναι τὸ παθητικὸν ὄνομα اسم مفعول ἴσμ-ι μεφοὺλ καλούμενον, τὸ ὁποῖον σχηματίζεται ἔκ τε τῶν πρωτοτύπων καὶ τῶν παραγώγων ῥηματικῶν ἀφῃρημένων ἀφαιρέσει τῶν μὴ ῥιζικῶν, καὶ προσθέσει ἄλλων παραγωγικῶν γραμμάτων.

Παθητικὰ Ὀνόματα τῶν Πρωτοτύπων.

683. Τὰ παθητικὰ ὀνόματα τῶν πρωτοτύπων σχηματίζονται προσθέσει م μεφτοὺχ εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ و ἐπιτακτικοῦ μεταξὺ τοῦ ἄϊν καὶ لام, κατὰ τὸν τύπον مفعول μεφ'οὺλ. Π. χ. تبعيت τεπαῒετ, ἀκολουθία, ὑποταγὴ, متبوع μετπιοὺ', ἐκεῖνο ᾧπερ ἀκολουθοῦσιν, ὑπακούουσιν, ἄρχων· سرقت σιρκὰτ, κλοπὴ, مسروق μεσροὺκ, κλεπτός· ذكر ζικρ, μνεία, مذكور μεζκιοὺρ, μνημονευθείς, εἰρημένος· جهل δζεχλ, ἄγνοια, مجهول μεδζχοὺλ, ἀγνωστος· قتل κατλ, φόνος, مقتول μακτοὺλ, πεφονευμένος· كتب κετπ, γραφὴ, مكتوب μεκτοὺπ, γεγραμμένος, γράμμα.

Περὶ τῶν Ἐνεργητικῶν καὶ Παθητικῶν Ὀνομάτων τῶν Παραγώγων Ἀφῃρημένων.

684. Ἡ μεταξὺ τῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν ὀνομάτων τῶν παραγώγων ῥηματικῶν ἀφῃρημένων διαφορὰ εἶναι ὅτι τὸ προτελευταῖον γράμμα τῶν μὲν ἐνεργητικῶν προφέρεται μὲ χαρακὲ κεσρὲ, τῶν δὲ παθητικῶν μὲ χαρακὲ φετχὰ, ἀμφότερα δὲ τὰ ὀνόματα ταῦτα σχηματίζονται προσλήψει م μαζμοὺμ εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ ἀποβολῇ γραμμάτων τινῶν παραγωγικῶν.

'Ενεργητικὰ καὶ Παθητικὰ 'Ονόματα τοῦ τύπου فعّال.

685. Τὰ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ ὀνόματα τοῦ τύπου فعّال σχηματίζονται κατὰ τὸν τύπον فعّالة μουφ'ίλ ἐνεργητ. καὶ μουφ'ὰλ παθητ. Π. χ. خلّاقة χαλλαίχιὰχ, τὸ φθοροποιεῖν, خلّاق μαίχλιχ, φθοροποιὸς, καὶ μαίχλεν, ἐρθαρμένος· حلّاق ἰδζμὰλ, συγκεφαλαίωσις, σύνοψις, محلّل μαδζμὶλ, συγκεφαλαιωτὴς, ὁ συντόμως παριστάνων τι, καὶ مدّلل μαδζμὲλ, συντετμημένος, συνοπτικὸς, σύντομος· اكرام ἰδκρὰμ, ἀπονομὴ τιμῆς, χάριτος, σέβας, مكرم μὰκρὶμ, τιμητικὸς, εὐποιητικὸς, καὶ مكرم μὰκρὲμ, ἀξιότιμος, σεβαστός.

'Ενεργητικὰ καὶ Παθητικὰ 'Ονόματα τοῦ τύπου تفعّل.

686. Τὰ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ ὀνόματα τοῦ τύπου تفعّل σχηματίζονται κατὰ τὸν τύπον تفعّلة μουφ'ὲτὶλ ἐνεργητ. καὶ μουφ'ὰλ, παθητ. Π. χ. تثليث τεσλὶς, τριπλασίασις, ἢ διαίρεσις εἰς τρία, مثلّث μὰσελλὶς, ὁ τριπλασιάζων, ἢ ὁ διαιρῶν τι εἰς τρία, καὶ مثلّث μὰσελλὲς, τριπλασιασμένος, ἢ διηρημένος εἰς τρία, τρίγωνος· تعليم تα'λὶμ, τὸ διδάσκειν, γυμνάζειν, معلّم μου'αλλὶμ, ὁ διδάσκων, γυμνάζων, διδάσκαλος, καὶ مُعلّم μου'αλλὲμ, ὁ δεδιδαγμένος, γεγυμνασμένος· تكدير τεκτὶρ, τὸ λυπεῖν, مكدّر μὰκεδδὶρ, λυπηρὸς, λύπης πρόξενος, καὶ مُكدّر μὰκεδδὲρ, περίλυπος, τεθλιμμένος.

'Ενεργητικὰ καὶ Παθητικὰ 'Ονόματα τοῦ τύπου مفاعلة.

687. Τὰ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ ὀνόματα τοῦ τύπου مفاعلة σχηματίζονται κατὰ τὸν τύπον مفاعلة μουφὰ'ιλ. Π. χ. مصاحبة μουσαχὰπετ, συνομιλία, مصاحب μουσαχὶπ, συνόμιλος· مخاربة μουχαπερὲ, ἀνταπόκρισις, مخارب μουχαπὶρ, ἀνταποκριτὴς· مخاربة μουχαρεπὲ, διαμάχη, محارب μουχαρὶπ, ὁ διαμαχόμενος μαχητής.

688. Τὰ παράγωγα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα τῶν τύπων مفاعلة, تفاعل, تفاعل καὶ افتعال καὶ تفعّل σχηματίζουσι τὰ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ αὐτῶν ὀνόματα μόνον κατὰ τὴν ἐνεργητικὴν φωνὴν, διότι σημαίνουσιν ἰδιαζόντως ἀλληλοπάθειαν, μεσότητα καὶ πάθος, καὶ ἐπομένως δὲν δύνανται νὰ παραγάγωσιν εἰμὴ ἑνὸς εἴδους ῥηματικὰ, δηλοῦντα τὸν μετ' ἄλλου, ἢ ἐφ' ἑαυτοῦ ποιοῦντά τι, κτλ.

'Ενεργητικὰ καὶ Παθητικὰ 'Ονόματα τοῦ τύπου تفعّل.

689. Τὰ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ ὀνόματα τοῦ τύπου تفعّل σχηματίζονται κατὰ τὸν τύπον تفعّلة μουτεφ'ὶλ. Π. χ. تحمّل τεχαμμὺλ, ὑπομονὴ, ἀνοχὴ, متحمّل μουτεχαμμὶλ, ὁ ἀνεχόμενος, ὑπομένων· تكفّل τεκεφφὺλ, τὸ ἐγγυᾶσθαι, متكفّل μὺτεκεφφὶλ, ὁ ἐγγυώμενος· تعلّم τε'αλλὺμ, τὸ μανθάνειν, متعلّم μὺτε'αλλὶμ, ὁ διδασκόμενος, μαθητών.

'Ενεργητικὰ καὶ Παθητικὰ 'Ονόματα τοῦ τύπου تفاعل.

690. Τὰ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ ὀνόματα τοῦ τύπου تفاعل σχηματίζονται κατὰ τὸν τύπον تفاعلة μουτεφα'ὶλ. Π. χ. تعاقب τεκαοὺδ, ἀποχὴ, ἢ ἄφεσις ὑπηρεσίας τινὸς, متعاقب μουτεκαὶδ, ἀπόμαχος, καὶ πᾶς ὁ ἀφειμένος ὑπηρεσίας τινός· تعارض τεμαρούζ, προσποίησις ἀσθενείας, متعارض μουτεμαρὶζ, ὁ προσποιούμενος τὸν ἀσθενῆ· ترادف τεραδὺφ, ἀλληλουχία, مترادف μουτεραδὶφ, ἀλληλοῦχος, καὶ συνώνυμος (γραμμ.)· تقابل τεκαπούὺλ, συνάντησις, متقابل μουτεκαπὶλ, ὁ συναντήσας, ἀντιπαρατεταγμένος, ἀντίθετος.

'Ενεργητικὰ καὶ Παθητικὰ 'Ονόματα τοῦ τύπου افتعال.

691. Τὰ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ ὀνόματα τοῦ τύπου افتعال σχηματίζονται κατὰ τὸν τύπον مفتعل μουφτε'ὶλ. Π. χ. انتقام ἰντικὰμ, ἐκδίκησις, منتقم μουντεκὶμ, ἐκδικητὴς· اجتماع ἰδζτιμὰ', συνάθροισις, συνέλευσις, مجتمع μουδζτεμὶ', οἱ συνελθόντες, οἱ συνηθροισμένοι.

692. 'Επειδὴ ἀφῃρημένα τινὰ τοῦ τύπου افتعال ἔχουσι μᾶλλον ἐνεργητικὴν σημασίαν, τὰ τοιαῦτα σχηματίζουσι δύο εἰδῶν ῥηματικὰ, ἤτοι ἐνεργητικὰ καὶ παθητικά. Π. χ. اكتساب ἰκτισὰπ, κτῆσις, τὸ κτᾶσθαι, مكتسب μὰκτεσὶπ, ὁ κτησάμενος, καὶ مُكتسب μὰκτεσὲπ, ὁ κτηθείς· التفات ἰλτιφὰτ, ἐνδειξις φιλοφρονήσεως, δεξίωσις, ملتفت μουλτεφὶτ, φιλοφρονητικὸς, εὐπροσήγορος, καὶ مُلتفت μουλτεφὲτ, ὁ φιλοφρονηθείς· الزام ἰλτιζὰμ, τὸ θεωρεῖν ὡς ἀναγκαῖον. 2. τὸ ὑποστηρίζειν, προστατεύειν. 3 ἐνοικίασις τῶν δημοσίων φόρων, ملزم μουλτεζὶμ, ὁ θεωρῶν τι ὡς ἀναγκαῖον. 2. ὁ ὑποστηρίζων, προστατεύων τινά. 3. ἐνοικιαστὴς τῶν δημοσίων φόρων, καὶ مُلتزم μουλτεζὲμ, ὁ θεωρούμενος ὡς ἀναγκαῖος. 2. ὁ ὑποστηριζόμενος, προστατευόμενος· انتظار ἰντιζὰρ, προσδοκία, منتظر μουντεζὶρ, ὁ περιμένων, καὶ مُنتظر μουντεζὲρ, ὁ περιμενόμενος.

Ἐνεργητικὰ καὶ Παθητικὰ Ὀνόματα τοῦ τύπου انفعال .

693. Τὰ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ ὀνόματα τοῦ τύπου انفعال σχηματίζονται κατὰ τὸν τύπον مفعله μὲ νφεὶλ. Π. χ. انقطاع ἐνκητά', τὸ κόπτεσθαι, مقطعه μουνκατὴ, κεκομμένος· انقسام ἐνκησὰμ, τὸ διαμοιράζεσθαι, مقسم μουνκασὶμ, διῃρημένος, διαμοιρασμένος· انكسار ἐνκισὰρ, συντριβὴ, منكسر μὲνκεσὶρ, συντετριμμένος· انجماد ἐνδζιμὰτ, τὸ πήγνυσθαι, منجمد μὲνδζεμὶτ, παγωμένος.

Ἐνεργητικὰ καὶ Παθητικὰ Ὀνόματα τοῦ τύπου استفعال .

694. Τὰ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ ὀνόματα τοῦ τύπου استفعال σχηματίζονται κατὰ τὸν τύπον مستفعله μουστεφ'ὶλ ἐνεργ. καὶ μουστεφ'ὰλ παθητ. Τινὰ ὅμως τῶν ῥηματικῶν τοῦ τύπου τούτου προφέρονται κατὰ τὴν ἐνεργητικὴν μόνον φωνήν. Π. χ. استحسان ἰστιχσὰν, ἐπιδοκιμασία, ἐπευφήμισις, مستحسن μὲστασχσὶν, ὁ θεωρῶν τι ὡς καλὸν, ἐπιδοκιμάζων, καὶ μουστασχσὲν, ὁ ἐπιδεδοκιμασμένος, ἐπευφημημένος· استعمال ἰστιμὰλ, χρῆσις, مستعمل μουστα'μὶλ, ὁ μεταχειριζόμενος, καὶ μουστα'μὲλ, μεταχειρισμένος· استكراج ἰστικρὰχ ἀηδία, مستكره μουστεκρὶχ, ὁ ἀηδιάζων, καὶ μουστεκρὰχ, ἀηδὴς· استرحان ἰστιρχὰν, αἴτησις ἢ λῆψις ἐνεχύρου, مسترهن μὲστερχὶν, ὁ αἰτῶν καὶ ὁ λαμβάνων ἐνέχυρον· استقتال ἰστικτὰλ, τὸ θέλειν φονεῦσαι ἢ φονευθῆναι, مستقتل μὲστακτὶλ, ὁ ζητῶν φόνον, ὁ θέλων φονεῦσαι ἢ φονευθῆναι· استغفار ἰστιγφὰρ, αἴτησις συγγνώμης, مستغفر μουσταγφὶρ, ὁ συγγνώμην αἰτούμενος.

Ἐνεργητικὰ καὶ Παθητικὰ Ὀνόματα τοῦ τύπου افعلال .

695. Τὰ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ ὀνόματα τοῦ τύπου افعلال σχηματίζονται κατὰ τὸν τύπον مفعله μουφ'άλλ. Π. χ. مغرر μουγπὲρρ, ὁ πλήρης κονιορτοῦ, καὶ μεταφ. ὁ κακῶς διατεθειμένος πρός τι, ἐκ τοῦ اغبرار ἰγπιφάρ· مسود μὲσβὲδδ, ὁ μελανισμένος, ἐκ τοῦ اسود ἰσβιδὰτ, μέλανσις.

Ἐνεργητικὰ καὶ Παθητικὰ Ὀνόματα τοῦ τύπου افعيلال .

696. Τὰ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ ὀνόματα τοῦ τύπου افعيلال δὲν εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν.

Περὶ τῶν Ὀνομάτων Τόπου καὶ Χρόνου.

697. Τὸ τέταρτον εἶδος λέξεων τῆς ἀραβικῆς ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν εἶναι τὸ ὄνομα τόπου καὶ χρόνου, اسم مكان وزمان ἴσμι μεκιὰν βὲ ζεμὰν καλούμενον, τὸ ὁποῖον δηλοῖ τόπον ἢ χρόνον ἐν ᾧ γίνεται τὸ ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου σημαινόμενον, καὶ σχηματίζεται ἐκ τῶν τριγραμμάτων ἀφῃρημένων προσθέσει ϱ μεφτοὺχ, εἰς τὴν ἀρχὴν, κατὰ τὸν τύπον مفعله μεφ'ὰλ, καὶ ἐνίοτε μεφ'ὶλ. Π. χ. سجده σεδζδὲ, λατρεία, مسجد μεσδζὶτ, τόπος λατρείας, εὐκτήριον· شرق σαρκ, λάμψις, ἀνατολὴ, مشرق μασρὶκ, τὸ μέρος ὅθεν ἀνατέλλει ὁ ἥλιος, ἀνατολαί· غروب γουρουὺπ, δύσις, مغرب μαγρὶπ, τὸ μέρος ὅπου δύει ὁ ἥλιος, δυσμαί· نزول νεζοὺλ, κατάβασις, κατάλυσις, منزل μενζὶλ, καταγώγιον, οἶκος· ركز ῥεκζ, ἔμπηξις, مركز μερκὲζ, τόπος ὅπου ἐμπήγνυταί τι, κέντρον, σταθμός· قعود κου'οὺδ, κάθεσις, مقعد μακ'ὰτ, τὸ ἐφ' οὗ κάθηνται, καὶ ὁ πρωκτός· كتب κὲτπ, γραφὴ, مكتب μεκτὲπ, τόπος ἔνθα γράφουσι, σχολεῖον.

698. Ὀνόματά τινα τόπου καὶ χρόνου σχηματίζονται κατὰ τὸν τύπον مفعله μεφ'ὰλὲ καὶ μεφ'ὶλέ. Π. χ. شرق σαρκ, τὸ ἀνατέλλειν, مشرقه μεσρικὰ, ἀνατολαὶ ἡλίου· مشه σου'λὲ, φλὸξ, λάμψις, مشعله μεσ'ὰλὲ, κοιν. μασάλα, ἐλάνη· قبر κὰπρ, ἐνταφίασις καὶ τάφος, مقبره μακπαρὲ, ταφεῖον.

699. Τὰ τοπικὰ καὶ χρονικὰ ὀνόματα δηλοῦσι τόπον καὶ χρόνον τῆς ἐνεργείας, παρ' Ὀθωμανοῖς ὅμως λαμβάνονται μόνον ὡς τόπου σημαντικά.

700. Τὰ ὀνόματα τόπου καὶ χρόνου τῶν παραγώγων ῥηματικῶν ἀφῃρημένων σχηματίζονται ὡς τὰ παθητικὰ ῥηματικὰ αὐτῶν ὀνόματα.

Περὶ τῶν Ὀργανικῶν Ὀνομάτων.

701. Τὸ πέμπτον εἶδος λέξεων τῆς ἀραβικῆς ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν εἶναι τὸ ὀργανικὸν ὄνομα, آلت اسم ἴσμι ἀλὲτκαλούμενον, τὸ ὁποῖον δηλοῖ ὄργανον, δι' οὗ ἐνεργεῖται τὸ ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου σημαινόμενον, καὶ σχηματίζεται ἐκ τῶν τριγραμμάτων ἀφῃρημένων προσθέσει ϱ μεκσοὺρ εἰς τὴν ἀρχὴν, κατὰ τοὺς τύπους مفعله μιφ'ὰλ, مفعله μιφ'ὲλ, ἢ مفعله μιφ'ὰλέ. Π. χ. شربه σουρπὲ, πόσις, مشربه μισρπὲ, κοιν. μασραπὰ, σκεῦος χάλκινον ἐξ οὗ πίνουσιν ὕδωρ· لبن λιπὲν, πλίνθος, ملبن μιλπὲν, εἶδος χυτῆρος πλίνθων· حلج χαλτζ, τὸ καθαρίζειν τὸ βαμβάκιον, محلج μηχλὰτς, τὸ ὄργανον δι' οὗ χωρίζουσι τὸ βαμβάκιον ἀπὸ τοὺς περιεχομένους σπόρους· قرض καρζ, κοπὴ, مقراض μηκρὰζ, τὸ δι' οὗ κό-

πτουσι, ψαλίς· مِقَص مقص, ἀνοιξις, مِفْتَاح مفتاح, ὄργανον δι' οὗ ἀνοίγουσι, κλειδίον.

Περὶ τῶν Ὀνομάτων Ὑπεροχῆς.

702. Τὸ ἕκτον εἶδος λέξεων τῆς ἀραβικῆς ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν εἶναι τὸ ὄνομα ὑπεροχῆς, اسم تفضيل ἴσμ-ι ταφδὶλ καλούμενον, τὸ ὁποῖον σχηματίζεται ἐκ τῶν τριγραμμάτων πρωτοτύπων προσθέσει | μεφτοὺχ εἰς τὴν ἀρχὴν, κατὰ τὸν τύπον افعل ἐφ'ὰλ, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ τῆς ἑλληνικῆς. Π. χ. صعوبت σου'ουπὲτ, δυσκολία, اصعب ἀσ'ὰπ, δυσκολώτερος, καὶ δυσκολώτατος· سهولت σουχουλέτ, εὐκολία, اسهل ἐσχὲλ, εὐκολώτερος καὶ εὐκολώτατος· فضل φαζλ, ἀγαθότης, ἀρετὴ, καὶ σοφία, افضل ἐφζὰλ, καλλίτερος καὶ σοφώτερος, ἢ κάλλιστος καὶ σοφώτατος· صغر σηγὰρ, μικρότης, اصغر ἀσγὰρ, μικρότερος καὶ μικρότατος· كبر κιπὲρ, μεγαλεῖον, اكبر | ἐκπὲρ, μεγαλήτερος καὶ μέγιστος· قبح κουπὶχ, ἀσχημία, αἰσχρότης, اقبح ἀκπὰχ, ἀσχημότερος καὶ ἀσχημότατος, حسن χιὲσν, ὡραιότης, احسن ἀχσὲν, ὡραιότερος καὶ ὡραιότατος.

703. Ἐπίθετά τινα ἐσχηματισμένα ἀπὸ ὀνόματα σημαίνοντα χρώματα καὶ δυσμορρίας κατὰ τὸν τύπον افعل δὲν ἐμπεριέχουσιν ἰδέαν συγκρίσεως ἢ ὑπερθέσεως. Π. χ. عور ἀβὲρ, ἑτεροφθαλμία, اعور | ἀβὲρ, ἑτερόφθαλμος· عوج ἀβὲδζ, κυρτότης, اعوج ἀβὲδζ, κυρτός· حمرت χουμρὲτ, ἐρυθρότης, احمر | ἀχμὲρ, ἐρυθρός.

Περὶ τῶν Ὀνομάτων Ὑπερβολῆς.

704. Τὸ ἕβδομον εἶδος λέξεων τῆς ἀραβικῆς ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν εἶναι τὸ ὄνομα ὑπερβολῆς, اسم مبالغه ἴσμ-ι μουπαλιαγὰ καλούμενον, τὸ ὁποῖον σχηματίζεται ἀπὸ τριγραμμάτων ἀφῃρημένων, διπλασιαζομένου τοῦ ἄϊν καὶ παρεντιθεμένου | ἐπιτατικοῦ μεταξὺ τοῦ ἄϊν καὶ λιὰμ, κατὰ τὸν τύπον فعال φε'ὰλ, καὶ δηλοῖ τὸν καθ' ἕξιν καὶ κλίσιν, ἢ τὸν καθ' ὑπερβολὴν ποιοῦντά τι ἢ ἔχοντα τὸ ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου σημαινόμενον. Π. χ. غدر γὰδρ, ἀδικία, غدار γαδδὰρ, ἀδικώτατος· علم ἴλμ, σοφία, μάθησις, علام ἀλλιὰμ, ὑπερβαλλόντως σοφός· وهب βὲχπ, δόσις, τὸ χαρίζειν, وهاب βεχχὰπ, ὑπερβαλλόντως ἐλευθέριος· اكل ἐκλ, βρῶσις, اكال ἐκκιὰλ, ἀδηφάγος· كذب κιζπ, ψεῦδος, كذاب κεζζὰπ, φιλοψευδής· غفر γὰφρ, συγγνώμη, ἄφεσις πλημμελημάτων, غفار γαφφὰρ, εὐδιάθετος εἰς τὸ συγγινώσκειν.

705. Πρὸς ἐπίτασιν τῆς σημασίας αὐτῶν, τὰ ὀνόματα ταῦτα λαμβάνου-

σιν ἐνίοτε ἐν τέλει ἓν ه τυπικόν. Π. χ. علامه ἀλλιαμὲ, σοφὸς μοναδικὸς εἰς τὸ εἶδός του.

706. Κατὰ τὸν τύπον فعال σχηματίζονται ἐπίσης καὶ τὰ ὀνόματα τὰ σημαίνοντα τὸν ἐπαγγελλόμενον καὶ μετερχόμενον ἐπιτήδευμά τι. Π. χ. ملاحت μελαχὰτ, θαλασσοπορία, ملاح μελλὰχ, θαλασσοπόρος· نجار νεδζὰρ, λειτουργία, نجار νεδζδζὰρ, λειτουργὸς, τέκτων· قصاب κασσὰπ, ἀποτομὴ, κατακερμάτισις, قصاب κασσὰπ, σφάκτης, κρεοπώλης· عطر ἄτρ, ἄρωμα, عطار ἀττὰρ, κοιν. ἀχτὰρ, ἀρωματοπώλης· قلاق πακλὰ, κύαμος, καὶ ἐν γένει ὄσπριον· بقال πακκὰλ, ὀσπριοπώλης, παντοπώλης.

Περὶ τῶν Σχετικῶν Ὀνομάτων.

707. Τὸ ὄγδοον εἶδος λέξεων τῆς ἀραβικῆς ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν εἶναι τὸ σχετικὸν εἴτε κτητικὸν ὄνομα, اسم منسوب ἴσμι μενσοὺπ καλούμενον, τὸ ὁποῖον δηλοῖ σχέσιν τόπου, καταγωγῆς, ἰδιότητος οἰκογενείας, αἱρέσεως, κτλ. καὶ σχηματίζεται ἐξ ὀνομάτων ἢ ἐπιθέτων τροπῇ τοῦ ληκτικοῦ γράμματος, ἐὰν ἦναι ἠρεμοῦν, εἰς μεκσοὺρ καὶ προσθέσει ς διπλοῦν. Π. χ. عمل ἀμὲλ, πρᾶξις, عملي ἀμελὶ, πρακτικός· علم ἴλμ, μάθησις, θεωρία, علمي ἰλμὶ, θεωρητικός· محمد μουχαμμὲδ, Μωάμεθ, محمدي μουχαμμεδὶ, Μωαμεθανός· عثمان ὀσμὰν, Ὀσμὰν, عثماني ὀσμανὶ, Ὀθωμανός· مصر μὶσρ, Αἴγυπτος· مصري μισρὶ, Αἰγύπτιος· شمس σὲμς, ἥλιος, شمسي σεμσὶ, ἡλιακός· ارض ἄρζ, γῆ, ارضي ἀρζὶ, γήϊνος.

708. Τὰ εἰς ه τυπικὸν ἢ ت καὶ ت γετ λήγοντα ὀνόματα, λαμβάνοντα τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἴσμι μενσοὺπ, ἀποβάλλουσι τὸ ληκτικὸν αὐτῶν ه, ت ἢ ت καὶ προσλαμβάνουσι τὸ ς. Π. χ. افريقت ἀφρικηγὲτ, Ἀφρικὴ, افريقي ἀφρικὴ, Ἀφρικανός· طبيعت ταπι'ὰτ, φύσις, طبيعي ταπι'ὶ, φυσικός· مكه μεκκὲ, ἡ Μέκκα, مكي μεκκὶ, Μεκκανός.

709. Τὰ εἰς διπλοῦν ع ἢ ى λήγοντα ὀνόματα, γινόμενα σχετικὰ, ἀποβάλλουσιν ἐν τῶν δύο ληκτικῶν ع ἢ τῶν δύο ى, τὸ δὲ δεύτερον αὐτῶν ῥιζικὸν λαμβάνει τὸ φετχὰ, καὶ τὸ κατόπιν αὐτοῦ γράμμα, ἐὰν ἦναι ى, μεταβάλλεται εἰς ع. Π. χ. علي ἀλὶ, Ἀλῆς, τέταρτος χαλίφης καὶ γαμβρὸς τοῦ Μωάμεθ, علوي ἀλεβὶ, οἱ εἰς τὸν Ἀλῆ ἀνήκων· نبي νεπὶι, προφήτης, نبوي νεπεβὶ· προφητικός· عدو ἀδοὺβ, ἐχθρὸς, عدوي ἀδεβὶ, ἐχθρικός.

710. Τὰ εἰς ا ἢ εἰς ى ἄφωνον κατόπιν γράμματος μεφτοὺχ λήγοντα ὀνόματα εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ σχετικοῦ ὀνόματος ἢ προσλαμβάνουσι τὴν συλλαβὴν ى ع βι, ἢ ἀποβάλλουσι τὸ ληκτικὸν ا ἢ ى καὶ προσλαμβάνουσι τὴν ى ع. Π. χ. فرانسا=ἡ Γαλλία, فرانسوي φρανσεβὶ, γαλλικός· معنا

μα'νιὰ, ἔννοια, معنى μα'νεδ̈, νοερός· عيسى ἰσὰ, ὁ Ἰησοῦς, عيسوى ἰσεδ̈, Ἰησουΐτης, Χριστιανός· سما σεμὰ, οὐρανός, سماوى σεμαδ̈, οὐράνιος· دنيا δόνγιὰ, κόσμος, دنياوى δονγιαδ̈, κοσμικός.

711. Ἐπὶ μεταφορικῆς ἢ ἠθικῆς σημασίας, τὰ σχετικὰ ὀνόματα σχηματίζονται προσθέσει τοῦ μορίου ني ἀνί. Π. χ. نور νοὺρ, φῶς, نوراني νουρανί, φωτεινός· روح ρούχ, ψυχὴ, πνεῦμα, روحاني ρουχανί, πνευματικός· جسم δζισμ, σῶμα, جسماني δζισμανί, σωματικός. Ὅταν τὰ σχετικὰ ὀνόματα δὲν λαμβάνωνται ἐπὶ ἠθικῆς ἢ μεταφορικῆς σημασίας, τότε σχηματίζονται κατὰ τὸν συνήθη τρόπον, ὡς جسمي δζισμί, روحي ρουχί.

712. Τὰ σχετικὰ ὀνόματα λαμβάνοντα ἐν τέλει ἓν ت γίνονται ἀφῃρημένα, δηλοῦντα ἰδιότητα ἢ κατάστασιν τοῦ ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου σημαινομένου καὶ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὰ εἰς οτης ἀφῃρημένα ὀνόματα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Π. χ. زوج ζεὺδζ, σύζυγος, زوجي ζευδζί, συζυγικός, زوجيت ζευδζιγὲτ, ἡ ἰδιότης ἢ ἡ κατάστασις τοῦ καὶ τῆς συζύγου· اسم ἰσμ, ὄνομα, اسمي ἰσμί, ὀνοματικός, اسميت ἰσμιγὲτ, ἡ ἰδιότης τοῦ ὀνόματος· οὕτω σχηματίζονται καὶ τὰ ἑξῆς: غالب γαλὶπ, νικητὴς, غالبيت γαλιπιγὲτ, ἡ ἰδιότης ἢ ἡ κατάστασις τοῦ νικητοῦ· مغلوب μαγλοὺπ, ἡττημένος, مغلوبيت μαγλουπιγὲτ, ἡ ἰδιότης ἢ ἡ κατάστασις τοῦ ἡττημένου· ما ما, ἐκεῖνο ὅπερ, مائيت μα'ϊγὲτ, ἡ ὀντότης—πράγματός τινος· كيف κεῖφ, πῶς, كيفيت κειφιγὲτ, τὸ πῶς, τὸ ποιόν· كم κεμ, πόσον, كميت κεμμιγὲτ, τὸ ποσόν.

Περὶ τῶν Ἀνωμάλων Λέξεων.

713. Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι τὸ πρωτότυπον ῥηματικὸν ἀφῃρημένον εἶναι ἀνώμαλον, يروشليم γάϊρι σαλίμ, ὅταν ἔχῃ τὰ δύο τελευταῖα ῥιζικὰ γράμματα ὅμοια, ἢ μεταξὺ τῶν ῥιζικῶν αὐτοῦ γραμμάτων ὑπάρχῃ ἓν τῶν ἐμπαθῶν γραμμάτων ا, و καὶ ى. Κατὰ συνέπειαν τὸ ἀνώμαλον διαιρεῖται: 1ον εἰς اصم ἀσάμμ, κωφὸν, ἢ معتل مουζα'άφ, δεδιπλασιασμένον, εἴτε διπλογράμματον· 2ον εἰς مهموز μεχμούζ· 3ον εἰς معتل الفاء μου'τέλλϊ-λ φά, ἐμπαθὲς κατὰ τὸ φα· 4ον εἰς معتل العين μου'τέλλϊ-λ ἄϊν, ἐμπαθὲς κατὰ τὸ ἄϊν ἢ أجوف ἐδζδζέφ, κοῖλον· 5ον εἰς معتل اللام μου'τέλλϊ-λ λιὰμ, ἐμπαθὲς κατὰ τὸ λιάμ, ἢ ناقص νακής, ἐλλειπές.

Περὶ τῶν λέξεων اصم ἀσάμμ ἢ مضاعف μουζα'άφ.

714. Ἀσάμμ ἢ μουζα'άφ καλοῦνται αἱ λέξεις, τῶν ὁποίων τὰ δύο τελευταῖα ῥιζικὰ γράμματα εἶναι ὅμοια. Ὅταν λοιπὸν λέξεώς τινος τὸ δεύτερον ῥιζικὸν γράμμα, εἴτε κινητὸν εἴτε ἠρεμοῦν, συμπέσῃ ὅμοιον μὲ τὸ τρίτον, δὲν διαχωρίζηται δὲ τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ ἄλλου διὰ γράμματος μὴ ῥιζικοῦ ἢ παραγωγικοῦ, τὰ δύο ἀλλεπάλληλα γράμματα ἑνοῦνται εἰς ἓν διὰ τοῦ τεσδδίτ, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ γραφῇ ἢ νὰ παραλειφθῇ. Π. χ. انفكاك ἰνφικιὰκ, ἀποσπασμὸς, ἀποχωρισμὸς, فكّ μὲνφεκκ, ἀπεσπασμένος, ἀποκεχωρισμένος, ἀντὶ فكاك μὲνφεκκ, καὶ انضمام ἰνζημὰμ, τὸ προστίθεσθαι, منضم μὲνζὰμμ, πρόσθετος, ἀντὶ منضمم μὲνζαμμ, ῥηματικὰ ὀνόματα τοῦ τύπου انفعال ἰνφι'άλ· اعتلال ἰτιλιὰλ, ἐμπάθεια, معتل μου'τέλλ, ἐμπαθὴς, ἀντὶ معتلل μου'τελίλ, καὶ امتداد ἰμτιδὰτ, παράτασις, ممتدد μὲμτεδδ, παρατεταμένος, διαρκὴς, ἀντὶ ممتدد μὲμτεδίτ, ῥηματικὰ ὀνόματα τοῦ τύπου افتعال ἰφτι'άλ· ضد ζιττ, τὸ ἐναντίον, تضاد τεζὰδδ, ἀμοιβαία ἀντιπάθεια, ἀντὶ تضادد τεζαδδ, ῥηματικὸν ἀφῃρημένον τοῦ τύπου تفاعل τεφαούλ· حرارت χαραρὲτ, θερμότης, حار χὰρ, θερμὸς, ἀντὶ حارر χαρὶρ, خصوص χουσοὺς, εἰδικότης, خاص χὰς, ἐξαίρετος, ἀντὶ خصص χασίς, καὶ عموم οὐμοὺμ, γενικότης, عام ἀ'μμ, κοινὸς, γενικὸς, ἀντὶ عام ἀ'μ̈ιμ, ἐνεργητικῆς φωνῆς ῥηματικά· حق χὰκκ, δίκαιον, ἀντὶ حقق, حب χοὺππ, ἔρως, ἀντὶ حبب, دقت δικκὰτ, προσοχὴ, ἀντὶ دققت.

915. Ὅταν μία λέξις, ἔχουσα τὸ δεύτερον ῥιζικὸν γράμμα ὅμοιον μὲ τὸ τρίτον, μεταφερθῇ εἰς τύπον τινὰ, καθ' ὃν τὰ μὲν τελευταῖα ῥιζικὰ συμπίπτουσιν ἀλλεπάλληλα, τὸ δὲ πρῶτον τῶν δύο τούτων γραμμάτων ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι κινητὸν, τότε τὸ δεύτερον ῥιζικὸν τῆς τοιαύτης λέξεως ἐνούμενον μὲ τὸ τρίτον, ἐὰν μὲν τὸ πρὸ αὐτοῦ γράμμα ἦναι κινητὸν, ἀποβάλλει τὸν εἰς ἑαυτὸ ἀνήκοντα χαρακτὲ, ἐὰν δὲ ἦναι ἠρεμοῦν, τὸν μεταφέρει εἰς αὐτό. Π. χ. شد σιδδὲτ, σφοδρότης, اشد ἐσὲ-δδ, σφοδρότερος καὶ σφοδρότατος, ἀντὶ اشدد ἐσ-δὲτ· خصوص χουσοὺς, εἰδικότης, اخص ἀχὰ-σσ, εἰδικώτατος, ἀντὶ اخصص ἀχ-σάς· قل κηλλὲτ, ὀλιγότης, اقل ἀκὰ-λλ, ἐλάσσων καὶ ἐλάχιστος, ἀντὶ اقلل ἀκ-λὰλ, ὀνόματα ὑπεροχῆς· مرور μὲρούρ, διάβασις, ممر μεμὲ-ρρ, πάροδος, ἀντὶ ممرر μεμ-ρέρ· قرار καρὰρ διαμονὴ, مقر μακὰ-ρρ, τόπος διαμονῆς, καθέδρα, ἀντὶ مقرر μακ-ρὰρ, ὀνόματα τόπου—استمرار ἰστιμρὰρ, παράτασις, مستمر μὲστεμὲ-ρρ, παρατεταμένος, ἀντὶ مستمرر μὲστεμ-ρέρ· استحقاق ἰστιχκὰκ, τὸ νὰ ἦναι τις ἄξιος τινός, مستحق μουσταχὰ-κκ, ἄξιος, ἤτοι ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει νὰ συμβῇ τι, ἀντὶ مستحقق μουσταχ-κὰκκ, ῥηματικὰ παθητικὰ ὀνόματα· استقلال ἰστικλὰλ, ἀνεξαρτησία, مستقل μουστακὶ-λλ, ἀνεξάρτητος, ἀντὶ مستقلل μουστακ-λὶλ, ῥηματικὸν ἐνεργητικὸν ὄνομα· اقرار ἰκρὰρ, τὸ ὁμολογεῖν, مقر μουκὶ-ρρ, ὁμολογητὴς, ἀντὶ مقرر μουκ-ρὶρ· اضرار ἰζρὰρ, τὸ

βλάπτειν, مضر موزّ-رر, ἐπιβλαβής, ἀντὶ مضرر موزّ-ریر, ῥηματικὰ ἐνεργητικὰ ὀνόματα.— Σημειωτέον ὅτι τὰ δύο ἀλλεπάλληλα ὅμοια γράμματα τῶν τριγραμμάτων ἀφῃρημένων δὲν ἑνοῦνται εἰς ἓν, ὅταν τὸ πρῶτον τῶν δύο ὁμοίων γραμμάτων εἶναι κινητόν. Π. χ. ضرر ζαρὰρ, βλάβη· سبب سەبّ, αἰτία· مدد μεδὲτ, ἀντίληψις. Προσέτι εἰς τοὺς παραγωγικοὺς τύπους, τῶν ὁποίων τὸ δεύτερον ῥιζικὸν γράμμα οἰκοθεν προφέρεται διπλοῦν, τὸ τρίτον ῥιζικὸν μένει κεχωρισμένον. Π. χ. تسميم τεσμὶμ, φαρμάκευσις, مسمم μὲσεμμὶμ, φαρμακερός· مكرر κερρὲ, φορὰ, تكرير τεκερρὶρ, ἐπανάληψις, مكرر μὲτεκερρὶρ, ὁ κατ' ἐπανάληψιν νινόμενος, ῥηματικὰ ὀνόματα· Οἱ ἐν λόγῳ παραγωγικοὶ τύποι εἶναι ὁ τοῦ تفعل τεφεου-οὺλ, καὶ ὁ τῶν ῥηματικῶν ὀνομάτων τοῦ τύπου τούτου, καὶ τῶν τοῦ τύπου تفعيل τεφὶλ. Ὡς εἰς τὰ πρωτότυπα τὰ δύο τελευταῖα ὅμοια ῥιζικὰ γράμματα δὲν ἑνοῦνται εἰς ἓν, ὅταν παρεμπίπτῃ μὴ ῥιζικὸν γράμμα, οὕτω καὶ εἰς τὰ παράγωγα, τὰ δύο ὅμοια γράμματα χωρίζονται, ὅταν, ὡς ἐκ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ τύπου, παρεντεθῇ μεταξὺ τῶν δύο παραγωγικὸν γράμμα. Π. χ. دقّت δικκὰτ, προσοχὴ, ἀκρίβεια, تدقيق τετκὶκ, ἐξακρίβωσις· تمام τεμὰμ, τέλος, تتميم τετμὶμ, τελειοποίησις· حق χακκ, δίκαιον, ἀλήθεια, تحقيق ταχκὶκ, ἐπαλήθευσις.

Περὶ τῶν λέξεων مجموز μεχμούζ.

716. Μεχμοὺζ καλοῦνται αἱ λέξεις, αἵτινες ἐμπεριέχουσιν | μαχμουζὲ μεταξὺ τῶν ῥιζικῶν αὐτῶν γραμμάτων. Ἐὰν λοιπὸν τὸ ῥιζικὸν |, κατὰ τοὺς διαφόρους μετασχηματισμοὺς τῆς ἐμπεριεχούσης αὐτὸ λέξεως, συμπέσῃ πρὸ ἄλλου | ἐπιτατικοῦ, ἢ κατόπιν | μεφτοὺχ, τὰ δύο | ἑνούμενα ἀποτελοῦσιν ἓν | μακρόν. Π. χ. اثر ἐσὲρ, ἀποτέλεσμα, καὶ μνημεῖον, آثار ἀσὰρ, ἀποτελέσματα, καὶ μνημεῖα, ἀντὶ آثار ||ἐσαρ· اكل ἔκλ βρῶσις, آكل ἀκὶλ, ὁ βιβρώσκων, ἀντὶ اكل ||· ὅταν δὲ τὸ τοιοῦτον μακρὸν ἐλὶφ συμπέσῃ ἐν ἀρχῇ λέξεως, τότε φέρει συνήθως τὸ μέδδ (~) ὡς ἐγένετο ἐν τῇ λέξει آكل Ἐὰν τὸ ῥιζικὸν | εὑρεθῇ κατόπιν | ἐπιτατικοῦ, τὰ δύο | ἑνοῦνται εἰς ἕν. Π. χ. خفا χαφὰ, κρύψις, اخفا ἰχτιφὰ, τὸ κρύπτεσθαι, ἀντὶ اخ|فا. Ὅταν τὸ κατόπιν | ἐπιτατικοῦ συμπίπτον | ᾖναι μαχμουζὲ, τούτου τὸ μὲν | ἑνοῦται μετὰ τοῦ ἐπιτατικοῦ |, τὸ δὲ χεμζὲ γράφεται πλησίον τοῦ μακροῦ |. Π. χ. ابد πὲδ' ἀρχὴ, ابّد ἰπτιδὰ, ἔναρξις, ἀντὶ ابْ|تد. Ἐὰν τὸ ῥιζικὸν | μαχμουζὲ, ληκτικὸν λέξεως ὄν, εὑρεθῇ κατόπιν γράμματος ἠρεμοῦντος, τούτου τὸ μὲν | συνήθως ἀποβάλλεται, τὸ δὲ χεμζὲ γράφεται ἐπάνω ἢ πλησίον τοῦ ἡγουμένου γράμματος. Π. χ. بد ἀντὶ بءد

πεδ', ἀρχή· جز ἀντὶ جزء δζὲζ', μέρος· بر ἀντὶ براء περ, ἴασις· Ἐὰν τὸ | εὑρεθῇ ἠρεμοῦν κατόπιν γράμματος μεφτοὺχ καὶ ᾖναι ἐν μέσῳ λέξεως, αὐτὸ μὲν φυλάττεται, φέρει ὅμως ἄνωθεν τὸν χεμζέ (ء) Π. χ. اهل ἔχλ, ἐγκρατὴς πράγματός τινος, καὶ σύζυγος, تأهل τεεχχὺλ, τὸ νυμφεύεσθαι, متأهل μουτεχχὶλ, ὁ νυμφευμένος, ἔγγαμος· امن ἔμν, ἐμπιστοσύνη, ἀσφάλεια, تأمين τε'εμὶν, ἐξασφάλισις, مأمون μα'εμοὺν, ἔμπιστος, مأمن μα'εμὲν, τόπος ἀσφαλείας, ἄσυλον. Ἐὰν συμπέσῃ | ἠρεμοῦν κατόπιν γράμματος μεκσοὺρ τρέπεται εἰς ى. Π. χ. ابتدا ἰπτιδὰ, ἔναρξις, مبتدى μουπτεδὶ, ἀρχάριος· غزا γαζὰ, νίκη, غازى γαζὶ, νικηφόρος· اجر ἔδζρ, μισθὸς, ايجار ἀντὶ اجار ἰδζὰρ, ἐκμίσθωσις, استيجار ἰστιδζὰρ ἀντὶ استءجار τὸ μισθοῦσθαι. Πολλοὶ τὸ ἀπὸ | τρεπτὸν ى γράφουσι μὲ τὸ χεμζὲ ἄνωθεν. Π. χ. الفت ἐλφὲτ, σχέσις, ائتلاف ἰτιλὰφ ἀντὶ ايتلاف, συνοικείωσις. Ἐξαιρεῖται ἡ λέξις اخذ ἰχτιχάζ, τὸ προσποιεῖσθαι, πορίζεσθαι, ἐκ τοῦ اخذ ἄχζ, λῆψις, ἀντὶ ايتخاذ ἰτιχάζ. Ἐὰν τὸ |, εἴτε ἠρεμοῦν εἴτε κινητὸν, εὑρεθῇ κατόπιν γράμματος μαζμοὺμ τρέπεται εἰς و φέρον ἄνωθεν τὸ σημεῖον χεμζέ. Π. χ. رأس ῥε'ες, κεφαλὴ, ἀρχηγὸς, رؤس ῥου'ὺς, κεφαλαὶ, ἀρχηγοί· تأليف τε'ελὶφ, συγγραφὴ, مؤلف μου'ελλὶφ, συγγραφεύς· تأييد τε'επὶτ, διαιώνισις, مؤيد μου'επὶτ, διαιωνισμένος. Τρέπεται ἐπίσης εἰς و καὶ τὸ ἀπὸ | τρεπτὸν ى, ὅταν συμπέσῃ κατόπιν γράμματος μαζμούμ. Π. χ. ايتلاف ἰτιλὰφ, συνοικείωσις, مؤلف μου'τελὶφ, συνωκειωμένος· ايمان ἰμὰν, πίστις, εὐσέβεια, مؤمن μου'μὶν, εὐσεβὴς, πιστός· اجار ἰδζὰρ, ἐκμίσθωσις, مؤجر μου'δζὶρ, ὁ ἐκμισθώσας. Ἐὰν κατόπιν ῥιζικοῦ | ἔχοντος φετχὰ καὶ πρὸ ἑαυτοῦ γράμμα μαζμοὺμ εὑρεθῇ | ἐπιτατικὸν, τότε, ἐπειδὴ τὸ ῥιζικὸν | μεταβάλλεται εἰς و, τὸ | ἐπιτατικὸν ἀποτελεῖ ἰδιαιτέραν συλλαβήν. Π. χ. انس ὀνς, σχέσις, مؤانسة μου'ανεσὲ, συναναστροφὴ, مؤانس μὀανὶς, σχετικός· اكل ἔκλ, βρῶσις, مؤاكلة μὀ'ακελὲ ἀντὶ مأكلة μα'ακελὲ τὸ συντρώγειν. Ἐὰν πρωτότυπον λῆγον εἰς | μεταφερθῇ εἰς τοὺς παραγωγικοὺς τύπους تفاعل, تفعل καὶ تفعيل μεταβάλλει τὸ | εἰς ى. Π. χ. بكا πεκιὰ, δάκρυμα, تباكى τεπακὶ, προσποίησις δακρύματος· رضا ῥιζὰ, συναίνεσις, εὐχαρίστησις, تراضى τεραζὶ, ἀμοιβαία εὐχαρίστησις, συγκατάθεσις. Τὰ εἰς τὸν τύπον تفعيل μεταφερόμενα λαμβάνουσι προσέτι καὶ ἓν ه τυπικὸν ἢ ت. Π. χ. ادا ἐδὰ, ἐκπλήρωσις, تأدية τεδιγὲ, ἀπότισις· Αἱ εἰς | λήγουσαι τριγράμματοι λέξεις μεταφερόμεναι εἰς τὸν τύπον فعول λαμβάνουσιν εἰς μὲν τὸ δεύτερον ῥιζικὸν γράμμα κεσρὲ ἀντὶ ζαμμὲ, τὸ δὲ τρίτον ῥιζικὸν, ἤγουν τὸ |, ὡς καὶ τὸ و ἐπιτατικὸν τοῦ τύπου فعول, τραπέντα εἰς ى συγχωνεύονται διὰ τοῦ τεσδὶτ εἰς ἓν ى μακρόν. Π. χ.

بنا pinà, οἰκοδομὴ, بنى mepnì, ᾠκοδομημένος, κτιστὸς, ἀντὶ بنوا mepnedá.

Περὶ τῶν λέξεων معتل الفاء μου'τελλ-ὅλφά.

717. Μου'τελλ-ὅλφὰ καλοῦνται αἱ λέξεις, τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον ῥιζικὸν γράμμα εἶναι ﻭ ἢ ﻱ. Ὅταν λοιπὸν τὸ ἀρκτικὸν ﻭ ἢ ﻱ εὑρεθῇ ῥεμοῦν κατόπιν γράμματος μεκσοὺρ, τότε τρέπεται εἰς ﻱ ἐπιτατικόν. Π. χ. وقد γεκὰζ, ἐγρήγορσις, καὶ ایقاظ ἰκὰζ, τὸ ἐξυπνίζειν, ἀντὶ ایقظ-κάζ· وزن βὲζν, στάθμησις, میزان μιζὰν, πλάστιγξ, ἀντὶ موزان μιζὰν· وطن βατὰν, πατρὶς, استيطان ἰστιτὰν, τὸ ποιεῖσθαι πατρίδα τόπον τινὰ, ἀντὶ استوطان ἰστιβτάν· وجود βουδζοὺτ, ὕπαρξις, ایجاد ἰδζὰτ, τὸ ὕπαρξιν διδόναι, παραγωγὴ, ἀντὶ اوجاد ἰβδζάτ. Ὅταν τὸ ἀπὸ ﻭ τρεπτὸν ﻱ συμπέσῃ, κατ' ἄλλον τινὰ σχηματισμὸν, κατόπιν μὲν γράμματος μαζμοὺμ, τότε τρέπεται εἰς ﻭ ἐπιτατικόν, κατόπιν δὲ γράμματος μεφτοὺχ, μεταβάλλεται εἰς ﻭ σύμφωνον. Π. χ. استيطان ἰστιτὰν, τὸ ποιεῖσθαι πατρίδα τόπον τινὰ, مستوطن μὶστεβτὴν, ὁ πατρίδα ποιησάμενος τόπον τινά· ایجاد ἰδζὰτ, παραγωγὴ, موجد μουδζὶτ, ὁ παραγαγών. Ἐὰν τὸ εἰς ﻱ ἐπιτατικὸν μεταβλητέον ﻭ ἢ ﻱ σύμφωνον εὑρεθῇ πρὸ ت παραγωγικοῦ, ὡς συμβαίνει εἰς τὸν τύπον افتعال, τότε τὸ ﻭ ἢ ﻱ τρέπεται εἰς ت καὶ ἑνοῦται εἰς ἓν μετὰ τοῦ παραγωγικοῦ ت. Π. χ. يقن γιάκν, اتقان ἰττικὰν, ἀντὶ ایتقان ἰγ-τικὰν, πληροφορία· وحد βὰχδ, ἑνότης اتحاد, ἰττιχὰδ ἀντὶ اوتحاد ἰβτιχὰδ, τὸ ἑνοῦσθαι, συμμαχία.

Περὶ τῶν λέξεων معتل العين μου'τέλλ-λάϊν ἢ اجوف ἐδζβέφ.

718. Μου'τέλλ-λάϊν ἢ ἐδζβὲφ καλοῦνται αἱ λέξεις, τῶν ὁποίων τὸ δεύτερον ῥιζικὸν γράμμα εἶναι ﻭ ἢ ﻱ, πάσχουσι δὲ τὰς ἀκολούθους ἀνωμαλίας.

719. 1ον. Ἐὰν τὸ ﻭ, φέρον φετχὰ, ἔχῃ πρὸ ἑαυτοῦ γράμμα μεκσοὺρ, τρέπεται εἰς ﻱ. Τοῦτο δὲ συμβαίνει εἰς τὰ ἀφῃρημένα τοῦ τύπου افتعال καὶ انفعال. Π.χ. وقد καβδ, τὸ διέπειν, διεύθυνσις, انقياد ἰνκηγιὰδ ἀντὶ انقواد ἰνκηβὰδ, τὸ διέπεσθαι, τὸ ὑποτάσσεσθαι, ὑποταγή· شوق σὶβκ, ἔφεσις, ἐπιθυμία, اشتياق ἰστιγιὰκ ἀντὶ اشتواق ἰστιβὰκ, πόθος. Τὰ ῥηματικὰ ὀνόματα τῶν ἀπὸ κοίλων λέξεων παραγώγων ἀφῃρημένων τοῦ τύπου افتعال καὶ انفعال, ὡς καὶ τὰ τῶν ἀφῃρημένων, ὅσα ἔχουσι ῥιζικὸν τὸ ﻱ ἐπὶ τοῦ τύπου افتعال, μεταβάλλουσι τὸ ἀπὸ ﻭ τρεπτὸν ﻱ εἰς ا. Π. χ. ازدياد ἰζδιγιὰδ, αὔξησις, مزداد μὶζδὰδ ἀντὶ مزديد μὶζδεγὶδ, αὐξήσας, ὑπέρ-

μετρος· اختيار ἰχτιγιὰρ, προτίμησις, ἔκλογὴ, مختار μουχτὰρ ἀντὶ مختير μουχτεγὶρ, ἐκλελεγμένος· انقياد ἰνκηγιὰδ, ὑποταγὴ, منقاد μὶνκὰδ ἀντὶ منقيد μὶνκαγὶδ, εὐπειθὴς, ὑπήκοος· اشتياق ἰστιγιὰκ, πόθος, مشتاق μὶστὰκ ἀντὶ مشتيق μὶστεγιὰκ, ὁ ποθῶν.

720. 2ον. Τὰ κατὰ τοὺς τύπους افعال καὶ استفعال σχηματιζόμενα παράγωγα ἀφῃρημένα τῶν κοίλων λέξεων πάσχουσι διπλῆν ἀνωμαλίαν. Π. χ. دور δεὺρ, περιστροφὴ, ادار ἰδαρὲ ἀντὶ ادوار ἰδδὰρ, περιστοίχισις, καὶ διεύθυνσις, καὶ استدار ἰστιδαρὲ ἀντὶ استدوار ἰστιδβὰρ, τὸ περιστρέφεσθαι· دين δεὶν, χρέος, دان ἰδανὲ ἀντὶ ادين ἰδγιὰν, τὸ δανείζειν καὶ استدان ἰστιδανὲ ἀντὶ استدين ἰστιδγιὰν, τὸ δανείζεσθαι. Τὰ ῥηματικὰ ὀνόματα τῶν ἀφῃρημένων τούτων, ἐπὶ μὲν τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς, τρέπουσι τὸ ἀπὸ ﻭ ἢ ﻱ τρεπτὸν εἰς ﻱ ἐπιτατικὸν, ἐπὶ δὲ τῆς παθητικῆς, φυλάττουσιν αὐτό. Π.χ. استشار ἰστισὰρ, συμβουλὴ, مستشار μὶστεσὰρ, σύμβουλος· استقامت ἰστικαμὲτ, εὐθύτης, مستقيم μὶστακὶμ, εὐθὺς, πιστός· ارادة ἰραδὲ, θέλησις, مريد μὶρὶδ, ὁ θέλων, مراد μουρὰδ, θελητὸς, σκοπός.

721. 3ον. Ἐὰν τὸ ﻭ καὶ ﻱ συλλαβιζόμενα μὲ κεσρὲ ἔχωσι πρὸ αὐτῶν ا ἐπιτατικὸν, ὡς εἰς τὸν τύπον فاعل, τρέπονται εἰς ﻱ φέρον ἄνωθεν τὸ همز. Π. χ ميل μέϊλ, ῥοπὴ, مائل μὰϊλ ἀντὶ مايل μαγὶλ, ἐπιῤῥεπὴς· دوام δεβὰμ, διάρκεια, دائم δαγὶμ ἀντὶ داوم δαβὶμ, διαρκὴς, παντοτεινός· قول κὰβλ, λόγος, قائل καγὶλ ἀντὶ قاول κὰβὶλ, ὁ λέγων, καὶ ὁ συγκατατεθείς.

722. 4ον. Ὅταν λέξις ἐδζβὲφ, ἔχουσα ﻭ ῥιζικὸν ἐν μέσῳ αὐτῆς, σχηματισθῇ κατὰ τύπον τινὰ, καθ' ὃν τὸ δεύτερον ῥιζικὸν γράμμα συμβαίνει νὰ ἔχῃ μεθ' ἑαυτὸ ﻭ ἐπιτατικὸν, ὡς εἰς τὸν τύπον مفعول, ἐπειδὴ τότε συμπίπτουσιν ἀλλεπάλληλα δύο ﻭ τὸ μὲν πρῶτον ἀποβάλλεται, τὸ δ' εἰς τοῦτο ἀνῆκον ζαμμὲ μεταβιβάζεται ἐπὶ τοῦ πρώτου ῥιζικοῦ. Ὅταν δὲ ἡ λαμβάνουσα τὸν σχηματισμὸν τοῦ τύπου مفعول λέξις ἐδζβὲφ ἔχῃ ﻱ ἐν μέσῳ αὐτῆς, τότε τὸ μὲν πρῶτον ῥιζικὸν γράμμα λαμβάνει κεσρὲ, τὸ δὲ δεύτερον ῥιζικὸν, ἤτοι τὸ ﻱ καθίσταται ἄφωνον, τὸ δὲ ﻭ τοῦ τύπου مفعول ἀποβάλλεται ὅλως διόλου. Π. χ. زيادة ζιγιαδὲ, περισσεία, مزيد μεζὶδ, περισσὸς, ἀντὶ مزيود μεζιγιοὺδ· بيع βὶγ, πώλησις, مبيع μεπὶ, πωλημένος ἀντὶ مبيوع μεπιγιοὺ· صون σὰβν, διαφύλαξις, مصون μασοὺν ἀντὶ مصوون μασβοὺν, διαπεφυλαγμένος· قول κὰβλ, λόγος, مقول μακοὺλ ἀντὶ مقوول μακβοὺλ, λελεγμένος. Ὑπάρχουσιν ἐντοσούτῳ πλεῖστα ῥηματικὰ τοιούτου εἴδους, τὰ ὁποῖα, καίτοι ἐκ κοίλων λέξεων παραγόμενα, σχηματίζονται ὅμως ὁμαλῶς. Π. χ. كيل κεϊλὲτ, διαμέτρησις (σίτου), مكيول μεκγιοὺλ, διαμεμετρημένος· بيع χάϊτ, νῆμα, مخيوط μαχγιοὺτ, ἐῤῥαμένος.

723. ὅον. Ὅταν πρωτότυπος λέξις ἐδζβὲφ σχηματισθῇ κατὰ τὸν τύπον فعيل τρέπει τὸ ﻍ καὶ ﺱ ἀπὸ συμφώνων εἰς ﺱ ἐπιτατικὸν, καὶ ἑνόνει τοῦτο μετὰ τοῦ παραγωγικοῦ ﺱ εἰς ἓν διὰ τοῦ تشديد. Ὅταν δὲ μεταφερθῇ εἰς τὸν τύπον τῶν ὀνομάτων τόπου (مفعل مفعل مفعل), ἐν ᾧ τὸ μὲν πρῶτον ῥιζικὸν εἶναι ﻩ ﺭ ﻡ ﻭ ﻥ, τὸ δὲ δεύτερον ﻩ ﻡ ﻑ ﺕ ﻭ ﺥ ﻩ ﻡ ﻉ ﺱ ﻭ ﺭ, μεταβιβάζει τὸν τοῦ δευτέρου ῥιζικοῦ χαρεκὲν εἰς τὸ προηγούμενον ﻩ ﺭ ﻡ ﻭ ﻥ γράμμα. Καὶ ἐὰν μὲν ὁ εἰς τὸ προηγούμενον γράμμα μεταβιβαζόμενος χαρεκὲς εἶναι φετχὰ, τὸ δεύτερον ῥιζικὸν, ἤτοι τὸ ﻍ ﻩ ﺱ μεταβάλλεται εἰς ﺍ ἐπιτατικὸν· ἐὰν δὲ ὁ μεταφερόμενος χαρεκὲς εἶναι κεσρὲ, τὸ ﻍ ﻩ ﺱ τρέπεται εἰς ﺱ ἐπιτατικόν. Π. χ. سير σέϊρ, περίπατος, مسيره μεσιρὲ ἀντὶ مسيره μεσγιρὲ, τόπος περιπάτου, περιδιαβάσεως· زلجي زιγιαδὲ, περισσεία, مزاد μεζὰδ ἀντὶ مزجد μεζγὲδ, τόπος περισσεύσεως, δημοπρασία· نور νουρ, φῶς, منار μεναρὲ καὶ منارة μιναρὲ ἀντὶ منوار μινβαρὲ, τόπος ὅθεν γίνεται φωτοχυσία· دور δὲρ, περιστροφὴ, مدار μεδὰρ ἀντὶ مدور μεδβὲρ, τόπος ἔνθα γίνεται περιστροφὴ, κύκλος· ليّن λιν, μαλακότης, ليّن λεῖν ἀντὶ ليّن, μαλακός· خير χαΐρ, ἀγαθότης, خير χαΐρ ἀντὶ خير, ἀγαθός· نور νουρ, κυρίως νὲβρ, φῶς, نير νεΐρ ἀντὶ نور νεβίρ, φωτεινὸς, ἄστρον· موت μὲβτ, θάνατος, ميت μεΐτ ἀντὶ موت μεβίτ, νεκρός.

Περὶ τῶν λέξεων معتل اللام μου'τελλὲ-λ λιὰμ ﻩ ﻧ ﺍ ﻗ ﺹ ﻳ μου'τελλὲ-λ λιὰμ ﻩ ﻧ ﺍ ﻗ ﺹ.

724. Μου'τελλὲ-λ λιὰμ ﻩ ﻧ ﺍ ﻗ ﺹ καλοῦνται αἱ λέξεις τῶν ὁποίων τὸ τρίτον ῥιζικὸν γράμμα εἶναι ﻍ ﻩ ﺱ. Ὅταν λοιπὸν μία πρωτότυπος λέξις ﻩ ﻧ ﺍ ﻗ ﺹ λάβῃ τὸν σχηματισμὸν τῶν τύπων افعال, استفعال, انفعال, افتعال, افعوّال, افعيّال, καὶ οἱουδήποτε ἄλλου τύπου ὅπου τὸ τρίτον ῥιζικὸν εὑρίσκεται κατόπιν | ἐπιτατικοῦ, μεταβάλλει τὸ ﻍ ﻩ ﺱ εἰς | μαχμουζέ. Τούτου δὲ τὸ μὲν | ἀποβάλλεται, τὸ δὲ همزه γράφεται πλησίον τοῦ προηγουμένου | ﻩ παραλείπεται ἐξυπονοούμενον. Λαμβάνουσα δὲ τὸν τύπον تفعيل, ἐὰν λήγῃ εἰς ﺩ, μεταβάλλει αὐτὸ εἰς ﺱ. Ἑπομένως αὐτὴ, ὡς καὶ ἡ πρωτοτύπως εἰς ﺱ λήγουσα λέξις, ἀποβάλλει μὲν τὸ παραγωγικὸν ﺱ τοῦ τύπου, προσλαμβάνει δ' ἐν τέλει ﺓ τυπικὸν ﻩ ﺕ, ὡς ἐὰν ἐσχηματίζετο ἐπὶ τοῦ τύπου تفعلة τερ'ιλὲ ﻩ تفعلة τερ'ιλέτ. Π. χ. طلى ταλὶ, ἐπίχρισμα, تطلية τατλιγὲ, τὸ ἐπιχρίειν, ἀλείφειν τι ἐπί τινος, καὶ μεταφορ. ν οσηλεύειν· سلو σελβὲτ, ἀναψυχὴ, ἄνεσις, تسلية τεσλιγὲτ ἀντὶ تسلو τεσλιβ, παραμυθία· خلو χαλβὲτ, ἐρημία, μοναξία, تخلية ταχλιγὲ ἀντὶ تخلو ταχλιβ, ἐκκένωσις· رضوان ῥιζβὰν, εὐχαρίστησις, ترضية ταρζιγὲ ἀντὶ ترضو τερζιβ, ἱκανοποίησις· سق σκηΐτὸ, πρὸς ἄρδευσιν χρησιμεῦον ὕδωρ, سقا σακκὰ ἀντὶ سقاى σακκαΐ, ποτιστὴς,

ὑδροφόρος, κατὰ τὸν τύπον فعال, كفايت κιφαγὲτ, τὸ ἱκανὸν, كفاى ἱκτιφὰ ἀντὶ اكتفاى ἱκτιφάϊ, τὸ ἱκανὸν ποιεῖσθαι, τὸ ἀρκεῖσθαι· رشوت ῥισβὲτ, δωροδόκημα, ارتشا ἰρτισὰ ἀντὶ ارتشاو ἰρτισάβ, δωροληψία, τὸ διαφθείρεσθαι μὲ δῶρα· سق σκηΐ, τὸ πρὸς ἄρδευσιν χρησιμεῦον ὕδωρ, اسقا ἰσκὰ ἀντὶ اسقاى ἰσκαΐ, πότισις· علو οὐλὲβ, ὕψος, اعلا ἰ'λιὰ ἀντὶ اعلاو ἰ'λιὰβ, ὕψωσις.

725. Ὅταν μία λέξις ﻧ ﻗ ﺹ σχηματισθῇ κατὰ τὸν τύπον مفعله τρέπει τὸ ﻍ ﻩ ﺱ εἰς ﺍ, ἐπειδὴ τὸ ﻍ ﻩ ﺱ, ἐὰν, كينونت ὄντα, συμπέσωσι κατόπιν γράμματος مفتوح, τρέπονται πάντοτε εἰς ﺍ. Π. χ. مشى μεσὶ, βάδισις, مشاة μεμασὰτ ἀντὶ مشاية μεμασεγὲτ, τὸ συμβαδίζειν, καὶ μεταφ. συμφωνία· عداوت ἀ'δαβὲτ, ἔχθρα, معادات μου'αδὰτ ἀντὶ معادوت μου'αδεβὲτ, ἐχθροπραξία· صفوت σαφβὲτ, ἀγνεία, εἰλικρίνεια, مصافات μουσαφὰτ ἀντὶ مصافوت μουσαφεβὲτ, ἀμοιβαία εἰλικρίνεια, εἰλικρινὴς φιλία.

726. Μία λέξις ﻧ ﻗ ﺹ μεταφερομένη εἰς τοὺς τύπους تفعل καὶ تفاعل, τρέπει τὸ μὲν ληκτικὸν ﻍ ﻩ ﺱ εἰς ﺱ ἄφωνον, τὸ δὲ πρὸ αὐτοῦ γράμμα ἀντὶ ζαμμὲ λαμβάνει κεσρέ. Π. χ. لقيان λουκγιὰν, τλακὴ ἀντὶ τελακούϊ, συνάντησις· صدى σαδὰ, ἐπενέργεια, ἐπηρέασις, تصدى τεσαδδὶ ἀντὶ τεσαδδούϊ, τὸ ἐπενεργεῖν, καὶ ἐπιχειρεῖν· سلوت σελβὲτ, ἀναψυχὴ, تسلى τεσελλὶ ἀντὶ تسلو τεσελλὶβ, τὸ παρηγορεῖν· شكوت σεκβὲτ, παράπονον, تشكى τεσεκκὶ ἀντὶ تشكو τεσεκκιβ, τὸ παραπονεῖσθαι.

727. Τὰ κατὰ τὸν τύπον فاعل σχηματιζόμενα ῥηματικὰ τῶν λέξεων ﻧ ﻗ ﺹ μεταβάλλουσι τὸ ληκτικὸν ﻍ εἰς ﺱ, κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα καθ' ὃν τὸ ληκτικὸν ﻍ ὅταν συμπέσῃ κατόπιν γράμματος مفتوح τρέπεται εἰς ﺱ. Π. χ. علو οὐλὲβ, ὕψος, عالى ἀλίϊ ἀντὶ عالو ἀλίβ, ὑψηλός· خلوت χαλβὲτ ἐρημία, μοναξία, خالى χαλὶ ἀντὶ خالو χαλίβ, κενός· رشوت ῥισβὲτ, δωροδόκημα, راشى ῥασὶ ἀντὶ راشو ῥασίβ, ὁ δωροδόκος, ὁ διαφθείρων μὲ δῶρα· شكوت σεκβὲτ, παράπονον, شاكى σακὶ ἀντὶ شاكو σακίβ, ὁ παραπονούμενος.

728. Τὰ παθητικὰ ῥηματικὰ τῶν λέξεων ﻧ ﻗ ﺹ, ὅσα σχηματίζονται κατὰ τὸν τύπον مفعله, ἀντὶ ζαμμὲ διὰ τὸ δεύτερον ῥιζικὸν γράμμα λαμβάνουσι κεσρὲ, τρέπουσι δὲ καὶ τὸ ἐπιτατικὸν ﻍ τοῦ τύπου εἰς ﺱ, τὸ ὁποῖον συγχωνεύουσι διὰ τοῦ تشديد μὲ τὸ τρίτον ῥιζικὸν, ἐὰν ᾖναι ﺱ. Π. χ. خفيت χουφιγὲτ, κρύψιμον, مخفى μαχφὶ ἀντὶ مخفوى μαχφοὺϊ, κρυπτός· حميت χημαγὲτ, φύλαξις, καὶ προστασία, محمى μαχμὶϊ ἀντὶ محموى μαχμούϊ, φρουρητὸς καὶ προστατευόμενος.

729. Ἐὰν τὸ τρίτον ῥιζικὸν γράμμα τῆς εἰς τὸν τύπον مفعله μεταφερομένης λέξεως ﻧ ﻗ ﺹ ᾖναι ﻭ, τρέπεται εἰς ﺱ, καὶ συγχωνεύεται ὡσαύ-

τως εἰς τὸ ἀπὸ ﻭ τρεπτὸν ﺱ τοῦ ῥηθέντος τύπου. Τινὰ τῶν ῥηματικῶν τούτων σηματίζονται, συγχωνευομένου ἁπλῶς τοῦ ﻭ εἰς τὸ ﻭ τοῦ τύπου فعول Π. χ. دعوت دα'ὄèτ, πρόσκλησις, مدعو μεδ'οὺ ἀντὶ مدعوو μεδ'οὺὸ, προσκεκλημένος· رضوان ριζὸὰν, εὐχαρίστησις, مرضى μερζήῖ ἀντὶ مرضو μερζοὺὸ, ἀρεστὸς, ἐπαινετός· تجرجرة τοὶρ ρεδζὰ, ἰσοδύναμον τὸ ρεδζὰ, ἐλπὶς, καὶ παράκλησις, مرجو μερδζοὺ ἀντὶ مرجوو μερδζοὺὸ, τὸ ἐλπιζόμενον, καὶ τὸ διὰ παρακλήσεως αἰτούμενον.

730. Αἱ λέξεις ν α κ ὴ ς λαμβάνουσαι τὸν σχηματισμὸν τοῦ τύπου فعل τρέπουσι τὸ τρίτον ῥιζικὸν γράμμα, ἐὰν ἦναι ﻭ εἰς ﺱ, καὶ ἑνοῦσι τὰ δύο ﺱ εἰς ἓν διὰ τοῦ τ ε σ δ ί τ. Π. χ. خفيت χουφιγὲτ, κρύψιμον, خفي χαφὶῖ ἀντὶ خفيي χαφίγι, κρυπτός· علو οὐλὸὸ, ὕψος, على ἀλὶῖ ἀντὶ علو ἀλὶὸ, ὑψωμένος, ἔξοχος· صباوت σαπαβὲτ, παιδικὴ ἡλικία, صبي σαπὶῖ ἀντὶ صبيو σαπὶὸ, παῖς, ἀνῆλιξ.

731. Τὰ ῥηματικὰ τῶν παραγώγων ἀφῃρημένων, τῶν ἐκ πρωτοτύπων ν α κ ὴ ς σχηματισθέντων, ἐπὶ μὲν τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς λήγουσιν εἰς ﺱ, ἐπὶ δὲ τῆς παθητικῆς ἢ εἰς ا ἢ ἀντ' αὐτοῦ σπανιώτερον εἰς ﺱ ἄρωνον εἴτε βραχύ. Π. χ. استدا ιστιδ'ὰ, τὸ ἐξαιτεῖσθαι, مستدا μόστεδ'ὶ, ὁ ἐξαιτούμενος, καὶ مستدعى μόστεδ'ὰ ἢ مستدعا μόστεδ'ὰ, τὸ αἰτούμενον· تريبية τριπίγὲ, ἀνατροφὴ, مربى μὶρεπὶῖ, ὁ ἀνατρέφων, τροφεὺς, καὶ مربا ἢ مربى μὶρεπὶὸ, ὁ ἀνατεθραμμένος· اجرا ἰδζρὰ, τὸ βάλλειν εἰς ῥοῦν, τὸ ἐκτελεῖν· مجرى μὶδζρὶ, ὁ βάλλων εἰς ῥοῦν, καὶ ὁ ἐκτελῶν, مجرا ἢ مجرى μουδζρὰ, ὁ βληθεὶς εἰς ῥοῦν, καὶ ὁ ἐκτελεσθείς.

732. Τὸ τρίτον ῥιζικὸν ﻭ ἢ ﺱ μιᾶς λέξεως ν α κ ὴ ς τρέπεται εἰς ا καὶ ἐνίοτε εἰς ﺱ ἄρωνον, ὅταν ἡ ἐν λόγῳ λέξις μεταφερθῇ εἰς τὸν τύπον فعل τῶν ὀ ν ο μ ά τ ω ν τ ό π ο υ, ὡς καὶ εἰς τὸν τύπον افعل τῶν ὀ ν ο μ ά τ ω ν ὑ π ε ρ ο χ ῆ ς. Π. χ. دنيت δενιγὲτ, ποταπότης, ادنا καὶ ادنى ἐδνὰ ἀντὶ ἐδνεῖ, ποταπώτερος, καὶ ποταπώτατος· اقصا καὶ اقصى ἀκσὰ ἀντὶ اقصو ἀκσὰὸ, ἀπώτερος, καὶ ἀπώτατος, καὶ τελικὸς, κυριώτατος· علو οὐλὸὸ, ὕψος, اعلا καὶ اعلى ἀλιὰ ἀντὶ اعلو ἀλὲὸ, ὑψηλότερος, ἀνώτερος, καλλίων καὶ κάλλιστος· شتو σὲτὸ, χειμασία, مشتا μεστὰ ἀντὶ مشتو μεστὲὸ, χειμάδιον· مرعى ῥή, βόσκησις, مرعا καὶ مرعى μερὰ ἀντὶ μεράῖ, νομὴ, βοσκότοπος.

733. Εἰς τὸν τύπον فعلة (τῶν ὀ ν ο μ ά τ ω ν ὀ ρ γ ά ν ο υ) τὸ τρίτον ῥιζικὸν γράμμα ﻭ ἢ ﺱ τῆς λέξεως ν α κ ὴ ς τρέπεται εἰς ἐπιτατικὸν ا. Π. χ. صفو σαφὸ, καθαρότης, διαφάνεια, مصفا μησφὰ ἀντὶ مصفى μησφὲὸ, ἠθητὴρ, ὄργανον δι' οὗ διηθοῦσιν ὑγρά.

734. Τὸ τυπικὸν • τῶν ὁμαλῶν ὀ ν ο μ ά τ ω ν τ ό π ο υ καὶ ὀ ρ γ ά ν ο υ (μεφ'ὰλ, μιφ'ὰλ, μεφ'αλὲ καὶ μιφ'αλὲ) τρέπεται εἰς ت ἢ ه εἰς τὰ ἀπὸ λέξεων ν α κ ὴ ς παράγωγα. Π. χ. صفو σαφὸ, διαφάνεια, مصفا μησφὰ, ὄ ν ο μ α ὀ ρ γ ά ν ο υ κατὰ τὸν τύπον فعلة μιφ'ὰλ, καὶ مصفاة μησφὰτ, κατὰ τὸν τύπον فعلة μιφ'αλὲ· شتو σὲτὸ, χειμασία, مشتا μεστὰ, χειμάδιον, ὄ ν ο μ α τ ό π ο υ, κατὰ τὸν τύπον مفعل μεφ'ὰλ, καὶ مشتاة μεστὰτ, κατὰ τὸν τύπον فعلة μεφ'αλέ.

Περὶ τῶν Τετραγραμμάτων Ῥ η μ α τ ι κ ῶ ν Ἀ φ ῃ ρ η μ έ ν ω ν.

735. Τὰ παρ' Ὀθωμανοῖς ἐν χρήσει τετραγράμματα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα καὶ οὐσιαστικὰ τῆς ἀραβικῆς γλώσσης ὑπάγονται εἰς πέντε τύπους, τῶν ὁποίων οἱ τέσσαρες ἔχουσι καὶ ἀνὰ ἓν μὴ ῥιζικὸν γράμμα, οἱ μὲν δύο πρῶτοι ἐν τέλει, οἱ δὲ δύο τελευταῖοι μεταξὺ τοῦ τρίτου καὶ τετάρτου ῥιζικοῦ, ὡς ὁρᾶται κατωτέρω.

Τύποι.	Προφορά.	Παραδείγματα.
فعلل	φου'λὲλ	بوركا' πουρκά' = προκάλυμμα.
فعلله	φα'λελὲ	زلزله ζελζελὲ = σεισμός.
فعلله	φα'λουλὲ	پرچمه πὲρδζουμὲ = ἁρμὸς δακτύλου.
فعلال	φου'λὰλ	برهان πουρχὰν, = ἀπόδειξις.
فعليل	φα'λὶλ	تلميذ τελμὶζ = μαθητής.

736. Τὰ ῥηματικὰ ὀνόματα τῶν τετραγραμμάτων ἀφῃρημένων σχηματίζονται κατὰ τὸν τύπον فعلل μουφ'αλὶλ ἐνεργητ. καὶ μ ο υ φ ' α λ ὲ λ π α θ η τ. Π. χ. برهان πουρχὰν, ἀπόδειξις, مبرهن μ ὸ π ὲ ρ χ ὶ ν, ὁ ἀποδεικνύων καὶ μ ὸ π ὲ ρ χ ὲ ν, ἀποδεδειγμένος· ترجمه τερδζεμὲ, μετάφρασις, مترجم μ ὸ τ ὲ ρ δ ζ ὶ μ, μεταφραστὴς, καὶ μ ὸ τ ὲ ρ δ ζ ὲ μ, μεταφρασμένος.

737. Ἐκ τῶν τετραγραμμάτων σχηματίζονται καί τινα πενταγράμματα ἀφῃρημένα κατὰ τὸν τύπον تفعلل τ ε φ ' α λ ὲ λ. Π. χ. تپصپص πασπασὰ, τὸ σαίνειν, تپصپص τεπασποὺς, κολακεία· زلزل ζελζελὲ, σεισμός, تزلزل τεζελζὲλ, τὸ σείεσθαι.

738. Τὰ ῥηματικὰ ὀνόματα τῶν πενταγραμμάτων ἀφῃρημένων σχηματίζονται κατὰ τὸν τύπον متفعلل μ ὸ τ ὲ φ α λ ὶ λ, ἐ ν ε ρ γ η τ. καὶ μ ὸ τ ὲ φ ' α λ ὲ λ παθητ. Π. χ. مبصبص μουτεπασπὶς, κόλαξ· مزلزل μὸτεζελζὶλ, ὁ σειόμενος.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΜΕΡΟΥΣ.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

ΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΠΕΡΣΙΚΗΣ ΕΝ ΧΡΗΣΕΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ.

739. Ἡ περσικὴ γλῶσσα, ὡς καὶ ἡ ὀθωμανική, δὲν ἔχει οὔτε γένη οὔτε ἄρθρα.

740. Τὰ περσικὰ ὀνόματα καὶ ἐπίθετα ὑπάγονται εἰς δύο κλάσεις, τὴν τῶν ἐμψύχων ὄντων, τὰ ὁποῖα καλοῦνται ذوی العقول ζέβι-λ ου'κοὺλ, καὶ τὴν τῶν ἀψύχων غیر ذوی العقول γάϊρι ζέβι-λ οὐκοὺλ, ὀνομαζομένων.

741. Τὰ ذوی العقول ζέβι-λ οὐκοὺλ σχηματίζουσι τὸ πληθυντικὸν αὐτῶν προσθέσει τοῦ μορίου ان ἐν τέλει τοῦ ὀνόματος. Π. χ. زن ζεν, γυνή, زنان ζεν-ὰν, γυναῖκες· مرد μὲρδ, ἄνθρωπος, مردان μερδ-ὰν, ἄνθρωποι· شاه σὰχ, βασιλεὺς, شاهان σαχ-ὰν, βασιλεῖς.—Ἐὰν τὰ ὀνόματα ταῦτα λήγωσιν εἰς ا ἢ ه ἐπιτατικὰ ἢ δεικτικὰ, εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν τίθεται καὶ ἓν ς πρὸ τοῦ μορίου ان. Π. χ. کدا γκεδὰ, ἐπαίτης, کدایان γκεδα-γιὰν, ἐπαῖται· بابا βανὰ, σορὸς, بابایان βανα-γιὰν, σοροί· جادو ζζαδοὺ, γοητεύτρια, جادویان ζζαδου-γιὰν, γοητεύτριαι.—Ἐὰν δὲ λήγωσιν εἰς ه δεικτικὸν, τοῦτο τρέπεται εἰς گ περσικὸν καὶ κατόπιν προστίθεται τὸ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ σημεῖον ان. Π. χ. تشنه τεσνὲ, διψῶν, تشنگان τεσνε-γκιὰν, διψῶντες· بنده πενδὲ, δοῦλος, بندگان πενδε-γκιὰν, δοῦλοι· مرده μὲρδὲ, τεθνηκὼς, مردگان μὲρδε-γκιὰν, τεθνηκότες· فرشته φριστὲ, ἄγγελος, فرشتگان φριστε-γκιὰν, ἄγγελοι.

742. Τὰ غیر ذوی العقول γάϊρι ζέβι-λ οὐκοὺλ σχηματίζουσι τὸν πληθυντικὸν αὐτῶν προσθέσει τοῦ μορίου ها χα ἐν τέλει τοῦ ὀνόματος. Π. χ. کل γκιὲλ, ῥόδον, کلها γκιὲλ-χα, ῥόδα· سنك σένκ, λίθος, سنکها σένκ-χα, λίθοι.—Ἐὰν τὰ ὀνόματα ταῦτα λήγωσιν εἰς ه δεικτικὸν, τότε ἀποβάλλουσι τὸ γράμμα τοῦτο εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμόν. Π. χ. تازیانه, δερμάτινος μάστιξ, تازیانها ταζιγιανὲ-χα, δερμάτιναι μάστιγες· خانه χανὲ, οἰκία, خانها χανέ-χα, οἰκίαι.—Ὁ διὰ τοῦ ها σχηματισμὸς τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ δὲν εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν.

Περὶ Συνάψεως اضافت ἰζαφέτ.

743. Ἡ κατὰ Πέρσας σύνταξις τῆς γενικῆς μετὰ τῆς λέξεως πρὸς ἣν σχετίζεται, καὶ τοῦ ἐπιθέτου μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ, καλεῖται اضافت ἰζαφὲτ σύναψις, καὶ εἶναι λίαν ἐν χρήσει ἐν τῇ ὀθωμανικῇ γλώσσῃ· γίνεται δὲ κατὰ τέσσαρας τρόπους: 1ον. Ἐὰν τὸ οὐσιαστικὸν, τὸ ὁποῖον θὰ προταχθῇ τῆς γενικῆς ἢ τοῦ ἐπιθέτου, λήγῃ εἰς σύμφωνον ἠρεμοῦν, τὸ ληκτικὸν τοῦτο γράμμα προφέρεται μὲ κ ε σ ρ έ. Π. χ. پاپ بὰπ-ι ἀλὶ, Ὑψηλὴ Πύλη· سلطنت مدت μπδδέτ-ι σλτανάτ, διάρκεια τῆς βασιλείας. 2ον. Ἐὰν τὸ προταχθησόμενον τῆς γενικῆς ἢ τοῦ ἐπιθέτου οὐσιαστικὸν ᾖναι περσικὸν λῆγον εἰς ا ἐπιτατικὸν ἢ δεικτικὸν, μετὰ τὸ ληκτικὸν τοῦτο γράμμα προστίθεται ἓν ς σύμφωνον, προφερόμενον μὲ κ ε σ ρ έ. Π. χ. خدای χοδὰ-ῖ μενὰν, ὁ Θεὸς ὁ πανευεργέτης· پای تخت πὰ-ῖ τὰχτ, ὁ ποὺς τοῦ θρόνου, πρωτεύουσα Κράτους. 3ον. Ἐὰν τὸ προταχθησόμενον ὄνομα ᾖναι ἀραβικὸν λῆγον εἰς ا ἐπιτατικὸν, μετὰ τὸ ληκτικὸν τοῦτο γράμμα τίθεται ἢ ἓν ς σύμφωνον ἢ ἓν ه همزه χεμζὲ προφερόμενον μὲ κ ε σ ρ έ. Π. χ. ادای εδά-ῖ δο'ὰ, ἐκπλήρωσις εὐχῆς· بنای μπινά-ῖ μετὶν, οἰκοδομὴ στερεά. Καὶ τὸ εἰς ه ἐπιτατικὸν ἢ δεικτικὸν λῆγον ὄνομα, εἴτε ἀραβικὸν εἴτε περσικὸν, λαμβάνει ἐν τέλει ἓν ς σύμφωνον μὲ κ ε σ ρ έ. Π. χ. روی ζμὶν ῥού-ῖ ζεμὶν, ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς· قوی μπαζού-ῖ καβὶ, βραχίων ἰσχυρός. 4ον. Ἐὰν τὸ προταχθησόμενον ὄνομα, εἴτε ἀραβικὸν εἴτε περσικὸν, λήγῃ εἰς ه τυπικὸν ἢ εἰς ς ἐπιτατικὸν ἢ δεικτικὸν, μετὰ τὰ ληκτικὰ ταῦτα γράμματα προστίθεται τὸ همزه χεμζὲ προφερόμενον μὲ κ ε σ ρ έ.

744. Ἡ ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσα σύνταξις τῆς γενικῆς μετὰ τῆς λέξεως πρὸς ἣν σχετίζεται, καὶ τοῦ ἐπιθέτου μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ γίνεται συνήθως εἰς λέξεις ἀραβικὰς καὶ περσικὰς, ἡ δὲ προτασσομένη γενικὴ τίθεται ἐν σχήματι ὀνομαστικῆς ἄνευ πτωτικῆς καταλήξεως, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῶν ῥηθέντων παραδειγμάτων.

Ἀπόλυτα Ἀριθμητικὰ Ὀνόματα.

1.	یك γεκ.	7.	هفت χέφτ.
2.	دو δύ.	8.	هشت χέστ.
3.	سه σε ἢ σι.	9.	نه νὲχ.
4.	چهار τσεχὰρ.	10.	ده δὲχ.
5.	پنج πέντς.	11.	یازده γιάζδεχ.
6.	شش σὲς.	12.	دوازده δωδάζδεχ.

13.	ده سیزدهج.	300.	سیصد سی-صاد.
14.	ده‌چهار چهارده‌ج.	400.	چهارصد چهار-صاد.
15.	ده‌پانج پانزده‌ج.	500.	پانصد پان-صاد.
16.	ده‌شانج شانزده‌ج.	600.	ششصد شش-صاد.
17.	ده‌هفت هفده‌ج.	700.	هفتصد هفت-صاد.
18.	ده‌هژ هژده‌ج.	800.	هشتصد هشت-صاد.
19.	ده‌نوزده نوزده‌ج.	900.	نهصد نه-صاد.
20.	بیست بیست.	1000.	هزار هژار.
30.	سی سی.	2000.	دوهزار دو-هژار.
40.	چهل چهل.	3000.	سه‌هزار سی-هژار.
50.	پنجاه پنجاه.	4000.	چهارهزار چهار-هژار.
60.	شصت شصت.	11000.	یازده‌هزار یازده-هژار.
70.	هفتاد هفتاد.	12000.	دوازده‌هزار دوازده-هژار.
80.	هشتاد هشتاد.	100000.	صدهزار صد-هژار.
90.	نود نود.	200000.	دوصدهزار دو صد-هژار.
100.	صد صد.	300000.	سه‌صدهزار سی صد-هژار.
200.	دویست دو-صد.		

745. Τὰ ἐκ πολλῶν ἀριθμῶν σύνθετα ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ ὀνόματα τῆς περσικῆς γλώσσης ἐκφέρονται συνδεδεμένως διὰ τοῦ συνδέσμου و, ὁ δὲ μεγαλήτερος ἀριθμὸς προτάσσεται. Π. χ. هژاروهشتصدوچهل‌وچهار هژار-و-هشت صاد-و-چهل و-چهار, 1849.

Τακτικὰ Ἀριθμητικὰ Ὀνόματα.

746. Τὰ τακτικὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα σχηματίζονται ἐκ τῶν ἀπολύτων προσθέσει ἐντέλει αὐτῶν τοῦ μορίου ρ, τὸ ὁποῖον τρέπει τὸ προ αὐτοῦ γράμμα ἀπὸ ἠρεμοῦντος εἰς μαζμοῦμ, ὡς:

1ος.	یکم یکیόμ.	6ος.	ششم σέσόμ.
2ος.	دوم δόδόμ.	7ος.	هفتم χέφτόμ.
3ος.	سیوم σίδόμ.	8ος.	هشتم χέστόμ.
4ος.	چهارم τσεχάρόμ.	9ος.	نهم νούχόμ.
5ος.	پنجم πέντσόμ.	10ος.	دهم δέχόμ.

11ος.	یازدهم γιάζδεχόμ.	20ος.	بیستم πίστόμ.
12ος.	دوازدهم δόδάζδεχόμ.	21ος.	بیست و یکم πίστ-ό γέκιόμ.
13ος.	سیزدهم σίζδεχόμ.	22ος.	بیست‌ودوم πίστ-ό δόδόμ.

Καὶ οὕτω καθεξῆς. Καὶ οὕτω καθεξῆς.

Δεικτικαὶ Ἀντωνυμίαι.

747. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι این ιν, οὗτος, αὕτη, τοῦτο, καὶ آن αν, ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο, ἀπαντῶνται εἰς φράσεις τινὰς περσικὰς καὶ ἀραβικάς, καθιερωμένας, διὰ τῆς συχνῆς χρήσεως, ἐν τῇ ὀθωμανικῇ γλώσσῃ. Π. χ. بنابرین πινὰ περὶν, ἕνεκα τούτου· وان آفرینده‌این ἀφερινενδέ-ὶ ἴν ου ἀν, ὁ δημιουργὸς τούτου καὶ ἐκείνου, ἤτοι ὁ Θεός.

Περσικαὶ Προθέσεις.

748. Ἐκ τῶν περσικῶν προθέσεων τινὲς μὲν δύνανται νὰ τεθῶσιν ἄνευ βλάβης ἐν τῇ ὀθωμανικῇ γλώσσῃ ἀντὶ τῶν ἀντιστοίχων αὐτῶν τουρκικῶν, τινὲς δὲ εἰσὶν ἐν χρήσει μόνον εἰς φράσεις τινὰς καθιερωμένας ὑπὸ τῆς χρήσεως. Ὡς δὲ αἱ ἀραβικαὶ οὕτω καὶ αἱ περσικαὶ προθέσεις δὲν τίθενται παντοῦ καὶ πάντοτε εἰς τὸν ὀθωμανικὸν λόγον.

749. Αἱ κυρίως προθέσεις τῆς περσικῆς γλώσσης εἰσὶν αἱ ἀκόλουθοι: ب ἢ ᵛ πε, از ἐζ, با πα, بر πέρ, در δερ, برای περάγι, تا τα, بی πι.

Πρόθεσις ب ἢ ᵛ πε.

750. Ἡ πρόθεσις ب ἢ ᵛ πε δηλοῖ κίνησιν εἰς τόπον καὶ πρόσωπον, μέσον καὶ ὄργανον, ὅρκον, καὶ ἐπιμερισμόν. Π. χ. بحال πεχὲρ χάλ, ἐξάπαντος, κατὰ λέξ. καθ' ἑκάστην περίπτωσιν· بر πεχὲρ, καθ' ἕκαστον, ἑκάστην· بحق خدا πὲ χάκκι χουδὰ, μὰ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ· بشمشیر انتقام πὲ σεμσίρι ἐντικὰμ, διὰ τῆς σπάθης τῆς ἐκδικήσεως· بقل همایون πὲ καλεμὶ χουμαγιοὺν, ἐν τῇ ἀκροάσει τῆς αὐτοκρατορικῆς μου μεγαλειότητος· بساحل سرای بکلربکی νάκλι σαχηλσεραΐ πεϊλὲρ πεγί, αὐτοκρατορικὴ μετοίκησις εἰς τὸ ἐν Βεϊλὲρ Βέη παράλιον Ἀνάκτορον.

Πρόθεσις از ἐζ.

751. Ἡ πρόθεσις از ἐζ δηλοῖ τὴν ἐκ τόπου καὶ προσώπου κίνησιν, καὶ ἔχει ὅλας τὰς σημασίας τῆς τουρκικῆς ἀφαιρετικῆς πτώσεως. Π. χ. بعدازین πὰ'δεζὶν, τοῦ λοιποῦ, κατὰ λέξ. ὕστερον ἐκ τούτου· ازسر

ἐζ σέρι νέδ, ἐκ νέου, κατὰ λέξ. ἐκ κεφαλῆς νέας· وفات جیل پاشا زمشاهیر وکلا βερᾶτι δζεμὶλ παπὰ ἐζ μεταχίρι βουκελὰ. ἀποδίωσις τοῦ περιωνύμου ὑπουργοῦ Δζεμὶλ παπᾶ (τοῦ ἐκ τῶν περιωνύμων ὑπουργῶν, κατὰ λέξ.)· عودت هایون ازجانب اوروپا αὐτοκρατορικὴ ἐπάνοδος ἐξ Εὐρώπης (ἐκ μέρους τῆς Εὐρώπης).

Πρόθεσις ﻟ πα.

752. Ἡ πρόθεσις ﻟ πα δηλοῖ τὸ ὁμοῦ καὶ ἐνίοτε τὸ ὄργανον. Π. χ. عالمشاه سنیه ارادهٔ ﻟ πὰ ἱραδὲῖ σενιγέϊ σαχανὲ, δι' ὑψηλοῦ αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος· یاران ﻟ πὰ δοστὰν, μετὰ τῶν φίλων· احترام ﻟ πὰ ἰχτιρὰμ, μετὰ σεβασμοῦ· باسبان ﻟ πα σενὲτ, δι' ἐγγράφου, δυνάμει ὁμολόγου.

Πρόθεσις ﻳ περ.

753. Ἡ πρόθεσις ﻳ περ δηλοῖ τὸ ἐπάνω, τὸ κατὰ, συμφώνως, τὸ ἐν, ἔνδον. Π. χ. پرکال ﻳ πὲρ κεμὰλ, ἐν τελειότητι· سفر طرفاولدی ﻳ σεφὲρ πὲρ ταρὰφ ὀλδοῦ, ἔπαυσεν ὁ πόλεμος, κατὰ λέξ. ὁ πόλεμος ἐγένετο κατὰ χώραν· طرفاکلدك ﻳ πὲρ ταρὰφ ἐτμὲκ, κατὰ χώραν ἐᾶν. قرار ﻳ πὲρ καρὰρ, ἐν μονιμότητι, διαρκείᾳ· معتاد ﻳ πὲρ μου'τὰδ, κατὰ τὰ εἰθισμένα· موجب نظام ﻳ πὲρ μουδζὶπι νιζὰμ, κατὰ συνέπειαν τοῦ κανονισμοῦ, συνῳδὰ τῷ κανονισ. منوال محرر ﻳ πὲρ μινβάλι μουχαρρὲρ, κατὰ τὰ εἰρημένα, κατὰ λέξ. κατὰ τὸν τρόπον τὸν γεγραμμένον· مطلوب ﻳ πὲρ βέρκη ματλούπ, κατ' εὐχὴν, κατὰ λέξ. καθ' ὁμοίωσιν τοῦ αἰτουμένου· زمین ﻳ πὲρ ζεμὶν-ὼ-δεργιὰ, ἐπὶ γῆς καὶ θαλάσσης.

Πρόθεσις در δερ.

754. Ἡ πρόθεσις در δερ δηλοῖ τὴν ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ στάσιν. Π. χ. پی در پی πεῖ δὲρ πέϊ, ἀλληλοδιαδόχως, κατὰ λέξ. ποῦς ἐν ποδί· دریان اوائل احوال دولت علیهٔ عثمانیه πεῖ δὲρ πεγιάνι ἐβαΐλι ἀγβάλι δεβλέτι ἀλιγέϊ ὀσμανιγὲ, περὶ τῆς πρώτης καταστάσεως τοῦ ὑψηλοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους, τὸ دریان σημαίνει ἐν τῇ διηγήσει, περί· دردست تنظیم اولان δερδέστι τανζὶμ ὀλὰν μασλαχάτ, ἡ ἐν τῷ τακτοποιεῖσθαι οὖσα ὑπόθεσις· دردست δερδέστ, ἐν χειρὶ, ἀνὰ χεῖρας· درحال δερχάλ, ἐν τῷ ἅμα, κατὰ λέξ. ἐν τῷ πράγματι· درزندان δὲν ζινδὰν, ἐν τῇ φυλακῇ· درفصل باغی δερ φάσλι σανὶ, ἐν τῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ.

Πρόθεσις برای περάγι.

755. Ἡ πρόθεσις برای περάγι δηλοῖ τὴν αἰτίαν ἢ τὸ τέλος. Π. χ. برای تأدیب περάγι τεδὶπ, πρὸς τιμωρίαν· برای خاطر περάγι χατὴρ, πρὸς χάριν.

Πρόθεσις تا.

756. Ἡ πρόθεσις تا σημαίνει τὸ μέχρι, καὶ ἐκφέρεται συνοδευομένη ἢ ἀμέσως ὑπὸ τῆς περσικῆς προθέσεως ب πὲ, ἢ ὑπὸ μιᾶς τῶν τουρκικῶν προθέσεων قدر κὲδρ καὶ دك ἐν τέλει τοῦ πτωτικοῦ αὐτῆς· Πρὸ τοῦ ἐνεστῶτος δὲ τῆς εὐκτικῆς τιθεμένη ἡ تا λαμβάνεται καὶ ὡς τελικὸς σύνδεσμος. Π. χ. هندوستانه تا τὰ πεχίντ, μέχρις Ἰνδιῶν = هندوستانه دك تاχιντέδεκ· صباح تا τὰ πεσαπὰχ, μέχρι πρωΐας = صباحه قدر تا σαπαχὰ καδάρ.

Πρόθεσις ﺑ πὶ

757. Ἡ πρόθεσις ﺑ πὶ δηλοῖ στέρησιν. Π. χ. بیچون πὶτσοὺν, ὁ ἄνευ πῶς, ἀναίτιος = ὁ Θεός· بی ادراك ﺑ πὶ πεχρέϊ ἰδρὰκ, ἄμοιρος νοημοσύνης· بیخبر πὶ χαπὲρ, ἄνευ εἰδήσεως, ἀδαής· بی ادب ﺑ πὶ ἐδὲπ, ἀναιδὴς, ἄνευ αἰδοῦς.

Περσικὰ Ἐπιρρήματα.

758. Τὰ ἐν τῇ ὀθωμανικῇ γλώσσῃ ἐν χρήσει ἐπιρρήματα περσικῆς εἰσί:

چون τσοὺν = ὡς, καθώς. هنوز χένουζ = μόλις· εἰσέτι.

هرگز χέργκιζ = οὐδέποτε· همیشه χεμισὲ } ἀεί, πάντοτε·
همان χέμαν = μόνον· πανταχοῦ χεμπαϊὲ }

ρευθύς· εὐθέως.

759. Πρὸς τούτοις, τὰ ἐξ ὀνομάτων προσθέσει τοῦ μορίου ﻱ σχηματιζόμενα κτητικὰ ἐπίθετα τῆς περσικῆς γλώσσης ἐπέχουσι καὶ τόπον ποιότητος σημαντικῶν ἐπιρρημάτων. Π. χ. میخانه μὶτεγιακκὴζ, ἄγρυπνος, میخانه μὶτεγιακκὴζανὲ, ἀγρύπνως· جبار δζεππὰρ, βίαιος, δυνάστης, جباری δζεππαρανὲ, βιαίως, τυραννικῶς· عادل ἀδὶλ, δίκαιος, عادلانه ἀδιλανὲ, δικαίως· پادشاه παδισὰχ, βασιλεύς, پادشاهانه παδισαχανὲ, βασιλικῶς, καὶ βασιλικός.

Περσικοὶ Σύνδεσμοι.

760. Οἱ τῆς περσικῆς γλώσσης σύνδεσμοι ἐν χρήσει ἐν τῇ ὀθωμανικῇ εἰσὶν οἱ ἑξῆς:

پس	πὲς=ἄρα, λοιπόν.	اگرچه / گرچه	ἔγερτσι / γκέρτσι = εἴπερ, ἂν καί.
اگر / گر	ἔγερ / γκὲρ = εἰ, ἐάν.	تا / تاکه	τα / τάκι = ἵνα.
چونکه / چون	τσούνκι / τσοὺν = διότι, ἐπειδή.	شاید	σάγετ = τυχὸν, ἐνδέχεται.
که	γκιὰχ = ὁτὲ... ὁτὲ...	هم	χὲμ = καί, προσθ.
گویا	γκιόγια = ὡς ἐάν, δῆθεν.	ورنه	βέρνε = εἰδὲ μή.

Περὶ τοῦ συνδέσμου پس πες.

761. Ὁ σύνδεσμος پس εἶναι συλλογιστικὸς, ἢ μεταβατικὸς ἐννοίας, καὶ κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην σημασίαν ἐκφέρεται πολλάκις συνοδευόμενος πλεοναστικῶς ὑπὸ τοῦ ایدی ἴμδι. Π. χ. اولچه بو یل پس ایدی πὲς ἴμδι πόϊλε ὀλούνδζα, اولچه بو یل پس πὲς πόϊλε ὀλούνδζα, λοιπὸν ἀφ' οὗ εἶναι οὕτω.

Περὶ τῶν συνδέσμων اگر ἔγερ καὶ گر γκὲρ.

762. Οἱ σύνδεσμοι οὗτοι εἶναι ὑποθετικοὶ, καὶ ὁ μὲν گر ἀπαντᾶται παρὰ ποιηταῖς μόνον, διὸ καὶ χάριν τοῦ μέτρου προτάσσεται ἢ ἐπιτάσσεται ἀδιαφόρως, ὁ δὲ اگر προτάσσεται πάντοτε τοῦ λόγου, ἀμφότεροι δὲ ἀναλογοῦσι τῷ ἑλληνικῷ ἐάν.

Περὶ τοῦ συνδέσμου چونکه τσούνκι.

763. Ὁ σύνδεσμος οὗτος, ἐκφερόμενος παρὰ ποιηταῖς ἄνευ τοῦ که (μόνον چون), εἶναι αἰτιολογικὸς, καὶ παρασυναπτικὸς ἢ κατ' αἰτιολογίαν ἢ σπανιώτερον κατὰ χρονικὸν προσδιορισμὸν, ἀναλογῶν κατὰ τοῦτο τῷ ἑλληνικῷ ἐπειδή. Ἐνίοτε δὲ τίθεται πλεοναστικῶς ἐν ἀρχῇ κώλου αἰτιολογικοῦ ἐκφερομένου διὰ μετοχῆς, ἥτις εἶναι συνήθως ἐσχηματισμένη ἐκ συνθέτου ὁμοιοαναφορικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ μορίου دن. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα, ὅταν ἡ περίοδος ᾖναι διεξοδικὴ περιέχουσα παρεμπιπτούσας φράσεις. Π. χ. چونکه کندوم یازمجق اولدیغمدن τσούνκι κενδὶμ γιαζαδζὰκ

ὀλδουγουμ-δὰν, ἐπειδὴ ὁ ἴδιος μέλλω νὰ γράψω, κατὰ λέξ. ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἴδιος κτλ.

Περὶ τοῦ συνδέσμου که γκιαχ.

764. Ὁ σύνδεσμος οὗτος εἶναι χρονικὸς, καὶ ἐπαναλαμβάνεται ἐν ἀρχῇ δύο φράσεων, ἀντιστοιχῶν εἰς τὸ ἑλληνικ. ὁτὲ μὲν, ὁτὲ δέ. Π. χ. که سرد ایلك که گرم ایلك γκιὰχ γκὲρμ ἴλὲ, γκιὰχ σὲρδ ἴλὲ, ὁτὲ μὲν διὰ τῆς θερμότητος, ὁτὲ δὲ διὰ τοῦ ψύχους. Παρὰ ποιηταῖς γράφεται ک ἄνευ τοῦ ἐλίφ.

Περὶ τοῦ συνδέσμου گویا γκιόγια ἢ ک گویا γκιόγιακι

765. Ὁ σύνδεσμος οὗτος εἶναι ἐξηγητικὸς διὰ παρομοιώσεως, ἢ διὰ δισταγμοῦ καὶ εἰρωνείας, ὡς τὰ οἱονεί, ὡς ἐὰν, δῆθεν. Π. χ. غایت عالم وحکیم برآدم اولوب گویا که افلاطون ایدی γάγετ ἀλὶμ βὲ χακὶμ πὶρ ἀδὰμ ὀλοὺπ, γκιόγια κι ἐφλατοὺν ἴδί, ἦτο ἄνθρωπος πολυμαθὴς καὶ σοφώτατος, οἱονεὶ Πλάτων. گویا پدرلرینه قناق اچمش γκιόγια πεδερλερινὲ φεναλὴκ ἐτμὶς, ὡς ἂν νὰ, δῆθεν ὅτι ἔβλαψε τὸν πατέρα των.

Περὶ τῶν συνδέσμων گرچه γκέρτσι καὶ اگرچه ἔγερτσι.

766. Οἱ σύνδεσμοι οὗτοι εἶναι ἐναντιωματικοὶ, καὶ φέρονται εἰς ὁριστικὴν ἔγκλισιν, ἀναλογοῦντες τοῖς ἑλληνικοῖς εἴπερ, καίπερ, ἂν καί. Ὁ اگرچه λαμβάνεται ἐνίοτε ὡς ὑποθετικὸς, καὶ τίθεται πολλάκις πλεοναστικῶς ἐν ἀρχῇ κώλου ἐναντιωματικοῦ, διὰ χρόνου τῆς ὑποθετικῆς καὶ τοῦ μορίου ده ἐκφερομένου. Π. χ. اگرچه دیدیکی صحیح ایسه ده ἔγερτσι δεδιγὶ σαχὶχ ἰσέδε, ἂν καὶ ἐκεῖνο, ὅπερ λέγει ᾖναι ἀληθὲς گرچه فقیردر انجق اهل عرض آدمدر γκὲρτσι φακὶρδηρ ἄνδζακ ἔχλι ἴρζ ἀδάμδηρ, ἂν καὶ ᾖναι πένης, εἶναι ὅμως τίμιος (πένης μὲν τίμιος δέ).

Περὶ τοῦ συνδέσμου تا καὶ ک تاکه τάκι.

767. Ὁ σύνδεσμος οὗτος εἶναι τελικὸς, καὶ φέρεται εἰς εὐκτικὴν, ἀντιστοιχῶν εἰς τὸ ἑλλην. ἵνα. Π. χ. تا اولیه سعیك علمكه یل ایله εἰλὲ ἰλμήνλε ἀμὲλ, τὰ ὄλμαγια σαὶν χεπὰ, κάμε χρῆσιν τῆς παιδείας σου, ἵνα μὴ ἀποβῇ μάταιος ὁ κόπος σου

Περὶ τοῦ συνδέσμου شايد شايد ڤاگيت، καὶ شايد شايد ڤاگيتكى.

768. Ὁ σύνδεσμος οὗτος εἶναι διστακτικός, καὶ φέρεται ἢ εἰς ὁριστικὴν ἢ εἰς εὐκτικήν, σημαίνων ἴσως, τυχόν, ἐνδέχεται. Π. χ. شايد المشدر شايد ڤاگيت ألمیشتر، ἢ ولد المش شايد ڤاگيت ألمیش ὁλά، ἐνδέχεται νὰ ἔλαβεν.

Περὶ τῶν συνδέσμων هم چم، καὶ ويا بير.

769. Ἐκ τῶν συνδέσμων τούτων ὁ μὲν ويا بير، ἀντιστοιχῶν εἰς τὸν τουρκικὸν يوخسه γιόχσα، μόνον παρὰ ποιηταῖς ἀπαντᾶται، ὁ δὲ هم چم، σημαίνει κυρίως ὁμοῦ، καὶ ἐν ἀρχῇ δύο ἢ πλειοτέρων λέξεων ἢ φράσεων ἐπαναλαμβανόμενος εἶναι συμπλεκτικός κατὰ πρόσθεσιν، ὡς ὁ τουρκικὸς ده. Π. χ. هم زيارت هم چم زيارت چم ζιγιαρὲτ χὲμ τιδζαρὲτ، καὶ ἐπίσκεψις καὶ ἐμπόριον (πρὸς ἐπίσκεψιν ἅμα καὶ συμφέρον).

Περὶ τῶν Εἰδῶντῶν Παραγώγων Λέξεων τῆς Περσικῆς.

770. Τὰ κυριώτερα εἴδη τῶν παρ' Ὀθωμανοῖς ἐν χρήσει παραγώγων λέξεων τῆς περσικῆς εἰσί: τὰ ῥηματικὰ ἀφῃρημένα، τὰ παρώνυμα ἀφῃρημένα، τὰ ῥηματικὰ ἐπίθετα، τὰ παρώνυμα ἐπίθετα، τὰ παρώνυμα ἐνεργητικὰ ὀνόματα، τὰ περιεκτικά، τὰ συγκριτικὰ καὶ αἱ μετοχαί.

Περσικὰ Ῥηματικὰ Ἀφῃρημένα.

771. Τὸ πρῶτον εἶδος παραγώγων λέξεων τῆς περσικῆς ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν εἶναι τὰ ῥηματικὰ ἀφῃρημένα τὰ ὁποῖα παράγονται ἐκ τῶν ἀπαρεμφάτων. Ταῦτα δὲ λήγουσιν ἢ εἰς ـَن τεν، καὶ τότε καλοῦνται مصدر ماسدάρι ταῖ، ἀπαρέμφατα ταϊκά، ἤτοι ἔχοντα χαρακτηριστικὸν γράμμα τὸ ت، ἢ εἰς دن δεν، καὶ τότε ὀνομάζονται مصدر دالی ماسدάρι δαλί، ἀπαρέμφατα δαλικά، ἤτοι ἔχοντα χαρακτηριστικὸν γράμμα τὸ د.

772. Τὰ ἐκ τῶν ἀπαρεμφάτων σχηματιζόμενα ῥηματικὰ ἀφῃρημένα εἶναι τεσσάρων εἰδῶν: 1ον Τὰ ἑνικὰ τρίτα πρόσωπα πολλῶν ἀορίστων. 2ον Τὰ ἑνικὰ δεύτερα πρόσωπα τῆς προστακτικῆς πολλῶν ῥημάτων. 3ον Τὰ ἐκ τῶν ἀορίστων τροπῇ τοῦ ληκτικοῦ αὐτῶν γράμματος εἰς مفتوح μεφτοὺχ καὶ προσθέσει τοῦ μορίου ار. 4ον Τὰ ἐκ τῶν προστακτικῶν τροπῇ τοῦ ληκτικοῦ αὐτῶν γράμματος εἰς مكسور μεξσοὺρ καὶ προσθέσει τοῦ μορίου ش.

773. 1ον. Τὰ ἑνικὰ τρίτα πρόσωπα τῶν ἀορίστων σχηματίζονται ἐκ τῶν ἀπαρεμφάτων ἀποβολῇ τοῦ ληκτικοῦ καὶ τροπῇ τοῦ πρὸ τούτου γράμματος ἀπὸ مفتوح μεφτοὺχ εἰς ساكن σεμοῦν. Π. χ. شدن σιδὲν، γίνεσθαι، ἢ ἀπέρχεσθαι، شد σιδ، ἐγένετο ἢ ἀπῆλθε، καὶ ἀπέλευσις· آمدن ἀμεδὲν، ἔρχεσθαι، آمد ἀμεδ، ἦλθε، καὶ ἔλευσις· دادن δαδὲν، δίδειν، داد δαδ، ἔδωκε، καὶ δόσις· ستدن σιτεδὲν، λαμβάνειν، ستد σιτὲδ، ἔλαβε καὶ λῆψις· خريدن χριδὲν، ἀγοράζειν، خريد χριδ، ἠγόρασε، καὶ ἀγορά· گفتن γκιφτὲν، λέγειν، گفت γκιφτ، ἔλεξε، καὶ λόγος· گرفتن γκιριφτὲν، κρατεῖν، گرفت γκιριφτ، ἐκράτησε، καὶ κράτησις· فروختن φοὺχτὲν، πωλεῖν، فروخت φοὺχτ، ἐπώλησε، καὶ πώλησις.

774. 2ον. Ἡ προστακτικὴ γίνεται ἐκ τῆς ἀπαρεμφάτου ἀποβολῇ τῆς ληγούσης αὐτῆς، ἐὰν δὲν παραλήγῃ εἰς ἓν τῶν ἀκολούθων ἑπτὰ γραμμάτων ا، خ، س، ش، و، ى καὶ ف. Π. χ. آوردن ἀβερδὲν، φέρειν، آور ἀβὲρ، φέρε· پروردن περβερδὲν، τρέφειν ἢ ἀνατρέφειν، پرور περβὲρ، θρέψον، ἢ ἀνάθρεψον· راندن ρανδὲν، ἀπελαύνειν، ران ρὰν، ἀπέλασον، ἐξόρισον· افشاندن ἐφσανδὲν، διαχύειν، διασπείρειν، افشان ἐφσὰν، διάχυσον، διάσπειρον.

775. Ἐὰν ἡ ἀπαρέμφατος παραλήγῃ εἰς ى، εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς προστακτικῆς συναποβάλλεται τὸ γράμμα τοῦτο μετὰ τῆς ἀπαρεμφατικῆς ληγούσης. Π. χ. خوابيدن χαπὶδεν، κοιμᾶσθαι، خواب χὰπ، κοιμήθητι، καὶ ὕπνος· آغازيدن ἀγαζὶδεν، ἄρχεσθαι، آغاز ἀγὰζ، ἄρξαι، καὶ ἔναρξις· بخشيدن πὰχσιδεν، δωρεῖν، بخش πὰχς، δώρησαι καὶ δωρεά· كاريدن κιαριδὲν، ἐργάζεσθαι، كار κιαρ، ἐργάζου، καὶ ἔργον· نوشيدن νουσιδὲν، πίειν، نوش νους، πίε καὶ πόσις.—Τοῦ κανόνος τούτου ἐξαιροῦνται τὰ ἑξῆς: چيدن τσιδὲν، συλλέγειν، συνάγειν، چين τσὶν، σύλλεξον، σύναξον· آفريدن ἀφεριδὲν، δημιουργεῖν، آفرين ἀφερὶν، δημιούργησον.

776. Ἐὰν ἡ ἀπαρέμφατος παραλήγῃ εἰς ا، εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς προστακτικῆς συναποβάλλεται καὶ τοῦτο μετὰ τῆς ἀπαρεμφατικῆς ληγούσης. Π. χ. ايستادن ἰσταδὲν، ἵστασθαι، ايست ἴστ، ἵστασο· نهادن νιχαδὲν، θέτειν، نه νιχ، θές.—Τοῦ κανόνος τούτου ἐξαιροῦνται τὰ ἑξῆς: كشادن κιωσαδὲν، ἀνοίγειν، كشای κιωσάϊ، ἄνοιξον· دادن δαδὲν، δίδειν، ده δὶχ، δός.

777. Ἐὰν ἡ ἀπαρέμφατος παραλήγῃ εἰς و، εἰς τὸν σχηματισμὸν τῇ προστακτικῆς، ἀντὶ τοῦ و τίθεται ای καὶ ἀποβάλλεται ἡ ἀπαρεμφατικὴ λήγουσα. Π. χ. فرمودن φερμουδὲν، προστάζειν، فرمای φερμάϊ، πρόσταξον· كشودن κιωσούδεν، ἀνοίγειν، كشای κιωσάϊ، ἄνοιξον· آزمودن ἀζμουδὲν، δοκιμάζειν، آزمای ἀζμάϊ، δοκίμασον.

778. Ἐὰν ἡ ἀπαρέμφατος παραλήγῃ εἰς خ, εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς προστακτικῆς τὸ خ τρέπεται εἰς ج, καὶ ἀποβάλλεται ἡ ἀπαρεμφατικὴ λήγουσα. Π. χ. مِیجتن ἀμιχτὲν, ἀναμιγνύειν, مِیج ἀμιζ, ἀνάμιξον· اِنکیختن ἐν-γκιχτὲν, διεγείρειν, προξενεῖν, اِنکیز ἐν-γκιζ, διέγειρον, προξένησον· آموختن ἀμουχτὲν, μανθάνειν, آموز ἀμούζ, μάνθανε· باختن πάχτὲν, παίζειν, باز πάζ, παῖζον.—Τοῦ κανόνος τούτου ἐξαιροῦνται τὰ ἑξῆς: فروختن φῠρουχτὲν, πωλεῖν, فروش φουρούς, πώλησον· شناختن σιναχτὲν, ἐννοεῖν, شناس σινάς, ἐννόησον.

779. Ἐὰν ἡ ἀπαρέμφατος παραλήγῃ εἰς س, εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς προστακτικῆς, ἢ ἀποβάλλεται τὸ س ἢ μεταβάλλεται εἰς ه, ἢ τέλος τρέπεται εἰς ی, καὶ εἰς τὰς τρεῖς ταύτας περιπτώσεις συναποβάλλεται καὶ ἡ ἀπαρεμφατικὴ λήγουσα. Π. χ. آراستن ἀραστὲν καὶ پیراستن πιραστὲν, κοσμεῖν, آرای ἀράϊ καὶ پیرای πιράϊ, κόσμησον· کاستن κιαστὲν, ἐλαττοῦσθαι καὶ ἐλαττόνειν, کاه κιαχ, ἐλάττωσον, καὶ ἐλαττώθητι· خواستن χαστὲν, θέλειν, خواه χαχ, θέλε· توانستن τουβανεστὲν, δύνασθαι, توان τουβάν, δυνάθητι, καὶ δύναμις.—Τοῦ κανόνος τούτου ἐξαιροῦνται τὰ ἑξῆς: نوستن νουβιστὲν, γράφειν, نویس νουβίς, γράφον· نشستن νισεστὲν, κάθησθαι, نشین νισίν, κάθησον· شکستن σικεστὲν, συντρίβειν, شکن σικὲν, σύντριψον· شستن σουστὲν, ἀποπλύνειν, شوی σούϊ, ἀπόπλυνον· رشتن ρουστὲν, φυτρώνειν, روی ρούϊ, φύτρωσον· خستن χαστὲν, ἀνορθοῦσθαι, ἐγείρεσθαι, خیز χιζ, ἀνορθοῦ, ἐγείρου· جستن ζουστὲν, ζητεῖν, جوی ζούϊ, ζήτησον· بستن πεστὲν, δένειν, بند πενδ, δέσον.

780. Ἐὰν ἡ ἀπαρέμφατος παραλήγῃ εἰς ش, εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς προστακτικῆς τὸ ش τοῦτο μεταβάλλεται εἰς ر, καὶ ἀποβάλλεται ἡ ἀπαρεμφατικὴ λήγουσα. Π. χ. کاشتن κιαστὲν, σπείρειν, کار κιάρ, σπεῖρον· داشتن δαστὲν, ἔχειν, دار δαρ, ἔχε· پنداشتن πινδαστὲν, σκέπτεσθαι, پندار πινδάρ, σκέψῃτι, καὶ σκέψις, γνώμη.—Τοῦ κανόνος τούτου ἐξαιροῦνται τὰ ἑξῆς: نوستن νουβιστὲν, γράφειν, نویس νουβίς, γράψον· کشتن κιώστὲν, θανατώνειν, کش κιώς, θανάτωσον.

781. Ἐὰν ἡ ἀπαρέμφατος παραλήγῃ εἰς ف, εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς προστακτικῆς, τὸ ف τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τρέπεται εἰς ب ἐνίοτε δὲ φυλάττεται, ἀποβαλλομένης πάντοτε τῆς ἀπαρεμφατικῆς ληγούσης. Π. χ. شکافتن σικιαφτὲν, σχίζειν, شکاف σικιάφ, σχίσον· فریفتن φιριφτὲν, ἀπατᾶν, δελεάζειν, فریب φιρίπ, ἀπάτησον, δελέασον· شتافتن σιταφτὲν, σπεύδειν, شتاب σιτάπ, σπεῦσον, σπουδή· یافتن γιαφτὲν, εὑρίσκειν, یاب γιάπ, εὑρέ· تافتن ταφτὲν, λάμπειν, تاب τάπ, λάμψον, καὶ λάμψις, δύναμις.—Τοῦ κανόνος τούτου ἐξαιροῦνται τὰ ἑξῆς: گفتن γκιουφτὲν, λέγειν, گوی γκιουΐ, εἰπέ,

καὶ λόγος· گرفتن γκιριφτὲν, κρατεῖν, گیر γκίρ, κράτησον· رفتن ρεφτὲν, ἀπέρχεσθαι, رو ρέβ, ἄπελθε· پذیرفتن πεζιρεφτὲν, δέχεσθαι, پذیر πεζίρ, δέξαι· کردن κερδὲν, ποιεῖν, کن κιὸν, ποίησον· فشردن φεσουρδὲν, πιέζειν, فشار φεσάρ, πίεσον, καὶ πίεσις· شمردن σουμουρδὲν, ἀριθμεῖν, شمار σουμάρ, ἀρίθμησον, καὶ ἀριθμός· زدن ζεδὲν, τύπτειν, زن ζεν, τύψον· بردن πουρδὲν, ἀπαγάγειν, بر πὲρ, ἀπάγαγε, ἔκφερε· آمدن ἀμεδὲν, ἔρχεσθαι, آی ἄϊ, ἐλθέ.

782. 3ον. Τὰ ῥηματικὰ ἀφῃρημένα σχηματίζονται ἐκ τῶν ἀορίστων τροπῇ τοῦ ληκτικοῦ αὐτῶν γράμματος εἰς مفتوح καὶ προσθέσει τοῦ μορίου ار. Π. χ. گفت γκιφτὲν, λέγειν, ἀόρ. گفت γκιφτ, εἶπε, گفتار γκιφτὰρ, λόγος· رفتن ρεφτὲν, βαδίζειν, ἀόρ. رفت ρέφτ, ἐβάδισεν, رفتار ρεφτὰρ, βάδισμα.

783. 4ον. Τὰ ῥηματικὰ ἀφῃρημένα σχηματίζονται ἐκ τῶν προστακτικῶν τροπῇ τοῦ ληκτικοῦ αὐτῶν γράμματος εἰς مکسور καὶ προσθέσει τοῦ μορίου ش. Π. χ. آراستن ἀραστὲν, κοσμεῖν, προστ. آرای ἀράϊ, κόσμησον, آرایش ἀραγὶς, κόσμησις· رفتن ρεφτὲν, βαδίζειν, προστ. رو ρέβ, βάδισον, روش ρεβὶς, βάδισμα, τρόπος· ستایدن σιταγιδὲν, ἐπαινεῖν, προστ. ستای σιταΐ, ἐπαίνεσον, ستایش σιταγὶς, ἔπαινος· پرستیدن περεστιδὲν, λατρεύειν, προστ. پرست περέστ, λάτρευσον, پرستش περεστὶς, λατρεία· بخشیدن πᾳχσιδὲν, δωρεῖν, προστ. بخش πᾳχσ, δώρησον, بخشش πᾳχσὶς, δώρημα· پروردن περουρδὲν, ἀνατρέφειν, προστ. پرور περβὲρ, ἀνάθρεψον, پرورش περουρσὶς, ἀνατροφή.

784. Ὁ ἀόριστος καὶ ἡ προστακτικὴ ὅλων τῶν ῥημάτων δὲν ἐπέχουσι τόπον ῥηματικῶν ἀφῃρημένων, ὁ δὲ τρόπος τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῶν ἐξετέθη ἐνταῦθα, ἐπειδὴ χρησιμεύουσιν, ὡς ὁρᾶται κατωτέρω, εἰς σχηματισμὸν ἄλλων λέξεων. Ἐκ δὲ τῶν τεσσάρων τρόπων τοῦ σχηματίζειν τὰ ῥηματικὰ ἀφῃρημένα τῆς περσικῆς, συνηθέστερος εἶναι ὁ τρίτος καὶ μάλιστα ὁ τέταρτος.

785. Οἱ ῥηματικῶν ἀφῃρημένων τόπον ἐπέχοντες ἀόριστοι καὶ αἱ προστακτικαὶ ῥημάτων τινῶν ἐκφέρονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διπλῶς, ἤτοι ἢ ἀόριστος μετ' ἀορίστου εἰς σχηματισμὸν συνθέτου ἀφῃρημένου, ἢ ἀόριστος μετὰ προστακτικῆς πρὸς ἐπίτασιν, ἢ τέλος ἀόριστος μετὰ συνωνύμου ἀραβικοῦ ὀνόματος ἐπίσης πρὸς ἐπίτασιν. Π. χ. اخذوگرفت ἄχζου γκιρίφτ, λῆψις καὶ κράτησις, σύλληψις· سدوبند σέδδ-ου πένδ, κατάκλεισις· بندوبست πέϊ-ου φῠρούχτ, πώλησις, ἐκποίησις· بستوبند πέϊ-ου πένδ, καταδέσμευσις· خریدوفروخت χεριδ-ὸ γκιού, λόγοι, ψιθυρισμοί· آمدوشد ἀμέδ-ὸ σούδ, ἔλευσις καὶ ἀπέλευσις, πηγαινοερχομός· دادوستد δάδ-ὸ σιτὲδ, δόσις καὶ λῆψις, δοσοληψία.

Περὶ Παρωνύμων Ἀφῃρημένων.

786. Τὸ δεύτερον εἶδος παραγώγων λέξεων τῆς περσικῆς ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν εἶναι τὰ παρώνυμα ἀφῃρημένα, σχηματιζόμενα ἐξ ἐπιθέτων καὶ ἐπιθετικῶν ὀνομάτων τροπῇ τοῦ ληκτικοῦ αὐτῶν γράμματος εἰς μεχσοὺρ καὶ προσθέσει ἑνὸς ς ἐπιτατικοῦ, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται یاء مصدریه γιαῖ μασδαριὲ, γ ι α ἀπαρεμφατικόν. Π. χ. زرگر زεργκὲρ, χρυσοῦργος, زرگری زεργκερὶ, χρυσουργία, χρυσοχοϊκή. آتشپرست ἀτεσπερὲστ, πυρολάτρης, آتشپرستی ἀτεσπερεστὶ, πυρολατρεία· سیاه σιγιὰχ, μέλας, سیاهی σιγιαχὶ, μέλανια· سرور σερβὲρ, ἀρχηγός, سروری σερβερὶ, ἀρχηγία· شهنشاه σεχινσὰχ, βασιλεὺς τῶν βασιλέων, αὐτοκράτωρ, شهنشاهی σεχινσαχὶ, κυριαρχία· درست δὰρεστ, εὐθύς, درستی δαρεστὶ, εὐθύτης· بد πεδ, κακός, بدی πεδὶ, κακία· کی νικ, καλός, کی نیکی νικὶ, χρηστότης, ἀγαθότης.

787. Τὰ εἰς ه τυπικὸν λήγοντα ἐπίθετα, γινόμενα παρώνυμα ἀφῃρημένα, ἀποβάλλουσι τὸ ληκτικὸν αὐτῶν ه καὶ προσλαμβάνουσι τὸ μόριον کی γκὶ. Π. χ. بنده πενδὲ, δοῦλος, بندگی πενδεγκὶ, δουλεία· زنده ζενδὲ, ὁ ζῶν, زندگی ζενδεγκὶ, ἡ ζωὴ, τὸ ζῆν.

Περὶ Ῥηματικῶν Ἐπιθέτων.

788. Τὸ τρίτον εἶδος παραγώγων λέξεων τῆς περσικῆς ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν εἶναι τὰ ῥηματικὰ ἐπίθετα, σχηματιζόμενα ἐκ τῶν προστακτικῶν τροπῇ τοῦ ληκτικοῦ γράμματος εἰς μερτοὺχ καὶ προσθέσει, εἴς τινα μὲν ا, εἴς τινα δὲ ان. Π. χ. خاستن χαστὲν, ἐγείρεθαι, προσ. خیز χηζ, ἐγείρου, خیزان χηζὰν, ἐγειρόμενος· افتادن ὀφταδὲν, πίπτειν, προστ. افت ὀφτ, πέσον, افتان ὀφτὰν, πίπτων· ستادن σιταφτὲν, σπεύδειν, προστ. ستاب σιταπ, σπεῦσον, ستابان σιταπὰν, σπεύδων· جوشیدن ζουσιδὲν, ἀναβράζειν, προστ, جوش ζους, ἀνάβρασον, جوشان ζουσὰν, ἀναβράζων, παρλάζων· سوختن σουχτὲν, καίειν, προστ. سوز σουζ, καῦσον, سوزان σουζὰν, καυστηρός· خندیدن χανδιδὲν, γελᾶν, خند χανδ, γέλασον, خندان χανδὰν, περιχαρής· ریختن ρεφτὲν, βαδίζειν, προστακτικὴ ریز ρεζ, βάδισον, ریزه ρεζὲ, ὁ βαδίζων· ارمیدن, θεμιτός· گفتن γκεφτὲν, λέγειν, προστακτικὴ گو γκιοὺ, εἰπὲ, گویگی γκιουγκὰ, λέγων· جستن ζδστὲν, ζητεῖν, προστ. جوی ζδγιοὺ, ζήτησον, جویگی ζδγιουγκὰ, ζητητής· دیدن διδὲν, ὁρᾶν, προστ. بین πὶν, ἰδὲ, بینا πινὰ, ὁρατικός, ἐρατής. دانستن δανιστὲν, γινώσκειν, προστ. دان δαν, γίνωσκε, دانا δανὰ, σοφός. Πολλὰ τοιαῦτα ἐπίθετα σχηματίζονται καὶ διὰ τοῦ ا, καὶ διὰ τοῦ ان, διαφέρουσιν ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ τὴν σημασίαν. Π. χ. جوشان ζουσὰν, καὶ جوشا ζουσὰ, کویان κιουγιὰν, καὶ کویا κιουγιὰ, روان ῥεβὰν, καὶ روا ῥεβά.

Περὶ Παρωνύμων Ἐπιθέτων.

789. Τὸ τέταρτον εἶδος παραγώγων λέξεων τῆς περσικῆς ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν εἶναι τὰ παρώνυμα ἐπίθετα, ἤτοι τὰ κυρίως κτητικά, τὰ ἐθνικά, τὰ μετουσιαστικὰ καὶ τὰ ἐν γένει κτῆσιν σημαίνοντα, σχηματιζόμενα ἀναλόγως τῆς σημασίας ἣν δηλοῦσι. Τὰ κυρίως κτητικά, ἤγουν τὰ σημαίνοντα κτῆμα, ἢ μέρος κυρίου ἢ οὐσιαστικοῦ ὀνόματος γίνονται ἐξ ὀνομάτων, τροπῇ τοῦ ληκτικοῦ γράμματος εἰς μεχσοὺρ καὶ προσθέσει ς ἐπιτατικοῦ, ایسی γιαῖ νισπὲτ, γ ι ὰ σχέσεως καλουμένου, ἢ τροπῇ τοῦ ληκτικοῦ γράμματος εἰς μερτοὺχ καὶ προσθέσει τοῦ μορίου ای, τὰ δὲ εἰς ه τυπικὸν λήγοντα τρέπουσι τὸ γράμμα τοῦτο εἰς ک περσικὸν πρὶν ἢ προσλάβωσι τὸ μόριον ای. Π. χ. بنده πενδὲ, δοῦλος, بندگی πενδεγκιανὲ, δουλικός· افلاطون ἐφλατοὺν, Πλάτων, افلاطونی ἐφλατουνὶ, πλατωνικός· آدم ἀδὲμ, ἄνθρωπος, آدمی ἀδεμὶ καὶ آدمانه ἀδεμανὲ, ἀνθρώπινος· پدر πεδὲρ, πατὴρ, پدرانه πεδερανὲ, πατρικός· پادشاه παδισὰχ, βασιλεὺς, پادشاهانه καὶ پادشاهی παδισαχὶ, βασιλικός.

790. Ὅσα παρώνυμα ἐπίθετα δηλοῦσιν ὕλην, ἤγουν τὰ μετουσιαστικὰ, γίνονται ἐκ τῶν οὐσιαστικῶν τροπῇ τοῦ ληκτικοῦ αὐτῶν γράμματος εἰς μεχσοὺρ, καὶ προσθέσει τοῦ μορίου ین. Π. χ. شیر σὶρ, γάλα, شیرین σιρὶν, γαλάκτινος· γλυκύς· آتش ἀτὲς, πῦρ, آتشین ἀτεσὶν, πύρινος· سنگ σένκ, λίθος, سنگین σενκὶν, λιθινος· آهن ἀχὲν, σίδηρος, آهنین ἀχενὶν, σιδηροῦς· سیم σὶμ, ἄργυρος, سیمین σιμὶν, ἀργυροῦς.

791. Προσθέσει τοῦ ς ἐν τέλει τῶν οὐσιαστικῶν σχηματίζονται τὰ ἐθνικά. Π. χ. استانبول ἰσταμπὸλ, Κωνσταντινούπολις, استانبولی ἰσταμπολὶ, Κωνσταντινουπολίτης· شیراز σιρὰζ, Σιράζ, شیرازی σιραζὶ, Σιραζινός· ایران ἰρὰν, Περσία, ایرانی ἰρανὶ, Πέρσης.

792. Ὅσα παρώνυμα ἐπίθετα σημαίνουσι κτῆσιν ἐν γένει, ἤγουν τὸν μέτοχον προσόντος, ποιότητος, ἢ τὸν ἐν τινι καταστάσει εὑρισκόμενον, σχηματίζονται ἐκ τῶν ὀνομάτων προσθέσει μιᾶς τῶν καταλήξεων: مند μὲντ, ور βὲρ, ناک νὰκ, گین γκὶν, κτλ. Π. χ. غم νὲμ, ὑγρασία, نمناک νεμγκὶν καὶ نمناک νεμνὰκ, ὑγρός· غم γὰμ, λύπη, غمناک γαμνὰκ καὶ غمگین γαμγκὶν, λυπημένος· خطر χατὰρ, κίνδυνος, خطرناک χαταρνὰκ, κινδυνώδης· سر- σὲρ, κεφαλὴ, ἀρχὴ, سرور- σερβὲρ, ἀρχηγός· جان ζδὰν, ψυχὴ, جانور ζδανβὲρ (ζδα-

ναδὰρ), ἔμψυχος· θηρίον· درد دِرت, πάθος, دردمند دردمِنت, ἐμπαθὴς, ταλαίπωρος· هنر خونِر, τέχνη, ἐπιστήμη, πλεονέκτημα, هنرور خونَروَر, ἐπιστήμων, προτερηματίας, καὶ هنرمند خونَرمِنت.

Περὶ Παρωνύμων Ἐνεργητικῶν Ὀνομάτων.

793. Τὸ πέμπτον εἶδος παραγώγων λέξεων τῆς περσικῆς, ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν, εἶναι τὰ παρώνυμα ἐνεργητικὰ ὀνόματα, τὰ ὁποῖα, ἐὰν μὲν δηλοῦσι τὸν ποιοῦντα τὸ ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ σημαινόμενον, σχηματίζονται διὰ τοῦ μορίου كَر گَر, ἐὰν δὲ σημαίνωσι τὸν ἐπιτετραμμένον τὴν φύλαξιν, διὰ τοῦ μορίου بان پان. Π. χ. باد پاد, ἄνεμος, بادبان بادپان, ἀνεμοφύλαξ, ἱστίον πλοίου· ديده دیدِه διδὲ, ὁραθεὶς, ὀφθαλμὸς, ديدبان دیدِه‌بان καὶ ديدبان دیدِه‌بان, σκοπὸς, φύλαξ· در دِر, πύλη, θύρα, دربان دِرپان, θυρωρός· باغ پاگ, ἄμπελος, باغبان پاگپان, ἀμπελοφύλαξ· آهن آهِن, σίδηρος, آهنگر آهِنگِر, σιδηρουργός· كفش كِفش, κεφὴ, ὑπόδημα, πέδιλον, كفشگر كِفشگِر, ὑποδηματορράφος· زر زِر, χρυσὸς, زرگر زِرگِر, χρυσουργός· كار كِار, ἔργον, كارگر كِارگِر, ἐργάτης.

Περὶ Περιεκτικῶν Ὀνομάτων.

794. Τὸ ἕκτον εἶδος παραγώγων λέξεων τῆς περσικῆς, ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν, εἶναι τὰ περιεκτικὰ ὀνόματα, σχηματιζόμενα, ὅσα μὲν δηλοῦσι τόπον περιέχοντα πολλὰ ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ σημαινομένων, διὰ τῶν μορίων ستان στὰν, زار زὰρ καὶ سار σὰρ, ὅσα δὲ σημαίνουσι δ ο χ εῖ ο ν, διὰ τοῦ دان, καὶ ὅσα δηλοῦσι τόπον ἔνθα γίνεται ἐργασία ἢ ἐν γένει κίνησίς τις, διὰ τοῦ كه γκιὰχ ἢ گ γκέχ. Π. χ. كَز νεμὲκ, ἄλας, نمكسار νεμεκσὰρ καὶ نمكزار νεμεζὰρ, ἁλοπήγιον, ἁλυκή· چمن τσεμὲν, χλόη, چمنزار τσεμενζὰρ καὶ چمنستان τσεμενιστὰν, λειμὼν, τόπος χλοερός· گل γκιὸλ, ῥόδον, گلسار γκιολσὰρ, گلزار γκιολζὰρ καὶ گلستان γκιολιστὰν, ῥοδών· كردستان κιορδιστὰν, Καρδουχία· كورجستان κιορτζιστὰν, Γεωργία· فرنگستان φρενγκιστὰν, Γαλλία· عجمستان ἀτζεμιστὰν, Περσία (διὰ τοῦ ستان σχηματίζονται ἰδίως ὀνόματα δηλοῦντα γῆν, χώραν ἔθνους)· ريگ ρὶγ, ἄμμος, ريگدان ρικδὰν, ἀμμοδοχεῖον· شم σεμ, κηρίον, شمعدان σεμ'δὰν (σαμδὰν), κηροπήγιον· كَز νεμὲκ, ἅλας, نمكدان νεμεκδὰν, ἁλατοδοχεῖον· دست δὲστ, χεὶρ, دستگاه δεστγκιὰχ, ἐργοστάσιον· نشست νισὲστ, κάθισις, نشستگاه νισεστγκιὰχ, κάθισμα, ἕδρα· در δὲρ, θύρα, درگاه δεργκιὰχ, τόπος θύρας, πρόθυρον, αὐλή· عبادت ἰπαδὲτ, εὐχὴ, προσευχὴ, عبادتگاه ἰπαδετγκιὰχ καὶ عبادتكاه ἰπαδετγκιὲχ, εὐκτήριον. Τὰ ὡς περιεκτικὰ γίνονται συνηθέστερον διὰ τῆς λέξεως خانه χανὲ,

οἶκος. Π. χ. درس δερς, μάθημα, درسخانه δερσχανὲ, τόπος ἔνθα δίδεται μάθημα, παράδοσις· كتب κιὸτὲπ, βιβλία (πληθ. τοῦ كتاب κιτὰπ, βιβλίον), كتبخانه κιὸτὲπχανὲ, βιβλιοθήκη· خسته χαστὲ (χαστὰ), ἀσθενὴς, خسته‌خانه χαστεχανὲ (χασταχανὲ), νοσοκομεῖον.

Περὶ Συγκριτικῶν.

795. Τὸ ἕβδομον εἶδος παραγώγων λέξεων τῆς περσικῆς, ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν, εἶναι τὰ συγκριτικὰ, σχηματιζόμενα προσθέσει τοῦ μορίου تر τερ ἐν τέλει τοῦ ὀνόματος. Π. χ. بد πὲδ, κακὸς, بدتر πὲτ-τὲρ, χείρων· به πιχ, καλὸς, بهتر πιχ-τὲρ, βελτίων· پالی παλιὰ, ὁ ἄνω, پالیتر παλιὰ τὲρ, ἀνώτερος.

Περὶ Περσικῶν Μετοχῶν.

796. Τὸ ὄγδοον εἶδος παραγώγων λέξεων τῆς περσικῆς, ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν, εἶναι αἱ ἐνεργητικαὶ καὶ παθητικαὶ μετοχαὶ, τῶν ὁποίων αἱ μὲν πρῶται σχηματίζονται ἐκ τῶν προστακτικῶν τροπῇ τοῦ ληκτικοῦ γράμματος εἰς μεφτοὺχ, καὶ προσθέσει τοῦ μορίου انده ντε, αἱ δὲ δεύτεραι, ἐκ τῶν ἀπαρεμφάτων τροπῇ τοῦ ληκτικοῦ γράμματος εἰς ο τυπικόν. Π. χ. رفتن ρεφτὲν, ἀπέρχεσθαι, προστ. رو ρεβ, ἄπελθε, روند ρεβενδὲ, ὁ ἀπερχόμενος· آمدن ἀμεδὲν, ἔρχεσθαι, προστ. آی ἀϊ, ἐλθὲ, آینده ἀγενδὲ, ὁ ἐρχόμενος· داشتن δαστὲν, κομίζειν, προστ. دار δαρ, κόμισον, داره δαρενδὲ, ὁ κομίζων, κομιστής· ساختن σαχτὲν, κατασκευάζειν, προσαρμόζειν· σημαίνειν ὄργανόν τι μουσικὸν, προστ. ساز σαζ, παῖξον, سازنده σαζενδὲ, κατασκευάζων, προσαρμόζων· ὁ σημαίνων ὄργανόν τι μουσικὸν· خواندن χαντὲν, ἀναγινώσκειν, προστ. خوان χαν, ἀνάγνωθι, خواننده χανεντὲ, ἀναγνώστης· ψάλτης· آفریدن ἀφεριδὲν, δημιουργεῖν, προστ. آفرین ἀφερὶν, δημιούργησον, آفریننده ἀφερινενδὲ, ὁ δημιουργῶν, δημιουργὸς, ὁ Θεός· زادن ζαδὲν, γεννᾷν, زاده ζαδὲ, γεννητός· υἱός· كشتن κιουζεστὲν, παρέρχεσθαι, كشته κιουζεστὲ, παρελκυθὼς· τόκος· پسنديدن πεσενδιδὲν, ἀρέσκειν, پسنديده πεσενδιδὲ, ἀρεστός· ماندن μανδὲν, μένειν, مانده μανδὲ, ὅστις ἔμεινε· κεκμηκώς· ساختن σαχτὲν, κατασκευάζειν, ساخته σαχτὲ, κατασκευασμένος, πλαστός· خواندن χανδὲν, ἀναγινώσκειν, خوانده χανδὲ, ἀνεγνωσμένος· προσκεκλημένος· آفریدن ἀφεριδὲν, δημιουργεῖν, آفریده ἀφεριδὲ, δεδημιουργημένος.

797. Οἱ Ὀθωμανοὶ μεταχειρίζονται τὰς ἐνεργητικὰς καὶ παθητικὰς μετοχὰς τῆς περσικῆς ἀντὶ ἐπιθέτων ὀνομάτων, τὸ δὲ ἀντικείμενον τῶν ἐνερ-

γητι·ῶν μετοχῶν τίθεται κατὰ γενικὴν πτῶσιν, περσιστὶ ἐκφερομένην. Π. χ. آفرِيندهٔ داريندهٔ تزكرهٔ, ὁ κοσμιτὴς τοῦ γραμματίου· كائنات آفرِيندهٔ داريندهٔ, ἀφερινενδεῖ κιανάτ, ὁ δημιουργὸς τῶν ὄντων.

Περὶ Συνθέτων Ἐπιθέτων.

798. Τὰ σύνθετα ἐπίθετα εἶναι πολλῶν εἰδῶν, τὰ συνηθέστερα ὅμως αὐτῶν εἶναι τὰ ἐκ δύο οὐσιαστικῶν, τὰ ἐξ ἐπιθέτου καὶ οὐσιαστικοῦ, ἢ τὰ ἐξ οὐσιαστικοῦ καὶ ἐπιθέτου συγκείμενα.

799. Τὰ ἐκ δύο οὐσιαστικῶν, ἤτοι ἀμφοτέρων ἀραβικῶν, περσικῶν ἢ τοῦ μὲν ἀραβικοῦ, τοῦ δὲ περσικοῦ, καὶ τἀνάπαλιν, εἰσὶ δύο εἰδῶν. Καὶ τοῦ μὲν πρώτου εἴδους εἶναι ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων μόνον τὸ πρῶτον οὐσιαστικὸν συντελεῖ εἰς τὴν τελείαν ἔννοιαν τοῦ ἐπιθέτου, ἐν ᾧ τὸ δεύτερον, γενικῆς σημασίας ὄν, ἔχει τὰ δύο λκτικὰ αὐτοῦ γράμματα ὅμοια μετὰ τὰ δύο τελικὰ τοῦ ἐπιθετιζομένου οὐσιαστικοῦ· τοῦ δὲ δευτέρου εἴδους εἶναι ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων καὶ τὰ δύο οὐσιαστικὰ χορηγοῦσι τὴν σημασίαν τοῦ ἐπιθέτου. Π. χ. حضرت تاجداری ارادهٔ معالیٰ افادهٔ ἱραδεῖ μα'ἀλὶ ἱραδεῖ χαζρέτι ταδζδαρὶ ὑψηλὸν αὐτοκρατορικὸν διάταγμα· عصر معدلت حضرت پادشاهی ἄσρι μα'δελὲτ χάσρι χαζρέτι παδισάχι, εὔνομος ἐποχὴ τῆς A. A. M. بندگان صداقتشان πενδεγκιάνι σαδακὰτ νισὰν, πιστοὶ δοῦλοι· مرحمت پادشاه دستگاه παδισάχι μερχαμὲτ δεστγκιὰχ, εὐσπλαγχνος βασιλεύς. Ἐν τοῖς παραδείγμασι τούτοις παρατηρεῖται ὅτι τὰ δεύτερα οὐσιαστικά, ἤτοι αἱ λέξεις, افادهٔ, حضرت, نشان καὶ دستگاه δὲν ἐτέθησαν εἰμὴ χάριν ὁμοιοκαταληξίας μὲ τὰ οὐσιαστικὰ عصر, ارادهٔ, بندگان καὶ پادشاه. Κατὰ λέξιν δὲ σημαίνουσι: βασιλεὺς, εὐσπλαγχνίας, χειροτεχνεῖον = εὐσπλαγχνος· δοῦλοι, πιστότητος σημεῖον = πιστοί, κτλ. شکرلب گιὲλ-ἰζὰρ, ῥοδοπάρειος· گلعذار σεκὲρ-λὲπ, ζακχαρόχειλος· زلفچین ζουχρὲ-δζεπῖν, Ἀφροδιτομέτωπος, ὁ ἔχων μέτωπον ὡς τὸ τῆς Ἀφροδίτης· پری روی περι-ρούῖ, νυμφοειδὴς, ἔχων πρόσωπον ὡς τὸ τῆς νύμφης, νηρηΐς· ملک خصلت μελὲκ-χασλάτ, ἀγγελοήθης· دولتمند δεδλὲτ-μεσὶπ, εὐτυχίας καταφύγιον, εὐδαίμων, εὐτυχής.

800. Τὰ ἐξ ἐπιθέτου καὶ οὐσιαστικοῦ σύνθετα ἐπίθετα σχηματίζονται ἐξ ἀραβικοῦ ῥηματικοῦ ἐπιθέτου καὶ ἀραβικοῦ ἢ περσικοῦ οὐσιαστικοῦ, ἢ ἐξ ἐπιθέτου περσικοῦ καὶ οὐσιαστικοῦ ὡσαύτως περσικοῦ ἢ ἀραβικοῦ. Ὅταν δὲ καὶ τὰ δύο μέρη εἶναι ἀραβικά, τίθεται συνήθως τὸ ἀραβικὸν ἄρθρον ال ἐν ἀρχῇ τοῦ δευτέρου μέρους. Π. χ. مجهول الاحوال μεδζχοὺλ-ὰλ ἀχβάλ, ὁ ἀγνώστου διαγωγῆς· صعب المرور μεδζχοὺλ-ὰλ βελιὸν νιὰμ, εὐεργέτης· نعم ولی βελιὸν νι'ὰμ, εὐεργέτης·

σά'που-λ μαῖρουρ, δύσβατος· قليل العقل καλίλὲ-λ ἄκγλ, ὀλιγόνους· كثير المعلومات κεσίρὲ-λ μα'λιουμὰτ, πολυμαθής· لايق التوقير λάγικου-τ τευκὴρ, ἀξιοσέβαστος· عالی زاد ἀλὶ νιζὰδ, ὑψηλογενὴς, εὐγενής· صاحقران σαχπκηράν, κάτοχος ἐξόχου τύχης, μεγαλεπήβολος, ἐπίθετον διδόμενον τοῖς κατακτηταῖς· ولی عهد βελίι ἄχτ, ἐπίδοξος διάδοχος, κατὰ λέξ. κάτοχος διαθήκης· نعمت ولی βελίι νι'μὲτ, κύριος εὐεργεσίας, εὐεργέτης· دنی طبع δενιτὰπ', χαμερπὴς, χαμαίζηλος, κατὰ λέξ. ὁ ταπεινὸς φύσεως· تشنه دل τεσνεδὶλ, ὁ διψῶσαν ἔχων τὴν καρδίαν, ὁ ἐφιέμενος· خوشاب χοσὰπ, γλυκύυδρος, γλυκύχυμος, μελίκρατον· نظر نیك νικ-μανζὰρ, εὐειδὴς, ὁ καλὸς τὴν ὄψιν· خوشدرون χοσ-δερούν, εὔμυχος, ἀγαθῆς ψυχῆς ἄνθρωπος· شیرین دهان σιρινδιχὰν, ἡδύστομος· خوروی χουπ-ρούῖ, εὔμορφος· سبکپای σεπὸκ-πάῖ, ἐλαφρόπους, ταχύπους.

801. Τὰ ἐξ οὐσιαστικοῦ καὶ ἐπιθέτου σύνθετα ἐπίθετα σχηματίζονται ἐξ οὐσιαστικοῦ περσικοῦ ἢ ἀραβικοῦ καὶ περσικῆς μετοχῆς, ἢ ἐξ οὐσιαστικοῦ περσικοῦ ἢ ἀραβικοῦ καὶ περσικῆς προστακτικῆς. Π. χ. الم کشیده ἐλὲμ-κεσιδὲ, δεινοπαθής· رشك کننده ῥὲσκ-κιὸνενδὲ, ζηλοποιός, ζηλοδοτήρ· جاندیده δζιχὰν-διδὲ, πολύπειρος, κατὰ λέξ. ὁ κόσμον ἑωρακώς· کارآموده καρ'ἀμουδὲ, ἐμπειροπράγμων· کناهکار γκιὸναχ-κιὰρ, ἁμαρτωλός· عالمپناه ἀλὲμ-πενὰχ, ὁ καταφύγιον ὢν τοῦ κόσμου, βασιλεὺς προστάτης τοῦ κόσμου· قرارگیر καρὰρ-γκὶρ, ἀποφασισμένον, κατὰ λέξ. τὸ τέλος λαβόν· کوی مقصود κουὶ μα'κουλ-γκιούῖ, φρονιμολόγος· جانباز δζαμ-πὰζ, σχοινοβάτης, κατὰ λέξ. ὁ παίζων μὲ τὴν ψυχήν του· دوربین δουρ-πὶν, ὁ τὰ μακρὰν βλέπων· τηλεσκόπιον· میرآب μεῖρ-δὰρ, σφραγιδοφύλαξ· جاندار δζιχαν-δὰρ, κοσμοκράτωρ· رهنما ρεχ-νουμά, ὁδηγὸς, κατὰ λέξ. ὁ τὴν ὁδὸν δεικνύων.

802. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω συνθέτων ἐπιθέτων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα, τῶν ὁποίων τὰ μὲν, σημαίνοντα τὸ ὅμοιον, σὺν, σχηματίζονται προσθέσει τοῦ περσικοῦ μορίου همچ χὲμ, ὅμοιος, ἐν ἀρχῇ τοῦ οὐσιαστικοῦ, τὰ δὲ δηλοῦντα ὁμοιότητα γίνονται προσθέσει τοῦ περσικοῦ μορίου وش βὲς ἐν τέλει τῶν οὐσιαστικῶν, καὶ ἄλλα δὲ, σημαίνοντα χρῶμα σχηματίζονται προσθέσει μιᾶς τῶν λέξεων رنگ ῥένκ, فام φὰμ καὶ گون γκιούν. Π. χ. گلگل γκιὸλ, ῥόδον, گلگون γκιὸλ-γκιούν, ῥοδόχρους· زمرد زμουμὲτ, σμάραγδος, زمردفام زμουμὲτ-φὰμ, σμαραγδόχρους· سبزرنگ σεπζ-ρένκ, πρασόχρους· پری περὶ, νηρηΐς, پریوش περι-βὲς, ὅμοιος νηρηΐδι· همه مه χὲμ-μεχ, σελήνη, همه وش χὲμ-βὲς, σελησειδὴς· پری وش σεχρὶ, πολίτης, همشهری χεμ-σεχρὶ, συμπολίτης· جنس همجنس δζίνς, γένος, همجنس χεμ-δζίνς, ὁμογενὴς· مذهب همذهب μεζχὲπ, θρησκεία,

χεμ-μεζχέπ, ὁμόθρησκος· وطن βατάν, πατρίς, وطنم χεμ-βατάν, συμπατριώτης· همشهرى χεμ-σιφέ, ἀδελφή, κατὰ λέξ. ὁμογάλαξ.

Περὶ Στερητικῶν Ἐπιθέτων.

803. Τὰ στερητικὰ ἐπίθετα σχηματίζονται διὰ τῶν μορίων بى πι, لا να καὶ غير γάϊρ, τῶν ὁποίων τὸ μὲν بى συμπλέκεται μετὰ οὐσιαστικῶν, τὰ δὲ καὶ غير τίθενται πρὸ ἐπιθέτων, τὸ لا πρὸ περσικῶν καὶ ἀραβικῶν, καὶ τὸ غير πρὸ ἀραβικῶν μόνον. Π. χ. لوث مεδζχοὺλ, ἄγνωστος, لوث غير γάϊρ μεδζχοὺλ, μὴ ἄγνωστος = γνωστός· پاك πάκ, καθαρός, لا پاك να πάκ, ἀκάθαρτος· معلوم μα'λιοὺμ, γνωστός, معلوم غير γάϊρ μα'λιοὺμ καὶ لا معلوم να-μα'λιοὺμ, ἄγνωστος· امر سوپخὲ, ἀμφιβολία, امر بى سوپχὲ, ἀναμφίβολος, ἄνευ ἀμφιβολίας· فائه φαϊδὲ, ὄφελος, بى فائه πι φαϊδὲ, ἀνωφελής. Καὶ μετὰ οὐσιαστικῶν τινων περσικῶν εὑρίσκεται συμπεπλεγμένον τὸ لا. Π. χ. اميد ὐμὶτ, ἐλπίς, نا اميد να-ὐμὶτ καὶ κατὰ συναίρεσιν نوميد νεβμὶτ, ἀπηλπισμένος· توان τοβάν, δύναμις, نا توان να-τοβάν, ἀδύνατος.

804. Πρὸς τούτοις στερητικὰ ἐπίθετα σχηματίζονται διὰ τῶν ἀραβικῶν ῥηματικῶν ἐπιθέτων: متمكن μεμτενὶ', ὁ ἀποποιούμενος· متحيل μεσταχὶλ, ὁ μὴ δυνάμενος· عديم ἀδὶμ, ἐστερημένος, τὰ ὁποῖα τίθενται πρὸ ἐνάρθρων ἀραβικῶν ὀνομάτων. Π. χ. تغير ταγ-γὶρ, μετατροπὴ, متغير μεμτένιου-τ ταγ-γὶρ, ἀμετάτρεπτος· انداس ἰνδιρὰς, τὸ ἐξαλείφεσθαι, متحيل الانداس μεσταχὶλ-ὶλ ἰνδιρὰς, ἀνεξάλειπτος, ἀνεξίτηλος· وفا βερὰ, πίστις, εἰλικρίνεια, عديم الوفا ἀδὶμ-ὶλ βερὰ, ἄπιστος, ψευδής.

ΠΕΡΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.

805. Ἐν ἀρχῇ τοῦ Συμπληρώματος τοῦ Πρώτου Μέρους τοῦ παρόντος πονήματος ἐξετέθη πίναξ παριστάνων τὴν ἀριθμητικὴν δύναμιν τῶν γραμμάτων. Ἡ τοιαύτη διὰ τῶν ἀλφαβητικῶν γραμμάτων ἔκθεσις τῶν ἀριθμῶν εἶναι λίαν συνήθης παρ' Ὀθωμανοῖς πρὸ πάντων εἰς τὰ χρονογράμματα تاريخ ταρὶχ καλούμενα ἀραβιστὶ, τὰ στοιχεῖα τῶν ὁποίων ἀριθμούμενα ἀποτελοῦσι τὸ ἔτος, καθ' ὃ συνέβη τι.

806. Τὰ χρονογράμματα εἰσὶ μονόστιχα ἢ δίστιχα, καὶ τούτων πολλῶν εἰδῶν ὄντων, τὰ συνηθέστερα εἶναι τρία, ἐξ ὧν τὸ μὲν ὀνομάζεται تاريخ تام ταμμ ταρὶχ, τέλειον χρονόγραμμα, τὸ δὲ تاريخ مجوف μεδζευχὲφ ταρὶχ, χρονόγραμμα ἐξ ἐνστίκτων γραμμάτων, καὶ τὸ τρίτον تاريخ مهمل μεχμὲλ ταρὶχ, χρονόγραμμα ἐξ ἀστίκτων γραμμάτων.

807. Τέλειον καλεῖται τὸ χρονόγραμμα, ὅταν ἀριθμοῦνται ὅλα τὰ ἀπαρτίζοντα αὐτὸ γράμματα, καὶ διὰ τῆς ἀριθμήσεως αὐτῶν ἐξάγεται ἡ προκειμένη χρονολογία. Ἐνίοτε τὸ τέλειον χρονόγραμμα ἐκφέρεται μεῖον μιᾶς ἢ περισσοτέρων μονάδων, τῶν ὁποίων προστιθεμένων, συμπληροῦται ἡ ζητουμένη χρονολογία, ὁ δὲ ποιητὴς εἰδοποιεῖ τὸν ἀναγνώστην περὶ τῆς προσθήκης ταύτης διὰ τῶν ἀναλόγων λέξεων. Τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ χρονογράμματος ὀνομάζεται تعمية ταμιγελὶ, αἰνιγματῶδες.

808. Τὸ ἐξ ἐνστίκτων γραμμάτων χρονόγραμμα εἶναι ἐκεῖνο, τοῦ ὁποίου μόνον τὰ ἔνστικτα γράμματα ἀποτελοῦσι τὸ ζητούμενον ἔτος. Καὶ τὸ ἐξ ἀστίκτων γραμμάτων εἶναι ἐκεῖνο, τοῦ ὁποίου τὰ ἄστικτα μόνον γράμματα (§ 540) ἀποτελοῦσι τὸ ἔτος.

Παραθέτομεν ἐνταῦθα τὰ ἑξῆς χρονογράμματα, ποιηθέντα ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ σοφωτάτου Σαμὶ Πασᾶ, Ὑπουργοῦ ἄνευ χαρτοφυλακείου (مجلس عالیه عضردن دولتلو سامی پاشا حضرتلری مأمور علامه μεδζαλίσι ἁλιγεγὲ μ'ε'μοὺρ ἀλλιαμὲ ἀσηρδὰν δεβλετλοὺ Σαμὶ Πασᾶ χαζρετλερί).

Χρονόγραμμα τέλειον تاريخ تام ταμμ ταρίχ.

Ποιηθὲν ἐπὶ τῷ διορισμῷ τῆς Α. Υ. τοῦ Κιαμὶλ Πασᾶ εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Μεγάλου Βεζύρου.

آفتاب سلطنت كوسترردى برتاريخ نو

بدر كاملدر بوكوندن برج صدرك طالعى

ἀφιτὰπι σαλτανὰτ γκιοστερδὶ πὶρ ταρίχι νέβ·

πέδρι κιαμίλδιρ ποὺ γκιοὺνδὲν πὲρδζι σαδρὴν ταλὴ.

Ὁ τοῦ πανεκλάμπρου κράτους ἥλιος εὐημερίας

Νέαν ἐποχὴν ἀγγέλλει.

Ἀπὸ νῦν τὸ ζῴδιόν σου ἐπὶ τῆς πρωθυπουργείας

Φωτὸς πλῆρες ἀνατέλλει.

Ἀπαρίθμησις τῶν γραμμάτων τοῦ δευτέρου ἡμιστιχίου.

بدر	ب 2		
	د 4		
	ر 200	206	
		ب 2	
برج		ر 200	
		ج 3	205
كاملدر	ك 20		
	ا 1		
	م 40		
	ل 30		
	د 4		
	ر 200	295	
		ص 90	
		د 4	
صدرك		ر 200	
		ك 20	314
بو	ب 2		
	و 6	8	
		ط 9	
		ا 1	
طالعى		ل 30	
		ع 70	
		ى 10	120
			639
كوندن	ك 20	Τὰ ἄντικρυ	639
	و 6		
	ن 50		
	د 4		
	ن 50	130	
μεταφέρονται		639	

Ἔτος τῆς Ἑγίρας, ὅτε διωρίσθη Πρωθυπουργὸς ἡ Α. Υ. ὁ Κιαμὶλ Πασᾶς. 1278

Ἐν ταῖς λέξεσι كاملدر πέδρι κιαμίλδιρ, ὑπάρχει λογοπαίγνιον διὰ τοῦ ὁποίου ὁ ποιητὴς ὑπαινίττεται ταὐτοχρόνως καὶ τὴν Α. Υ., ἧς τὸ ὄνομα εἶναι Κιαμὶλ, καὶ τὴν πανσέληνον. Αἱ δὲ آفتاب سلطنت ἀφιτάπι σαλτανὰτ σημαίνουσι τὴν Α. Μ. τὸν Σουλτάνον, κατὰ λέξ. ὁ ἥλιος τῆς κυριαρχίας.

Χρονόγραμμα αἰνιγματῶδες تعمیل تاریخی.

Ποιηθὲν ἐπὶ τῇ γεννήσει τῆς Α. Υ. τοῦ Ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου Ἰσμαὴλ Πασᾶ.

كعبهٔ قلبی دولاندم برله تاریخن دیدم

بیت ابراهیم طولدی نور اسماعیل ایله

κιαπέϊ καλπὴ δολανδήμ, πίρλε ταριχὴν δεδίμ·

πέϊτι ἱπραχίμ δολδοὺ νούρι ἰσμαὶλ ἰλέ.

Ἡ ψυχή μου τῆς καρδίας τὸν βωμὸν περιελθοῦσα,
Τὸ χρονόγραμμά του ψάλλει δι' ἑνὸς αὐτὸ ποιοῦσα.
Νῦν τοῦ Ἀβραὰμ ὁ οἶκος ἐπληρώθη τοῦ φωτός,
Ὅπερ Ἰσμαὶλ προχέει ὁ νεοθαλλὴς βλαστός.

Ἀπαρίθμησις τῶν γραμμάτων τοῦ δευτέρου ἡμιστιχίου.

بیت	ب 2		
	ى 10		
	ت 400	412	
		ن 50	
نور		و 6	
		ر 200	256
	ا 1		
	ب 2		
	ر 200		
	ا 1		
ابراهیم	ه 5		
	ى 10		
	م 40	259	
		ا 1	
		س 60	
		م 40	
اسماعیل		ا 1	
		ع 70	
		ى 10	
		ل 30	212
	ط 9		
	و 6		
	ل 30		
	د 4		
طولدی	ى 10	59	
		ا 1	
		ى 10	
		ل 30	
ایله		ه 5	46
			514
Τὰ ἄντικρυ			730
μεταφέρονται			730
			1244
Προσθήκη			1
Ἔτος τῆς Ἑγίρας καθ' ὃ ἐγενν. ὁ Ἀντιβ. τῆς Αἰγύπτου			1245

Ἐν τῷ πρώτῳ ἡμιστιχίῳ ὁ ποιητὴς διὰ τῆς λέξεως ایله πίρλε, δι' ἑνὸς, γνωστοποιεῖ τῷ ἀναγνώστῃ ὅτι τὸ χρονόγραμμα εἶναι τέλειον μεῖον μιᾶς μονάδος, ἤγουν προστιθεμένης τῆς ἀριθμητικῆς δυνάμεως τῶν γραμμάτων τῶν ἀποτελούντων τὸ δεύτερον ἡμιστίχιον μία μόνη μονὰς ὑπολείπεται ὅπως συμπληρωθῇ ἡ ἀπαιτουμένη χρονολογία.

Ἡ λέξις كعبه κιαπὲ σημαίνει τὸν ἐν Μέκκᾳ ναὸν περὶ τὸν ὁποῖον στρέφονται οἱ Μωαμεθανοὶ προσκυνηταί, ὁ δὲ ποιητὴς ἀλληγορικῶς πως ἐκφράζεται ἐν ταῖς λέξεσι كعبهٔ قلبی دولاندم κιαπέϊ καλπὴ δολανδήμ.

Τὸ δεύτερον ἡμιστίχιον ἐμπεριέχει δύο λογοπαίγνια, καὶ διὰ μὲν τοῦ بیت πέϊτι ἱπραχίμ ὁ ποιητὴς ὑπαινίττεται καὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἀβραὰμ, ابراهیم

καὶ τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰβραχὶμ Πασᾶ, πατρὸς τοῦ Ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου, διὰ δὲ τοῦ Ἰσμαὴλ ὑπαινίττεται τὸν υἱὸν τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τῆς Ἄγαρ, τὸν καὶ ἀρχηγέτην τῶν Ἀράβων, καὶ αὐτὸν τὸν Ἀντιβασιλέα, οὗ τὸ ὄνομα εἶναι Ἰσμαήλ.

Ἕτερον τέλειον χρονόγραμμα تاریخ تام تمام تاریخ.

Ποιηθὲν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Φουὰτ Πασᾶ.

ای زائر صاحب نفس حب سوادن ملی کس
دنیاده قالمز هیچ کس الله بس باقی هوس
هر تن بتر بردرد ایله کم کرم ایله که سرد ایله
اوغراشمغه هر فرد ایله دکز بو دنیای احس
بنده فؤاد عصر ایدم فص نکین صدر ایدم
نقش همایون سطر ایدم کوستردی چرخ روی عبس
دلخسته اولدم یرزمان تدبیر ایله بتدی توان
اوچدی نهایت مرغ جان چونکه خراب اولدی قفس
سوندی چراغ عافیت ظلمتده قالدی شش جهت
آچلدی صبح اخرت انوار حقدن مقتبس
بولدم اودم سبحانمی عرض ایلدم عصیانمی
مطلوب ایدوب غفرانمی رحمت اولدی دادرس
یارب بوعبد روسیاه ایتدمسه ده بیوز بیك گناه
درگاهکی قلدم پناه عفوکدر انجق ملتمس
تاریخدر اسم غفور لایدایدر سری ظهور
عفو اولنور هر بر قصور الله بس باقی هوس

Ἐὶ ζαΐρι σαχὶπ νερὲς, χούπι σιβαδὰν μεῖλι κές.
Δονγιαδὰ καλμάζ χίτς κὲς. Ἀλλὰχ πὲς, πακὶ χεβές.

Χὲρ τὲν πιτὲρ πὶρ δὲρδ ἶλὲ, γκιὰχ γκὲρμ ἶλὲ, γκιὰχ σὲρδ ἶλέ.
Ὀγρατμαγὰ χὲρ φὲρδ ἶλὲ, δεϊμὲζ πού δονγιαΐ ἀχάς.

Μπένδε φουάδι ἄσρ ἰδήμ· φὰς νιγκίνι σάδρ ἰδίμ·
Νάκσι χουμαγιούν σάτρ ἰδήμ· γκιόστερδι τσάρχ ρούϊ ἀπές.

Διλχαστὲ ὀλδούμ πὶρ ζαμὰν, τεδρὶτς ἶλὲ πιττὶ τεδάν·
Οὐτστὲ νιχαγὲτ μούργη δζὰν, τσόνκι χαράπ ὀλδού καφές.

Σόνδὲ τσεράγη ἀφιγέτ· ζουλμεττὲ καλδὴ σὲς δζιχέτ·
Ἀτσιλδὴ σούπχη ἀχρὲτ, ἐνδάρι χακκδὰν μουκτεπές.

Μπουλδούμ. ὃ δὲμ σουπχανημὴ· ἀρζ ἐϊλεδίμ. ἰσγιανημὴ·
Ματλούπ ἰδιπ γουρρανημὴ· ραχμέτλε ὀλδού δαδρές.

Γιὰ ράπ! πού ἄπδι ρουσιγιὰχ, ἐττίρσελε γιὼζ πὶν γκιὼνάχ,
Δεργκιαχνὴ κηλδὴμ πενάχ· ἀφβήνδηρ ἄνδζακ μιλτεμές.

Ταρίχτιρ ἴσμι γαφούρ, λιαπὸδδ ἐδὲρ σιρρὶ ζουχούρ·
Ἄφ ὀλουνούρ χὲρ πὶρ κουσούρ. Ἀλλὰχ πὲς, πακὴ χεβές.

Ὦ παροδῖτα ἔμψυχε τὸ βῆμα σου ἰθύνων
Ἐνταῦθα ἀποτίναξον τὸν πόθον τῶν γηΐνων.

Τὰ πάντα εἶν' ἐπίκηρα, τὰ πάντα ματαιότης.
Τὸ πᾶν ἐκλείπει, πλὴν ἀρκεῖ τοῖς πᾶσιν ἡ θεότης.

Πᾶν σῶμα καταστρέφεται καὶ πίπτει ἄλλοτ' ἄλλῃ·
Τὸ μὲν τὸ ψῦχος, ἄλλο δὲ ὁ καύσων καταβάλλει.

Ὁ κόσμος οὐδανόσωρος, ἀνάξιος ἀγῶνος·
Τί κέρδος φέρ' εἰς τὸν θνητὸν ὁ κόπος καὶ ὁ πόνος;

Ἤμην κ' ἐγὼ τῶν χρόνων μου Φουὰτ καὶ φῶς, καὶ εἶδα
Τὸ σῆμα τὸ βεζυρικὸν νὰ μ' ἔχῃ πυελίδα·

Καὶ ἤμην τῆς βασιλικῆς γραφῆς κανὼν καὶ γνώμων·
Ἀλλὰ κ' ἐγὼ ὑπέκυψα εἰς τῶν θνητῶν τὸν νόμον.

Τὸ πρῶτον τὴν καρδίαν μου ἐξὺ ἔτρωσε βέλος,
Καὶ βαθμηδὸν ἐξέλυσε τοῦ σώματος πᾶν μέλος.

Ἐθραύσθη τέλος ὁ κλωβὸς, τὸ νῆμα τῆς ζωῆς μου,
Καὶ τὸ πτηνὸν ἐλεύθερον ἀπέπτη τῆς ψυχῆς μου·

Καὶ ζόφος ἀμφεκάλυψε τὸ σῶμα μου σκοτίας,
Ὁπότ' ἐσβέσθ' ἡ θρυαλλὶς, τὸ φέγγος τῆς ὑγείας.

Εὐθὺς πλὴν εἶδεν ἡ ψυχὴ αὐγὴν ζωῆς μελλούσης,
Ἀπὸ τὸ φῶς τὸ ἄῤῥητον λαμπρῶς φεγγοβολούσης.

Καὶ εὗρον τὸν ἀθάνατον καὶ εἶδον τὸν Θεόν μου·
Καὶ καθυπέβαλον αὐτῷ τὰ τῶν ἁμαρτιῶν μου.

Τὸ ἄπειρόν του ἔλεος μὲ συντριβὴν καρδίας,
Ἐκλιπαρήσας ἔτυχον ἐλέους εὐδοκίας.

Ὦ πλάστα, εἶμ' ὁ ἔσχατος ἁμαρτωλὸς τοῦ κόσμου.
Εἶναι μυρί' οἱ ἔλεγχοι τῆς συνειδήσεώς μου.
Ἀλλ' εἰς τοῦ θείου θρόνου σου κατέφυγον τὴν κρίσιν,
Ἱκέτης ἐξαιτούμενος ἁμαρτημάτων λύσιν.
Οἰκτίρμων εἶναι τ' ὄνομα τοῦ χρονογράμματός μου·
Οἰκτίρμων δὲ καὶ εἰς ἐμὲ γενήσετ' ὁ Θεός μου.
Πᾶν πταῖσμα εἶναι συγγνωστόν· τοῖς πᾶσιν ἡ θεότης,
Τὰ δ' ἄλλα πέθοι πρόσκαιροι καὶ πλάνος ματαιότης.

Ἐν τῷ χρονογράμματι τούτῳ ὁ ποιητὴς προειδοποιεῖ τὸν ἀναγνώστην ὅτι ἡ ἀποτελοῦσα τὴν χρονολογίαν λέξις εἶναι غفور γαφοὺρ, οἰκτίρμων, τῆς ὁποίας τὰ γράμματα λαμβάνοντα τὴν ἀριθμητικὴν αὐτῶν δύναμιν σχηματίζουσι τὸ ἔτος τῆς Ἐγίρας 1286, ὡς ἑξῆς:

Ἀπαρίθμησις τῶν γραμμάτων τῆς λέξεως
غفور γαφοὺρ, οἰκτίρμων.

غ	1000	1286	ἔτος τῆς Ἐγίρας, ὅτε ἀπεβίωσεν ὁ
ف	80		Φουὰτ Πασσᾶς.
و	6		(Ἡ λέξις فؤاد φουὰτ σημαίνει κυρίως καρδίαν).
ر	200		

Χρονόγραμμα ἐξ ἐνστίκτων γραμμάτων
مجدلو مجدزيچه تاريخ.

Ποιηθὲν ἐπὶ τῇ ἱδρύσει Σεπὶλ سبيل ἐν Αἰγύπτῳ.

بسط محمد دوچشم على
سبيل ايتدى كوڤر محمد على
Μὲ σίπτι Μεχμέδι δουτσέσμι Ἀλί.
Σεπὶλ ἰττὶ Γκεβσέρι Μεχμὲδ Ἀλί.

Μὰ τοὺς υἱοὺς Ἀλῆ κ' ἐγγόνους
αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ Μωάμεθ.
Μεχμὲτ Ἀλῆς ἤγειρ' ἐνταῦθα
πρὸς τὸν Κεβσὲρ ὅμοιον Σεπίλ.

Σεπὶλ καλεῖται βακουφικὸν ἀφιέρωμα, κείμενον πλησίον Δζαμίου, ἐξ οὗ δίδεται δωρεὰν τοῖς βουλομένοις ὕδωρ πρὸς πόσιν.—Ὁ Ἀλῆς ἦτο γαμβρὸς τοῦ Μωάμεθ καὶ εἶχε δύο υἱοὺς, τὸν Χασὰν καὶ Χυσεῖν, οἵτινες, κατὰ συνέπειαν, ἦσαν ἔγγονοι τοῦ Προφήτου, αὐτοὺς δὲ καὶ ὁ ποιητὴς ὑπαινίττεται ἐνταῦθα.—Γκεβσὲρ كوڤر εἶναι τὸ ὄνομα μεγάλου ποταμοῦ τοῦ παραδείσου, ἐξ οὗ πηγάζουσι πάντες οἱ ποταμοὶ τοῦ κόσμου, κατὰ τὴν δοξασίαν τῶν Μωαμεθανῶν.

Ἀπαρίθμησις τῶν ἐνστίκτων γραμμάτων.

بسط	ب	2			
	ب	2	4		
دوچشم	چ	3			
	ش	300	303		
على	ى	10	10		
μεταφέρονται			317		
سبيل	ب	2			
	ى	10	12		
ايتدى	ى	10			
	ت	400			
	ى	10	420		
كوڤر	ك	500			
محمد على	ى	10	510		
			942		
Τὰ ἄντικρυ			317		
Ἔτος Ἐγίρας			1259		

Χρονόγραμμα ἐξ ἀστίκτων γραμμάτων تاريخ مصطفى محمد
مجدلو تاريخ, ποιηθὲν ὑπὸ τοῦ διασήμου χρονογραμματοποιοῦ Σιρουρὶ ἐπὶ τῷ συγχρόνῳ διορισμῷ δύο ὑπαλλήλων τῆς Ὑψηλῆς Πύλης.

نفس
خيرى افندى خيرالله راشد افندى رشدايله تشريف ايدوب منصبلرين بردن ايكى ذات
تاريخى حرف ساده دن بولدى سروري قولارى راشد زكى بكلكجيد رخير دايملى رئيس

Χαϊρὶ ἐφένδι χαὶρ ἰλὲ, Ῥασὶδ ἐφένδὴ ῥεϊσὶ ἰλὲ,
Τεσρὶφ ἰδιπ μανσπλαρὴν πιρδὲν ἰκὶ ζάτι νεφίς.
Ταριχὶ χάρφι σαδεδὲν πουλδοὺ Σιρουρὶ κουλλαρή·
Ῥασὶδ ζεκὶ Μπεϊλικτσίδιρ, Χαϊὶς διραγετλὶ Ῥεΐς.

Ὁ Χαϊρὶ Ἐφένδης ἦλθεν εἰς τὴν θέσιν του αἰσίως,
Καὶ μ' αὐτὸν Ῥασὶδ Ἐφένδης συνανῆλθεν ἀσπασίως.
Καὶ ἀμφότεροι ἐπίσης ἄνδρες διακεκριμένοι,
Συνετίμησαν τὰς θέσεις μετ' ἀλλήλων ἡνωμένοι.

Σουρουρὴς δ' ἐκείνων δοῦλος εὗρε τὸ χρονόγραμμάτων,
Ἐξ ἀστίκτων ἀριθμήσας τὴν ἀξίαν του γραμμάτων.
Μπεϊλικτσῆς νοήμων εἶναι ὁ Ῥασὶδ, ὁ δὲ περίφρων
Χαΐρης βαὶν' ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τὸν δίφρον.

Τρεῖς Ἐφένδης رئيس افندى ἐκαλεῖτο ἄλλοτε ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, Μπεϊλικτσῆς بكلكجى δὲ εἶναι ὁ Ἀρχικαγγελλάριος.

Ἀπαρίθμησις τῶν ἀστίκτων γραμμάτων τοῦ τελευταίου ἡμιστιχίου.

راشد	ر	200		خيرى	ر	200	
	ا	1			د	4	
	د	4	205	دراثلى	ر	200	
زكى	ك	20			ا	1	
بكلكجيدر	ك	20			ل	30	435
	ل	30		رئيس	ر	200	
	ك	20			ا	1	
	د	4			س	60	261
	ر	200	294				696
μεταφέρονται			499	Τὰ ἄντικρυ			499
				Ἔτος Ἐγίρας			1195

ΔΥΝΑΣΤΕΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ 32 ΣΟΥΛΤΑΝΩΝ

ΤΗΣ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ

ΗΤΟΙ ΑΠΟ ΤΟΥ ΙΔΡΥΤΟΥ ΑΥΤΗΣ ΣΟΥΛΤΑΝ ΟΣΜΑΝ ΧΑΝ ΓΑΖΗ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΝΥΝ ΕΥΚΑΙΡΩΣ ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣ ΣΟΥΛΤΑΝ ΑΠΔ-ΟΥΛ ΑΖΙΖ ΧΑΝ.

1. سلطان عثمان خان غازى Σουλτὰν Ὀσμὰν Χὰν Γαζῆ. Ἐγεννήθη τῷ 656 (1258), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 4 Δζεμάζιλ ἐβδὲλ 699 (1300), ἀπέθανε τῇ 21 Ῥαμαζὰν 726 (1326) καὶ ἐτάφη ἐν τῷ φρουρίῳ Προύσης· ἐβασίλευσε δὲ 27 ἔτη σεληνιακά. Διεδέχθη τοὺς Σελδζουκίδας, ἵδρυσε τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος καὶ κατέκτησε μέρος τῆς Παφλαγονίας.

2. سلطان اورخان خان غازى Σουλτὰν Ὀρχὰν Χὰν Γαζῆ. Ἐγεννήθη τῷ 680 (1291), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 11 Ῥαμαζὰν 726 (1326), ἀπέθανε τῷ 761 (1360) καὶ ἐτάφη παρὰ τῷ πατρὶ αὐτοῦ ὑπὸ τὸν θόλον Μοναστήρ· ἐβασίλευσε δὲ 35 ἔτη. Κατέκτησε τὴν Προῦσαν γενομένην ἕδραν τοῦ Κράτους τῷ 726, καθιέρωσε τῷ 727 διαφόρους νόμους τοῦ Κράτους ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ἀλα-εδ-δὶν πασᾶ, καὶ ἐχάραξε κατὰ πρῶτον τῷ 728 ἐθωμανικὰ νομίσματα. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ὁ Σεχ-Ζαδὲ Σουλεϊμὰν πασᾶς διέβη εἰς Ῥωμυλίαν καὶ κατέκτησε τῷ 758 τὴν Καλλίπολιν.

3. سلطان مراد خان غازى Σουλτὰν Μουρὰτ Χὰν Γαζῆ. Ἐγεννήθη τῷ 726 (1236), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῷ 761 (1360), ἀπέθανε μαχόμενος τῇ 15 Σιαμπὰν 791 (1389) καὶ ἐτάφη ἐν Τσεκιργκὲ Προύσης· ἐβασίλευσε δὲ 30 ἔτη. Κατέκτησε τῷ 763 (1362) τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ τῷ 791 τὸ Κοσυφόπεδον.

4. سلطان بايزيد خان غازى بلدرم Σουλτὰν Γιλδιρὶμ Μπαγεζὶτ Χὰν Γαζῆ. Ἐγεννήθη τῷ 761 (1360), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 4 Ῥαμαζὰν 791 (1389), ἀπέθανε τῇ 15 Σιαμπὰν 805 (1403) καὶ ἐτάφη εἰς τὸ ἐν Προύσῃ ὁμώνυμον τέμενος· ἐβασίλευσε δὲ 14 ἔτη, καὶ ἐπεκλήθη Κεραυνὸς (Γιλδιρίμ). Κατέκτησε τῷ 796 τὴν Θεσσαλονίκην καὶ Λάρισσαν, καὶ τῷ 798 τὴν Νικόπολιν.

5. سلطان محمد خان چلبى Σουλτὰν Μεχμὲτ Χὰν (Μωάμεθ Α'.). Ἐγεννήθη τῷ 781 (1379), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῷ 816 (1413), ἀπέθανε τῷ 824 (1421) καὶ ἐτάφη παρὰ τὸ ἐν Προύσῃ τέμενος Γεσὶλ Δζαμή· ἐβασίλευσε δὲ 8 ἔτη καὶ ἐπεκλήθη Τσελεμπῆ.

6. سلطان غازى مراد خان ثانى Σουλτὰν Γαζῆ Μουρὰτ Χὰν Σανὶ (Βος). Ἐγεννήθη τῷ 806 (1403), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον κατὰ μῆνα Ῥεδζὲπ 824 (1421), ἀπέθανε τῇ 5 Μουχαρρὲμ 855 (1451) καὶ ἐτάφη παρὰ τὸ ἐν Προύσῃ ὁμώνυμον τέμενος· ἐβασίλευσε δὲ 31 ἔτη, καὶ κατέκτησε τῷ 835 τὰ Ἰωάννινα.

7. سلطان محمد خان ابوالفتح غازى Σουλτὰν Ἐπουλ-Φέτιχ Μεχμὲτ Χὰν Γαζῆ (Μωάμεθ ὁ Βος, ὁ Πορθητής). Ἐγεννήθη τῇ 26 Ῥεδζὲπ 835 (1431), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 26 Μουχαρρὲμ 855 (1451), ἀπέθανε τῇ 4 Ῥεπιὺλ-ἐβδὲλ 886 (1481) καὶ ἐτάφη παρὰ τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁμώνυμον τέμενος· ἐβασίλευσε δὲ 31 ἔτη καὶ κατέκτησε τῷ 857 (1453) τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὁ Χάνης τῆς Κριμαίας ὑποτάσσεται αὐτῷ.

8. سلطان بايزيد خان غازى Σουλτὰν Γαζῆ Μπαγεζὶτ Χὰν (Βος). Ἐγεννήθη τῷ 856 (1452), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 30 Ῥεπιὺλ-ἐβδὲλ

886 (1471), ἀπέθανε τῇ 10 Ῥεπίωλ-ἐββὲλ 918 (1512) καὶ ἐτάφη παρὰ τὸ ὁμώνυμον τέμενος· ἐβασίλευσε δὲ 32 ἔτη. Κατέκτησε τῷ 921 τὴν Κιλικίαν.

9. غازی یاوز سلطان سلیم خان Γαζῆ Γι‹β›οὺζ Σουλτὰν Σελὶμ Χάν. Ἐγεννήθη τῷ 874 (1469), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 18 Σαφὲρ 918 (1512), ἀπέθανε τῇ 9 Σεββὰλ 926 (1520) καὶ ἐτάφη παρὰ τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁμώνυμον τέμενος· ἐβασίλευσε δὲ 8 ἔτη καὶ κατέκτησε τῷ 922 τὴν Συρίαν, καὶ τῷ 923 τὴν Αἴγυπτον καὶ Μεσοποταμίαν. Ἐπεκλήθη Σκληρός, Ἀκαμπτος (Γι‹β›ούζ).

10. غازی سلطان سلیمان خان Σουλτὰν Σουλεϊμὰν Χὰν Γαζῆ. Ἐγεννήθη τῇ 1 τοῦ μηνὸς Σιαμπὰν 901 (1495) ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 14 Σεββὰλ 926 (1520), ἀπέθανε τῇ 20 Σαφὲρ 974 (1566) καὶ ἐτάφη πρὸ τοῦ ὁμωνύμου τεμένους· ἐβασίλευσε δὲ 47 ἔτη, καὶ ἐγένετο τῷ 936 ἡ πρώτη πολιορκία τῆς Βιέννης.

11. غازی سلطان سلیم خان Σουλτὰν Γαζῆ Σελὶμ Χὰν Σανὶ (Βος). Ἐγεννήθη τῇ 24 Ῥεδζὲπ 929 (1524), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 9 Ῥεμπίωλ-ἐββὲλ 974 (1566), ἀπέθανε τῇ 27 Σιαμπὰν 982 (1574) καὶ ἐτάφη παρὰ τὸ τέμενος τῆς Ἁγίας Σοφίας· ἐβασίλευσε δὲ 8 ἔτη.

12. مراد خان ثالث سلطان غازی Σουλτὰν Γαζῆ Μουρὰτ Χὰν Σαλὶς (Γος). Ἐγεννήθη τῇ 5 Δζεμάζιλ-ἐββὲλ 953 (1546), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 7 Ῥαμαζὰν 982 (1574), ἀπέθανε τῇ 8 Δζεμάζιλ-ἐββὲλ 1003 (1595) καὶ ἐτάφη πλησίον τοῦ τεμένους τῆς Ἁγίας Σοφίας· ἐβασίλευσε δὲ 21 ἔτη.

13. محمد خان ثالث غازی سلطان Σουλτὰν Γαζῆ Μεχμὲτ Χὰν Σαλὶς (Γος). Ἐγεννήθη τῇ 7 Ζιλκα'δὲ 874 (1566), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 16 Δζεμάζιλ ἐββὲλ 1003 (1595), ἀπέθανε τῇ 12 Ῥεδζὲπ 1012 (1603) καὶ ἐτάφη εἰς τὸ τέμενος τῆς Ἁγίας Σοφίας παρὰ τῷ Σελὶμ Β'· ἐβασίλευσε δὲ 9 ἔτη.

14. غازی احمد خان سلطان Σουλτὰν Ἀχμὲτ Χὰν Γαζῆ. Ἐγεννήθη τῇ 12 Δζεμάζιλ-ἀχὴρ 998 (1689), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 18 Ῥεδζὲπ 1012 (1603), ἀπέθανε τῇ 23 Ζιλχιδζὲ 1026 (1617) καὶ ἐτάφη εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁμώνυμον τέμενος· ἐβασίλευσε δὲ 14 ἔτη.

15 مصطفی خان سلطان Σουλτὰν Μουσταφὰ Χάν, υἱὸς τοῦ Σουλτὰν Μεχμέτ. Ἐγεννήθη τῷ 1001 (1592), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 27 Ζιλκα'δὲ 1026 (1617) καὶ παρητήθη τῇ 1 Ζιλκα'δὲ 1027· ἐβασίλευσε δὲ τρεῖς μῆνας.

16. عثمان خان ثانی سلطان Σουλτὰν Ὀσμὰν Χὰν Σανὶ (Βος). Ἐγεννήθη τῷ 1012 (1605), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 13 Ῥεπίωλ-ἐββὲλ 1027 (1617), ἀπέθανε τῇ 9 Ῥεδζὲπ 1031 (1622) καὶ ἐτάφη παρὰ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Σουλτὰν Ἀχμέτ· ἐβασίλευσε δὲ 4 ἔτη.

مصطفی خان ثانیه دفعهٔ سلطان Σουλτὰν Μουσταφὰ Χάν. Ἀνέβη τὸ δεύτερον εἰς τὸν θρόνον τῷ 1031 (1622), ἐπαύθη τῷ 1032 (1623), ἀπέθανε τῷ 1040 καὶ ἐτάφη παρὰ τὸ τέμενος τῆς Ἁγίας Σοφίας· ἐβασίλευσε δὲ 16 μῆνας.

17. مراد خان رابع غازی سلطان Σουλτὰν Γαζῆ Μουρὰτ Χὰν Ῥαπ'ὴ (Δος). Ἐγεννήθη τῇ 28 Δζεμάζιλ-ἐββὲλ 1020 (1611), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 15 Ζιλκα'δὲ 1032 (1623), ἀπέθανε τῷ 1049 (1639) καὶ ἐτάφη παρὰ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Σουλτὰν Ἀχμέτ· ἐβασίλευσε δὲ 17 ἔτη.

18. ابراهیم خان Σουλτὰν Ἰπραχὶμ Χάν. Ἐγεννήθη τῇ 13 Σεββὰλ 1024 (1615), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 16 Ῥαμαζὰν 1049 (1639), ἐπαύθη τῇ 29 Ῥεδζὲπ 1058 (1648), ἀπέθανε μετὰ 17 ἡμέρας καὶ ἐτάφη παρὰ τὸ τέμενος τῆς Ἁγίας Σοφίας ἐν τῷ μαυσωλείῳ τοῦ θείου αὐτοῦ Σουλτὰν Μουσταφά· ἐβασίλευσε δὲ 9 ἔτη.

19. محمد خان رابع غازی سلطان Σουλτὰν Γαζῆ Μεχμὲτ Χὰν Ῥαπ'ὴ (Δος). Ἐγεννήθη τῇ 29 Ῥεπίωλ-ἐββὲλ 1051 (1641), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 17 Ῥεπίωλ-ἐββὲλ 1058 (1648), ἐπαύθη τῷ 1099 (1687), ἀπέθανε τῷ 1104 (1693) καὶ ἐτάφη ἐν τῷ εἰς Μπαγτσὲ Καπουσοὺ τῆς Κωνσταντινουπόλεως μαυσωλείῳ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νεζχὰν· ἐβασίλευσε δὲ 41 1/2 ἔτη, καὶ τῷ 1095 ἐπολιορκήθη τὸ δεύτερον ἡ Βιέννη.

20. سلیمان خان ثانی سلطان Σουλτὰν Σουλεϊμὰν Χὰν Σανὶ (Βος). Ἐγεννήθη τῷ 1052 (1654), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 2 Μουχαρρὲμ 1099 (1687), ἀπέθανε τῷ 1102 (1691) καὶ ἐτάφη ἐν τῷ μαυσωλείῳ τοῦ πάππου του Σουλτὰν Σουλεϊμάν· ἐβασίλευσε δὲ 4 ἔτη.

21. احمد خان ثانی سلطان Σουλτὰν Ἀχμὲτ Χὰν Σανὶ (Βος). Ἐγεννήθη τῇ 6 Ζιλχιδζὲ 1052 (1642), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 15 Σεββὰλ 1102 (1691), ἀπέθανε τῷ 1106 (1695), καὶ ἐτάφη ἐν τῷ μαυσωλείῳ τοῦ πάππου αὐτοῦ Σουλτὰν Σουλεϊμάν· ἐβασίλευσε δὲ 4 1/2 ἔτη.

22. مصطفی خان ثانی سلطان Σουλτὰν Μουσταφὰ Χὰν Σανὶ (Βος). Ἐγεννήθη τῷ 1074 (1664), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 22 Δζεμάζιλ-ἀχὴρ 1106 (1695), ἀπέθανε τῷ 1115 (1703) καὶ ἐτάφη παρὰ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Σουλτὰν Μεχμὲτ Χὰν Ῥαπὴ (Δου)· ἐβασίλευσε δὲ 9 ἔτη.

23 غازی احمد خان ثالث سلطان Σουλτὰν Γαζῆ Ἀχμὲτ Χὰν Σαλὶς (Γος). Ἐγεννήθη τῷ 1084(1673), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον κατὰ μῆνα Ῥεπιὲλ-ἀχὴρ 1115(1703), ἐξεθρονίσθη τῷ 1143(1703), ἀπέθανε τῷ 1149 (1736) καὶ ἐτάφη ἐν τῷ εἰς Μπαγτσὲ Καπησὴ τῆς Κ)λεως μαυσωλείῳ τῆς μητρὸς αὐτοῦ· ἐβασίλευσε δὲ 28 ἔτη. Κατὰ τὸ 1135 εἰσήχθη ἡ τυπογραφία ἐν Κωνσταντινουπόλει.

24. غازی محمود خان سلطان Σουλτὰν Μαχμοὺτ Χὰν Γαζῆ. Ἐγεννήθη τῇ 4 Μουχαρρὲμ 1108 (1696), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῷ 1143 (1730), ἀπέθανε τῇ 28 Σαφὲρ 1168 (1754) καὶ ἐτάφη ἐν τῷ μαυσωλείῳ τοῦ πατρός του Σουλτὰν Μουσταφᾶ· ἐβασίλευσε δὲ 25 ἔτη.

25. عثمان ثالث خان سلطان Σουλτὰν Ὀσμὰν Χὰν Σαλὶς (Γος). Ἐγεννήθη τῷ 1110(1698), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 28 Σαφὲρ 1168(1754), ἀπέθανε τῇ 16 Σαφὲρ 1171(1757) καὶ ἐτάφη παρὰ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Σουλτὰν Μαχμούτ· ἐβασίλευσε δὲ 3 ἔτη.

26. مصطفی ثالث خان سلطان Μουσταφᾶ Χὰν Σαλὶς (Γος). Ἐγεννήθη τῷ 1129 (1717), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 16 Σαφὲρ 1171 (1757), ἀπέθανε τῇ 8 Ῥεπιὲλ-ἐββὲλ 1187 (1774) καὶ ἐτάφη ἐν τῷ προαυλίῳ τοῦ ἐν Κωνσταν)πόλει ὁμωνύμου τεμένους· ἐβασίλευσε δὲ 16 ἔτη.

27. عبدالحمید خان غازی سلطان Σουλτὰν Ἀπδοὺλ Χαμὶτ Χὰν Γαζῆ. Ἐγεννήθη τῷ 1137(1725), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 10 Σεββὰλ 1187(1774), ἀπέθανε τῇ 12 Ῥεδζὲπ 1203 (1789) καὶ ἐτάφη ἐν τῷ κατὰ τὸ Μπαγτσὲ καπουσοὺ μαυσωλείῳ παρὰ τὸν ὁμώνυμον Μεδρεσέ· ἐβασίλευσε δὲ 16 ἔτη.

28. سلیم ثالث خان غازی سلطان Σουλτὰν Γαζῆ Σελὶμ Χὰν Σαλὶς (Γος). Ἐγεννήθη τῷ 1175 (1761), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον κατὰ μῆνα Ῥεπιὲλ-αχὴρ 1203(1789), ἀπέθανε τῷ 1223 (1808) καὶ ἐτάφη ἐν τῷ μαυσωλείῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Σουλτὰν Μουσταφᾶ· ἐβασίλευσε δὲ 19 ἔτη. Κατὰ τὸ 1213 οἱ Γάλλοι εἰσέβαλον εἰς Αἴγυπτον, ὁπόθεν ἀνεχώρησαν τῷ 1216.

29. مصطفی رابع خان سلطان Μουστφᾶ Χὰν Ῥαπὴ (Δος). Ἐγεννήθη τῷ 1192 (1778), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 21 Ῥεπιὲλ-ἐββὲλ 1222 (1807), ἀπέθανε τῷ 1223 (1808) καὶ ἐτάφη ἐν τῷ μαυσωλείῳ τοῦ πατρός του Σουλτὰν Ἀπδοὺλ-Χαμίτ· ἐβασίλευσε δὲ ἓν ἔτος.

30. محمود ثانی خان غازی سلطان Σουλτὰν Γαζῆ Μαχμοὺτ Χὰν Σανὶ (Βος). Ἐγεννήθη τῇ 13 Ῥαμαζὰν 1199(1785), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 4 Δζεμαζιλ-ἐββὲλ 1223 (1808), ἀπέθανε τῇ 19 Ῥεπίουλ-ἀχὴρ

1255(1839) καὶ ἐτάφη ἐν τῷ παρὰ τῷ Δικιλὶ Τὰς ἰδιαιτέρῳ αὐτοῦ μαυσωλείῳ· ἐβασίλευσε δὲ 32 ἔτη.

Κατὰ τὸ 1233(1818) ἐγένετο ἡ γενικὴ εἰρήνευσις τῆς Εὐρώπης, καὶ κατὰ τὸ 1241 (1826) ἐπῆλθεν ἡ καταστροφὴ τῶν Γενιτσάρων καὶ ἡ σύστασις τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ.

31 عبدالمجید خان غازی سلطان Σουλτὰν Γαζῆ Ἀπδουλ-Μεδζὶτ Χάν. Ἐγεννήθη τῇ 14 Σαπὰν 1238(11]23 Ἀπριλίου 1824), ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 19 Ῥεπιὲλ-αχὴρ 1255 (8]20 Ἀπριλίου 1839), ἀπέθανε τῇ 17 Ζιλκα'δὲ 1277 (13]25 Ἰουνίου 1861), καὶ ἐτάφη ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ αὐτοῦ μαυσωλείῳ παρὰ τὸ τέμενος τοῦ Σουλτὰν Σελίμ· ἐβασίλευσε δὲ 22 1/2 ἔτ. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐξεδόθη τὸ Χάττι Σερὶφ τοῦ Γκιὸλ-Χανὲ, ἤτοι ἡ ἐκ τοῦ Ῥοδοκήπου διακήρυξις περὶ τῶν νέων μεταῤῥυθμίσεων.

32. عبدالعزیز خان افندمز حضرتلری سلطان Σουλτὰν Ἀπδουλ Ἀζὶζ Χὰν (ὁ νῦν εὐκλεῶς βασιλεύων). Ἐγεννήθη τῇ 15 Σαπὰν 1245(1830) καὶ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 17 Ζιλχιδζὲ 1277 (1861).

Ἡ λέξις غازی γαζῆ, νικηφόρος, εἶναι τίτλος τὸν ὁποῖον λαμβάνουσιν οἱ Σουλτάνοι μόνον ὅταν ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτῶν ἡ Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία κάμῃ πόλεμον.

ΠΡΟΣΛΑΛΙΑ

Ἑλληνιστὶ ἐκφωνηθεῖσα ἐνώπιον τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου Ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Ἰωακεὶμ ἐν ἐπισήμῳ ἀκροάσει, διερμηνεύοντος τῆς Α. Ε. τοῦ Ἄρχοντος Μεγάλου Λογοθέτου Κυρίου Σταυράκη Ἀριστάρχη Βέη.

(Ὅρα ὄπισθεν τὸ τουρκικὸν κείμενον).

Μεγαλειότατε καὶ Κραταιότατε Βασιλεῦ!

Εὐδοκίᾳ τοῦ παναγάθου Θεοῦ, καὶ ἐπινεύσει τῆς Ὑμετέρας Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος ἐκλεχθεὶς καὶ αὖθις ὑπὸ τοῦ πιστῶς ἀφωσιωμένου Ῥωμαϊκοῦ ἔθνους μου, ὅπως ἀναλάβω τὴν διοίκησιν τοῦ πατριαρχικοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνου, προσέρχομαι μετὰ βαθυτάτης συγκινήσεως ἐνώπιον τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος, προσφέρων Αὐτῇ τὴν ἰσόθιον εὐγνωμοσύνην καὶ τὴν πρὸς τὸν πανέκλαμπρον αὐτοκρατορικὸν Αὐτῆς θρόνον ὀφειλομένην πίστιν καὶ ἐντελῆ ἀφοσίωσιν ἐμοῦ τε καὶ τοῦ ἔθνους μου, ἐξαιτούμενος ἅμα θερμῶς ὅπως, ὡς οὐδέποτε ἐπαύσατο ἐπιδαψιλεύουσα ἡμῖν ἀπείρους τὰς χάριτας καὶ τὰς εὐεργεσίας, οὕτω καὶ τοῦ λοιποῦ μὴ διαλείπῃ χορηγοῦσα τὴν εὐμενῆ Αὐτῆς καὶ πολύτιμον προστασίαν τῇ ἐκκλησίᾳ μου, ὑπὸ πολλῶν καὶ

μεγάλων περικυκλουμένη δυσχερειῶν, ὁ ταπεινὸς δὲ εὐχέτης Αὐτῆς οὐ παύσομαι νυχθημερὸν δεόμενος πρὸς τὸν Ὕψιστον ὑπὲρ τῆς ἀμεταπτώτου ὑγιείας καὶ εὐδαιμονίας τῆς Ὑμετέρας Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος πρὸς ἄϊδιον δόξαν τοῦ ὑψηλοῦ Κράτους καὶ πρὸς εὐημερίαν τῶν ὑπὸ τὴν αὐτοκρατορικὴν αἰγίδα πιστῶν Αὐτῆς ὑπηκόων. Ἀμήν.

روم پطریقی رتبه‌لو ایڤاکیم افندی حضرتلری ایفای فریضهٔ شکرانیت ضمننده مابین همایون جانب عالیسنه عزیمتله حضور معالیموفور شهنشاهی‌یه مثول شرفنه نائل اولدیغی صره‌ده لسان رومی اوزره زیرده محرر نطق ایراد ایتش ونطق مزبور سعادتلو لغوفت بك افندی حضرتلری طرفندن درحال لسان عذب البیان ترکی‌یه ترجمه اولنمشدر

شوکتلو قدرتلو عظمتلو مهابتلو پادشاهم افندم حضرتلری

عون وعنایت جناب باری ومساعدهٔ جلیلهٔ حضرت پادشاهیلری ایله سلطنت سنیهٔ ملوکانه‌لرینه کمال صدق وعبودیتی درکار اولان روم ملتی طرفندن استانبول پطریقلکی مسندینه عائد اولان امورك اداره‌سی ضمننده دفعهٔ ثانیه اولەرق داعیٔ کمینه‌لری انتخاب اولنمش اولدیغمه مبنی خاکپای همایون حضرت تاجداریلرینه یوز سورمك شرف عظیمنه نائلیتله کرك داعیٔ کمینه‌لری وکرك روم ملتی طرفندن تخت عالی بخت سلطنت سنیه‌لرینه مفروض اولان تشکرات بیغایه وصدق وعبودیت کاملهٔ چاکرانه‌مزی عرض وبیان ایله برابر ولی نعمت یمتمز پادشاهمز افندمز حضرتلرینك حق چاکرانه‌مزده دائم‌الاوقات انواع نعم وتعطفات عدیدهٔ ملوکانه‌لری بیدریغ ومبذول بیورلدقه اولدیغی کبی بوندن بویله دخی دوچار مشکلات اولوب محتاج تسهیلات وشایان عنایت اولان استانبول پطریقخانه‌سی حقنده صحابت مشفقهٔ جلیله وحسن توجه جهانبهای ملوکانه‌لرینك مستمرا شایان وارزان بیورلمسی کمال سوزش وتواضع ایله تمنی واسترحام ایدرم جناب فیاض مطلق ومعطی الصفا والسرور حضرتلری دودست داعیٔ کمینه‌لرینك روزوشب برداشتهٔ بارگاه رافتپناه کبریا اولەجغی اوزره دولت علیهٔ ابدی القرارلرینك باعث شان واجلالی وزیر جناح مستوجب الفلاح حضرت تاجداریلرینه بولنان بالجمله تبعهٔ صادقهٔ ملوکانه‌لرینك موجب رفاه وسعادتی اولان ایام عمر وشوکت واقبال پادشاهیلرینی متزاید وافزون بیوره آمین

زید مجده نظاما ترفیع رتبه‌یه کسب استحقاق ایلمش اولدیغندن طبیب قسمنك صنف اولنه تقلیله عهده‌سنه بکباشیلق رتبه‌سی توجیهی دارشورای عسکریه بالتنسیب اولبابده رتبهٔ مذکوره‌یه نائلیتی حاوی امر شریفم تصدیری طرفکدن افاده اولنمش واولوجهله اجرایی خصوصنه امر وارادهٔ سنیهٔ ملوکانه‌م متعلق وشرفصدور اولش اولغین مقتضای منیفی اوزره مومی‌الیهك رتبهٔ مذکوره‌یه نائلیتی متضمن دیوان همایونمدن اشبو امر جلیل‌القدرم اصدار واعطا اولندی مومی‌الیه بوندن بویله بك باشیلق رتبه‌سنده عد واعتبار اولنەرق هرحالده امور مأموره‌سنده ابراز مساعیٔ جمیله واظهار خدمات ممدوحه‌یه بذل مقدور وسعی نامحصور ایلمسی اسبابنك استحصالنه صرف رویت ایلیه‌سن تحریرا فی الیوم السادس والعشرین من شهر ذی‌القعدة الشریفه لسنه ثمان وثمانین ومائتین والف

ΔΙΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΒΑΘΜΟΥ ΥΠΟΛΟΧΑΓΟΥ.

صاغقول اغالق رتبه‌سی انهاسی

فتوتلو .... افندی

درکار اولان درایت واهلیتکه مبنی دارشورای عسکری تنسیبی وجهله طبیب قسمنك صنف ثانیسنده بولنمق اوزره عهده‌که صاغقول اغالق رتبه‌سی توجیه قلنمش اولغین هرحالده برموجب قانون ایفای حسن خدمتله اکتساب فیض ورفعته سعی وغیرت ایلیه‌سن

فی ٢٣ شعبان سنه ٨٧ وفی ٥ تشرین ثانی سنه ٨٦

ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟΝ

ΕΙΣ ΤΟ ΔΕΙΠΝΟΝ ΤΩΝ ΑΝΑΚΤΟΡΩΝ ΕΠΙ ΤΗ ΕΠΕΤΗΡΙΔΙ ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΡΟΝΟΝ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΤΗΣ Α. Α. Μ. ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ.

سعادتلو افندم حضرتلری

جلوس میامن مانوس حضرت پادشاهی‌یه مصادف اولان یوم مسعوده تشکرا اجرای مقرر بولنان مراسم مسرات وشادمانینك اشبو حزیرانك اون اوچنجی چهارشنبه کونی ایچون مرتب اولمسی جهتیله یوم مذکورك اخشامنه بکقوز قصر همایونده تهیه اولنان طعامه البسهٔ رسمیه ونشان عالی وسیفاریله ساعت اوندە عزیمتله همت ایلمکلری سیاقنده تذکرهٔ مخلصی ترقیم قلندی فی ٢٦ رجب سنه ٩٠ م

Τὸ προσκλητήριον τοῦτο φέρει ἐσώκλειστον τὴν κάτωθι σημείωσιν:

برکونه مانع اولوبده تشریف بیوریله‌میه‌جق اولدیغی حالده ایکی کون اول کیفیتك تشریفاتی خارجیه عطوفتلوبك افندی حضرتلری طرفنه اخطار بیورلمسی

ΦΕΡΜΑΝΙΟΝ ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΟΥ.

قائمقاملق رتبه‌سی امری

دستور مکرم مشیر مفخم نظام العالم مدبر امور الجمهور بالفکر الثاقب متمم مهام الانام بالرأی الصائب ممهد بنیان الدولة والاقبال مشید ارکان السعادة والاجلال المحفوف بصنوف عواطف الملك الاعلی بالفعل وبالعموم عساکر خاصه ونظامیهٔ پادشاهانه‌م سرعسکری اولوب مرصع عثمانی ومجیدی نشان ذیشانلرینی حائز وحامل اولان وزیر فطانتسمیرم حسین عونی پاشا ادام الله تعالی اجلاله توقیع رفیع همایونم واصل اولدیغی معلوم اوله که سنکه میرمومی الیهسك سن نظامیهٔ ترفیع رتبه‌یه کسب استحقاق ایلمش اولمك حسیله سرطبیب قسمنك صنف اولنده بولنمق اوزره عهده‌ کله میرالایلق رتبه‌سی توجیهی طرفکدن افاده قلنمش واولوجهله اجرای خصوصنه ارادهٔ علیهم متعلق وشرفصدور اولمش اولمغین موجبنجه میرمومی الیهك رتبهٔ مذکوره‌یه نائلیتی متضمن دیوان همایونمدن اشبو امر جلیل القدرم اصدار واعطا اولندی میرمومی الیه بوندن بویله قائمقاملق رتبه‌سیله استخدام اولنه‌رق هرحالده امور مأموره‌سنده ابراز مساعیٔ جمیله واظهار خدمات ممدوحه‌یه بذل مقدور وسعی نامحصور ایلمسی اسبابنك استحصالنه صرف رویت ایلمه‌سن تحریرا فی الیوم الرابع من شهر شوال المکرم لسنه سبع وثمانین ومأتین والف

ΦΕΡΜΑΝΙΟΝ ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΟΥ.

بیك باشیلك رتبه‌سی امری

دستور مکرم مشیر مفخم نظام العالم مدبر امور الجمهور بالفکر الثاقب متمم مهام الانام بالرأی الصائب ممهد بنیان الدولة والاقبال مشید ارکان السعادة والاجلال المحفوف بصنوف عواطف الملك الاعلی مشیران عظامدن ضبطیه ناظری وسرعسکر قائمقامی اولوب برنجی رتبه عثمانی ومجیدی نشان ذیشانلرینی حائز وحامل اولان وزیر درایتسمیرم مصطفی پاشا ادام الله تعالی اجلاله توقیع رفیع همایونم واصل الیمق معلوم اوله که حیدر پاشا خسته‌خانه‌سی اطباسندن صاغقول اغاسی قدوة الاماجد والاکارم ....افندی

خصوصاتك حسن تسویه‌سی امر ندہ اظهار لوازم رویتمدی وفطانتکاری‌یه بذل ماحصل لیاقت ایلمه‌سن تحریرا فی الیوم الرابع العشرین من شهر شعبان المعظم لسنهٔ ثمان وثمانین ومأتین والف

ΦΕΡΜΑΝΙΟΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΟΥ.

میرالایلق رتبه‌سی امری

افتخار الامراء الکرام مختارالکبراء الفخام المختص بمزید عنایة الملك العلام قائمقاملق رتبه‌سیله حیدر پاشا خسته‌خانه‌سی اطباسندن اولوب بودفعه عهده‌سنه میرالایلق رتبه‌سی توجیه واحسان قلنان .... بك زید اقباله توقیع رفیع همایونم واصل اولیمق معلوم اوله که سنکه میرمومی الیهسك سن نظامیهٔ ترفیع رتبه‌یه کسب استحقاق ایلمش اولمك حسیله سرطبیب قسمنك صنف اولنده بولنمق اوزره عهده‌ کله میرالایلق رتبه‌سی توجیهی دارشورای عسکریده بالتنسیب اولبابده رتبهٔ مذکوره‌یه نائلیتکی حاوی امر شریفم تصدیری بالفعل وبالعموم عساکر خاصه ونظامیهٔ پادشاهانه‌م سرعسکری اولوب مرصع عثمانی ومجیدی نشان ذیشانلرینی حائز وحامل اولان دستور مکرم مشیر مفخم نظام العالم وزیر فطانتسمیرم حسین عونی پاشا ادام الله تعالی اجلاله طرفندن افاده اولنمش واولوجله اجرای خصوصنه ارادهٔ سنیهٔ ملوکانه‌م تعلقیله امر همایون شاهانه‌م سنوح وصدور ایلمش اولمغین مقتضای منبی اوزره رتبهٔ مذکوره‌یه نائلیتکی متضمن دیوان همایونمدن اشبو امر جلیل القدرم اصدار واعطا اولندی سندنی بووجهله نائل اولدیغك التفات واعتباره متحتم ومیرالایلق رتبه‌سنه مترتب اولدیغی وماموریتك اقتضاسندن بولندیغی اوزره بوندن بویله دخی هر حالده امور مأموره‌کده ابراز آثار درایتمدی واستقامته مزید اعتنا وصرف مقدرتله بالوجوه مشکور المساعی اولمقله وزنهار خلاف رضای شاهانه‌م ومغایر نظام برکونه حال وحرکت وقوعه کلمامسنه بذل وسع وقدرت ایلمه‌سن تحریرا فی الیوم الخامس عشر من شهر شعبان المعظم لسنه تسعین ومأتین والف

ایتمك اوزره ذكر اولنان قدس شریف قضاسنك عهده‌سنه توجیه واحاله قلنمسی خصوصی بالفعل شیخ الاسلام ومفتی الانام اولوب مرصع نشان عثمانی ایله مجیدی نشان ذیشانك برنجی رتبه‌لرینی حائز وحامل اولان اعلم العلماء المتبحرین افضل الفضلاء المتورعین ینبوع الفضل والیقین مولانا احمد مختار بك افندی ادام الله تعالی فضائله تلخیص ایتملریله موجبنجه اشبو فرمان جلیل العنوان پادشاهانه‌م اصدار واعطا اولندی سالف الذكر قدس شریف قضاسنه غره‌ٔ مرقومه‌دن متصرف اولوب بین الاهالی اجرای احكام شرعیهٔ نبویه وانفاذ اوامر علیهٔ مصطفویه صلی الله تعالی علی شارعها یه بذل مقدور وسعی موفور ایلیه‌سن تحریرا فی الیوم الثامن من شهر جمادی الاولی لسنه تسع وثمانین ومائتین والف

ΦΕΡΜΑΝΙΟΝ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΕΦΕΤΟΥ

ΕΧΟΝΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ Α'. ΒΑΘΜΟΝ ΠΡΩΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ.

دیوان استیناف اعضالغی فرمان عالیسی

افتخار الاعالی والاعاظم مستجمع جمع المعالی والمفاخم المختص بمزید عنایة الملك الدائم سابقا كرید ولایت جلیله‌سی مشاوری اولوب عهده‌سنه دیوان احكام عدلیه‌م محكمهٔ نظامیه‌سی مقامنه قائم اولق اوزره بوكره تشكیل اولنان محكمهٔ استیناف اعضالغی توجیه واحسان قلنان ومجیدی نشان ذیشانك ایكنجی رتبه‌سنی حائز وحامل اولان .... دام علوه توقیع رفیع همایونم واصل اولیجق معلوم اوله‌كه سنكه میر مشارالیه‌سن مجبول اولدیغك كوهر رشد ورویت ومایهٔ كاراكاهی ودرایت اقتضاسنجه مأمور اولدجغك خدمات سلطنت سنیه‌می حسن ایفایه اقدام وغیرت ایده‌جكك مأمول اولدیغنه بناء حقكده نیر توجهات ملوكانه‌م لمعه نثار اولهرق اشبو بیك ایكیوز سكسان سكز سنه‌می شهر شعبان المعظمنك یكرمی اوچنجی كونده عواطف علیهٔ ملوكانه وعوارف بهیهٔ تاجدارانه‌مدن موهبت افزای سنوح وصدور اولان امر همایون شوكتمقرون شاهانه‌م موجبنجه ذكر اولنان محكمهٔ استیناف اعضالغی عهده‌ٔ درایتكه توجیه قلنمش اولمغین اعلاما ومأموریتكی افهاما دیوان همایونمدن اشبو امر جلیل القدرم اصدار واعطا اولندی سالف الذكر محكمهٔ استیناف اعضالغنه تاریخ مرقومدن متصرف اولوب متفرعات مأموریتك اولان كافهٔ

معارف رئیسی اولوب بودفعه عهده‌ٔ استیهاله طهران سفارت سنیه‌سی توجیه واحسان قلنان .... افندی دام علوه توقیع رفیع همایونم واصل اولیجق معلوم اوله‌كه سنكه مشارالیه سن فطرت ذاتیه‌كده مركوز ومنكوز اولان كوهر كرانبهای درایت وفطانت وحلیهٔ حسنهٔ ممدوحهٔ كاراكاهی ورویت اقتضاسنجه سندن هرحاله رضای میامن ارتضای شهریارانه‌مه موافق خدمات مرغوبه ومآثر بركزیده ظهوری مأمول ایدوكنه بناء حقكده نیر توجهات مكارمغایات ملوكانه‌م ازیدر نو ضیا افزا ودرخشان اولهرق اشبو بیك ایكیوز سكسان طقوز سنه‌سی شهر رمضان المباركنك ایكنجی كونده عواطف علیهٔ ملوكانه وعوارف بهیهٔ تاجدارانه‌مدن موهبت افزای سنوح وصدور اولان امر همایون شوكتمقرون شاهانه‌م موجبنجه ذكر اولنان طهران سفارتی عهده‌ٔ استیهالكه توجیه قلنمش اولمغین اعلاما ومأموریتكی افهاما دیوان همایونمدن اشبو امر جلیل القدرم اصدار واعطا قلندی سالف الذكر طهران سفارتنه متصرف اولوب هرحاله امور مأموره‌كده ابراز مآثر فطانتكاری ورویتمندیه بذل وسع ومقدرت ایلیه‌سن تحریرا فی الیوم الثالث من شهر رمضان المبارك لسنه تسع وثمانین ومائتین والف

ΦΕΡΜΑΝΙΟΝ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΙΕΡΟΔΙΚΑΣΤΟΥ.

قدس شریف قضاسی امری

اقضی قضاة المسلمین اولی ولاة الموحدین معدن الفضل والیقین رافع اعلام الشریعة والدین وارث علوم الانبیاء والمرسلین المختص بمزید عنایة الملك المعین اعتبار سلیمانیه روم محمد پاشا مدرسی اولوب بودفعه عهده‌سنه مخرج مولویتلرندن قدس شریف قضاسی توجیه واحسان قلنان .... زاده لطف الله افندی زاده مولانا السید احمد .... افندی زیدت فضائله توقیع رفیع همایونم واصل اولیجق معلوم اوله‌كه سنكه مولانای مومی الیه‌سن سن اقران وامثالك بینده كوهر علم وفضل ایله متحلی وموصوف اولوب هروجله سزاوار عنایت وشایستهٔ مكرمت اولدیغكه مبنی حقكده آفتاب مكارم وعاطفت سنیهٔ شاهانه‌م ضیادار اولهرق اولبابده عاطفت افزای سنوح وصدور اولان امر وارادهٔ احسانعادهٔ شهنشاهانه‌م مقتضای مفادی اوزره بیك ایكیوز طقسان سنه‌سی شهر ربیع الاولی غره‌سندن ضبط

ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΤΗΡΙΟΝ ΠΡΕΣΒΕΩΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Α. Μ. ΤΟΝ ΣΑΧΗΝ ΤΗΣ ΠΕΡΣΙΑΣ.

شهامتلو ایران شاهی حضرتلرینه نامهٔ همایون

نزد شهامت وفد شاهیلرنده اورته ایلچیلك عنوانیله مأمور بولنان .... پاشانك عودته مأذونیتی جهتیله سفارت سلطنت سنیه‌مز خدمتی کاکان اورته ایلچیلك صفتیله رجال دولت علیه‌مدن .... افندی‌یه توجیه واحاله اولنمش اولدیغندن حقنده حسن نظر شاهیلری مشمول اولهرق مأموریتنه متفرعا سلطنت سنیه‌مز نامنه اجرا ایده‌جکی تبلیغات وخصوصیله ذات فخامت‌سمات شاهیلرینه اولان محبت ومودت صحیحه‌مزه وبین‌الدولتین برکمال بولنان مناسبات حقیقیه‌نك تزایدی بحثنده‌کی ارزومزه دائر تودیع قوهٔ حافظه‌سی قلنان توثیقات نزد جناب حکمرانلرنده رهین وثوق واعتماد اولمسی مأمول خالصانه‌مز اولدیغی وهربار دیومیت عافیت وسعادت فخیمانه‌لری تمنی قلنمقده ایدوکی بمنه‌تعالی معلوم قاآنیلری اولدقده بعدازین دخی ابراز آثار موالاتکاری‌یه همتلری منتظر محبانه‌مزدر

ΑΝΑΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΠΡΕΣΒΕΩΣ.

شاه مشارالیه دیکر نامهٔ همایون

نزد حکمرانلرنده اورته ایلچیلك عنوانیله مأمور بولنان وبوکره عودته مأذون ایدیلان .... پاشانك مدت مأموریتنده جانب معالی مناقب شاهیلرندن مشهودی اولان حسن اعتماد ومظهر اولدیغی وثوق والتفات عند محبانه‌مزده ممنونیتی موجب اولدیغنك بیانی ذات فخامت سمات شاهیلرینه درکار اولان موالات خالصه‌مزك تجدید تأمینانه وسیلهٔ جمیله اتخاذ قلندیغی بمنه تعالی معلوم فخیمانه‌لری اولدقده بعدازین دخی اجرای لازمهٔ مخادنتکاری ومودتشعاری‌یه مصروفیت همتلری مأمول محبانه‌مزدر

ΦΕΡΜΑΝΙΟΝ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΠΡΕΣΒΕΩΣ.

طهران سفارت سنیه‌سی فرمان عالیسی

افتخار الاعالی والاعاظم مستجمع جمیع المعالی والافاخم المختص بمزید عنایة الملك الدائم محبیران رجال دولت علیه‌مدن سابقا مجلس کبیر

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΧΑΤΤΙΟΝ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΕΓΑΝ ΒΕΖΙΡΗΝ

ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΘΡΟΝΙΣΕΙ ΤΗΣ Α. Α. ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝ ΑΒΔ-ΟΥΛ-ΑΖΙΖ ΧΑΝ.

Τῇ 23 Ζιλκαδὲ 1277.

(Βλέπε τουρκικὸν κείμενον ἐν σελ. 265).

Περινούστατε Βεζίρη μου Μεχμὲτ Ἐμὶν Πασᾶ.

Θείᾳ τοῦ Παντάνακτος βουλῇ, ἀναβὰς τὸν ἔνδοξον θρόνον τῶν προγόνων Μου διετήρησα ἐν σοὶ τὸ μέγα τῆς Βεζιρείας ἀξίωμα διὰ τὴν δεδοκιμασμένην φρόνησιν καὶ ἀφοσίωσίν σου, ἀφῆκα δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ὑπουργοὺς καὶ ὑπαλλήλους εἰς τὰς θέσεις των.

Ἀγγέλλω εἰς πάντας ὅτι ὁ μέγιστος τῶν πόθων Μου εἶναι ἡ θεία συνάρσει τελείωσις τῆς εὐημερίας τοῦ ὑψηλοῦ Ἡμῶν Κράτους καὶ ἡ ἐπίτευξις τῆς ἡσυχίας καὶ εὐδαιμονίας πάντων ἐν γένει τῶν ὑπηκόων τῆς κραταιᾶς Ἡμῶν Αὐτοκρατορίας. Πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν ἀγαθῶν τούτων προθέσεων, ἐπικυρῶ καὶ ἐνισχύω πάντας τοὺς θεμελιώδεις νόμους, τοὺς εἰσαχθέντας πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ζωῆς, τῆς τιμῆς καὶ τῆς περιουσίας τῶν κατοίκων τῆς θεοφρουρήτου Ἡμῶν ἐπικρατείας.

Ἐπειδὴ ὁ ἱερὸς Ἡμῶν νόμος (Σεριὰτ), ὡς αὐτόχρημα δικαιοσύνη, ἐστὶ τὸ μέσον τῆς κραταιώσεως τοῦ Ἡμετέρου ἰσχυροῦ βασιλείου, ἡ βάσις τῆς ἰσχύος καὶ δόξης αὐτοῦ καὶ ἡ ἐναργὴς ὁδὸς τῆς σωτηρίας πάντων ἡμῶν, ἡ ὁριστικὴ Ἡμῶν θέλησις εἶναι νὰ καταβληθῇ πᾶσα προσοχὴ εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῶν ἐνδόξων αὐτοῦ διατάξεων.

Ἐπειδὴ προσέτι τὸ Κράτος διατηρεῖται, κρατύνεται καὶ εὐημερεῖ, ὅταν πάντες ὑποτάσσωνται εἰς τοὺς κειμένους νόμους, ἄρχοντες δὲ καὶ ἀρχόμενοι περιορίζωνται ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων αὐτῶν, τοὺς μὲν οὕτω διάγοντας πάντες θέλομεν ἀνταμείβει, τοὺς δὲ τὰ ἐναντία πράττοντας θέλομεν τιμωρεῖ.

Ἐπὶ τούτῳ μία τῶν ἐντονωτέρων Αὐτοκρατορικῶν Ἡμῶν διαταγῶν εἶναι, ὅπως πάντες οἱ ὑπουργοί, ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται ἐκτελῶσιν ἐν εὐθύτητι τὰ διάφορα ἔργα τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑψηλοῦ Ἡμῶν Κράτους καὶ πιστῶς ἐκπληρῶσι τὰ ἀνατεθέντα αὐτοῖς καθήκοντα.

Δῆλον ὅτι αἱ μεγάλαι καὶ σπουδαῖαι τοῦ Κράτους ὑποθέσεις, τῇ θείᾳ εὐδοκίᾳ καὶ τῇ προσπαθείᾳ καὶ συμπνοίᾳ τῶν ἀνωτέρων τοῦ Κράτους λειτουργῶν βαίνουσιν αἰσίως. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τακτοποίησις καὶ ἡ εἰς τὸν ἀπαιτούμενον βαθμὸν τελειοποίησις τῶν διοικητικῶν καὶ οἰκονομικῶν τοῦ ὑψηλοῦ Ἡμῶν Κράτους ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς εἰλικρινοῦς καὶ τιμίας ἁπάντων συμπράξεως καὶ ἐπιμελείας, θέλομεν τὸ ἐφ' Ἡμῖν καταβάλει πᾶσαν σπουδὴν καὶ ἐπιτήρησιν, ὅπως ὡς οἷόν τε τάχιστα ἄρωμεν, θείᾳ ἀρωγῇ, τὰς οἰκονομικὰς δυσχερείας, ἃς πλεῖσται ἀφορμαὶ ἀπό τινος ἤδη παρήγαγον. Ἐπίσης βούλησις Ἡμῶν ὁριστικὴ εἶναι ὅπως πάντα τὰ τμήματα καὶ αἱ Ἀρχαὶ συμμερισθῶσιν ἐντελῶς καὶ προσηκόντως τὰς Ἡμετέρας προσπαθείας καὶ κατανοήσωσιν ὅτι ἡ μόνη Ἡμῶν φροντὶς καὶ ἐπιθυμία εἶναι ἡ αὔξησις τῆς δημοσίας πίστεως τοῦ Κράτους Ἡμῶν καὶ ἡ ἡσυχία καὶ εὐημερία τῶν Ἡμετέρων ὑπηκόων, ἡ εἰσαγωγὴ πασῶν τῶν ἀναγκαίων μεταῤῥυθμίσεων πρὸς περιστολὴν τῆς σπατάλης τῶν δημοσίων χρημάτων καὶ ἐφαρμογὴν ἀκριβοῦς οἰκονομίας ἐν ταῖς εἰσπράξεσι καὶ δαπάναις, ἡ ῥοὴ τῆς ἡσυχίας καὶ τάξεως, ἡ ἀνάπτυξις τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν τοῦ Κράτους δυνάμεων, τοῦ ζωτικοῦ τούτου στοιχείου τῆς ἰσχύος καὶ ἀνεξαρτησίας παντὸς Κράτους, ἡ ἐδραίωσις τῶν φιλικῶν σχέσεων μετὰ τῶν φίλων καὶ συμμάχων τῆς Αὐτοκρατορίας Δυνάμεων, τὸ σέβας πρὸς τὰς συνθήκας καὶ ἡ κοινὴ πάντων προσπάθεια πρὸς πιστὴν καὶ ἔμφρονα ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν ἐν παντὶ κλάδῳ τῆς διοικήσεως.

Ἐπειδὴ προσέτι ἡ Αὐτοκρατορική Μου ἐπιθυμία περὶ ἀσφαλείας καὶ εὐημερίας τῶν ὑπηκόων Μου οὐδεμίαν ἀναγνωρίζει ἐξαίρεσιν ἢ διάκρισιν μεταξὺ αὐτῶν, πᾶσαι αἱ θρησκεῖαι καὶ αἱ φυλαὶ θέλουσι τύχει παρ' Ἡμῶν δικαιοσύνης, προστασίας καὶ προσοχῆς πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς εὐημερίας των. Ἡ ἱερωτέρα τῶν σκέψεων Ἡμῶν ἔσεται αἱ ἀληθεῖς πρόοδοι, αἱ συνιστάμεναι εἰς τὴν βαθμιαίαν ἀνάπτυξιν τῶν μεγάλων πηγῶν τοῦ πλούτου, δι' ὧν ὁ ὁσονοῦν τῶν ἀγαθῶν ἐπροίκισε τὰς χώρας Ἡμῶν, καὶ δι' ὧν πάντες δύνανται, θείᾳ ἐπινεύσει, νὰ εὐδαιμονήσωσι καὶ τὸ Κράτος Ἡμῶν νὰ καταστῇ ἀνεξάρτητον.

Εἴθε ὁ πάροχος πρόοδου Θεὸς, τῇ μεσιτείᾳ τοῦ πεφιλημένου του Προφήτου, χορηγήσοι πᾶσιν ἡμῖν ἐπιτυχίαν.

مجازاتی کورملری محققدر بناء علیه امور متنوعهٔ دولت علیه‌مزده بالجمله داعیان وبندکان ومأمورینك استقامتله خدمت وصادقانه ایفای وظایف مأموریت ایتملری جلهٔ اوامر مؤکدهٔ شاهانه‌مزدندر معظمات مصالح دولیه حضرت موفق‌الامورك توفیق وارکان دولتك اقدام واتفاق ایله قرین حسن نتیجه اولهکلدیکی مسلمادندر دولت علیه‌مزك امور ملکیه ومالیه‌سنك درجهٔ مطلوبهٔ انتظام ومضبوطیته ایصالی ایشته شو قاعدهٔ مسلمه‌یه کال توسله یعنی جله طرفدن خالصانه ومستقیمانه اهتمام وغیرته منوط اولوب طرفدن اولبابده هردرلو اظارت وهمت اولنه‌جغی وبرمدندن برو اسباب مختلفه‌دن ناشی ماجله عارض اولان مشکلاتك بعونه تعالی قریبا دفعی حقنده مصروف اولهجق همم مخصوصهٔ شاهانه‌مزه هردائره واداره جانبندن حقیله وتمامیله اتباع اولنه‌رق وذاتمزجه دولتمزك اعاده وتزیید اعتبار مالیسندن وتبعه‌مزك رفاهندن بشقه فکر وامل اولمدیغی بیلنه‌رك اموال دولتك استحصال وصرفنده تصرفات کامله‌یی وبیهوده تلف وسرفدن وقایه‌سنی موجب اولهجق اصلاحاتك پیاپی طرفزه عرض اولنمسی ودولت علیه‌مزك احد اسباب شوکتی اولان عساکر بریه وبحریه‌مزك دخی هرحال ومحلده محافظهٔ نظام وانتظام واستکمال رفاهلرینه دقت ایدلمسی وسلطنت سنیه‌مزك دوست ومتفق اولان دول اجنبیه ایله جاری اولان مناسبات موالاتکارانه‌سنك آن بان تأکیدینه صرف مجهود ومعاهدات منعقده احکامنه مستمرا رعایت قلنمسی والحاصل ادارهٔ دولتك هرجهت وهرفرعنده وظائف نظائف استقامت وعفت وصداقت وغیرتی جله‌نك کندوسنه اساس حرکت وباعث فلاح وسلامت بیلنمسی ارادهٔ قطعیه‌مزدندر شوراسنی دخی اعلان وعلاوه ایدرمکه تبعه‌مك آسایش ورفاهی حقنده اولان آرزوی شاهانه‌مز استثنا قبول ایتمه جکندن اذیان واقوام مختلفه‌دن بولنانلری دخی جلهٔ طرف همایونمدن عدالت وهمت وتأمین حسن حالدن امرنده دقت متساویه کوره‌جکلردر وجناب حقك ملکمزه احسان بیورمش اولدیغی اسباب عظیمهٔ ثروت وسامانك توسع تدریجیسی که سایهٔ مقدرتوایهٔ سلطنتمزده جله‌نك سعادت حالنی موجب اولهجق ترقیات صحیحه‌در ادراك ودولت علیه‌مزك استقلالی قضیهٔ مهمه‌سنك عندمزده اعز افکار اولدیغنی دخی تکرار ایلرم حضرت فیاض مطلق حبیب آکرمی حرمتنه جله‌مزی موفق بیوره آمین

فی ۲۳ ذی‌الحجه سنه ۱۲۷۷

شریفه شرف صادر اولمش ایسه اشبو فرمان جلیل الشانم جمله‌سنك تعدیلا وتصریحا مکمل ومتمم اولق ویونك احکام مندرجه‌سی جمله‌سنك بدلنه قائم وعلی ممرالزمان نافذ وباقی ومرعی طوتلمق مقتضای ارادهٔ سنیهٔ ملوکانه‌مدن اولدیغندن سن دخی مجبول اولدیغك شیمهٔ مرغوبهٔ استقامت وغیرتك واول حوالی احوالنه کسب ایتدیکك وقوف ومعلوماتك مقتضاسی اوزره خطهٔ مصریه‌نك هرحالده حسن اداره‌سیله اهالیٔ متوطنه‌سنك وقایهٔ آسایش وامنیتلری اسبابنك استحصال واستکمالنه وحقنده بووجهله ظهوره کلان لطف وعنایت علیهٔ شاهانه‌مك قدر وشکرینی بیلهرك اکا کوره شرائط مقرره‌سنك حسن اجراسنه وخزینهٔ جلیلهٔ شاهانه‌مه سنوی تأدیه‌یی مقرر اولان یوز اللی بیك کیسه اقچه ویرکوی مقطوعك وقت وزماننده ترتیب وقاعدهٔ مرعیه‌سی وجهله تأدیه وایفاسنه صرف جل همت ایلیه‌سن تحریرا فی الیوم الثالث عشر من شهر ربیع الاخر لسنة تسعین ومائتین والف

جلوس همایون عقبنده مقام والای صدارتعظمایه خطابا شرفریز صدور بیوریلان خط همایونك صورت منیفه‌سیدر

وزیر معالیسمیرم محمد امین پاشا

بودفعه جناب مالك الملکاك ارادهٔ لم یزلیه‌سیله اجداد عظامم تخت سعادت بجتنه جلوسمز وقوعبولوب سنك مجرب اولان درایت وصداقتك جهتیله خطب جسیم صدارت عهدهٔ رویتکده ابقا وسائر وکلا ومأمورین دخی برلرنده تقریر قلنمشدر دولت علیه‌مزك بمنه تعالی اکمال سعادت حال وبلا استثناء بالجمله تبعهٔ سلطنت سنیه‌مزك استحصال رفاه وراحتلری اعظم امالمز اولدیغنی وبوامنیهٔ خیریه‌نك حصولی وکافهٔ سکنهٔ ممالك محروسه‌مزك تأمین جان وعرض ومالری ضمنده تأسیس اولنمش اولان کافهٔ قوانین اساسیهٔ عدلیه طرفزدن تماما تأکید وتأیید قلندیغی جمله‌یه اعلان ایدرم سلطنت سنیه‌مزك مدار تأیید واساس شوکتی اولان شریعت شریفه که عدالت محضه‌در انك احکام منیفه‌سی جمله‌مزه دلیل طریق سلامت اولدیغی جهتله امور شرعیه‌یه زیاده‌سیله دقت اولنمسی مطلوب قطعیمزدر وهردولتك باعث دوام وتزاید شوکت وآسایشی قوانین موضوعه‌یه هرکس طرفندن تمامیله مطاوعت اولنمق وکبار وصغار جملهٔ حق ووظیفه‌یی دائره‌سنی تجاوز ایتمامکله اوله‌جقدن بویولده حرکت ایدنلر طرفزدن مظهر مکافات اوله‌جقلری مثللو خلافنده بولنانلرك دخی

منافع مادیه وسائره‌سی مصر حکومتنه عائد ومتعلق اولان مواددن بولندیغندن وهربرمملکتك امر اداره وحسن انتظامی واهالی وسکنه‌سنك تزاید ثروت ومعموریتی انجق معاملات واجراآت عمومیه‌سنك دخی وقت وحال وموقعه واهالیسنك امزجه وطبایعنه کوره توفیق وتمشیتی ایله اولهبیله‌جکی درکار ایدوکندن مملکتجه لزوم کورندکجه قوانین ونظامات داخلیه یاپمغه وحرف وصنایع وتجارتك ترقی وتوسعی واجانبك امور ضابطه‌سیله کرك حکومت وکرك اهالی ایله اجانبك اراسنده معاملات سائره‌نك امر تسویه وتمشیتی ضمننده دولت علیه‌مك معاهدات بولنیقه‌سنه خلل کتورمیه‌جك صورتله دول اجنبیه مأمورلریله کرك وتجارت ومملکتك جمله امور داخلیه وسائره‌سی حقنده اجانب ایله اولان کافهٔ معاملاتنه دائر مقاوله‌نامه‌لر عقد وتجدیدینه خدیو مصر بولنان ذات مرخص ومأذون اولدیغی کبی امور مالیه‌جه تصرفات کامله‌یی حائز اولمسیله برابر هرنه وقت خارجدن استقراضه لزوم کورینور ایسه حکومت مصریه نامنه اولق اوزره بلا استیذان استقراض عقدینه مأذونیت تامه ویرلدیکی ودرشیدن زیاده مهم ومعتنا اولان مملکتك محافظه وصیانتی مادهٔ‌سی خدیو مصر بولنان ذاتك اقدم وظائفی اولدیغندن بوکا لازم اولهجق کافهٔ اسباب محافظه‌نك الجات زمانیه وموقعیه‌یه نسبتله تدارك وتأسیس وتنظیمیله ایجاب ولزومنه کوره مقدار عساکر مصریهٔ شاهانه‌مك دخی بلا تحدید تقلیل وتکثیری ایچون مرخصیت کامله اعطا قلندیغی وخدیو مصر بولنان ذات مراتب عسکریه‌مدن میرالایلغه ورتب دیوانیه‌مدن رتبهٔ ثانیه‌یه قدر ویره‌بیلمسی امتیازی کاکان باقی ومستمر اولدیغی ومصرده ضرب اولنهجق مسکوکات نام نامیٔ پادشاهانه‌مه اولهرق ضرب اولنمق وخطهٔ مصریه‌ده بولنان عساکر بریه وبحریه سنجاقلرینك سائر عساکر شاهانه‌م سنجاقلرندن فرقی اولمامق وسفائن حربیه‌دن بلا استیذان یالکز زرهلی سفائن انشا اولنمامق مشروط بولندیغی واشبو مواد مشروحه‌یی معلن ومؤید اولق اوزره تعلق وشرفصدور ایدن ارادهٔ عنایتعادهٔ ملوکانه‌م ایجاب عالیسنجه دیوان همایونمدن مخصوصا اشبو امر جلیل القدرم اصدار وبالاسی خط همایون شاهانه‌م ایله بالتوشیح طرفکه اعطا اولندیکه حکومت مصریه‌نك کرك ترتیب وتأسیس وراثتی وایجاب حالده تشکیل هیئت وصایتی وکرك امور ادارهٔ ملکیه وعسکریه ومالیه ومنافع مادیه ومواد سائره‌سی حقنده بوتاریخه قدر اول واخر نه قدر خطوط همایون واوامر

وصی انتخابی حقنده اول ساعتده مداوله وتذکر اولنه‌رق جلسه‌سنك
اتفاقیله ویاخود اکثریت ارا ایله ایچلرندن قنغی ذاتی انتخاب ایدرلر ایسه
اول ذاتك وصی تعیینی واکر مارالبیان مأمورلرك نصفی برذاتك ونصف
آخری بردیکرینك انتخابی استرلر ایسه انتخاب اولنان ذاتلردن قنغیسنك
بولندیغی مأموریت اهم ومقدم ایسه یعنی داخلیه‌دن بدأ ایله آنفا محرر
اولدیغی ترتیب اوزره قنغی مأموریت مقدم الذکر ایسه اول مأموریتده
بولنان ذاتك وصی تعیینی بالاجرا باقی قلان ذوات هیئت متشکلهٔ وصایت
اولدیغی حالده ادارهٔ امور خدیویته وصی ایله برابر آتیده مباشرت ایتملریله
کرك وصینك وکرك هیئت وصایتك ترتیب وتشکیل اولندیغی طرف اشرف
سلطنت سنیه‌مه طرفلرندن با مضبطه عرض قلنه‌جغندن فرمان شریفمله
تصدیق اولنمسی وخدیو سالف طرفندن دها اولجه بروصی وبرهیئت
وصایت ترتیب وترکیب اولنمش بولندیغی صورتده مدت وصایتك
ختامندن اول وصی ایله هیئت وصایت اعضاسنك تبدیل وتغییری بالطبع
جائز اوله‌میه‌جغی کبی شق ثانیده یعنی وصی انتخاب مأمورین مذکوره
ایله اولدیغی تقدیرده دخی اول مدتده وصی وکرك اعضانك تبدیل وتغییری
جائز اولمامسی واشبو مدت ایچنده بونلردن برینك وفاتی وقوعنده باقی
قالانلرك اتفاق وانتخابیله مأمورین مصریه‌دن برینك تنسیب وتعیین
قلنمسی واکر وصی بولنان ذات اول مدت ایچنده وفات ایدر ایسه بروجه
محرر هیئت وصایتدن برذاتك انتخابیله انك یرینه دخی مأمورین مصریه‌دن
برینك انتخاب واعضایه الحاق ایدلمسی ووارث بولنان صبیٔ مذکورك اون
سکز یاشنه واصل اولدقده نصکره کندوسی رشید وفاعل مختار اولمش دیمك
اولدیغندن سلفی کبی ادارهٔ امور خدیویته بالنفس مباشرت ایتمسی قرارکیر
اولمش وارادهٔ سنیهٔ شاهانه‌م دخی بو مرکزده صدور ایلمش اولدیغی
وخدیویت مصریه‌نك تزاید عمران وسعادتی وبالجمله اهالی وسکنه‌سنك رفاه
وتأمین آسایش واستراحتی نزد شاهانه‌مده اك زیاده ملتزم ومطلوب
اولان مواد مهمه‌دن اولوب بونك تأثیر واستکمال اسباب وسائلنك
متوقف علیهی اولان مملکتك ادارهٔ ملکیه ودولیه ومنافع مادیه وسائره‌سی
مصر حکومتنه عائد اولغله بوبابده قدیما وحادثا طرف دولت علیه‌مدن
حکومت مصریه‌یه تعیین واعطا قلنان کافهٔ امتیازات دخی خلفا عن سلف
جاری ومستمر اولمق اوزره بروجه اتی تعدیلا وایضاحا ذکر وبیان اولنور
شویله که بروجه مذکور مملکتك هرصورتله ادارهٔ ملکیه ومالیه‌سی وبالجمله

درجهٔ اهمیت وجسامتی ایله برابر استحصال معموریت ورفاهیتنه مصروف
اولنان مساعیٔ حسنه وجانب سلطنت سنیه‌مه ابراز ایتمکده بولندیغك آثار
مصادقت وخلوص نزد شاهانه‌مده کمالیله تقدیر اولنه‌رق حسن توجه
ووثوق واعتماد ملوکانه‌م رسیدهٔ حد کمال اولدیغنه مبنی بونك دلیل
علنیسی اولمق اوزره محول عهدهٔ رویتك اولان خدیویت مصریه
وملحقاتی وادارهٔ‌سنده بولنان جهات معلومه‌سیله مؤخرا علاوه قلنان
سواکن ومصوع قائممقاملقلری وملحقاتی بوندن بویله بروجه محرر سنك
اولاد ذکوریك اکبرینه واندنصکره دخی بوقاعده‌یه تطبیقا خدیو بولنانلرك
اوغلنه توجهی وخدیو بولنان ذاتك حل وقوعنده اولاد ذکوری بولنمدیغی
صورتده بیوك قرنداشنه وقرنداشی اولمدیغی حالده بیوك قرنداشی اوغللرینك
اکبرینه انتقالی اصولی مستمرا بوندنبویله توارث خدیویت خصوصنده
قانون اولمسی واولاد اناثدن متولد اولان ذکوره عدم انتقال قاعده‌سنك
دخی مرعی ومعتبر طوتلمسی وبواصول توارثك هرصورتله تأمینی ضمننده
بعدازین خدیویتدن حل وقوعبولدقده وارث اولان اکبر اولاد ذکور صغیر
وصبی بولندیغی حالده ادارهٔ امور خدیویت ایچون لازم کله‌جك هیئت
وصایتك صورت تشکلی بروجه آتی ذکر اولنور
خدیویت منحل اولدقده وارث اولان اکبر اولاد ذکور صغیر وصبی
بولندیغی یعنی اون سکز یاشندن اشاغی اولدیغی حالده بیله استحقاق
وراثتله بالفعل خدیو بولنوب درحال فرمان عالیشانی اصدار اولنه‌جغی
درکار ایسه‌ده کندوسی اون سکز یاشنه واصل اولنجیه قدر ادارهٔ امور
خدیویت ایچون خدیو سالف طرفندن اکرچه اولجه بروصی تعیین وبر
هیئت وصایت ترکیب وترتیب اولنه‌رق وصیتنامه‌سی تحریر وتحریر اولنمش
مأموریتده بولنان امرای مصریه‌دن ایکی ذاته دخی علی طریق الاشهاد
مهرلتدیریله‌رك وصایتی اجرا قلنمش بولنور ایسه اول وصی ایله هیئت
وصایت درحال زمام اداره‌یی الهرق امور خدیویتك اداره‌سنه مباشرت
ایلملریله برابر باب عالیمزه عرض وبیان کیفیت ایده‌جکلرندن وصی وهیئت
مذکوره طرف دولت علیه‌مدن با فرمان عالی تصدیق وایفا اولنمسی واکر
خدیو سالف طرفندن بویله بروصی وهیئت وصایت ترتیب اولنمقسزین حل
وقوعبولور ایسه هیئت وصایت داخلیه وجهادیه ومالیه وخارجیه ومجلس
احکام مصریه وعساکر مصریه سردارلغی واقالیم مفتشلکی مأموریتلرنده
بولنان ذواتدن مرکب تشکیل اولنه‌رق بونلرك ایچندن بروجه آتی بروصینك
درحال انتخاب قلنمسی شویله که اشبو مأموریتلرده بولنان ذوات بیننده

مُنتخبات آثار عثمانیه

Μὲντεχαπάτι 'Ασάρι 'Οσμανιγέ.

ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑ.

Ἤτοι

ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΩΝ ΕΚΛΕΚΤΟΤΕΡΩΝ ΤΕΜΑΧΙΩΝ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΩΝ ΟΘΩΜΑΝΩΝ ΠΕΖΟΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΩΝ, ΠΕΡΙΕΧΟΥΣΑ ΠΡΟΣ ΤΟΙΣ ΑΛΛΟΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Α. Α. Μ. ΤΟΝ ΣΟΥΛΤΑΝΟΝ

τοῦ 'Ρεσὶτ Πασᾶ, 'Αλῆ Πασᾶ, Φουὰτ Πασᾶ, Κιαμὶλ Πασᾶ, Σαμὶ Πασᾶ, καὶ ἀποσπάσματα τῶν συγγραμμάτων τῶν Α. Α. Ε. Σαφβὲτ Πασᾶ, Προέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς 'Επικρατείας, Δζεβδὲτ Πασᾶ, 'Υπουργοῦ τῆς Δημοσίας 'Εκπαιδεύσεως, Μουνὶρ 'Εφένδη, Πρόσβεως τῆς 'Υψ. Πύλης ἐν Τεχεράνῃ, Περτὲβ Πασᾶ, 'Αριφὴ Βέη, Μεγάλου Διερμηνέως τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Διβανίου, 'Αλῆ Φουὰτ Βέη, καὶ τῶν διασήμων συγγραφέων Βεϊσί, Νεργκισί, Ναπῖ, Καρὰ Τσελεπὶ Ζαδὲ, Μουσταφᾶ Νεδζὶπ, 'Ασὶμ, 'Αλῆ Τσελεπῖ, Πιριζαδὲ Σαχὶπ, Ναϊμὰ, Χοδζὰ Μεχμὲτ Σα'δ-εδ-δὶν, 'Εσ'ὰτ Μουχλὶς Πασᾶ, Βακκὴ, Χασμὲτ, 'Ραγὶπ, 'Ρουχῒ Βαγδαδὶ, Σουλεϊμὰν Φεχμὶ, Σαμὶ, Σερὶφ Χανὴμ 'Αϊνὶ, 'Ακὶφ, Φουζουλὶ, Φιτνὰτ Χανὴμ, Λεϊλὰ Χανὴμ, Νεφῒ, Ναπῖ, Νεδῒμ, Βεχπῖ, Σεβρουρὶ, Κετσεδζὶ Ζαδὲ Μεχμὲτ 'Ιζζὲτ, καὶ τῶν ὁμογενῶν 'Ιακωβάκη 'Αργυροπούλου καὶ Βασιλάκη Βούκα, κτλ.

ἢ

قسطنطنیدی

بك اوغلی مركز بدایت محكمه سی حقوق دائره سی اعضاسندن

Ὑπὸ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

Δικαστοῦ ἐν τῷ Πολιτικῷ Πρωτοδικείῳ Σταυροδρομίου.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Εἰσήχθη εἰς τὸ Αὐτοκρατορικὸν Λύκειον, εἰς τὴν Μ. τοῦ Γένους Σχολὴν, εἰς τὰς Σχολὰς τῆς Παναγίας τῶν Εἰσοδίων, εἰς τὸ ἐν Σταυροδρομίῳ 'Ελληνικὸν Λύκειον εἰς τὸ Γαλλικὸν Γυμνάσιον Collège des Frères καὶ εἰς πάντα σχεδὸν τὰ σχολεῖα τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν.

ΝΕΟΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΦΕΡΜΑΝΙΟΝ

ΔΙ ΟΥ ΕΠΙΚΥΡΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΠΑΛΑΙΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ ΝΕΑ ΤΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ Α. Υ. ΤΟΝ ΧΗΔΙΒΗΝ.

صورت فرمان عالیشان

دستور اكرم ومعظم خديو افخم ومحترم نظام العالم ناظم مناظم الامم مدبر امور الجمهور بالفكر الثاقب متمم مهام الانام بالرأى الصائب ممهد بنيان الدولة والاقبال مشيد اركان السعادة والاجلال مرتب مراتب الخلافة الكبرى مكمل ناموس السلطنة العظمى المخفوف بصنوف عواطف الملك الاعلى صدارت رتبهٔ جليلهسيله خديو مصر اولوب مرصع عثمانى نشان همايونله برابر رتبه مجيدى نشان ذيشانى حائز وحامل اولان وزير معاليسمير اسماعيل پاشا دام الله تعالى اجلاله وضاعف بالتأييد اقتداره واقباله توقيع رفيع همايونم واصل اولديغى معلوم اوله كه معلوم فطانت ملزومك اولديغى اوزره مصر خديويت جليلهسنك توارث طريقيله والىٔ اسبق محمد على پاشايه توجيه قلنديغى وقتدن بوآنه قدر كرك اصول توارثك تعديلنه وكرك موقع خديويت ايله امزجهٔ اهاليسنك ايجابات كوره بعض امتيازاتك اعطاسنه دائر شرفصدور اولان خطوط همايون واوامر شريفهنك تعديلات وتفصيلات ايجابيسيله برابر جملهسى برفرمان عالیشانده جمع اولنه رق احكام مندرجه سى مستمرا معمول به ومرعى الاجرا وجمله فرمان عالیشانلرمك بدلنه قائم ودائم اولق اوزره برفرمان عالیشانمك اصدارى حقنده وقوعبولان استدعاك مقرون مساعدهٔ جليلهٔ همايونم اولغله بروجه آتى ذكر وبيان اولنور

شويله كه خديويت مصريهنك با شرط توارث احالهسنى حاوى بيك ايكى يوز اللى يدى سنهسى ربيع الاخرينك ايكيسى تاريخيله مورخا وبالاسى خط همايون شاهانه ايله موشحا صادر اولمش اولان فرمان عالیشانده تعيين اولنمش اولان اصول توارث خديويتك تعديليله بعدازين خديولك مسند جليلينك اولاد ذكورينك بيوكنه واولوده انك اكبر اولادينه تخصيص وتوجيه قلنمسى يعنى خديو بولنان ذاتك طوغريدن طوغرييه اولاد ذكورينك اكبريته منحصر طوتلمسى بالوجوه خديويت مصريهنك حسن اداره سنى وسكينهنك استكمال سعادت حالنى موجب اولهجغى نزد همايون شاهانهمده تحقق ايلديكنه وخطهٔ مصريهنك هر صورتله دركار اولان

ΛΕΞΙΚΟΝ ΑΡΑΒΟ-ΠΕΡΣΟ-ΤΟΥΡΚΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ

Τοῦ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

Δικαστοῦ ἐν τῷ Πολιτικῷ Πρωτοδικείῳ Σταυροδρομίου.

(Ἐν τεύχος ἐξεδόθη, τὰ δὲ ἄλλα ἐξετυπώθησαν καὶ ὁτονούπω τίθεται εἰς πώλησιν ὁλόκληρον τὸ Λεξικόν).

Συγχαρητήριος ἐπιστολὴ τῆς Α. Ε. τοῦ Κ. Ι. Φωτιάδου Βέη, Διαστήμου ἀσιατιστοῦ καὶ Διευθυντοῦ τοῦ Αὐτοκρ. Λυκείου.

Ἰζζετλὺ ἐφένδη καὶ ἀγαπητέμοι φίλε Ἀλέξ. Κωνσταντινίδη,

Πρὸ πολλῶν ἐτῶν περὶ τὰς ἀσιατικὰς γλώσσας ἀσχολούμενος μετὰ λύπης ἀείποτε καθώρων τὴν οὐσιώδη ἔλλειψιν Τουρκο-Ἑλληνικοῦ Λεξικοῦ, ἥτις μυρία παρενέβαλλε προσκόμματα εἰς τοὺς τῶν ἀσιατικῶν γλωσσῶν σπουδαστάς, ὃς δ' εἰπεῖν καὶ ἀπήλπιζεν αὐτούς, ὁσάκις μάλιστα, οὐκ ἠδύναντο προσφυγεῖν εἰς τὰ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐλλιπῆ ἐν ἄλλῃ γλώσσῃ τοιαῦτα λεξικά. Ὅθεν σφόδρα μὲν ἐπόθουν ἰδεῖν λεξικὸν Ἀραβο-Περσο-Τουρκο-Ἑλληνικὸν ὅσον οἷόν τε τέλειον, ἀλλ' οὐδεὶς τῶν ἡμετέρων ἀρχαιοτέρων τε καὶ νεωτέρων ἀσιατιστῶν ἐπελάβετο τοῦ ἔργου. Σοὶ δὲ τῷ φιλοπονωτάτῳ καὶ διακεκριμένῳ ἀσιατιστῇ ἀπέκειτο ἵνα καὶ τὴν ἰδέαν συλλάβῃς καὶ πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ ἔργου μηδαμῶς ἀποδειλιάσῃς, ἀλλὰ θαῤῥαλέως προβῇς εἰς τὴν ἔναρξιν τοσοῦτον πολυμόχθου καὶ πολυδαπάνου ἔργου. Ἐφ' ᾧ καὶ ἀπὸ μέσης καρδίας συγχαίρων σοι διά τε τὴν μεγαλεπήβολον ἀπόφασιν καὶ ἐπιχείρησιν, οὐχ' ἧττον δὲ καὶ τὸν εὐγενῆ ζῆλον ὑφ' οὗ ἐμφορεῖσαι πρὸς τὴν ὅσον οἷόν τε εὐρυτέραν διάδοσιν καὶ διευκόλυνσιν τῆς τῶν ἀσιατικῶν γλωσσῶν σπουδῆς παρὰ τῇ ὁμοεθνεῖ νεολαίᾳ, ὑπὲρ ἧς οὐ μικρὸν μέχρι τοῦδε συνετέλεσας διὰ τῆς ἐκπονήσεως παντοίων καταλλήλων καὶ μεθοδικῶν βοηθημάτων, πέποιθα ὅτι προθύμως οἱ ὁμογενεῖς παρέξουσί σοι ὑλικήν τε καὶ ἠθικὴν συνδρομὴν ὅπως σὺν Θεῷ κατορθωθῇ καὶ ἡ τοσοῦτον ἐπιθυμητὴ ἀποπεράτωσις τοῦ σπουδαίου καὶ ἀναγκαιοτάτου τούτου ἔργου. Μετὰ πολλῆς δὲ διελθὼν προσοχῆς τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα φύλλα τοῦ Ἀραβο-Περσο-Τουρκο-Ἑλληνικοῦ λεξικοῦ σου, οὐδόλως διστάζω ἀποφήνασθαι ὅτι οὐ μόνον ἄριστον καὶ πολύτιμον βαθμὸν εὑρήσουσιν ἐν αὐτῷ οἱ εἰς τὴν τῶν ἀσιατικῶν γλωσσῶν σπουδὴν ἐπιδιδόμενοι ἀλλὰ καὶ ὅτι, παρ' ἐμοί γε κριτῇ, ὑπέρτερον ἐν πολλοῖς ἐστι τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδεδομένων τοιούτων.

Ἔῤῥωσο!

Ἐν Χαλκηδόνι, τῇ 1 Ἰουνίου 1873.

Ὁ φίλος σου

ΚΩΝΣΤ. Ι. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

Glasgos Ba